ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Creasey John\Creasey, John - Potopa - sucho - hlad.pdb

PDB Name: Potopa - Sucho - Hlad
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 8.5.2006
Modification Date: 8.5.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

John Creasey
Potopa - Sucho - Hlad

PRELOŽILI:

Irena Lifková
POTOPA

Jozef Šimo
SUCHO

Augustín Jurák
HLAD

Copyright © 1956, 1959, 1967 by John Creasey
Translation © Irena Lifková, Jozef Šimo, Augustín Jurák 1977

POTOPA

PRVÁ KNIHA

Zaplavená dedina
1
"Či to nikdy neprestane?" spýtala sa René.
Z tmavých mrakov, ktoré zavisli nízko nad zemou, lial sa dážď. Syčal, s pleskotom dopadol na zem a stále syčiac, vyšpľachoval dohora. S neprestajným sykotom stekal zurčiac dolu chodníkom, vedúcim k dedinskému domčeku, a so špľachotom narážal do steny. Vietor nedul. Príval sa jednoducho valil z olovenej oblohy a zdalo sa, že im napĺňa myseľ, zrak i život.
"Musí prestať," odvetil Charles.
Charles a René Hardyovci, ktorí sa stali včera práve o takomto čase manželmi, stáli spolu pri obloku. Objímal ju okolo pása a pevne pritískal k sebe. Nevedomky sa pohrávala so svojou novou obrúčkou, na ktorú si ešte neprivykla a ktorá pre ňu predstavovala symbol nádeje, vzrušenia a prísľubu do budúcnosti. Cez dažďovú clonu videli skaly a morskú zátoku, čudne pokojnú aj napriek tomu, že ju dážď bičoval ako krupobitie. Vlny sa lenivo vylievali na kamenistý breh a narážali do skaly, ktorá ho chránila. Všade, pokiaľ len oko dovidelo, rozprestierala sa temnota.
Včera bol nádherný deň.
Dnes ráno nebolo na oblohe ani obláčika. Predpoveď počasia bola taká priaznivá, aká sa len na Západnej škótskej vysočine dala očakávať. Dnes by bol mal byť štvrtý deň skorého jesenného proticyklónu. Charles a René sa kúpali, leňošili, naobedovali sa a začali sa chystať na odpoludňajšie kúpanie, keď tu pred hodinou začalo pršať. Spočiatku to bolo iba husté mrholenie, ktoré sa spúšťalo z hmlistého mraku, teraz to už bola poriadna búrka a oni počúvali, ako dážď bubnuje na strechu a na celý domček; dívali sa, ako sa odráža od skál a rozrýva morskú hladinu.
"Tuhore si jednoducho nemôžeš byť nikdy istá, aké bude počasie," riekol Charles, ale v očiach mal záblesk úsmevu. "Nuž, poslúži aspoň na niečo - prinúti ženícha a nevestu, ktorí sú iba druhý deň spolu, aby zostali doma. Nevieš, ako by sme si mohli skrátiť čas?"
René mu neodvetila v tomto duchu.
"Charles," riekla, "ja sa bojím."
"Ale choď, miláčik ..."
"Ešte nikdy som nevidela takýto dážď," povedala René. Tak uprene sa naňho pozrela, akoby ju bol očaril. "Nemôže byť normálny. Len počúvaj, ako znie!" Pozrela sa dohora. Charles ju pevnejšie objal okolo pása a obaja načúvali. Z bridlicovej strechy nad nimi a zovšadiaľ okolo sa ozýval nepretržitý príval zvuku. Z chodníka sa stala riečka, unášajúca

kamene a haluze popri starom kamennom dedinskom domčeku dolu k pobrežiu a k morskej zátoke.
"Načo sa tak plašíš, drahá," upokojoval ju Charles. "Je to síce nezvyčajný dážď, ale videl som už také v trópoch. Padá v prívaloch, ale napokon vždy prestane."
René obrátila hlavu, aby sa naňho pozrela. Mala asi dvadsaťpäť rokov, bola malá a celkom pekná. Upútala ho svojou peknou postavou, a najmä vďaka svojim sivým očiam. Mala pekné ramená a nohy, príjemný hlas a svetlohnedé zvlnené vlasy. Odvtedy čo vychodila školu, pracovala v jednej londýnskej kancelárii a stretnutie s mužom, ktorý prežil desať rokov v Afrike, bolo pre ňu samo osebe dobrodružstvom. Obdobie dvorenia prebehlo u nich hladšie ako u väčšiny takých ľudí. Charles nemal nijakú rodinu a Renéini rodičia si ho obľúbili na prvý pohľad. Ani na jednom z nich nebolo nič mimoriadneho a v každom zástupe by sa ľahko stratili, ale dokonale si pristali.
Keď sa na ňu Charles teraz pozeral, uvedomil si, že v skutočnosti o nej vie veľmi málo.
Bola zvrchovane vážna.
"Charles," ozvala sa pokojným hlasom, "viem, že si o mne budeš myslieť, že som pomätená, ale rada by som sa dostala odtiaľto. Mohli by sme prenocovať v dedine. Viem, že ja som navrhla, aby sme prišli sem hore na Vysočinu, ale... čestné slovo, som z toho vydesená."
Videl, že skutočne bola.
Mal málo skúseností so ženami, ale vrodený inštinkt ho varoval, že vysmievať sa jej obavám by bolo zbytočné a nerozumné. Okrem toho bol do nej veľmi zaľúbený. Neodpovedal jej hneď, ale zrazu ju stisol, nežne pobozkal a povedal:
"Tak poďme! Ak sa nepoponáhľame, nedostaneme sa hore tým chodníkom."
"Práve toho sa obávam," odvetila temer nečujne Re-né, ale jeho pohotový súhlas jej rozjasnil oči. Ponáhľala sa pred ním do vedľajšej izby. Odtiaľ bolo cez oblok vidno malú záhradku pri domčeku a skaly. Zátoka bola malá, vysoko položená v skalnatej krajine a na troch stranách vystupovali z nej strmé skaly; veľké skalnaté útesy príkro klesajúce do tichej vody. Za pochmúrnych dní vyzerala odstrašujúco, ale za slnečného svitu nebolo krajšieho miesta na svete.
Po útese stekala voda, akoby sa topili ľadové cen-cúle.
Chodník, ktorý viedol z vrchola útesu k úpätiu, bol niekoľko palcov pod vodou.
"Najviac sa obávam toho," povedala René, "aby útes nepodomlela voda alebo dačo také a aby nespadol na nás."
"Môže sa to jedného dňa prihodiť, keď už budeme šediví a starí, drahá, ale práve teraz sa to nestane, neboj sa."
Charles sa jej vysmieval, ale ona si to nevšímala, tak veľmi sa usilovala odtiaľ dostať. "Bola by si rada, keby sme tento domček kúpili?"
"Čože?" Bola taká prekvapená, že prestala vyberať šatstvo z priečinka.
"Len tak mi to zišlo na um. Patrí starému sedliakovi z dediny, ktorý by ho radšej predal, ako prenajímal, a mohli by sme ho kúpiť za dvesto alebo tristo libier. Na dovolenky by to bolo dokonalé a nie každý sa môže rok po roku vracať tam, kde strávil medové týždne."
"Neviem," povedala René a zapochybovala, "zdá sa to veľmi lacné, ale ..."
"Pozhovárame sa o tom neskoršie," povedal Charles.
Sedel na kraji postele a díval sa na ňu jednoducho preto, lebo ho to tešilo. Pohybovala sa veľmi pekne a tak ľahko pobalila veci na noc. Raz si nebola istá, čo chce, a postála chvíľu s rukou na čele, pričom ukazová-čik pritisla naň tak pevne, že sa vrchný kĺb ohýbal trochu dohora. Charles sa uškrnul. Rýchle sa na neho trochu s úsmevom, trochu s hnevom pozrela.
"Pochábeľ!" povedala a pobrala sa k stojanu s umývadlom po zubnú pastu a zubné kefky. Stál blízko zadného obloka. Keď tam došla, stalo sa niečo neuveriteľné; spustil sa ešte prudší lejak a chvíľu nebolo cez jeho clonu vidno ani len skaly.
Charles dlhými krokmi podišiel k René.
"Ty si ale roztrasená!
"Nemôžem si pomôcť," odvetila. "Chcem sa iba rýchlo dostať odtiaľto." Nevedela premôcť triašku. "Tak sa cítim, akoby som bola nad hrobom."
"Vydrž ešte chvíľku," prosil ju. "Bol by som nerád, keby som ťa musel vyniesť hore!"
René nepovedala nič.
Charles dobalil kufor, ona si sadla pred staromódny toaletný stolík so škvrnitým zrkadlom a otvorila vrchnú zásuvku. V jej pohyboch sa zračila potlačovaná panika, ktorú Charles nechápal. Ľutoval, že odchádzajú. René sem prišla vlani s autobusovým zájazdom a obľúbila si to miesto. Jedného nádherného slnečného dňa niekoľko týždňov pred svadbou si ho prišli obzrieť a na chalúpke našli vývesku PRENAJME SA. Vtedy a tam René navrhla, že by si ho mali prenajať na svoje svadobné týždne; tri týždne v septembri. Ona bola očarená, on sa čudoval. Domček stál bližšie k zátoke než k vrcholu sto stôp vysokého útesu, starý a okrem dovolenkárov v ňom už veľa rokov nikto nebýval. Postavili ho z miestnej žuly, mal bridlicovú strechu a zvonka veľmi lákavo nevyzeral; typická škótska chalúpka, dlhá a veľmi nízka, s takými nízkymi dverami, že sa Charles musel zohnúť, keď nimi vchádzal, alebo vychádzal. Obloky mala malé a čudného tvaru, dlážky kamenné a steny hrubšie ako * stopu. Bola v nej obývacia izba s najväčším oblokom na zátoku, vedľa spálňa, kuchyňa a umyvárnička.
Boli tam petrolejové lampy, petrolejová piecka, primitívna kanalizácia a tranzistor na udržiavanie styku s vonkajším svetom. Na prežitie idyly to bolo dokonalé.
René sa pozerala do zrkadla.
"Nezdržuj sa s pudrovaním nosa, keď sa tak ponáhľaš," povedal Charles. "Prinesiem ti plášť do dažďa." Išiel do umyvárne popri obloku, z ktorého bol výhľad na zátoku. Padal taký hustý dážď, že nevidel ani zátoku.
Po prvý raz aj on pocítil záchvev úzkosti, ale vzal Renéin nepremokavý plášť a kapucňu z umelej hmoty a svoj kabát do

dažďa spoza kuchynských dverí. Kým sa vrátil, René už zamkla kufor a vykukovala z obloka. , "To je fantastické," povedala, "nevidno ani len útes."
"Stmieva sa," odvetil.
"Ešte je ďaleko do súmraku," temer odvrkla René, "to jednoducho . . . nie je normálne. Priala by som si, keby som nikdy nebola navrhla, aby sme sem prišli."
"Onedlho tu už nebudeme," prisľúbil Charles a vzal kufor. Mal na jazyku žartovnú poznámku o tom, že iba včera ju preniesol cez prah, ale vyzerala taká podráždená, že ju nevyriekol. "Daj si pozor, aby si si nenamočila nohy!"
Otvoril dvere.
Hluk, ktorý bol už aj tak dosť odporný, ešte sa zhoršil; a dážď divo špľachotal dnu. Mali taký dojem, ako keby sa pozerali na vodopád - na striebornú, čerstvú vodu, žiariacu vlastným, zvláštnym, takmer dúhovým svetlom... nevideli však ani okraj zátoky ani malý člnok vytiahnutý na breh na jej konci, vzdialenom iba päťdesiat stôp od predných dverí. K úpätiu útesu viedol kameňmi vykladaný chodník.
"Poď," povedal Charles. Zavrel dvere, zamkol ich, potom objal René okolo pása a vydali sa na cestu. Sklonili hlavy a kráčali naslepo až na roh domu, za ktorým zabočili. Zo skál i po chodníku stekala voda; po dvoch krokoch boli v nej po členky. Charles si po druhý raz uvedomil, že je práve taký nesvoj a vylákaný ako René. Bolo však zbytočné rozprávať, lebo by dážď pohltil každé slovo. S námahou sa prebíjali dopredu, museli zápasiť ešte aj o dych.
Zrazu sa z vody vynorili tmavé obrysy akéhosi predmetu.
Charles zazrel, ako sa blíži, uvedomil si, čo je to, a odsotil René nabok. Skákavo sa to priblížilo; veľký balvan z útesu, taký, že sa Charles nazdával, že ho rozdrví.
Minul ho iba o niekoľko palcov, ale zachytil roh kufríka a vyrazil mu ho z ruky. Pokúsil sa ho chytiť, ale voda ho odniesla skôr, ako to stihol urobiť.
Pustil Renéin pás a pokúsil sa vyloviť kufor. Srdce sa mu rozbúchalo; unikol iba o vlások.
René stála nahnutá dopredu, vzdorujúc dažďu. Cítil, ako sa bojí.
Prebojoval si cestu naspäť k nej, priložil pery až k uchu a povedal:
"Mu-sí-me sa vrá-tiť."
Nevedel, či ho počula alebo nie, ale z dažďa sa vynoril ďalší balvan, bližšie k nej ako k nemu. Zúfalo sa k nemu pritisla.
Balvan narazil na stenu domčeka, vytvárajúc tak prvý zvuk, ktorý okrem dažďa počuli:
"Mu-sí-me sa vrá-tiť."
Pevne ju zovrel a akosi sa im podarilo obrátiť. Voda im teraz už fŕkala až do pol lýtok, bahnistá a popri domčeku odnášala so sebou dolu k neviditeľnej zátoke malé kamene. Charles nevedel, ako sa mu to podarilo, ale tackajúc sa a lapajúc dych dostal René k predným dverám, odomkol ich, násilím otvoril a pomohol jej dnu. Nebolo ľahké ich zavrieť, musel sa o ne oprieť celou váhou, aby prekonal tlak niekoľkých palcov vody.
Uvedomil si, že z chalúpky sa stal ostrov a že kým neprestane pršať, nebudú sa môcť nijako dostať do styku s dedinou.
"Radšej sa usuš," vravel lapajúc dych.
René stála vo dverách do spálne a celá sa chvela; v očiach sa jej zračila hrôza. Vyzeralo to skoro tak, akoby mala nejaký druhý zrak a videla katastrofu, ktorá ich mala pohltiť.
"Vyzleč si ten nepremokavý plášť!" zakričal Charles. "Ponáhľaj sa!"
Začala sa babrať so zapínaním, ale nevedela si ho vyzliecť, kým jej nepomohol. Neprestajne sa prudko chvela. Prinútil ju sadnúť si chrbtom k obloku, vyzul jej topánky, potom jej začal rozopínať podväzky, pridŕžajúc pančuchy. Bola jeho manželkou a prežívali medové týždne, ale pri vyzúvaní na to ani len nepomyslel, iba jej stiahol tenké nylonové pančuchy, prešiel k posteli, vzal dve prikrývky a zabalil ju do nich.
"Ď-ď-ďakujem," vykoktala.
"Uvarím trochu čaju," riekol nahlas. "Potom si za-kúrime."
V spálni nebol kozub. Prešiel do obývačky a pozrel sa cez oblok. Zdalo sa, že je chalúpka pochovaná pod vodou. Neistou rukou zapálil lampu a jasné žlté svetlo ho trochu obodrilo. Postavil kotlík na petrolejovú piecku a čakal, kým sa nerozhorela belasým plameňom. Nato sa pobral do umyvárničky, kde boli uložené hŕby dreva a triesok.
Doniesol do obývačky za náručie dreva - a zrazu zastal.
Z kozuba vytekala tenkým pramienkom smerom k dverám voda a ešte viacej jej pritekalo spod dverí. Zanedlho bude celá podlaha pod vodou. Počul, ako dážď padá dolu komínom, a vedel, že nemá nijakú nádej rozložiť oheň; i keby sa mu to podarilo, domček by sa naplnil dusivým dymom. Musí na to zabudnúť. Želal si, keby to nebol navrhol René . ..
Vrátil sa k nej.
Sedela presne v tej istej polohe, akoby sa ani nebola pohla.
"Vzchop sa, René," vybuchol zrazu prudko, temer nahnevane. "Načo sa takto tváriš! Sme tu celkom v bezpečí."
René si namáhavo navlhčila pery.
"Ja ... ja som taká vyľakaná, Charles," povedala.
"Nemáš sa prečo báť! Nie je to nič horšie ako tropická búrka ..."
Charles zmlkol.
Niečo udrelo do steny domčeka, priamo do steny izby. Dlážka sa zachvela a zo steny spadol obrázok. Sklo sa s cvengotom rozbilo. Ledva toto ustalo, ozval sa druhý náraz.
"Spadne na nás útes!" skríkla René.
"Ale nie," zakričal na ňu Charles, neuvedomujúc si, že musí revať, aby ho počula. "To iba niekoľko skál!"
"Charles!" vykríkla zachvátená zúfalou panikou. "Zachráň ma, Charles! Ach, prosím ťa, zachráň ma!"
Prešiel k nej.

Bol práve taký vydesený ako jeho žena a ona si to pravdepodobne uvedomovala. Syčanie a hukot dažďa im nedali ani chvíľku pokoj. Dážď ovládol všetko. Balvany neprestajne narážali na stenu a každý náraz bol hlasnejší ako predchádzajúci. Na dlážke vírila voda a pohľad z obloka von, kde sa lialo ako z krhly a syčalo, im neposkytoval nijakú úľavu.
Stáli v objatí. René sa už tak nechvela; namiesto toho ťažko lapala dych. Nezhovárali sa, ani sa nepokúšali navzájom utešovať. Charles už teraz tiež cítil dotyk osudu ako predtým René. Ak sa na nich zvalí neúprosná ťarcha vody, skál a balvanov, bude to pre domček priveľa; ak neprestane pršať, nemajú nijakú nádej.
Musí prestať.
Neprestalo.
Charles Hardy cítil, ako mu drkocú zuby, cítil, ako mu po celom tele prebieha triaška ako pred chvíľou René. Stáli v rohu pri obloku a uprene pozerali na náprotivnú stenu; na stenu, ktorá sa opierala o útes. Charles zazrel pramienok vody, stekajúci pomedzi jej mohutné žulové kvádre. Hľadel naň uprene ako očarený; musí sa dať nejako zastaviť, ale - voda bola už všade. Lenivo sa prevaľovala navonok a pokrývala dlážku do výšky dvoch palcov. Stekala dolu komínom. Pritekala spod dverí. Presakovala cez stenu.
"Musím sa pokúsiť zapchať tú dieru," povedal. Pokúsil sa vyslobodiť z Renéinho objatia, ale držala sa ho pevne ako pijavica, nechcela ho pustiť. "Musím sa pokúsiť," kričal, "zapchať tú dieru!"
Vytrhol sa jej - a vtom ho rachot, hlasnejší ako všetky doterajšie zvuky, donútil zastať; ona skríkla, ale on nepočul nič okrem toho rachotu. Zazreli, ako sa stena otriasa. René už bola pri ňom, objala ho a skryla si mu tvár na pleci - a on sa uprene pozeral, ako sa steny začínajú rúcať, ako voda presakuje na dvanástich miestach, na dvadsiatich, na sto. Do izby padol žulový kváder a cez dieru udrela voda. Druhý kváder sa pohol ešte skôr, ako prvý dopadol, a voda sa valila dnu.
Schúlili sa spolu.
Charles tuho pritlačil k sebe Renéinu hlavu a cítil, ako sa o neho opiera poddajným telom.
Videl krútňavu vody, rozpadávajúce sa steny a dážď.
"René," skríkol. "René, René, René!"
Neodpovedala; nepočula ho. Tuho sa k nemu pritískala a tvár si ešte vždy zabárala do jeho pleca, ako keby ju chcela skryť pred smrťou. Charles cítil, že voda rýchlo stúpa. Preľaknutý, zúfalý, ale bezmocný sklonil hlavu a zažmúril oči.
Nemohli nič urobiť pre svoju záchranu, nemali nijakú nádej.
Potom začul ďalší dunivý, rachotivý zvuk.
Skríkol!
Hŕba skál spadla z útesu na domček, zničila ho a pochovala ich oboch.

2
"Čo sa to tamhore, doparoma, deje?" lenivo povedal Bob Woburn. "Vyzerá to ako prietrž mračien, lenže hore nohami."
"Ty máš ale čudné nápady," riekla jeho sestra. "Panebože, to je ale horúčava!" Zhrnula si jemné plavé vlasy z čela a odfúkla niekoľko pramienkov; tvár mala červenú a lesklú. Mala na sebe pestré bavlnené šaty s krátkymi rukávmi a zásteru z umelej hmoty. Kuchyňa na farme bola veľká, s kamennou dlážkou a s dlhým, dokorán otvoreným oblokom. Kockované záclonky sa ani nepohli. "Len dám koláče do rúry," pokračovala, "a hneď sa pozriem, o akom nezmysle to rozprávaš."
"Áno, sestrička," povedal so žartovnou pokorou Woburn.
Stál pri obloku a pozeral sa ponad neobyčajne uprataný dvor farmy, ponad kačací rybník, dva stohy a starý pluh bez kolieska až za slatinu a dve zorané polia. Za poľami bola morská zátoka a neďaleko za ňou pekný záliv s nesčíselnými ostrovčekmi. Zátoku bolo vidno iba miestami, lebo na oboch koncoch ju zacláňali skalné steny. V toto jesenné popoludnie bola taká pokojná, ako je to možné iba na Západnej škótskej vysočine, a mala belasú priezračnosť Stredozemného mora.
Robertsonova farma bola asi na päť míľ vzdušnou čiarou od najbližšieho bodu zátoky - od skaly nazvanej Vlčia hlava. Za skalou bola dedinka Vlková. Rozprestierala sa vo výške dvetisíc stôp nad hladinou mora a bolo z nej vidieť morskú zátoku, záliv a ďalej krásne belasé more. Nad Vlčou hlavou, nad zálivom, nad miestom, kde bola dedina, i nad kamenistými poľami naokolo, tam všade sa klenula vyjasnená belasá obloha. Slnko bolo horúce, ale nie nepriateľské. Jediné živé bytosti v dohľade boli ovce, asi na dve míle odtiaľ. Okrem nich bolo vidno iba tú "prietrž mračien hore nohami".
Jenny Robertsonová ako správna kuchárka opatrne zavrela dvierka veľkého bieleho sporáka značky Aga, vystrela sa, zase si odfúkla z čela pramienky vlasov a prešla cez kuchyňu k bratovi. Woburn bol mocný človek, vysoký šesť stôp. Ešte aj keď nehybne stál, vzbudzoval dojem zriedkavej fyzickej zdatnosti a sily; akiste malo na tom zásluhu i to, ako držal hlavu, a jeho široké plecia. Oblečené mal flanelové nohavice a ľahkú košeľu; červenkasté tvrdé vlasy sa mu leskli v odraze svetla od obločného skla.
"Bob," riekla znenazdajky Jenny, "bola by som rada, keby si sa oženil."
"Narodila si sa v zlej rodine," odvetil žartovné, "a vďaka tebe sú moje normy privysoké. Ani jedna zo žien, s ktorými som sa stretol, sa s tebou nedá ani porovnať."
"Nebuď taký pochábeľ! Som iba jednoduchá farmárka a-"
"Myslím, že o to mi práve ide," povedal Woburn. "O prostotu. Aj o počestnosť. Nič mi nevyčítaj, Jenny, ty si s tým začala. Mám veľmi vysokú mienku o svojej jedinej sestre, aj keď sa už blíži k štyridsiatke a čochvíľa z nej bude stará bosorka."
"Ty surovec," riekla Jenny, "nezabúdaj, že si už odkrútil tridsiatku. Ak sa nepoponáhľaš, môžeš zmeškať vlak."

"Čakám na rozvážny vek," odvetil Woburn. "Okrem toho som zmätený tam z toho. Pozri sa!"
Stáli spolu pri obloku a pozerali sa ponad belasú hladinu zátoky za Vlčiu hlavu a smerom k mraku. Zdalo sa, že vystupuje zo zeme ako tmavá, búrlivá hmota, rednúca na obvode. Obloha nad ňou bola jasná, ale spŕška - alebo čosi, čo vyzeralo ako spŕška - sa niesla niekoľko sto stôp nad zemou.
"Nezdá sa ti to smiešne?" povedala Jenny Robertso-nová. "Vyzerá to akési. . . rozhnevané."
"Ale ty máš čudné nápady! Divoké."
Zrazu sa zdalo, že sa búrlivá, hnevlivá mrákava s hrozivým čiernym stredom roztrhla. Vyrútila sa z nej obrovská záplava vody nahor, obrátila sa k zátoke, preskočila ponad Vlčiu hlavu a zmizla z dohľadu. Niekoľko sekúnd sa zdalo, že mrákava vrie a blboce; potom sa opäť utíšila.
"Vieš čo?" ozval sa Woburn. "Idem sa na to pozrieť. Myslíš, že by mal Reg niečo proti tomu, keby som si vypožičal jeho motocykel?"
"Nie, nebude mať nič proti tomu, ale buď opatrný." Jenny to povedala tak dôrazne, ako keby to vravela svojmu deväťnásťročnému synovi. "Chytá ma hrôza, keď si pomyslím, že by sa mu mohlo jedného dňa niečo stať. Ja -" zmĺkla, lebo brat vystrel ruku, uchytil dva koláčiky s džemom a vopchal si jeden do úst.
"Ty pažravec! Dúfam, že džem je dosť horúci a že si si popálil ústa."
"Je akurát," vyhlásil Woburn. "Ďakujem."
Pohvizdujúc si, vyšiel. Jenny sa pozerala za ním, ako prechádza cez dvor, a keď zmizol za rohom, zakričala: "Bob!"
Kohút zakikiríkal a brat ju nezačul. Rozbehla sa za ním a dochytila ho hneď za rohom, keď nasadal na starý dvojtaktný motocykel.
"Bob, nasaď si Reggieho prilbu!"
Woburn sa usmial a zosadol z motorky. Lesklá biela ochranná prilba visela na klinci hneď za dverami starej kamennej stajne, ktorú premenili na garáž. Nasadil si ju, zapol pod bradou, opäť nasadol a o chvíľku vychádzal z brány na vozovku, vedúcu k slatinám, a potom krížom cez krajinu k Vlčej hlave a k zátoke. Cestu používali chodci aj bicyklisti, ba i motoristi, čo zablúdili do týchto končín. Jediná ďalšia cesta do dediny bola temer rovnako zlá a taká úzka, že po nej mohlo ísť iba jedno auto, pretože sa vinula pomedzi vrchy.
Mrákava, ktorá akoby vyrastala zo zeme, vzrástla. Woburnovi sa po prvý raz zazdalo, že začul akýsi zvuk podobný duneniu.
Slnko, svietiace na "mrak" v inom uhle, aký ešte nevidel, vyčarilo z neho dúhu živých farieb. Slnečné svetlo sa na ňom trblietalo ako na vodnej kaskáde. Vyzeralo to veľmi pekne, ale nepochopiteľne.
Pridal rýchlosť, až kým nedošiel na miesto, kde by bol mal nadvihnúť motocykel a preniesť ho, ale s tým by nemal mať nijaké zvláštne ťažkosti. Vypol motor a hneď vedel, že sa nemýlil. Z oblaku sa ozývalo dunenie, pripomínajúce obrovský vodopád, ako je napríklad Niagara.
"Nezmysel," riekol nahlas.
Preniesol motocykel na druhú stranu, preškriabal sa cez skaly a vydal sa na ďalšiu cestu. Dunenie mu ešte vždy znelo v ušiach a počul ho aj cez vrčanie dvojtaktného motora. Keď sa priblížil až k Vlčej hlave a väčšia časť mraku sa skryla, ešte vždy videl jeho vrchnú časť, ktorá bola skôr strieborná ako tmavá a ožiarená slnečnými lúčmi.
Chodník strmo stúpal do vrchu k Vlčej hlave. Mal ísť pešo. No pustil sa na motocykli a veľkou rýchlosťou. Roky už nešiel na motocykli, ale cítil sa na ňom tak isto, akoby sedel za volantom svojho auta. Keď sa blížil k vrcholu, ubral plyn. Pociťoval čudný nepokoj, ba až obavy. Pravdaže, nie je to nič iné iba akýsi vodný stĺp, aké sa vyskytovali v období cyklónov v ďalekých moriach, ale predsa len ...
Došiel na vrchol - a na chvíľu takmer stratil vládu nad strojom. Prudko zabrzdil a cítil, ako ho hodilo dopredu. Voda špľachotala. Pustil sa. V zlomku sekundy, keď letel oblúkom ponad riadidlá, uvedomil si vlastné nebezpečenstvo a pocit akejsi pochybnosti; oblak bol nad dedinou; zátoku za ňou a dedinu teraz nebolo vidno.
Spadol.
Udrel si hlavu, ale nestratil vedomie. Niekoľko sekúnd ležal na zemi a videl, že má pri nohách kalužu; voda mu premočila len nohavice. Pomaly sa pozbieral a tackavo vstal; želal si, aby tam bolo niečo, čoho by sa mohol pridržať; nevedel pochopiť, prečo vlastne spadol, ale na tom nezáležalo - pohľad dolu mu vyhodil z mysle všetko ostatné.
Voda tryskala zo zeme do výšky päťdesiatich stôp alebo ešte viacej. Usudzoval, že sa to odohrávalo práve tam, kde bola kedysi dedina. Teraz však tam nebolo ani stopy po nejakých budovách, domčekoch alebo po kostole s bridlicovou vežou. Bolo vidno iba rozbúrené množstvo vody, vystrekujúcej stovky stôp dohora. Vodné kvapky zachytávali slnečné lúče a trblietali sa, akoby niekto vyhodil do vzduchu milión diamantov.
"Neu-veri-teľné," zašomral Woburn.
Urobil krok dopredu a pod nohou mu niečo tak ostro zaprašťalo, že ju rýchlo strhol naspäť. Slimák alebo krab. Nevidel, na čo stúpil, ale zrazu sa na neho vychrlila záplava vody, ktorá mu vytryskla vysoko nad hlavu a celkom ho premočila. Časť vody mu udrela do kolena s takou prekvapivou, pichľavou silou, že takmer stratil rovnováhu. Spŕška zmizla, ale na mieste, kam predtým stúpil, bola ďalšia veľká kaluž. Hlúpo sa na ňu pozeral.
Dve kaluže vody na vŕšku, kde už dlhší čas nepršalo. Šedivník a hrubá tráva na oboch stranách chodníka boli zaprášené a hnedé; na chodníku bol prach, ale aj kaluže.
Zazrel, ako sa tam niečo plazí.
Bolo to asi také veľké ako tenisová lopta, malo takmer taký pancier ako krab, ale pohybovalo sa rýchlejšie ako krab. Ešte vždy napoly ohlúpený zízal na zablatený sivý pancier. Dolu v údolí bolo počuť hlasné a výhražné hučanie vody. Slnko svietilo na dve nevysvetliteľné kaluže a plaziaceho sa živočícha. Nebol to krab. S tým zaobleným pancierom a malými nožičkami vyzeral vlastne ako korytnačka, ponáhľajúca sa prekvapujúco rýchlo krížom cez chodník.
Potom spoza vŕšku pribehol ovčiarsky pes Robertso-novcov.

Pricválal s vyplazeným jazykom, akoby ho naháňali, a neprestajne sa díval na mrak. Bol to čierno-biely pes s dlhou, kučeravou, lesklou a upravenou srsťou. Zbadal Woburna a zastal. Woburn sa už cítil lepšie; nebol ešte celkom v poriadku, ale hlava sa mu už tak nekrú-tila a necítil sa taký bezmocný ako predtým. Hukot neustal ani len na minútku.
Pes stál a podozrievavo si ho obzeral.
"Hej, kamarát," prihovoril sa mu Woburn, "kde máš ovce?"
Pes odpovedal na priateľstvo priateľstvom a zdalo sa, že sa mu skutočne uľavilo. Ale nie nadlho, pretože zrazu si povšimol tú unikajúcu vec na zemi a dlhé chlpy na krku sa mu zježili. Chvíľku nehybne stál. Potom za-štekal a skokom sa na ňu vrhol asi tak ako na kraba. Dotkol sa živočícha zubmi.
Woburn videl, čo nasledovalo.
Psa odhodil z miesta prúd vody, ktorý ho doslovne zodvihol zo zeme. Brechal a zmietal sa vo vzduchu. Z papule mu vytekala voda. Spadol na bok, niekoľko sekúnd sa zmietal, potom vyskočil a rozbehol sa cez pusté slatiny, akoby ho naháňali.
Tam, kde uhryzol živočícha podobného krabovi, bola zvlnená kaluž vody, ktorá už vsakovala do suchej pô-
Woburn nepreriekol ani slovo, ani sa len nepohol, iba si prezeral trávu okolo seba a videl, že sa priam hemží živočíchmi, chrliacimi vodu.

3
Woburn sa meravo obrátil k motorke. Prezrel si zem za ňou. Kde-tu zazrel jedného z tých malých živočíchov, ale nebolo ich toľko ako na opačnej strane. Postavil motorku a tlačil ju pomaly a opatrne naspäť po ceste, kadiaľ prišiel. Každú chvíľu mykol kolesom nabok, aby sa "niečomu" vyhol. Temer cítil to zaprašťanie a silu vystreknutej vody, keď cez jedno také prešiel. Bolo mu už natoľko lepšie, že na pád skoro zabudol, ale šok ešte doznieval a on trpel.
Na polceste dolu kopcom, kadiaľ sa išlo k Vlčej hlave, opäť nasadol na motocykel.
Zabočil na chodník vedúci na cestu zo Scourie do dediny. Tu nástojčivo pocítil svoju osamelosť. Už nevidel tých plaziacich sa živočíchov, ale keď motorka nadskočila na hrboľatej ceste, zakaždým sa strhol.
Cesta zabočovala doprava smerom k dedine. Dve míle pred sebou videl obrovský gejzír a počul jeho hukot. Obával sa katastrofy, ktorú nevedel ani vyjadriť slovami. Ponáhľal sa po ceste lemovanej poľami, ktoré miestami vystriedali záplaty skalnatej pôdy. Na míľu odtiaľ bola križovatka a na križovatke telefónna búdka Automobilového združenia.
Nikto tam nebol.
Otvoril si vlastným kľúčom AZ a vošiel dnu. Ruky sa mu chveli, ale keď sa ohlásila telefonistka, prehovoril celkom vyrovnaným hlasom.
"Aké číslo, prosím?" spýtala sa.
"Telefónna ústredňa v Scourie?"
"Áno, pane." Rozprávala veľmi zreteľne a so škótskym prízvukom.
"Dajte mi. . ." zaváhal. "Dajte mi policajné riaditeľstvo, áno?"
"Policajnú stanicu?" nezdalo sa, že je prekvapená. "Áno. Zostaňte pri telefóne."
Kým Woburn čakal, začul zrazu nablízku zvuk blížiaceho sa auta. V úzadí bolo ešte vždy počuť hukot gejzíru, takže auto muselo byť veľmi blízko. Čoskoro zastalo. Zazdalo sa mu, že počuje kroky. Vtom sa v telefóne ozval hlas:
"Policajná stanica. Môžem pre vás niečo urobiť?"
"Áno," odvetil Woburn. Zapchal si druhé ucho, aby nepočul ten hukot. "Rád by som sa zhováral s inšpektorom."
"Prosím, pane. Koho mám ohlásiť?"
"Môžete mu povedať, že som priateľ pána Williama Robertsona z farmy Vlčia hlava."
"Priateľ pána Robertsona. Dobre, pane."
Woburn čakal pri telefóne. Keď si vytiahol prst z ucha, hukot bol ešte hlasnejší ako predtým. Nepočul auto alebo kroky, no obrátil sa tak, aby videl von. Spoza rohu sa približovala mladá žena a za rohom zazrel predok auta. Žena bola vysoká, mala pekné pohyby a bola oblečená v sivozelených plátenných šatách. Nohy mala štíhle, na rukách bledozelené rukavičky, ale ruky od lakťov hore obnažené; vlasy tmavé, lesklé a uhladené; celkove pôsobila veľmi úhľadným dojmom.
Woburn zodvihol ruku. "Nepotrvá to," začal, ale uvedomil si, že bude musieť zakričať, aby ho počula. "Nepotrvá to dlho!" Na druhom konci linky sa ozval hlboký hlas.
"Tu inšpektor Campbell, pane."
"Inšpektor," povedal Woburn a zmĺkol. Bude musieť vysvetľovať niečo, čo sa slovami vôbec nedá vysvetliť, čo treba vidieť na vlastné oči. "Som švagor Williama Robertsona a telefonujem z búdky Automobilového združenia na križovatke neďaleko Vlkovej," pokračoval napokon. "Nevolal vás niekto z dediny na pomoc?"
"Nie, pane."
"Ach." Rozprávaj jednoducho, povedal si. Nahlas opatrne riekol: "Myslím, že by ste mali vedieť, čo sa tu deje. Je tu akýsi druh gejzíru. Celá dedina je pod vodou."
"Čo to vravíte?"
"Viem, že to znie šialene, ale je to tak," povedal Wo-burn. "Je to akýsi gejzír alebo prietrž mračien a obávam sa, že dedina bude vážne poškodená. Myslím, že by ste mali podniknúť záchranné opatrenia. Ak vy . .." zaváhal a potom sa mu rozjasnili oči. "Len chvíľočku .. . vypočujte si, aký to robí hukot."
Woburn pridržal slúchadlo bližšie pri dverách. Žena stála o niekoľko yardov ďalej a vážne sa na neho pozerala.
"Počujete, ako to hučí?" povedal zrazu Woburn. "Som si istý, že sem budete musieť poslať takú pomoc ako pri veľkej potope."
"Povedali ste, že ste švagor pána Robertsona, však, pane? Pán Robertson tam s vami nie je?"

"Nie, nie je tu. Ale som celkom triezvy a-"
Woburn zazrel, že žena kráča rýchlo k nemu a chce mu niečo povedať. Nečakane sa na neho usmiala. Bol to neosobný úsmev, ale príjemný na pohľad.
"Hovoríte s políciou?"
"Áno," odvetil Woburn.
"Dovoľte, prosím," požiadala a Woburn jej podal te-. lefón. Ona stála vonku, on dnu. Telefónna búdka mala dvere, ktorých horná polovica sa dala otvárať. Spodok bol napoly zavretý, vrch otvorený. Aby mohla hovoriť do aparátu, musel sa pritlačiť k stene a ona zasa nakloniť celkom blízko k nemu.
"Haló," povedala rezko, "tu Eva Davosová." Po krátkej prestávke pokračovala: "Áno, je to celkom pravdivé. Ja by som to nazvala prietrž mračien, pán Campbell. . . Bojím sa, že je dedina pod vodou. Videla som to z Jelenieho vrchu." Zase zmĺkla. "Áno, vrátim sa ta a ten pán pôjde nepochybne so mnou. Poponáhľate sa, však?"
Odovzdala slúchadlo naspäť Woburnovi.
"Nazdávam sa, že pán Campbell čoskoro príde," povedala jasným, sebavedomým hlasom. "Myslím, že by bolo skutočne priveľa, keby sme od neho čakali, že uverí cudziemu človeku." Na tvári sa jej opäť zjavil neosobný úsmev, ale pohla sa preč od búdky. "Myslím, že bude najlepšie, keď sa poberiem na Jelení vrch. Odkiaľ ste to zazreli vy? Od Vlčej hlavy?"
"Áno," odpovedal Woburn. Vyšiel a pribuchol dvere. Mala tmavomodré, lesklé, veľkolepé auto značky rolls-bentley - pravé milionárske auto. Sama vyzerala ako vychovaná v nadbytku. Auto bolo neprimerane veľké a nápadné na týchto úzkych cestách. Hneď, ako vyslovila svoje meno, si uvedomil, že počul o nej, o jej otcovi i o ich vychýrenom domove. Ale na tom teraz nezáležalo. Bol priam posadnutý myšlienkou na tie krabom podobné živočíchy. "Nevideli ste nijaké. . ." začal a zarazil sa.
"Nijaké čo?"
"Je to čosi strašne šialené," pokračoval Woburn a hlúpo sa zasmial, "a nemyslím, že mi uveríte, že jestvuje niečo podobné, kým to sama neuvidíte. Živočích, ktorý . .. hm . . . chrlí vodu."
Vrhla na neho rýchly, kosý pohľad, ale neodvetila. Otvoril jej dvierka auta a sadla si za volant.
"Mám ísť za vami?" spýtal sa Woburn. Či to už robila zámerne alebo nie, správala sa tak, že sa pri nej cítil akýsi pochabý.
"Motorke sa tu nič nestane," povedala. "Prečo by ste nešli so mnou?"
"Ďakujem. Pôjdem." Obišiel auto a vkĺzol na prepychové sedadlo vedľa nej. Nebol chudobný, ale tento druh bohatstva mu bol cudzí.
"Aký to bol živočích?" spýtala sa odrazu.
"Veľmi sa ponáša na kraba. Určite nejaký kôrovec."
"Nie, nevidela som nič takého," odvetila. "Išla som do dediny na poštu, a keď som prišla k Jeleniemu vrchu, uvidela som . . . neuveriteľné. Hrozné je to -"
Zarazila sa.
Woburn hneď porozumel a už začínal chápať, ako sa musela premáhať, aby udržala na uzde svoje pocity a neprejavovala hrôzu, ktorá sa jej zmocnila.
Niekoľko minút išli po úzkej kľukatej ceste, na ktorej stáli v určitých odstupoch kovové stĺpy s tabuľkami označujúcimi miesta, kadiaľ prechádzali. Keby bolo naproti nim išlo po ceste iné auto, nebolo tam ani toľko miesta, aby sa mohli obísť. Jedno alebo druhé by muselo cúvnuť k najbližšiemu označenému bodu. Pretože bolo treba neprestajne dávať pozor, museli znížiť rýchlosť na tridsať míľ za hodinu.
Woburn zacítil na čele vodnú spŕšku. Súčasne na neho vrhla Eva Davosová rýchly pohľad.
"Cítite to?"
"Áno."
"Cestou sem som to necítila," povedala. "Akiste to vtedy nestriekalo tak ďaleko." Zabočili a pred nimi sa objavil vysoký vrch. Hladko prehodila rýchlosť. "Najstrašnejšie je, že dedina akiste celkom zmizla."
Vyšli na vrchol a teraz už videl z Jelenieho vrchu miesta, odkiaľ bol najlepší výhľad na zátoku, dedinu a vzdialený záliv so stovkami ostrovčekov. Pre málo ľudí, ktorí sa dostali až tak ďaleko, bol samotný výhľad odtiaľ odmenou. Chodci, bicyklisti, ba aj zriedkaví motoristi - všetci sa tu zastavovali, ale dnes nebolo vidieť nikoho. Zazreli cestný ukazovateľ, na ktorom bolo napísané VYHLIADKA NA JELENOM VRCHU. Eva Davosová spomalila a potom zamierila k nemu.
Keď zišli z cesty, Woburn sa pozrel dolu k dedine; na zvlnené, kypiace množstvo vody a na zátoku za ním.
Nebola tam nijaká dedina.
Eva zastavila auto a vypla motor. Sedeli spojení pocitom čudnej výlučnosti, akoby sa iba oni sami desili z tohto divadla a iba oni sami merali dosah tej hrôzy. Spŕška padala okolo nich ako dážď, hoci vysoko na západnej oblohe bolo horúce slnko a svietilo na auto i na tancujúcu vodnú spŕšku, hrajúcu všetkými farbami, a veselú ako plesajúci škriatkovia. Ale dolu pri morskej zátoke panoval chaos.
Woburn mal pocit, že sa dusí.
"Vyzerá to ako - ako Niagara," povedala Eva Davosová.
"Máte tiež taký dojem?"
"Áno, ibaže voda prichádza zo zeme a nepadá akurát zhora." Eva Davosová sa zarazila. Zovrela pery. Ruky, zaťaté v lone, jej zbeleli od napätia. Hrmot im znel v ušiach ako zvuk hromu a boli celí dostriekaní - a vtom jej zrazu spadlo z neba do lona niečo ťažšieho.
Uprene sa na to pozerala.
"Nedotýkajte sa toho," vykríkol Woburn. Sedel vzpriamene, ruky zdvihnuté; pocítil novú hrôzu. V Evinom lone ležala

na chrbte jedna z tých "vecí". Sekala nôžkami a časť pod bruškom vyzerala ako bledý lesklý rôsol. Mala osem nôh. Eva odtrhla ruky od čudného tvora a schúlila sa dozadu. Woburn si oblizol pery. Pomaly vybral z vrecka puzdro na cigarety a otvoril ho. Vypadli tri cigarety, z ktorých sa vytrú-sili omrvinky tabaku. Vsunul puzdro úzkym okrajom pod zvíjajúceho sa živočícha a pomaly ho nadľahčoval, kým sa celý neocitol na puzdre, zakrývajúc polovicu jeho dĺžky a prečnievajúc cez okraje. Potom ho vyhodil von.
Živočích padol na skalu.
Vytryskol z neho silný prúd vody a prudko udrel do boka auta.
Eva nepreriekla ani slova a ani sa nepohla, iba sa trochu uvolnila. Woburn sa cítil lepšie, keď bol živočích von z auta, lenže ak mohol spadnúť jeden, mohli aj ďalšie.
Náhle povedal: "Potrebujeme jedného ako dôkaz. Nemáte v aute nejakú škatuľu?"
Pozrela sa na neho tak, akoby nevedela vypovedal ani slovo. Potom prikývla; hlas sa jej vrátil.
"V kufri - tam je prázdna plechovica."
"Myslím, že by sme azda mohli natiahnuť strechu, nie?"
"Áno," prisvedčila a zdalo sa, že je rada, že to navrhol. "Dá sa to urobiť automaticky vypínačom. Vy - choďte po tú plechovicu." Počkala, kým nevystúpil z auta, a potom sa dotkla vypínača. Strecha zložená vzadu sa začala pomaly dvíhať. Woburn sa dolu neob-zeral - pozrel sa na kypiaci kotol zátoky, zase si oblizol pery a pocítil, že ho niečo udrelo. Zachvel sa. "To" sa mu skotúľalo dolu nohavicou na trávu a nepuklo. Opatrne to prekročil a potom sa pokúsil otvoriť kufor; ale bol zamknutý.
Eva sa ponáhľala za ním.
"Mám kľúč," povedala. Prezerala si zem, lebo sa práve tak úzkostlivo ako on usilovala nestupiť na nejakého tvora; ale hlas sa jej ani nezachvel. "Nech sa páči." Podala mu kľúč. Otvoril kufor a čosi v ňom našiel: náradie, dva drahé pokrovce a dve malé okrúhle plechovice od cukríkov. "Použite jednu z nich," pokračovala Eva; Woburn jednu vybral a zodvihol veko. Nebola prázdna, boli v nej dve rezervné žiarovky uložené vo vate.
"Nemohlo by to ani byť lepšie," povedal mrzuto.
Vôbec sa netešil, že to musí urobiť, ale bolo to nevyhnutné. Eva Davosová ho pozorovala. Priblížil sa k "veci", kľakol na jedno koleno a položil otvorenú plechovicu na zem vedľa nej. Potom pod ňu podsunul svoje puzdro na cigarety. Počínal si presne tak ako predtým. Osem krátkych nožičiek sa zúrivo zvíjalo a Woburn nevedel premôcť zachvenie. Dostal živočícha na puzdro.
"Dajte pozor," zavolala žena.
Woburn zaťal zuby, keď ho dvíhal na okraj plechovice, a potom ho opatrne položil na vatu. Opäť sa začal zvíjať. Rýchlo zavrel veko a tuho ho pritisol. Potom vstal, vydychujúc si.
"Jeden - vzorok - kôrovca."
"Dúfam - dúfam, že nepukne," povedala žena. "Rada by som vedieť, kedy príde polícia."
"Čoskoro."
"A rada by som vedieť-" začala a zmĺkla.
Bol si celkom istý, že myslí na tú istú vec ako on. Rada by vedela, či je vôbec nejaká nádej, že sa niekto v dedine zachránil. Pozrel sa znova dolu. Povodeň azda nebola taká prudká ako predtým, ale ešte vždy hrozivá a divoká. Údolie bolo plné besniacej vody a hladina zátoky veľmi vystúpila. Kliesnila si cestu cez skalnaté brehy.
Zdalo sa, že sa hladina kypiacej vody na niekoľko minút utíšila. Jej divokosť skrotla, kým nevyzerala horšie ako rozbúrené more, vysielajúce rozpajedené vlny proti skalám. Kde-tu zazrel steny budov. Kostolná veža sa nakláňala v šialenom uhle. Ani jediná budova z tých, čo videli, ani jedna chalúpka, domček, obchod, stodola, kôlňa, ba ani len kostol, škola alebo radnica nemali strechu. Z niektorých budov ostali všetky štyri steny, ale poväčšine zostala iba jedna alebo dve napoly zničené steny, cez ktoré sa prelievala voda. Nedalo sa rozoznať, kde boli ulice a cesty. Cesta k moru zmizla. Míny zmizli. Bokom bolo akési prevrátené auto.
Woburn cítil, ako mu žena, stojaca vedľa neho, zviera rameno.
Chápal jej hrôzu a zúfalstvo a želal si iba jedno: aby sa rozplakala. Vyzerala tak, akoby ju pohľad na katastrofu pozbavil života, a hľadela temer neživým pohľadom uprene na dedinu zmetenú zo zemského povrchu.
Spoza rohu jedného domu vyplavila voda mŕtvolu dieťaťa a niesla ju smerom k zátoke.
"Nie," zasipela Eva Davosová. "Nie, nie!"
"Myslím, že by sme sa mali vrátiť," navrhol Woburn. "Nikomu nepomôžeme, ak budeme čakať na políciu."
Nikto by nemohol v takejto situácii nič urobiť, bola to úplná, hrôzostrašná, smrteľná skaza. "Vráťte sa. Ste predsa zo zámku, však?"
"Áno," prisvedčila. "Áno."
"Môžeme ísť dlhšou cestou," povedal, "a tak sa zaiste stretneme s políciou. Alebo môžeme ísť kratšou a minúť sa s nimi."
"Nezdá sa mi, že by som sa teraz chcela stretnúť s políciou," riekla zachrípnutým hlasom Eva Davoso-vá.
Woburn opatrne položil plechovicu do kufra a okrú-til ju pokrovcami, aby ju cestou nehegalo, a potom zavrel dvere. Nechala v nich zastrčený kľúč spolu s kľúčom od zapaľovania. Zamkol ich a spýtal sa:
"Chcete, aby som riadil?"
"Azda by to bolo lepšie."
Spustil motor a celé auto sa zachvelo.
Woburn nechápal, čo sa deje, položil nohu na plyn. Motor bol v poriadku. Počul, ako hučí. Auto sa opäť zachvelo, tentoraz prudšie. Pozeral sa na tabuľku s nápisom VYHLIADKA NA JELENOM VRCHU a videl, že sa kolíše. Auto sa tiež kolísalo, lebo zem pod ním sa chvela. Chvela sa.

"Držte sa," vykríkol. "Držte sa!"
Potil sa, keď sa auto pohlo - a zastalo. Pošepky zaklial a opäť naštartoval. Tentoraz sa pohli. Cítil, ako sa zem pod kolesami otriasa. Rýchlo prešli pozdĺž okraja zátoky, keď tu zbadal, že útesy, týčiace sa na druhej strane zátoky, vybuchli.
Pred chvíľou tam stáli sivé a purpurovočervené, porastené niekoľkými jedlami s niekoľkými bielymi pásmi holých skál. Vzápätí vybuchli, chrliac s ohlušujúcim rachotom skaly, hlinu, stromy a vodu ďaleko do zátoky.
Zem sa chvela. Zmizne aj táto strana?
Woburn sklonil hlavu a uháňal po ceste. Blízko pred nimi sa objavil výstupok, vybiehajúci do ostrej, skalnatej ostrohy, sčasti zarovnanej pre parkovanie. To bol Jelení vrch. Na druhej strane vyhliadky bolo hlboké, krásne údolie, ktorým pretekal potôčik. Okolo neho sa dvíhali vo veľkolepej nádhere vrchy. Cesta viedla po akomsi prírodnom hrebeni, na jednej strane ktorého bola zátoka a na druhej údolie.
Auto sa blížilo k Jeleniemu vrchu, keď tu cesta pod ním zrazu zmizla.

4

Wobum dupol na brzdu a zadržal dych. Trhlina na ceste, ktorá vyzerala v prvom okamihu ako tenká čiara, neprestajne sa rozširovala. Pneumatiky zapišťali na hladkej, vlhkej ceste. Zodvihol sa veľký oblak prachu a špiny a zakryl im výhľad na krajinu. Zdalo sa, že sa pod kolesami auta drobí zem.
Eva Davosová otvárala dvierka na svojej strane, Wobum vyskočil a obehol dookola, aby jej pomohol. Predok auta bol iba na yard od obrovskej trhliny a pod ním víril prach, blato a voda.
Stretli sa za autom; napätí a bledí.
"Dá sa urobiť iba jedno," povedal Wobum, "zbehnúť tam." Ukázal na peknú, pokojne tečúcu riečku v údolí. Zostup bude strmý a namáhavý, i keď vyzeral celkom obyčajne s vyčnievajúcimi skalami, suchou trávou a šedivníkom, ale každú chvíľu sa všetko mohlo začať pod tlakom vody rozsypať a rúcať. "Keby sme sa mohli dostať na druhú stranu údolia, azda by sme z toho vyviazli."
Cesta bola ohradená kamenným múrom, aby tadiaľ neprebehovali ovce. Eva sa k nej začala škriabať, ale mala priúzku sukňu. Woburn rýchlo priskočil, zodvihol ju a pomohol jej na druhú stranu. Skočil za ňou. Za nimi sa jedna strana cesty ejíte stále zosypala a Jelení vrch sa rútil do obrovského pažeráka zátoky. Okolo nich striekala voda, premiešaná teraz už blatom, zašpinila Evine čisté šaty, tvár a tmavé vlasy. Woburn cítil, ako na neho strieka, a počul hukot. Cítil, ako sa zem chveje. Dnu vo vrchu bol hučiaci, rozbesnený príval, a ak si ten na tejto strane prerazí cestu, môže ich zobrať so sebou a odniesť zo života do smrti.
Eva sa potkýnala vo svojich úzkych šatách.
"Vyzlečte sa!" zakričal Woburn.
Na chvíľu zastala a habkala rukou na boku. Rozopla si šaty a začala si ich preťahovať cez hlavu, strácajúc pri tom drahocenné, životne dôležité sekundy. Kým si ich jednou rukou sťahovala, musela sa ho pridŕžať, aby nestratila rovnováhu. Napokon ich odkopla. Pod nimi mala nylonovú spodničku, ktorá jej nesiahala ani po kolená a neskrývala vela.
"Rýchlo!"
Rozbehla sa dolu skalnatou stranou, nijaká žena by to nedokázala v takých smiešnych malých topánočkách, teraz takých zablatených a -
Vykrútila si členok a skoro spadla.
"Stojte pokojne!" zakričal Woburn. "Nehýbte sa!"
Zohol sa, podsunul jej plece pod kolená a zodvihol ju zo zeme. Niekoľko prvých sekúnd po tom, ako si ju prehodil cez plece, sa mu zdalo, že nič neváži. Tackavo sa štveral dolu, obávajúc sa, aby mu nespadla. Držala sa ho pevne rukami za plecia a on slepo kráčal vpred. Nevedel, ako ďaleko ešte musia ísť. Vedel iba tolko, že hukot znel čoraz hlasnejšie, že sa zem otriasala a že sa mohla každú chvíľu roztvoriť a pohltiť ich.
Zatackal sa.
Potkol sa.
Potom sa odrazu ocitol na rovnej pôde a odvážil sa zastať. Spustil Evu neobratne na zem; zošmykla sa po ňom. Zdalo sa, že si to nevšimla; ani sa na neho nepozrela. Dívala sa dohora a v očiach sa jej zračila hrôza.
Obrátil sa.
Vrch ostrohy pri Jelenom vrchu sa stratil.
Videli iba gejzír bahnistej vody. Inak nič.
Pred piatimi minútami boli tam. Teraz už boli na dne údolia pri riečke. Mali sa kedy zachrániť, i keby aj toto údolie zaliala voda. Každá sekunda bola dôležitá.
"Poďte," súril, "musíme bežať."
Zo začiatku ju držal za ruku, ale takto obaja strácali rovnováhu. Bežali po hrboľatej pôde údolia. Dievča sa chvíľami tackalo. Woburn ju nechal ísť približne yard pred sebou. Keby sa k nim priblížilo nebezpečenstvo, prišlo by zozadu. Biela nylonová spodnička sa jej vy-hŕňala na dlhých, štíhlych nohách a priliehala k útlemu drieku; ramená mala do zlata opálené.
Videli, ako sa im telegrafné stĺpy stratili spred očí. Niektoré by malo byť vidno celou cestou okolo Jelenieho vrchu, ale mnohé zmizli a trhlina označovala miesto, kde sa cesta prepadla. Tam, kde predtým viedla, bola iba veľká jama, akoby bolo z nej odhryzlo nejaké rozprávkové zviera. Navôkol striekala a trblietala sa voda, nie blato. Zaplavené údolie a mŕtvu dedinu už nevideli. Woburn s Evou na svojom náhlivom úteku prebehli míľu alebo ešte viacej, ale zdalo sa, že sú ešte vždy priveľmi blízko pri katastrofe. Vodná spŕška im jemne padala do tváre.

Eva mala tvár, nylonovú spodničku, ruky a vlasy po-fŕkané blatom. Woburn vedel, že aj on musí byť veľmi špinavý. Došli k úpätiu strmého svahu, vedúceho k ceste, a Eva sa naňho akosi beznádejne pozrela.
"Už sme skoro tam," povedal Woburn, "dovoľte, nech vás odnesiem."
"Nie, ja vyjdem -" takmer jej vyhŕkli slzy.
"Poďte," povedal drsne.
Tentoraz to bolo ešte ťažšie. Pôda bola kamenistá a plná pichľavých bodliakov. Podchvíľou sa strhával, keď o ne zavadil rukou. Teraz si už oveľa viacej uvedomoval skutočnosť, že nesie na pleci ženu; oveľa viacej vnímal jej telo. Chvíľami, keď sa pozrel dohora, sa mu zazdalo, že vrchol svahu je práve tak ďaleko ako predtým. Pot mu stekal po čele do očí a nemohol ho utrieť. Začal dychčať.
"Musím - si - oddýchnuť," povedal a zložil ju.
Na chvíľu si sadol vedia nej; pot mu vyvieral z každého póru a ťažko dýchal. Potom si poutieral tvár vreckovkou, hneď vlhkou a špinavou. Košeľu mal mokrú a nohavice sa na neho v páse lepili. Ale sedel tu v bezpečí a mohol sa pozerať krížom cez údolie k vrcholu Jelenieho vrchu - ktorý tam už nebol.
Nebolo vidno ani hmlu ani rozfŕkanú vodu.
"Zlepšuje - sa to," povedal.
Prikývla.
"Počujte," povedal Woburn, "musel to byť pre vás šok, ale neberte si to tak k srdcu. Máme šťastie. Žijeme."
Odvrátila hlavu a pozrela sa z údolia krížom cez vrchy. Videl, že ruky, ležiace v lone, sa jej zaťali v päste. Už sa nechvela, ale vycítil napätie a rozrušenie, ktoré mohla sotva zniesť.
"V dedine bola moja sestra," povedala.
Z vŕšku, kde bola cesta hladká, priateľská a nepoškodená a kde telegrafné stĺpy stáli tak pevne ako vždy, dovideli do určitej vzdialenosti. Eva si sadla na veľký balvan a obliekala si šaty. Potom si zafajčili. Woburn jej vysvetlil, kto je a kde býva; poznala zbežne Jenny. Onedlho uvideli autá, idúce týmto smerom - bolo ich niekoľko. Zdalo sa, že uzavreté auto a dve sanitky idú veľmi rýchlo. Počuli rachot motocyklov a dvaja motocyklisti zahli veľkou rýchlosťou za roh. Keď ich zazreli, jeden zastavil; druhý uháňal ďalej. Woburn naňho zakričal:
"Cesta sa prepadla!"
"Čo to má znamenať?" Motocyklista, ktorý zastal, bol mladý, zdravo vyzerajúci policajt.
"Cesta sa zrútila," stručne vysvetlil Woburn.
"Chcete povedať, že - .že sa nemôžeme dostať do dediny?"
"To je beznádejné."
"Panebože!" vzdychol ťažko chlap. "Druhá cesta takisto zmizla. Keby sme mohli -" zmĺkol a zbledol pod §vojou zdravou opálenosťou.
"Vy dvaja ste sa odtiaľ dostali?"
"Neboli sme v dedine," odvetil Woburn, "iba sme tam chceli ísť." Nesnažil sa predstaviť si Evine myšlienky, ale zistil, že sa usiluje vyhnúť slovu "dedina"". Všetkému, čo ho pri Eve miatlo, teraz dokonale rozumel. Predstavoval si, ako by sa asi cítila Jenny, keby vedela, že odišiel do dediny a že sa už nevráti. Ešte aj ostatnými - pokojným a rozvážnym Billom Róbert-sonom a neposedným Reggiem, milujúcim rýchlu jazdu a dvoriacim každému driečnemu dievčaťu - by to otriaslo. Ach, nemysli na to. Ona stratila sestru.
"Inšpektor ide hneď za nami," povedal motocyklista. "Bude lepšie, keď sa pohnem." Odštartoval. Motocykel rachotil, a až keď už bol mimo dosluchu, Woburn si uvedomil, že hromové dunenie vody v údolí prestalo. Bolo počuť iba trochu silnejší šum vody, jemne narážajúcej na piesočný breh.
O desať minút prišiel tucet policajtov aj s inšpektorom Campbellom. Bol to temer celkom holohlavý chlap v tweedovom obleku, zjavne otrasený, keď videl, čo sa tu stalo. Okrem toho prišli ešte sanitkári, dvaja lekári a štyri ošetrovateľky. Woburn bol tiež ako omráčený a spomienka na prežité udalosti vyvolala v ňom závrat. Na rozlúčku Eve iba zašomral do videnia a díval sa, ako odchádza. Nevravela nič, ale pri odchode mu stisla ruku a povedala priškrteným hlasom:
"Ďakujem - ďakujem vám." Potom sa odvrátila a dovolila, aby jej pomohli nasadnúť do policajného auta.
Nato k nemu pristúpil Campbell, ktorý mu kládol otázky, lekár s koňakom a opäť lekár s prísnym príkazom:
"Je načase, aby ste si oddýchli, pán Woburn. Neskoršie večer môžete odpovedať na ďalšie otázky, ak to bude potrebné. Pán inšpektor, zariadili by ste, aby nejaké auto zaviezlo pána Woburna naspäť na farmu?"
"Hej, pravdaže," prisvedčil Campbell. V bledých očiach mu prešiel tieň. "Veľmi ste nám pomohli, pán Woburn. Ak budem môcť pre vás niečo urobiť, oznámte mi to."
"Prirodzene," odvetil Woburn. Porozprával Camp-bellovi o "kraboch", ale to na neho neurobilo veľký dojem; musel ich vidieť na vlastné oči.
Keď sa blížil k farme, Woburn sa cítil lepšie. Jenny by zažila šok, keby sa bol ešte zdržal, a chcel sa aspoň trochu pozbierať. Vystupoval z auta a očakával, že sa mu Jenny bude náhliť v ústrety; nič takého sa však nestalo; nikto nebol nablízku. Bol štvrtok, takže dvaja dojiči mali voľno a slúžka bola v Scourie. Švagor sa nevráti skôr ako o siedmej alebo dokonca o ôsmej. Bol tu iba starec Jamie, predtým pastier oviec a teraz robil rozličné drobné práce na farme.
Naj neuveriteľnejšie na tom bolo, že kým sa toto všetko dialo, Jenny usilovne varila.
"Teraz si už aj sám poradíte, však?" spýtal sa vodič.
"Ďakujem, áno."
Nepočula azda Jenny prichádzať auto, alebo sa zmýlil, keď si myslel, že vybehne, aby sa pozrela, kto prišiel? Woburn kráčal ku kuchynským dverám a pozrel sa pritom na hodinky; bolo pol šiestej. Odišiel z farmy asi pred dvoma hodinami. Došiel až k pootvoreným dverám, keď začul Jennin hlas:
"Ty si to, Bob?"

"Celý a v poriadku, milostivá," odvetil a uľavilo sa mu. Otvoril naširšie dvere. Jenny prichádzala z haly. Bola rezká, čulá a ako vždy ustarostená.
"Bob!" zvolala.
"To sa dá umyť," povedal.
"Vyzeráš, ako keby si sa bol váľal v blate."
"Ono sa zvalilo na mňa."
"Čo sa vlastne stalo?" spýtala sa a zase zvážnela. "Telefonovali mi zo Scourie a vraveli, že sa vo Vlkovej zosunula pôda. Bála som sa, aby si sa do toho nedostal. A -"
"Dostal som sa," povedal Woburn a nasilu sa usmial. "Len-len že som sa vyhol najhoršiemu. Nevyzeralo to dobre." Rozpovedal jej o tom.
Napätie povolilo vlastne až teraz, keď sedel v kuchyni na starej hojdacej stoličke a pred sebou mal šálku čaju a kus ovocného koláča. Jenny na neho vždy pôsobila upokojujúco. Nikdy ju nepoznal inak; odjakživa bola pre neho útechou. Jeho najstaršia rozpomienka z čias, keď bol ešte batoľaťom, týkala sa Jenny, ktorá ho utešovala, umývala mu zranenia a pomáhala. A vždy vedela vynikajúco načúvať. Rozprával jej teraz o všetkom a tak, že si to vedela živo predstaviť. Zračilo sa jej to na tvári. Cítil, ako sa slová z neho priam hrnú, a nevedel ich zastaviť. Porozprával jej o všetkom: o živočíchoch v pukajúcich sa pancieroch, o kypiacej vode a o tom, ako sa vyrútila z úbočia. Vravel jej o zrúcaných budovách a o mŕtvom dieťati.
"Som rada, že si to videl ty. nie Reggie," povedala napokon Jenny. "Budeme mať s Reggiem trápenie. Zaľúbil sa do jednej dievčiny v dedine." Zmĺkla. "Myslím, že ju má skutočne rád, takže toto bude pre neho veľký úder. Bude to aj prvý úder osudu, ktorý ho stihne." Zase zmĺkla a vážne sa zahľadela Woburnovi do tváre:
"Celá dedina zmizla?"
"Všetko. Všetci, čo tam boli."
Jenny pomaly vstala.
"Ale načo o tom rozprávať," riekla. "Musíš sa vykúpať, milý. Dúfam, že Bili a Reggie sa dnes neoneskoria, ale asi nie, keď sa dopočujú o tomto. Sú vonku na južnej strane údolia a žnú pšenicu; dnes bol taký krásny deň-"
Zasekla sa.
Woburn bez slova vstal. Blato na ňom prischlo v kusoch a teraz mu prekážalo oveľa viacej ako predtým. Okrem toho bol celý meravý. Na kolenách a na lakťoch mal veľké škrabance, ktoré si predtým nepovšimol."
"Dám ti čistý uterák," povedala Jenny a kráčala pred ním.
Videlo sa mu, že mu všetko trvá dvakrát tak dlho ako obyčajne; každý náznak veselosti mu zmizol. Mal dojem, akoby už nikdy nemal zažiť takú náladu, v akej odišiel z farmy, akoby odrazu prešiel z jedného veku do druhého.
Počul tri razy zazvoniť telefón.
Bol polhodinu v kúpeľni a potom sa obliekol do širokých nohavíc, šľapiek a rozhalenky a zišiel dolu. Škrabanec na kolene ho ešte vždy bolel.
Práve bol v priestrannej hale s kamennou dlážkou, keď zazvonil zase telefón.
"Vezmem to," zakričal.
Objavila sa Jenny. "Akiste ďalšie noviny," riekla.
"Noviny?"
"Kým si sa kúpal, telefonovali z redakcií Globe, Cry a Clarion z Londýna," vysvetľovala. "Akýsi pochabý mládenec zo Scourie, ktorý je pri polícii, povedal novinárom, že si tam bol. Povedala som všetkým, že prídeš domov až neskoro večer. Myslela som, že keby si sa chcel s nimi zhovárať, môžeš im zavolať." Rozprávala nízkym hlasom, v ktorom sa ešte vždy zračila úzkosť. "Pravdaže, keby si radšej -"
"Keby ktokoľvek volal, povedz, že som preč, dobre?" požiadal Woburn.
Prešla popri ňom a prikývla.
Bol by zo seba rád striasol akýsi mdlý pocit prázdnoty, ale nevedel sa ho zbaviť.
"Volá Hamish Campbell," povedala veselšie Jenny, "vieš, ten inšpektor. Poznáš ho. Chce ti niečo povedať."
"Ach, skutočne?" povedal Woburn a kráčajúc k ter tefónu, vynútil si na tvár úsmev. "Haló, pán Campbell."
"Prepáčte, že vás tak skoro vyrušujem," ozval sa inšpektor, "ale ide o dosť naliehavú záležitosť." Zaváhal a zdalo sa, že hľadá slová. "Nuž, vec sa má tak, že by sme vám boli veľmi povďační, keby ste nikomu, ani len novinárom, nepovedali, čo ste videli, kým vám to nedovolíme - chvíľočku, prosím." Woburn sa dovtípil, že inšpektor vybavuje dva rozhovory odrazu. "Už som zasa tu - prepáčte, že som prerušil. Viete, ide o to, že by sa mohli rozšíriť mrzké chýry, a to nechceme, kým znalci nebudú môcť uvidieť, čo sa stalo a čo sú to za živočíchy. Môžeme sa na vás spoľahnúť, že budete mlčať?"
"I tak som nemienil o tom rozprávať," ubezpečil ho Woburn.
"Ach, to je dobre! Veľmi pekne vám ďakujem a - hm - nezostali by ste ešte na minútku pri telefóne?" Nasledovala ďalšia prestávka, počas ktorej vošlo na dvor farmy akési auto, pravdepodobne starý morris Billa Robertsona. "A ešte niečo," pokračoval náhlivo Campbell, "mohli by^ste byť dnes večer o deviatej doma na farme? Jeden pán z Londýna by sa s vami veľmi rád pozhováral a on vám povie, či môžete rozprávať. Súhlasíte?"
Woburn bol ešte vždy priveľmi zamyslený na to, aby ho to zmiatlo.
"Budem doma."
"Výborne," potešil sa Campbell, "to je fajn. Mám teda vaše slovo, že nepoviete nič zástupcom tlače ani nikomu inému - Dobre! Veľmi pekne vám ďakujem."
Keď zložil slúchadlo, Jenny tam už nebola. Woburn otvoril kuchynské dvere a videl, že stojí pri obloku a kýva. Bili a Reggie sa už akiste vrátili. Bol by rád vedel, prečo polícia a ten "človek z Londýna" pripisovali takú dôležitosť tomu, aby nepovedal nikomu ani slovo, a kto to príde o deviatej večer. Ľutoval aj to, že sa nespýtal Campbella, ako sa má Eva

Davosová, ale to napokon mohol zistiť neskoršie.
, Bili sa svojím pomalým, rozvážnym krokom blížil k domu i so psom, ktorý na neho vyskakoval.
"Ľahni, Fuzz," vravel Bili Robertson príjemným, hlbokým hlasom, "a nevtrhni do kuchyne."
Otvoril dvere. Bili bol územčistý chlap so širokými plecami a rozvážnymi, no nie ťarbavými pohybmi. Zložil si z hlavy starý zelený klobúk. Mal jasné, bystré sivé oči a vetrom ošľahanú tvár. Väčšinu svojho života aj detstvo prežil na juhu Anglicka a rozprával skôr po anglicky ako po škótsky.
"Ahoj, Jenny," povedal, "myslel som, že ťa musím prekvapiť a prísť zavčasu domov. Ahoj, Bob." Vďaka svojmu spokojnému výrazu tváre pôsobil veľmi upokojujúcim dojmom. Aj keď bola horúčava, mal oblečené jazdecké nohavice a gamaše.
"Ten žací stroj od Gimmicka bol nanič, ako som sa aj obával. Mali sme s ním po celý deň iba mrzutosti." Akiste nemal ani poňatia o tom, čo sa prihodilo v dedine, a zatiaľ nevnímal panujúcu atmosféru. "Caj je už dávno uvarený?" spytoval sa, nazerajúc do hnedej čajovej kanvice na sporáku.
"Urobím čerstvý," riekla Jenny. Billov návrat zrejme zaplašil aspoň časť jej obáv. Podišla ku kanvici. "Kde je Reggie?"
"Nie je doma?" spýtal sa Bili Robertson prekvapene. "Poslal som ho dnes popoludní dolu do dediny, aby sa pozrel, či u Toma nemajú náhradný reťazový článok. Prikázal som mu, aby sa v prípade, že ho nemajú, vrátil rovno sem. Museli sme čakať, kým -"
Zarazil sa.
Teraz už pocítil atmosféru, panujúcu v miestnosti, a videl, aká hrôza sa zmocnila jeho ženy. Woburn pociťoval takú istú hrôzu. Prepadla ho tak prudko ako fyzický úder.
"Tak čo, Jenny, čo sa deje?" spýtal sa Robertson a podišiel rýchlo k nej otrasený a znepokojený jej výrazom. "Jenny, miláčik, čo sa stalo?"
Jenny meravo stála. Jednu ruku držala zdvihnutú pred sebou, akoby ho chcela zadržať, aby sa nepribližoval, a súčasne odraziť strach.
"Kedy - ta - išiel?" spýtala sa, vyslovujúc každé slovo pomaly a s veľkým úsilím.
"Myslím, že asi okolo pol tretej alebo tretej. Ale čo je, Jenny? Čo -"
Výraz manželkinej tváre ho omráčil a umlčal.
"Dedinu - postihla katastrofa," povedal Woburn. Musel niečo povedať, aby zlomil prekliatie. Videl, ako vyzerala Eva Davosová, keď mu hovorila o svojej sestre, ale v porovnaní s Jennyiným terajším výrazom to nebolo nič.
Vedel, že naň nikdy nezabudne.
"Katastrofa?" preriekol Robertson temer hrubo. "O čom to vlastne rozprávate? Nemôžete mi to rovno povedať?"
"Reggie," zašepkala Jenny v napätom tichu, ktoré nasledovalo po jeho slovách. "Reggie, Reggie!"

5

Woburn sa pozeral na staré auto, odchádzajúce z dvora a odvážajúce Jenny s manželom na zbytočnú cestu. Nič na svete by ich nezadržalo. Pôjdu tak blízko k potopenej dedine, pokiaľ im to len polícia dovolí, a. Jenny prežije ešte väčšiu bolesť, ale tú by pociťovala, aj keby robila čokoľvek. Nijako sa jej nedalo pomôcť.
Auto zmizlo z dohľadu.
Woburn sa prudko odvrátil od kuchynského obloka. Iba pred desiatimi minútami sa švagor vrátil domov, no za tých desať minút sa tak zmenil, že keby to nebol videl na vlastné oči, tak by tomu neuveril. Dvojica, ktorá sa spoliehala na vzájomnú lásku so synom, čo pre ňu znamenal budúcnosť - a ten syn je mŕtvy.
Woburn cítil, ako v ňom blčí hnev, ale bol to nezmyselný, márny hnev. Nemohol ho upriamiť proti nikomu a ničomu okrem tých plaziacich sa živočíchov, ktoré videl zakaždým, keď zavrel oči a rozpomenul sa na svoju jazdu na motorke a na cestu s Evou Davosovou.
Zazvonil telefón.
"Ach, dopekla s tebou," povedal nahlas a buchol dvermi. Telefón však zvonil ďalej. Zdvihol slúchadlo. "Haló?"
"Je pán Róbert Woburn doma, prosím?" Bol to akiste miestny hovor.
"Kto sa chce s ním zhovárať?"
"Sir Gabriel Davos by sa s ním veľmi rád zhováral, keby ho mohol dnes večer navštíviť. Hovorím v mene Sira Gabriela zo zámku. Sir Gabriel vysoko oceňuje služby, ktoré pán Woburn preukázal -"
Woburn ho prerušil. "Tu Róbert Woburn. Ako sa má slečna Davosová?"
"Pán Woburn osobne?" V hlase zazvučal nový tón. Zračila sa v ňom úcta. I keď spôsoby hovoriaceho nebolo možno nazvať vyslovene bombastickými, nemali k tomu ďaleko. "Môžem vám s potešením oznámiť, že slečna Davosová pokojne oddychuje."
Aspoň niečo.
"Môžem povedať Sirovi Gabrielovi -"
Woburn ho zase prerušil. "Nie som si istý, či budem môcť dnes večer prísť. Mám o deviatej večer dohovorenú schôdzku tu na farme." Nechcel, aby to vyznelo príkro, ale vedel, že to robilo taký dojem. "Neviete, čo chce odo mňa Sir Gabriel?"
"Úprimne rečeno, nie, pane," odvetil neznámy. Jeho hlas bol takmer až priveľmi korektný. "Som presvedčený, že by vám bol nesmierne povďačný, keby ste si pre neho našli chvíľku času - cesta z farmy sem netrvá ani dvadsať minút. Sir Gabriel by po vás určite poslal s radosťou svoje auto, keby vám to bolo tak príjemnejšie."
Woburn na okamih zaváhal. Potom povedal:
"Nie. Prídem." Po vypočutí vrúcneho: "Ďakujem vám, pane," zložil slúchadlo a vopchal si ruky do vreciek. Pred chvíľou myslel na možné telefonáty, ktoré nechcel premeškať, ale tie skutočne neboli také dôležité. Mal pred sebou

dve hodiny čakania, ktoré nebudú vôbec príjemné. Byť tu osamote bolo oveľa horšie ako vybrať sa autom do zámku - a ak tam pôjde, pravdepodobne sa zase stretne s Evou.
Keď kráčal krížom cez kuchyňu k dverám, vedel, že sa s ňou chce veľmi stretnúť.
Starého Jamieho síce nevidel, ale počul. Šomranie mu prezradilo, že je na druhej strane dvora pri svin-ských chlievoch.
"Hej, ja to tu už zamerkujem," prisľúbil, "a kedyže sa to vrátite, pán Woburn?"
"Hneď po ôsmej, Jamie."
"Poviem im to," prisľúbil Jamie.
Čoskoro sedel Woburn za volantom svojho MG a vydal sa na cestu. Išiel prirýchlo a videl, že Jamie ho čudne pozoruje. Zamával mu a spomalil. Načo si lámať krky. Vyšiel na hlavnú cestu, vedúcu jedným smerom k dedine a druhým k zámku. Myslel si, že na ' ceste bude dav ludí, ale nebolo tam nikoho. Nevidel nijaké autá ani bicyklistov; možno ich zastavila polícia a nedovolila im ďalej. Prišiel na križovatku a zazrel dvoch policajtov, hliadkujúcich na motocykloch. Keď mu jeden z nich zakýval, spomalil. Vtedy zazrel i Reg-gieho dvojtaktný motocykel opretý o plot, kde ho zanechal.
- Motocyklista, to bol ten policajt, predtým taký šokovaný.
"Prepáčte, pane," oslovil Woburna "ale cesta je uzavretá a dnes je tu zastavená premávka. Nechápem, ako je to možné, že vás pustili až sem. Predpokladá sa, že-"
"Som z farmy Vlčia hlava."
"Ach. Ach!" Mladistvá, vetrom ošľahaná tvár vyzerala ohromene. "Pán a pani Robertsonovci prešli ta-, dialto prednedávnom, ale to je iba márnenie času, ako som im aj povedal. Chcete ísť za nimi?"
"Mám namierené do zámku Ronoch."
"Ach, do zámku. Tam sa bez všetkého dostanete, pane, hoci ďalej, skôr ako prídete na hlavnú cestu, je ešte jedna prekážka. Ale tam by vás mali bez ťažkostí pustiť."
Woburn naštartoval. "To je dobre. Boli by ste taký láskavý a postarali sa o to, aby ten motocykel odviezli do Gimmickovej garáže?"
"Hej, nemusíte si robiť starosti, postarám sa o to. Je to strašné nešťastie, však?" riekol strážnik. "Akosi nemôžem uveriť, že sa to skutočne stalo."
Woburn neodvetil.
Zabočil doprava na štrkovú cestu, odkiaľ dnes popoludní prišla Eva: Bola úzka, kľukatá a kopcovitá a vre-závala sa do stráne, takže naľavo dolu bol otvorený výhľad, ale napravo sa týčili iba rozoklané skaly. Išiel tadiaľ predtým iba raz a jasne sa pamätal, ako odtiaľ uvidel veľký zámok obohnaný múrom. Zámok Ronoch vybudoval uprostred širokého pása slatín na pozadí vysokých vrchov s jazerami a s potôčikmi akýsi bohatý . hlupák, aby popudil svoju nevernú ženu; zámok skrýval vo svojich múroch celú dedinu a stál zanedbaný až do tých čias, keď ho pred niekoľkými rokmi kúpil Sir Gabriel Davos.
Bol vychýrený po celej Západnej škótskej vysočine a bola to jedna z prvých vecí, o ktorej mu rozprávali. Davos, jeho zámok a jeho zoologická záhrada! Tamho-re, na miesto odrezané od sveta, doviezol nový majiteľ milionár zvieratá z celého sveta. Bola to najväčšia súkromná zoologická záhrada v Anglicku, ba možno aj v celej Európe.
Prechádzal jednou zákrutou za druhou, väčšinou veľmi pomaly. Cesta na ľavej strane sa prudko zvažovala dolu; a on bol nervózny. Po prvý ráz odvtedy, ako niesol Evu Davosovú do kopca, začal sa potiť.
Zahol.
Hneď za rohom ležal balvan vysoký ako predok auta. Ležal presne uprostred cesty, takže sa nedalo prejsť ani po jednej strane, ani včas zastaviť, aby do neho nenarazil. Nerozmýšľal. Stačil pomyslieť iba na strašné nebezpečenstvo, ktoré mu hrozilo pri páde zo strmej stráne, a na to, že auto by asi začalo horieť. Reflexy však mal rýchle ako blesk. Stlačil brzdu, rukoväť ručnej brzdy a vypol sa, aby vydržal náraz a nerozbil si hlavu o predné ochranné sklo.
Rachot.
Cítil, ako ho prudko hodilo dopredu. Volant mu vytrhlo z rúk, ale nevrhlo ho až tak dopredu, aby si ublížil. Zrúti sa dolu? Medzi ním a pádom mohlo byť iba niekoľko palcov, a bol by to smrteľný pád. Začul trhavý zvuk, keď sa rozbil chladič. Ale auto zastalo. Zastalo. Meravo sedel a uprene pozeral na balvan, na rozbitý chladič a na syčiaci pramienok vody. Zaviazol. Nemohol dúfať, že mu niekto pomôže, ak sa len nevráti, niekoho neprivolá a -
Čo tam vlastne robil ten balvan?
Nad ním sa týčila skalná stráň - boli tam výstražné tabule o padajúcich skalách - ale vyzeralo to tak, akoby tam bol niekto ten balvan dal náročky.
Vtom zazrel chlapa, šplhajúceho sa napravo po skalách asi dvadsať yardov pred ním a potom ďalšieho, ktorý sa krčil dolu pod úrovňou cesty a vykukoval ponad jej okraj naľavo. Chlap, šplhajúci sa po skalách, držal v pravici kyjak.
Wobum zostal sedieť v aute - až dovtedy, kým chlap nezoskočil dolu; vtedy mu jasne zazrel tvár. Chlapov s podobným výrazom tváre videl už dosť často predtým a vedel, že ak človek nerozpozná ten výraz včas, nežije dlho. Toto bol prepad a on bol obeťou.
Chlap zakričal: "Obíď ho!"
To patrilo tomu naľavo.
V uzavretom aute by Wobum nebol mal nijakú nádej. V otvorenom MG bola predsa len nepatrná možnosť záchrany. Dvaja na jedného, a to dvaja ozbrojení kyjakmi - to bola presila, proti ktorej nemohol úspešne bojovať. Mohol iba bojovať alebo ujsť.
Vyskočil na pravej strane auta. Chlap práve preliezal ohradu a teraz boli temer na rovnakej úrovni; osudné by bolo, keby tomu druhému dovolil dostať sa za seba. Prvý, ktorý bol iba desať stôp od neho, sa na neho vrhol so zdvihnutým kyjakom.
Woburn nemal nijakú zbraň.

Na kraji cesty bol rozsypaný štrk.
Zohol sa, zdvihol hrsť štrku a hodil ho do tváre bližšiemu útočníkovi; druhú hrsť hodil do chlapa s kyjakom. Začul ťažký vzdych, keď toho prvého zasiahol štrk; potom sa obrátil a bežal.
Začul, ako sa chlapi šplhajú za ním a potom kroky na ceste.
"Chyt hol" vykríkol ktorýsi z nich.
Obrátil hlavu a uvidel, že obaja sú teraz na tom boku MG, ktorý je bližšie k nemu, a jeden nedrží v ruke kyjak, ale revolver. Nemohol sa mýliť. Úzka cesta bola priaznivým miestom na streľbu. Chlap by ho bol ťažko mohol netrafiť: bol iba na tridsať stôp od neho.
V skalách, týčiacich sa nad Woburnovou hlavou, bola trhlina, a tam by azda mohol nájsť úkryt.
Woburn skočil k trhline a vzápätí začul výstrel. Nič sa mu nestalo. Teraz, keď ho kryli skaly, opäť nadobudol nádej. Trhlina, to bol vlastne starý lom s chodníkom, vedúcim o sto yardov ďalej naspäť na cestu. Bol posiaty veľkými skalami. Nedožičil si ani chvíľu na rozmýšľanie, ba ani sa len nepozastavil nad tým, o čo vlastne ide; musel si chrániť život. Každá skala bola úkrytom, každý kúsok nechránenej pôdy hrozbou. Pohyboval sa medzi dierami a kameňmi, ale nepotkol sa na ničom.
Začul ďalší výstrel.
Ani sa len neobzrel. Jediný zvuk, ktorý počul, bol tlkot krvi v ušiach a ohlas jeho vlastných krokov. Potom zase zišiel na cestu; akurát pred ním bola ostrá zákruta, a tam sa odvážil obzrieť.
Obaja chlapi vyliezli na skaly nad cestou až tam, odkiaľ by ho boli zbadali, keby bol zašiel ďalej. Jeden si ho počká tamhore, druhý ho vyženie z bezpečného úkrytu.
Jeden z chlapov začal zliezať dolu po skalách.
Woburn sa nemohol pustiť do boja s človekom, ktorý mal revolver; ešte i kamene - Začul prenikavý rachot motocykla. Roztrieskaný chladič a nárazník malého športového auta potvrdzovali všetko, čo Woburn vypovedal, no a bol tam ten veľký balvan. Najbližšie volné balvany, podobné tomuto, boli na míľu odtiaľ; tento privalili na miesto, kde bol najväčším nebezpečenstvom. Strážnik na motocykli si toto všetko overil skôr, ako odvysielal správu pre Campbella.
Potom sa vybral ďalej po ceste, ale po chlapoch ani stopy. Woburn sa ich usiloval opísať, ale nebolo to ľahké; chlapa naľavo videl iba nejasne, ale vedel, že ten, čo bežal k nemu, bol malý, mal nízke čelo a ostrú bradu. Woburn si však skôr ako čtrty tváre zapamätal jeho výraz.
"Radšej sa vráťte na križovatku, pane," poradil mu hliadkujúci strážnik na motocykli. "Inšpektor by sa tam s vami rád stretol. Išli ste do zámku kvôli niečomu dôležitému?"
"To môže počkať," odvetil Woburn.
"Môžete zatelefonovať z búdky Automobilového združenia."
"Ach, áno," prisvedčil Woburn. "To je dobrý nápad. Ďakujem." Usiloval sa byť milý a vďačný, ale nemohol sa prinútiť k tomu, aby pociťoval niečo iné ako pálčivý, spaľujúci hnev. Teraz už mal niekoho, na koho mohol zúriť. Dvaja chlapi, z ktorých jedného by spoznal, keby ho znova uvidel, a druhého nie, sa ho pokúšali zabiť. Najprv spôsobiť haváriu, potom ho ubiť na smrť, a keď oba pokusy zlyhali, tak ho chceli zastreliť.
Zabiť stoj čo stoj -
Prečo?
Na zadnom sedadle hliadkového motocykla sa čoskoro dostal k telefónnej búdke Automobilového združenia. Campbellovo auto sa blížilo po ceste vedúcej do dediny. Pri zrúcanej ceste urobili záchrannú stanicu tak blízko, ako to polícia pokladala za bezpečné, a záchranné skupiny boli už dolu v dedine. Tam kde kedysi boli ulice, pohybovali sa člny; začala sa pochmúrna práca - vynášali mŕtvoly. Za Campbellovým autom prišla pomaly sanitka.
Campbell vyzeral neupravené a spoľahlivo, lepšie sa ovládal a bol rezkejší.
"Haló, pán Woburn, počul som, že ste sa dostali do akejsi šlamastiky."
"Čakalo ma to," odvetil Woburn.
"Urobili by ste niečo pre mňa?" spýtal sa temer lichotivo Campbell. "Pokladajte, prosím, toto hlásenie za dôverné a nechajte si ho pre seba, áno? Harris!"
"Prosím, pane?" rezko sa ozval hliadkujúci strážnik.
"Nechcem, aby sa niekto o tomto dopočul čo len slovo. Sám vypracujte hlásenie a osobne mi ho odovzdajte. Nehláste to strážmajstrovi na stanici. Je vám to jasné?"
"Jasné, pane."
"Hm - ďakujem," povedal Campbell a opäť sa obrátil k Woburnovi. Vyzeral akoby hľadal vhodné slová.
"Ľutujem, pán Woburn, že vám nemôžem poskytnúť podrobnejšie informácie, ale veľmi nás znepokojilo, čo sa tu prihodilo. Skutočne veľmi. Keď som s vami telefonoval, hovoril som súčasne aj s Ministerstvom vnútra a tlmočil som vám ich naliehavú požiadavku. Požiadali ma, aby som zabezpečil nikomu neposkytnúť žiadne podrobnosti o prípade okrem tých dvoch pánov, ktorí vás navštívia o deviatej večer." Pozrel sa na veľké oceľové hodinky na chlpatom zápästí. "Máme hŕbu času. Ešte je len pol ôsmej. Pokyny, ktoré som dostal, boli veľmi dôrazné, a pokiaľ mi nikto nevydá iné smernice o útoku na vás, myslím, že platia aj preňho. Dôverné, pane, prísne tajné . . ."
Woburn mlčal.
"A keby ste boli taký láskavý a spolupracovali s nami -"
"Viem mlčať, ak treba," povedal Woburn. Nepáčilo sa mu ako sa obrátila celá záležitosť, a nepáčila sa mu ani zmienka o Ministerstve vnútra, ktorá jej dodávala oveľa väčšiu dôležitosť. Ani Ministerstvo vnútra, ani policajní dôstojníci však takto nerozprávajú, ak pre to nemajú dobrý dôvod. "Preto však môžete pátrať po tom lotrovi, ktorý to urobil, však?"
"Môžem," dôrazne vyhlásil Campbell. "Dostal som od Harrisa rádiotelegrafické hlásenie a ihneď som vydal patričné rozkazy. Mali by sme ich chytiť. Všetky cesty, vedúce do Vlkovej, sú uzavreté policajnými prekážkami, aby sa zabránil

prístup zvedavcom a tlači. Preverím si aj zámok Ronoch. Prirodzene, nemôžeme pozorovať aj všetkých chodcov na cestách, ale naše motocyklové hliadky sú ustavične v pohybe. Myslím, že napokon ich dostaneme. Nezamýšľate dnes večer znova odísť z farmy, však?"
Spôsob, akým to vyslovil, naznačoval, že v skutočnosti šlo o príkaz: "Nesmiete znova opustiť farmu." Woburna to veľmi popudilo. Už mal na jazyku vetu: "Pôjdem, kedy a kde budem chcieť," keď sa priblížilo ďalšie auto. Bol to starý morris z farmy. Ihneď zabudol na Campbella. Vrhol sa k autu s dychtivou nádejou v srdci.
Pohľad na Jennyinu tvár zabil každú nádej.
"Nechcem vás otravovať, pán Woburn," naliehal Campbell, "ale -"
"Zostanem na farme, kým sa nestretnem s tým človekom z Londýna," prisľúbil zachrípnutým hlasom Woburn.
"Bob," oslovil ho krátko po pol deviatej Bili Róbert-son, "myslím, že by som mal vziať Jenny na návštevu k sestre." Jeho sestra bývala v Scourie a obe rodiny sa priatelili. "Myslím, že najlepšie by jej mohla pomôcť iba žena. Nemáš nič proti tomu, ak tu. zostaneš sám, však?"
"Pravdaže nie."
"Možno sa vrátime, možno tam prenocujeme," pokračoval Robertson.
"Urob, čo považuješ za najlepšie."
"Svojím spôsobom tu znamená tvoja prítomnosť veľkú pomoc," riekol Robertson, starostlivo vyberajúc slová. "Nikdy sa nedozvieš, ako veľmi sa tešila na tvoj príchod. Často vravievala: "Nemôžem uveriť, že ich zasa budem mať všetkých troch pospolu - svojich troch chlapov." Robertson naprázdno pohyboval čeľusťami. "Zostaň u nás na nejaký čas,, dobre? Chceme ťa mať pri sebe."
"Zostanem, Bili."
Robertson prikývol a vyšiel. O niekoľko minút vyvádzal Jenny prednými dverami; bola bez klobúka a okrem zástery z umelej hmoty bola oblečená presne tak ako pri popoludňajšom pečení. Mala na sebe kabát, hoci bol teplý večer a slnko ešte nebolo tak ďaleko na severe, že by to bolo potrebné. Woburn ich pozoroval, ako kráčajú k autu zaparkovanému pred farmou, a zazrel pri rohu budovy policajta v uniforme. Neďaleko odtiaľ pomaly prešiel hliadkujúci strážnik na motocykli, obrátil sa a opäť prešiel okolo.
Jenny a Bili Robertsonovci odišli.
Woburn zašiel do zadnej časti domu, do kuchyne, ktorá bola najpoužívanejšou miestnosťou y dome a slúžila "ako obývacia izba, kuchyňa i salón. Stál tam veľký smotanovobiely šporák Aga a staré pohodlné kreslá. Dvere do komory na potraviny boli otvorené a bolo vidno veľký kameninový hrniec mlieka, pevne zavreté plechovice s koláčmi, misu koláčikov s džemom, ktoré upiekla popoludní, a nemastené lievance k čaju.
Na konci dvora sa pohol akýsi chlap. Nebol to Jamie, ale ďalší policajt.
"Stráža ma, akoby som bol hoden celý majetok," povedal si potichu Woburn. "Alebo -"
Nedokončil vetu, ale mal ju zreteľne vrytú v mysli: alebo ako keby bol môj život v nebezpečenstve.
Dvaja policajti vpredu, jeden vzadu, nepretržité hliadkovanie - čo to všetko znamená? Kedy sa to dozvie?
Bolo trištvrte na deväť o päť minút.
Bol hladný a nezmyselne nahnevaný sám na seba. Vošiel do komory, odrezal si dva kúsky doma vyúdenej šunky a dva krajce chrumkavého bieleho chleba. Jenny ešte vždy piekla chlieb doma. Potom sa obrátil k mise s džemovými koláčikmi a vybral si tri. Vzal si aj pohár hustej smotany. Spomenul si, ako si Reggie s obľubou dával na koláče s džemom veľkú lyžicu smotany a potom ho odrazu vopchal celý do úst, za čo ho Jenny vždy ostro karhala:
"Reggie, kedy už konečne budeš dospelý?"
Woburn položil koláče naspäť.
Práve dojedal druhý obložený chlebík a vysoké hodiny odbili v hale deväť hodín, keď na ceste pred domom zastalo auto.
Ten človek z Londýna bol teda aspoň presný.

6

Prišli čiernym jaguárom. Pri volante sedel chlap v svetlosivom obleku, a keď vystúpil, Woburn si všimol, že je nadpriemerne vysoký; bol pružný a oblečený v obleku dobrého strihu; plavé vlasy sa mu v žiari slnka leskli ako zlato a ešte i odtiaľ vyzerali jemné ako hodváb; na sluchách a na čele sa mu trochu vlnili. Na prvý pohľad vyzeral ako fičúr.
Nepobral sa hneď k domu, ale čakal, kým druhý chlap nevystúpi - zozadu z auta.
Woburn, ktorému vďaka nedávno prežitým udalostiam spochmúrnela tvár a stvrdol pohľad, si o sebe myslel, že už nič nemôže ním pohnúť; bol presvedčený, že z jeho terajšej riálady, plnej čiernej nenávisti - nenávisti voči dvom chlapom a voči samotnej prírode, ktorá vyviedla Vysočine takú katastrofu, ako keby život tu nebol i tak dosť ťažký - by sa ho ťažko dalo vyviesť. No aj tak sa zmenila, keď pozoroval chlapa vysadajúceho z auta, dokonca neveriaco pokrútil hlavou. Chlap musel merať prinajmenej sedem stôp a mal široké plecia. Ten, ktorý vysadol prvý, mal najmenej šesť stôp, a predsa sa musel pozerať dohora na toho obra, ktorý nielen privábil Wo-burnovu pozornosť, ale si ju aj udržal po celý čas, kým tá dvojica kráčala k domu.
Woburn rýchlo otvoril dvere a pozoroval ich.
Obor mal na sebe tmavohnedý oblek; jeho krajčír musel mať taký pocit, akoby strihal oblek na sochu dvojnásobnej životnej veľkosti. Ale aj tak vôbec nevyzeral ťarbavo. Mal hnedé, dosť nakrátko pristrihnuté vlasy a pravidelné, pekné črty; obrovitosť nepôsobila vôbec groteskne; bol jednoducho obrovský akýmsi sympatickým spôsobom. Tá myšlienka prišla Woburnovi na um, keď sa priblížili natoľko, že mohol preskúmať jeho výraz, a videl, že je láskavý.
Nižší chlap sa ozval:
"Vy ste pán Woburn?"

"Áno."
"Ste veľmi láskavý, že ste tu na nás počkali," povedal plavovlasý chlap takým tónom, akoby tú láskavosť skutočne oceňoval. "A že ste boli taký trpezlivý. Volám sa Palfrey, doktor Palfrey, a toto je môj spoločník, pán Andromovič."
Woburnov pohľad priťahovali oči vysokého chlapa s nezrozumiteľným menom zakončeným koncovkou - vič, čo prezrádzalo, že je Rus. Mal sivé oči s hnedými škvrnami; veľké, čisté, hnedasté oči. Keď sa usmial, Woburn si povšimol, že má až smiešne pekne krojené pery.
"Dobrý večer, pán Woburn." Pozdrav zaznel formálne a vôbec sa nedalo povedať, či má nejaký cudzí prízvuk.
"Dobrý večer," povedal Woburn a uvedomil si, že stojí vo dverách ako panák a nesnaží sa zavolať ich dnu. Odstúpil nabok. "Nech sa páči ďalej."
Do prednej izby na farme sa išlo vpravo z haly vydláždenej kameňmi. Bola to dlhá miestnosť so širokými, plytkými oblokmi, Jennyina pýcha. Pri stene stál pekný príborník z dubového dreva, ktoré rokmi leštenia celkom sčernelo, a v ňom bol uložený niekoľkosto-ročný porcelán. Na stenách sa ligotali predmety z mosadze a z medi. Jedno medené ohrievadlo zachytávalo slnečné lúče, prichádzajúce oblokom v kúte, a samo žiarilo ako západ slnka. Nábytok bol starý a poväčšine z dubového dreva. Záclony boli zo skvostného belasého zamatu a na dlážke ležal perzský koberec. Boli tu dosť veľké kreslá i pre obra.
Woburn ich usadil a spýtal sa:
"Čo si vypijete?"
"Ďakujeme, nič nám netreba," odvetil ten, ktorý povedal, že sa menuje doktor Palfrey.
Woburn si chcel vypiť a dodatočne ľutoval, že sa nepostaral o to, aby si Bili dal pred odchodom poriadny glg whisky.
"Ako si želáte," riekol. "Ja si dám whisky so sódou."
Palfrey sa usmial. "Ak je to tak, pridám sa k vám."
"A pán - ?"
"Andromovič," starostlivo vyslovil obor. "Ak by to bolo možné, rád by som si vypil studené pivo."
"Máme ho more," povedal Woburn.
Pivo bolo v malej miestnosti za komorou; bolo tam veľmi chladno. Priniesol ho. Zamyslene si opakoval v duchu spôsob, akým obor vyslovil svoje meno "Andromovič". Vo vete, ktorú obor vyslovil, dal sa rozoznať slabý prízvuk, ale nebolo to nič výrazného. Palfrey mal tiež taký hlboký hlas, ak nie hlbší. Bol svojím spôsobom prekvapivo pôsobivý. Meno Palfrey sa mu videlo akési známe.
Woburn sa vrátil do izby, ponalieval do pohárov, podal im ich a potom sa usadil na operadle kresla. Palfrey sedel na malej stoličke pri obloku a Andromovič bol zaborený do hlbokého kresla pri kozube.
"Na zdravie," riekol Palfrey a odpil. "Ach." Donútil Woburna, aby sa na neho pozrel. Sivobelasé oči mali taký pozorný výraz, že sa na ne nedalo zabudnúť. Možno mal trochu primalú, temer chatrnú bradu a mierne zaokrúhlené plecia, ale na nijakej z týchto vecí nezáležalo; bol to nesporne chlap neobyčajného formátu. "Mrzí ma, že sme vás tak sklamali, pán Woburn," pokračoval. "Bola to naša chyba, nie inšpektorova. Nevedel, a niet dôvodu, prečo by to mal hocikto vedieť, prečo sme pokladali tieto smutné správy z dediny za akúsi naliehavú celonárodnú záležitosť. No požiadali sme ho, aby zatelefonoval Ministerstvu vnútra, keby sa našlo niečo, ponášajúce sa na kraba chrliaceho vodu - a v tomto bol veľmi pohotový. Ministerstvo vnútra ma poverilo, aby som vyšetril takéto javy a - nuž, ako asi viete, hneď som sem priletel. Cestou sem sme sa dozvedeli o útoku na vás a urobili sme potrebné kroky, aby ste si boli istý, pretože môžete byť neobyčajne dôležitý svedok."
Palfrey toto všetko rozprával pokojne a bez zvláštneho dôrazu.
"Boli by sme vám povďační, keby ste nám rozpovedali všetko odznova," pokračoval. "Od chvíle, keď ste si po prvý raz povšimli hocičo neobyčajné, až do chvíle, keď ste sa vrátili sem. Ten incident, ktorý sa vám prihodil dnes večer na ceste, môže sa zapasovať do celkovej situácie neskoršie."
"Možno nemá nič spoločného s tou vodou," povedal Woburn.
"Mohol by mať," povedal Palfrey.
Woburn si pomaly upíjal z pohára. Rozprával o tom všetkom Jenny, a vtedy mu to išlo celkom ľahko, lenže vtedy ešte nevedel všetko; teraz to bol príšerný príbeh o utopení dvoch či troch stovák ľudí, vrátane Reggieho a "jej" sestry. Došiel až k exemplárom "veci".
Palfrey sa vystrel. Sedel a fajčil.
"Aké veľké boli tie živočíchy, ponášajúce sa na kraby?" spýtal sa.
"Trochu väčšie ako detská ruka," odvetil Woburn.
"Neopísali by ste nám ich ešte raz?"

"Mali pancier, ale nemohol byť velmi silný, pretože pukal ľahšie ako pancier kraba," povedal Woburn. "Takého tvaru ako strieška - vyzeralo to skôr ako nejaký okrúhly krab. Bol špinavosivej farby. Mal osem nôh - boli to skôr tykadielka ako nohy." Zmĺkol. Potom dodal: "To je asi všetko."
"Ďakujem vám." Palfrey nechal Woburna, aby pokračoval.
"Ako som už povedal, živočíchy boli na chrbte i na bruchu špinavosivej farby. Ten, ktorého som videl na chrbte, mal vnútri akýsi rôsol - aspoň to tak vyzeralo. Vlastne, keby neboli mali ten pancier, boli by sa ponášali azda najviac na medúzu. Na ten druh, ktorých je hŕba v Tichom oceáne, najmä okolo východného pobrežia Austrálie."
"Poznám ich," povedal Palfrey.
"Tráva sa nimi priam hemžila," pokračoval Woburn a zachvel sa. "Ohromujúco vybuchovali. Voda z nich vystreľovala priam zraňujúcou silou - pes temer zošalel od bolesti! A prisahám, že z každého z nich boli galóny vody." Zohol sa a vyhrnul si nohavicu. "Urobilo mi to na nohe takú sinku, ako keby som bol poriadne spadol."

Ukázal im to.
Palfrey povedal "áno" a vstal. Woburn sa rozpamätal, že to bol "doktor" Palfrey. Bol azda doktorom medicíny? Sklonil sa a prezrel si slabú škvrnu na nohe.
"Pokiaľ vieme," povedal vystierajúc sa, "je to obyčajná voda. Jednoduché H20." V očiach sa mu na chvíľu zračil zvláštny výraz, hovoril temer nezrozumiteľne. "Pán Woburn, ako dlho ste už tu?"
"Desať dní."
"Videli ste tu už takéto kôrovce niekedy predtým?"
"Nie."
"Určite?"
"Viem to celkom určite," dotvrdil Woburn.
"Hovorili ste o tom niekomu?"
"Iba Campbellovi. Slečna Davosová ich, prirodzene, videla."
"Chcem vás požiadať o to, aby ste o nich nikomu inému nepovedali ani slovo," povedal Palfrey. "Ale k tomu sa dostaneme neskoršie. Poznáte dobre slečnu Davosovú?"
"Dnes som sa s ňou stretol prvý raz," odpovedal Woburn.
V spôsobe, akým sa na neho Palfrey pozeral, zračila sa akási pochybnosť. Pohľad mal skúmavý a spýtavý a taký istý výraz sa zračil aj na Andromovičovej tvári.
"Ako som vyrozumel, ešte nikdy ste neboli v zámku Ronoch," povedal napokon Palfrey.
"Prišiel som do Anglicka iba pred jedenástimi dňami," odvetil Woburn. "Večer som v Londýne vystúpil z lode, čo ma doviezla z New Yorku, a vybral som sa rovno sem. Počul som, že zámok kúpili Davosovci, ktorí tam bývajú a majú veľkú zoologickú záhradu, ale -"
"Vedeli ste niečo o Davosovcoch?"
"Iba toľko, čo mi povedala moja sestra a jej manžel," odvetil Woburn, "to bolo tak málo, že som ani nevedel, že majú dcéru."
(Pamätaj, že mali vlastne dve.)
"Chápem," povedal Palfrey. "A slečna Davosová videla tie živočíchy?"
„;Áno."
"Videla aj nejakého puknúť?"
"Aspoň jedného určite - toho, čo jej padol do lona a ja som ho vyhodil z auta."
"Vtedy, keď prišla k telefónnej búdke a keď ste ju uvideli prvý raz, zdala sa vám nervózna a napätá?"
"Nie, najskôr nie. Po tom, čo sme uvideli v údolí, bola, pravdaže, napätá a nesvoja. Najprv som si myslel, že to vyvolal prežitý otras, ale čoskoro som zistil, že sa za tým skrýva niečo iné." Čoraz viacej si uvedomoval napätie, ktoré sa zmocnilo oboch chlapov, a prinútil sa do celkom pokojného tónu, hoci niečo z ich napätia prešlo i na neho. "Potom mi povedala, že v dedine bola jej sestra."
Palfrey prikývol a spýtal sa: "Pán Woburn, videli ste v blízkosti Jelenieho vrchu niekoho iného?"
"Nie."
"Keby tam bol býval niekto nablízku, boli by ste to zbadali?"
"Myslím, že áno. Cez útesy k zátoke nechodí veľa ľudí. Niekedy skupiny turistov, ale tí chodia väčšinou cez dedinu. To je názor môjho švagra, nie môj. Záleží na tom?"
"Áno, veľmi na tom záleží," prisvedčil Palfrey. "Viete, že sme sa veľmi usilovali zabrániť vám v tom, aby ste sa zhovárali so zástupcom tlače. Chceme si byť celkom istí, že ani vy ani slečna Davosová nepoviete nikomu ani slovo."
"Ale prečo?" drsne sa spýtal Woburn. "Čo už na tom môže záležať?" Rozpamätal sa na balvan a na dvoch chlapov, ktorí sa ho usilovali na ceste zabiť. Bol to iba iný spôsob ako si zabezpečiť jeho mlčanie. Vyskočil a udrel si zaťatou päsťou do dlane. "Čo to má všetko znamenať? Kto vlastne ste? Kto vám dal právo, aby ste mi prikazovali, že o tom nesmiem rozprávať?"
"To vám ukážeme trochu neskoršie," riekol Palfrey, "ale oveľa radšej by sme sa vyhli akejkoľvek forme nátlaku."
Zmierlivo sa usmial, čo Woburna nečakane upokojilo. "Pán Woburn, máte nejakú vlastnú teóriu o tom, čo sa prihodilo?"
Veľký Rus sa po prvý raz pohol.
Woburn si vzal pohár a odpil z neho. Potom preglgol naprázdno. Nevedel, ako má to, čo chcel povedať, vyjadriť slovami. Po jednej stránke sa mu nápad videl fantastický, na druhej strane však bol celkom možný.
Napokon strmo povedal: "Neprichádza mi na um nič iného ako možnosť, že milióny tých plaziacich sa živočíchov odrazu pukli. Voda z nich priam vybuchla. Keby ste boli videli silu, s akou udrela voda do papule toho psa - veru, musela mu zlomiť čelusť. Rozmýšľal som o tom. Takmer som z toho zošalel. Viem, že ma budete považovať za pomäteného, ale -"
"Vôbec nie ste pomätený," prerušil ho Palfrey. "Ste velmi zdravý. Veď sa presne toto stalo. Milióny octi - tak sme ich pomenovali, inak to nič zvláštneho neznamená - boli vnútri útesu. Pukli. Sila vody, ktorá z nich vytryskla, podomlela útes. Výsledok ste videli."
Palfrey pokojne sedel a rozprával tichým, takmer nežným hlasom. Nezdôrazňoval slová, ponechával im ich vlastnú váhu. Každou vetou, ktorú vyslovil, zvyšoval pocit úžasu a hrôzy.
"Nestalo sa to prvý raz, Woburn." Zdalo sa, že vynechaním formálneho oslovenia "pán" chce Palfrey zvýšiť dôvernosť, zrútiť prekážku, ktorá sa medzi nimi vytvorila. "Čo ste vraveli, ako dlho ste v Anglicku?"
"Menej ako dva týždne."
"Tak ste asi nevideli toto," povedal Palfrey a vybral z vrecka obálku. Podal ju Woburnovi a ten ju neistými prstami

otvoril.
Dnu boli výstrižky z novín. Vrchný bol z Daily Clarion. Dovedna ich bolo dvanásť.
Woburn si prečítal nadpis:
OSTROV ZMIZOL ZA NOC
Zaťal zuby a čítal ďalej:
Obyvatelia Západného súostrovia, najmä obyvatelia ostrova Mull, zažili včera ráno otras, keď sa zobudili. Malý neobývaný ostrovček, asi päť míľ od hlavného ostrova smerom na západ, zmizol. Ostrov meral asi štvrť míle od severu k juhu a trochu viacej od východu na západ. Najvyšší bod ostrova bol asi dvesto stôp nad hladinou mora. Nebolo počuť nič, čo by vysvetľovalo jeho zmiznutie, a geológovia naznačujú, že v zemskej kôre musela byť práve pod ostrovom trhlina, ktorá ho pohltila. Otras však nebol dosť silný na to, aby ho nejaký seizmograf zaznamenal.
Ostáva však fakt, že tam, kde sa pred dvoma dňami týčili skaly a rástla tráva, dnes je iba more.
Woburn dočítal.
Už predtým pociťoval dosť veľkú hrôzu, ale teraz to bolo oveľa horšie. Vrátil sa k svojmu kreslu, ale nesadol si.
"Pred niekoľkými týždňami zmizol ostrov v Adiron-dacks," povedal. "Veď viete - v jazernej oblasti Nového Anglicka." S námahou preglgol. "Čítal som o tom. Dvadsať ľudí sa utopilo. Ostrov bol v strede jedného z veľkých jazier a v noci zmizol. Nijakí svedkovia to nepreżili. Myslíte, že -"
"Mali sme ľudí, pátrajúcich v tejto oblasti po celé roky," riekol Palfrey. "Nedostali sme nijaké správy o tom, že by sa tam boli po katastrofe vyskytli octi, ale mali sme o nich správy odinakiaľ."
Woburn sa prinútil k otázke:
"Odkiaľ?"
"V južnom Tichomorí zmizla skupinka ostrovov severne od súostrovia Samoa. To bol prvý prípad, o ktorom sme počuli. Jeden človek to prežil; kupec, ktorého loď kotvila pri móle hlavného ostrova. Vravel, že ho napadli octi a - uchoval jedného dosť dlho na to, aby sme ho mohli preskúmať."
Palfrey zmĺkol.
Woburn si nalial ďalší pohárik.
"Celé súostrovie zmizlo?"
"A päťsto ľudí s ním. Všetko Polynézania, prirodzene."
"Aký je v tom, dočerta, rozdiel?" spýtal sa Woburn drsne. "Sú to ľudia."
"V tom s vami súhlasím," prisvedčil Palfrey. Pomaly vstal. "Je vela vecí, ktoré o tom všetkom nevieme, Wo-burn. Máme teraz štyri prípady miest, ktoré zmizli pod potopou, a dôvod na podozrenie, že potopy spôsobilo puknutie živočíchov zvaných octi. Neviem, ako rýchlo sa rozmnožujú, ak rozmnožujú sa je správny výraz. Môžu byť výtvorom človeka. Všetko, čo o nich vieme, sú iba dohady. Vyskytujú sa v nich však určité spoločné menovatele. Jedným je výtrysk vody, po ktorom nasledovala potopa. Druhým náhly zosuv pôdy. Tretím - určité spojenie so Sirom Gabrielom Davosom."
Zmĺkol.
Woburna otriaslo toto vyhlásenie a zároveň vycítil, že ho obaja chlapi pozorujú, aby zistili aj ten najmenší náznak, ktorým by prezradil, že toto všetko pre neho nie je novinka.

7

Vonku sa stmievalo; izba bola obrátená na juh a oblokom do nej dopadalo bledé svetlo večernej zory. Cvrčkovia cvrlikali. Vtáky sa vrhali na hmyz, ktorý vyliezal privítať noc.
Woburn pomaly, temer bolestne riekol: "Ja - ja jednoducho neviem, na čo narážate."
"Davos, jeho dcéry Eva a Naomi - ktorá bola o niekoľko rokov staršia - a akísi ich priatelia sa vybrali pred niekoľkými rokmi na svojej motorovej jachte Horizont na plavbu okolo sveta," povedal Palfrey. "Davos je nesmierne bohatý. Jeho jachta má plnú posádku a všetko pre oceánsku plavbu. Navštívil tichomorské ostrovy, ktoré som spomínal. Navštívil aj Nové Anglicko. Kotvil niekoľko týždňov na pobreží Maine a strávil dlhý čas v Adirondacks. Minulého leta sa plavil i medzi Západným súostrovím. A viete, že mu patrí zámok Ro-noch."
Woburn mal už temer na jazyku slová: "To musí byť zhoda okolností." Potlačil ich.
"Davos sa zapodieva chemickým výskumom," pokračoval Palfrey. "Okrem tohto výskumu sa preslávil štúdiom podmorského života."
Áno, teraz sa rozpamätal. Davos bol temer druhý Piccard. Zostúpil do takých hlbín mora ako nikto pred ním. Napísal knihu, ktorá by sa mohla stať úspešným bestsellerom nebyť toho, že ju napísal priveľmi akademickým štýlom. Keď mu to Palfrey pripomenul, Wo-burn sa rozpamätal na všetko.
Palfrey hovoril ďalej.
"Skúmal možnosť vytvorenia potravy pre ľudí z planktónu. Vie pravdepodobne viacej o podmorskom živote v arktických i tropických moriach ako ktorákoľvek iná ľudská bytosť. Medzi problémami, ktoré skúmal, je i spôsob ako vytvoriť z morskej vody pitnú."
"Tie živočíchy - octi - obsahujú pitnú vodu. Viem to. Ochutnal som ju, keď mi vystrekla na ústa."
"Áno," súhlasil Palfrey, "a to naznačuje, že sa nezrodili v mori. Neviem, ako sú vytvorené, ale -"
"Spýtali ste sa na ne Davosa?"
"Popiera, že by o nich niečo vedel."
"Prečo si myslíte, že luže?"
"Woburn, pozrite sa poriadne a nekompromisne na situáciu, ktorá by sa mohla vyskytnúť," povedal Palfrey pokojne.

"Ak tieto živočíchy vedia potopiť dedinu, čo im môže zabrániť v tom, aby nepotopili mesto? Ak môžu zničiť malé ostrovčeky, prečo by nemohli zničiť aj veľké ostrovy? Ak vedeli prepadnúť malú obchodnú loď v Tichomorí, čo im môže zabrániť v tom, aby nenapadli veľké lode? Alebo - hoci aj celý národ?"
Woburn mal taký pocit, akoby až teraz videl celý možný dosah nešťastia.
"Sir Gabriel Davos je tým možným spoločným menovateľom," pokračoval Palfrey, "a pretože odmieta priznať, že by niečo vedel o ocíi, musíme zistiť, či nám neluže. Nasadil som k nemu svojho človeka, ktorý s ním pracoval na podmorských výskumoch. A môj ďalší človek k nemu vstúpil do zamestnania ako chirurg - zverolekár v zoologickej záhrade zámku Ronoch." Chvíľu mlčal. Potom prudko pokračoval: "Obaja zomreli. Jeden sa zabil pri dopravnej nehode, druhého poškriabal madagaskarský pich a zomrel na prudkú otravu krvi. Všetky svedectvá boli pri súdnych vyšetrovaniach prešetrené tak dôkladne, ako to len bolo možné. Vzhľadom na predložené dôkazy boli výroky súdu správne. Smrť v dôsledku nehody a smrť nešťastnou náhodou. Boli to dvaja dobrí pracovníci asi vo vašom veku a spolupracovali so mnou celé roky."
Woburn si prešiel rukou po vlhkom čele.
"Kto vlastne ste? Špionážna služba?"
"Nateraz povedzme, že áno," odvetil Palfrey a dodal temer prudko. "Mohli by ste rozsvietiť?"
"Nejakí - ach, áno. Áno, prepáčte." Woburn vyskočil a ponáhľal sa krížom cez izbu. Zažal svetlo napájané z agregátu umiestneného vonku v stajni. Tupé nárazy stroja bolo počuť ako z velkej diaľky. Vonku bola úplná tma. Jedinými svetlými bodmi boli svetlá áut a horiaci koniec cigarety.
Angličanove a Rusove črty ostro vystúpili vo svetle.
"Môžem vám ešte naliať?" "spýtal sa Woburn.
"Áno, prosím," odpovedal ihneď Palfrey, ale Rus rázne odmietol. Woburn ponalieval do pohárov a strmo sa spýtal: "Chcete tým naznačiť, že ich Davos zabil?"
"Naznačujem iba toľko, že boli zavraždení v čase, keď sa usilovali zistiť, čo sa deje v zámku," odvetil Palfrey. "Zatiaľ sa nedalo podniknúť nič priamo. Smrť jeho dcéry Naomi zaručene spôsobí, že jeho spoluúčasť bude vyzerať ešte nepravdepodobnejšie. Keďže nemáme nijaký priamy dôkaz o tom, že je do toho zapletený, nemôžeme nič urobiť. Máme iba dôkaz, že vie o tom, keď pošleme niekoho do zámku. Teraz je tam už dlhší čas ďalší náš človek, ale -" Palfrey rozhodil ruky. "Zatiaľ nám neposlal nijakú správu a týždeň už o ňom nič nevieme. Nevieme, či je ešte vždy tam a či vôbec žije."
"Nemôže to byť až také zlé," odporoval drsne Wo-burn.
"Ubezpečujem vás, že je to skutočne také zlé," pokojne vyhlásil Andromovič.
Jeho slová akosi vylúčili každú pochybnosť a zmenili hrôzu na skutočnosť, ktorá bola ešte hroznejšia.
"A ešte dačo," pokračoval Palfrey, a tentoraz hovoril temer ostýchavým tónom. Navíjal si na ukazováčik niekoľko prameňov svojich hodvábnych vlasov a poťahoval ich. "Ten útok na vás. Slečna Davosová sa vrátila do zámku a prirodzene, že im rozpovedala, čo ste robili - prezradila im, že ste videli octi. O niekoľko hodín potom na vás zaútočili. Nazdávam sa, že sa ktosi priam zúfalo usiloval zabezpečiť, aby ste nemohli opísať ocíi nijakému odborníkovi."
Woburn nevravel nič.
"Nebolo asi pre nich ťažké zistiť, že ste sa nemohli spojiť so zástupcami tlače," pokračoval Palfrey. "Celá oblasť bola oddelená policajným kordónom. Davos alebo ktokoľvek, kto pracuje s octi, zaručene vie, že ja ich vyšetrujem. Mohol celkom opodstatnene predpokladať, že som sem prišiel preto, aby som vás navštívil. Útok bol najskôr pripravený tak, aby robil dojem nehody, ale keď to zlyhalo, tí chlapi riskovali aj streľbu. Tak horlivo sa vás usilovali zavraždiť. Takto sa na to pozerajte, Woburn. Aby zabránili nášmu stretnutiu, podnikli útok, ktorý bol v podstate surovo jednoduchý. Falošné pozvanie v Davosovom mene a balvan, umiestnený na takom mieste, kde by mohol zapríčiniť smrť. Bolo by sa to malo podariť. Chlapi mali v rukách kyjaky, aby vás dobili. Keby im to bolo vyšlo, bola by to "bývala ďalšia ‚smrť nešťastnou náhodou', lebo ten balvan mohli potom odtlačiť preč z cesty."
"Nechápem, prečo nič nepodniknete," vybuchol Woburn. "Určite by ste mohli zatknúť Davosa na základe podozrenia a mohli by ste mu rozviazať jazyk."
"Môcť by sme mohli, ale neopovážime sa. Vieme, že má svojich agentov - skupinky ľudí, najmä vedcov vo všetkých častiach sveta. Sme presvedčení, že veľa môže; jeho agenti môžu. Keby sme sa prenáhlili, mohol by on alebo jeho agenti - Musíme zistiť, o akú tajnú zbraň ide." Palfrey uvolnil pramienky vlasov a prudko si ich prihladil naspäť k čelu, kde vytvorili malú kučeru. Detinské. "Chápete? Tým tajomstvom alebo jeho časťou môžu byť octi. Predtým, ako by sme riskovali otvorenú zrážku s Davosom, musíme si byť istí. Aspoň sa o to musíme pokúsiť. Pokiaľ nám bolo známe, katastrofy sa vyskytovali iba v obmedzenom rozsahu. Máme veľmi málo času." Zmĺkol, aby zvýšil efekt, odpil si z pohára a pokračoval: "Pamätáte sa na záplavy pri Východnom pobreží pred niekoľkými rokmi? Pamätáte sa na Lynmouth? A na záplavy pri Severnom mori v Holandsku? A na tie, čo boli v Taliansku a v Indii, pri ktorých sa utopilo dvadsaťtisíc ľudí?" Zase si odpil. Woburn sa na neho uprene pozeral, zatínal päste a zuby. "O všetkých katastrofách sme dostali určité prirodzené vysvetlenia," pokračoval Palfrey. "Prílivové vlny, nadmerné dažde, rieky vylievajúce sa z brehov, topiaci sa sneh - ale vo všetkých prípadoch uvádzal rozmer záplav odborníkov do pomykova. Pred niekoľkými mesiacmi sa vyskytla oveľa menšia nehoda na pobreží Devonu. Prílivová vlna zaplavila tisícky dovolenkárov. Nijako sa to nevysvetlilo. Ale - zrátajte to všetko dovedna, Woburn. Dajte ten príbeh do rúk dobrému novinárovi, ktorý z neho urobí senzáciu. Čo myslíte, ako sa budú cítiť ľudia žijúci blízko pobrežia? Ako by ste sa cítili vy?"
Woburn zachmúrene odvetil: "Dobre, nemôžete si dovoliť, aby tie správy prenikli na verejnosť. Ale čo mienite urobiť?"
"Máme v rukách niekoľko vecí," povedal Palfrey takým tónom, akoby rozprával o celkom každodennom obchodnom návrhu. "A museli sme použiť možnosti, ku ktorým by sme sa za normálnych podmienok neuchýlili. Napríklad, musíme

používať ľudí, o ktorých vieme velmi málo. Povedzme vás."
Palfrey sa odvrátil a pozrel na Andromoviča. Obrovský Rus vstal. Woburn už stihol zabudnúť, aký je vysoký.
"Už nejaký čas robím špeciálnu prácu, Woburn," povedal obor. "Vyšetrujem minulosť našich - nazveme ich agentmi ‚Sap'?" Woburn nevedel, čo znamená slovo "Sap". Rus pokračoval: "Moderne sa to nazýva preosievač, však? Dnes popoludní som dostal súrnu prácu. Musel som vás preosiať. Upozornite ma, ak sa pomýlim." Neusmieval sa, ale výraz tváre mal prívetivý a pohlad pokojný. "Narodený roku 1921, matka Angličanka, otec Škót, povolaním lekár. Školu vychodil v Shrewsbury. Vojenská služba v rôznych útvaroch. Najprv pri flotile lietadlových lodí, potom preložený k divízii leteckej pechoty. Služba v Burme a v Malajskú. Velmi dobre ste využili svoje inžinierske vedomosti a dostali medailu sv. Juraja za zneškodnenie dvetísícfuntovej bomby, ktorá padla na londýnske predmestie, kde ste pred koncom vojny bývali, a nevybuchla. Niekoľko rokov po vojne ste pracovali v Birminghame v továrni spoločnosti Mordants, špecializujúcej sa na chladiarenské zariadenia. Asi päť rokov ste boli zástupcom firmy v Chicagu. Ste -" Andromovič zmĺkol; mlčal takmer tak pôsobivo ako Palfrey, "slobodný. Obaja vaši rodičia sú mŕtvi. Nemáte nijakých blízkych príbuzných a nie ste zasnúbený." Nasledovala ďalšia prestávka. Potom sa Andromovič spýtal: "Je to približne správne?"
"Ako ste to dočerta mohli všetko za taký krátky čas zistiť?"
Obor pokrčil plecami. "Telefonickými rozhovormi, priateľko. Telefonoval som do Chicaga, do Birminghamu, na Ministerstvo vojny a Admiralite. Myslím, že pre akýkoľvek bežný účel by vás schválili. A ako Sap vraví, nemôžeme si dovoliť márniť čas na zabezpečenie najlepších bezpečnostných opatrení."
"Ach, nemôžete?" zašomral nevľúdne Woburn.
"Neberte to ako urážku," povedal prívetivo obor. "V minulosti sme boli presvedčení, že našich ľudí treba preosievať dva roky predtým, ako ich požiadame, aby k nám vstúpili. Nuž - teraz azda rozumiete, že ste vo veľmi mimoriadnej situácii."
Woburn si prešiel rukou po vlhkom čele, ale nepreriekol ani slovo.
"Myslím, že by ste mohli mať úspech pri hŕbe vecí, na ktoré by naši ľudia nestačili," riekol Palfrey. "Poznáte Evu Davosovú a mala by mať dobrý dôvod na to, aby vám bola povďačná. Môžete túto výhodu využiť na to, aby ste sa dostali do zámku. My vás, pravdaže, o všetkom podrobne poučíme. Vašou hlavnou úlohou bude zistiť podľa možnosti niečo o octi alebo o akejkoľvek tajnej práci, ktorú Davos robí. Možno sa vám nepodarí nájsť nič a možno zistíte veľa vecí. Mohli by ste z toho vari aj vyviaznuť živý," dokončil takmer ľahostajne Palfrey.
Woburn sa pozrel z jedného chlapa na druhého, akoby sa nevedel rozhodnúť, či uveriť, že to myslia vážne. Palfrey zhrnul všetko priam surovo stručne. Keby urobil, čo od neho chcú, "možno" by vyviazol živý.
To by znamenalo použiť Evu ako zámienku na to, aby mohol špehovať jej otca.
Woburn vlastne rozmýšľal najmä o tomto, i keď svoje myšlienky nahlas nevyslovil. V duchu videl to dievča - ale videl aj Jenny a zničenú dedinu. Evu Davosovú poznal len niečo vyše hodiny. Ničím jej nebol zaviazaný. Dlhoval svojej sestre pomstu za mŕtveho syna. Musel iba presvedčiť sám seba, že by bol schopný pomôcť, a potom urobí, čo od neho žiadajú.
Kto vlastne boli tí dvaja?
Palfrey sa zase pohrával s vlasmi.
"Cez vojnu," povedal nečakane, "vytvorili spojenci spojeneckú službu. Poverili ma, aby som ju koordinoval. Od vojny sa rovnováha síl posunula. Malé statiky, skupiny jednotlivcov, ba i jednotlivé osoby, pracujúce s poslušným personálom, môžu ohroziť mier. Vieme všetko o medzinárodnej studenej vojne, ale nevieme o tej druhej studenej vojne, vedenej nie proti skupinám národov, ale proti jednotlivcom. Jeden človek, ktorý vynašiel plyn, čo by mohol za niekolko hodín vyvraždiť celý svet. Druhý - ale nemusím pokračovať. Jednotlivci a syndikáty s túžbou po moci alebo s velikášskym pocitom vlastnej nadradenosti ohrozujú nás všetkých. Tu doma, v Spojených štátoch, v Rusku i na Ďalekom východe. Preto bola Spojenecká služba rozšírená. Označujeme ju nezmyselnou šifrou Z 5. Mojou úlohou je usmerňovať ju. Sú v nej zastúpené všetky národy a všetky platia do spoločného fondu zisku a straty. Úlohou organizácie je vyhľadávať a zneškodňovať syndikáty a jednotlivcov, ktorí majú veľkú moc.
Ak sú octi umelo vytvorené alebo ovládané človekom, musíme sa dozvedieť, kto sa za tým skrýva. Zatiaľ to nevieme. Myslíme, že by to mohol byť Sir Gabriel Davos. Mohli by sme Davosa zabiť alebo uväzniť a mohli by sme ísť za všetkými jeho známymi zamestnancami, ale aj tak by sme sa nedozvedeli, čo sú to octi, ako sa rozmnožujú a koľko častí sveta je nimi zamorených. Mohli by ste nám to pomôcť zistiť, Woburn. Pravdaže -" pokrčil máličko plecami. "Môžu vás pritom zabiť, ale takisto by sa mohlo stať, keby ste odpovedali na našu ponuku ‚nie' a išli sa prechádzať po londýnskej ulici, že by vás tam mohol zraziť autobus. Alebo môžete dostať trombózu."
Zase zmĺkol.
Woburn pomaly, neochotne povedal: "Ak je za tým všetkým on, neuhádne, že ste boh za mnou?"
"Ach, áno," prisvedčil Palfrey. "Nepovedal som vám to? Ale on nebude vedieť, čo sa medzi nami odohralo. Museli by ste sa naučiť naspamäť variantu nášho skutočného rozhovoru. Museli by ste Davosovi povedať, že sme vám kládli stovky otázok, ale že ste nám nič nepovedali. To by ho nemalo prekvapiť. Podstatné je, aby ste sa rýchlo rozhodli, aby ste sa mohli hneď pustiť do práce. Napríklad dnes večer by ste sa mohli naučiť verziu nášho rozhovoru, aby ste mu ju neskoršie mohli zopakovať, ak by si to okolnosti vyžadovali. Možno si to opakovanie vynútia nejakou formou mučenia. Nechcem," pokračoval veľmi stroho Palfrey, "podceňovať nebezpečenstvo, ktoré vám hrozí."
Woburn sa po chvíli spýtal:
"Čo vlastne chcete, aby som spravil?"
"Všeobecne povedané - jednoducho zistite všetko, čo by nám mohlo pomôcť. Áno?"
Nasledovala dlhá prestávka, ale hoci Woburn váhal, vedel, že môže povedať iba jedno.

"Pokúsim sa," riekol zamračene, "ale nemyslite si, že som taký tvrdý, aby som sa nezlomil pod nátlakom."
"Vieme, čo môžete vydržať," povedal Palfrey s hlbokým zadosťučinením, "a máme dobrý dôvod predpokladať, že ste spoľahlivý. V súčasnosti to vyzerá skoro tak, že ste našou jedinou nádejou," pokračoval a úprimne, prívetivo sa usmieval. "Čo sa týka vašej práce - nuž, niečo už viete. Zistite v zámku všetko, čo sa len dá. Zistite, či Davos môže ovládať ocíi. A zistite, kde všade už sú. Myslím na to," dodal Palfrey a dalo sa ťažko uveriť, že to skutočne myslí vážne, "že ak dokážu podmínovať útes v Škótsku a ostrovček za ostrovom Mull, prečo by nemohli podmínovať celý tento ostrov? To je otázka, ktorá mi naháňa najväčší strach: koľko ich je, aké sú silné, kde sú, akú škodu môžu urobiť nabudúce - a či jestvuje nejaký spôsob ako ich ovládať?" Zasmial sa čudným, krátkym smiechom. Najsamprv urobíte to, že skúsite šťastie a pôjdete do zámku. Môžete vyčkať do rána, či sa niekto odtiaľ nepokúsi s vami spojiť. Ak nie, bude celkom opodstatnené, keď zavoláte a spýtate sa na slečnu Davosovú, nie? Najmä po tom odkaze, čo ste dostali."
Woburn prikývol.
"Dobre," povedal rezkejšie Palfrey. "Veľmi by som si želal, keby sme vám mohli poskytnúť presnejšiu a užitočnejšiu podrobnú inštruktáž. Nemôžeme to urobiť. Máte zozbierať i tie najmenšie informácie, aké len môžete, a dostať ich von zo zámku. Ostatní naši ľudia sa museli vrátiť k tej najstaršej a najbezpečnejšej metóde - k poštovým holubom. Mali by tam byť dva holubníky a všetky holuby označené. Pierka na krku majú zafarbené na červeno. Mali ste niekedy do činenia s poštovými holubmi?"
"Nie. Ale teoreticky viem, ako sa to robí," riekol Woburn.
"Sú krotké a dajú sa ľahko chytiť. Každý holub má na nohe krúžok. Jednoducho napíšte správu a zastrčte ju za krúžok." Palfrey sa začal správať autoritatívne, a preto bol akýsi pôsobivejší. "Môžem vám náhodou prezradiť, že v jednej veci ste sa nemýlili - v sile, s akou z toho jedného octi vystrekla voda. Toho psa našli dnes večer zdochnutého. Mal zlomenú čeľusť."
Woburna zamrazilo.
"Ďalej," pokračoval Palfrey. "Náš človek v zámku s vami nadviaže kontakt - ako to robieva s každým, kto tam príde. Spýta sa vás, či ste niekedy videli kvetinovú bitku v Nizze, a keď prisvedčíte, spýta sa vás, či ste videli sviatok citrónov v Mentone. Poviete, že áno, ale fotografie sa vám nevydarili. Rozumeli ste?"
"Rozumel," prisvedčil Woburn. "Kedy pravdepodobne nadviaže so mnou kontakt?"
"Jedine on posúdi, kedy to bude najlepšie," riekol Palfrey. "Možno sa vôbec neozve. O tom rozhoduje iba on sám."
"Nepomohlo by mi, keby som vedel, kto je to?"
Palfrey rozprával veľmi pomaly:
"Woburn, vy nepoznáte týchto ľudí. My o nich čo-to vieme. Keď už budete v zámku, budete v nebezpečenstve. Môžu usúdiť, že som vás ja poslal. Môžu vás mučiť, aby vás prinútili prezradiť, či je v zámku ešte niekto zo Z 5. Keď nič neviete, nemôžete nič povedať. Náš človek, ktorý je tam - ak je ešte na slobode - vyčká dovtedy, kým nebude presvedčený, že vám môže prezradiť, kto je. Je vám to jasné?"
Woburn velmi pomaly prisvedčil:
"Áno."
Potom začul zvuk približujúceho sa auta a vyzrel z obloka. Prerušenie bolo do určitej miery vítané. Predné svetlá auta sa približovali, kolíšuc sa hore-dolu. Jeden z Palfreyho ludí sa postavil so zdvihnutými rukami do svetla. Auto spomalilo. Na zlomok sekundy Woburn pocítil taký istý strach, aký sa ho zmocnil vtedy, keď sa na neho vrhli na ceste dvaja chlapi.
Vzápätí zazrel vystupovať z auta Billa Robertsona. Zacláňal si rukou oči pred svetlom baterky. Woburnove myšlienky sa hneď odvrátili od Palfreyho a jeho pochmúrneho poučovania.
Bili tu bol bez Jenny!
"Prišiel môj švagor," povedal prudko, "dovoľte, idem za ním. Ani nečakal na odpoveď a kráčal k dverám. "Nebol by tam nechal Jenny, keby -"
Nedopovedal.
Ponáhľal sa naproti Billovi, prichádzajúcemu pevným krokom po ceste vedúcej k domu. Palfreyho človek mu kráčal v pätách. Bili zbadal Woburna a ostatných chlapov a hoci musel vidieť obrovského Rusa, zdalo sa, že ho vôbec nevníma.
"Čo sa robí, Bili?" spýtal sa Woburn a hneď sa vysmial sám sebe. Bili sa vrátil pre nejakú zabudnutú maličkosť; ak bude pri všetkom takto panikáriť -
"Prišiel som si po pušku," odvetil Bili Robertson. Jeho zachrípnutý hlas svedčil o tom, že nejde o "maličkosť".
"Nemohol som sa sem dostať skôr, musel som zostať s Jenny." Rozprával trhavo a pohyby mal tiež akési kŕčovité. "Keď sme sa viezli do mesta, videl som ovce v Lairg Glen. Vyzerali tak, akoby boli zošaleli. Poskakovali, sekali zubami a vrčali. Ovce! Len čo sa mi naskytla príležitosť, vrátil som sa sem. Tucet ich zdochlo - majú zlámané nohy, zlomené väzy a niektoré sú doslova roztrhané na kusy. Ostatné sa splašili. Hrozný pohlad. Hrozný!"

8

Woburn ešte nikdy nikoho nevidel pohybovať sa tak rýchlo ako teraz Palfreyho. V jednej chvíli bol na verande a pozoroval Billa. Vzápätí bežal k nim a ďalej k svojmu autu. Ešte aj Bili sa za ním obrátil a díval sa, ako otvoril dvierka auta a vkĺzol dnu.
Začuli jeho hlas.
"Zošalel?" spýtal sa Bili.
"Dáva pokyny rádiotelefónom," vysvetlil Rus napätým hlasom. "Kde je tá dolinka? Rýchlo!"
"Medzi farmou a Scourie, neďaleko cesty," odvetil Robertson.

"Ako blízko dediny?"
"Asi míľu odtiaľ alebo tak nejako. Nechápem -"
"Len pokojne, Bili," prerušil ho Woburn, "táto dvojica vie, čo robí. Nie je to tá dolinka vedľa vodopádu?"
"Áno."
"Ďakujem vám," povedal Rus a odišiel do tmy smerom k Palfreymu a k jaguáru. Zavolal na neho a zopakoval mu, čo sa dozvedel. Chlap, ktorý strážil jaguára, pozoroval teraz Woburna a Robertsona.
"Možno rozumieš, o čo ide," ozval sa Bili, "ale ja veru nie. Idem zastreliť tie ovce, aby sa chudery netrápili. Ideš so mnou?"
"Mal by som vari počkať, kým Palfrey -"
"Nech čert vezme Palfreyho, teba aj všetkých tvojich spoločníkov," vybuchol Bili a hrozil sa zaťatými päsťami. "Nemyslíš, že som mal na dnes už dosť toho prekliateho nezmyslu? Môj jediný syn sa utopil, celé jutra farmy zmizli v mori a teraz sa mi ešte aj ovce na paši pomiatli. A ty rozprávaš o - Ach, odstúp! Choď a rob si, čo len, doparoma, chceš!"
Hrubo sa pretisol popri Woburnovi a vošiel do domu.
Woburn išiel za ním.
"Radšej by som ho nechal tak," povedal chlap stojaci na stráži pokojným, ľahostajným tónom. "Keď sa trochu vyzúri, bude mu lepšie. Bol to pekelný deň. Palfrey mu čoskoro pomôže - Palfrey s tým nebude strácať veľa času. Len sa nemiešajte -"
"Idem za Billom," oznámil Woburn a vošiel do domu.
Počul dupot krokov, keď Bili kráčal tmavou halou, kde sa nesvietilo, smerom k chodbe a ku kuchyni. Tam bolo svetlo. Pokročil dva kroky a začul akýsi známy zvuk; znelo to asi tak, akoby niekto stúpil na škatuľku zápaliek. Vzápätí sa ozval ostrý, syčivý zvuk a švagrov výkrik:
"Čo, dočerta - ach, bože môj!"
Woburn ešte nikdy nepočul takú hrôzu, aká znela z tohto výkriku. Billov hlas silnel, až sa zmenil na vresk. Bol akiste taký ohúrený, že zmeravel. Woburn zhlboka vdýchol a ponáhľal sa za ním. Došiel k otvoreným kuchynským dverám. V polovici miestnosti stál Bili Robertson so zdvihnutou rukou. Na stopu od neho bola na kamennej dlážke kaluž vody. On sa však na ňu nedíval, ale na dvere z dvora. Nechali ich otvorené. Octi sa nimi tlačili po tuctoch dnu. Pohybovali sa pomaly ako kraby. Niekoľkí došli až doprostred miestnosti.
"Pozri sa na ne," dychčal Bili. "Pozri!"
Zdvihol stoličku a hodil ju skôr, než by sa Woburnovi podarilo zabrániť mu v tom. Dopadla na najbližšie octi; chvíľa neistoty, kým nevystrekla voda. Stoličku vyhodilo k povale a potom niečo vyše tucta živočíchov vybuchlo. Prúdy vody vystrekli všetkými smermi. Z povaly spadla omietka a zo stien jej spadlo ešte viacej. Prúd vody zasiahol kozub, dostal sa do ohňa a so sykotom a pukotom sa zmenil na. paru. Ostatné octi, na ktoré strata tucta alebo viacej druhov nijako nezapôsobila, sa pomaly pohybovali voslep po miestnosti.
"Poďme von a zavrime dvere," skríkol Woburn. "Poď!"
Ťahal Billa preč. Vyšli do haly. Pribuchol dvere. Na chvíľu zastali ťažko oddychujúc v nejasnom svetle dopadajúcom sem z prednej izby.
Potom Woburn temer so strachom zažal svetlo.
Prezrel dlážku.
Tu nebolo ani stopy po octi, a predsa sa mu zdalo, že ich vidí, ako sa sem hrnú z dvora, prúdia dnu a valia sa do kuchyne.
Palfrey pribehol za nimi.
"Čo sa to zasa robí?" volal.
Woburn sa usiloval ovládať.
"Sú tu. Po celej kuchyni. Ony -"
"Priamo tu?" zvolal Palfrey a vyzeral takmer naradostene. "Ponáhľaj sa, Stepan!" Jeho vecnosť im pomohla. "Woburn, nemáte tu nejaké plechovice, do ktorých by sme dali niekoľko vzorkov? Azda by nám pán Robertson mohol pomôcť."
Bili sa tiež usiloval ovládať.
"Plechovice? Ja - áno, myslím, že by sme vám mohli pomôcť. Ako by vám vyhovovali malé dbanky na mlieko?"
"To je to pravé," vyhlásil Palfrey. "Vyložte ich papierom a vstrčte pár tých chlapíkov dnu. Priniesli by ste tie dbanky sem, pán Robertson? Pomôžte mu, Woburn. Doneste ich do kuchyne. Neotvoríme dvere, kým ich nebudeme môcť pozbierať." Zmĺkol. Bolo počuť hukot motora jaguára. "Micky privezie auto sem, aby bolo viacej svetla," povedal. "Chceme vidieť, ako rýchlo sa pohybujú a ako reagujú na svetlo." Rozprával o všetkom tak prirodzene, akoby to bola tá najobyčajnejšia vec na svete. "Namietali by ste niečo proti tomu, keby sme zatiaľ robili s vaším domom, ako uznáme za vhodné, pán Robertson?"
Bili sa prinútil odpovedať. "Bude lepšie, ak urobíte to, čo pokladáte za najvhodnejšie."
"Prineste tie dbanky a niekoľko menších plechovíc, ak môžete," Palfrey sa obrátil k Andromovičovi, ktorý stál pri vchode a pozeral pozdĺž chodby ku kuchynským dverám. "Ani stopy po nich?"
"Zatial nie."
"Buďte opatrní, keď pôjdete okolo zadného dvora," zavolal Palfrey na Billa.
Farmár neodvetil.
Mesiac síce nesvietil, ale nebolo celkom tma, lebo na oblohe jasne žiarili hviezdy. Ďaleko odtiaľ svietili proti oblohe jasné svetlá, ale Woburn na ne ani nepomyslel. Nemohol myslieť na nič iné ako na pôdu pod svojimi nohami a na možnosť, že by mohol stúpiť na ďalšieho z tých živočíchov. Cítil, že Bili myslí na to isté, ale aj tak kráčali pevným

krokom k mliekárni, ktorá bola na boku dvora. Jedny dvere do nej viedli z tejto strany, druhé z dvora.
"Doparoma, rád by som mal baterku," ozval sa Bili. "Ja - uf!" Niečo mu zaprašťalo pod nohou. "Daj pozor!" odskočil nabok, ale nestalo sa nič. Vzápätí sa ozval temer zahanbene: "Falošný poplach, Bob. Prepáč, že som taký nervózny. V mliekárni je baterka. Vždy ju tam nechávam. Aj lampáš kvôli búrke. Vojdi opatrne dnu."
Pokiaľ Woburn dovidel, dvere do dvora boli zavreté. Zažal zápalku. Jej plamienok mihotavo osvetľoval biele steny, odstredivku z nehrdzavejúcej ocele, pozinkované kanvy na mlieko, rady a rady fliaš a stroje na ich umývanie a napínanie. Mliekáreň voňala čistotou, sladkou vôňou čerstvého mlieka.
Zdalo sa, že na dlážke nič nie je.
Bili siahol na policu a vzal odtiaľ baterku. Zažal ju a dlážku ožiaril biely lúč.
"Nie je tu nič," povedal a zreteľne sa mu uľavilo. "Zober nejaké malé kanvy na mlieko. Ja vykotúľam zopár dbaniek."
"Dobre."
"Nemôžem uveriť," začal Bili a zasekol sa. Nedalo sa uhádnuť, čo mu blyslo mysľou. Azda si práve živo spomenul na svojho syna. Vyzeral, akoby sa dusil.
Woburn vložil malé kanvy do koša. Bili vykotúľal na mliekárenský dvor, vydláždený kameňmi a obklopený nízkym múrom, tri malé dbanky; dvor pretínala cestička. Svetlá v diaľke vyzerali oveľa jasnejšie; proti oblohe vyšľahol reflektor, neskôr sa akiste ustálil a zamieril k nim. Nočnou tisinou sa niesli zvuky.
"Zaujímalo by ma, čo sa tam robí?" prerývane povedal Bili.
"To nás nemusí znepokojovať," zavrčal Woburn. "Poďme okolo dopredu."
Začal kotúľať dbanku okolo domu. Zo všetkých oblokov sa lialo svetlo. Dnu sa pohybovali chlapi. Prišli eštev dve ďalšie autá, privolané akiste rádiovysielačkou. Keď sa Woburn náhlil ku kuchyni, zazrel záblesky svetla. Až keď prišiel do haly, uvedomil si, čo sa robí.
Zasekol dych.
Palfrey vyrazil hornú polovicu dverí. On - alebo niekto iný - ich rozťal sekerou a vylámal jednotlivé kusy výplne z rámu. Nad spodnou polovicou dverí sa nakláňal chlap s tvárou takou rozrytou vráskami, že pripomínala rozbité sklo, a fotografoval. Blesk vyšľahoval za bleskom a kamera cvakala.
Palfrey s Andromovičom čakali.
Fotografista skončil.
"To stačí," povedal.
"Dobre," povedal rezko Palfrey. "Teraz si môžeme vziať tie vzorky. Máte pripravené kanvy, Woburn? Vôbec nedal najavo, že si ho povšimol. "Ach, ďakujem. Vojdeme opatrne dnu. Bude lepšie, ak tu postavíme nejakú bariéru, aby sa nám nerozliezli po dome, ak môžeme časť zachrániť -"
Zmĺkol. ' "Môžem sa k nim dostať, ani dvere nemusíme otvárať," povedal Rus. Prešiel vedľa Palfreyho, nahol sa ponad dvere a dlhou rukou sa temer dotkol dlážky. "Podrž kanvy, Sap. Zatiaľ budeme dávať do každej kanvy jedného, však?"
"Áno."
Palfreymu sa ruky ani nezachveli. Andromovič vystrel ruku a jeden z octi sa mu ocitol v dlhých prstoch. Držal ho bruškom dohora a živočích mykal nôžkami. Vložil ho do hrdla polgalónovej kanvy, ktorú Palfrey držal naklonenú nabok. Octi sa skrútil a zošuchol na dno; Palfrey postavil kanvu a prikryl ju lepenkou.
"V poriadku, ak sa kanvy nebudú natriasať," povedal. "Ďalší."
Dbanky sa vkotúlali dnu.
"Vezmi niekoľko tuctov a vopchaj ich sem dnu," povedal Palfrey. "Potom dáme do kufra každého auta jednu dbanku. Koľko je tých kanví?" Bolo ich dvanásť. "Tak do každého auta štyri; aspoň jeden z nás musí prejsť."
Rozprával asi tak, akoby sa museli prebíjať cez palebnú čiaru.
"Urobili sme tu všetko, čo sa dalo?" spýtal sa zrazu a obrátil sa k Billovi Robertsonovi, ktorý zízal na čudné živočíchy s panciermi, teraz také tiché a pokojné na dne mliečnych kanví. "Pán Robertson," pokračoval, "myslím, že by bolo rozumné, keby ste odtiaľto čo najrýchlejšie odsťahovali všetko, čo má nejakú cenu. Tento materiál odošlem a pošlem vám na pomoc chlapov. Privezú sťahovacie auto. Ak by sa tu nejako zosunula pôda, dom by sa mohol prepadnúť."
Bili ani nemukol.
"Zostanem tu a pomôžem ti," povedal Woburn.
"Nie," povedal Palfrey: hlas mu znel rozhodne. "Ľutujem, Woburn, ale vy nemôžete nič riskovať."
Woburn zdúpnel.
Potom si uvedomil, že Palfrey mieni doslovne to, čo povedal. Uvedomil si aj to, že svojím súhlasom pomôcť im vzdal sa slobody konania.
Obrátil sa k švagrovi.
"Bili-"
"Ja si už poradím," povedal neprívetivo Robertson.
"Bili," oslovil ho opäť Woburn, "urob niečo pre mňa, hej ? Vezmi, čo môžeš, a odíď odtiaľto. Palfrey sa pokúsi odviezť ostatné veci neskoršie. Už nič neriskuj. Nedávaj Jenny ďalšiu príčinu na zármutok."
Nastalo ticho.
Napokon farmár povedal: "Dobre. Neostanem tu ani päť minút."
Woburn sedel na zadnom sedadle jaguára zatlačený do kúta obrovskou postavou Rusa sediaceho vedľa neho. Palfrey opatrne riadil auto po vidieckych cestách smerom k svetlám v diaľke. Žiaru na oblohe kedy-tedy zmiernilo svetlo reflektora, ktoré sa tadiaľ mihlo a potom sa akiste znížilo na úroveň zeme. Zvuk motora bol taký tichý, že počul aj iné, prenikavejšie zvuky; zvuky, ktoré Wobunnovi pripomínali to, čo sa stalo dnes popoludní.

Na sedadle vedľa Palfreyho bola dbanka na mlieko.
V kufri niekoľko kanví!
Ak by octi pukli -
Priblížili sa k svetlám. Teraz už Woburn videl chlapov, pohybujúcich sa v ich žiare; zazrel aj pohybujúce sa stroje. Buldozéry. Spočiatku neveril vlastným očiam. Podišli bližšie a zabočili za roh. Buldozér odhrýzal veľké kusy pôdy vrypávajúc sa pod povrch. Vyzeralo to tak, akoby sto chlapov, hemžiacich sa po poli, kopalo obrovský zákop.
Pochopil.
Palfrey sa bál, aby sa octi nerozšírili. Zavolal si na pomoc vojsko a chlapi zúfalo a zúrivo pracovali, aby vykopali priekopu, dosť širokú a dlhú na to, aby sa octi cez ňu nedostali.
Keď to Woburn videl, zakričal:
"Priekopa ich nezastaví. Prehrabú sa popod zem, inak -" "Nevieme, za ako dlho sa dostanú tak hlboko," upozornil Palfrey, "a môžeme ich tisícky uväzniť tu. Keby sme im mohli zabrániť, aby sa nedostali do Scourie -"
Zarazil sa.
Zahli za ďalší roh.
Tu pracovalo pol tucta buldozérov a niekoľko bagrov. Stroje priviezli cez polia, cestu si nikto ani nevšimol. Palfrey nezastal, iba sa pozeral sprava doľava, akoby bol spokojný s tým, čo vidí.
Neobzrel sa, iba poznamenal: "Aspoň s tým pohli."
"Vystrašil si ich," povedal Andromovič.
"Potrebovali to."
.Woburn zasiahol do rozhovoru: "Akú veľkú oblasť sa pokúšate.izolovať?"
Palfrey odpovedal, ani sa neobzrel: "Nie veľmi veľkú. Načrtli sme polkruh asi päť míľ od farmy. Po rovine sme šli tak, aby sme mali na troch stranách vrchy a na štvrtej pobrežie. Ak nám čo len trochu šťastie praje, aspoň na nejaký čas ich zastavíme. Vo výskumných laboratóriách zúrivo pracujeme, aby sme zistili, čo sa len dá - preto potrebujeme viacej vzorkov. Zatiaľ ešte nevieme, či ich môžeme privrznúť na hodiny, dni alebo týždne. Ale všetky chalúpky, farmy a dediny v tejto oblasti sa musia evakuovať. Zámok Ronoch je práve za hranicou tejto oblasti," dodal a potom pokračoval takým tónom, akoby sa zhováral sám so sebou: "Dúfam, že som neurobil chybu, keď som ho vynechal."
"Je - Davos ešte vždy tam?"
"Pokiaľ viem, áno," povedal Palfrey.
Prešli popri vojakoch a svetlo sklzlo za nich. Pred nimi sa vynorilo matnejšie svetlo pouličných lámp v Scourie. Palfrey ešte vždy viedol auto veľmi opatrne. Raz sa zakolísal vo výmole a traja chlapi v ňom stŕpli.
Ďalšie auto šlo hneď za nimi.
Woburn sa pozeral zadným oblôčikom, keď zrazu zazrel, ako sa predné svetlá zakolísali, akoby auto vbehlo do priekopy. Zaťal zuby. Videl, ako svetlá skákali hore-dolu a potom zhasli. V tme nevidel nič, ale vytušil, čo sa stalo.
Octi v druhom aute vybuchli.
Auto vzadu rozsvietilo predné svetlá; zajagala sa záplava vody, vystrekla dohora a spadla. Auto za Wobur-nom akoby sa bolo napoly rozštiepilo.
Woburn nevedel, či je jeho švagor v tom aute alebo v ďalšom.
Bili Robertson bol v treťom aute.
Dvaja chlapi, sediaci v druhom aute, zaviazli v jeho troskách ako v pasci. Z trosiek vystrekovala na všetky strany voda. Keď ich odtiaľ vytiahli, jeden bol ťažko zranený a druhý mŕtvy.
Woburn prenocoval u Jennyinej švagrinej a jej rodiny; spal v prednej izbe na pohovke. Ešte predtým pobudol hodinu s Palfreym: učil sa naspamäť otázky a odpovede predstieraného rozhovoru s Palfreym. Na niekoľko minút sa stretol s Jenny. Nezmienil sa jej o škode na jej dome ani o nebezpečenstve, že sa zrúti.
Bili Robertson sa zaprisahal, že nikde nespomenie octi.
Woburna zobudili neznáme zvuky malého škótskeho mestečka na Vysočine. Hrkotanie kanví a fliaš na mlieko. Klepot podkov koňa ťahajúceho vozík. Hvízdanie chlapca predávajúceho noviny. Náhliace sa autá. Mal meravú pravú nohu a šiju. Vyzivoval, sedel a trel si šiju - nato si spomenul, čo sa stalo.
Dlho sedel celkom nehybne.
Vstal. Niekto už chodil po dome, ale netúžil zhovárať sa s ľuďmi, ktorých sotva poznal. Odtiahol záclony a vyzrel z obloka. Okolo prechádzal strážnik a na druhej strane ulice akýsi chlap umýval výklad. Môžete sa spoľahnúť na Škótov, že sa budú vždy správať tak, akoby bolo všetko v poriadku. Okolo prešiel malý austin, ktorý riadila usmievajúca sa plavovláska. Ráno prinieslo úľavu od nočnej móry.
Skutočne prinieslo?
Nuž, bol tu, v cudzom dome v Scourie, tu prenocoval - farma, tá sa možno rozpadla a nezostalo po nej ani stopy.
Woburn stál pri obloku.
Opakoval si v duchu všetko, o čom sa zhovárali s Palfreym, a všetky "otázky a odpovede", na ktorých sa dohodli. Akoby sa učil divadelnú rolu; nikdy to neskúsil a nebolo to ľahké. Neprestajne sa zasekával. Palfrey mu povedal, že najprv si musí zapamätať smer konverzácie; to je hlavné; načo si ju pamätať doslovne. Vychádzali z predpokladu, že jedného dňa by sa Sir Gabriel Davos, alebo niekto iný, mohol chcieť dozvedieť, čo sa prihodilo medzi ním a Palfreym, a bol tu ten smiešny predpoklad, že by ho mohli vypočúvať pod nátlakom.
Okolo prešli dve malé deti, držiace sa za ruky. Zjavil sa policajt a previedol ich cez cestu. Vážne sa mu poďakovali. Umývač oblokov sa usmial. Ranné slnko už hádzalo tiene na masívne steny a strechy domov na druhej strane ulice. V povetrí závisia ľahká hmla; dnes bude zasa teplo.
Niekoľko míľ odtiaľ pohltili vody morskej zátoky časť Škótska.

Woburn sa odvážil vyjsť z miestnosti. Jennyina švagriná sa motala v kuchyni; driečna žena, vyššia ako Jenny; jej oči si aj napriek krátkemu spánku a všetkému, čo sa prihodilo, zachovali jas. Chcel šálku čaju: bola na mriežke pri kozube, prečo si sám nevzal? Raňajkuje rád sám, alebo by zniesol ženské drkotanie? Takto rozprávala bez prestania, ale to ho nedráždilo. Bola v nej akási vnútorná dobrota, akiste príznačná pre Robertsonovie rodinu.
Woburn sa oholil, zjedol dobré raňajky a s ťažkým srdcom odišiel z domu. Nestretol sa ani s Billom ani s Jenny. Nevedel, kde sú. Mar j orie ho veselo vyprevádzala; má sa vraj o nich starať a nikomu nepomôže, keby sa motala po dome s ovisnutým nosom. Boh vie, že mala rada Reggieho. Táto trhlina v jej veselosti urobila na Woburna väčší dojem ako čokoľvek iné v jej správaní.
Na ulici bolo teplo.
Na rohu stál akýsi chlap a čítal noviny. Niekoľko detí sa ponáhľalo okolo. Woburn došiel na roh a chlap povedal: "Palfrey sa s vami nemôže dnes ráno zasa stretnúť. Robte tak, ako pokladáte za najlepšie!"
Chlap vyslovil tieto slová kútikom úst, ani sa nepozrel na Woburna. Nemohol dať jasnejšie najavo, že nechce, aby ich niekto videl zhovárať sa. Woburn sa zastavil a hneď kráčal ďalej. Kým došiel k najbližšiemu rohu, nešlo mu do hlavy, že je už odkázaný sám na seba. Srdce mu začalo biť rýchlejšie, nevedel ho ovládnuť.
Došiel neďaleko Gimmickovej garáže.
Poponáhľal sa k nej; hodiny na veži začali odbíjať; bolo trištvrte na deväť. Privčas. Jeden mechanik ležal pod starým autom pred garážou, druhý práve tankoval zákazníkovi benzín; Woburn hľadal Reggieho motorku; nebola tam. Jeho auto tam bolo; akiste ho dotiahli. Práve také jasné bolo však aj to, že ho dnes nebude môcť použiť. O niekoľko minút mu prenajali auto, poznali ho ako švagra Billa Robertsona, takže o záruku vôbec nešlo. Bol to starý riley. Hneď ho aj vyviezol z garáže a vyskúšal na hlavnej ceste vedúcej na východ. Pekne naberalo rýchlosť a celkove bolo v dobrom stave.
Vedel, že sa snaží čo najviac preťahovať čas; vyhýba sa problému.
Vrátil sa k domu a zamieril s požičaným autom k zámku. Cestou tam si predstavoval tých dvoch chlapov, ako na neho skáču z úbočia. Keby neboli zbabrali svoju robotu, bol by už mŕtvy.
"Možno z toho dokonca vyviaznete živý," povedal Palfrey.
K zámku musel ísť dlhou obchádzkou po úzkej jednosmernej ceste, plnej nebezpečných zákrut a strmých klesaní dolu k roklinám. Bola to azda najbezútešnejšia časť celého Škótska; takmer pustá zem, skaly a vrchy - všetko to vyzeralo tvrdé ako žula. Kde-tu bolo vidno hŕby rašeliny, ale nikde ani živej duše; Woburn sa cítil celkom bezbranný.
No keby ho Palfrey bol dal sledovať, mohlo by to varovať Davosa.
Davos je možno celkom nevinný.
A Eva -
Jeden bod cesty bol ešte vyššie položený ako Jelení vrch. Woburn sa naň so zaťatými zubami vyštveral. Rozhliadol sa po krajine.
Zátoka bola tam, kde aj predtým, lenže päťnásobne väčšia. Veľké vrchy zmizli a celé obrysy krajiny sa zmenili.
Farmárov dom zmizol.
Voda bola teraz na pol míle od obrovskej priekopy, ktorú ešte vždy kopali.
Napravo od neho stál zámok Ronoch, pekná, masívna sivá stavba, bledo sa ligotajúca v slnečnom svite. Bolo to legendárne miesto a so svojimi vežičkami, úzkymi oblokmi, priekopou a železom obitou bránou pôsobilo takmer stredovekým dojmom.
A jeho tajomstvo?

9
V to ráno o niečo neskoršie sa Palfrey s Andromovičom viezli autom smerom k Invernessu. Palfrey sedel za volantom s nohou na plyne a Rus za ním. Viedol ich policajt na motorke a uvoľňoval im cestu. Scourie a hrôzy záplav už nevideli; viezli sa svetom, ktorý bol ešte normálny. V Invernesse nasadnú na lietadlo a odletia aj so vzácnymi vzorkami na juh.
"Rád by som vedieť, či ešte niekedy uvidíme Woburna," povedal Rus práve tak pokojne, ako rozprával minulej noci.
"A okrem toho - rád by som vedieť, či by sa dalo na niekoho spolahnúť, že urobí to, čo sme žiadali od neho."
"Nič nestratíme a môžeme veľa získať, ak sa ukáže čo len trochu súci," odvetil Palfrey temer kategoricky. "Mohol by si počínať veľmi dobre aj preto, lebo je roztrpčený a nahnevaný. To by mu malo pomôcť. Keby nerobil pre nás, iba,by sa tu v zúrivosti bezcieľne plietol a bojoval s veternými mlynmi, takže tak či tak by sa stal terčom nepriateľskej strany."
Chvíľu mlčky pokračovali v ceste. "Čoskoro sa to dozvieme," povedal Rus. "Čo urobíš, ak nevyjde zo zámku živý? Ak ho tam zabijú, alebo ak ho nechajú odísť a zabijú ho na ceste?"
"Neviem, Štefan," odvetil Palfrey, "jednoducho neviem." Musel spomaliť, lebo pred nimi šlo nákladné auto s prívesom, díval sa na veľké kolesá. "Mám už aspoň niečo, čo môžeme oznámiť ministerstvu," pokračoval. "Už nám naozaj uveria. A laboratórium môže aspoň pracovať s novými vzorkami. Ale ak sa octi zo zátoky rozšíria -"
Andromovič prikývol; Palfrey predbehol nákladné auto a uháňal ďalej.

DRUHÁ KNIHA

Zámok
10
Čím viacej sa Woburn približoval k zámku, tým sa mu zdal veľkolepejší. Akiste sem pred mnohými rokmi navozili úrodnú pôdu. Pozemky vyzerali nádherne. Široké trávniky, siahajúce až po masívne sivé kamenné múry, mu spolu s vežičkami a padacím mostom dodávali stredoveký vzhľad. Oblúkovitá brána za podacím mostom bola otvorená a

nikoho nebolo vidieť. Zámok mal vynikajúcu polohu; stál v úzkom vchode do skalnatého údolia, za ním sa týčili vysoké vrchy. Nijaká prirodzená pevnosť pred tristo rokmi nemohla byť lepšie umiestnená. Po obidvoch stranách zámku sa týčili vysoké kamenné múry, vyzerajúce ako časť Hadriá-novho múra vyhrabaného z minulosti. Múr sa končil iba tam, kde namiesto neho čneli vysoké skaly; zámok strážil celé veľké skalnaté údolie.
Woburn zamieril bez ohlásenia k padaciemu mostu.
Kolesá rachotili po moste tak, akoby bol ešte vždy z pôvodného dreva. Kovové reťaze cvendžali. Prešiel cez oblúkovitý vchod do uzavretého nádvoria; pred ním zámok a všade dookola vysoké múry. Bolo tu ešte viacej trávnikov, takých upravených ako pri katedrále, a záhony kvetov; niektoré z nich Woburn vôbec nepoznal. Každý záhon vyzeral ako čerstvo okopaný; pôda žírna, tmavohnedá. Cesta vedúca k domu vydláždená kameňmi, ako aj menšie chodníčky.
Vysoký oblúkovitý vchod do hlavnej budovy lemovali vysoké oblúkovité obloky. Vchod bol zavretý. Všade čudný pokoj.
Pri stene naproti nemu stál páv s vejárovité rozprestretým chvostom a pozoroval pávicu, zobkajúcu burinu, čo rástla medzi kameňmi dlažby.
Woburn zabrzdil pred hlavným vchodom a vystúpil z auta.
Musel sa prinútiť k tomu, aby podišiel k predným dverám, ale nestihol sa dotknúť železného klepadla. Začul zvuk a strhol sa; nato sa otvorili dvere.
Sluha v čiernom pozdravil: "Dobré ráno." Slnko mu svietilo ponad hlavu do obrovskej polkruhovitej haly; jeho lúče ožarovali brnenie, stredoveké zbrane, gobelíny a obrazy.
"Dobré ráno," povedal Woburn. "Je - je slečna Eva Davosová doma?"
"Nech sa páči ďalej, pane. Pohľadám ju."
Prijatie bolo jednoduché a formálne. Nebolo v ňom nič čudného ani nezvyčajného; mohlo sa odohrať nie v zámku, ktorý stál v kamenistom údolí, obklopenom vrchmi, ale v kaštieli, okolo ktorého by sa rozprestieral park plný bujnej zelene. No i tak Woburna zamrazilo, keď prekračoval prah.
"Pane, keby ste boli taký láskavý a počkali tu."
Hala bola rozsiahla, ale nebolo v nej schodište. Oproti vnútornej stene bol obrovský otvorený kozub, mriežka trojnožky a háky, ako aj veľké polená v ňom pripravené v patričnej polohe na privítanie pochmúrnej zimy. Dlážka bola kamenná, pokrytá skvostnými perzskými pokrovcami. Všetok nábytok starý, z temer čierneho dubového dreva. Vonku bolo teplé ranné počasie, tu chladno.
Za Woburnovým chrbtom boli oblúkovité dvere a pred ním kozub s drevami po obidvoch stranách. Okrem vysokých, úzkych oblokov nebola tu iná cesta dnu ani von. Schodište musí byť na druhej strane kozuba.
"Pane, keby ste boli taký láskavý a počkali tu," povedal sluha a zvrtol sa.
Nespýtal sa Woburna na meno.
Woburn odrazu zistil, že má v ústach cigaretu. Nezapálil si ju. Prešla minúta; dve; tri. Zdalo sa mu, že čaká už celý vek. Navôkol hlboké, ničím nenarušené ticho. Iba slnko jasne žiarilo dvoma oblokmi do miestnosti.
Päť minút.
Woburn sa začal prechádzať po miestnosti. Cigareta bola vlhká a zožmolená; radšej keby ju nebol vytiahol. Nikde nijaký popolník, ale mohol ju odhodiť do kozuba; no nikde ani prášku, bolo by to ako znesvätenie. Hodil ju však predsa tam, nabok. Vzápätí zaťal zuby. Najprv sa mu videlo, že je v hale chladno, ale teraz mu bolo celkom zima. Chcel sa zvrtnúť a odísť. Naháňala mu strach. Mohol sa, ako chcel, prehovárať až do súdneho dňa - aj tak bol vyľakaný.
Podišiel k obloku napravo od predných dverí a pozeral sa do záhrady plnej kvetov a na zelené trávniky - a tu videl, že padacia mreža je spustená.
Zadíval sa na masívne prekrížené železo, ktoré uväznilo jeho a každého v zámku tak bezpečne ako väzňa, ktorého zavreli v hladomorni. Na tejto strane padacej mreže boli mohutné dvere, ktoré sa dali zavrieť; neprekonateľná prekážka. Vtom začul za sebou akýsi slabý zvuk.
Zvrtol sa.
"Dobré ráno, pán Woburn," riekla Eva Davosová.
Ak si aj povšimla v jeho očiach údes, nedala to najavo. Vážne sa usmiala; zišlo mu na um, že sa mu bude jej predstava vždy spájať s vážnosťou. Mala jasné sivozelené krištáľovo číre oči. Bola oblečená v šatách tlmene purpurovej farby a tesných ako puzdro. Živo si pripomenul jej vysokú postavu a dlhé, štíhle nohy, ako ich videl popoludní.
"Dobré - ráno," pozdravil.
"Som veľmi rada, že ste prišli," vyhlásila Eva. "Chcela'som vás ísť navštíviť, ale nedalo sa."
"Chcel som sa presvedčiť, že ste v poriadku," riekol Woburn. "Zdá sa, že polovica telefónov nefunguje."
"Áno, viem," povedala Eva. Na chvíľu stála neisto pred ním, akoby nevedela čo povedať. Potom sa spýtala: "Nepôjdete ďalej a nevypijete si kávu?" Znelo to celkom ľahostajne.
"Ďakujem."
"Tadiaľto," povedala a vyviedla ho dverami, ktorými vyšiel sluha. Za nimi bola okrúhla hala a obrovské schodište, oveľa širšie dolu ako hore. Bolo masívne a veľkolepé a viedlo na akési medziposchodie s vyrezávanou drevenou galériou. Za ňou bola klenutá chodba bez dverí. Pri úpätí schodišťa boli na každej strane menšie dvierka. Woburn si v duchu povedal, že by potrvalo celý vek, kým by sa človek vyznal v zámku, a preto len sledoval dievča.
Eva otvorila dvere do jednej z izieb. Bola to príjemná miestnosť, plná slnečnej žiary. Nábytok, ba dokonca i kozub boli moderné. Bolo tu teplejšie ako v hale. Steny boli pokryté alebo drevovláknitými doskami alebo omietkou a moderne vytapetované. Jedna stena bola tmavočervená, jedna smotanová a jedna ružová.
Eva prešla ku kozubu a stlačila zvonček.

"Čo tu, doparoma, môžem urobiť?" myslel si Woburn. Všetko bolo umelé a melodramatické. Nemal nijakú nádej, že niečo objaví. Čo jej mal povedať? Azda sa jej len nemal spýtať: "Prosím vás, nemôžete mi prezradiť, či je váš otec skutočne zodpovedný za octi?" Bolo to nezmyselné.
Ale padacia mreža bola spustená.
Vošla komorná v strednom veku; aj to bolo celkom normálne; nikde ani náznak paniky alebo znepokojenia, ako nebol ani v Scourie. Vo všetkom sa zračila pokojná formálnosť a azda až priveľký pokoj.
"Prineste kávu, Maggie."
"Áno, slečna Eva."
Komorná vyšla a ticho zavrela za sebou dvere. Woburn mal zrazu pocit, že jeho príchod sem je neospravedlniteľný a že zneužíva cudzie pohostinstvo.
Eva začala rozprávať o bezvýznamných veciach.
O počasí, o lete všeobecne - o témach, čo ani jedného z nich nezaujímali. Za jej rečami sa skrývalo napätie a - strach? Zrazu zmenila tému.
"Je to pravda, že farma Robertsonovcov posla?"
"Áno," prisvedčil Woburn a hneď sa cítil lepšie; prestali predstierať. "Jednoducho zmizla."
"Ci to nikdy neprestane?" spýtala sa Eva Davosová a bezmocne zdvihla ruku zaťatú v päsť. Mohla to iba hrať? Mohla by tak rozprávať, keby poznala tajomstvo? Mohla by tak vášnivo a zaujato pokračovať? "Jutra a jutra pôdy jednoducho pohltila voda. Čo chcú urobiť, aby to zastavili? Podniknú vôbec niečo?"
"Vojsko kope priekopy," odvetil Woburn. "Najhoršie zo všetkého je, že nevedia, proti čomu vlastne bojujú."
"Máte na mysli tie - živočíchy?"
"Áno." Keby o nich vedela, rozprávala by s takou hrôzou? "Majú už pre ne aj meno," povedal "nazvali ich octi."
"Octi," zopakovala a dodala akoby pre seba. "Pravdaže, majú osem nôh. Je to práve také dobré meno ako každé iné."
Navlhčila si pery. "Odborníci nevedia, čo sú to za živočíchy?"
Ona to vie?
Mohla by ho tak ľahko balamutiť?
"Čo ja viem," priznal sa Woburn bezmocne. "Včera v noci ma vypočúvali asi hodinu, alebo ešte viacej, na dvakrát. Povedal by som, že nemajú ani poňatia, čo sa za tým skrýva. Zdá sa, že tie ocíi sa zahrabávajú pod zem a potom vybuchujú. To -" zasekol sa.
"Vypočúval vás človek menom Palfrey?"
Podarilo sa mu skryť prekvapenie. "Áno. Prečo?"
"Bol tu včera v noci," vysvetľovala Eva. "Mal plno otázok. Ako keby sa ma musel vypytovať! Keby som bola niečo vedela, čo by mu bolo pomohlo, bola by som mu to povedala. Moja vlastná sestra - " Zarazila sa. , "Vraví mi pravdu, alebo luže?" zúfalo rozmýšľal Woburn.
Vošla komorná. Priniesla striebornú kanvicu s kávou, mlieko, smotanu a biskvity. Položila všetko na stolík pri obloku a bez slova vyšla. Eva si sadla, aby naliala kávu, kladúc pritom zvyčajnú, formálnu otázku - tá čudná formálnosť bola zo všetkého najhoršia. Vrátila sa i určitá škrobenosť a Woburn mal taký istý pocit ako predtým; že vyrušuje v cudzom žiali a že sem nemal vôbec chodiť.
"Ako sa má váš otec?" Spýtal sa strmo.
Neodpovedala.
"Z dažďa pod odkvap," pomyslel si mrzuto. "Musím odtiaľto odísť." Spomenul si však, že padací most je vytiahnutý a padacia mreža spustená. Nevidel vchod, ale Eva áno; sedela a dívala sa oblokom.
"Otec je veľmi chorý," riekla napokon. Obrátila sa tvárou k nemu. "Otras z Naominej smrti -" zmĺkla. "Pre čosi odviňuje z nej seba. Viete, to on - on ju poslal do dediny -"
Ako Bili Robertson poslal Reggieho.
"Posielal ju tam často, deň za dňom," pokračovala Eva. "Pokúšala som sa vysvetliť mu, že nemá dôvod obviňovať sa, že sa vôbec nedalo predvídať nebezpečenstvo, ale - akoby zošalel." Hlas sa jej stíšil natoľko, až sa zmenil v šepot. Pochopil, čo ju trápi. Sužoval ju nielen vlastný žiaľ, ale aj otcov, ktorý jej nevymizol z pamäti. "Vidím ho i teraz pred sebou. Jednoducho chodil v tejto izbe neprestajne dookola, vykrikoval neustále Naomino meno a vzýval boha, aby ho potrestal. On - "
Nemohla pokračovať. Neusilovala sa však zatajiť pred ním skutočnosť, že rozprávala svojmu otcovi o ňom a o octi. Takže ak mal Palfrey pravdu a ak mu mal útok zabrániť op'ísať tie živočíchy, tak Davos o ňom vedel a mohol poslať na neho ľudí, ktorí ho mali zabiť.
"Kde je teraz váš otec?" Prerušil ticho Woburn.
"Vo svojej izbe."
"Zavolali ste k nemu lekára?"
"Máme lekára tu v dome," odvetila, "otcovho priateľa. Vravel, že sa s tým nedá nič robiť. Je to vraj ťažký prípad šoku." Zdvihla bezmocne ruky a opäť uprela pohľad von z obloka. "Chcela som, aby sme odtiaľto odišli, ale on nechce."
"Ak sa octi priblížia -"
"Viem," povedala Eva. "V noci som sa bála. Ponaj-viac som pozorovala, ako kopú tú priekopu." Vedela o tom. "Z horných oblokov vidíme celý polostrov. Až do včerajška sme odtiaľ videli Vlkovu. Otec však nechce odísť, je vyčerpaný. Dnes som ho ešte nevidela." Už sa lepšie ovládala a vyzerala menej napätá. Pomohlo jej, že sa mohla vyrozprávať. "Môžem vám ešte naliať kávu?"
Nedotkol sa ani prvej šálky.
"Ďakujem, nie." Rýchlo ju vypil, vzal si biskvit zo striebornej misy s čipkovou prikrývočkou, ale ustavične ju

pozoroval. Pamätal na úlohu, ktorá ho čaká a ktorú musí splniť, i na to, že Palfrey povedal, že si musí pri tom poradiť, ako vie. Samotná úloha nebola ťažká. Mal zistiť, či Sir Gabriel Davos vie niečo o octi.
Davos možno poznal tajomstvo octi.
Jeho dcéra určite nie.
Drž sa známych faktov, povedal si. Davos sa zrútil a uzavrel sa pred svetom - práve takto by sa bol mohol zachovať i v prípade, keby ho netrápil iba žiaľ, ale aj výčitky svedomia, keby vedel, že octi, ktoré mal v moci, mu zabili dcéru.
To všetko sú iba dohady -
Woburn tak prudko vstal, že sa strhla. Prešiel k obloku. Padacia mreža bola ešte vždy spustená, ale teraz to už tak na neho nezapôsobilo ako predtým. Srdce mu búchalo. Toto nebola práca pre neho a možno ju zbabre - chcel zaútočiť a obviniť jej otca.
Vedel by nájsť spôsob ako ju prinútiť, aby povedala, čo vie? Mohol by ju vystrašiť alebo zahanbiť?
Vzal si cigaretu a zabudol jej ponúknuť. Sedela a pozerala sa na neho so zvláštnym výrazom očakávania.
Začal rozprávať.
"Slečna Davosová, Palfrey urobil jednu vec, ktorú som vám nespomenul. Nalákal ma. Viete, ako vyzeral ten zánik dediny, ktorý sme pozorovali. Nasadil mi do hlavy myšlienku, že celé mestá by mohli zaniknúť ako tá dedina. Z jeho otázok bolo jasné, že má podozrenie, že oční nie sú iba prírodný jav, ale že ich ovládajú ľudia." Na chvíľočku sa prerušil a poriadne si potiahol z cigarety. "Palfrey si myslí, že octi sú možno vedľajším produktom nejakého výskumu - najskôr podmorského."
"Taktiež sa obávam," riekla Eva zachrípnutým hlasom "a - čo ja viem, čo si mám o tom myslieť, čoho sa vlastne obávať -"
Woburn ju pozoroval.
Povedala takým istým bolestným hlasom:
"Zaobchádzajte so mnou čestne, prosím. Buďte krutý, ak je to potrebné. Podozrievate - podozrieva Palfrey - môjho otca?" Zažmúrila oči, akoby sa bála uvidieť výraz Woburnovej tváre, a prinútila sa pokračovať: "Keď si na to pomyslím, cítim sa hrozne, ale - on nie je normálny. Jednoducho nie je normálny. Obávala som sa toho už dlhší čas, ale teraz sa začínam desiť -"
Sedela vzpriamene s rukami zopnutými v lone. Keď sa opäť ozvala, rozprávala tak tíško, že ju Woburn ledva počul.
"Nie, to nemohol urobiť," úpenlivo prosila. "Nie môj otec. Nemôžem uveriť, že by tam bol poslal Naomi, keby bol o tom vedel. Nemohol to vedieť."
Opäť Otvorila oči. Zračila sa v nich nesmierna bolesť. Jej hlas však bol nečakane pevnejší.
"Povedzte mi pravdu, prosím. Viete, že môj otec má niečo do činenia s tým všetkým?"
Woburn trhane odvetil: "Nie, neviem. Myslím, že Palfrey ho upodozrieva. To je všetko. Keď ste mi povedali, aký bol váš otec zničený a zúfalý - tiež som sa čudoval. Lenže ja ho nepoznám. Robieva to obyčajne - prejavil by takto svoje city?"
"Nie," povedala Eva.
"Keby vedel, prečo sa zosunula pôda -"
"Ale on to nemohol vedieť!" vykríkla Eva. "Nemôžem uveriť, že to vedel!" Rýchlo vstala a tanier s bis-kvitom sa jej pomaly zošmykol z lona na dlážku. Wo-burn sa ho pokúšal zachytiť. Nepodarilo sa mu to, ale Eva si to akiste ani nevšimla. "Viem, ako to zistiť," vyslovila zreteľne a tak prezradila Woburnovi, že v hĺbke duše verí, že je to pravda. "Pôjdem a obviním ho." Pritisla si ruky k čelu. "Pôjdem a prinútim ho, aby mi povedal, či -"
Zarazila sa.
"Nie, to nemôžete," ostro namietol Woburn.
"Môžem a zistím to," vyhlásila.
"Verím, že áno," povedal Woburn jemne, "ale nie takto. Nech v tom váš otec zohral akúkoľvek úlohu, teraz ho drví žiaľ." Nechal ju, aby sa jej tieto slová vštepili do mysle, a pomáhal jej. "A ak nič nevie, cítil by sa oveľa horšie, keby vedel, že ho upodozrievate. Jedno dieťa mu zomrelo. Druhé je hotové myslieť si o ňom, že-"
Ani nedýchala.
Woburn takmer zúrivo pokračoval:
"Neviete ako to zistiť, prv než sa s ním pozhovárate? Keby ste to vedeli naisto, mohli by ste sa s ním celkom inak pozhovárať. Aj inak konať."
Iba sa na neho uprene pozerala.
"Ci to nechápete?" naliehal. "Zaručene -"
"Áno," súhlasila pomaly. "Áno, to -"
Zarazila sa, ale nie preto, že by bola rozmýšľala.
Niečo preletelo popri otvorenom obloku. Bolo počuť šum krídel. Krížom cez oblok preletel tmavý tieň, ale keď sa Woburn rýchlo obzrel, zazrel iba dve biele holubice, zosadajúce na padaciu mrežu.
Dve - biele - holubice.
Eva sa teraz pozerala uprene na ne. Pravá ruka jej vyletela k ústam. Videl, ako si zahryzla do bruška uka-zováčika. Cítil, aká je napätá. Zapôsobilo to na neho ešte horšie, keď si uvedomil, aká bola vyhýbavá, keď sa prvý raz stretli, a ako výborne sa vedela ovládať; vtedy neprejavila ani najmenšiu známku rozrušenia.
Pohľad na dve biele holubice ju priviedol na hranicu hystérie.
Odtiahla si ruku od úst.
"Nie," vydýchla, "to nemôže - to nemôže byť pravda." Upierala pohľad na Woburna a vyzerala tak, akoby mala pred ním zošalieť.

11
Woburn sa pristihol pri tom, ako sa uprene pozerá z obloka na holubice. Teraz tam nehybne sedeli, akoby čakali, aby vyšlo slnko a osvietilo ich. Symbol čistoty - ktorý tak Evou otriasol.
Bolo by bývalo lepšie, keby sa bola rozplakala, roz-vrieskala, alebo bola hysterická, ale okrem toho prvého výbuchu ani len nehlesla. Iba stála a dívala sa z obloka - nehľadela na padaciu mrežu, ale na dva vtáky.
Woburn prerušil dlhé, napäté mlčanie.
"Keby ste mi povedali, o čo ide, azda by som vám mohol pomôcť."
"Mám taký pocit, akoby som mala zošalieť," riekla. "Akoby som to už nemohla dlhšie vydržať: to trápenie, podozrenie, obavy a hrôzu." To všetko mu vravela ledva počuteľným šeptom. "Už to trvá tak dlho. Vedela som, že niečo nie je v poriadku, ale o tomto sa mi ani len nesnívalo. Ako - ako by mi to bolo mohlo zísť na um čo len i vo sne?"
"Povedzte mi, čo vás tak desí, Eva," povedal.
"Čo ma desí? Desí. Áno, to je správny výraz - naháňalo mi to hrôzu. Otcova - choroba. Jeho zvláštnosť. Jeho - jeho viera v - v seba." Zasekla sa. Zase sa uprene pozerala z obloka na padaciu mrežu a na vtáky pokoja na nej. Zachvela sa a zašepkala: "Ach, nie!"
Podišiel k nej.
"Eva!" Objal ju pevne okolo pliec. "Musíte mi povedať, prečo sa desíte. Musíte mi to hneď povedať."
Chvela sa a nepokúsila sa rozprávať. Vedel, že by ju k tomu márne nútil. Ruky mu sklzli z jej pliec na chrbát. Oprela sa o neho, akoby sama nemala dosť síl a potrebovala oporu. Táto žena, kedysi taká ďaleká a vyhýbavá, ďaleká od sveta, ktorý poznal, sa mu schú-lila v objatí a vzlykala. Cítil jej teplý dych a krehké telo.
Slnko sa posunulo na oblohe a jeho lúče zasiahli holubice.
Vtom začul chraplavý zvuk, ktorý rozozvučal akúsi strunu v jeho pamäti, ale nevedel ho zaradiť. Zvuk sa zopakoval. Eva ho akiste začula; cítil, ako sa odtiahla. Teraz už tak horko neplakala, ale nehýbala sa. Nechcel, aby sa pohla.
Zniesol sa na neho pokoj a vedel, že vo chvíli, keď ju pustí, tento pocit zmizne. Tu bolo akési útočište. Vedel, že sú ako dve ľudské ustrice s hlavami zaborenými do piesku; ale na tom vlastne ani nezáležalo.
Ten chraplavý zvuk -
Rozpamätal sa! Páví škrek. Vonku boli dva pávy.
Dve holubice.
Dva pávy, jeden s nádherným perím, druhý so sivo-hnedým perím samičky.
Nie!
Woburn to slovo temer vykríkol, poodtisol Evu od seba, pretože otras bol priveľmi prudký a dokonalý. Dve biele holubice, dva pávy a taká fantastická, neuveriteľná myšlienka, že sa premenil v stelesnený zápor vyjadrený tým jediným slovom, prichádzajúcim z hlbky duše.
Nie!
Eva Davosová sa pomaly pohla a potom vzhliadla k nemu. Ešte vždy mu bola v náručí, akoby práve tak ako on váhala prerušiť chvíľku ilúzie. Oči mala vlhké a na lícach stopy slz; s rozstrapatenými vlasmi, lesklými škvrnami na lícach a dokonca s rozmazaným rúžom vyzerala ako dievčatko.
Neprerieklа ani slovo, iba sa mu vymanila z objatia a podišla k svojmu kreslu. Zodvihla kabelku, otvorila ju, vytiahla z nej pudrenku a pozrela sa do zrkadielka. To všetko robila pomaly, skôr automaticky ako s určitým zámerom. Cipkovou vreckovkou si poutierala z tváre stopy slz; potom sa napudrovala a trochu pri-česala. Chvíľami sa pozrela na Woburna. Skončila.
"Pôjdete - pôjdete so mnou?" spýtala sa zachrípnu-to, slabým hlasom. "Chcela by som vám ešte niečo ukázať."
"Dobre," povedal Woburn. "Je to ďaleko?"
"Na poschodí."
"Stretneme sa s niekým?"
"Môžeme sa stretnúť so služobníctvom," povedala, "a azda aj s doktorom Favershamom." Nič viac nepovedala a obrátila sa k dverám.
V hale nebol nikto.
Neviedla ho ku schodišťu, ktorého veľké schody sa rozširovali smerom k hale, ale k priechodu; myslel si, že vedie do ďalšej izby. Otvorila dvere malého výťahu; najviac pre troch.
"Ktoré poschodie?" spýtal sa Woburn.
"Veža."
Bolo tam dovedna päť tlačidiel; najnižšie suterén, najvyššie veža. Stlačil. Dvere sa zavreli, pomaly a ticho sa vznášali hore. Museli stáť veľmi blízko seba. Pred niekoľkými minútami ju ešte mal v náručí; teraz akoby bola na milión míľ od neho.
Výťah zastal.
Woburn otvoril dvere, vystúpili a ocitli sa v izbičke s oblokmi na všetkých stranách. Bola taká malá, že sa nedala nazvať ani len "izbičkou". Stáli tam dve kre-sielka, stolík, na ňom váza s kyticou ruží a stojan s niekoľkými časopismi. Na parketovej podlahe nebol koberec a bola vyleštená: Woburn sa na nej pošmykol.
Zdalo sa, že obloky, ktorých bolo dovedna šesť, vznášajú sa vysoko nad zámkom a sú od neho tak ďaleko ako teraz Eva od neho. Najprv nebolo vidno nič, iba vysoké vrchy, skaly a belasú oblohu; hmla sa rozplynula. Eva podišla k najbližšiemu obloku; kráčal za ňou, povšimol si budovy, patriace k zámku a stojace priamo za ním vo vchode do údolia. Všetky mali kamenné steny, ťažké bridlicové strechy, masívne dvere a malé oblôčiky - a všetky stáli oproti vonkajšiemu múru. Zbadal aj zeleninovú záhradu; po jednej stene sa upínal vinič; videl aj broskyne; bol tam aj malý labyrint a

ružová, prinajmenej poljutrová záhrada, ktorá hýrila takými farbami, aké Woburn ešte nikdy nevidel.
Krása.
Neďaleko tohto nádherného kusa zeme bola zver viditeľná zhora, ale nie znízka.
Vtedy sa Woburn presvedčil, že aj on aj ona mali pravdu.
Za zámockým múrom bol ďalší múr, ohradzujúci oblasť niekoľkých štvorcových miI. Pri jednom úseku tohto vonkajšieho múru boli celé tucty oceľových klietok, aké vídať v zoologických záhradách. Niektoré zvieratá pobehúvali voľne, iné boli zavreté v klietkach. Za vonkajším múrom hlboko v údolí boli ďalšie. Woburn videl takmer nespočítateľné množstvo divých zvierat: opice, gorily, levy, tigre a leopardy. Okrem toho tam boli ovce, jelene, zebry, gazely a malé zvieratá, ktoré nerozoznal - nie jedno alebo dve, ale celé stovky. Poväčšine spali v tieni, alebo ležali, niektoré sa pásli a ďalšie nepokojne chodili hore-dolu. Všetky boli akiste ticho.
Pomedzi ne celkom voľne chodili chlapi, akiste sa ich vôbec nebáli.
Pri stene boli voliéry. Slnko svietilo na krásne perie vzácnych vtákov: žiarili temer toľkými odtieňmi farieb ako ružová záhrada. Keď sa vtáky mihali v klietkach, farby sa pohybovali.
Zdalo sa, že zvieratá ani vtáky nevydávajú nijaké zvuky; zvonku nebolo nič počuť a v miestnosti iba Wo-burnovo a Evino dýchanie. Teraz už nebola taká pokojná. Hruď sa jej prudko dvíhala a klesala; daromné sa usilovala utíšiť. To čo ju vydesilo predtým, teraz sa zase vrátilo. Až pridobre chápal hrôzu, ktorú prežívala.
V jednom kúte boli dve slonie mláďatá.
Neďaleko nich videl dve žirafy, ktoré nemohli byť staršie ako dva, tri mesiace; boli ešte ťarbavé a nemali charakteristickú farbu.
Woburn cítil Evinu blízkosť; priťahoval ju strach a pocit obapolnej hrôzy.
Boli tam lev i levica a leopard so svojou družkou.
V tomto veľkom údolí boli všetky zvieratá a vtáky po dvojiciach - samci i samice.
Eva sa neodtiahla od Woburna, naopak, stisla mu rameno.
"Vidíte to?" spýtala sa.
"Všetko," povedal namáhavo.
"Všetko," súhlasila. Ešte pevnejšie mu stisla rameno. "Tieto zvieratá zhromažďoval po celé roky. Dve z každého druhu, ktorý považuje za najušľachtilejší, najkrajší, najsilnejší alebo najzriedkavejší - zo všetkých zvierat a vtákov schopných tu žiť. Iba koníček. Polovali sme na divú zver. Lovili sme v podmorských hĺbkach. Cestovali sme po svete. Mali sme so sebou celú posádku prírodovedcov. Aj profesorov. Zbierali sme vtáky a zvieratá, ryby, hmyz a plazy, ale - nijaké ha-dy."
Bolestne mu stískala rameno.
"Nijaké hady," zopakovala a zajakala sa. "Dravé zvieratá, dokonca plazy, ale nie jedovaté. Chová tu ovce, aby nimi mohol kŕmiť dravce. Je tu aj miesto pre zajace. Ohradil celé údolie a vytvoril veľkú rezerváciu zvierat. Myslela som, že chce iba vytvoriť obrovskú zoologickú záhradu."
"Myslím, že chápem, o čo ide," riekol Woburn. "Všetky tie zvieratá, žijúce spolu, všetko najlepšie svojho druhu. Svet bez - jedu," skončil a to slovo ho temer zadusilo. "Čistý."
"Áno."
"Všetky sú krotké?" spýtal sa.
Neodvetila, ale sa ho spýtala: "Koľko je hodín?" a pozrela sa na hodinky na zápästie. "Dnes som si ich rozbila," riekla, "zachytili sa mi v ostružinách. Koľko - je hodín?"
Jeho náramkové hodinky zaiskrili na slnku.
"O päť minút jedenásť."
"Počkáme päť minút," povedala Eva. Uvoľnila mu rameno a chvíľu stála nehybne, potom sa pohla ku kreslu. Zbadal jej na hladkom čele a hornej pere kropaje potu. Bola biela takmer ako krieda a chcel zmierniť jej tieseň.
Napokon vstala. Nato sa oprela o stenu. Stál hneď za ňou. Neboli pri obloku ani okamih, a hodiny začali odbíjať; kým odbíjali jedenásť, pri ružovej záhrade sa objavil akýsi chlap. Rezko kráčal k dverám v múre, vedúcim k zvieratám; keď hodiny odbili, odomkol ich.
Z tej výšky vyzeral dosť nízky a zavalitý. Mal na sebe tmavomodrý oblek a čiapku so štítkom, skoro takú ako strážcovia v londýnskej zoologickej záhrade - a ako chlapi dolu v údolí. Keď zavrel za sebou bránku, uvidel Woburn jasnejšie jeho tvár; zdalo sa, že si po-hvizduje.
Kráčal tam, kde sa pásli krotké zvieratá, a zdalo sa, že váha nad dvoma ovcami.
"Môj otec sa obyčajne na toto díva," povedala Eva.
"Ach."
Zasa dýchala prudšie; kým bude tu, nikdy nebude mať ďaleko do hystérie. Woburn sa k nej priblížil očakávajúc, že bude chcieť odvrátiť hlavu. Videl, že sa chveje, otvára a zatvára päste.
Strážca sa zohol a zodvihol ovcu. Ležala mu v náručí ako biely kožušinový batôžtek; nezmietala sa; akiste bola na to privyknutá. Strážca sa teraz obrátil tvárou k dvojici vo veži. Hvízdal si. Woburn ešte vždy nepočul nijaký zvuk, ale vtedy na to ani nepomyslel. Nemohol spustiť zrak zo strážcu a z celej tej mierumilovnej scény.
Strážca kráčal priamo k levovej klietke. Odomkol dvere klúčom; neboli teda upevnené reťazou; ovcu vložil dnu. Potom zavrel dvierka a nechal leva s ovcou v klietke.
Lev a ovca boli spolu v klietke.
Živí.
Woburn cítil, ako sa potí; napriek mierumilovnosti tej scény pocítil dotyk studenej ruky Neznáma. Okrem toho to ticho mu už šlo strašne na nervy. Chcel, aby Eva rozprávala. Chcel, aby mu povedala, ako často sa toto odohrávalo. Bol

zvedavý, čo sa stane. Bolo to všetko? Alebo dostanú aj iné dravce na hodinu spoločníkov?
Ovca si Iahla, lev sa pohniezdil, ale velmi si ju nevšímal. Zažíval a prešiel krížom cez klietku k svojej družke, ktorá si zaručene ani nevšimla, čo sa odohrávalo v klietke.
Eva sa celá chvela. Obrátila sa k nemu.
"Povedzte mi, prosím," povedala nervózne, "že som sa pomiatla. Je to iba veľká rezervácia a nič viacej. Vždy sa nadchýnal divými zvieratami, vždy ich miloval a vravieval, že i tie najdivšie sa dajú vychovať tak, aby boli celkom krotké." Zovrela Woburnove ruky. "Povedzte mi, že to nemôže byt pravda," zašepkala. "Nemôže sa pokladať za -"
Nemohla sa prinútiť vysloviť tie slová.
"Druhého Noema," dopovedal strnulo Woburn.
Dolu pod nimi sa po otvorenom pasienku prechádzal strážca pomedzi zvieratami. Zdalo sa, že sa s nimi zhovára, ako keby mu mohli rozumieť; starší chlap, spod končitej čiapky vykukovala kučera sivých, takmer bielych vlasov. Po piatich minútach sa obrátil ku klietkam a Woburn cítil, ako v ňom opäť vzrastá napätie.
Chlap otvoril dvere leopardej klietky a leopard sa aj so svojou družkou vykradli von a začali sa potulovať po pasienku, nevšímajúc si vtáky a zver.
Eva povedala tým čudným, suchým, zachrípnutým hlasom:
"Vravela som vám, že pravda mi nikdy neprišla na um. Je veľmi bohatý, má svoje vrtochy a záľuby, má rád zvieratá a rád s nimi robí pokusy. Niektoré z týchto zvierat chová už celé roky. Celé roky! Veď," zadržala dych, "niektoré z nich sú také staré ako ja. Iné chytili nedávno, iba pred rokom, a on ich skrotil."
"Váš otec ich sám krotil?"
"Ale áno," povedala. "Bez váhania vchádza do všetkých klietok. Často som ho prosila, aby to nerobil, ale on sa mi iba smial. Bol - bol si celkom istý, že mu neublížia."
"A neublížili mu?" spýtal sa Woburn prškrteným hlasom.
"Nie."
Obrátil sa chrbtom k obloku, lebo sa už na to nemohol dívať. Najviac ho desila predstava, ktorú videl pred svojím duševným zrakom. Hoci už použil to meno, ešte vždy nad tým váhal a myšlienky mu nevytvárali jasnú predstavu. Postupne ich usporiadal a teraz ich musel vyjadriť slovami. Veril, že keď všetko jasne vysloví, Eve sa bude ľahšie rozmýšľať.
"Začína to mať akýsi zmysel, však?" povedal pomaly. "Všetky tie zvieratá vo dvojiciach, vychované tak, aby stratili svoju prudkosť a zúrivosť, a naučené žiť spolu bez strachu." Slová mu zreteľne plynuli z úst, mal pred sebou jasný obraz a bol pevne presvedčený, že toto je prostá pravda, ktorá sa skrýva za tým všetkým. "Plánuje vytvoriť podmienky pre nový raj -"
Zarazil sa.
Akoby mal zrazu pred očami jej meno napísané ohnivými písmenami.
Eva.
Nemohol pokračovať. Obraz v jeho mysli bol zrazu hmlistý a nejasný, všetky obrysy sa rozplynuli v troch písmenách.
Eva, Eva, Eva. Adam a Eva v rajskej záhrade. Noe so svojimi zvieratami. Noe so svojimi octi, ktorými zaplaví svet, aby začal po potope nanovo.
Eva.
Rozprávala velmi pomaly, hlasom, ktorý akoby zlyhával pri každom slove.
"Musím sa odtiaľto dostať a to rýchlo. Ak áno, možno ho zdržím, azda aj dokonca zastavím. Pravdaže, toto vždy mienil urobiť." Zaťala päste. "Často mi vravieval, že už predtým, ako som sa narodila, rozhodol sa, že ak budem dievča, dostanem meno Eva, a ak chlapec, tak Adam." Na skrytý zmysel vyslovených slov sa zase zachvela. Zdrapia ho za ruky. "Pán Woburn, musíte ma odtiaľto dostať. Ak ma nebude môcť nájsť, bude musieť prestať, ja by som nezniesla -"
Nedokončila.
Hystéria ju opäť opantávala.
Vybuchla: "Nezniesla by som to! Rozumiete, musíte ma odtiaľto dostať. Rýchlo, rýchlo!" Dychčala a v očiach jej zažiaril záblesk skutočnej hrôzy - strach z niečoho, čo celkom nechápal.
Potom sa opäť obrátila k obloku. Prinútila ju k tomu akási sila, ktorú nevedela premôcť. I Woburn sa obrátil. Zbadal ďalšieho chlapa kráčajúceho dlhými, pružnými krokmi k bránke v múre. Bol vysoký, mocný a do pása nahý.
"Adam," zašepkal vnútorný hlas vo Woburnovej mysli.

12

Mladý chlap otvoril bránku k zvieratám a zavrel ju za sebou. Bol vyšší ako strážca, ktorý stál na odľahlom konci pasienka, a kývol mu na pozdrav; aj on mu kývol.
Veď ani nevyzeral ako socha; nebol to nijaký Tarzan s mohutnými plecami, svalmi a s končatinami pružnými ako dravec, ale vysoký, štíhly, pekný chlap, ktorý sa pohyboval s pôvabnou nenútenosťou. Ako Woburn videl, nepokúšal sa o nijaké triky, ale pokojne chodil pomedzi krotké a divé zvieratá.
Leopard sa zakrádal k nemu.
Mládenec, ktorý mal na sebe iba volné nohavice a sandále, vystrel ruku a pohladil dravca po šiji; tak by azda dieťa pohladkalo obľúbené mačiatko, alebo majiteľ si postrapatil psa. Leopard stál celkom nehybne. Chlap sa pohol k strážcovi; väčšina zvierat obrátila hlavy, aby sa naňho pozrela; niekoľko išlo za ním. Na plecia mu zlietol papagáj s takým krikľavočervéným a zeleným perím, že Woburn musel zažmurkať, keď sa mu mihol popred oči.
Nato Woburn zazrel, že sa k mládencovi zakráda obrovský, čierny, lesklý a úlisný leopard. Zajace sa temer ani nenamáhali uskočiť mu z cesty. Ba odstrčil nabok veveričku, prišiel k chlapovi, zodvihol pysk a oňu-chával ho.

"Musíte ma odtiaľto dostať," povedala Eva.
Viac nebolo treba povedať.
"Adam" vyzeral telesne tak dokonale, ako len chlap môže vyzerať, ale ona ho akiste nechcela nielen ani vidieť, ale ani naňho pomyslieť. Dolu bol jej otec, chorý z výčitiek svedomia alebo z chúťky po takejto dokonalosti. Toto vymyslel on a kráčal krok za krokom bezohľadne, aby to uskutočnil.
Nová potopa, aby sa svet očistil.
Nový raj.
Nový Adam a nová Eva.
"Počujete ma?" prudko sa spýtala Eva. "Musíme sa odtiaľto dostať! Prišiel s vami ešte niekto? Je pomoc blízko?"
"Nie," musel priznať Woburn.
"Nemali ste sem chodiť sám!" Bola celá divá od strachu. "Musíme hneď odísť, musíme -"

"Eva," povedal Woburn, "načo? Ešte nie. Azda sa nám podarí vypátrať, čo sa skrýva za tým všetkým. Možno to budeme môcť zastaviť. Ostatne, môžeme aspoň zistiť, kde inde na svete sa ešte rozmnožujú octi, ktorým miestam hrozí nebezpečenstvo a aké vážne je toto naše." Rozprával odmerane, pevným hlasom; cítil vplyv Palfreyho a toho Rusa a pokračoval, pevne sa dívajúc Eve do očí: "Môžu nás zabiť. Ale i keby sme museli prežiť zvyšok svojho života v očistci, ešte vždy by stálo za to pokúsiť sa to prekaziť."
Chytil ju za ruky.
"Počúvajte ma, Eva! Videli sme, ako sa potopila celá dedina so stopäťdesiatimi obyvatefmi. Ak nestratíme hlavu, možno zachránime pred podobným osudom mesto, veľkomesto alebo celú krajinu."
"Pretože viete, čo chce urobiť, však?"
"Chce utopiť alebo zabiť všetky stvorenia na.svete: ludí, zvieratá i vtáky, kým nezosanú iba po dva z tých druhov, ktoré si želá. Dvaja z každého druhu - samec a samica. A -
"Musíme zistiť, akú má moc," dokončil Woburn. "Musíme sa o to aspoň pokúsiť."
Odvrátila sa od Woburna a klesla na kolená vedia svojho kresla; tento pohyb mu živo pripomenul jej nedávny pôvab. Pohybovala perami. Nezačul ani slovo, čo hovorí, ale vycítil, že vraví: "Ach, bože." Díval sa na ňu, kým sa modlila. Cítil slnečné teplo. Zúfalo pociťoval potrebu odvahy, ktomu by vedel čeliť situácii, ktorú ešte celkom nechápal a nevedel dokonale pochopiť. Videl obrysy schémy, ktorú vytvoril Gabriel Davos, ba chápal i fantáziu jeho koncepcie, ale - nevidel jedinú vec, ktorú by on alebo Eva mohli urobiť, aby to zastavili.
Ešte musel zistiť viacej.
Okrem toho musel poslať Palfreymu správu o tom, čo sa plánuje. Ale nevidel nijaké poštové holuby - iba holubice.
Nebol ešte ani na pozemkoch patriacich k zámku -
Musel zistiť, kde hrozilo najväčšie nebezpečenstvo od octi. To mu zaberie nejaký čas, ten zúfalo potrebný, drahocenný čas.
Eva otvorila oči a vstala.
Nepozrela sa na Woburna, ale prešla k obloku. Bol by rád vedel, na čo asi myslí. No aspoň jedno bolo isté: bola oveľa pokojnejšia a aj náznak hystérie zmizol. Postavil sa k obloku vedia nej a položil jej ruku na plece. Presne vedel, čo jej musí povedať, a vedel aj to, že jej to musí povedať teraz. Keď vyjdú z tejto izby, už sa im asi nenaskytne príležitosť, aby sa pozhovárali.
"Čo chcete urobiť?" spýtala sa zreteľne.
"Môžeme urobiť iba jednu vec," odvetil Woburn. "Musím sa pokúsiť zistiť viacej z toho, čo sa tu deje, a vy musíte odtiaľto odísť rozpovedať to, čo vieme, na patričných miestach - a vrátiť sa naspäť a pomôcť mi."
Neveril, že by jej dovolili vrátiť sa. Chcel ju dostať odtialto preč; živú. Bol si temer celkom istý, že ho podozrievajú, že ho poslal Palfrey a že ho budú skôr alebo neskôr vypočúvať. I keď sa bude úzkostlivo pridŕžať Palfreyho podrobných poučení, ponechajú ho tu.
Možno sa mýli.
Keby mohol prinútiť Evu, aby odišla -
"Viete, čo odo mňa žiadate?" spýtala sa Eva rozhodne.
"Viem celkom presne, čo od vás žiadam," povedal temer zúrivo Woburn. "Chcem, aby ste zachránili sto, tisíc alebo milión ľudí pred tým, aby sa utopili ako tí dedinčania z Vlkovej. A nevravte mi, že sa o to nemôžete pokúsiť. Môžete práve tak ako ja."
Neodpovedala.
"Čo je?" spýtal sa. "Prečo nič nevravíte?" Hovoril drsným hlasom. "Eva, čo -" zmĺkol. Prekvapila ho náhla, otrasná myšlienka a nový osteň strachu. "Eva! Nikto nás nepočuje, o čom sa zhovárame?"
Otázka ju naplašila.
"Nie, pravdaže nie. Tuhore je iba táto vežová izba. Iné miestnosti tu nie sú. Iba výťah."
Woburnove obavy opäť ožili.
"Môže tu niekde byť namontovaný mikrofón odpočúvacieho zariadenia?"
"Prečo by mal byť?" spýtala sa ostro Eva. "Prečo -" zarazila sa, akoby si zrazu uvedomila, že môže, a farba, ktorá sa jej vracala do tváre, sa zase vytratila. Potom rozhodne vyhlásila: "Pravdaže, nie je! Určite by som o tom vedela."
"Pravdepodobne áno," súhlasil Woburn. Vedel však, čo sa všetko dá urobiť s niekoľkými drôtikmi a so zosilňovačom; vyznal sa v elektrických zariadeniach. Vošiel do výťahu, otvoril dvere a prezrfcl všetky steny. Preskúmal mosadzný panel a tlačidlá - všetko. Nenašiel nijakú stopu po mikrofóne a bolo ~ jasné, že výťah bol tým najpravdepodobnejším miestom, kde by ho mohli dať. Preskúmal podlahu malej miestnosti. Iba parkety s niekoľkými pokrovcami.

Ani stopy po mikrofóne.
Prehliadka mu trvala desať minút. Za ten čas Eva neprerieklа ani slovo. Keď skončil, stála pri obloku.
"Ak ste už skončili s tým márnením času -" začala.
Uškrnul sa.
Neuvedomil si, čo sa stalo, a ona neprejavila nijaký náznak porozumenia, ale ten samovoľný úškrn sa medzi nimi odohral už bez napätia. I jej štipľavosť vyznela teraz normálnejšie.
"Odteraz nebudeme nič riskovať," povedal Woburn. "Rád by som si ešte trochu požil."
"Vážne si myslíte, že by sme mohli zistiť všetko, čo chcete vedieť?"
"To nie je podstatné," riekol Woburn otvorene. "Už teraz chápeme niektoré z tých šachových ťahov a nie je pravdepodobné, že by si niekto uvedomil, že tušíme pravdu. Pravdepodobne ma budú vypočúvať - a viem sa ovládať. Vy sa musíte pozbierať, aby ste sa správali prirodzene a boli sama sebou. Nesmie byť na vás vidno nič iba to, že sa bojíte o svojho otca a smútite za sestrou. To je všetko."
Jej výraz sa nezmenil.
"Keby ma tentoraz pustili," povedal jemne Woburn, "odovzdám správu polícii. Potom sa vrátim sem. Vášmu otcovi a ostatným poviem, že som sa vrátil len preto, aby som sa stretol s vami." Temer sa zasmial. "Ako Adamov súper!"
V Eviných očiach niečo zažiarilo. Nádej?
V tej chvíli Woburn pochopil, čo urobil jeho úsmev; až neskôr si uvedomil, že za tých niekoľko minút zúfalej modlitby Eva prežila krízu. Vtedy ho však nezaujímali príčiny, iba výsledky.
Rýchlo pokračoval. "Možno vytušia, čo sa pokúšam urobiť, ale niet dôvodu domnievať sa, že vás budú podozrievať, že mi pomáhate. To je hlavná nádej na úspech." Pevne jej stisol ruky. "Chápete? Vy ste nádej na úspech. Vy musíte hľadať dôkazy o octi, kým ja rozdúcham oheň." Usiloval sa, aby to celé nevyznelo ako fantázia, ale ako jednoduchá záležitosť. "Záleží iba na jednom," povedal temer drsne. "Zistiť všetko o octi, ako sú vytvorené a ako ich možno ovládať."
"Čo sa stane, ak sa môj otec rozhodne opustiť zámok?" spýtala sa Eva.
"Neviem, ale môžem to celkom dobre uhádnuť," povedal Woburn. "Budú ho sledovať. Pozrite, Eva," čelil jej celkom otvorene, "do celej tejto záležitosti som sa dostal náhodou, proti svojej vôli. Prišiel som zistiť pôvod octi a boh vie, že sa o to musím pokúsiť za každú cenu. Nemôžem si však byť istý, že dostanem včas pomoc zvonku. Nie je tu nijaký dôkaz zločinu. Každý, kto by si vypočul, o čom sme sa za túto polhodinu zhovárali, by pravdepodobne povedal, že sme smiešni. Bude najlepšie, ak budeme predpokladať, že sme odkázaní iba sami na seba."
Prijala to dobre. Woburn bol presvedčený, že odteraz bude pevná a nezlomí sa. Ale zranený výraz v jej očiach bol taký bolestný, že sa na to nemohol dívať a radšej sa odvrátil. Obrátil sa a videl niečo, prečo musel vykríknuť:
"Pozrite sa!"
Eva sa tiež obrátila a obaja napäto pozorovali scénu pod sebou.
Adam a strážca kráčali k bránke v múre. Boli obrátení tvárou k veži - a za nimi, prikrčený, akoby sa zakrádal za korisťou, čierny leopard.
Nevideli ho.
I keď Woburn nepočul nijaký zvuk, vedel, že sa zhovárajú, lebo pery sa im pohybovali. Adam povedal niečo, čo prinútilo strážcu usmiať sa a rozhodiť rukami.
"Musíme ich varovať," vykríkol Woburn. "Môžeme otvoriť oblok? Dá sa to urobiť?"
Eva pristúpila k najbližšiemu obloku a stisla tlačidlo vedia neho. Zdalo sa, že leopard sa až tak prikrčil, že sa dlhým pyskom takmer dotýkal zeme. Mohutné stehná sa mu vystreli, pripravené na skok. Ostatné zvieratá si ho akiste nevšímali.
Oblok sa vysunul dohora.
"Dajte pozor tamdolu," zareval Woburn, "za vami!" Kričal a zúrivo kývol. Videl, že sa obaja chlapi pozreli dohora. Boli od neho na sto yardov a nedalo sa uhádnuť, či ho počuli.
Ale rozhodne ho uvideli.
Obaja sa zvrtli. Woburnovi sa videlo, že sa pohli súčasne s leopardom. Vrhol sa na nich ako čierny blesk, skvostný vo svojej úlisnej, lesklej kráse.
Adam uskočil nabok.
Strážca sa sotva pohol, ale vtom bol leopard za nimi. Dravec dopadol na predné nohy a pri svojom zúfalom úsilí obrátiť sa skôr, ako mu korisť unikne, akoby urobil piruetu. Adam nenútene uskočil dozadu. Strážca zostal stáť na mieste, ale vybral niečo z vrecka.
Bola to pištol.
"Pre boha živého, ponáhľajte sa," vydýchol Woburn.
Leopard sa neprestajne pohyboval, pripravujúc sa na ďalší skok. Strážca na neho namieril. Nebolo vidno záblesk výstrelu ani počuť nijaký zvuk, ale zo širokého ústia hlavne sa zavlnil obláčik a na chvíľu zahalil leopardovi hlavu.
Strážca celkom ľahostajne vopchal pištoľ do vrecka a kráčal k leopardovi.
"Nechoďte ta," zakričal prestrašený Woburn. "Nechoďte za ním!"
Eva sa mu prstami dotkla ruky..
"Teraz už bude všetko v poriadku," povedala a čakala. Kým strážca došiel k čiernemu dravcovi, obláčik pary a či plynu sa už rozplynul. Vystrel ruku a pohladkal leoparda po hlave. Potom si kľakol a zdalo sa, že sa s ním zhovára. Leopard nebol v bezvedomí, ale ležal celkom bezvládne. Woburn videl, ako sa mu chvejú boky. Adam pristúpil bližšie a pozoroval ho asi tak, ako dospelý pozoruje karhanie neposlušného dieťaťa.
Eva vravela:

"Neviem, čo je to za plyn, ale otec mi raz povedal, že je to výťažok z curare. Svaly dočasne ochrnú, ale nervy a všetky zmysly sú bystré. Takto ich krotia. Preto sa ich takmer vôbec neboja. Plyn vždy okamžite zaúčinkuje. Jedného človeka zvery dokaličili, a to by sa bolo stalo teraz aj im." Keď strážca vstal, ale neodchádzal, zamĺkla. "V tomto štádiu som vždy vystrašená."
Leopard sa s námahou snažil postaviť na nohy a na to musel akiste vydať celú svoju silu. Keď už stál na všetkých štyroch nohách, zrútil sa ako novorodené žriebä. Vstával a padal. Hladká srsť sa mu pri týchto pohyboch a pri chvení dlhých svalov, ktoré opäť ožívali, ligotala v slnečných lúčoch.
Napokon sa udržal na nohách.
Strážca sa mu znova prihovoril. Zvuk jeho hlasu bolo jasne počuť až hore, hoci slová nerozoznávali. Woburn vytušil, že pravdepodobne vraví: "A teraz zmizni!" Ukázal do kúta pasienku a leopard sa obrátil a odišiel. Neskrýval sa, ani sa nezakrádal, ale odišiel celkom obyčajne, kým nedošiel do tieňa stromu. Pod listnatými vetvami zaváhal, pozrel sa dohora a potom skočil.
O chvíľočku z neho Woburn videl iba kúsok chrbta. Lístie ho celkom skrylo.
Woburnovo napätie povoľovalo veľmi pomaly.
Strážca a Adam sa obrátili, pozreli dohora na oblok, zakývali. Eva nezodvihla ruku, ale Woburn opätoval ich pohyb.
Potom sa obaja pohli k bránke v múre a prešli do ružovej záhrady.
O päť minút neskoršie Eva riekla: "Myslím, že by sme mali zísť dolu."

13
Bolo to ako vstup z jedného sveta do druhého.
Woburn zazrel troch chlapov čakajúcich v hale a vzchopil sa.
Jedným z nich bol Adam.
Medzitým si stihol obliecť rozhalenku smotanovej farby. Woburnov prvý dojem bol, že je to vyslovene pekný, asi dvadsaťpäťročný mládenec. Mal veľmi svetlé zvlnené vlasy. Keby niekto hľadal telesnú dokonalosť, musel by mu celkom vyhovovať. Mal veľké sivé oči a zreteľné obrvy. Príjemný úsmev ešte dovŕšil jeho driečnosť, ale na jeho zjave nebolo nič vynikajúceho.
Woburn pocítil akýsi neurčitý pocit sklamania. Takýchto mládencov videl celé tucty - celé stovky. Boli ako výtvory nejakého stroja: pekní, zdraví a nedali sa rozoznať jeden od druhého. Líšili sa iba vzhľadom a telesnou konštitúciou. Adam mal dosť jasné oči, ale ne-zračila sa v nich nijaká prenikavá inteligencia ani duševná čulosť.
Strážca bol človek odlišného typu. Bol starší, mal husté, temer biele vlasy, príjemný úsmev a z belasých očí mu sršali iskry. Bol dokonca ešte menší, ako sa zdalo z obloka; Adam v skutočnosti tiež nebol veľmi vysoký, ale o palec-dva dokonca nižší od Woburna, ktorý meral šesť stôp.
Tretí muž, to bola osobnosť.
Bol o niečo nižší ako stredne vysoký a mal široké plecia. Držal sa tak rovno, že to vyzeralo skoro tak, akoby sa zľahka nakláňal dozadu. Bol dobre oblečený v svetlosivom obleku. Charakter sa mu zračil v očiach a v spôsobe, akým zvieral pery. Najčudnejšie zo všetkého bolo, že pri prvom dojme si Woburn sotva uvedomoval skutočnosť, ktorá bola zrejme najdôležitejšia.
Ten človek bol farebný.
Bolo to vidno z celého jeho zjavu, zo širokého nosa a z farby pokožky. Nebol celkom tmavý, ale svetlohnedý. Toto azda tiež trochu prispelo k jeho výlučnosti. Mal hlboko vsadené oči medovej farby. Kučeravé vlasy, aké mávajú černosi, mal pristrihnuté celkom nakrátko, ako keby sa chcel tých drobných kučier zbaviť.
Stál v strede trojice.
Pokročil dopredu.
"Milá Eva, sme ti skutočne povďační za tvoju výstrahu." Pohľad sa mu zviezol na Woburna. Pozeral na neho s nezastieranou zvedavosťou. "A prirodzene aj tvojmu priateľovi."
"Dovoľ, aby som ti predstavila pána Woburna Paul," povedala Eva. "Včera večer som ti o ňom rozprávala."
"Áno, spomínala si ho," prisvedčil miešanec. Mal hlboký, zvučný hlas s náznakom amerického prízvuku. Slová vyslovoval pomaly a veľmi čudne. "Teraz sme vám dvojnásobne povďační, pane - jednak za to, že ste zachránili život našej drahej Eve, a jednak za to, že ste zachránili tuto Barneyho pred škaredým doka-ličením."
Adama nespomenul.
"Pán Woburn, toto je doktor Faversham," dodala Eva.
To bol teda lekár, žijúci v dome, ktorého spomínala.
Faversham mu podal ruku a pevne, rozhodne mu ju stisol. Podľa spôsobu, akým to urobil, dalo sa usudzovať, že s človekom, ktorý takto podáva ruku, stojí za to zoznámiť sa. Cudné, že nikto z nich si vôbec nevšímal Adama, ktorý stál o kúsok ďalej od hlavnej skupinky, a zdalo sa, že je celkom spokojný s tým, že tam stojí. Faversham si na neho spomenul.
"S Adamom Reedom ste sa už stretli, i keď, pravdaže, iba na diaľku. Adam, to je pán Woburn."
"Teší ma, pane," povedal Adam.
Woburn zažil ďalšie prekvapenie, pretože Adam rozprával s kanadským prízvukom. V tom pomalom, slabiky hltajúcom hlase bolo čosi neomylného, akoby mladý muž presne vedel, čo chce povedať.
"Ako sa mate?" Woburn stál celkom nehybne, uvedomujúc si temer akúsi osudovosť chvíle. Ale - buď prirodzený. Pozrel sa na strážcu. "Ako ste mohli mať odvahu ísť a pohladkať tú šelmu -"
"To je moje zamestnanie, pane." Barney bol akiste Angličan odkiaľsi zo stredu Londýna. "Nič na tom nie je, keď sa s nimi oboznámite a keď viete, že v prípade potreby sa môžete spoľahnúť na trochu pomoci." Uškrnul sa a potľapkal po

vrecku. "Chcel som vám práve poďakovať za výstrahu, pane."
"Som rád, že som tam bol."
"I ja!" Uškrnul sa Barney. Obrátil sa k doktorovi Favershamovi: "Už môžem odísť, pane?"
"Áno."
"Ďakujem. Dúfam, že sa šéf čoskoro trochu pozbiera," riekol Barney. Zľahka sa poklonil pred Evou a Wobur-nom a potom rezko vyšiel. Jeho kroky sa ozývali na kamennej dlážke. Dvere sa otvorili a zavreli za ním.
"Ako sa má otec?" pokojne sa spýtala Eva.
"Som veľmi rád, že ti môžem oznámiť, že podľa všetkého oveľa lepšie," riekol Faversham. "Bol som s ním iba pred desiatimi minútami. Pravdaže, dal som mu niečo na utíšenie a to pomohlo - ale dúfam, že chápeš, že dnes by mal zostať vo svojej izbe, nemal by vstávať z postele a nemal by sa stretnúť s nikým neznámym. Inak," pokračoval Faversham a rýchlo, otvorene sa usmial, "by som vám chcel osobne poďakovať, pán Woburn -"
"To je v poriadku," odvetil Woburn. "Ľutujem, že je to so Sirom Gabrielom také zlé."
"Dúfam, že ma teraz ospravedlníte," povedal Favers-ham. "Musím si ešte niečo povybavovať." Tvár mu opäť zažiarila úsmevom. "Veľmi sa teším, že sa pri obede stretneme."
Vyšiel.
Jeho pohyby, spôsob, akým pevne kládol nohy na dlážku, ba ešte i to, ako rozprával a pozeral, pripomínali Woburnovi film o človeku robotovi, ktorý kedysi videl. Nikto nemohol pochybovať o tom, že Favers-ham je človek z mäsa a z krvi, ale nebolo možné ne-povšimnúť si rozvážnosť jeho pohybov. Bol to akýsi muž zo železa. Ešte aj keď vyšiel, zanechal v miestnosti pečať svojej osobnosti. I jeho posledné slová akoby sa ešte vznášali vo vzduchu.
"Veľmi sa teším, že sa pri obede stretneme -"
Nijaké vyhrážky, nijaká hrozba, nijaký náznak zla, ale -
Faversham si bol istý, že Woburn zostane.
Bolo o päť minút trištvrte na dvanásť.
"Chcete sa pokúsiť odísť alebo nie?" spýtala sa Eva.
"Eva," odvetil pokojne, "nič sa nezmenilo. Pre vás bude oveľa lepšie, keď odídete."
"Ak odídem pred obedom, budú hneď vedieť, že niečo nie je v poriadku," povedala veane Eva. "Predpokladajme, že chcú, aby ste zostali na obed, a potom vás chcú nechať odísť? Ako sa vyhovoríte, aby ste mohli zostať?"
Mal taký pocit, akoby ho udrela. Nepremýšľal o tom a nevedel jej odpovedať.
"Ak budete môcť, budete musieť odísť," povedala Eva. "Ja sa nepokúsim ujsť. Možno budem mať viacej príležitosti hľadať octi ako vy."
Sú chvíle, keď je zbytočné škriepiť sa. Toto bola jedna z nich. Musí sa pokúsiť odísť a Eva musí zostať.
Odišli z haly so schodišťom do inej. Bola prázdna, ale vyzerala ako zaľudnená duchmi namaľovanými na obrazoch, zakliatymi do hodvábu a gobelínov a duchmi v brneniach. Pozorovali ich kopijníci, rytieri a krásne ženy. A na stene nad veľkými prednými dverami bola scéna, ktorá prinútila Woburna zatajiť dych. Hneď sa spamätal a nepreriekol ani slovo, pretože dvere im otváral sluha, ktorý ho prijal, keď prišiel. Musel teda skryť svoje city. Neodvážil sa tam znovu pozrieť, aby nevzbudil priveľkú pozornosť, ale zazrel ten obraz a v jeho mysli zostane naveky taký živý ako scéna, ktorá sa odohrala na pozemkoch pri zámku.
Na stene nad dverami visel gobelín znázorňujúci Adama a Evu v raji. Obe postavy boli nahé. Okolo Eviných tmavých vlasov bol ovinutý had a Adam držal v ruke jablko.
"Rád by som zostal na obed, slečna Davosová," povedal nezreteľné, "ale skutočne sa musím vrátiť naspäť k sestre. Veľmi rád však prídem na večeru."
"Dúfam, že prídete," povedala Eva, "ale ak by vám do toho niečo prišlo, nebudem vám zazlievať, ak sa neukážete."
Sluha otváral predné dvere. Eva mu rýchlo a pevne zovrela ruku v studenej dlani. Pokúsila sa zatajiť svoje pocity, ale celkom sa jej to nepodarilo. Oboch sa zmocnilo napätie, keď Woburn vyšiel ku krytému vchodu.
Pokynul sluhovi.
"Zbohom, pane."
"Zbohom."
Ak ho nechajú odísť.
Okrem spustenej padacej mreže a zavretých dverí za ňou nič nenasvedčovalo tomu, že by sa mali vyskytnúť nejaké ťažkosti. Nádvorie bolo rozpálené a zaliate slnkom a nádhera kvetov hýrila dúhovými farbami. Trávniky sa leskli. Prechádzali sa po nich pávy; samček teraz už so zloženým chvostom. Bzučanie včiel vytváralo neurčitú, povedomú zvukovú kulisu. Iné bzučanie vydávalo lietadlo letiace vo veľkej výške.
Prenajatý riley stál v plnej žiare slnka. Woburn sa dotkol lesklého laku a odtrhol ruku. Zriedkakedy bolo tak horúco ako teraz. Kovová kľučka nebola až taká rozpálená. Otvoril dvierka a vklzol dnu, akoby vošiel do pece. Pribuchol dvierka. Srdce sa mu prudko rozbúchalo. O dve minúty sa dozvie, či má vôbec nejakú nádej.
Naštartoval motor.
Staré auto sa zachvelo a pohlo k zavretej vstupnej bráne. Padacia mreža zostala spustená. Išiel pomaly a vykukol smerom dopredu, usilujúc sa vzbudiť dojem, že si iba teraz povšimol, že padacia mreža je spustená a cesta von uzavretá.
Dva yardy pred mrežou zastavil a poobzeral sa. V múre boli pootvorené dvere. Woburn za nimi zazrel malú miestnosť. Vyzerala skôr ako strážnica starej pevnosti. Múry tu museli byť hrubé niekoľko stôp. Odtiaľ vyšiel rezko chlap v tmavomodrých šatách a v šiltovke práve takej, ako mal Barney.
"Dobrý deň, pane," pozdravil.
"Dobrý deň. Otvorili by ste láskavo bránu, aby som mohol -"

"Ľutujem, pane," riekol chlap. Hlas mu neznel ani trochu úprimne, skôr netrpezlivo. "Mechanizmus padacej mreže sa pokazil, takže ho teraz opravujeme. Dúfam, že sa nám ju skoro po obede podarí zodvihnúť."
Woburn prehltol ostrú poznámku a ovládol svoj vzrastajúci strach. Pamätaj, že sa musíš správať prirodzene. Správaj sa a rozprávaj presne tak, ako by to urobil on, keby situácia bola celkom obyčajná a keby nebol nijaký dôvod pochybovať o historke o ťažkostiach s mechanizmom mreže.
"Chcete povedať, že nemôžem vyjsť?"
"Obávam sa, že nemôžete, pane."
"Ale to je absurdné! Mám súrnu schôdzku v Scou-rie."
"To je veľmi nepríjemné, pane," prisvedčil vrátnik, "ale nijako nemôžeme ani zodvihnúť mreže ani spustiť most. Dnes ráno sme preskúšali celé zariadenie a niečo sa zlomilo. Ako som už povedal, mechanik to práve opravuje a dúfame, že sa nám čoskoro po obede podarí otvoriť bránu."
Nevzdávaj sa priveľmi lahko.
"Ale vravím vám, že sa musím odtiaľto dostať."
"Počujte, pane," povedal vrátnik s ľadovou zdvorilosťou človeka, ktorý už stráca trpezlivosť, "ja som to zariadenie nepolámal. Je to jednoducho jedna z tých nepríjemností, ktoré sa niekedy stávajú. Doktor Fa-versham chcel ísť tiež von a-nemohol. Nikto nemôže von. Iba ak by ste chceli preliezť cez múr," dodal posmešne, "ale odtiaľto treba ísť štyri míle k najbližšej autobusovej zastávke a dnes -"
"Azda aj bezočivosť patrí k vašim povinnostiam?" podráždene mu skočil do reči Woburn.
Chlap ustúpil o krok a zmeravel. Na tvári sa mu rozhostil výraz úplnej prázdnoty.
"Prepáčte, pane. Konám iba svoju povinnosť."
Woburn krátko prikývol a naštartoval. Keď sa viezol k vchodu do zámku, srdce mu búchalo tak prudko, že ho temer pridúšalo.
Zastal s autom tesne pri múre, kde bolo trochu tieňa. Otáľal chvíľku, kým vystúpil a zapálil si cigaretu. Nadišla situácia, o ktorej vedel, že sa nevyhnutne vyskytne, ale zatiaľ jej nemusel čeliť. Už mal odpoveď na jednu z Palfreyho otázok, len nevedel, ako mu ju poslať.
Azda - Eva?
Woburn vystúpil z auta do pálčivej žiary slnka. Holubice ani pávy nevidel, ale na slnku sedeli a spali dve veľké siamské mačky, ktoré ani len neotvorili oči, keď sa približoval k veľkým vchodovým dverám. Vystupoval hore schodmi, pozorujúc železné kruhy pripevnené k stenám. Za starých čias, keď ešte nikto ani nechyroval o atómových a vodíkových bombách, keď Noe a jeho archa boli jednoducho históriou a keď kresťania bezvýhradne verili v príbeh Adama a Evy, do týchto kruhov upevňovali fakle.
Tá myšlienka ho temer zadusila.
Hneď za dvermi bol gobelín.
Tentoraz zazvonil. Chvíľu trvalo, kým sluha otvoril. Musel vedieť o spustenej padacej mreži, ale podarilo sa mu vyzerať prekvapene. Woburn, ktorý teraz skúmal každého dôkladnejšie ako predtým, všimol si, že vyzerá otužilo ako človek, ktorý sa veľa pohybuje na čerstvom vzduchu.
"Zabudli ste si azda niečo, pane?"
"Tie prekliate brány sú zavreté, nemôžem von."
"Nemôžete von," zopakoval sluha. "Aké nepríjemné!" Pozrel sa krížom cez nádvorie na padaciu mrežu a pošúchal si bradu. "Som si však istý, že vás radi uvidia a pozvú, aby ste tu zostali, kým sa to nedá do poriadku."
"Musím sa dostať do Scourie," povedal Woburn.
"Velmi ľutujem, pane," riekol sluha. "Oznámim slečne Eve, že ste sa vrátili."
Vyšiel.
Klamal Woburna práve tak ako pred chvíľou vrátnik. Vysmieval sa mu a bol mu na posmech.
Sluha sa vrátil sám.
"Boli by ste taký láskavý a išli so mnou, pane?" Viedol ho opačným smerom k dverám, ktoré Woburn predtým vôbec nevidel. Teraz bola celá atmosféra akási odlišná. Temer sa v nej dala vycítiť hrozba. Zo sluhovho správania to bolo jasné. Woburn začínal pociťovať veľké nervové napätie.
Zišli dolu schodišťom, prešli chodbou a ďalšími dverami - a ocitli sa v malej miestnosti, kde bol chlap v bielom plášti a dvaja ďalší v tmavomodrých rovnošatách strážcov z údolia. Teraz už nezostal ani tieň po- -chybnosti; vyzeralo to tak, akoby si stiahli rukavice.
Woburn cúvol, ale dvere za ním sa už zavreli.
"Pán Woburn," oslovil ho uhladene neznámy, "musím vám dať niekoľko otázok. Som presvedčený, že mi na ne bez námietok odpoviete." Bol vysoký, tučný a vyzeral nezdravo, nie tak otužilo ako ostatní.
"A ubezpečujem vás, že ak si jednoducho sadnete sem a budete sa pokojne správať -"
V ruke držal injekčnú striekačku.
Usmieval sa.
Woburn hrubo, nahnevane povedal: "Čo to má znamenať? Čo -
"Môžeme mať celú záležitosť vybavenú za pár minút," povedal muž v bielom. "Alebo to môže potrvať dlho. Títo chlapi vás môžu prinútiť -"
"Počúvajte," precedil Woburn pomedzi zuby, "prišiel som sem navštíviť slečnu Davosovú. Stretol som sa s ňou. Rád by som vedieť -"
"Nechcem od vás nič iného, iba pravdivé vyhlásenie o dôvodoch, prečo ste sem prišli, a ďalšie o vašom rozhovore s doktorom Palfreym včera večer," usmial sa opäť chlap. "Nemáte azda nijaké námietky proti tomu, aby ste nám povedali

pravdu?"
"Nemáte nijaké právo ma tu väzniť," zareval Woburn. "Nechajte -"
Dvaja chlapi v modrom sa pohli tak rýchlo ako šelmy. Woburn si uvedomil, že nemá nijakú nádej. Keby priveľmi prudko zápasil, mohli by ho vážne zraniť, lebo pravú ruku mu vykrútili za chrbát a pomaly tlačili dohora.
Prestal sa brániť.
Jeden z chlapov mu obnažil rameno a injekčná ihla sa doň zapichla rýchlo ako blesk.
"Len trošku -" povedal chlap v bielom. "Droga pravdy. Nikto by nemal namietať proti droge pravdy, však?"
Usmial sa.
Nuž išlo to teda naozaj veľmi rýchlo, pomyslel si Woburn.
Obával sa iba jedného: aby sa ho nespytovali na Evu, kým na neho ešte bude účinkovať tá prekliata droga. Nesmie rozprávať o Eve. 'Nesmie -
"Teraz mi povedzte, pán Woburn," začal chlap, "ako dlho poznáte doktora Palfreyho?"
Woburn, sediaci vzpriamene v drevenom kresle, odvetil zachrípnutým hlasom:
"Včera večer som sa s ním stretol prvý raz."
"Ach. Povedali by ste nám, prosím, presne, čo vravel?"
Woburn začal odpovedať. Otázka nasledovala za otázkou. Spočiatku si temer zúfal. Potom, postupne sa už necítil tak beznádejne. Pomaly mu svitla pravda a mal dosť času, aby skrotil svoje reakcie a pocity.
Rozprával naučený príbeh. Luhal. Droga pravdy neúčinkovala.
Krátko potom ho prepustili, ako keby sa nebolo stalo nič mimoriadneho.
Jeden z chlapov ho zaviedol naspäť do haly.
Eva mu vyšla naproti z dopoludňajšej prijímacej izby. Podarilo sa jej nasadiť si zmätený a prekvapený výraz, ale v očiach sa jej zračilo napätie. Woburn jej nemohol a nesmel povedať pravdu. Nemohol prejaviť svoje temer divé uveličenie nad skutočnosťou, že droga pravdy nezaúčinkovala. Všetky zdvorilé slová a uhladené ospravedlnenia, týkajúce sa trápnej záležitosti s bránou, ani zdvorilé polutovania nič neznamenali. Boli to iba slová navŕšené na nádeje a obavy, ktoré každou minútou vzrastali.
Eva zatelefonovala doktorovi Favershamovi a informovala ho o bránach. Taraz, keď bol Davos chorý, celú domácnosť akiste viedol Faversham. Niekoľko sekúnd načúvala, potom zložila slúchadlo a povedala Wobur-novi:
"Vraví, že vedel o tej padacej mreži, a preto si bol istý, že zostanete na obed."
Vyzul sa z toho veľmi uhladene.
"Tak aj vy ste si to povšimli?"
"Áno."
"Kde sa len pozriem, všade sa vynorí nejaký nový problém," riekol Woburn. "Môžem to prijať dvojakým spôsobom: alebo môžem narobiť poriadny rozruch, alebo sa môžem správať slušne a zdvorilo. Čo je lepšie?"
"Myslím, že by ste sa mali pokúsiť brať to pokojne," poradila mu Eva. "Keby ste boli privelmi horlivý -" Zarazila sa. Mala viacej pravdy, ako tušila.
"Dobre," súhlasil Woburn a opäť sa uškrnul. Nové kamarátstvo, ktoré medzi nimi vzniklo, pomáhalo zmierniť napätie.
"Bolo by azda rozumné, keby som sa pokúsil zatelefonovať do Scourie, nie?"
"Áno, ale -"
"Chcem iba oznámiť sestre, že som sa zdržal."
"Prirodzene," pokojne prisvedčila Eva a ukázala mu telefón. Zdvihol slúchadlo a ihneď sa ozval dievčenský hlas.
"Ľutujem," vravelo dievča, "ale obávam sa, že všetky linky mimo zámku sú strhnuté. Len čo sa vyskytne v situácii niečo nové, oznámim vám. Skúšam to každú polhodinu."
"Rozumiem," povedal Woburn. "Ďakujem vám."
Veľmi pomaly zložil slúchadlo. Stáli tam s Evou mlčky spolu.
Zdalo sa, že nemá nijakú nádej, ale za predpokladu, že uveria v pravdivosť falošného príbehu, ktorý im vyrozprával, možno ho nechajú odísť.
Neskoršie.
Bolo pol jednej.
Päť minút pred jednou zazvonil telefón a Eva rýchlo zdvihla slúchadlo. Woburn sa na ňu uprene pozeral a horel nedočkavosťou. Povedala však iba:
"Dobre, Iris," a zložila.
"Obed," oznámila Woburnovi. "Chceli by ste sa umyť?"
"Ďakujem, áno." Zapaľoval si cigaretu. Fajčil jednu za druhou a nemohol sa zdržať. "S kým sa pravdepodobne stretnem pri obede? S Favershamom a -"
"Bude tam aj jeho žena," povedala Eva. "A možno sa stretnete s niektorým z výskumných pracovníkov." Akoby len pre seba zašepkala: "Som zvedavá, či o tom vedia? Ci Faversham vie -"
Woburn mlčal.
Zaviedla ho do šatne na prvom poschodí a nechala ho tam. Bol tam malý oblôčik skoro na tej istej úrovni ako vrch mohutného múra, ktorý ho väznil. Videl od-tial aj roh ružovej záhrady a horné časti niektorých klietok. Videl slnkom zaliate údolie, zvieratá, ktoré sa v ňom pohybovali, a kde-tu strážcov ina miestach, z ktorých mali prehľad a dávali pozor. Z toho sa dalo usudzovať, že na zvieratá ustavične dozerali.
Robili to iba preto, aby sa ubezpečili, že sa nedostanú von z údolia?
Bolo tu ešte jedno okno, odkial bol výhľad na hlavnú bránu a na skalnatú krajinu medzi zámkom a Scourie.
Woburn si práve utieral ruky, keď smerom k mestu zazrel dym.

Vyzeralo to ako dym.
Stĺp vlniac sa stúpal do výšky a slnko sa na ňom jagalo, meniac dym na vodu a vodu na dúhy.

14
Woburn vošiel do haly nad schodišťom. Eva práve vychádzala z izby na druhej strane galérie. Medzi nimi bol úzky, dlhý oblok. Akiste si nič nevšimla, lebo inak by nebola bývala taká pokojná. Zdalo sa, akoby pri pohľade na Woburna zadržala dych. Woburn na ňu kývol a kráčal dlhými krokmi k obloku. Videl vlniacu sa spŕšku, v strede tmavú a búrlivú, na okrajoch dúhovú a nádhernú.
"Nie, nie!" zašepkala Eva.
"Kde je výťah?" spýtal sa Woburn a poobzeral sa.
Zazrel ho, prišiel k nemu a vstúpil pred Evou. Počkal na ňu. Keď sa dvere oddeľujúce ich od ostatného sveta zavreli, stlačil gombík do vežovej izby. Výťah stúpal pomaly, a to ho mučilo.
Zastal.
Vošli do izby. Nikoho tam nebolo. Ponad múry, krížom cez porozrývanú krajinu uvideli všetko, čo sa len dalo; ďalší vriaci kotol, z ktorého vystrekovala voda stovky stôp do vzduchu; stred vyzeral ako čierna kypiaca hmota, spŕška na obvode zachytávala slnečné lúče. Bolo to presne to, čo videl z obloka farmy.
Videl i ďalej.
Tam kde vybuchla voda, hrnulo sa more. Farma zmizla. V morskej zátoke blízko nich kypela a vlnila sa voda a tam, kde predtým bola pôda, bola iba čoraz väčšia plocha vody, sčerená, ale nie rozbúrená. Veľké útesy sa rúcali, padali a mizli.
Woburn si postupne uvedomil nevyhnutnú pravdu. Keď sa toto všetko skončí, zámok bude stáť na obrovskom ostrove v najväčšej zátoke, -aká len v Škótsku vôbec je.
Najbližšia pevnina bude od neho vzdialená celé míle.
Cesta vedúca k zámku už zmizla, lebo bola blízko ví-riaceho zmätku. Všetko sa prepadlo. Nijako sa nemohol dostať do Scourie, iba ak člnom. A ak sa ocŕi obrátia sem a napadnú údolie.
Woburn začul akýsi zvuk.
Dvere na výťahu sa otvorili a vošiel doktor Favers-ham.
Akiste čakal, že ich tam uvidí. Rezko, ale meravo im kývol, ani si veľmi nevšimol Woburna, ktorý sa dovtípil, že obídu vypočúvanie. Faversham rýchlo prešiel k obloku, odkiaľ bolo vidieť veľký oblak; dlho sa naň pozeral. Zdalo sa, že v jeho medovohnedých očiach bol odraz ďalekej dúhy. Na tvári sa mu zračil zvláštny výraz hraničiaci takmer s extázou. Stál s oboma rukami zdvihnutými dohora, akoby sa obracal k nejakému obecenstvu a chcel svoj prejav zdôrazniť gestom. Pery mal pootvorené. Rázna zlatohnedá tvár sa mu ligotala v slnečnej žiare.
Woburn sa nevedel zdržať.
"Neviete, že nás to celkom odreže od sveta? Nevidíte, v akom nebezpečenstve sme? Stojíte tu a uškŕňate sa -"
Faversham sa ani len na neho nepozrel.
"Áno, viem, že budeme odrezaní," povedal. "Prišiel som sa ospravedlniť, že ste nemohli odísť zo zámku, ale pozrite sa! Mali ste šťastie, že ste neodišli, lebo teraz by ste boli asi tam, kde sa zosúva pôda, nie? Pozoruhodné! Veľmi pozoruhodné!"
"Ak voda vystúpi až sem -"
Faversham sa pomaly obrátil, aby sa naňho pozrel.
"Nedostane sa až k nám," povedal s absolútnou istotou. "Tu nie sme v nijakom fyzickom nebezpečenstve, pán Woburn. Čoskoro sa ocitneme na ostrove uprostred obrovského jazera; asi päť míl od hociktorej pevniny. Už sme poslali správu vláde. Oznamujeme v nej, že ak sa niekto pokúsi obsadiť tento ostrov, podmínujeme ďalšie časti krajiny, ba aj husto obývané mestá. Myslíte, že budú riskovať útok?"
"Všetci ste istotne šialenci," zlomyseľné povedal Woburn.
"Dúfam, že vás to nebude rozrušovať a popudzovať," povedal Faversham. "Na to teraz nemáme kedy, lebo sme práve uprostred veľkého pokusu. Veľkého pokusu," zopakoval ostro. Keby ho bol niekto naučil ako dať tej vete trvácny dôraz, nebol by ju lepšie vyslovil. Woburn, aj keď sa bál, uvedomil si, čo bolo na Faversha-movi také čudné: akoby ustavične hral.
Pohol sa k dverám.
"Myslím, že by sme sa mali naobedovať," povedal, "a potom môžeme diskutovať o situácii. Obávam sa, že v dôsledku týchto udalostí budete musieť zostať tu ako náš hosť, pán Woburn, ale ubezpečujem vás, že sa vynasnažíme, aby ste sa u nás cítili dobre a čo najpríjemnejšie."
Usmial sa, zašiel k výťahu a pridržal dvere najprv Eve, potom Woburnovi.
Woburn musel bojovať sám so sebou, aby nestratil hlavu.
Cítil, že má na čele a na hornej pere kropaje potu; pot mu cícerkom stekal dolu chrbtom. Kým sa spúšťali dolu, nepreriekol ani slova. Evina tvár bola bez farby, okrem očí; tie jej neprirodzene žiarili.
Výťah zastal.
"Zaveď pána Woburna dnu, Eva," povedal Faversham, "ja k vám prídem o niekoľko minút."
Trhavo sa uklonil a odišiel.
"Tadiaľto - tadiaľto," povedala Eva.
Mali dojem, akoby im vo chvíli najväčšej nádeje boli vyrvali možnosť odoslať správu Palfreymu.
Woburn išiel za Evou, ktorá otvorila jedny z dvoch obrovských dverí. Vošli. Jedáleň bola v ohybe chodby a bolo z nej vidieť prednú časť zámku a padaciu mrežu. Pokojnejší pohľad si človek nemohol predstaviť. Na veľkom jedálenskom stole bolo prestreté pre piatich a'medzi jednotlivými príbormi boli dosť veľké medzery. Sluha, neskutočne vyzerajúci vo

svojom bezchybnom čierno-bielom úbore, kládol nabok k jednému z príborov fľašu vína. V kúte za dvermi stáli ľudia - Adam Reed a žena, s ktorou sa Woburn ešte nestretol.
Stáli pri starom príborníku z čias Jakuba I. s otvorenými dvierkami. Boli v ňom fľaše a niekoľko pohárov, na ktorých sa jagalo slnko, vytvárajúc akúsi dúhu.
"Ahoj;" pozdravila ich žena. "Poď si'niečo vypiť, Eva. A musíš ma predstaviť pánu Woburnovi. Veľmi som túžila stretnúť sa s ním."
Zvodne sa na neho na privítanie usmiala. Všetko na nej bolo zvodné. Keď kráčala k nim, Woburn sa nemohol ubrániť dojmu, že je na javisku a nie v izbe. Bola veľmi nalíčená; bledé oči mala zvýraznené maškarou, aby vyzerala žiarivejšie, obrvy pretiahnuté ceruzkou na obrvy a ústa namaľované červeňou do fantastickej podoby Kupidovho luku. Mala záplavu lesklých, plavých kučier, takých jemných a pekných, že sa ponášali na zlaté páperie. Oblečené mala letné plážové šaty s veľmi hlbokým výstrihom a malé bolerko. Jediný pohľad na jej postavu prezrádzal celému svetu všetko, čo bolo o nej treba vedieť; že bola stavaná na to, aby zvádzala.
Mala hrdelný hlas, a keď sa k nej Woburn priblížil, stála s hlavou zvrátenou dozadu, s ústami trochu pootvorenými. Videl akurát hrot jazyka.
Evina tvár bola celkom bezvýrazná.
"Dobrý deň, Ruby," pozdravila. Woburnovi riekla: "To je pani Favershamová - pán Woburn."
Ruby Favershamová mu nestisla ruku, iba si položila prsty na jeho. Boli vlhké a teplé. Nechty mala dlhé, končisté, ostré a červené ako čerstvá krv. Naklonila sa k Woburnovi, ktorý hneď vycítil, ako chce na neho zapôsobiť. Používala silnú, opojnú, ale nie nepríjemnú voňavku.
"Ako dobre padne, keď sa človek stretne s niekým stamodtiaľ." Vdýchla mu do tváre výpary whisky. "Je to už tak dávno, čo som videla novú tvár, pán Woburn." Ešte vždy sa dotýkajúc jeho ruky, prehla sa dozadu a zachichotala. "Ale my nemusíme byť nudní. Nebudete mať nič proti tomu, ak vás budem volať krstným menom?"
"Vôbec nič." Woburn sa správal veľmi meravo a už-už čakal, že ho začne napodobňovať.
"Akože, skvelé!" Bola Angličanka a rozprávala so zreteľným, poctivým cockneyským prízvukom s nádychom prepiato oxfordského prízvuku. Do toho chvíľami zamiešala nosovú hlásku a všetko dovedna to akiste pokladala za americkú výslovnosť. Bola to originálna prostitútka, verná podoba bytosti vytvorenej pri stvorení sveta, ktorej kópie sa neskoršie našli v priebehu storočí všade na svete. "Lenže ako vás volať krstným menom, keď ho nepoznáme, však? Alebo ho azda poznáme, milá Eva?"
Woburn chcel prekonať vlastný odpor. Nebolo to ľahké. Adam sa usmieval dosť prázdnym úsmevom a Eva akoby bola duchom neprítomná.
"Róbert. Hm - Bob," prinútil sa vysloviť Woburn.
"Akože? Bob?" Favershamova žena vyslovila jeho meno s dlhým "o", takže vyznelo skôr ako "Bahb." "Ci to nie je milé meno, Adam? Nemyslíš, Eva? Poďme, Bahb, čo si vypijete?" Za ďalším chichotom sa ozvalo zreteľné začkanie. Akúže otravu pijete?"
Ešte vždy sa cítil čudne a meravo. Nemohol zabudnúť na zúriacu riavu a nemohol sa oslobodiť od vedomia, že ďalšie časti Anglicka pohlcuje more. Dedinu? Alebo jednotlivé domky a domčeky? Chytil sa nejaký policajt alebo vojak do pasce? Alebo Palfrey alebo ten obor?
"Máte ružový gin?"
"Samozrejme, že máme ružový gin," povedala Rub'y. "Máme všetko ružové. Ružový gin, ružové myši a ružové slony, ak by ste chceli. Zlaté ružové sloníky ako detičky. Adam, zlatko, nalej Bahbovi poriadny ružový gin, dobre? A mne namiešaj ešte jednu whisky so sódu. S ružovou sódou." Zachichotala sa. "Prečo nič nevravíš, Eva? Nestoj ako soľný stĺp! Povedz niečo?"
"Nestaraj sa o mňa, Ruby," povedala Eva.
"Keď ja ťa nerada vidím takú smutnú. Kadekto by si myslel, že si -"
"Počuj, Ruby," prerušil ju Adam Reed.
Obrátila sa k nemu, práve keď vyberal fľašu ginu.
"Počuj, Adam," napodobnila ho posmešne. "Čo je, zlatko?"
"Nemala by si sa tak zhovárať s Evou."
"Nemala? A prečo nie? Eva predsa rozumie žartu. Vždy rozumela. Možno nemáme veľa spoločného, ale môžeš mi veriť, že mám Evu rada. Vždy ju budem mať - ach!"
Hlas sa jej zlomil a výraz tváre smiešne zmenil. Stála s otvoreným náručím, akoby chcela nasilu utešovať Evu. "Akože, drahá Eva, čo mi to len doparoma zišlo na um viesť s tebou také reči? Zabudla som. Celkom som zabudla," zopakovala a zmĺkla. Wobum si o nej temer celkom zmenil mienku. Zrazu tu stála žena, trpiaca oveľa viacej, ako tušil, na pokraji hystérie. V očiach mala taký istý divý, prestrašený výraz, aký sa chvíľkami zračil i v Eviných.
"Bože, odpusť mi, celkom som zabudla na Naomi! Neuplynul ešte ani deň a -"
"Prestaň, Ruby," ostro povedala Eva.
"Netráp sa, Ruby," povedal Adam Reed a podával jej pohár. "Toto ti -"
Ruby mu ho vyrazila z ruky.
Nastalo napäté ticho. Pohár spadol na hrubý pokro-vec, ale nebolo vidno, že by sa rozbil. Nápoj sa vylial a vytvoril na červenom pokrovci i,mavšiu škvrnu, ktorá sa pomaly rozširovala a rýchlo vsakovala do pokrovca.
Ruby, Eva, Woburn a Adam sa na ňu uprene pozerali.
Sluha prikročil bližšie.
Nepovedal ani slovo, ale kľakol si na jedno koleno a zdvihol pohár. Bolo vidno, že pohár sa vlastne rozbil, lebo vypadol z neho veľký kus skla. Sluha držal oba kusy v jednej ruke. Vytiahol z bočného vrecka handru a utrel vlhkú

škvrnu. Adam Reed vzal iný pohár.
Ruby povedala veľmi starostlivo: "Viete, čo mi je? Som opitá."
Keď to povedala, otvorili sa dvere a vošiel jej manžel. Musel počuť, čo povedala, ale nedal najavo nič, čo by naznačovalo, že si to všimol, alebo ho to zaujímalo. Prešiel rezko k nim, akoby mu končatiny riadil nejaký mechanizmus, a už sa mechanicky usmieval.
"Tak sa zase stretávame, pán Woburn. Som veľmi poctený. Adam, dal by som si pálenky, ak mi láskavo naleješ." Podišiel k manželke a zlahka ju pobozkal na líce. "Dobrý deň, drahá. Prepáč, že sme si nemohli vypiť kávu. Ach." Čulo si pošúchal ruky. "Musím priznať, že som hladný, ba celkom vyhladnutý. Dúfam, že ste všetci pripravení na obed." Tak sa pozrel na Woburna, že ho prinútil prehltnúť, čo chcel povedať. "Moja drahá Eva, som veľmi rád, že ti môžem oznámiť, že otcov stav sa veľmi zlepšil. Velmi. Povzbudím ho, aby večer vstal. Myslím, že to bude pravdepodobne rozumné."
Adam mu podal pálenku.
"Ďakujem, Adam. Na zdravie." Faversham popíjal malými dúškami. Keď prechýlil pohár, lakeť mal zohnutý v ostrom uhle a malíček mu trochu odstával.
"Paul," ticho sa ozvala Eva; "si skutočne taký bezcitný, ako by sa z tvojej reči dalo usudzovať?"
"Bezcitný?" začudoval sa Faversham a zdalo sa, že ho to skutočne otriaslo. "Určite nie. Ja -"
"Zabudol si azda, že Naomi včera zabilo? že sa utopili stovky ludí? Ze ďalšie stovky -" nevládala pokračovať.
"Drahá Eva," odvetil s pokojnou dôstojnosťou Faversham, "môžeš si byť istá, že som na ňu nezabudol. Ale dumať nad tým, to by nikomu z nás nepomohlo. Pokiaľ ide o iných ľudí - dúfam, že nám nemieniš navrhnúť, aby sme ich oplakávali. Boli to všetko cudzinci. Keď čítaš o zemetrasení v Indii alebo o povodni v Južnej Amerike, alebo o zrážke vlaku v Spojených štátoch, plačeš kvôli ľuďom, ktorých nepoznáš? Poľu-tuješ ich, chvíľu si smutná, ale musíš žiť svojím životom. To je život. Nie, moja drahá Eva, nie som bezcitný, iba praktický. Nikdy som nevidel nijaký zmysel v predstieraní niečoho, čo necítim."
"To je aspoň poctivé, nie?" zapojil sa do reči* Adam Reed. Bolo temer prekvapujúce, že vôbec niečo ešte poznamenal. S tým svojím prázdnym, azda znudeným výrazom iba stál a načúval. Woburn by bol ochotný uveriť, že nemá v hlave jedinú myšlienku. "Musím sa priznať, Paul, že aj ja som hladný. Čo keby sme sa najedli?"
"Ak by si sa k. nám radšej nepridala, Eva -" povedal Faversham.
Posunkom odmietla.
Sotva začali jesť, Ruby sa rozveselila. Woburn a Faversham netúžili zhovárať sa, ani Eva, ale medzi Ruby a Adamom Reedom prúdil nepretržitý sled hlúpych žartov, ktoré by boli Woburna obťažovali ešte i za obyčajných okolností. Ruby bola vtipnejšia a chvíľami takmer zábavná. Adam bol neuveriteľne hlúpy. Keď sa Ruby zasmiala na hocičom, čo povedal, zoširoka to opakoval. Vyťahoval staré vtipy, čo mu prišli na um. Každý rozprával tak nešikovne, že celkom pokazil pointu, ale akiste sa sám na sebe náramne zabával. Občas Fa-versham prehovoril o niečom všednom, umlčiavajúc ostatných. Jedol práve tak, ako rozprával a pohyboval sa: veľmi presne. Človek by temer uveril, že počíta, koľko ráz požul každý hit.
Woburn sa takmer sám sebe hnusil.
Jedlo mu chutilo.
Mali melón, pstruha v omáčke, ktorú mohol vytvoriť iba kuchársky génius, a baraní chrbát s opekanými zemiakmi, hráškom a matovou omáčkou. Penový nákyp bol taký ľahučký, že vyzeral až neskutočne. Faversha-movi akiste, tiež všetko veľmi chutilo a Adam jedol s veľkým pôžitkom. Aspoň pri jedle sa nepokúšal rozprávať.
Ruby do jedla len kde-tu ďobla.
Eva sa temer ničoho ani nedotkla.
Wobum zistil, že ho to znepokojuje. Hladom by nikomu nepomohla; bola by ešte skľúčenejšia. Pristihol sa pri tom, že ju takmer ustavične pozoruje. Páčila sa mu pôvabná línia jej brady a hrdla i obrys poprsia pod blúzkou; celá jej jemná, temer kráľovská krása. Akosi čudne zabudol na všetko, čo sa dialo okolo neho, akoby mal otupené zmysly. Vonku zúrila búrka spôsobená vybuchujúcimi octi a pod zemou ich ešte musia byť celé milióny. Voda už pravdepodobne odrezala celý ostrov od ostatného sveta a pevnina sa ešte vždy zosúva a rozpadáva. No Faversham si bol istý, že sa zámku nemôže nič stať -
Mohol si byť skutočne taký istý, ako vyhlasoval? Ak áno, znamenalo by to, že sa ocíi dajú ovládať. Len čo si Woburn na to pomyslel, musel zaťať zuby.
Sluha priniesol koňak.
"Ďakujem, neprosím si," povedal Woburn.
"Ale počujte," ozval sa Adam Reed, "koňak veru nie je vhodná pijatika po obede. Pamätajte na moje slová: toho si treba hrknúť kvapku po večeri." Uškrnul sa, ako keby bol povedal niečo mimoriadne vtipné. "A potom si treba zdriemnuť. Alebo iba ľahnúť? Čo povieš, Ruby?" Opäť sa uškrnul.
Ustavične rozprával.
Woburn nevedel, kam po obede odišli ostatní. Všetci sa začali kamsi náhliť. Faversham odišiel, Ruby odplávala svojím plavným krokom a Adam Reed povedal, že sa ide pozrieť na zvieratá, a spýtal sa, či by niekto nechcel ísť s ním?
Woburn nešiel. Eva ho zaviedla do prijímacieho salónika, ktorý už slnko natoľko neožarovalo, pretože pokročilo vo svojej ceste. Na stolíku bola káva. Služobníctvo sa správalo tak prirodzene, ako keby padacia mreža bola zodvihnutá a cesta k ostatnému svetu otvorená tak naširoko ako dvere na nádvorie.
Tuho v päste zaťaté ruky mala zložené v lone.
"Niekedy jednoducho vôbec neviem uveriť, že môj predpoklad je správny," povedala, "a že by si otec mohol myslieť, že pristanem žiť s Adamom. Po hodine s ním div že nezačnem kričať. On - on je obyčajný hlupák. Niekedy si myslím, že

nemá vôbec rozum, že je vlastne kretén." Zachveje sa. "Jednoducho sa nemôžem zmieriť s tým, že Adam -"
Woburn pokojne povedal:"'Zatiaľ ešte neviem, čomu budeme musieť čeliť, ale jeden z nás sa musí odtiaľto dostať."
"Práve to je nemožné!"
"Bolo to dosť zlé aj predtým, ale teraz je to ešte sto ráz horšie," povedal Woburn. "Sme celkom odrezaní od sveta a Faversham je pevne presvedčený, že môžeme zastaviť octi, aby tu nešarapatili, čiže - tu má byť rajská záhrada."

Eva sedela meravo.
"To je akiste jeden z dôvodov, prečo sme odrezaní," pokračoval Woburn. Teraz, keď už stál zoči-voči skutočnosti a prijal ju v pravej podobe, ničoho sa už vskutku nehrozil. Reggie a Naomi, potopená dedina, Jenny a Bili - to všetko boli teraz iba mená. Nijaký jednotlivec nebol dôležitý. Záležalo iba na jedinej veci; na tom, aby sa správa o tomto šialenstve dostala k Palfreymu, aby sa o nej dozvedel svet, ktorý sa azda bude môcť zachrániť.
Ale keby Palfrey nevedel, kde sú octi -
Woburn sa pristihol, že premýšľa o tejto otázke. Potom sa chladnokrvne spytoval sám seba, či je v tom nejaký rozdiel. Nepomohlo by vystopovať octi, ak proti nim neexistuje nijaká obrana.
Uvedom si jedno:
Faversham si bol istý, že zámku a údoliu, spolu s vrchmi, ktoré ho obklopovali, nehrozí nebezpečenstvo. To viedlo k zjavnému záveru.
Prerušil dlhé mlčanie. "Eva, kde sa Faversham poväčšine zdržiava?"
"V pivniciach," okamžite odvetila Eva. "Má tam malé laboratórium." Náznak, ktorý veta obsahovala, nebolo treba zdôrazňovať. "Nechodievam tamdolu často. Má tam niekoľko spolupracovníkov. Vždy som sa nazdávala, že robia výskum súvisiaci s morom, najmä čo sa týka spôsobu ako získať rýchlejšie a účinnejšie pitnú vodu z morskej než doteraz známym spôsobom. A pokusy so získaním potravy z mora - z planktónu, z malých rybičiek a z chalúh." Zmĺkla.
Potom prudko pokračovala: "Verila som, že je to pravda. Ani sa mi len neprisnilo -"
Woburn jej nedovolil dokončiť.
"Koľkých pomocníkov ste spomínali?"
"Sú traja - alebo, štyria."
"Pracujú samostatne?"
"Pokiaľ viem, áno," prisvedčila Eva. "O čo sa chcete pokúsiť?" To, že použila výraz "pokúsiť" nie "urobiť", bolo samo osebe dosť výrečné a jasne naznačovalo bez-nádejnosť, ktorú pociťovala. Aj tak sa dosť ovládala.
"Môžeme sa pokúsiť iba o jednu vec," povedal Woburn rozhodne. "Zistiť, či existuje nejaký spôsob ako zneškodniť octi alebo chrániť sa pred nimi. Faversha-movi spolupracovníci by to mohli vedieť. Faversham to určite vie."
Eva prikývla.
"A čo jeho žena a Adam?"
"Nemyslím, že by niečo vedeli," odvetila Eva. "Adam určite nie. Odkedy tu býva, trávi väčšinu času vonku, hrá nejakú hru, alebo sa zabáva so zvieratami. Zaujíma sa iba o zdokonaľovanie svojho tela. Jeho myse! -" Opäť sa zasekla.
"A čo Ruby?" spýtal sa Woburn.
"Ruby je vystrašená," povedala presvedčivo Eva. "Pokúša sa na všetko zabudnúť, a preto pije. Neviem, koľko toho tuší, ale pravdepodobne dosť. Paul by-sa jej však nezdôveril s ničím. Keď je naozaj opitá, vyklebetí všetko. Nedalo by sa jej zveriť nijaké tajomstvo." Proti tomuto argumentu sa nedalo nič namietať. "Nemyslím, že by o tom ešte niekto vedel okrem otca."
"A je to jeho sen," riekol Woburn.
Neodpovedala.
"Eva, chcel by som poznať plán zámku," povedal Woburn. "Chcel by som vedieť, kde sú izby, ako sa dostaneme hore na poschodie a dolu bez toho, aby som musel použiť výťah alebo hlavné schodište, a ako sa môžem dostať do pivníc a do laboratória. Predpokladám, že ho dobre poznáte."
"Dôkladne."
"Môžete mi ho nakresliť?"
"Myslím, že áno." Eva vyskočila, prešla k písaciemu stolíku zo svetlého dreva a vybrala ceruzku, pravítko a papier. Zdalo sa, že sa to priberá horlivo urobiť, celá šťastná, že sa konečne našlo niečo, čo môže spraviť.
Začala kresliť.
Bolo šesť hodín.
Woburn stál pri obloku izby na druhom poschodí; prvý raz od obeda sám. Priviedla ho sem Eva. Favers-ham požiadal, aby mu pridelili spálňu na noc, a toto bola ona. Nič viacej sa nepovedalo; nikto nespomenul nič, že by sa niečo plánovalo, aby mu pomohli dostať sa odtiaľ, a nikto sa nezmienil o vypočúvaní. Jeho "pravda" ich zaiste dokonale uspokojila. Mal priveľa starostí, o ktorých musel rozmýšľať, takže si nelámal hlavu nad tým, prečo droga nezabrala. Mohlo to mať iba dve príčiny. Alebo na ňu nereagoval, alebo mu nedali správnu drogu.
Azda omyl?
Nemohol sa sústrediť na tento problém, pretože mal pred sebou inú, beznádejnú úlohu: poslať Palfreymu správu.
Mal plán zámku, ktorý načrtla Eva. Pozorne ho preskúmal a bol presvedčený, že ho už vie naspamäť. Mohol sa po ňom túlať, ako chcel - ak mu to dovolia.
Nemal pocit, že by ho pozorovali, ale pri čaji ostatní priam prekypovali očakávaním. Dokonca i na Adamovi Reedovi to bolo vidno. Ruby Favershamová bola triezva, ale veľmi veselá akýmsi krehkým, nervóznym spôsobom. Ešte aj Faversham sa tam nečakane objavil a jeho pohyby boli ešte trhavejšie ako obvykle - akoby zakrýval vzrušenie.
Po Sirovi Gabrielovi Davosovi ešte vždy nebolo ani stopy.

Oblak zmizol z oblohy.
Kamkoľvek sa človek len pozrel z vežovei izby, všade samá voda.
Zámok, obkľúčený vrchmi, údolím a skalnatou slatinou, stál na veľkom ostrove. Kde-tu sa krčili osamelé domčeky a pásli sa ovce. Ale aj tak všetko vyzeralo veľmi pokojne. Zátoka okolo ostrova bola celkom pokojná. Ani člna! Až kam človek dovidel, samý kanál medzi pevninou a ostrovom, široký aspoň päť míľ, a Woburn rozmýšľal, ako tam stál pri obloku, či by sa ho odvážil v noci preplávať.
Izba bola malá, obrátená na juh a pekne, i keď nie velmi prepychovo zariadená. Vyzerala skôr ako izba v staromódnom hoteli. Velká dvojitá poste! stála dosť vysoko nad podlahou. Šesť stôp vysoká skriňa na šaty mala vo dverách vsadené takisto vysoké zrkadlo. Koberec zakrýval dlážku od steny k stene: bolo tam ešte malé umývadlo, dve kreslá a toaletný stolík; ale izba vôbec nepôsobila domácky a útulne.
Naliehavo pociťoval, že musí konať, a zúril nad bez-nádejnosťou situácie.
Díval sa ponad morské prielivy k Scourie, videl skalnatý obrys pobrežia a uvažoval, či sa za noci zmení; či sa už octi zavŕtavajú pod dediny a mestá. Posadnutý touto predstavou vrhol sa na vyriešenie problému: ako zistiť všetko o octi a zmiznúť?
I keby sa dostal do laboratória, vedel by prinútiť Fa-vershama, aby prehovoril? Vedel by nájsť spôsob ako premôcť Favershama a jeho spoločníkov? Klamal azda sám seba, keď sa nazdával, že má aspoň nepatrnú možnosť, aby to dokázal?
Odvrátil sa od obloka. V duchu videl pred sebou plán haly a vedel, že ak ho nikto nezastaví, tak o päť minút, alebo ešte o kratší čas, bude v laboratóriu. Päť minút ho delilo od úspechu alebo od takého hrozného neúspechu, že sa búril už len i pri myšlienke naň.
Obrátil sa k dverám.
Otvorili sa a vošla Ruby Favershamová.

15
Vošla velmi rýchlo, zavrela za sebou dvere a zamkla ich skôr, ako si Woburn stihol uvedomiť, čo robí. Potom sa oprela o dvere s rukami za chrbtom. Vyzerala akosi previnilo, ale za tým sa skrývalo ešte niečo viacej.
Teraz nebola opitá, ale veľmi vystrašená.
Pohľad jej bledých očí, silne nalíčených maškarou, lietal hore-dolu, akoby sa chcela ubezpečiť, že je tu skutočne celkom sama s Woburnom. Keď sa nahla dopredu, jej hlboko vystrihnuté šaty boli dosť výrečné. Ťažko dýchala ako po namáhavom behu.
"Bahb, oni chcú zatopiť svet," vyhlásila.
Potom začala dychčať, akoby jej nedalo dýchať. Odišla od dverí a pristúpila k nemu. Jednu ruku zahnutú v lakti vystierala pred seba, akoby ho vyzývala; akiste pochybovala, či jej uverí.
"Oni to chcú," vydýchla.
Woburn sa nasilu prinútil striasť zo seba ohromujúce prekvapenie, meravosť a prehovoril.
"Zošaleli ste?" Čo na tom, že sa zmohol iba na také hlúpe slová? Ľad sa prelomil.
"Viem to," zopakovala. Pohybovala čeľusťami a snažila sa ovládnuť. "Chystajú sa utopiť milióny ľudí. Milióny. A zvyšok chcú vyvraždiť. Majú všetko naplánované. Majú akési ponorky, ktorými sa dostanú na miesta, kde budú tí, čo sa zachránia; a otrávia ich plynom. Chystajú sa ponechať iba niekoľko, skutočne len zopár vhodných ľudí - takých, ako je Adam. Adama a Evu. Zostane ten starý diabol, ktorý to všetko bude riadiť, Paul a Adam a Eva."
Mal pocit, akoby sa celý svet okolo neho rúcal.
Napokon našiel slová.
"Nemôžu veriť -"
Podišla rýchlejšie k nemu; bola nahnevaná. "To nie je nijaký nezmysel!" takmer vypľula zo seba. "Je to svätá pravda!" Stála od neho asi yard. "Počula som, o čom sa Paul zhováral s tým - s tým diablom." Pery sa jej skrivili a tvár nadobudla taký výraz, akoby rozprávala o samotnom diablovi. "Vravím vám, že sa nemýlim. Majú všetky tie zvieratá, aby udržali naživе všetky druhy, a majú niekoľko stoviek vybraných ľudí, ako sú tí sluhovia a strážcovia tu. Majú kľúčové body na celom svete. Tento - tento ostrov bude ich hlavným stanom. Odtiaľto budú vládnuť. Uverte, že nie som šialená! To všetko je pravda!"
Cerila zuby od napätia.
Ale Woburn jej nedôveroval.
Možno vravela pravdu a možno sem v zúfalstve prišla, aby sa pokúsila získať pomoc, ale neopovažoval sa pokladať to za pravdivé. Mohla to byť jednoducho pasca - ten najstarší druh pasce: zvábiť ho, aby jej prezradil, čo tu skutočne robí.
"To je v poriadku, Ruby," povedal chlácholivo, "ste trochu rozčúlená a -"
"Vravím vám, že sa chystajú potopiť väčšinu sveta," zasyčala. "Potopili predsa tú dedinu, nie? Vrchy sa zrútili do mora. Môžu to urobiť znova a robia to. Zajtra bude väčšina východného pobrežia Anglicka pod vodou." Povedala to tak, že to šokovalo, bolo neuveriteľné. "A západné pobrežie Holandska. Všetky hrádze. Aj Belgicko. Časti Dánska. Je to pravda," ubezpečovala ho chvejúcim sa hlasom, "chystajú sa to urobiť a viem, že to urobia."
Mlčal.
"Musíte sa odtiaľto dostať, Bahb," nástojila. "Musíte varovať vládu. Treba sa dostať na vysoko položené územie, ďaleko od pobrežia."
"Len pokojne," povedal hrubo Woburn, "aj by som vám uveril."
"Počúvajte ma," povedala nástojčivo, "počula som, ako sa Paul a Davos o tom práve teraz zhovárali. Dnes v noci chcú

potopiť východné pobrežie a Holandsko. Desiatky tisícov štvorcových míľ sa ocitnú pod vodou. Sú celkom šialení. Oni - oni chcú stvoriť svet nanovo." Nasledovala krátka prestávka, plná napätia, potom sa ozvala: "Bahb, musíte mi veriť," vzlykala. Preto majú všetky tie zvieratá, ovocné sady, zeleninové záhrady, pšenicu a všetky tie rastliny. Majú tu zo všetkého trochu. A môžu potopiť celý svet, ako potopili Vlkovu. Majú - tieto."
Otvorila kabelku.
Zazrel, ako sa zachvela, keď do nej vnorila ruku. Vytiahla ju von. Držala v nej malú štvorhrannú škátulku. Otvorila ju, čupla si a zatriasla ňou - vypadol jeden octi. Ležal na chrbte a víril všetkými ôsmimi nohami. Ruby zaťala zuby a obrátila ho; začal utekať k posteli. Zahnala sa stoličkou, dva razy ho netrafila, potom mu rozbila pancier.
Voda sa so sykotom vyrútila dohora a striekala až do povaly.
"Vedia ich pestovať!" zasipela a divo sa pred ním zastrájala päsťami. "Pestujú ich v pivnici. Narastajú za jedinú noc. Najprv sú to iba také malé vajíčka a potom za noc narastú. Nato ich dajú niekoľko tuctov do nejakej dutiny a za niekoľko dní sú ich milióny. Bahb," dychčala, "musíte mi uveriť."
"Dá sa nejako zastaviť, aby sa nerozmnožovali?" spýtal sa.
"Neviem," surovo odvetila Ruby. "Viem iba to, čo dokážu. Celé týždne som sa to usilovala zistiť, ba i celé mesiace. Tak hrozne ma to všetko desilo. Zvieratá a Adam a Eva - a pohľad toho starého diabla, ktorý to všetko vymyslel. Je šialenec a urobil šialenca aj z Paula. To všetko urobil ten starý lotor. Keby som ho mohla chytiť za krk, sama by som ho zabila. Vravím vám, že by som ho zabila," vykríkla. "Zabila by som ho!"
"Počúvajte, Ruby," povedal mierne Woburn, "ak je to pravda, musím ich navštíviť a zistiť, či môžu zastaviť rozrastanie sa tých živočíchov. Kde by mohol byť teraz Paul?"
"Je - s ním." Ako len nenávidela Sira Gabriela Da-vosa! "Ostatní sú v laboratóriu, ale - čo tam po laboratóriu! Musíme sa dostať odtiaľto! Ak môžete varovať ľudí na pevnine -"
Woburn odsekol:
"Ako môžem? Povedzte!" Musím využiť nejakú príležitosť: prečo nie túto? "Sú tu nejaké poštové holuby? Videli ste -"
"Boli," povedala tvrdo. "Pred niekoľkými dňami všetky zmizli. Oni -"
Zarazila sa.
Mala lepší sluch ako Woburn, ktorý nezačul nič. Obrátila sa k dverám, čupnúc si ako zviera. Potom sa vrhla k nemu a tuho mu zovrela ramená.
"Urobte, čo vám poviem," vydýchla. "To je Paul. Keby šípil, čo som vám povedala, zabil by nás oboch, ale bude si myslieť, že som prišla preto, lebo som už taká. Preto, že som kurva, ktorá -
Pri dverách sa ozval slabý zvuk.
Woburn ho už začul a zdalo sa, že je stratený; nikdy nemal nijakú nádej. Pozrel sa na dvere; ak bol za nimi Faversham, možno by sa mu podarilo vystrašiť ho, aby rozprával.
Musí sa pokúsiť.
"Poďte a ľahnite si so mnou do postele!" prudko zašepkala Ruby. "Vojde dnu, má kľúč!" Prudko mu mykla golierom a kravatou, vsunula ruku pod košeľu a rozopla gombičky. "To je naša jediná nádej," pošepla mu do ucha a obrátila sa k posteli. Plavne zhodila bolerko. Potom odkopla topánky a stiahla si zo smotanovobie-lych pliec šaty s výstrihom.
"Poďte a ľahnite si ku mne."
Zvuk ustal.
Woburn videl, ako sa kľučka na dverách pomaly otáča. O chvíľočku sa dvere otvoria.
Povedal chladne a zreteľne.
"Akiste ste opitá, inak by ste tu neboli. Oblečte sa a straťte sa mi z izby!"
Meravo ležala so zovretými päsťami. Bol zvedavý, čo by bol asi urobil, keby tu nebolo nebezpečenstvo, že ich vyrušia, lebo iste by vedela vzrušiť každého chlapa. Nemal kedy rozmýšľať, pozrel sa na dvere a zbadal, že sú poodchýlené. Vedel, že jej situáciu nijako nezhoršil; ak tam bol Faversham a otvoril by dokorán dvere, jediný pohľad na ňu by stačil na to, aby vedel, na čom je.
Ruby sa uvoľnila.
"Nože, Bahb," povedala medovosladkým hlasom, akým rozprávala v jedálni, "nebuď taký. Ci som ti nepovedala, aká je to nádherná príležitosť mať v dome cudzinca a ešte driečneho? Čože, keby tu nebol Adam, bol by si práve taký vhodný na úlohu dokonalého muža, nie? Stavím sa, že máš nádherné svaly. Neodmietaj ma, Bahb, ne -".
Devere sa zavreli.
Neozval sa nijaký zvuk, iba tichý pohyb. Potom sa kľučka pomaly a nehlučne vrátila do pôvodnej polohy. Woburn nepovedal nič. Počul, ako sa Ruby opäť zaliečavo ozvala: "Nože, Bahb." Prešiel k dverám, otočil kľučku a veľmi ticho ich pootvoril, iba tak, aby sa mohol štrbinou pozrieť do chodby.
Faversham práve zahýnal za roh.
Woburn zavrel dvere a oprel sa o ne chrbtom.
Ruby teraz ležala skrútená do klbka na posteli; malá a stratená. Biela nylonová podprsenka bola tenučká ako pavučinka; nylonové nohavičky; pekné nohy jej obopínali pančuchy. Ležala ako nemravnica, v čo bolo teraz ťažko veriť, ale jej výraz sa zmenil.
"Neveril si, že by odišiel, však?" spýtala sa.
"Nie," odvetil Woburn neohrabane. "Nie."
"Nemusíš sa prekvapovať," vysvetľovala, "už dlho nežijeme ako muž a žena. Sme manželia iba tak. Prišiel sa len presvedčiť, či som ti niečo nepovedala, a toto ho uspokojilo. Bahb." Sedela na posteli a vyzerala ako stratená. Oči mala veľké a prosiace. "Čo chceš urobiť, Bahb? Všetko, čo som ti povedala, je pravda."
Prikývol.

"Nestoj tam tak!"
"Ruby," povedal Woburn, "musím niektorého prinútiť, aby rozprával. Tvoj manžel -"
"Mohol by si ho roztrhať na kusy, nepovedal by ti ani slovo," vyhlásila Ruby, "zbytočne neuvažuj o tom. Ale - je tu Lidgett." Navlhčila si červené pery ako Kupidov luk a zopakovala: "Je tu Lidgett. Myslím, že by rozprával. Vždy sa ma usiloval dostať. Môže ma tu navštíviť a ty by si mohol byť pri tom. Dalo by sa ho vystrašiť."

"Kedy by si mohla?"
"Čoskoro," povedala a pozrela sa na náramkové hodinky, ktorých čierna stužka sa odrážala od bieleho zápästia. "Hneď o pol siedmej prestanú pracovať, a ak majú ešte niečo mimoriadne, vrátia sa tam až po večeri. Môžem ho zavolať hore do svojej izby." Dvíhala sa z postele.
"Kto to je ten Lidgett?"
"Výskumný pracovník, druhý - druhý po Paulovi."
"Dobre," súhlasil náhle Woburn. "Asi o štvrť hodiny v tvojej izbe. Môže byť zamknutá?"
"Nikdy ju nezamykám. Tu by to aj tak na nič nebolo," odvetila Ruby. "Paul môže otvoriť všetky dvere - má univerzálny kľúč. Nemysli si, že by ti bol zámok na niečo dobrý - iba čo by ti poskytol chvíľkovú výstrahu." Teraz už stála a vyzerala veľkolepo. Ale-zabudla na to, čo predstierali. Nemala na mysli nič iného, iba zúfalú, úbohú nádej. "Budeš ho musieť rýchlo donútiť, aby rozprával, a ujsť. Ak to neurobíš -"
"Prinútim ho," povedal Woburn.
Musel donútiť Lidgetta, aby mu povedal všetko, čo chce vedieť.
Ruby opäť vkĺzla do šiat. Urobila to celkom mecha-chanicky.
"Nemyslím, že by nám niektorý iný bol na niečo," pokračovala. "Paul by neprehovoril, Gaspare je nemý a Klein nevie po anglicky. Vieš po nemecky?"
"Nie."
"Tak ostáva iba Lidgett," povedala Ruby, "a ak sa ti nepodarí prinútiť ho prehovoriť, vieš, čo budeš musieť urobiť? Budeš ich musieť zabiť - ešte predtým, ako budú môcť začať. Zabi ich všetkých. Najprv Paula a potom ostatných a nech ťa ten sadistický diabol vidí. Zakaždým, keď mi príde na um, najradšej by som mu podrezala krk. To je sám diabol! On -"
"Ruby," prerušil ju Woburn, "uvedom si, že nemáme vera času."
Ruby vzápätí vytriezvela.
"Nie," súhlasila, "nemáme. V kabelke mám revolver. Nebudem ho potrebovať, ale ty možno áno."
Zaváhal. Ruby vybrala revolver a podala mu ho. Vložil si ho do vrecka a otvoril jej dvere. Vyšla.
Obrátil sa do izby. Otvoril revolver, videl, že je nabitý, opäť ho zavrel a prešiel k obloku. Vonku bolo ešte vždy krásne a slnko vrhalo tieň múra na ovocný sad, na farmu a na zvieratá. Videl množstvo zvierat, z toho niekoľko divých vonku z klietok. Inokedy by to bol akiste býval uchvacujúci pohľad. Lev a ovca, tiger a jeleň -
Zahnal tú myšlienku.
Eva mu povedala, že večeriavajú vždy o ôsmej a že ak by mal chuť, môže sa k nim pridať o pol ôsmej v malej izbe a vypiť si s nimi niečo. Musí ju tam vyhľadať. Bol zvedavý, čo si pomyslí o tomto novom vývoji udalostí a či bude dôverovať Ruby.
Ci bude Ruby dôverovať jej?
Rubyina izba bola na tomto poschodí; presne vedel kde. Povedala mu, že hneď pri dverách visí obraz starého mnícha a že sa nemôže zmýliť; boli to tretie dvere napravo za schodmi. Usudzoval, že Ruby odišla asi pred desiatimi minútami.
Rýchlo vyšiel a zavrel dvere.
Veľký dom sa zdal tichý.
Kráčal k schodišťu vedúcemu zboku k veľkej galérii. Videl veľmi málo - iba chodbu a schodište. Nič nepočul. Došiel k dverám napravo, našiel tam obraz mnícha v purpurovom habite s okrúhlou tvárou a s troškou úsmevu v múdrych očiach.
Woburn skrútol kľučku a postrčil dvere. . Neboli zamknuté.
Otvoril ich a rýchlo vošiel dnu - vzápätí znehybnel; ani nezavrel za sebou dvere a celý zmeravel. Ruby ležala na dvojitej posteli bližšie k dverám. Zaškrtená.

16

Woburnovi sa zazdalo, akoby počul na schodoch zvuk, a to ho vytrhlo z ochromenia, zo šoku. Ruka mu klesla. Cúvol do chodby, poobzeral sa naokolo, ale nevidel nikoho. Vošiel dnu, zavrel dvere a pribuchol ich; ešte sa celkom neovládal. Rýchlo prešiel cez miestnosť k Ruby Favershamovej, k jej telu ležiacemu ticho a uvoľnene. Bolerko, ktoré mala oblečené cez hlboko vystrihnuté šaty, ležalo na dlážke. Jedno ramienko šiat bolo odtrhnuté a sukňa vyhrnutá takmer po pás. Hrdlo mala napuchnuté a červené znaky na ňom. Pery trochu pootvorené a Kupidov luk rozmazaný. Oči doširoka otvorené a bezvýrazné.
Prišiel k nej a nahmatal jej pulz; ani znaku po živote.
Mohol ju zachrániť?
Mohol by ju niekto zachrániť?
Záležalo vôbec na tom, či žije, alebo či je mŕtva, ak je tu nebezpečenstvo, hroziace celému ľudstvu? Záležalo na tom?
Mohol by presvedčiť sám seba, že na tom vôbec nezáleží, a pritom sa pristihnúť, že rozmýšľa aj o tom, či by jej nepomohlo umelé dýchanie, teplo alebo koňak; čokoľvek.
Zabudni na to; je mŕtva.

Zavolala sem toho Lidgetta? Bol už azda na ceste? Alebo tu na ňu striehol Faversham zasiahnutý vášnivou žiarlivosťou, ktorú u neho nepredpokladala?
Woburn ovesil plecia.
Nemal kedy rozmýšľať. Vždy sa musel iba obávať; že možno stratil jednu možnosť ešte skôr, ako sa vynorila. Mohol iba čakať. Odišiel od postele - ale potom sa k nej vrátil. Telo bolo ešte teplé; keby mohol zabudnúť na malátne ústa, opuchnuté hrdlo a napuchnuté pery, mohol by si myslieť, že spí. Mŕtva žena. Obrátil ju tak, aby ležala chrbtom k dverám, jedno rameno pod sebou a druhé cez okraj postele, akoby spala. Vystrel jej nohy, potom ich trochu skrčil. Pohol sa k dverám.
Každý, kto by sem vošiel, by si pomyslel, že spí, a nepocítil by nijaký šok.
Ako dlho by mal čakať?
Bolo o desať minút sedem; odvtedy čo Ruby odišla z jeho izby, uplynulo dvadsať minút. Za dvadsať minút prešla zo života do smrti. Od nádeje k zúfalstvu. Od strachu k hrôze. A to isté sa mohlo stať mnohým ľuďom.
Zmeravel.
Vonku sa ozvali kroky a neprestajne sa približovali. Rýchle, náhlivé, ale zároveň tiché a tajnostkárske. Bol by Lidgett tajnostkársky? Prikrádal by sa takto do jej izby? Alebo to bol niekto iný, niekto, kto -
Kľučka sa otočila a dvere sa otvorili.
Chlap v stredných rokoch vošiel dnu, zazrel Ruby, a uškŕňajúc sa, zastal pri dverách. Bol to človek, ktorý dal Woburnovi injekciu. Ticho zavrel za sebou dvere. Nepozrel sa na Woburna, lebo sa mu akiste ani len ne-prisnilo, že by v izbe mohol ešte niekto byť, a na prstoch prešiel cez izbu. Nevedel, ako smiešne vyzerá vo svojom beztvarom plátennom plášti s vystrčeným veľkým bruchom a s chlipným úškrnom na ochabnutých ústach. Ako šiel, mával tučnými rukami dopredu a dozadu, akoby sa nimi priťahoval k posteli.
Woburn čakal.
Prišelec pristúpil celkom blízko k posteli. Ešte vždy nemal podozrenie, že niečo nie je v poriadku. Ruby ležala s tvárou zaborenou do vankúša, ako keby driemala. Na celom výjave bolo naj zlovestnej šie ticho, s akým sa chlap pohyboval, a odporná skutočnosť, že sa k nej približoval tak, ako keby žila - a čakala na neho.
Pri posteli zastal a tajnostkársky natiahol pravicu. Woburn takmer vykríkol. Prišelec zodvihol Rubyne šaty ešte o niekoľko palcov vyššie, takže jej obnažil stehno a pomaly so sadistickým pôžitkom uštipol bledé mäso.
Keď sa nestrhla, neobrátila ani nevykríkla, zostal stáť a uprene sa na ňu pozeral. Ruku stiahol naspäť tak, ako by azda klavirista odtiahol ruku s roztiahnutými prstami od klávesnice vydávajúcej čudné tóny. Woburn začul, ako ťažko dýcha, podišiel k nemu s revolverom v ruke. Chlap bol taký šokovaný, že sa niekoľko sekúnd nepohol, ani neprehovoril; zreteľne dýchal, akoby ho dusil katar.
"Ruby," zašepkal, a keď sa nepohla, zopakoval chrapľavo: "Zobuď sa, Ruby."
Woburn stál iba stopu za ním. Udrel ho hlavňou revolvera do rebier obrastených mäsom, a keď sa veľké telo kŕčovite zachvelo, pokojne povedal:
"Nezobudí sa. A ty pôjdeš za ňou."
Lidgett sa pokúsil obrátiť hlavu. Nemohol to urobiť bez toho, že by sa obrátil celým telom, taký mal tučný a meravý krk. Woburn letmo zazrel malé oči so zreničkami celkom v kútikoch, ako sa chlap tak úporné snažil zaškúliť dozadu.
"Čo - čo sa robí?"
"Povedal som, že pôjdeš za ňou," zašepkal mu Woburn do ucha - do veľkého ucha s hrubým, červeným, tučným lalokom. S revolverom medzi rebrami sa Lidgett celý roztriasol. Ruby ho dobre odhadla; bol to zbabelec. Woburn sa už stretol s takými. Niektorí chlapi sa museli vybičovať k veľkému úsiliu, ale niekedy pri tomto pokuse zlyhali; takýmto to nikto nemohol zazlievať. A potom boli aj skutoční zbabelci, ktorí cúvli pri prvom náznaku nebezpečenstva a ani sa nepokúšali premôcť slabosť.
"Ja - ja som nič neurobil," lapal Lidgett dych.
"Tak ty si nič neurobil! Bol si tamdolu a pomáhal si pestovať vražd iace octi, a ty si nič neurobil! Koľko ľudí zahynulo v dedine? Nepamätáš sa?"
"Ja - ja neviem," povedal Lidgett, ale tak sa pritom triasol, že nemohol dopovedať. "Myslel som - myslel som, že vy -"
„Som iba človek, ktorý nemá rád vrahov," riekol Woburn. "Pretože nevidím iný spôsob ako vás zastaviť, vyvraždím celú domácnosť, jedného po druhom. Všetkých chlapov i všetky ženy, čo sú tu.
"Vy - vy ste šialený!"
"Ach, teda ja som šialený," zaškľabil sa Woburn. "Chcem iba zachrániť životy niekoľkých miliónov ľudí, aj svojich priateľov. Takýto som ja šialenec. Na toto je len jeden spôsob, a to vytrieť vás zo sveta."
Lidgett sa nepokúšal rozprávať, ale prestal krútiť krk tak, aby pozeral na Ruby, akiste sa nazdával, že chlap, ktorý mu opiera o rebrá revolver, už všetko začal a zabil aj ju. Teraz mu už bolo celkom jasné, že je mŕtva. Skutočne, videl, aký má opuchnutý krk, a jej nehybnosť bola dostatočne výrečná.
"Iba ak by si mi chcel pomôcť -" začal Woburn.
Lidgett mykol hlavou dozadu, ako len mohol.
"Urobím všetko! Nevedel som, čo zamýšľajú, nebol by som s tým súhlasil, ale - nemôžem si pomôcť. Da-vos je diabol, skutočný diabol! Utláča človeka a utláča a donúti ho urobiť všetko, čo on chce. Nemá srdce. Keby som bol býval vedel, čo sa chystá urobiť, nebol by som sa k nemu pridal. Je to šialenec. Iba tak sa to dá vysvetliť, že je šialený, ale dostal nás tam, kam chcel -"
"Prečo?" spýtal sa Woburn.
Odpoveď dlho neprichádzala.
Nápor fyzického a duševného napätia na Woburna bol priveľký a vedel, že ho nevydrží dlho. A hoci veril, že Lidgetta

ľahko zlomí, tunajšie prostredie nebolo bezpečné. Mohla sem vojsť slúžka alebo Faversham. Zavraždil ju Faversham? Na tom nezáležalo. Záležalo jedine na tom, aby prinútil Lidgetta hovoriť - ale tu to nebolo bezpečné.
Lidgett zrazu vyhŕkol: "Urobil som niekolko pokusov na určitom množstve afrických žien, a musel som ujsť a skrývať sa. On - on mi dal prácu. Tak sa to začalo. Potom mi rozprával o svojich - o svojich veľkých ideách. Ja - nuž som vedec a nie som sentimentálny. Ale nemyslel som si, že to znamená hromadné vraždenie - vraždu miliónov ľudí! Ja -"
"Je teraz niekto v laboratóriu?" prerušil ho Woburn.
"Ech?"
"Je niekto v laboratóriu?"
"Neviem o tom, že by bol. I keď máme veľa práce, vždy máme niekolko hodín voľna na večeru, ale -"
"Ideme tamdolu," povedal veľmi mierne Woburn. "Zavedieš ma tam. Ak sa vyskytnú nejaké ťažkosti a nebudeme môcť oklamať tvojich priateľov, zastrelím ťa prvého a potom ostatných. Tak neurob nijakú chybu!"
Lidgett temer vzlykal. "Povedal som vám, že sa chcem odtiaľto dostať aspoň tak ako vy! Prerástlo mi to cez hlavu. Ale nemôžeme odtiaľto odísť. Poslal do Londýna rádiovú správu, v ktorej oznámil, že keby sa hocikto priblížil, či už loďou alebo vzduchom, potopí celé Anglicko. Neopovážia sa zaútočiť. Jednoducho sa neodvážia!"
Lidgett ledva vládal pokračovať, namáhavo dychčal.
"A - a my sa nemôžeme dostať von. Okolo pobrežia je stráž a neviditeľné lúče, ktoré by vyvolali poplach. Nemôžeme sa dostať von, ale - počujte, Woburn! Vypočujte ma! On - on vás ponechá nažive. Ste dobrý exemplár - nájde vám primeranú družku - mladú -"
"Kde je vysielačka?" ostro sa spýtal Woburn.
"Dolu - dolu v laboratóriu so všetkými možnými kontrolami," koktal Lidgett, "ale vravím vám, že sa tam akiste nedostaneme. Dajte si odo mňa poradiť a -"
"Ak chceš zostať nažive," povedal Woburn, "vezmeš ma do laboratória a k vysielačke."
Lidgett preglgol, ako keby ho to zabolelo. A povolil.
"Až do včerajška bola v laboratóriu elektrická kontrola a iba Faversham a,ten diabol vedeli, ako s ňou zaobchádzať, ale dnes ju vypli," vybľabotal. "Myslím, že to urobili preto, lebo sme odrezaní a nikto sa nemôže dostať z ostrova. Ale keď nás prichytia -"
Chlap vzlykal a zápasil o dych.
"Ak nechceš odtiaľto odísť nohami napred, urobíš presne to, čo ti poviem," pohrozil Woburn. Iba takto mohol na neho zapôsobiť. "Pôjdeme výťahom rovno dolu. Nijaké úskoky a nijaké volanie o pomoc!"
"Prisahám, že nebudem! Ale -"
"Pôjdem za tebou s pravou rukou vo vrecku," povedal Woburn. Cúval, chytil Lidgetta za pravé zápästie a vykrútil mu rameno za chrbát dohora. Lidgett zastonal. Woburn mu ho mykol ešte vyššie a prinútil ho, aby sa naklonil od pása hore dopredu. Lidgett zaskučal. "Choď napred a otvor dvere," prikázal Woburn.
"Zlo - zlomíte mi ruku!
"Daj si pozor, aby som ti nerozbil hlavu!"
Lidgett slabo zastonal a pohol sa dopredu. Woburn mu pevne zvieral rameno, kým neotvoril dvere, a potom ho pustil. Teraz kráčal do neznáma, kde sa mohla skrývať katastrofa. Smrť. Ako keby mu záležalo na vlastnej smrti alebo na smrti kohokoľvek! Pomysli na Reggieho, na Naomi, na plávajúce mŕtvoly v dedine, na východné Anglicko a na Holandsko - Chodba bola prázdna.
Výťah bol na druhej strane schodišťa, a tak museli prejsť dosť veľkú vzdialenosť. Musel to urobiť. Kráčali v smrteľnom tichu. Ich kroky sa jasne ozývali na parketovej dlážke. Lidgett sa raz pošmykol. Došli až na vrchol schodišťa a pozreli sa dolu. Sluha stál v hale a obzeral sa, ako keby sa chcel ubezpečiť o tom, že každý kus nábytku stojí na správnom mieste a každý prášok je odstránený. Bol to iba taký namyslený človiečik.
Aký by asi bol, keby vedel, čo vedela Ruby?
Prešli okolo troch dverí. Ani jedny sa neotvorili.
Došli k výťahu a zastali.
"Stlač -" začal Woburn a zarazil sa. Jedno z malých tlačidiel bolo osvetlené. Bolo na ňom napísané: "Výťah vystupuje." Vystupuje. Mohol byť už tu a dvere sa mohli každú chvíľu otvoriť. Nedalo sa nikde skryť. Keby bol Woburn sám, mohol by vklznuf do niektorej> izby, ale Lidgett by sa nemohol ani v najlepšom prípade rýchlo pohybovať. Odstúpili nabok, zovrel Lidget-tovo zápästie. Každému, kto by nebol práve slepý, by postačilo vrhnúť jediný pohľad na Lidgettovu tvár a hneď by vykríkol, keby to videl."
Teraz už každú sekundu -
Začul slabý bzučivý zvuk a potom si povšimol malý otvor, ktorý predtým nevidel. Bol asi taký veľký ako dvojšilingová minca a svietilo v ňom bledožlté svetlo. Pravdaže, vo výťahu bolo zažaté svetlo. To -
Svetlo zmizlo.
Dvere sa neotvorili. O chvíľu svetlo na tlačidle "Výťah vystupuje" zhaslo. Akiste niekto išiel do vežovej izby.
Chcel sa azda pokochať výhľadom?
"Mám - mám znova stlačiť?" zamrmlal Lidgett.
"Áno."
Tentoraz sa zažalo svetlo na značke "Výťah zostopu-je." Malý otvor sa sfarbil do žlta a výťah zastal. Lidgett otvoril dvere. Výťah bol prázdny. Woburn ho chcel posotiť dnu, ale Lidgett sa potkol. Napokon sa tam obaja dostali a zavreli za sebou dvere. Woburn stlačil tlačidlo "Pivnica", a keď začala dlhá, pomalá cesta dolu, zaťal zuby.
Mohol by niekto zastaviť výťah na niektorom poschodí? Keď vystupoval hore, nezastal, ale je možno nejaký spôsob ako to urobiť.

Pomaly zostupovali dolu.
Na prvom poschodí sa ozvalo šťuknutie a na prízemí ďalšie. Potom sklzli pomaly dolu, až zastali. Bolo počuť iba Lidgettovo fučanie a jeho vlastný šepot.
"Otvor doparoma dvere a nečakaj, kým ti to prikážem."
"Prepáčte," zašomral Lidgett.
Otvoril dvere. Nikoho nevideli, keď vyšli na chodbu, ponášajúcu sa na tú, ktorá bola na poschodí, kde boli spálne. Bola práve taká okružná a viedlo z nej množstvo dverí. Osvetľovalo ju neónové osvetlenie so zelenkavým nádychom, takže Lidgett v ňom vyzeral ako nejaký pozostatok z epochy troglodytov. Nad každými dverami bol osvetlený nápis. Na jednom bolo napísané Sklady, na druhom Hlavné laboratórium a na treťom Akvárium. Woburn ďalšie nečítal.
"Laboratórium," povedal ostro.
Mohol sa znova spýtať, či je pravdepodobné, že tam niekto bude, a takto jednoducho prezradiť nervozitu, ktorá ho stravovala. Pozoroval Lidgetta, ako dáva ruku do vrecka. Pre kľúč? Áno, mal tam kľúč. Vložil ho neistou rukou do zámky a skrútol.
Bol by niekto v zamknutej miestnosti?
Dvere sa pomaly otvorili; všetko išlo veľmi pomaly. Dnu bolo iba nejasné beláskavé svetlo. Nikto by nemohol pracovať pri takom tlmenom svetle; alebo azda áno?
Mohli by?
Vzápätí sa ocitli dnu, Lidgett skrútol vypínač. Z neónových žiariviek na povale zažiarilo jasnejšie svetlo. Woburn sa rýchlo poobzeral a videl, že laboratórium je prázdne - alé zazrel i dvere, ktoré z neho viedli. Vrchná polovica dverí bola zo skla, za nimi tma. Na jedných bolo napísané čiernou farbou starým anglickým písmom Sir Gabriel. Na druhých Dr. Faversham.
"Môžem zamknúť dvere laboratória tak, aby sa nikto nedostal dnu?" spýtal sa Woburn.
"Nie, nie, pravdaže nie. Zostávať tu, to je hotové šialenstvo."
"Jedno ti musí byť jasné, Lidgett," bezcitne povedal
Woburn, "a to, že nie si ďaleko od svojho Stvoriteľa." Vybral z vrecka revolver. "Zostaneme tu tak dlho, ako budem pokladať za potrebné, a nikto sem nevkročí. Rozumel si?"
"Áno! Pre - prepáčte."
Woburn od neho odstúpil, ale neprestajne ho pozoroval. Dôveroval Lidgettovi asi tak, ako by dôveroval čiernemu leopardovi tam vonku, bolo však isté, že dvere nemali zástrčku. Blízko nich stála pri jednom z dlhých pracovných stolov ťažká stolička. Pristúpil k nej, zodvihol ju a naklonil operadlom pod kľučku. Mala asi správnu výšku. Vtlačil ju tam pevnejšie. Nemohol si byť istý, či by vydržala nápor, ale bolo celkom možné, že áno. Obrátil sa. Lidgett neurobil nič. Bol to obyčajný zbabelec, ktorého by iba zúfalstvo vedelo vyburcovať k nejakému činu.
Woburn sa poobzeral.
Miestnosť bola dlhá aspoň tridsať stôp a takmer taká široká. Steny natreté na svetlozeleno. Fluoreskujúce osvetlenie malo taký istý odtieň; akási napodobenina denného svetla. Pozdĺž dvoch stien stáli pracovné stoly, vytvárajúce veľké L. Na voľnom priestranstve a pri holých stenách boli veľké štvorhranné predmety, vyzerajúce temer ako ľadničky s obsahom sedem-osem kubických stôp. Dvere mali z nehrdzavejúcej a steny z matnej ocele. Dovedna boli štyri. Ešte tam bolo aj niekoľko menších.
Na pracovných stoloch stáli zvyčajné laboratórne rekvizity. Destilačné prístroje čudných rozmerov a tvarov vyzerali tak, akoby sa niekto pokúšal pripraviť nový, fantastický svet. Boli tam dlhé, štíhle byrety s malými kohútikmi, retorty, zvony, kadičky, trojnožky, Bunsenove kahany - všetko, čo by Woburn bol čakal, a ešte množstvo vecí, ktorých význam zatiaľ ani nestihol pochopiť.
Všetko bolo na svojom mieste. Miestnosť bola nielen upratená, ale aj čistá. Podlaha bola z akejsi zmesi a Woburn ledva počul vlastné kroky. Slabý, štiplavý zápach ho donútil pokrčiť nos.
Povedal: "Lidgett, keby sa nám podarilo vyhrať, môžeme sa dostať odtiaľto živí. Ak nevyhráme, zomrieš ešte skôr ako svitne ráno. Je to celkom jednoduché. Rozumel si?"
"Čo - čo sa pokúšate urobiť?"
"Poviem ti, čo sa pokúšam urobiť. Chcem zistiť, ako sa pestujú octi a ako rýchlo rastú. Nazývate ich tak, však?" spýtal sa prudko Woburn.
"Áno."
"V poriadku. Ako sa pestujú, alebo robia, ako sa dajú ovládať, ako fungujú, ako dlho dospievajú, prečo vybuchujú a kde všade sú kolónie tých živočíchov. Voláte to kolónie?"
"Nie," zašomral Lidgett. "Nie, my - my ich nazývame bunky."
"To znamená?"
"To znamená presne to, čo to vyjadruje," vysvetlil mu Lidgett. "Tie živočíchy sú akousi formou prvkov - améb. Veď viete, čo tým myslím, však? Živia sa planktónom. Davos na ne natrafil úplnou náhodou vo veľkých hĺbkach Tichého oceánu pred mnohými rokmi." Lidgett si poutieral lepkavé čelo a mľandravý, ovisnutý krk. "Nikdy predtým ich nevyniesli na povrch, ale žili. Ony - poďte sa pozrieť."
Kráčal k zadnej stene laboratória, kde boli dva veľké obloky. Keď Woburn pristúpil bližšie, videl, že za oblokmi je voda. Lidgett zažal. Bolo vidno, že voda je hlboká a zelená. Boli v nej kamienky, skalky a riasy. Veľmi sa to ponášalo na niektorú z nádrží akvária v brightonskej, londýnskej, alebo hociktorej inej zoologickej záhrade. Plávali tam malé rybky a malé živočíchy, ktoré nepoznal.
Na skalách boli škvrnky bledej, špinavosivej farby.
"Tu sú," povedal Lidgett. "Vezmite si zväčšovacie sklo."

Vzal jedno z pracovného stola a podal ho Woburnovi. Woburn si ho držal na odstup. Priložil si sklo k oku. Zaťal zuby, keď rozoznal množstvo maličkých octi, takých nepatrných, že bez zväčšovacieho skla ich temer nebolo vidno. Potom, keď odložil zväčšovacie sklo, vyzerali iba ako bledá škvrna blata.
"Udivujúce tvory," riekol Lidgett.
Woburn vrhol prenikavý pohľad na vedca, zmätený zmenou jeho správania. Dalo sa ťažko pochopiť prečo, ale nemohol sa mýliť. Lidgett už nebol zbabelcom. Niečo sa prihodilo, čo ho povznieslo nad neho samého a dodalo mu odvahu. Skrýval sa za tým azda nejaký úskok? Vedel azda, že ho čoskoro zachránia?
Nerobil nič iného, iba sa uprene pozeral na sivé škvrny.
"Udivujúce," zopakoval. "Nikdy som tomu neveril, ale tu je dôkaz. Dajte améby do správnej teploty a vhodného ovzdušia, pridajte trochu kyseliny jablčnej a ony rastú a rastú. Bohvie, prečo na to kyselina jablčná tak pôsobí. Môžete temer vidieť, ako rastú..Neveríte mi, však?" Vydal čudný, chvastavý, triumfálny zvuk. "Nuž, môžem vám ukázať na zopár príkladoch, ako rastú." Keď to Davos po prvý raz zistil, musel na to hľadieť ako udivený školák. Potom pochopil, k čomu by to mohlo viesť. Nepotreboval nič iného, iba planktón a kyselinu jablčnú, a mohol vypestovať celé bilióny octi. V mori je planktónu dostatok a kyselina jablčná je veľmi lacná. Veľkým problémom bolo usmerňovanie rastu a uloženie buniek na rozličných miestach. Urobil niekoľko pokusov - veď viete - v Tichomorí a v Novom Anglicku. Vtedy ma do toho zasvätil prvý raz. Povedal mi, že hľadá spôsob ako vytvoriť dážď. Väčší, to by bolo nemožné, však? To si o tom mysleli všetci. Len si predstavte, len si pomyslite, čo by sa stalo, keby ste vzali niekoľko miliónov týchto octi na Saharu! Nazvite to dažďom. Dajte Arabom toľko vody, koľko potrebujú, a zúrodnia ju tak, že budú ako holandské tulipánové polia, nemyslíte?"
Zmĺkol a oblizoval si pery.
"Áno," prisvedčil Woburn, ale nezdalo sa mu, že by si to bol Lidgett povšimol. Pred jeho očami sa odohrala zázračná premena. Tu, vo vlastnom prostredí, rozprávajúc o predmete, v ktorom sa vyznal, sa Lidgett stal celkom iným človekom. Oči mu žiarili, držal sa vzpriamene a nadobudol sebadôveru, ktorú by ťažko niekto hľadal v zbabelcovi, akým sa ukázal hore v spálni.
Zmenilo ho tak iba prostredie laboratória a téma rozhovoru? Alebo vedel, že prichádza pomoc?
Pokračoval zachrípnutým hlasom.
"Sú to, pravdaže, ohromujúce živočíchy. Ich rast sa riadi množstvom kyseliny jablčnej. Zhromažďujú v sebe v obrovských množstvách vodík a majú v sebe katalyzátor, na ktorý sme nikdy nevedeli prísť. Keď živočíchy puknú, vodík z nich vystrelí a v styku so vzdušným kyslíkom vytvára vodu. Deje sa to s výbušnou rýchlosťou. Tryskajúca voda má úžasnú silu. A keď octi dosiahnu štádium dospelosti, akýkoľvek otras alebo úder spôsobí, že vybuchnú. Fakt! Môžu sa prehrabať pod vrchy alebo pod morské dno - hocikde. Videl som, ako vybuchli celé hŕby takmer odrazu - vyzeralo to ako gejzír. Prvý, ktorý vybuchne, otrasie ostatnými, a už to ide. Ak sa to stane na otvorenom priestranstve, vyzerá to ako prietrž mračien alebo prílivová morská vlna. Prvé pokusy sa urobili na ostrove v súostroví Sa-moa. Za niekoľko týždňov octi zaplavili celý ostrov. Napadli aj obchodnú loď. Ostrov jednoducho zmizol. Ohromujúce! Vtedy sme už dokázali nemožné, vyrábajúc z morskej vody pitnú. Pravdaže, tu sme sa nemohli zastaviť. Davos nás nútil ďalej pracovať a hľadať spôsoby ako octi celkom ovládať. Urobili sme niekoľko kultúr a výsledok bol vždy rovnaký: pridajte ku hociktorej kultúre kyselinu jablčnú a za niekoľko hodín dorastú na octi."
Lidgett zmĺkol a dychčal.
"Je to pravda. Pozrite, ukážem vám to. Ukážem kultúru. Všetko -"
Obrátil sa.
Otvoril ústa a celý sa bleskové zmenil. Strach sa ho opäť zmocnil. Štuchol Woburna.
V kúte zablikalo zelené svetielko.
"To je - to je telefón," preglgal. "Telefón. Niekto musí - musí vedieť, že sme tu."

17

Neozval sa nijaký zvuk, iba svetielko blikalo. Keď sa maň.Woburn díval, začala ho premkýnať zima od strachu. Vyburcovali ho zo sveta, ktorý vytvoril Lidgett, zo sveta vedeckej fantázie, a objavilo sa svetielko. Nemusel si ho všímať. Mohol naň jednoducho neodpovedať. Ale keby nikto neodpovedal a hocikto zvonku by mal dôvod myslieť si, v laboratóriu niekto je, mohli by prísť preskúmať situáciu.
"Odpovedz," prikázal.
"Ale -"
"Zdvihni slúchadlo," nástojčivo zopakoval Woburn drsným tónom. "Povedz nejakú výhovorku, prečo si zostal trochu dlhšie v laboratóriu." Posotil Lidgetta do kúta. "Nie, aby si sa pomýlil!"
Nevedel, či bude Lidgett vedieť zrozumiteľne rozprávať. Pery sa mu chveli a neprestajne zo seba vydával rad nezrozumiteľných zvukov. V kútikoch úst mal penu, ktorej bublinky neprestajne pukali. Pohol sa však s Woburnom v pätách k čiernemu telefónu a vystrel ruku.
"Ponáhľaj sa," zašepkal Woburn.
"Po-pokúšam sa," zašomral Lidgett a zodvihol slúchadlo. Pomaly ho priložil k uchu. Svetlo zhaslo. "Tu - Lidgett," vyslovil tak starostlivo, že to muselo zburcovať každého, kto s ním hovoril.
Načúval.
Otvoril od údivu ústa, podlomili sa mu kolená a obrátil sa k Woburnovi, držiac prístroj trasúcou sa rukou.
"To - to - to - je pre vás," zašepkal. "Slečna Eva - chce sa s vami zhovárať."
"Dobre, daj mi to," urážlivo povedal Woburn.' Musel zo seba striasť účinok Lidgettovho správania, musel sa naňho dívať a musel sa pokúsiť pochopiť, ako sa mohla Eva dozvedieť, že je tu, a čo vlastne chce. Haló, to ste vy, slečna

Davosová?" Ozval sa strmo.
"Bob," zadychčané povedala Eva, "máme iba chvíľočku času. Vystriedala som telefonistku. Ste v poriadku?"
"Áno. Ja -"
"Všetci sa máme stretnúť o trištvrte na osem v salóne. Bude tam aj otec. Ak sa oneskoríte, zaručene vás začnú vzápätí hľadať. Neviem, o čo ide, ale vyskytla sa akási nepríjemnosť. Ste si - ste si celkom istý, že je všetko v poriadku?"
"Áno."
"Ako - ako ste sa dostali tamdolu?"
"Ako ste vedeli, kde ma nájdete?" odvetil otázkou.
"Telefonovala som všade," povedala Eva, "a nemohla som vás vystopovať. Potom mi sluha povedal, že vás videl s Lidgettom. Nedôverujte mu, Bob! A o trištvrte na osem musíte byť v salóne."
Teraz bolo štvrť na osem.
"Budem tam," prisľúbil. "Do videnia."
Zložil.
Kým bol pri telefóne, Lidgett sa mohol pokúsiť o nejaký úskok. On sa však ani nepohol. Potil sa. Hovor ho vytrhol z nálady blízkej extáze. Woburn vycítil, že sa do aej nedostane tak rýchlo naspäť. Čaro sa zlomilo.
"Ako - ako sa ona -"
"Plány pre budúcnosť sa jej páčia práve tak málo ako mne," ostro riekol Woburn. Nesmie premárniť ani sekundu.
"Teraz sem s tými octi! Ukáž mi všetko, čo sa len dá! Nestoj tu a neslintaj!"
"Do - dobre," prisvedčil Lidgett.
Pohol sa k jednej z veľkých chladničiek. Chvíľu pred ňou stál, potom zvrtol klučku. Pritom zašomral: "Inkubátor."
Naširoko otvoril dvierka a vybral odtial velkú tanierovitú nádobu. Woburn usúdil, že je asi z umelej hmoty. Mala dno a veko - vyzerala skôr ako tie lepen-kové škatule, v ktorých sa predávajú balené syry, ale bola dva razy taká veľká. Vnútri boli na vrchnáku, na dne i na stenách malé škvrnky.
"Tam - tam je tá kultúra," zašomral Lidgett. "Môžete vypestovať bilióny octi - bilióny. Krmte ich planktónom a potom im dajte kyselinu jablčnú a ony rastú. Očividne rastú."
"Ako dlho vydržia mimo inkubátora?"
"Ach, ony vydržia. Môžete ich zmraziť alebo variť - sú nezničiteľné." Temer sa zachichotal. "To jediné, čo ich môže zničiť, je celkom jednoduché. Je to kyanid draselný."
"Kyanid?" zopakoval Woburn.
"Veru tak. Kyanid draselný ich zabíja. Jablčná kyselina im pomáha rásť. Pozrite sa." Lidgett sa už zasa spamätal. Predmet jeho záujmu na neho pôsobil ako droga. Keď zavrel dvierka prvého inkubátora, obrátil sa k ďalšiemu; ešte vždy držal v ruke plochú nádobu so škvrnkami vnútri. V ďalšom inkubátore bolo množstvo malých sklených škatuliek, vyzerajúcich ako malé nádrže na tropické rybky. Vytiahol jednu. "Pekná úroda," povedal. "Vidíte?" Boli v nej sivo sfarbené škvrny, vyzerajúce skôr ako tie v ostatných nádržiach na konci miestnosti. "A teraz sa pozrite!"
Vsunul do nádoby oceľový drôt, vyzerajúci ako pletacia ihlica, dotkol sa ním jednej škvrny a vytiahol ho. Na konci mal maličké škvrnky. Vložil nádrž naspäť, zavrel dvierka a prešiel k ďalšiemu inkubátoru; i v tomto boli sklené nádobky, ale prázdne.
Potriasol nad jednou z nich ihlicou.
"Nemáme veľa času -" začal Woburn.
"Počkajte len minútku," povedal Lidget. Zase sa celý triasol vzrušením. I hlas sa mu chvel. "Nepotrvá dlho, kým sa to začne."
Woburn si otrasene pomyslel: "Predsa to nemôže byť až také rýchle."
Upieral pohľad na nádrž.
Spočiatku boli škvrnky na dne nádrže sotva viditeľné. Neveril, že by narástli pred jeho očami, a bol pripravený na to, že sa za tým skrýva nejaký Lidgettov podfuk. Lidgett ho však pozoroval rozžiarenými očami ako otec syna.
"Pozrite sa," zašepkal.
Octi začínali rásť.
Nebol tam jeden, ale niekoľko tuctov; za tých niekoľko sekúnd škvrnky narástli na rozmer špendlíkových hlavičiek a za päť minút už boli také veľké, že sa dali rozoznať púhym okom. A ustavične rástli. O niekoľko hodín by boli také veľké ako octi, ktoré Woburn videl neďaleko Vlkovej.
Lidgett si pošúchal ruky so spokojným nadšením. Na mľandravej tvári sa mu zračil jasne vraviaci výraz: "No, čo som vám povedal?" Vzal malú nádrž k výlevke, prevrátil ju a niekoľko sekúnd pozoroval malé, mrviace sa octi. Potom vzal kadičku a rozdrvil ich. Ešte aj v tomto štádiu z nich vystrekla voda a trochu z nej mu streklo na ruku.
"Vyjasnime si to," začal Woburn napätým hlasom. "Začína sa to kultúrou, ktorú tu vytvárate. Živočíchy žijú v akýchkoľvek podmienkach. Neznášajú iba kyanid draselný. Keď kultúra dostatočne narastie, nazvete ju octi. Keď ju vložíte do kyseliny jablčnej, octi začnú rásť. Je to tak?"
"Jednoduchšie by sa to ani nedalo vyjadriť."
"Ako sa dostali tam do tých skál?"
"Ach, to je celkom ľahké," odvetil Lidgett. "Vyvŕtali sme niekoľko otvorov, využili prirodzené dutiny a roztrúsili tam živočíchy v počiatočnom štádiu vývoja. Potom sme ich postriekali kyselinou jablčnou. Skúšali sme to už predtým p. výsledok je vždy rovnaký. Octi si nájdu trhliny v skalách, ba dokonca sa vedia prevŕtať cez mäkší kameň a dostanú sa veľmi hlboko. Keď sú dospelé, pri najmenšom tlaku vybuchnú. Je to uchvacujúce. Niekedy si samy spôsobia výbuch, keď sa usilujú dostať cez skalu, ale takmer vždy sa nájde nejaké miesto, kadiaľ to ide dosť ľahko. Je fantastické, ako rastú a rozmnožujú sa. Tie živočíchy na okolí neboli dlhšie v zemi ako dva týždne. Celkom prederavili celé to miesto.

My sme, pravdaže, v bezpečí. Treba priznať, že ten starý diabol nie je nijaký hlupák! Dal urobiť náčrt krajiny a dal vykopať obrovskú priekopu - povedal, že kvôli zavodňovaniu. Potom dal do priekopy kyanid draselný a napumpoval ho do zeme. Vytvoril akúsi plynovú clonu a pokusy ukázali, že octi sa zriedkakedy zahrabávajú hlboko - prevŕtajú sa pod povrch a smerom dohora, ale nie hlboko. Keď chcete, aby sa pod niečo dostali a vykonali svoju prácu, musíte ich v prvom rade zahrabať hlboko. Je to celkom ľahké - stačí vŕtať, ako keď sa hľadá nafta - tuhore, na morskom dne, hocikde."
"Rozumiem," prisvedčil zachrípnuto Woburn. "Kde vzal kyanid draselný?"
"Ach, vyrábame ho priamo tu," odvetil Lidgett. "Vidíte tie dvere z umelej hmoty?" Ukázal na dvere blízko dvoch nádrží na odľahlom konci izby. "To je plynová komora." Zachichotal sa, akoby to naozaj nemal v hlave v poriadku. "Za dverami je plynový kohútik a ďalšia záclona z umelej hmoty. Vidíte tie plynové masky, ktoré tam visia? Skôr, ako vojdete do tých dverí, musíte si jednu z nich nasadiť, inak - clona."
Stál a nervózne sa uškŕňal.
Woburn sa pozrel na plynovú komoru, na masky, visiace hneď pri nej, a zase na Lidgetta.
"Kde sú kultúry?"
"Ach, tie? Tamto v inkubátore -"
"Nemyslel som tie. V ktorých častiach sveta uložil tie kultúry - tie octi?"
"Ach, to neviem," povedal bez rozmýšľania Lidgett. "To vybavil on s Favershamom." Opäť si oblizol pery a vrátil sa mu vydesený výraz. "S tým som nemal nič spoločného, pán Woburn. Ja iba robím svoju prácu. Vidíte predsa, že som vedec, nie V Viem, že ten starý diabol má akýsi šialený nápad, že chce založiť nový svet, izolovať toto miesto a vypestovať dokonalých ľudí a zvieratá. Chce vypestovať všetko - nazdávam sa, že chce vytvoriť nový raj. My tu máme zostať ako pozorovatelia! Budeme to každý deň kontrolovať, deň za dňom a písať správy - pripravovať vedecké údaje." Opäť prskal a v kútikoch úst mal penu. "Som iba vedec a vedci si nemôžu dovoliť trápiť sa pre niekoľko ľudských životov."
"Nie," odvetil Woburn. "Kde je vysielačka?"
"Nesmiete ju použiť! Keby to Davos zistil -"
"Kde je?"
"Tam," odvetil Lidgett a ukázal na oceľové dvere, vyzerajúce skôr ako dvierka pokladnice vstavanej do steny. Prešiel k nim a potiahol kľučku. Dvierka sa otvorili.
"Akosi ľahko sa otvárajú, však?" spýtal sa Woburn.
"Áno, ale prúd je vypnutý. Keď je vypnutý, tak je všetko v poriadku. Obyčajne býva zapnutý, ale zdá sa, že dnes šéf nie je taký opatrný."
Prečo Davos uvoľnil bezpečnostné opatrenia? rozmýšľal Woburn, ale na túto otázku si nevedel dať odpoveď a nechcel sa spytovať Lidgetta.
Vysielačka bola malá a vyzerala ako stovky iných, používaných nadšenými amatérmi na celom svete. Vedel s ňou zaobchádzať. Každá minúta bola vzácna.
"Ubezpečujem vás, v záujme vedy -" začal Lidgett.
"Myslím, že v záujme ľudskosti sa neodvážim ponechať ťa nažive," prerieknol veľmi ticho Woburn.
Stál celkom nehybne a pozoroval, ako sa tomu chlapovi pohybujú pery a v očiach mu žiari hrôza. Musel čeliť niekoľkým prostým faktom. Lidgett mu prezradil všetko, čo vedel. Lidgett bol pravý zbabelec a pod tlakom by sa zlomil. V snahe zalíškať sa Davosovi a Favershamovi a získať si ich priazeň by bežal za nimi a všetko im rozpovedal.
Woburn sa teda ocitol pred nevyhnutnosťou.
Nemohol si dovoliť ponechať Lidgetta nažive.
Lidgett zodvihol ruky, akoby sa ho usiloval odraziť, a cúvol, čítajúc vo Woburnových očiach svoj osud. Musel vedieť, že smrť je nevyhnutná, a neprosil o odloženie rozsudku slovami, lebo svaly jeho hrdla mu vypovedali poslušnosť. Pohyboval ústami a v kútikoch mal penu.
Woburn chladne, nezúčastnene uvažoval: "Čo urobím s telom?"
Potom mu niečo prišlo na um. "Kyanidová komora. Môže sa zabiť sám."
Vrhol rýchly pohľad na masky.
"Nie, nie, nie!" skríkol Lidgett a vrhol sa dopredu. Bol veľký a silný, a keby sa raz dostal hore, ťažko by sa ho dalo striasť. Woburn ho udrel zaťatou päsťou do žalúdka tak, že sa skrútil od bolesti, a potom ho udrel ešte raz do brady. Lidgett klesol na dlážku. Stratil vedomie.
Woburn si vzal masku.
Pomaly si ju nasadil a išiel do kyanidovej komory. Preskúmal dvojité dvere z umelej hmoty, aby videl, ako plynová komora funguje. Videl to. Zdvihol bezvedomého chlapa na nohy a vliekol ho smerom ku komore. Kým ta došli, ťažko dychčal a myslel, že ak si na chvíľu neoddýchne, nebude to môcť dokončiť.
Nemohol si dovoliť oddychovať. Zatiahol Lidgetta do plynovej pasce a otvoril vnútorné dvere. Nezostal tam dlhšie ako sekundu. Ponáhľal sa von. Priesvitná umelá hmota pasce zapadla na svoje miesto. Videl Lidgetta, ako leží s otvorenými ústami na dlážke. O niekoľko minút bude mŕtvy.
O niekoľko sekúnd.
Woburn sa odvrátil.
Pocítil chlad smrti a nejasný pocit viny. Niekoľko sekúnd sa nemohol pohnúť. Potom mu pohľad padol na vysielačku. Pohol sa k nej a ponáhľal sa, ako sa to len dalo. Zastal pred ňou a skontroloval si panel, prístroj a celé zariadenie. Nasadil si slúchadlá a potom vytiahol malú kovovú stoličku a prikrčil sa na nej. Prístroj bol nastavený na takú vlnovú dĺžku, akú by mohli v Londýne zachytiť. Začal celkom jednoducho vysielať svoju prvú správu: "Volá zámok Ronoch.

Zámok Ro-noch. Mám súrnu správu pre doktora Palfreyho. Žiadam každého, kto vypočuje túto správu, aby ju hneď telegraficky oznámil najbližšej policajnej stanici."
Woburn zmĺkol a potom pokračoval:
"Súrna správa pre doktora Palfreyho zo zámku Ronoch. Zatelefonujte polícii a požiadajte ich, aby oznámili doktorovi Palfreymu, že kyanid draselný zabíja octi. Opakujem ešte raz: kyanid draselný zabíja ocii. Pri ich raste sa používa kyselina jablčná - opakujem, kyselina jablčná. A nech si doktor Palfrey nevšíma nijaké vyhrážky. Davos sa rozhodol tak či tak konať. Doktor Palfrey by mal prepadnúť zámok a varovať patričné miesta, že sa pravdepodobne môžu očakávať rozsiahle záplavy na východnom pobreží Anglicka a v Holandsku.
Podstatu správy ešte dva razy zopakoval.
Nevedel, či sa mu podarilo správu odvysielať, ani či ju niekto zachytil alebo nie.
Vstal a poobzeral sa.
Všetko najdôležitejšie bolo v tejto miestnosti. Za desať minút by ju vedel celú zničiť, ale keby to urobil, výskumník, ktorý by tam prišiel prvý, by vyvolal poplach, a on by už hikdy nemohol odtiaľ odísť a dozvedieť sa, či jeho správa došla.
Neodvážil sa zničiť laboratórium.
Podišiel k dverám s nápisom "Sir Gabriel" a skúsil kľučku. Dvere boli zamknuté. Skúmal zámku a videl, že by ju nemohol tak Iahko otvoriť, a keby ju rozstrieľal, tiež by vyvolal poplach. Ale kým nevedel, kde všade boli kultúry, všetky informácie, ktoré získal, by stratili význam.
Odrazu sa celý zachvel.
Potom sa pozrel na Lidgetta, lepšie rečeno na Lid-gettovo telo. Čo keď niektorým z jeho kľúčov odomkne zámok. Stálo by to za pokus?
Nemal ani dvadsať minút času.
Nechaj to teraz a odíď, povedal si. Cez noc možno nájdeš príležitosť, ako sa opäť dostať do laboratória a vypáčiť dvere.
Mohla by Eva v noci preplávať na pevninu alebo zohnať člnok a dostať sa tam? Mohla by všetko porozprávať Palfreymu práve tak dobre ako on a on by tu mohol zostať a zistiť, kde inde na svete sú ešte uložené tieto kultúry.
Zložil si masku.
Videl, že Lidgettovo telo už zmenilo farbu, ale teraz to na neho vôbec nezapôsobilo. Otvoril jeden po druhom inkubátory a vybral z nich trochu tej plesne. Našiel malé schránky z plastickej hmoty, zoškriabal do nich trochu maličkých octi a potom ich zabalil do bieleho kancelárskeho papiera a strčil do vrecka.
Odstránil stoličku od dverí.
Keď sa dotkol kľučky, pocítil prvý skutočný nával strachu. Keby bol teraz niekto na chodbe, musel by opäť zabíjať - alebo sa nechať zabiť.
Smelo otvoril dvere a vyšiel von.
Nikto tam nebol.
Pokiaľ vedel, nikto ho nezazrel, keď vystupoval z výťahu na poschodí, kde boli spálne, a kráčal k svojej izbe. Bolo o desať minút trištvrte na osem. Mal ešte desať minút času. Spomenul si, že Eva ho varovala pred akousi nepríjemnosťou, ale o tom nepremýšľal; prešiel k posteli a klesol na ňu. Neľahol si, iba vzpriamene sedel. Triaslo ho a striedavo cítil pálčivé teplo a mrazivú zimu. Pravdaže, išlo o nervovú reakciu, ktorá musela prejsť. Zúfalo sa mu zachcelo niečoho napiť. Hľadel uprene pred seba do prázdna a mysľou mu prebleskovali rôzne predstavy.
Reggie.
Jenny.
Telá, plávajúce medzi troskami budov.
Ruby s opuchnutým hrdlom.
Lidgett s očami plnými hrôzy.
Zdalo sa mu, že octi, ktoré má vo vrecku, mu pália bok. Okrem toho sa mu videlo, že sú také obrovské, že mu na boku vydúvajú šaty - že rastú. V záblesku blížiacej sa paniky vyskočil a pozrel sa do zrkadla.
Sako mu padlo celkom normálne.
Prešiel k umývadlu, naplnil ho studenou vodou, namočil si tvár a ruky a poutieral sa uterákom. Áno, cítil sa lepšie. Zapálil si cigaretu. Želal si, aby mu zuby nezačali drkotať a aby vedel potlačiť chvenie, ktoré sa ho zmocnilo. To však prejde; bude musieť.
Musel sa napiť.
Bolo trištvrte na osem o tri minúty.
Vyšiel z izby. Keď sa blížil k výťahu, prešiel si dlaňou po čele a zistil, že má vlhkú ruku. Nijaký znak na výťahu nebol osvetlený, kým nestlačil tlačidlo. Potom sa rozsvietila značka "Výťah vystupuje". Oneskorí sa, ale iba o niekoľko minút. Nezačnú ho predsa upodozrievať, kým nebude aspoň o desať minút osem, však? Alebo azda ešte neskoršie? Doparoma, prečo sa ten prekliaty výťah nehýbe? Celkom sa plazil. Začul šťuknutie na jednom poschodí.
Teraz záležalo iba na jednom: udržať si stoj čo stoj chladnú hlavu. Správať sa normálne. Tváriť sa zmätene, dotknuto, dokonca nahnevane, ale celkom obyčajne. Možno pohoršene a trochu rezignovane. Tváriť sa, akoby priznával, že vie, aké má šťastie, že je tu. Treba pamätať na to, že Faversham zatiaľ nepovedal, že by ho z niečoho upodozrievali. Bolo prinajmenej možné, že Faversham a Davos boli presvedčení o tom, že prišiel navštíviť Evu a jednoducho tu uviazol.
Nie, treba si to jasne priznať: padaciu mrežu spustili preto, aby ho zadržali.
Keby nevedeli, alebo netušili, že prichádza od Palfreyho, prečo by sa ho boli namáhali zadržať? Na to predtým

nepomyslel. Mal tak málo času na to, aby o niečom rozmýšľal? Iba sa stretol so situáciami, ktorým musel čeliť a prekonávať ich.
Výťah zastal.
Keď vystúpil, zaťal zuby, pokúšajúc sa prekonať záchvat triašky. V takýto horúci večer sa nikto nemohol chvieť a zostať pritom nenápadný. Malo to byť akési rodinné zhromaždenie. Budú tam všetci - pravdaže, okrem Ruby. Bol by rád vedel, či sa majú zísť kvôli Rubyinej smrti, či sa už našlo jej telo a kto ju zabil.
Na chodbe bol krehký starček oblečený v čiernom; mal biele vlasy a ponášal sa na sluhu, ale nebol taký namyslený. Mal sviežu tvár, takú ružovú ako tvárička dieťaťa, a bystré oči, ktoré pátravo uprel na Woburna. Keď sa Woburn obzeral okolo seba, starček stál pred zavretými dverami izby.
Usmial sa.
"Môžem vám azda nejako pomôcť, pane?"
"Ach, áno," riekol Woburn. "Hľadám salón."
"Tak nemusíte ísť ďaleko," povedal starček s čarovným, dobráckym úsmevom. "Stojíte práve pred jeho dverami."
Pohol sa dopredu a otvoril jedny dvere. Potom uhladene sklonil hlavu tak, že preniesol Woburna späť cez dlhé roky do nejasne zapamätaných dní vlastného detstva, keď navštevoval s rodičmi vznešené domy.
Woburn sa pristihol, že sa usmieva, vďačný za pomoc, ktorú mu starý pán poskytol, i za to, že ho akosi upokojil.
"Ďakujem vám."
"S radosťou," odvetil starec.
Woburn vošiel dnu a starček za ním. Každý sa na nich pozeral - ešte aj Faversham, stojaci pri veľkom obloku s výhľadom na priečelie zámku a na padaciu mrežu. Bola tam Eva, Adam a akýsi človek v strednom veku, s ktorým sa Woburn ešte nestretol.
Davos.
Kto iný by to mohol byť?
Woburna jeho výzor rozčaroval. Bol územčistý a oblečený v zle padnúcom obleku; drôtené vlasy rastúce rovno z čela a okuliare s hrubými sklami mu skutočne nepridávali na pôsobivosti; ťažko sa dalo uveriť, že je Eviným otcom.
"Myslím, že už sme tu všetci," ozval sa starec spoza Woburnovho chrbta. "Pravdaže, všetci okrem úbohej Ruby. Eva, miláčik, prosím ťa, nalej niečo pánu Wo-burnovi. Chcel som iba niečo povedať, ale to nemusí trvať dlho."
Zmĺkol.
Woburn sa rýchlo zvrtol, aby sa pozrel - na Davosa. Na samotného diabla. Na láskavo vyzerajúceho starca so snehobielymi vlasmi, s detsky ružovou tvárou, príjemným úsmevom a takým jemným a tichým hlasom, že ho chvíľami nebolo ani počuť.
Sir Gabriel Davos sa na neho usmial.
"Eva, nazdávam sa, že by si nás mala predstaviť," povedal, "ale nerob si starosti, predstavím sa azda sám. Som Sir Gabriel Davos, pán Woburn. Som veľmi rád, že mám príležitosť vyjadriť vám svoju hlbokú osobnú vďaku za vašu udatnú, áno, udatnú a odvážnu záchranu mojej dcéry." Pozrel sa na Evu, ktorá práve nalievala do pohárika. "Zachránili ste viacej, ako viete, pán Woburn, oveľa, oveľa viacej, ako viete. Ako aj seba."
Zažiaril.
Rozprával tak, ako starci rozprávajú; nesúvislé a takmer nelogicky ako človek, ktorého myseľ blúdi.
"Ach, drahá Eva, to je pohárik pána Woburna, však - a naliala si, ako vidím, aj mne - aké pozorné od teba. Áno. Ďakujem ti." Vzal si pohárik sherry, pozrel sa naň proti svetlu, akoby oceňoval jeho farbu, počkal, kým si Woburn vzal od Evy pohár, a potom zdvihol svoj.
"Teraz si na niečo pripijeme," povedal. "Pripijeme si na starý svet, na to, čo je mŕtve a čo zmizlo, a pripijeme si na zdravie, na šťastie a na budúcnosť, áno, na budúcnosť každého, kto tu dnes večer je. Pravdaže, okrem," jeho úsmev bol zdvorilý a akoby priadol, "pravdaže, okrem na zástupcu toho nezodpovedného doktora Palfreyho."

18

Woburn si myslel: "Keby som sa i dostal z izby, ako by som preliezol cez múr?"
Na rozmýšľanie takmer nebolo času, iba na pocity. Pocítil taký otras, akoby bol dostal zaucho; bolo to tým horšie, že to Davos povedal tak mierne. Iba sa na neho pozrel, a to bolo všetko. Potom sa poobzeral po ostatných, akoby skutočne vychutnával svoju malú senzáciu.
Zase šok!
Nato zúfalstvo; rýchlo odhadol izbu, obrovský oblok a jediné, masívne dvere. Woburn bol bližšie k dverám, ale povedzme, že by teraz vyšiel von. Nemohol by ich zamknúť a pravdepodobne by sa nedostal ani po vonkajšie dvere. A keby aj, akú mal nádej dostať sa cez nádvorie?
Boli tí chlapi ozbrojení?
I keby neboli, Adam by ho premohol. Vedel si predstaviť mohutné svaly "dokonalého muža".
To všetko prebehlo Woburnovi mysľou za niekoľko sekúnd. Ani sa nepohol. Uvedomil si, že sa Eva na neho rýchle pozrela, plná obáv; nato načerpala z akéhosi skrytého zdroja silu, aby sa odvrátila a neukázala na sebe ani podozrenie ani súcit s ním. Bola to chyba? Všetci ho istotne upodozrievali.
"Musím mu skutočne zablahoželať," pokračoval Da-vos tým najmiernejším hlasom, aký si len možno predstaviť, "pretože -"
Musím ujsť, rozmýšľal vzrušene Woburn; nemôžem sa len tak vzdať a o nič sa nepokúsiť.
" - bol s nami tak dlho," dokončil Davos a opäť sa mierne usmial. Vyzeral ako mierny starček, vychutnávajúci svoj žartík.

Woburn stál ako kus dreva.
Eva sa naňho rýchlo, nedôverčivo pozrela. Potom sa pozrela na svojho otca.
"Veru, klamal nás tak dlho, že keď som sa o tom prvý raz dopočul - iba dnes ráno, práve pred začiatkom - ech - potopy, nemohol som tomu uveriť," povedal Davos. "Ale teraz už mám všetky potrebné dôkazy. Nazdávam sa, že to vlastne ani nie je také prekvapujúce. Je pravda, že doktor Palfrey ma už dlhší čas upodozrieval, že sa zaujímam o octi - dlhšie, ako som si uvedomoval. Preto dal medzi nás toho chlapa."
Chlapa.
"Túto - ech - zmiju na našej hrudi," povedal Davos akoby mierne pobavený. "Avšak -"
Adam Reed vytiahol pravú ruku z vrecka. Woburn nezbadal, kedy ju tam dal, ale teraz videl, že ju vytiahol a že v nej drží malú automatickú pištoľ. Mala cibuľovité zakončenie hlavne. Rozpamätal sa, že takú zbraň vytiahol strážca, keď sa na neho chystal vrhnúť leopard. Výťažok curare! "Dokonalý muž" ju zľahka držal v ruke so zlatistou pokožkou. Čo mu chýbalo po rozumovej stránke, vynahrádzal reflexmi, pretože vo chvíli, keď si uvedomil, že je medzi nimi zradca, vytiahol pištoľ.
"To ti nepomôže, Adam," povedal Davos. "Nič ti nepomôže."
Nikto iný neprehovoril.
Nikto sa ani nepohol.
Woburn, ktorý sa najprv pozeral na Evu, musel nasilu odvrátil pohľad. "To ti nepomôže, Adam. Nič ti nepomôže." V krátkej vete náhle vrhnutej do miestnosti bolo všetko podstatné: obvinenie, rozsudok i trest.
"Adam!" vydýchla Eva priškrteným hlasom.
"Áno," prisvedčil jej otec. "Pamätáš sa, že Adama sme prijali do svojich služieb pred niekoľkými rokmi, keď sme boli prvý raz v Novom Anglicku. Poľoval v Adirondacks a celkom zapadol do našich plánov. Nemyslím, že by sa bol našiel dokonalejší fyzický exemplár. Pravda, vyskytli sa chvíle, keď som sa obával, že po duševnej stránke nie je práve najlepšie vybavený, ale povedal som si, že má v sebe tie dobré vlastnosti, ktoré sú podstatné, a to česť a úprimnosť a okrem toho i potrebný temperament. Bol som presvedčený, že moja Eva zabezpečí svojim deťom všetky potrebné intelektuálne vlastnosti. Nuž - tak. Povedz mi, Adam, slúžil si Palfreymu už vtedy, keď si sa k nám pripojil? Alebo ťa až potom nejako podplatil?"
Adam Reed sa usmieval. Ešte vždy držal v ruke pištoľ, ignorujúc záhadný výrok: "To ti nepomôže!" Cúvol od ostatných, takže sa ocitol blízko steny, a nikto sa mu nemohol dostať za chrbát. Prázdny výraz mu celkom zmizol z tváre. To ho tak zmenilo, že sa z neho stal celkom iný človek.
"Pracoval som pre neho od začiatku," povedal.
"Ale, ale. Azda si vedel, že hľadám dokonalého muža? Aká pozoruhodná sebadôvera!"
"Nevedel som, čo hľadáte," odvetil mierne Adam. "Strávili ste kopu času potápaním pri pobreží Maine a skúmali niektoré Adirondacké jazerá. Najali ste si ma ako sprievodcu, ktorý vedel plávať a poznal dôkladne tú oblasť. 2il som tam takmer každé leto."
Davos pokrčil plecami.
"Veľmi zaujímavé, Adam. Nuž, buďme teraz rozumní, čo sa týka celej veci. Pravdaže, vieš, že teraz nemôžeš ujsť." Mal taký dobrácky, anjelský úsmev! "A nemôžu ťa ani nijako zachrániť. Palfrey nezaútočí, ak sa nazdáva, že s nami môže vyjednávať, a nám netreba veľa času. Bezprostredné nebezpečenstvo útoku nám teda nehrozí. Vieš, povedal som, že sme rozmiestnili octi na mnohých strategických miestach na celom svete, a to je skutočne pravda. Máme spojencov, ktorí zdielajú naše sny! Povedal som Palfreymu aj to, že ak sa pokúsia použiť proti nám násilné metódy, privedieme octi rýchlo k dospelosti a potom dôjde k veľkým potopám. Čo však nevie -" Davos sa krátko, sucho zasmial, "je to, že proces dospievania už začal a jestvuje iba jediný spôsob ako zabrániť plnému rastu biliónov octi vo všetkých hlavných centrách obyvateľstva, vrátane vysoko položených i tých, ktoré sú blízko pobrežných vôd. Keď sa raz budú octi na zemi voľne pohybovať, rozmnožia sa miliónkrát. Kým si doktor Palfrey a jeho priatelia v Downing Street uvedomia, že krajina má byť potopená, vtedy si uvedomia, že sa priveľmi zdržali s drastickými opatreniami. Ale oneskorili by sa v každom prípade, pretože som už bol pripravený dosť dlho."
Bolo to také ľahké -
"Nuž, Adam!" Davosov hlas zaznel živšie. "Až do dneška som nevedel, že si Palfreyho agent. Dozvedel som sa to tesne predtým, ako sme sa tu izolovali. Avšak znemožnil som tebe i všetkým ostatným dostať sa do laboratória bez môjho vedomia, kým sa izolácia nedovŕšila. Pretože si vedel, čo sa chystá, pokúšal si sa tam dnes ráno zúfalo dva razy dostať. Videli ťa. Preto som prikázal spustiť padaciu mrežu, aby som si bol istý, že sa odtiaľto nedostaneš. Nepochybne sa pohrávaš s pochabou myšlienkou, že sa ti podarí doplávať k pevnine, ale na to ani nemysli. Z týchto múrov sa nikto nedostane. Zaujíma ma iba jedna vec: koľko vôbec vieš a koľko si mohol prezradiť Palfreymu. Nazdávam sa, že toho nemôže byť veľa, pretože inak by nebolo všetko tak vyšlo."
"Myslím, že bude lepšie, ak budete musieť hádať, koľko toho Palfrey vie." Adam sa opäť zľahka usmial. "A je načase, aby tu -"
Stlačil kohútik a z pištole vyšiel obláčik dymu. Zasiahol Davosa, územčistého chlapa, a Favershama, ktorý udrel Adama po ruke. Dotkol sa aj Woburna. Mal slabú, sladkastú vôňu a mal zaúčinkovať okamžite ako vtedy na leoparda.
Woburn to vedel.
Vedel, že mu na rozmýšľanie zostáva iba nepatrný zlomok času, keďže sa čoskoro zrúti. Možno by mohol Adamovi pomôcť. Jediný úder alebo výstrel na Favershama alebo na Davosa by mohol Adamovi poskytnúť príležitosť na útek. Iste poznal všetky slabšie miesta múrov, kade by mohol prejsť, a možno mal medzi slu-žobníctvom priateľov.
Davos sa zachichotal.
"Nebuď hlúpy, Adam," povedal. "Dal som z tvojej pištole odstrániť guľky. Máš tam iba trochu kolínskej vody v

plynnom stave. Vonia vlastne veľmi príjemne. Ubezpečujem ťa, že som urobil všetky bezpečnostné opatrenia, aby som si bol istý, že nemôžeš ujsť a -" '
Adam sa nehýbal.
Davos sa milo usmieval.
"Adam, utekaj! Uteč!" zakričala Eva.
Vrhla sa na Favershama, ktorý stál najbližšie pri Adamovi, udrela ho do tváre a schmatla za ramená. Faversham bezmocne cúvol pred jej zúrivosťou a to poskytlo Adamovi sekundu potrebného času. Mohol sa pokúsiť dostať k dverám alebo k obloku. Na zlomok sekundy zaváhal ako predtým Woburn. Jediný chybný pohyb by ho teraz mohol pripraviť o celú nádej. Adam Reed vedel zaručene toľko čo aj on. Keby sa mu podarilo ujsť, mohol by on, Woburn, zostať tu, bezpečnejší vo svojej úlohe vyzvedača ako predtým.
Adam skočil.
Davos sa pokúsil uhnúť mu z cesty, ale sa potkol a Adam do neho vrazil, až sa zakymácal. Woburn zazrel Adama, ako kráča k dverám. Otvoril ich a vyšiel.
Neozval sa nijaký zvuk.

Dvere sa zavreli.
Faversham odstrčil Evu, držiac ju za pravé zápästie, ktoré jej vykrútil. Woburn sa ani nepohol. Nesmel Adamovi pomáhať. Muselo to vyzerať tak, že sa vzdal nádeje. Jeho príležitosť príde neskoršie. Musí prísť. Da-vos vykrikoval niečo nezrozumiteľného. Územčistý chlap bol teraz pri dverách. Faversham sa zvrtol a ponáhľal sa k francúzskemu obloku. Otvoril polovicu a vyšiel von. Zahvízdal na píšťalke. Davos bol už tiež na nohách a ponáhľal sa k obloku. Keď sa k nemu priblížil, zjavil sa Adam, bežiaci smerom k múru, ku klietkam a k údoliu.
Eva sa vrhla na Favershama.
Zúrivo ju odstrčil, takže spadla pred svojho, otca. Zdalo sa, že Davos ju nevidí. Woburn, ktorý sa škrípuc zubami násilím prinútil zostať na mieste a nezasahovať, zazrel, ako sa Davosová ružová dobrácka tvár zmenila. Vyzeral skôr ako satyr než.ako človek. Všetok zdanlivý pôvab jeho osobnosti zmizol.
V ruke mal pištoľ, vyzerajúcu ako normálna automatická pištoľ, a strelil cez sklo.
O sekundu neskôr vystrelil ešte raz.
Adam zmizol. Eva neisto vstávala zo zeme. Z úst jej cícerkom tiekla krv. Faversham a územčistý chlap bežali cez nádvorie a kričali. Zjavili sa ďalší chlapi oblečení väčšinou v rovnošatách.
Eva sa obrátila k Woburnovi.
"Choďte mu pomôcť! Urobte niečo!" Hystericky škriekala a v očiach sa jej zračilo zúfalstvo.
Chmatol ju za rameno.
"Neupodozrievajú ma, nesmú ma upodozrievať. Zohnal som všetko, čo potrebujem, a keby som sa mohol odtiaľto dnes v noci dostať -"
Nedopovedal, ale takmer mučivo sa usiloval uhádnuť, či ona vo svojom terajšom duševnom rozpoložení pochopí, čo mal na mysli. Zdalo sa, že pochopila. Pustila ho. Davos vychádzal von francúzskym oblokom. Bolo tam aspoň päť ďalších chlapov. Woburn bol presvedčený, že ani jednému z nich nezišlo na um, že by im mohol urobiť čo len najmenšiu nepríjemnosť.
Vyšiel oblokom von.
Bolo ešte vždy úplné denné svetlo. Videl, že chlapi sa zhromaždili pri bránke v múre, vzdialenej asi na päťdesiat yardov. Bránka bola otvorená. Za ňou boli klietky a zvieratá, žijúce v dvojiciach. Adam Reed s tuctom chlapov za pätami sa stratil z dohladu. Nemal nijakú nádej. Na jeho mieste by ju nemal nikto.
Chlapi zmizli.
Woburn teraz bežal tiež.
Nevedel, či sa Eva náhli za ním. Nepočul ju. Za bránkou bol však taký veľký hluk, že v ňom zanikli temer všetky blízke zvuky. Sám dychčal nahlas a namáhavo. Prišiel k bránke a pretlačil sa dnu; najskôr nevidel nič okrem stromov, niekoľkých klietok a pasienok pri múre, na ktorom sa ráno páslo toľko zvierat.
Teraz z nich uvidel iba niekoľko na úteku pred Adamom, ktorý už bol blízko múru. Chcel sa pokúsiť preliezť. Chcel -
Vyskočil a dočahoval najbližšiu vetvu stromu, na ktorý sa predtým uchýlil leopard. Keby sa dostal na strom, nevideli by ho a mal by nádej dostať sa na múr.
Woburn sa modlil.
Adam sa zachytil konára a začal sa priťahovať hore. Padol tucet výstrelov. Niektoré z o nich ho museli zasiahnuť, ale nespomalili jeho činnosť/ Bolo mu vidno iba nohy, keď sa ozval nový zvuk a zjavila sa nová hrozba - hrôzu ktorej bude mať Woburn v pamäti až do smrti.
Strážca Barney otvoril dvierka na leopardovej klietke a čierna šelma sa vyrútila von.
Strážca zahvízdal akýmsi čudným, vysokým tónom.
Leopard sa vyrútil zúrivo von s jasným zámerom. Potom vyskočil - a jeho veľká papuľa sa otvorila a chňapla po Adamových nohách.
Od tej chvíle Adam nemal nijakú nádej.
Nasledovala chvíla zúrivého zápasu za hrobového ticha, ktoré zapôsobilo ešte i na Davosa a Favershama. Potom sa postupne vynoril Adam, zúfalo a beznádejne mlátiaci šelmu.
Spadol.
Leopard ho nechal spadnúť, ale skočil na neho skôr, ako sa stačil prevaliť.
"Dokonalý muž" ležal dokaličený a mŕtvy na zemi.

Woburn vedel, že sa mu teraz naskytla vhodná príležitosť ujsť skôr, ako sa spamätajú z rozrušenia, ale netrúfal si utekať za denného svetla. Musí počkať, kým sa zotmie.
Davos a Faversham boli v salóne, vo veľkej bledomodrej a vínovočervenej miestnosti, krásne zariadenej, s pozlátenými zrkadlami a s nábytkom v štýle Ľudovíta XIV. Nábytok vycifrovaný, vyrezávaný a vyčalúnený brokátom pochádzal z tak dlho zabudnutého obdobia, že pôsobil až neskutočným dojmom. Teraz boli zažaté svetlá a Woburn sa prechádzal po izbe, kým Davos ho pozoroval s miernou tvárou, z ktorej sa stratil všetok hnev, a Faversham meravo stál, zakláňajúc sa trochu dozadu. Bradu mal vystrčenú a tváril sa tak, akoby mal chuť Woburna zastaviť.
Uplynuli dve hodiny.
Denné svetlo vybledlo a ďaleko nad morom bolo vidno večerné zore.
Keď zabili Adama, zaviedli Woburna hore do tejto izby a nechali ho tam spolu s dvoma chlapmi v uniformách, ktorí ho strážili vonku pred dverami. Nedovolili mu zhovárať sa s Evou ani s nikým iným. Pokúšal sa vyvolať dojem človeka, ktorého dohnala situácia, ktorú celkom nechápal, na hranicu pomätenosti. Správali sa k nemu asi tak ako k vrtošivému dieťaťu, ale nepoužili voči nemu nijaké násilie.
Nič nenaznačovalo, že by boli našli Lidgettovo telo.
Nič nenaznačovalo, že by sa im čo len prisnilo o tom, že vo vrecku nosí octi a v mysli všetky podstatné vedomosti, ktoré Palfrey potreboval, okrem znalosti miest, kde mali začať záplavy.
Už prekonal svoje prekvapenie nad skutočnosťou, že Adam Reed bol Palfreyho človek, ktorý sa nemohol s ním pozhovárať. Nepochyboval o tom, že Adam dal do injekčnej striekačky namiesto drogy pravdy neškodnú tekutinu. Nespytoval sa v duchu, koľko toho asi Adam vedel a koľko oznámil Palfreymu. Keby bol vedel o kyseline jablčnej a o kyanide draselnom, či by to nebol povedal?
Sluha priniesol Woburnovi niekoľko obložených chlebíčkov a kávu. Začal z nich odhrýzať a napokon ich všetky zjedol. To bol pred polhodinou.
Rozmýšľal, čo má urobiť so vzorkami: či si ich má nechať vo vrecku alebo skryť niekde vo svojej izbe. Keby sa mu však naskytla nečakaná príležitosť ujsť, mohlo by sa stať, že by nemal kedy ísť tam po ne. Nechal si ich pri sebe.
Neprestajne sa pozeral z obloka na more, teraz už ožiarené iba hviezdami. Chvíľami si predstavoval obytný dom na farme, ktorý zmizol, dedinu a všetko, čo by sa mohlo stať svetu. Nesmierne úsilie, ktoré vyvinulo vojsko, aby zadržalo octi, by bolo zbytočné bez znalosti prostých krokov, potrebných na ich likvidáciu, na to, aby octi chradli a hynuli.
O pol jedenástej sa otvorili dvere.
Prudko sa zvrtol a zaťal päste. Neprekvapilo ho, keď uvidel Davosa a Faversiiama. Zúfalo zozbieral celú svoju odvahu a dôvtip.
"Pán Woburn -" oslovil ho celkom pokojne Davos.
"Čo chcete, doparoma, že ma tu väzníte? zakričal Woburn. "Čo ste to za zvery? Zavraždili ste Reeda. Bola to tá naj chladnokrvnej šia vražda, akú som kedy videl. A čo to má byť za šialený nápad to potopenie sveta? Ak si myslíte, že vám niekto uverí, musíte byť šialenci. Prečo ja -"
"Pán Woburn," prerušil ho Davos, "ak budete vykrikovať a správať sa ako pomätenec, vôbec si tým nepomôžete. Snažte sa zachovať ako človek s primeranou inteligenciou." Výčitka bola vyslovená tónom rozhnevaného učiteľa.
"Priniesol som vám skutočne dobrú správu. Namiesto toho, aby ste boli odsúdený na smrť, presne rečeno na smrť utopením, ako ste boli, kým ste prišli sem, budete mať možnosť žiť. V skutočnosti -" zmĺkol, aby si ho prezrel od hlavy po päty tými miernymi, neveľkými očami, prednedávnom ešte blčiacimi zlobou, "v skutočnosti máte príležitosť, akú nemal nijaký chlap pred vami. Možno si to neuvedomujete, ale ja som chcel dať svoju dcéru ako družku Adamovi. Na jednej strane nepochybná vysoká inteligencia, na druhej dokonalá telesná spôsobilosť. Jednoduchá záležitosť ako zlepšiť rasu. Môj zámer bol veľmi prostý. Chcel som položiť základ novej a dokonalej rasy. Vybral som si túto časť Európy preto, lebo kultúra a civilizácia sa tu vyvinula viacej ako kdekoľvek inde. Niekoľko ďalších základní nového sveta bolo založených vo Švajčiarsku, vo Francúzsku, v Rakúsku - veru, na mnohých miestach. Obozretne som vybral, vycvičil a pripravil malú spoločnosť mužov a žien, ktorí sú znechutení degradáciou ľudstva práve tak ako ja a nevidia nijakú nádej v ničom inom. Niekoľkí z nich sa budú po potopách pariť, ale väčšina patrí k odrode, ktorá by sa dala nazvať novou rasou eunuchov, čo budú strážiť praotcov nového sveta. Majú moc vytvárať octi v takých bezpočetných množstvách, že svet bude voči nim celkom bezmocný. Potopy budú jednou z metód ničenia.
Videli ste, čo sa stane, keď sa dá octi voľnosť," pokračoval Davos, "a keď vám vravím, že kultúrne bunky nového sveta jestvujú všade, takže z trosiek starej civilizácie môže byť vytvorená celkom nová civilizácia, som presvedčený, že mi uveríte."
Keď zmĺkol, Woburnovi sa zdalo, že tisina okolo neho kričí storakými hlasmi. Zdalo sa mu, že počuje hlasy chlapov, žien, starých, mladých i detí, dobrých i zlých, takže na neho kričí celé ľudstvo; akože by mohol byť hluchý voči ich volaniu alebo voči starcovmu tichému hlasu.
"Ak mi neveríte," pokračoval Davos, "môžete si vypočuť dôkaz." Pokynul Favershamovi, ktorý nepreriekol ani slova, ale položil na stôl akúsi skrinku, ktorú niesol. Bol to malý tranzistor. Zapol ho a krútil gom-bičkami. Správal sa práve tak vecne ako Davos.
Vzduchom sa niesli zvuky hudby.
"Situácia je v podstate takáto," pokračoval Davos celkom rozumne. "Svet povstal z vody. Život prišiel z mora. Za milióny rokov vývoja sa vyvinul človek. Stal sa najzradnejším a nej nedokonalej ším zo všetkých živočíchov. Za mladi som musel prijímať túto skutočnosť, ale vždy som sníval o stvorení dokonalej rasy. Ale ako s tým začať? Vždy som si bol istý, že by sa to dalo urobiť iba akýmsi pretvorením. Premýšľal som o tom, či by mi veda, ktorá sa tak zázračne rozvinula, nemohla pomôcť vyvinúť za niekoľko desaťročí to, čo trvalo milióny rokov, a či sa vývoj človeka od najnižšieho organizmu - povedzme, od planktónu - dá usmerňovať tak, že by sme sa mohli zbaviť nedokonalostí."

Hudba; hrali ľahký, veselý valčík Johanna Straussa.
"Postupne sa stala zjavnou praktickejšia schéma," pokračoval Davos, "jednoduchá schéma výberu dokonalých divých a domácich zvierat a ľudí, ktoré by žili v inak celkom prázdnom svete. Činnosť octi na veľkých plochách by bola, pravdaže, značná. Európa, Ázia, obe Ameriky a Austrálazia - vlastne všetky obývané kontinenty sa podstatne zmenia. Niektoré horské reťaze sa zrútia a vytvoria sa nové. Tvar kontinentov a tvar hĺbky oceánov sa -nevyhnutne zmenia, ale tu bude ostrov, na ktorom bude môcť všetko rásť, žiť, prekvitať, pariť sa a vytvárať nové exempláre svojho druhu. To všetko sa bude robiť pod starostlivým dozorom a s pomocou mojich vyškolených pomocníkov."
Davos zmĺkol.
Hudba hrala. Potom sa ozval hlbší hlas z niekoľkých miliónov míl.
"Počúvali ste sláčikové kvarteto hargo-"
"Bol som celkom presvedčený, že Adam Reed by bol vhodný ľudský exemplár," povedal Davos, "a nezáležalo mi veľmi na tom, že nebol práve najinteligentnejší. Pravdaže, musím vytvárať novú inteligenciu. Ale viete, čo sa stalo s Adamom Reedom.
Teraz musím, prirodzene, nájsť niekoho, kto by zaujal jeho miesto.
Davos sa usmial takmer odsudzujúce
Ešte ani vtedy Woburn nevedel uveriť, že to myslí vážne.
Iný ďaleký hlas povedal: "Tu BBC; správy z domova. Vypočujte si prehľad správ." Zakašlanie a potom sa hlas ozval tak silne, že naľakal Woburna. Fa-versham vyladil. "Jedna z najväčších záplav v dejinách severnej Európy zapríčinila za niekoľko hodín veľkú škodu a spustošila východné pobrežie Anglicka, niektoré časti Škótska a pobrežie Holandska. Nič nevarovalo vopred pred vlnami, ktoré nadobudli znepokojujúce rozmery a rozdrvili a zničili námornú dopravu v Severnom mori. Potom pohltili veľké plochy nížin vo východnom Anglicku, v ústí rieky Temže v oblasti Lin-colnshire Fen a v Yorkshire. Zatiaľ nie je známe, koľko ľudí pri tom prišlo o život, ale mnohé mestá na Východnom pobreží boli preplnené dovolenkármi a je obava, že -"
Faversham vypol rádio.
Woburna by nemohlo viacej zamraziť ani vtedy, keby sa mu bola krv zmenila v ľad.
Davos pokračoval veľmi miernym tónom.
"Vidíte, to je začiatok. O niekoľko dní, najviac o niekoľko týždňov sa všetko skončí. Začneme tu a na našich ostatných základniach, v akomsi novom raji nový život ľudstva, ktorý bude taký dokonalý, aký nedokonalý bol ten predchádzajúci. Život, kde trpkosť, nepriateľstvo, žiarlivosť a chamtivosť budú neznámymi pojmami. Postupne dosiahneme ciel, že lev bude ležať vedia ovce, muž so ženou nažívať spolu v dokonalom priateľstve a dravé šelmy džungle budú krotké.
Rozumiete ma,' však, Woburn?
Chápete, prečo sme vkladali také velké nádeje do Adama Reeda a -" opäť sa usmial tým slabým, odsudzujúcim úsmevom a rozprestrel ruky. "A som si istý, že chápete, prečo ste mali veľké šťastie, že ste sem prišli práve teraz. Cítim, že je to zásah dobrotivej prozreteľnosti, jasný znak toho, že som vlastne volil chybne a že mi bola poskytnutá príležitosť napraviť tú naj-poľutovaniahodnejšiu chybu.
A čo vy na to, pán Woburn?
Vy sa teraz môžete stať otcom nového sveta."
Bol, pravdaže, šialený.
A diabolské dielo sa už začalo.
Vo Woburnovej mysli sa ozýval iba jeden refrén;
"Ako by som mohol ujsť?"
Obaja odišli, nechali ho osamote.

19
Woburn došiel k obloku svojej izby a zazrel strážcov, ktorí ho pozorovali. Obrátil sa, prešiel k posteli, potom sa znova obrátil a vrátil sa k obloku. Hore-dolu, hore-dolu. Rádio hralo, hoci bolo už neskoro po polnoci. Poväčšine sa z neho ozývala tlmená pohrebná hudba alebo ostrý ladiaci signál stanice. Woburn to ledva vnímal. Ešte vždy bol celkom oblečený. Schránky z plastickej hmoty mal ešte vždy vo vrecku. Keby sa mohol odtiaľto dostať, keby mohol aspoň poslať správu, ešte vždy by mohol urobiť zázrak.
Pred dverami stáli chlapi a ďalší boli pred oblokom. Ozbrojení chlapi. Nemali obyčajné, ale smrtiace zbrane, plynové pištole. Keby sa pokúsil ujsť a chytili by ho, napadli by ho plynom, svaly by mu ochrnuli a počul by, ako mu Davos a Faversham hovoria, hladkajú ho po hlave a robia mu výčitky - tak, ako to urobil strážca Barney s leopardom. Najprv by sa postarali, aby bol celkom bezvládny a bezmocný; potom by ho prehovárali a spracovávali, aby mu premenili myseľ práve tak ako telo v tvárnu hmotu.
Hore a dolu.
Otec nového sveta.
Eva. Eva!
Hore a dolu.
Chvíľami videl pred sebou Adama Reeda, ako ho leopard stiahol zo stromu a dokaličil. Skrípal zubami, keď si to predstavil, akoby bol obeťou on, nie Adam. Vedel, čo si Adam vytrpel, čo si musel vytrpieť, aký bol dotrhaný na tele, aké mal rozdrásané nervy a ako blízko bola smrť - a aj tak nekričal, nejačal a nezobral o milosť. Do poslednej chvíle bojoval a tak i zomrel.
Teraz on, Róbert Woburn, bol jedinou nádejou. Tridsať sekúnd pri telefóne by možno stačilo na záchranu miliónov.

Kde boli octi zahrabané á rozmnožovali sa?
Faversham a Davos to vedeli. Musí byť nejaký zoznam, nejaký záznam. Azda v tej miestnosti pri laboratóriu? Ktovie, či už našli Lidgettovu mŕtvolu? Ak ju našli, budú ho upodozrievať? Mohli nejako identifikovať odtlačky prstov? Ak áno, nezostane ani dve minúty vo svojej úlohe otca nového sveta.
Príšerná, strašná a groteskná myšlienka*
Eva!
V rádiu sa ozvalo ostré zapípanie, potom šuchot papierov a vzápätí prehovoril akýsi chlap. Bol to jednoducho ľahký program BBC. Woburn zastal a pozeral na rádio.
"Ako sme už poslucháčom oznámili, ľahký program pôjde po celú noc a bude v polhodinových prestávkach oznamovať najnovšiu polohu potopy. Chvíľami sa budú vysielať osobitné oznámenia. Všetkým poslucháčom, ktorých domovy sú nižšie ako dvadsať stôp nad hladinou mora, radíme, aby aspoň jeden člen rodiny po celú noc počúval rádio, lebo budeme vysielať zvláštne oznámenia o plánoch evakuácie, ktoré sa ich môžu týkať. Zdôrazňujeme, že toto sa môže týkať práve tak vnútrozemia ako pobrežných oblastí."
Woburn sa mykol. Vnútrozemia?
"Pip - pip - pip.
Sú dve hodiny ráno podľa greenwichského času, tri hodiny podľa anglického letného času. Veľké povodne, ktoré už pohltili tisícky a tisícky štvorcových míľ z Veľkej Británie a z Európy, zatiaľ neustupujú. Mnohé pobrežné oblasti, najmä v Severnom mori, boli úplne zaplavené a sú obavy, že straty na ľudských životoch sú mimoriadne veľké. Záchranné plány na evakuáciu civilného obyvateľstva zo všetkých týchto oblastí už boli oznámené a zmobilizovala sa celá vojenská a civilná doprava. Podrobnosti ohlásime na konci týchto zvláštnych správ.
Pip - pip - pip.
Tu ľahký program BBC.
Z rozličných častí Veľkej Británie sa ponáhľajú do oblastí postihnutých katastrofou, kde bol vyhlásený výnimočný stav, skupiny vojska. Vojenské vozidlá sa použijú na prepravu zachránených do vyšších polôh. Všetky riečne oblasti majú byť evakuované. Podľa najnovších správ, ktoré sme dostali počas vysielania, chodí ministerský predseda osobne po oblastiach postihnutých katastrofou. Vyhlásil, že sa začalo s plánmi prác obrovských potrebných presunov. Na pomoc sa privo-lalo vojsko, civilní odborníci a organizácie dobrovoľníkov.
Pip - pip - pip."
Hlas rozprával ďalej. Woburn nepočúval, ale aj tak celkom chápal, čo sa stalo. Vedel si živo predstaviť, ako sa to deje. Každému, kto nevedel, o čo ide, to muselo pripadať ako obrovské vlny. Trosky a skaza - a to všetko zapríčinilo iba niekoľko základní octi.
Hlásateľ zmĺkol. Potom sa mu v hlase ozvalo vzrušenie. Woburn sa pristihol pri tom, že sa opäť pozerá na rádio.
"Práve prišla správa z Los Angeles, že cez pobrežie južnej Kalifornie sa prehnali obrovské vlny a pohltili oblasť merajúcu tisícky štvorcových míľ. Je obava, že pri tom boli veľké straty na životoch."
A Woburn bol zamknutý tu, s mysľou plnou veľkej hrôzy a strachu a posadnutý iba jedinou utkvelou myšlienkou : ako by mohol prinútiť Davosa alebo Faversha-ma, aby rozprávali? Ak jestvoval nejaký spôsob ako to urobiť, musí byť aj nejaký spôsob ako odtiaľto ujsť. Neprestajne sa škriepil sám so sebou, predstavujúc si rôzne možnosti a odmietajúc uveriť, že nemá vôbec nijakú nádej.
Potom sa zrazu utíšil - a o minútu pokojne preriekol.
"Bože môj," povedal, "veď ja ich môžem poraziť! Eva!" Vyslovil jej meno tak, ako keby bola v miestnosti, a ponáhľal sa k dverám. Zrazu zastal, nie azda preto, že by bol zmenil názor, ale preto, lebo práve zmenil taktiku. Vládol väčšou silou, ako sa mu vôbec prisnilo. Mal nad Davosom moc, ktorú mu on sám vložil do rúk, len nesmel stratiť hlavu.
Keby vedel nájsť správny spôsob ako ňou narábať, mohol by aspoň získať čas a poskytnúť ostatnému svetu akúsi príležitosť.
Ako ňou mohol narábať?
Keby sa mohol pozhovárať s Evou -
To bolo aspoň niečo, čo mu určite s radosťou dovolia.
Sadol si na kraj postele a zúrivo fajčil, kým sa usiloval pochopiť všetky nové aspekty, ktoré mu poskytovala situácia. Zostal tam desať minút, potom zhasil ohorok cigarety a kráčal k dverám. Neboli zamknuté, ale vonku pred nimi stáli dvaja starší, sympaticky vyzerajúci chlapi v rovnošatách.
"Želáte si azda niečo, pane?" spýtal sa jeden z nich. Veľmi sa ponášal na Barneyho. Mal taký istý záblesk v očiach, príjemný hlas a zdvorilé spôsoby ako Barney, ktorý vypustil na Adama leoparda, aby ho zabil.
"Idem navštíviť slečnu Evu."
"To azda môžete, pane."
"Pravdaže môžem," odvrkol Woburn. Odvrátil sa od vchodu, kráčal dlhými krokmi ku schodom a oni šli za ním. Ďalší chlap stál hore na schodišti a jeden pri úpätí galérie. Dvojica, ktorá stála pred jeho izbou, ho ustavične sledovala. Pred dverami jednej z izieb stál ďalší chlap. Bola to azda Evina?
"Toto je izba slečny Evy," ozval sa chlap, ktorý sa s ním zhováral predtým.
Woburn prudko prikývol. Skúsil kľučku a rozmýšľal, čo urobí, ak Eva zamkla dvere. Neboli zamknuté. Zaklopal, ale dnu sa nikto neozval. Otvoril dvere, vošiel dnu a prudko ich pribuchol. Na dverách bola znútra zástrčka. Zasunul ju a -až potom sa poobzeral po izbe.
Posteľ bola prázdna.
Blázon, čo ak je Eva niekde inde.
Zasklené dvere, ktoré viedli na malý balkón, boli otvorené a tlmené svetlo svietilo do noci. Prešiel krížom cez

miestnosť. Zazrel Evu, ako sa opiera o zábradlie balkóna a pozerá na hviezdnu oblohu, na more, ktoré vzniklo toho dňa, a na pevninu, kde katastrofa za katastrofou zaplavovala zem.
Začula ho a prudko sa obrátila. Počul, ako nahlas vdýchla, a vycítil, že zmeravela. Pridal sa k nej. Noc bola teplá a pokojná. Bolo počuť iba hukot lietadla nad ich hlavami, hukot, ktorý vo svojej izbe nepočul. Videl svetlá. Videl i ďalšie svetlá, žiariace v určitej vzdialenosti na vode, a svitlo mu, že tam vonku sú námorné lode a nad nimi vojenské alebo námorné lietadlo ustavične hliadkuje.
Hneď vedľa boli na hliadke strážcovia ostrova.
"Eva," ozval sa ticho Woburn, "našiel som spôsob ako získať čas alebo ako ich dokonca poraziť."
Mlčala.
"Myslím, že by sme na nich mohli vytiahnuť taký tromf, na aký vôbec nepomysleli," pokračoval Woburn. Potom zmĺkol.
V Eviných očiach sa odrážalo svetlo hviezd, ale tvár jej jasne nevidel. Bola ešte vždy celkom oblečená. Pokúšal sa uhádnuť, čo jej blúdilo mysľou. Chcel vedieť, či pociťuje takú istú prázdnotu a beznádej a také isté strašné zúfalstvo ako on.
"Nemyslím, že by sme mohli niečo urobiť," povedala prázdnym hlasom. "Zhovárali sa so mnou. Octi sú všade. Stačí ich postriekať kyselinou jablčnou a už sú potopy. V Európe a v Amerike s tým už začali a o niekoľko dní s tým začnú v Austrálii, Indii a v Rusku."
"O niekoľko dní?" zavrčal Woburn.
"Dní a či týždňov, čo už na tom záleží?" spýtala sa Eva a hlas mala ešte vždy taký mŕtvy a prázdny. "Je to neuveriteľné, ale je to tak. Obaja to prežívame." V hlase jej zazvučal záblesk citu, záblesk akejsi vášne. "Ci nevidíte, čo sa deje? Klamete azda sám seba? Octi môžu potopiť celý svet. A môj otec - môj vlastný otec vidí vás a mňa ako rodičov nového sveta. To je - to je diabolské! Nestojte ako klát a nevyvaľujte na mňa oči! Vravím vám, že môj otec musí byť samotný diabol! Kto iný by mohol prísť na taký nápad? Zavraždiť milióny a pokojne mi povedať, že musím s vami žiť a mať deti, aby - Bože! Je to také hrozné, že keď na to len pomyslím, najradšej by som vyskočila z tohto obloka a skoncovala so všetkým."
Woburn ju neprerušoval.
Obrátila sa a pochmúrne riekla! "Ale čo by to pomohlo? Ako by to pomohlo?" Na okamih sa rozhostilo ticho. Potom sa Eva s nečakanou vášňou zvrtla, schmatla Woburna za ruku a zaviedla ho do spálne a krížom cez spálňu k dverám* o ktorých predpokladal, že vedú do šatne. Nemal si ani kedy povšimnúť zariadenie, nábytok a pôvab celej miestnosti, lebo otvorila pred ním dokorán dvere a rozhodila ramená gestom, majúcim v sebe náznak hystérie, ktorú tak dobre poznal. "Pozrite sa na to!" vykríkla, "na tú svadobnú izbu, na lono nového sveta!"
Woburn vstúpil do krásnej miestnosti; do predstavy vytvorenej ľudskou mysľou.
Bola to veľká okrúhla izba, vyložená svetlým, nepoškvrneným drevom. Na každom paneli visel obraz a každý obraz mal veľa spoločného s ostatnými v miestnosti: boli na nich scény z raja. Na každom z nich bola nádherne namaľovaná Eva v podobe biblickej Evy. Adam mal tvár chlapa, ktorý teraz ležal v truhle pripravený na pohreb v neposvätenej zemi.
Kupolovitá povala, pomaľovaná anjelikmi a cherubínmi, by pristala do ktoréhokoľvek veľkého kostola. Bola tam obrovská posteľ z pozláteným baldachýnom. Stála na vyvýšenom pódiu a viedli k nej dva schodíky.
"Pracovali na tom celé mesiace," povedala Eva beznádejným tónom. "Nedovolili mi sem vstúpiť. Otec vravel, že to má byť" prekvapenie. Ukázal mi to dnes večer a podľa všetkého sa nazdával, že by som na to mala byť hrdá. Hrdá!"
Obrátila sa tvárou k Woburnovi.
"Čo spravíme, Bob?" spýtala sa beznádejne. "Čo si len počneme?
"Povieme mu, že ak neprijme určité podmienky, ktoré si kladieme, tak sa obaja zabijeme," odvetil odhodlane Woburn.
Neodpovedala. Z jej výrazu bolo zjavné, že hneď nepochopila plný význam jeho slov.
"Čo že urobíme?"
"Zabijeme sa," zopakoval pokojne.
Neuvedomil si, ako blízko vedľa seba stoja. Objal ju. V tlmenom svetle uvidel všetky črty jej tváre i napätie a prekvapenie, ktoré sa v nej zračili. Prekvapenie začalo postupne miznúť. Vystriedalo ho porozumenie, ktoré jej svitlo. Cítil, ako znova ožila a ako sa jej vrátila nádej.
"Pravdaže," prisvedčila, "pravdaže."
"Keby nový Adam a nová Eva boli mŕtvi," pokračoval Woburn sucho, "kde by vzali prvé potomstvo toho nového sveta? Aspoň môžeme získať čas. Takto ho prudko zasekneme. Nemôže nás prinútiť, aby sme spolu žili, a nemôže nás ani prinútiť, aby sme vôbec žili, keby sme chceli radšej zomrieť. Môže zničiť svet alebo vytvoriť raj, v ktorom by sme žili, ale nemôže urobiť oboje."
V Evinom pohľade sa zračil znovuzískaný pokoj. Skrivila pery. Rozpamätal sa, že takto reagovala už raz predtým, keď sa zmohla na úsmev, i keď jej vyhliadky neboli dobré. Spomenul si na vlastný úškrn. Obaja teraz prežívali veľmi podobné pocity ako vtedy.
"Bob," povedala, "pôjdeme a povieme im, že nebudeme mať nijaké deti, kým neurobí, čo chceme. Ako by sme to nazvali? Obmedzený pokus? A keď sa pokúsi zvládnuť situáciu, keď bude myslieť, že čakáme na jeho odpoveď, pokúsim sa ujsť. Keby sa mi podarilo dostať k vode -"
Zrazu bola v jeho náručí, napoly plačúc a napoly sa smejúc. Cítil teplo jej tela a vedel, že toto je jediný spôsob ako ju upokojiť. Mal taký pocit, akoby neprežíval iba prítomnosť, ale aj budúcnosť. On a Eva. Adam a Eva. Skoro by sa bol zasmial. Teraz, keď už jasne videl čo urobiť, bolo to také prosté! Čo ako boli slabí, vládli predsa väčšou silou než Davos a Faversham. Boli skutočnými pánmi situácie.
Potom sa Eva od neho odtiahla.

"Bob," povedala ostro.
"Áno?"
"A čo, ak je už neskoro? Čo ak už všade dorastajú ocíi?"
Woburn sa ozval opäť drsným tónom: "Poďme za ním."

20
"Nemyslím, že budeme mať s nimi veľké ťažkosti," vravel Davos Favershamovi, "a ak sa ochotne nepodrobia našej vôli a jeden druhému, tak -" pokrčil slabými plecami s obvyklým odsudzujúcim úsmevom na tvári, "tak ich budeme musieť skrotiť, ako sme to urobili so zvieratami. Ci sa zmieria s nevyhnutným teraz, alebo či budeme musieť pár týždňov vyčkať - na tom predsa nemôže záležať, však?"
Faversham vystretý ako kandeláber sa usmial svojím pohotovým úsmevom, odhaľujúcim priveľa zubov.
"Pravdaže nie," odvetil. "Vôbec nie."
"A napokon, keď vyčerpajú všetky možnosti a námietky," pokračoval Davos, "je to inteligentná dvojica, a keď pochopia, že je nevyhnutné podrobiť sa, som presvedčený, že nebudú robiť ťažkosti."
Ozvalo sa zaklopanie na dvere. Davos sa na ne pozrel a zvolal: "Ďalej." Usmieval sa na Evu, ktorá vošla dnu.
"Ach, to si ty, moja drahá! Rád som, že si prišla. Chcel som, aby si sem prišla spolu s pánom Woburnom. Pošlem po neho a -"
"Už som mu to povedala," tvrdo ho prerušila Eva.
"Povedala si mu! Dobre si urobila, drahá moja. Som presvedčený, že si uvedomuje -"
Eva povedala takým istým ľadovým tónom:
"Ak neprestaneš s potopami, nedonútiš ani jedného z nás nijakým spôsobom k tomu, aby sme urobili, čo si želáš. Ak to neprestane -"
Zmĺkla.
"Moja drahá," odvetil jej otec, "ty mi nemôžeš klásť nijaké podmienky. Musíš mu to vysvetliť. Či si neuvedomuje, aká veľkolepá príležitosť sa mu naskytla? Ani ty si to neuvedomuješ? Môžete byť rodičmi prvoroden-ca nového sveta, vládcu, kráľa. Choď za ním, moja drahá, a povedz mu, aby ma navštívil."
"Bol to iba sen, Bob," povedala Eva. "S ním nepohne nič."
Stráže stáli na svojich miestach; videl ich v svetle hviezd.
útek bol nemožný, ale Woburn sa oň napriek tomu musel pokúsiť.
Zhasol svetlo v svojej izbe, chvíľu počkal a potom otvoril oblok. V duchu videl živo pred sebou Adama, ako ho trhá leopard. No necúvol, ale vyliezol von. Podarilo sa mu to celkom ticho a zdalo sa, že si stráže nič nevšimli.
Začuli by ho však, keby zoskočil dolu a keby sa mu nepodarilo zachytiť niektorého piliera.
Vyklonil sa nabok.
Dočiahol pilier a zliezol po ňom dolu.
Keď zišiel na zem, ledva sa odvážil dýchať. Ticho prešiel po tráve okolo strážcov, stojacich pod jeho oblokmi. Podarilo sa mu to. S božou pomocou bol na ceste zo zámku.
Najlepšie miesto, kde by sa dalo preliezť múr, bolo vedia padacej mreže. Bola ešte vždy spustená a dalo sa po nej vyšplhať k oblúkovitej bráne. Začal sa šplhať, ale tak, aby neurobil nijaký hluk.
Vyšiel až hore a podarilo sa mu pretiahnuť cez hornú časť brány. Za ňou sa rozprestierali slatiny, skalnatá pôda a voda. Svetlá malého čakajúceho plavidla boli v dohľade. Keď už raz bude vo vode -
Vstal, aby sa obrátil a zliezol dolu. Len čo to urobil, nočnú tisinu prerušilo zvonenie. Zablysli sa svetlá. Jedno mu zasvietilo rovno do tváre. Pokúsil sa zliezť dolu, ale aj vonku pred bránou boli stráže. Nemal nijakú nádej na útek.
Zišiel na zem a rozbehol sa, ale najbližší chlap ho zrazil k zemi.
V hlavnom štábe Z 5 v Londýne, kde Palfrey trávil väčšinu času, keď bol v Anglicku, bolo niekolko hodín predtým veľké zhromaždenie mlčanlivých mužov. Trvalo dosť dlho a zúčastnili sa na ňom vojenskí velitelia, ministri a velitelia civilnej obrany. Okolo veľkého stola v rozsiahlej miestnosti v strede Londýna sedelo dovedna tridsať mužov a tri ženy a všetci počúvali Palfreyho.
Stál a rukou sa pohrával s vlasmi.
"Bol by som rád, keby som mal pre vás lepšiu správu," vravel tým tichým, nesmelým hlasom, ktorý tak zmiatol Woburna. "Je však zlá. Skutočne veľmi zlá. Keby sme napadli zámok Ronoch, mohli by sme všetko ešte zhoršiť. Davos akiste môže porobiť také odvetné opatrenia, že ministerský predseda radí, aby sme zatiaľ nezaútočili."
Palfrey sa prestal pohrávať s vlasmi; niekolko pramienkov mu odstávalo.
"Myslíte, že by sme mali zaútočiť, Palfrey?" spýtal sa jeden z chlapov.
"Keď sa to tak vezme, neverím ani slovo z toho, čo Davos povedal." Prudko mávol rukou, aby zahnal osu, čo mu nepríjemne bzučala okolo hlavy. "Myslím, že by som počkal do svitania. Ešte vždy mám na zámku Ronoch svojho človeka, azda aj dvoch. A možno zatiaľ zistíme ešte niečo, čo by nám pomohlo. Všetky výskumné laboratóriá pracujú na výskume octi, ktorých sme chytili, ale máme ich málo. Keď raz puknú, nie sú už na nič. Niečo sme už zistili. Obsahujú veľké množstvo vodíka vo forme akejsi hmoty podobnej rôsolu a katalyzátor, ktorý sme nemohli identifikovať. Keď octi puknú, vodík z nich vystreľuje a so vzdušným kyslíkom vybuchuje a vytvára množstvo vody tryskajúcej veľkou rýchlosťou. Pokiaľ to môžem posúdiť, riziko potôp je neobmedzené. Sú celkom závislé iba od počtu octi. Tieto môžu byť vytvorené temer tak rýchlo ako mráz, prakticky za noc, a môžu pokryť celú zem."
Opäť zmĺkol, ale nikto sa neozval; tak pokračoval:
"Vynaložili sme všetko predstaviteľné úsilie na to, aby sa zistilo viacej."
Ticho -

Osa udrela do veľkého obloka, z ktorého bol výhľad na pokojné námestie. To bol jediný zvuk, ktorý sa ozval v miestnosti, okrem dýchania všetkých zúčastnených.
Zrazu sa ozval ktorýsi z chlapov: "Vy si nemyslíte, že by sme mali veľkú nádej zastaviť tie potopy, keď skutočne začnú, však?"
. "Nie väčšiu, ako som vám povedal," odvetil Palfrey. Nebol taký ľadovo chladný ako jeho hlas. "Môžeme urobiť iba to, že vyšleme výstrahy pre všetky pobrežné a vnútrozemské nízko položené oblasti, riečne oblasti a všetky mestá. Malo by sa hneď začať so záchrannými prácami - nachystať vrecia s pieskom, zosilniť morské a riečne hrádze - jednoducho urobiť všetko, čo by sa urobilo pri veľkej potope. A pravdaže, všetkým verejným činiteľom, policajným staniciam a vojenským ustanovizniam - prakticky všade - boli už zaslané obežníky s podrobným popisom octi. Musíme očakávať stovky klamných správ o ich výskyte, ale musíme si preveriť každú správu." Prihladil si veľmi rozvážne vlasy na čele a dodal: "Nemôžeme urobiť nič viacej."
O desať minút neskoršie sa schôdza skončila a účastníci sa rozišli.
O dvadsať minút kráčal Palfrey dolu pekným schodišťom v dome. Došiel do haly, zaváhal a potom zišiel ešte ďalšou časťou schodov dolu do suterénu, ktorý mal zosilnené steny a bol taký nedobytný, ako je len možné. Vo veľkej miestnosti v suteréne sedel chudý, bledý chlap so zeleným tienidlom na očiach a prezeral akýsi papier na písacom stole.
Zdvihol zrak a uprel na Palfreyho zahmlený pohľad. Potom sa oprel dozadu.
"Ahoj, Sap."
"Ahoj. Čo sa deje?"
"Ďalší falošný poplach," odvetil chlap sediaci za písacím stolom. Bol to Jim Kennedy, tajomník organizácie Z 5, a zriedkavo opúšťal budovu. Vyzeral veľmi ustatý. Palfrey si nemohol spomenúť, kedy vyzeral inak. I hlas mu znel ustato. "Od Adama Reeda sme nedostali od minulého týždňa ani slovo - celkom nič. Pravdaže, ak je zavretý v tom prekliatom zámku -" zmĺkol. "Nemôžem si pomôcť, ale ustavične uvažujem o tom, či nás nezradil. Dostali sme akúsi prekrútenú správu na vlnovej dĺžke zámku Ronoch, ale nevedeli sme ju rozlúštiť, okrem jediného slova - jablčná. Hovorí ti to niečo?"
"Jablčná?" povedal prudko Palfrey. "Kyselina jablčná." Pozrel sa Kennedymu priamo do očí. "Oznám to všetkým laboratóriám, Jim. A potom sa pokús zistiť, či niekto nezachytil z tej správy niečo viacej. Zisti si každú rádiostanicu a prever si to. Všetko."
"Dobre," prisvedčil Kennedy a pokojne dodal: "Ak si trochu neodpočinieš, tak sa zosypeš."
Palfrey sa usmial, premohol zívnutie a krotko riekol : "Teraz si na minútku zdriemnem. Zdá sa mi, akoby som už nespal celé týždne. Ak zistíš niečo viacej z tej správy, zobuď ma."
Kennedy prikývol.
O hodinu ležal Palfrey vystretý v celej svojej dĺžke na polnom lôžku v malej miestnosti vedia Kennedyho kancelárie. Cítil, ako ho niekto trasie za plece, a keď sa zobudil, uvidel Kennedyho stojaceho vedia postele, ktorý vyzeral taký rozrušený, ako to len pri jeho povahe bolo možné.
Palfrey zložil nohy na dlážku.
"Nejaká novina?"
"Dalo by sa povedať," povedal Kennedy, "ale najhoršie zo všetkého je, že nevieme, či bola správa prerušená, a preto prestala, alebo či vysielanie ďalej nebolo počuť. Ja -" preglgol. "Prepáč. Tvojmu človeku, Woburnovi, sa podarilo odvysielať zo zámku správu. Príjem bol zlý. Naisto vieme iba tolko, že ocíi sú už všade a že by sme mali ignorovať Davosove výstrahy a zaútočiť na zámok. Povedal, že kyselina jablčná spôsobuje rast octi. Je tam medzera, ktorú sme nevedeli zaplniť, ale ešte vždy sa o to pokúšame. Medzitým -"
"Medzitým čo?" spýtal sa ostro teraz už celkom zobudený Palfrey.
"Ministerský predseda chce, aby si šiel do zaplavenej oblasti pri Cromeri," povedal mu Kennedy.

TRETIA KNIHA

Veľká potopa
21
More sa valilo po krajine.
Vysoké útesy sa rúcali, drvili. More narážalo do vysokých horských betónových hrádzí, tie pukali a rúcali sa, a bralo ich trosky so sebou do vnútrozemia, rozdrviac všetko, čo mu stálo v ceste. Veľké vlny sa neprestajne valili. Prúdy vody sa liali každou trhlinou, do každého prístupného údolia a kliesnili si cestu pozdĺž tokov a po nížinách, takže za nimi zostávala samá skaza.
Šíre jutra zeme sa stratili.
Pod zúrivým náporom vln zmizlo niekoľko pobrežných dedín plných dovolenkárov.
Ľudia sa topili, tisícky hynuli v posteliach, alebo kým sa v zúfalstve usilovali pobaliť si skromný majetoček a uniknúť z pohromy.
Cesty z pobrežných miest do vnútrozemia boli najprv preplnené otrasenými a prestrašenými ľuďmi, ktorí si odnášali so sebou, čo mohli, niektorí niesli na rukách bábätká alebo malé deti. Rady utečencov postupne narastali. Po cestách rachotili vojská, ale vždy ich zastavil nejaký zástup ľudí, a ten nemohli odstrčiť nabok. Takto sa záchranná preprava zastavila. Činitelia, ktorí pohli záchrannými plánmi, ak by prišiel atómový nálet, zistili, že je im množstvo utečencov priveľkou prekážkou.
A tí išli a išli.

Prestrašení ľudia sa brodili záplavou, a tá im bola ustavične v pätách.
Povodne boli totiž rýchlejšie ako ľudia.
Zo všetkých tragédií z tej hroznej noci veľkých povodní azda najväčšia sa odohrala v anglickom Norfolku.
Palfrey sedel pri vodičovi.
Pred nimi uháňal ešte jeden jaguár riadený príslušníkom Z 5, ktorý im uvoľňoval cestu. Pred ním bol vojenský džíp a za Palfreyho autom tretí jaguár. Uháňali po cestách, vedúcich Cambridgeshirskými nížinami a nížinami Suffolku, potom po kľukatých cestách Bro-adsu krížom ku Cromeru. Keby boli šli lietadlom, mohli získať hodinu, sotva viacej.
Obaja chlapi driemali.
Odvtedy, čo sa Palfrey dopočul o octi v Škótsku, nespal ani hodinu. Teraz sa usiloval ukradnúť si trochu spánku, ktorý mu možno bude musieť postačiť na ďalších dvadsaťštyri hodín, ale nebol to skutočný spánok. Každú chvíľu začul hučanie vody, alebo zazrel odpadnutý kus pôdy alebo dedinu pod vodou. Zakaždým ho to zobudilo, ale odmietal o tom rozmýšľať.
Musel mať jasnú hlavu.
Ak boli v Cromeri octi, ak podmínovali celé mesto, tak potom to, čo sa stalo vo Vlkovej, by nebolo takmer ničím oproti tomu, k čomu by došlo tam. A ak by sa prúd vody rozlial na juh a na sever po nížinách, tak by zatopil polovicu Anglicka.
Začul vodičov hlas a prebral sa.
"Kde sme?"
"Práve vchádzame do Cromeru, pane."
"Ach. Dobre. Rýchla práca." Poobzeťal sa okolo seba a videl, že Andromovič práve otvára oči. "Už sme tu, Štefan."
Aspoň tu dôkladne urobili prvé bezpečnostné opatrenia. Vojenské dopravné prostriedky stáli zoradené na kraji cesty, vojenskí a civilní inžinieri dostali pokyny ako vykopať obrovskú priekopu okolo Cromeru, ktorý sa mal takto odrezať od ostatnej krajiny, a ako evakuovať obyvateľstvo. Priekopu naplnia kyselinou, redukujúcou obsah vody v octi. Čo iného mohli ešte urobiť?
Palfrey sa díval na prúd súkromných áut, na spiace deti, prestrašenú mládež, chlapov a ženy.
Dopravu riadil mladistvo vyzerajúci vojak. Zadržal vonkajší prúd, podišiel k Palfreyho vodičovi, ktorý sa mu preukázal.
"Zabočte doľava, potom prvou ulicou doprava a odtiaľ budete musieť ísť pešo pozdĺž prednej časti útesu," povedal.
"Hlavný štáb je v bielom hoteli s vyhliadkou na more, pane."
"Dobre, ďakujem."
O päť minút boli tam. Bolo niekoľko minút po jedenástej. Za nimi panoval v meste čulý ruch, pred nimi ležalo more, ktoré vyzeralo v svetle hviezd také pokojné, ako len mohlo vyzerať. Na nedávno opravenom prí-stavišti, poškodenom vojnou, žiarilo niekoľko svetiel. Pri brehu sa kolísali na vlnách člny. I pozdĺž vrcholu útesu svietili svetlá a odhaľovali strmé útesy, zvažujúce sa k piesočnatému pobrežiu.
Palfrey vošiel.
"Generál Carfax sa práve zhovára s Londýnom, pane. Keby ste minútku počkali -" povedal mu pobočník.
"Áno, prirodzene," povedal Palfrey. "Alebo boli by ste taký dobrý a zaviedli nás niekde k vodovodu a dali nám uteráky?"
"Tadiaľto, pane."
"Zatiaľ neboli nijaké ťažkosti?"
"Nie," odvetil pobočník, "ale z opisov vidieť, že nemožno pochybovať o tom, že sa tu vyskytli tie živočíchy, čo hľadáte. Ponášajú sa na krabov, majú osem nôh a rôsolovité podbrušie." .
"Máte tu nejaké vzorky?"
"Nuž, mali sme ich asi pol tucta, pane, ale akýsi hlupák prevrátil škatuľu, kde boli, takže vybuchli. Bol z toho strašný zmätok."
"Kde ste ich našli?" spýtal sa Palfrey.
"Vyliezli z mora - strašné množstvo. Iné boli na morskom pobreží; vychádzali z útesu neďaleko odtiaľto. Iba na niekoľko sto yardov."
"Ach," vzdychol Palfrey. Zachvel sa. Na tvári obrovského Rusa zazrel výraz hrôzy. Zdalo sa, že Andro-movičova výška zapôsobila na pobočníka najviac, inak bol celkom ľahostajný.
Tri minúty sa zdržali v šatni, Palfrey si poutieral tvár umytú pichľavo studenou vodou a vrátil sa do haly. Generál Carfax teraz sedel obrátený tvárou k dverám - ak Palfreymu. Bol to vysoký mohutný chlap s ryšavými vlasmi a s okrúhlou červenou tvárou.
"Ach, to ste vy, doktor Palfrey. Som rád, že ste prišli. Práve som poslal po tie škodlivé zvieratká; počkáte desať minút? Čo ešte môžeme pre vás urobiť? Nechcete sa niečoho napiť?"
"Ďakujem, nie. Chcel by som sa ísť pozrieť tam, kde sa našli."
"Ako sa vám páči. Nepôjdem s vami, lebo musím zostať tu pri telefóne. Londýn nás volá temer každých päť minút." Bol rozladený. "Keby sa dalo urobiť niečo viacej, bol by som to urobil. Nemôžem. Nemyslím, že by na úpätí útesu zostalo aspoň sto ľudí. Ak sa zajtra húfne vrátia, keď zistia, že sa spanikárili -"
"Generál," prerušil ho Palfrey, "včera som videl, ako sa v Škótsku zrútilo niekoľko vrchov do morskej zátoky a päťdesiat štvorcových míí pevniny pod vodu."
Carfax otvoril ústa, potom ich zase zavrel. Nevyjadril svoje pochybnosti slovami, ale boli zjavné z výrazu jeho tváre; čo na tom. Mal evakuovať Cromer a robil to tak, že by to nikto nevedel robiť lepšie.
"Pán Holden," oslovil pobočníka, "zaveďte doktora Palfreyho na miesto, kde sa našli tie živočíchy, dobre?"
"Hneď, pane."

Vojaci v poľnej uniforme lemovali morské brehy, akoby mali odraziť inváziu. Na breh pod útesmi bolo vytiahnutých niekoľko vyloďovacích člnov. Od pobrežia sem pomaly plávali ďalšie. Ďaleko po pobreží sa odrážali v mori svetlá prístaviska.
Palfrey a Andromovič kráčali tak rezko, ako im to len piesok dovoľoval, na miesto, kde bol dočasne postavený malý reflektor svietiaci na útes. Okolo neho boli skupinky chlapov. Keď prišli bližšie, Palfrey zbadal, že je v piesku vykopaná niekoľko stôp hlboká priekopa. Pri mori bola plná vody, pri útese takmer prázdna. Cez ňu boli preložené dosky, a takto bolo izolovaných asi päťsto štvorcových yardov. Blízko dosák stáli dvaja alebo traja ozbrojení chlapi. Skupinku bolo jasne vidno v svetle, ktoré reflektor vrhal na útes.
Uprostred izolovaného kúska pôdy stál vojak na stráži nad stolíkom, na ktorom boli navŕšené rozličné veci. Keď Palfrey prechádzal popri stolíku, povšimol si, že na ňom ležia nádobky zo zmrzliny, cigaretové škatuľky, vedrá, rýle, topánky, kúpacia čiapka, plniace pero, ohryzky z jabĺk a šupy z banánov a pomarančov. . "Možno o tom ani neviete, ale je to dôležité," poznamenal Palfrey. "To všetko sa akiste našlo blízko tohto miesta. Nože si to poďme pozrieť!"
Došli do stredu záujmu. Stáli tam v pozore dvaja dôstojníci a dvaja seržanti a čakali na nich; odrazený kus skaly a asi dvadsať stôp hlboká jama, boky jamy vyložené hrubými oceľovými plechmi. Na dne bolo trochu vody a v nej plávali "veci". Svetlo bolo nastavené tak, že svietilo do jamy. Keď Palfrey zazrel živočíchy, pocítil známe pichnutie v šiji.
"Ak chcete nejakého vybrať, stačí načrieť, pane," povedal jeden z dôstojníkov.
"Boli by ste taký láskavý?"
"Hneď, pane." Dôstojník kývol a jeden so seržantov spustil do jamy malú plechovicu. Bola uviazaná na dlhočiznej šnúre, ktorá vyzerala taká silná, že by sa ňou dal vytiahnuť motocykel z priekopy. Plechovica na chvíľku zmizla. Potom ju seržant začal vyťahovať. Keď ju takmer celkom vytiahol, mrvili sa v nej octi.
Palfrey sa pozrel na útes.
Zazrel pukliny, ktoré tam mohli byť aj predtým, ale ktoré práve tak dobre mohli vzniknúť dnes. Z jednej vyšlo niekoľko octi, ktoré utekali pred nebezpečenstvom, a potom zmizli v ďalšej trhline. Už mu nebolo treba nič vysvetľovať ani prezerať vzorky.
"Dajte ich do zapečatenej plechovice," prikázal, "ne-hegajte s ňou a pošlite ju priamo do Londýna do laboratória Ministerstva vnútra. Označte ju červenou farbou písmenom O - Súrne. A my sa vráťme do hlavného štábu." Obrátil sa a zamieril .k doskám vedúcim k pobrežiu, keď si odrazu všimol stôl so zvyškami jabĺk. Zastal.
"Tu nie je nič?" spýtal sa strážcu.
"Nič sa ani len nepohlo, pane."
"Hm," zašomral Palfrey. Niekoľko sekúnd skúmal hŕbu. Andromovič stál vedľa neho ako obrovský tieň. "Nemyslel by som -" začal a zrazu sa zasekol. Jedno jablko sa začalo akoby z vlastnej vôle, bez akéhokoľvek vonkajšieho popudu kotúľať. Narazilo na balíček cigariet a zastalo.
"Videli ste to aj predtým?" spýtal sa strážcu.
"Nie, pane."
"Hm," zašomral opäť Palfrey. Celkové duševné rozpoloženie* a zdanlivá nevšímavosť mu veľmi pomohli; nie že by si v tejto chvíli nič nevšímal, ale bol taký vystrašený ako ešte nikdy v živote. "Požičajte mi zväčšovacie sklo." Priložil dlhý ukazovák k jablku a prevrátil ho.
Odtiahol prst.
Jasné svetlo osvetľovalo množstvo krútiacich sa, mr-viacich tvorov, akoby jablko bolo plné lariev, lenže to neboli larvy; na to boli tie tvory priveľmi malé. Vnútrajšok jablka bol vyjedený a to málo, čo z neho zostalo, vyzeralo tak, akoby jablko hnilo, čo by bolo bývalo celkom normálne, keby bolo ležalo dlho vonku.
Palfrey povedal: "Woburn spomínal kyselinu jablčnú. Z jablčnej kyseliny octi rastú a tu rastú v jablku. Požičaj mi zväčšovacie sklo, Stepan." Hovoril takým napätým hlasom, že to zapôsobilo i na strážcu.
Jeden dôstojník rýchlo prešiel k nemu.
"Našli ste niečo?"
"Ešte neviem," odvetil mierne Palfrey. "Len sa pozerám." Vzal si od Stepana zväčšovacie sklo a začal si prezerať jablko. Hneď po prvom pohľade zavrel oči, potom sa zase pozrel a vrátil zväčšovacie sklo. "Pozri sa," povedal. Andromovič si vzal zväčšovacie sklo a prezrel si mrviacu sa hmotu; dôstojník vydýchol:
"Uf!"
Stepan veľmi pomaly odložil zväčšovacie sklo.
"Sú to octi," povedal. "Celkom maličké octi, živiace sa-"
"Jablkami - ktoré majú štyri alebo päť percent kyseliny jablčnej," povedal Palfrey. "Jablká." Prudko sa zvrtol. Dôstojník a seržant sa na neho pozerali tak, akoby zošalel. "Poďme čím skôr k vysielačke." Rozbehol sa, ale zrazu sa zastavil. "Vložte to jablko do škatule, zapečaťte ju a pošlite na Hlavný štáb čo možno najrýchlejšie." Zvrtol sa a brodil sa pieskom k schodom.
Vôbec k nim nedošiel, lebo stráž, stojaca pri základoch prístavišťa, divo vykríkla. I druhá hliadka skríkla. Svetlo stačilo na to, aby bolo vidieť vodnú spŕšku okolo nich.
Palfrey sa vrhol k nim.
Chlapi svietili baterkami na pobrežie, na more a na stĺpy a železnú konštrukciu prístavišťa. Hrôza invázie! Pobrežie, more, prístavište i drevené stavby na zabezpečenie pláže - to všetko sa hemžilo octi. Zasiahlo ich presne to, čoho sa Palfrey najviac obával.
Zrazu sa pavilón na konci prístavišťa zrútil a roztrieskaný na kusy Padol do mora.
Palfrey vydal rozk z opustiť pobrežie a potom bežal k schodom; tak rýchlo už nebežal celé roky. Vojaci mu ustupovali z cesty. V krivolakej uličke pred hotelmi neďaleko Hlavného štábu stál autokar. Policajt sa škriepil s chlapom a so ženou,

stojacimi vo dverách hotela; jediný hotel, v ktorom boli zažaté svetlá; všade inde bola tma.
"Vezmite tých ľudí z autokaru odtiaľto preč," zakričal Palfrey. "Ak nebudú chcieť odísť, nechajte ich, nech sa utopia."
Obrátil sa k vchodu hotela a vošiel dnu. Carfax práve telefonoval. Rozprával mučeníckym tónom: "Nie, môžete mi veriť, že nijaký náznak nenasvedčuje tomu, že by sa rozširovali a -"
"Prepáčte, ale skončite." Palfreyho zavrčanie prinútilo generála trhnúť hlavou a odtiahnuť od úst telefón. Vo vytreštených očiach sa mu zjavil záblesk hnevu. "Všetko poukazuje na to, že tie tvory sa katastrofálne množia. Z mora ich prichádzajú milióny. Už obsadili prístaviste. Bude lepšie, keď hneď odsťahujete Hlavný štáb, pán generál. Nedávam pobrežiu Cromera ani ďalšiu polhodinu."
"O čom to, dočerta, hovoríte?"
"Pravdepodobne o pol hodiny alebo tak nejako tu zažijeme najväčšiu potopu v dejinách. Dajte sa do práce! S kým sa to zhovárate? S Ministerstvom vojny alebo s vládou?"
"S Ministerstvom vojny. Skutočne si myslíte -"
"Stavím sa s vami o päť libier, generál," povedal Palfrey veľmi rozvážnym tónom. Pohol sa k radistovi, ktorý sa naňho bezvýrazné díval. "Zavolajte mi vládu, dobre? Čakajú, že ich zavolám."
"Áno, pane."
Palfrey si rýchlymi, trhavými pohybmi zapálil cigaretu. Počul, ako generál Carfax povedal akúsi krátku poznámku a skončil rozhovor. Zdvihol ruku, zavolal svojho pobočníka a prikázal mu, aby odvolal všetkých chlapov z pobrežia a z útesu. Pobočník rezko zasalutoval a vyšiel.
Radista povedal: "Prihlásil sa akýsi pán Kennedy. Vyhovuje vám to, pane?"
"Áno, ďakujem," povedal Palfrey a zodvihol slúchadlo "Ahoj, Jim." Kennedyho preložili na číslo 10 iba dnes ráno.
"Nuž, octi už celkom prevŕtali cromerské útesy a mesto onedlho zasiahne potopa!"
"Prevŕtané sú aj útesy vo Westcliffe," povedal Ken-nedy chladným, vyhýbavým hlasom. "Poslali nám sem vzorky octi z oblastí Fen, Wash a Scarborough, kde sa nimi útesy priamo hmýria. Vo Filey prílivová vlna zaplavila prázdninový tábor, ktorý sa musí evakuovať. Vláda práve zasadá."
"Hneď sa vrátim," povedal Palfrey. "Počúvaj, Jim. Jediným spoločným činiteľom, ktorý sme zistili, je kyselina jablčná. Sústreďte sa na všetky ovocné sady, na jasene, na čučoriedky - na všetky porasty, obsahujúce kyselinu jablčnú. Woburn dobre vedel, čo vraví."
"Vieš, na niečo sme prišli," povedal Kennedy napäto. "Odkedy sme začali pozerať na celú záležitosť z hľadiska použitia kyseliny jablčnej, zistili sme, že- ten prípad vo Westcliffe sa začal v jednom sade. Prvým miestom, ktoré napadli v Scarboroughu, bol dom s veľkou záhradou, kde bolo niekoľko jabloní, ktoré dostali cenu, bolo to v správe. Vo Walese začala potopa blízko akéhosi jaseňa."
"Povedz to starému," povedal rýchlo Palfrey. "Musíme venovať mimoriadnu pozornosť všetkým ovocinárskym oblastiam. Tam, kde to bude potrebné, treba evakuoval! a vykopať -" Zarazil sa.
"Ak máš na mysli to čo aj ja," riekol Kennedy, "tak vieš, že kopať priekopy, aby sa tá vec nemohla rozširovať zo stromov, je zbytočné. Môžu ju roznášať včely." Zmĺkol. "Aj muchy, ucholaky, mravce, vtáky a vietor."
"V poriadku," prisvedčil Palfrey, "ale aj tak ich vy-kopte. Keby sme mohli tie potvory hocikde chytiť do pasce, pomohlo by to. Nemali ste šťastie s nijakým sušiacim prostriedkom?"
"Nie. Ale teraz, keď máme dostatok ocí, môžeme postupovať rýchlejšie."
"Nijaké ďalšie novinky o Woburnovej správe?"
"Nie."
"Škoda," -povedal Palfrey a odvrátil sa od vysielačky. Nasilu sa usmial a poďakoval sa radistovi. Pozoroval generála Carfaxa vstávajúceho od písacieho stola. Obrovský.. Rus stál pri dverách a díval sa na zvyšok povo-zov odchádzajúcich spod útesu.
"Nuž, keď musíme odtiaľto odísť, tak musíme," riekol generál a vyklepal si fajku do popolníka. "Ale kedy od vás dostanem tých päť libier, doktor Palfrey -"
Jeho slová prerušil rachot výbuchu, dosť veľkého na to, aby zničil celé mesto. Bol to hlasný, ničivý a ohlušujúci zvuk, ktorý vyrážal dych. Chlapi sa od neho za-tackali a Carfaxa omráčilo. Výbuch sprevádzal taký prudký otras zeme, že Palfreyho hodilo krížom cez izbu. Okná sa rozbili a sklo spadlo do miestnosti. Andro-movič sa zachytil dverí, aby nespadol.
Pri výbuchu nebol nijaký záblesk.
Po ňom sa ozval podobný rachotu hromu, prichádzajúcemu spod zeme. Dunelo a hrmelo, zem sa chvela a steny hotela sa triasli. Keď sa hluk utíšil, vkradol sa príliv rozličných iných zvukov. Bolo počuť jačanie, výkriky, rachot motorov a treskot áut a dodávok, narážajúcich na seba. A bolo počuť aj syčanie, to charakteristické syčanie, ktoré nikdy nechýbalo tam, kde vybuchli octi.
"Budeme mať šťastie, ak vyviazneme z Cromeru živí," povedal Palfrey.
Vyviazli odtiaľ živí.
Generál Carfax, sediaci v džípe vedľa vodiča s Palfreym a Andromovičom - ktorému viseli nohy cez bok auta - za sebou, rozprával čudne presne a trhavo. Keby ich Palfrey nebol býval varoval, neboli by sa vôbec zachránili a všetci obyvatelia mesta by boli zničení, takže on a tí z jeho chlapov, ktorí to prežili, vďačia Palfreymu za život. Takisto aj tisícky dovolenkárov, ktorí nechápali, čo sa stalo, a neuvedomili si, že celé mesto prakticky zmizlo.
Prvý výbuch nastal neďaleko miesta, kde Palfrey našiel jablko hemžiace sa malými octi.
Carfax nevedel, či jablko stihli odoslať skôr, ako sa útes zrútil. Vedel, že celá tá časť útesu zmizla a že namiesto neho preniklo hlboko do pevniny more.
Vyzeralo to tak, akoby zem uhnívala ako jablko.

Carfax odišiel, aby vytvoril poľný hlavný štáb. Došli na miesto, kde sa stretali cesty z Creat Yarmouthu, Hunstantonu a King' s Lynnu. Bol to stredobod Nor-folku. Tu naďabili na prúdiace davy, na prvých, čo prepadli skutočnej panike, na utečencov, ktorých nikto nevystríhal a ktorí sa prebojovali záplavami a videli svojich milovaných zomierať.
Ženy vykrikovali mená svojich detí.
Chlapi kráčali s tvrdým pohľadom v očiach.
Voda prichádzala.
Kolesá džípu sa so špľachotom otáčali v niekoľkých palcoch vody.
Došli na vyššie položené miesto, ležiace asi päťdesiat alebo šesťdesiat stôp nad hladinou mora, a po prvý raz za hodinu Palfrey prikázal vodičovi, aby zastal. Boli v jačmennom poli; o niečo predbehli ostatných utečencov; prví z nich boli desať míľ za nimi.
Na východe začalo svitať; úsvit strašného dňa.
Pozreli sa naspäť.
Tam, kde boli predtým veľké polia úrodnej pôdy, kde rástla kukurica a jačmeň, zemiaky a repa a dozrievalo obilie na žatvu, bola voda. Veľké, nekonečné jazerá vody. Kde-tu z nich vyčnievala strecha domu alebo koruna stromu. Na malých kúskoch vyššie položenej pôdy sa zhŕkli ovce a dobytok ako tmavé, prestrašené bodky. Videli utečencov, ktorí sa zúfalo brodili, alebo viezli cez vodu a blato.
A voda ich doháňala.
Palfrey, Andromovič a vodič, mladý poručík, to nespomenuli ani slovkom, ale za prvými hlúčikmi utečencov videli, ako sa približuje vysoký hrebeň vody. Obrovská vlna sa jasne črtala na sčerenej hladine. Neúprosne sa približovala. Vyzeralo to ako koryto rieky Severnú, lenže tam tiekla voda rýchlejšie. Táto akoby sa potajomky zakrádala za utečencami.
Palfrey cítil, ako ho niekto drgol do pleca.
"Skúste sa pozrieť," zašomral poručík.
Podával Palfreymu poľný ďalekohľad. Palfrey si ho priložil k očiam a zaostril; zrazu boli ľudia od neho zdanlivo iba na pár yardov. Videl chlapov, ktorí niesli na chrbte deti, a ženy s bábätkami v náručí i staršie deti brodiace sa vodou a neprestajne sa tackajúcich, navzájom sa podopierajúcich starcov a stareny. Chvíľami sa niektorý z mladších obzrel a pomohol im, ale za tých niekoľko sekúnd, čo sa Palfrey prizeral, videl, ako dve stareny a jeden starec spadli. Zmizli pod vodou a ich deti, ktoré mali na starosti vlastné deti, sa obzreli, videli, čo sa stalo, a zase sa dali na západ, opúšťajúc svojich mŕtvych.
Voda im siahala po kolená.
Po pás.
A po celý čas ich voda doháňala. Čiara na obzore, označujúca hrebeň obrovskej vlny, sa už cez niektorých preliala a zhodila ich dolu tvárou do vody a pod vodu. Kde-tu niektorí plávali. Iní sa miestami pokúšali zúfalo ponárať a nájsť niekoho, kto sa potopil. Videl plávajúceho psa. Autá, nákladné autá a motocykle už zaviazli v bahne.
Rozhostilo sa čudné ticho.
Svitalo bez jediného zvuku, vtáky odleteli.
"Poďme ďalej," povedal poručík, "lebo nás voda do-chytí."
Palfrey sedel za volantom džípu, ktorý sa so šplacho-tom predieral hladinou vody na Míle End Roade stopu hlbokou. Oboma smermi prúdili autá a autobusy nabité ľuďmi. Väčšina obchodov bola otvorená a majitelia z nich vymetali vodu. I dvere domčekov boli otvorené. Na míľu od Temže sa nenašla ani jedna pivnica, v ktorej by nebola bývala voda. Z rieky sem dopravili niekoľko člnov, na ktorých rázne veslovali. Niektoré stáli pred domami a pred obchodmi a cez obloky do nich spúšťali chlapov aj ženy.
"Po celú noc rozhlas vysielal výstrahy," trpko preriekol Palfrey, "a oni ich nepočúvali. Jednoducho nepripravili sa na odchod."
"Ani v smrť človek neverí, kým nepríde," povedal Andromovič.
Palfrey pokrčil plecami.
Prešli cez City; ustavične sa predierali vodou. Okolo katedrály sv. Pavla bola pomerne veľká plocha suchej zeme, ale pri Ludgate Circus sa voda liala dolu Far-ringdon Street a Fleet Street. Bližšie k Strandu bola oveľa hlbšia. Tam bolo menej ľudí, ale člny boli všade. Aj motorové. Riečna polícia mala plné ruky práce, cestná služba stála po kolená vo vode a policajti riadili pouličnú a vodnú dopravu tak pokojne, akoby bolo obyčajné ráno a deň sa mal iba začínať.
Trafalgarské námestie bolo temer pod vodou; prelievala sa popri nohách levov a napĺňala fontány. Cesta popri Národnej galérii bola zatiaľ suchá.
Whitehall bol zaplavený.
Na Downing Street bolo vody dobre vyše stopy. Tu strážilo aj vojsko okrem polície. Na konci ulice boli stovky ľudí. Stáli vo vode; akoby ticho čakali na nejakého proroka, ktorý prehovorí. Hlavný inšpektor, sediaci na skvostnom hnedákovi, sa so špľachotom brodil vodou popri džípe.
"Ľutujem, pane, ale musíte odísť."
"Áno, pravdaže," povedal Palfrey. "Ale mňa čakajú. Som Palfrey. Ja -"
"Ach, áno, pane! Najradšej nechoďte tam tým džípom. Čo keby ste si namočili nohy?"
Palfrey sa kyslo usmial.
Ľudia sa na nich dívali, vyvaľovali oči a otvárali ústa na obrovského Rusa a na Palfreyho. Vošli. Nebola tam nijaká formálnosť, ani nijaká panika. Zatiaľ sa ešte neusilovali vypumpovať z miestnosti na prízemí vodu, ale tajomník v sivých nohaviciach a v čiernom saku ich zdvorilo privítal a povedal im, že ich čakajú na prvom poschodí.
Ďalší tajomník ich zaviedol do miestnosti, kde našli Kennedyho. Nebol sám. Pri obloku stál vysoký, šedivý ministerský

predseda s čudne vyhýbavým výrazom; boli tani aj ďalší členovia vlády. Kennedy bol pri vysielačke.
Minister vnútra sa obrátil. "Ach, to ste vy, Palfrey. Čo nového?"
"Ak je niečo nové, dúfal som, že sa to dozviem tu. Palfrey podišiel k nemu. Vyzeral ustatý a vyčerpaný. "Všetky nížiny sú, pravdaže, zaplavené. Zvyšok -" pokrčil plecami. "Záleží na tom, koľko je vody a koľko octi existuje."
"Tá - tá hniloba jabĺk." Ministerský predseda rozprával tak, akoby sa dusil.
"O tej vám môžem povedať, pane," zasiahol do rozhovoru Kennedy. "Preskúmali sme päť ovocných sadov v tých najviac postihnutých oblastiach. Na niekoľkých miestach sa našli jablká zasiahnuté hnilobou, ktorú zapríčinili octi. Niektoré plávali na vode a iné boli dokonca na stromoch. Jablká a iné ovocie, napadnuté octi, sa našli aj v niekoľkých ovocných sadoch v Kente a vo Vale of Eveshame. Ťažko postihnuté boli oblasti vo Walese a Škótsku a Jazerná oblasť, kde rastie množstvo jaseňov. Zo všetkých týchto oblastí nám posielajú vzorky."^
"Všetky octi sú živé?"
"Zatiaľ áno."
Ministerský predseda riekol: "Môžeme - vybojovať vojnu, ale nemôžeme premôcť niečo, čo nemožno zabiť."
"Jestvuje určitý dôkaz, že kyanid draselný znižuje obsah vody v octi," povedal Palfrey. "Keď dôjdu vzorky octi do laboratória, vyskúšame na nich všetky druhy kyanidov a kyselín."
"Môžete - môžete aspoň odhadnúť, ako sú rozšírené ?" spýtal sa ministerský predseda.
"Áno," prisvedčil veľmi pokojne Palfrey. Pozeral do dvojice usužovaných očí. Pohľad toho vysokého, chudého driečneho chlapa prezrádzal, že si uvedomuje bremeno celého národa, spočívajúce na jeho pleciach. "Myslím, že ak nebudeme môcť zabrániť rozširovaniu octi, za niekoľko dní bude celé Anglicko pod vodou." Palfrey si prezrel hárok papiera s grafmi. "V Penni-nách už boli malé záplavy, o niečo väčšie v západnom Škótsku a ďalšie v Cotswoldse, vo Walese a v Škótsku. Mali by sme ihneď zaútočiť na zámok Ronoch, ale -"
"Davos vraví, že keď zaútočíme -" začal ministerský predseda.
Palfrey nevravel nič.
"Ach, viem, na čo myslíte," povedal ministerský predseda. "Pravdepodobne sa iba vykrúca a klame. Ale vyhráža sa ešte niečím iným."
"Skutočne?" spýtal sa mierne Palfrey.
"Práve teraz sme dostali rádiovú správu," povedal ministerský predseda. "Davos sa vyhráža, že pri prvom náznaku nejakého náletu zničí zámok a ostrov, kde je laboratórium a výskumná stanica. Ak sa máme zmocniť ostrova, musíme to urobiť potajomky."
Palfrey sa prudko pohol.
"Človek, ktorý je taký šialený ako on, môže tú hrozbu myslieť vážne," pripustil.
Viacej sa nedalo povedať a ešte menej urobiť. Palfrey ďakoval bohu za to, že rozhodnutie nespočívalo v jeho rukách. Nikdy nemal bližšie k dokonalému zúfalstvu ako vo chvíli, keď sa striedavo pozeral z Andro-moviča na Kennedyho, ktorý práve telefonoval.
"Áno, správne," vravel Kennedy. "Kde ste ich našli? - Hampshire pri Winchestri - Koľko nahnitých jabĺk? Sedemnásť z deviatich rôznych stromov a ďalšie začali - Čože?"
Vrhol krátky, planúci pohľad na Palfreyho a vniesol ním do miestnosti rýchly, prenikavý záblesk nádeje, ktorý zapôsobil na všetkých prítomných ako elektrický šok. Palfrey a ministerský predseda pristúpili k nemu. Andromovič zostal na mieste. Ostatní sa tlačili dopredu.
"Počkajte minútku," povedal Kennedy. Zapol vypínač a o chvíľočku riekol: "Pokračujte."
V miestnosti sa ozval mužský hlas.
"Teda dobre. Tri jablká, obrane z toho istého stromu, boli zdnuká napoly zjedené, ale v tých plaziacich sa potvorkách nebolo ani známky života. Zatiaľ to nevieme nijako vysvetliť. Tie tvory začali znútra vyžierať jablko, takže začalo hniť, a potom vyschlo. Teraz sú z nich iba malé suché šupinky, vyzerajúce skoro tak ako koža nahnitého jablka."
"Za ako dlho sa dostanem na tú farmu?" spýtal sa Palfrey.

22

Bol to malý ovocný sad nad osamelou cestou medzi Winchestrom a Sotckbridgeom. Okolo neho boli lúky a niekoľko obrábaných polí. Malý domček, v ktorom býval sadár, bol postavený z úzkych dosák a mal hnedú škridlicovú strechu so škvrnami lišajníka. Domček by bol potreboval nový náter, ale záhrada bola pekne udržiavaná. Pri vchode rástli chumáče červených, žltých a ružových popínavých ruží a georgíny vysoké ako kríky. Na maličkej verande stála nízka žena niečo po tridsiatke. Za sukňu sa jej držalo štvorročné dieťa a v chatrnom detskom kočíku spalo bábätko. Vonku pred dverami stál rozhorúčený policajt. Nebolo tam ani stopy po vode; tráva bola do žlta spálená letnými horúčavami; iba kvety a zelenina na jednom boku záhrady boli poliate.
"Šuchotá uprostred potôp," povedal pomaly Palfrey.
Žena si nedôverčivo premeriavala Andromoviča.
"Dobré ráno, pane," pozdravil policajt. "Vy ste doktor Palfrey?"
"Áno."
"Pán Ogden je v sade, pane, s hlavným policajným inšpektorom a s doktorom Mallowom. Hneď vás ta zavediem."
"Dobre, ďakujem vám," povedal Palfrey a pozrel sa na ženu. Z izby za verandou zaznievala hudba; akýsi žalospev, dodávajúci pohrome ešte viacej pochmúrnosti.
V ženiných očiach sa zračil strach; všetky ženy boli vystrašené. Báli sa o seba, o svoje deti i o svojich mužov.
Palfrey sa na ňu vážne usmial. "Viete, pani Ogdeno-vá, mám taký pocit, že by sme ešte mohli zastaviť tie potopy. Teraz v to verím viacej ako v poslednom čase. Zatial ste tu ešte nijaké nemali, však?"

"Od polovice mája tu vôbec nespŕchlo," odvetila horlivo pani Ogdenová. Úlava v jej očiach bola druhou dobrou vecou, s ktorou sa toho dňa stretol. "Jim práve minule vravel, že ak čoskoro nespŕchne, budeme mať sucho v zime, a to je vraj ešte horšie ako letná šuchotá. Skutočne si myslíte, že -"
"Dúfam, že to najhoršie už máme za sebou," ubezpečoval ju Palfrey.
Kráčal za netrpezlivým strážnikom. Slnko vrhalo jeho a Andromovičov tieň za chlapov chrbát a postupne preliezlo za ním cez živý plot do sadu. Nebol veľký; bolo v ňom asi dvesto stromov, všetko zakrpatené odrody, ani jeden taký vysoký ako Rus. O kúsok ďalej bolo vidno hlavy troch chlapov; inde zasa vykúkali zo zelene dve policajné prilby. Ovocie ešte nebolo zrelé, hoci kde-tu bolo vidno červené jabĺčko a dve hrušky odrody Worcester Pearmains mali už zrelé plody súce na oberačku.
Bolo počuť mužské hlasy.
Palfrey pociťoval temer nutkanie nepribližovať sa k trom chlapom a žiť radšej v nádeji, ktorú v ňom vzbudila počutá správa, ako riskovať, že ju zabije. Ale aj tak sa poberal k nim. Odohnal osu, ktorá si mu sadla na vlasy, a počul bzukot ďalších, krúžiacich okolo nich.
Bola to typicky vidiecka scenéria. Na stromoch viselo m zrelé a dozrievajúce ovocie a zo zeme i zo slnka sálala horúčava; vôňa čerstvo pokoseného sena! O kúsok ďalej od prvej skupiny chlapov boli kury zobajúce medzi stromami.
Palfrey pristúpil k nim.
"Dobré ráno, páni."
Hlavný inšpektor vyzeral ako dvojník inšpektora Campbella zo Scourie. Bol takisto vysoký, svieži, zmätený a spotený. Policajný lekár bol driečny, asi štyridsaťpäťročný chlap. Ogden bol pekný, opálený človek; mal oblečenú belasú rozhalenku a takisto belasé nohavice; tmavé, kučeravé vlasy mal nakrátko pristrih-nuté; jeho svalnaté, chlpaté ramená svedčili o veľkej sile. Vyzeral skôr zmätený ako vystrašený.
Na malom skladacom stolíku pod jedným stromom bolo niekoľko nahnitých jabĺk. Keď sa Palfrey predstavoval, policajný lekár vzal do rúk zväčšovacie sklo; zvítali sa; lekár potom povedal:
"Poslali sme niekoľko z nich do Winchestru, kde si ich prezrel úradný analytik. Takto na nich nevidím bezprostredne nič, z čoho by mohli hniť."
"To ma neprekvapuje," povedal Palfrey. Temer so strachom vzal do ruky zväčšovacie sklo. "Ďakujem," povedal a začal skúmať jablko. S pocitom prudkého vzrušenia zbadal, že octi tam nepochybne boli, hoci teraz boli vysušené a mŕtve. Ich tvar sa dal jasne rozoznať.
Na stolík si sadla osa. Palfrey si ju sotva povšimol. Cítil, že ostatní chlapi temer zadržiavajú dych, akoby očakávali, že prehovorí prorok. Nebol nijakým prorokom. Nikdy v živote sa necítil taký hlúpy. Boli tu mŕtve octi - dôvod pre úžasnú nádej - ale čo ich zabilo?
"Neviete, či sa tu nevyskytujú nejaké jablká so živými baktériami?" spýtal sa.
"Preskúmame sad," odvetil lekár.
Palfrey sa ospravedlňujúco usmial na Ogdena.
"Vy by ste o tom vedeli, keby na niektorých stromoch bolo viacej nahnitých jabĺk ako obyčajne, však?" "Ako som už povedal, tam v rohu sú ešte dva stromy, ktoré sa mi nepozdávajú," odvetil Ogden hlbokým hlasom vidiečana. Široké samohlásky prezrádzali, že pochádza z Dorsetu. "Tento strom," ukázal dohora, "a tamten druhý - tie dva ma znepokojovali. Keby sa hniloba rozšírila zo stromu na strom, mohol by som mať tohto roku veľmi zlú úrodu, a ja od tých jabĺk závisím, pane. I keď pri všetkých tých potopách na tom ani tak nezáleží -"
Palfrey sa pozeral dohora na strom, z ktorého spadli mŕtve octi. Boli na ňom stovky obyčajných, zdravo vyzerajúcich jabĺk. Kde-tu bolo niektoré z nich nahnité. Prezeral si ich a videl, že je to taká istá hniloba ako na jablkách ležiacich na stolíku. Boli to vlastne mŕtve octi. Kdesi v tomto sade sa skrývalo tajné poznanie, ktoré by ich mohlo zachrániť.
Lekárovi sadla na ruku osa. Striasol ju a rýchlo sa uhol, keď mu začala krúžiť okolo hlavy.
"Prekliata cholera," povedal podráždene. Akiste žil. vo veľkom nervovom napätí; mal azda priveľkú predstavivosť. Okrem toho vyzeral aj ustatý. "Rád by som vedel, ako by sa ich dalo vyničiť, ak -" Zmĺkol.
"Bol to zlý rok na osy, pán doktor," povedal Ogden. "A najmä tu sú veľkou pliagou - teraz ste temer stupili na ich hniezdo."
"Čože?" skríkol lekár a rýchlo odskočil. "Niekoľkým sa podarilo uniknúť z pasce, keď som im zničil a potom zapečatil hniezdo," pokračoval Ogden. Ustavične sa pokúšajú dostať dnu. Vždy je to rovnaké. Mali sme niekoľko hniezd pri dome a toto bolo prvé, ktoré som našiel v sade. Musím ich ničiť kvôli ovociu," dodal a mykol plecami. "Nie, že by to veľmi pomáhalo. Keby ste vedeli nájsť spôsob ako ich vyničiť, pán doktor, znamenalo by to pre nás sadárov celý majetok. Prečo -" Zasekol sa.
Zasekol ho výraz na Palfreyho tvári. Aj ostatní sa pozerali na Palfreyho. Tváril sa tak, že v každom z nich vyvolával napätie; pálčivé napätie, od ktorého im me-raveli svaly. Palfrey cítil tlkot vlastného srdca a nedalo mu takmer dýchať. Čudným, napätým hlasom sa spýtal: "Pán Ogden, kedy ste zničili toto hniezdo?"
"Včera večer okolo šiestej."
"Bolo pod týmto stromom?"
Ogden ukázal na miesto, kde bol uložený čerstvý kus pažite. Označil, kde je hniezdo, opatrne ho obkopal, vložil tam jed a zasypal jamu tak, aby osy odtiaľ nemohli vyletieť.
"Presne tam," povedal a opäť preglgol. "Musel som ísť včera večer po Mary - po svoju ženu. Bola i s deťmi na návšteve u matky vo Winchestri. Preto som to vtedy nemohol urobiť tak, ako by som bol chcel. Vedel som, že veľa tých potvor bude ešte vonku, ale že väčšinu z nich zabijem."
Zamlkol.
"Čo ste na to použili?" spýtal sa Palfrey. "Kyanid draselný?"

"Nuž, áno. Je to legálne a -"
"Celkom legálne," ubezpečil ho Palfrey napätým hlasom. "Nasypali ste do jamy práškový kyanid draselný a naliali naň vodu. Bolo to tak?"
"Tak sa to obyčajne robieva." Ogden sa ešte vždy bránil.
"Kyanid draselný," zašepkal Palfrey. "Všetky jablká napadnuté hnilobou sú na nižších haluziach." Oči mu planuli ako oheň.
"Kde ste mali ten kyanid?"
"V starom puzdre z batérie," odvetil Ogden.
Palfrey na chvíľočku zmĺkol.
Do ticha horúceho rána zaznel mužský hlas. Pokojne sa niesol sadom.
"Pán hlavný inšpektor, ste tam?"
Hlavný inšpektor sa strhol a prebral zo zadumania.
"Ech?" zašomral. Potom si uvedomil otázku a zreval: "Áno, tu som, George. Čo sa robí?"
"Našiel som tie zahnívajúce jablká," zavolal George. "Až sa tak hmýria tými larvami, či čo je to."
"Zostalo vám v tom puzdre ešte trochu kyanidu draselného, Ogden?" spýtal sa Palfrey.
"Nuž, áno. Ja - vždy ho trochu mám. Ja -"
"Prineste ho, prosím. Aj trochu vody." Palfreyho oči priam planuli. Farmár sa zvrtol a ponáhľal sa preč.
Pod zväčšovacím sklom vyzerali zdanlivo nahnité jablká napadnuté octi tak, akoby boli živé. Dnu v kožke z jablka sa mrvili maličké, zvíjajúce sa bodky. Hniloba začala pri stopke, zdanlivo vyžrala semenné puzdro a celý vnútrajšok jablka, ponechala iba kožu, na ktorej však boli nepekné škvrny. Na strome bolo dvanásť ďalších takto postihnutých jabĺk a na zemi pod stromom boli desiatky tisícok octi takých maličkých, že sa púhym okom sotva dali vidieť. Cez zväčšovacie sklo vyzerali ako roj maličkých mravcov.
Ogden sa náhlil k nim so starou batériou z auta, v ktorej boli biele kryštály, s krhlou a s dvoma doma urobenými maskami; boli to vlastne iba akési hrubé vankúšiky vaty.
"Nikdy som pri práci s tým svinstvom nič neriskoval," dychčal. "Mohlo by človeka zabiť -"
"Mohlo by nás to zachrániť," odvetil priškrteným hlasom Palfrey. Vzal pinzetou trochu hrudkovitého bieleho prášku a položil ho tesne vedľa nahnitého jablka, hemžiaceho sa príšerným životom. Založil si masku, zodvihol krhlu a polial jablko. Ozval sa ostrý sykot a kyanid sa zmenil na plyn. Iba malý obláčik plynu.
V jablku nastal náhly smrteľný pokoj.
Kyanid draselný s nepatrným zvyškom kyseliny zo starej batérie zničil octi.
Správa sa za polhodinu rozniesla rozhlasom a televíziou éterom. Vysielali ju okolo sveta telefónom i rádio-telefónom na dlhých i na krátkych vlnách. Všetky telefónne linky boli volné, samotný vzduch v každej krajine bol volný preto, aby úrady mohli využiť všetky komunikačné prostriedky na vysielanie jednej dôležitej správy.
Správa znela:
"V Anglicku sa zistilo, že príčinou potôp, ktoré vyvolali veľký poplach, je vodu prenášajúci hmyz nazvaný octi. Zistilo sa i to, že octi žijú v ovocí a v bobuliach, najmä v jablkách, v čučoriedkach a v jaseňových bobuliach. Vytvárajú na nich úkaz, vyzerajúci ako obyčajná hniloba, ale ten rýchlo mení svoj charakter. V určitom štádiu vývoja octi vypadávajú z ovocia a z bobulí a potom veľmi rýchlo dorastajú. Ďalej sa zistilo, že špeciálne upravený kyanid draselný vo forme plynu octi hneď zabíja.
Preto sa v rámci bezpečnostných opatrení vo Veľkej Británii nariaďuje a vo všetkých ostatných krajinách dôrazne odporúča, aby sa ihneď skontrolovali všetky ovocné sady, či sú v nich nie jablká s akoukoľvek formou hniloby. Tieto jablká treba postriekať špeciálne upraveným kyanidovým plynom a hojne prostriekať aj celý sad.
Ďalej sa odporúča a vo Veľkej Británii nariaďuje, aby sa okolo každej napadnutej oblasti - alebo dokonca okolo oblasti, ktorá je podozrivá - vykopala desať stôp hlboká priekopa, ktorá sa má naplniť vodou a postriekať kyanidovým plynom, aby sa takto dezinfikovala pôda.
Predpokladá sa, že okamžité vyplnenie týchto smerníc zabráni ďalším potopám.
Zanedbanie alebo zlyhanie týchto opatrení môže mať za následok rozšírenie potôp do ďalších oblastí a spôsobiť ďalšie materiálne škody a veľké straty na životoch.
Preto neoznámenie prítomnosti octi úradom bolo vo Veľkej Británii vyhlásené za zločin, ktorý môže byť potrestaný trestom smrti.
Vojsko bolo zmobilizované a skontroluje veľké i malé sady a záhrady na vidieku i v mestách. Polícia, civilná obrana a všetky dobrovoľné organizácie sa žiadajú, aby sa sústredili na jedinú úlohu: na hľadanie hniloby. Ak sa zistí čo len najmenší náznak na akomkoľvek strome, jabloni alebo hruške, nech to oznámia najbližšej policajnej stanici. Mimoriadne množstvo kyanidu draselného v požadovanej forme je vo výrobe a je dostatočne veľké na to, aby uspokojilo výnimočnú národnú potrebu. Zásoby kyanidu sa budú rozdeľovať všetkým policajným staniciam a všetkým vojenským skladom.
Obyvateľstvo sa varuje, aby samo nezaobchádzalo s kyanidom, pretože je nebezpečenstvo -"
Hlásatelia a hlásateľky v rozhlase sa striedali v nepretržitom čítaní tejto správy. Televízni hlásatelia a hlásateľky ju znova a znova opakovali z obrazoviek. Na verejných miestach boli zapojené amplióny. Každý obchod s rádiami vysielal novosti a správu. V krátkych prestávkach ju telefonicky oznamovali veľkým továr-ňam, úradom a obytným štvrtiam.
V celej krajine nastal rozruch.
A vo svete za zaplavenými hranicami nastala práve taká horúčkovitá činnosť, aby sa zamedzili ďalšie potopy a katastrofy.
Potopy ustupovali.

Woburn a Eva stáli spolu vo vežovej izbe zámku Ro-noch, keď sa z rádia ozval prvý oznam.
Najprv to znelo ako ďalšia výstraha, potvrdzujúca nevyhnutnosť hroziacej záhuby. Nemali nijakú nádej, okrem možnosti žiť a pomôcť vytvoriť nový svet, ktorý videl Davos pred sebou vo svojom šialenom sne.
Pokojný hlas hlásateľa rozprával o zastavení potôp.
"Počúvaj!" povedal Woburn. Obrátili sa a zadívali sa na amplión namontovaný na stenu zámku. Pri každom slove sa im pravda črtala jasnejšie.
Evine pochmúrne, nedôverčivé oči horúčkovité zažiarili. Zmocnila sa ich akási extáza. Woburn cítil, ako ho zaplavuje vzrušenie, a videl, akým silným dojmom zapôsobili správy na Evu. Chvíľu stáli obrátení tvárou k sebe a ani sa nepohli. V nasledujúcom okamihu sa im ruky spojili; vrhli sa do náručia smejúc sa a súčasne plačúc. Upadli do novej hystérie, ktorá bola dôsledkom úľavy zo správy, že povodne ustupujú a že Davos už nemôže ďalej prezerať utopený svet z archy vlastného šialenstva.
Vzápätí sa otvorili dvere výťahu a vošiel Davos s Fa-vershamom. Za nimi stál Barney a ďalší dvaja chlapi, ktorých Woburn predtým nevidel.
Eva a Woburn stáli pri obloku.
Chlapi na chvíľu zastali pri otvorených dverách. Potom Davos s Favershamom pomaly podišli dopredu. Davos vyzeral staro a beznádejne smutne. Všetok život, všetok dobrácky pokoj sa z neho vytratili. Možno bol šialenec, ale pozeral sa na trosky výnimočne veľkého a veľkolepého sna.
Faversham sa tváril - vražedné.
Davos sa pozrel na svoju dcéru a na Woburna, a potom začal rozprávať tak pomaly, akoby ho každé vyslovené slovo bolelo.
"Teda už ste počuli a radujete sa," riekol a pokrútil hlavou. "Možno vy ste poslali tú správu, možno vy ste zabili Lidgetta. Myslel som, že to urobil Adam, ale - na tom nezáleží. Toto nie je vhodný čas na radosť, Eva, ale na žiaľ. Všetko, pre čo som pracoval, všetky moje nádeje a nádeje celého ľudstva sú teraz zničené. Čoskoro zomriem a vezmem so sebou trosky svojho sna."
Zamlkol. Potom sa usmial bolestným, pokriveným a urazeným úsmevom.
"A ty musíš ísť so mnou, Eva," pokračoval. "Musíme sa pobrať za Naomi. Ty si bola, pravdaže, presvedčená, že som ju poslal do dediny, ale to nie je pravda. Nevedel som, že tam ide. Odišla bez môjho súhlasu. Keď som sa dozvedel, kam odišla, bol by som zastavil prvé potopy, keby sa to bolo dalo.
Lenže vtedy sa už octi prevŕtali cez skalnatú pôdu a bolo už prineskoro.
Tak zomrela Naomi. Ja som ju zabil. Chcel som, aby žila a pomáhala ľuďom nového sveta.
Nemohla.
Teraz zomrieme všetci. Keby nás chytil Palfrey alebo vláda, Favershama a mňa by zabili ako obyčajných vrahov. Nás však nechytia. 2il som v presvedčení o svojej vlastnej veľkosti, v presvedčení, že v mojej mysli sa začne nový svet, ktorý sa prostredníctvom môjho tela zrodí.
Ale to sa nemá stať.
A tak, moja drahá Eva, pôjdeme do izby, ktorá mala byť tvojou svadobnou izbou a miestom znovuzrodenia sveta. Tam nás títo chlapi, ktorí mi verne slúžili, zabijú tak, ako Palfrey zabíja moju nádej. Doktor Faversham, ktorý zdieľal moje sny i moje úsilie, súhlasil so mnou, že nemáme inú možnosť ako smrť. Jeho náruživá oddanosť spoločnej veci bola taká veľká, že keď sa dozvedel, že jeho žena sa pokúša poslať do Londýna správu o našich plánoch, zabil ju.
Nikto z nás nebude žiť.
Títo chlapi, moji sluhovia, zostanú na ostrove až do príchodu vojska, čo nemôže dlho trvať. A použijú ten istý plyn, ktorý používa Palfrey, takže to nepotrvá dlho."

23

Boli vedia veľkej izby.
Dvere boli otvorené, takže Woburn videl postel na pódiu a obrazy nového raja na stenách. Z niektorých už dokonca odstránili tvár Adama Reeda a nahradili ju jeho vlastnou. Táto skutočnosť ešte zvyšovala neskutočné ovzdušie, v ktorom si človek odmietal uvedomiť, že záhuba je tak blízko.
Davos kráčal vpredu.
Faversham s dvoma chlapmi šiel za ním. Kráčal vzpriamene, s vystretými plecami. V ruke mal plynovú pištoľ, takú istú, akú mal Adam Reed a strážca Barney. Woburn uvažoval, či ich tou pištoľou zabije.
Veľké schodište bolo blízko.
Ak raz Woburn vojde do tejto izby, stratí nádej na útek. Ak sa zvrtne a začne bežať, možno nebude mať o nič väčšiu nádej uniknúť, ale aspoň sa zbaví pocitu, že čaká na smrť nečinne a ani sa len nepokúša bojovať.
Ak by mal byť zabitý v boji -
Dvere boli od nich iba na päť yardov a schodište tak isto. Faversham sa tlačil dopredu. Davos už bol vlastne dnu. Dvaja chlapi kráčali Woburnovi v pätách a Eva bola do neho zavesená. Bol presvedčený, že sa nevie v duchu zmieriť s otcovým posledným šialenstvom a že vôbec neverí, že splní svoju hrozbu.
Woburn jej zovrel rameno a zastal.
"Choďte, choďte, ponáhľajte sa," zavrčal Faversham. Chlapi sa presunuli trochu nabok, jeden bližšie k vrcholu schodov, akoby sa chceli pokúsiť ujsť.
"Nič vám nepomôže, pán Woburn," pokojne preriekol Davos. "Rozhodol som sa, že zomrieme spolu s mojimi snami. Dobre viete, že títo chlapi vás môžu omrá-čiť plynom, takže vám svaly ochabnú, ale budete môcť rozmýšľať, vidieť a cítiť. Potom vás odnesú do krypty nového sveta a zomreli by ste ako zbabelec.

Súhlasíš, Eva?
Ty ho, prirodzene, miluješ. Od samého začiatku som to vycítil. Chceš ho pokladať za zbabelca?"
Eva mlčala.
Woburn pomaly a bezmocne ticho povedal: "Tak, Davos, čo robiť." Ale pevne stisol Evine prsty, pokúšajúc sa jej takto naznačiť, čo vlastne chce. Zároveň ju potiahol zľahka k schodom.
Keby sa dostali z dosahu plynových pištolí, mali by ešte vždy nádej. Museli by mať nádej.
Boli iba dva yardy od dverí.
"Poďme!" skríkol zrazu a mykol ju preč od dverí k vrcholu schodišťa. Stál tam chlap s pištoľou v ruke, ale skôr, ako ju stihol zodvihnúť, Faversham sa vrhol na Woburna a zúrivo ho chcel udrieť. Woburn sa zvrtol, skrčil nohu a kopol kolenom Favershamovi do žalúdka. Faversham zaúpel a zatackal sa dozadu. Pri tom mu niečo vypadlo spod saka a ťažko pľaslo na dlážku.
Bola to plynová maska.
Davos ju zazrel a zastal so zdvihnutými rukami a s pootvorenými perami. Najbližšie stojaci strážca tiež vyvaľoval oči. Druhý sa pohol k Woburnovi, ale už bolo prineskoro. Keď si Davos a ostatní uvedomili jednoduchú pravdu, že Faversham nechcel zomrieť, ale prišiel sa sem zachrániť, na chvíľu zastali ako omráčení. Táto chvíľa poskytla Woburnovi príležitosť.
Vrhol sa na strážcu stojaceho pri schodoch.
Vykrútil mu z ruky pištoľ, odsotil ho nabok a s výkrikom: "Utekaj, Eva, utekaj," stisol kohútik. Malý obláčik ochromujúceho dymu zahalil Davosa i ostatných chlapov. Faversham sa zúfalo pokúšal vstať.
"Ponáhľaj sa," zasipel Woburn, "ponáhľaj sa!" akoby slová niečo zavážili. Videl Evu bežať ku schodom. Bežal za ňou, predbehol ju a vrhol sa dopredu. Dobehol k úpätiu schodov vo veľkej hale a nikto sa ani nepohol.
Otvoril dvere, kým Eva k nim dobiehala, ale - skôr ako dobehla ku krytému vchodu a dostihla pokojné nádvorie, z vrcholu schodov niekto vystrelil.
Eva sa zatackala.
Woburn ju čakal, temer mu klesla do náručia, prehodil si ju cez lavé plece a vyniesol z haly tak, ako ju kedysi niesol dolu úbočím, keď utekali pred prívalom. Zapraskali dva ďalšie výstrely. Nezasiahli ho. Padacia mreža bola ešte vždy spustená, preto sa dal k zadnej časti zámku. Ak sa chceli nejako dostať von, museli sa pokúsiť preliezť cez múr a spustiť sa po vetvách. Inú možnosť nemali. Počul vykrikovať chlapov, ale nebol zranený. Došiel k bránke vedúcej do údolia, otvoril ju a vošiel.
V údolí našiel Barneyho, otvárajúceho dvierka leo-pardovej klietky. Veľká šelma sa zakrádala von.
Barney ho udrel bičom a zasiahol ho krížom cez pysk. Leopard zakňučal, rýchlo cúvol a divo, zlostne zavrčal.
Vtedy už Woburn zbadal, čo Barney urobil. Videl, že všetky zvieratá sú na slobode, že všetky klietky sú otvorené a vychádzajú z nich zmätené šelmy a pozorujú s novým, zlomyseľným výrazom Barneyho.
Potom leopard skočil.
Barney nevykríkol a zostal stáť na mieste, kým ho váha veľkej šelmy nezrazila na zem. Bolo počuť vrčanie a trhavý zvuk - a s ním aj hrozivý rev ostatných šeliem nablízku.
Eva pokojne, zreteľne povedala:
"Prosím ťa, Bob, zabi ma."
To bolo všetko.
Keď dozneli jej slová, lev vyskočil z klietky na prestrašeného jeleňa a roztrhal ho. Zrazu zavládol medzi všetkými zvieratami nepokoj. Zdanie pokoj amilovnosti zmizlo. Obrátili sa navzájom proti sebe. Medzitým si Woburn stihol povšimnúť, že levova klietka je prázdna, lebo jeho družka sa zakrádala pomedzi stromy.
Woburn sa zohol, vzal Evu do náručia a vliezol do klietky. Spustil železné dvierka, a keď zacvendžali, rev zvierat vonku sa vystupňoval do hromového zvuku.
Davos vošiel do svojej zoologickej záhrady.
Bol sám. Kráčal pomaly s vystretou rukou, akoby nevidel, a nahmatával si cestu. Na okamih zastal neďaleko revúcich, skáčucich a klbčiacich sa zvierat. Zdalo sa, že zazrel dcéru a obrátil sa k nej.
Eva ho tiež uvidela.
Potom leopard s krvavými zvyškami Barneyho tela pod obrovskými labami, s červenými očami a akoby od pachu krvi šialený zazrel kohosi; bol to Davos.
Skočil.
Celú noc zostali Eva s Woburnom v levovom brlohu a počúvali neznáme zvuky: šuchot, skučanie a občasné zavrčanie.
Woburn obviazal Eve zranenú nohu. Výstrel zasiahol iba mäso a rana nevyzerala vážne. V pokojnej letnej noci im nebolo zima. Keď svitlo ráno, zbadali, že okrem niekoľkých menších zvierat väčšina šeliem ušla z ohradeného priestranstva, lebo Davos nechal otvorenú bránu. Akiste sa potulujú po údolí.
Woburn otvoril dvierka, vyšiel von a vyliezol na klietku, odkiaľ dovidel za múr.
Kde-tu ležali mŕtvi chlapi.
Aj leopard bol mŕtvy. Možno ho zastrelili, alebo ho roztrhali ostatné zvery. Nikde nebolo živého tvora okrem vtákov.
Až neskoršie zavrčalo lietadlo, ktoré čoskoro uvideli.
Woburn opäť vyliezol na klietku a zúrivo mával košeľou, pozerajúc do klietky na ležiacu Evu. Prvé lietadlo odletelo, ale čoskoro prileteli ďalšie a neskoršie aj vrtuľníky. V prvom, ktoré pristálo, bol Palfrey, v druhom obrovský Rus. Obaja mali so sebou ako stráž osobitne vycvičených vojakov.

24

Doktor Palfrey a Stepan Andromovič sa doviezli v ja-guári pred malý hotelový penzión vo West Ende. Keď vystupovali, pozreli na oblok na druhom poschodí. Woburn im kýval. Kým došli ku vchodu, Woburn im už otváral dvere; opálený, driečny a bezstarostný.
Od potôp uplynulo už niekoľko mesiacov a väčšinu tohto času boli už Eva a Woburn manželmi. Odkedy sa vzali, bývali v tomto penzióne. Woburn sa často stretával s Palfreym a s Rusom a postupne sa s nimi veľmi spriatelil.
"Poďte ďalej," pozýval ich a vrelé im potriasol rukami. "Eva čaká hore." Nastúpili do výťahu, ktorý bol taký malý, že sa Andromovič musel skrčiť. Dvere do bytu boli otvorené a Eva ich privítala.
"Slávni mužovia prišli osobne," ohlasoval ich Woburn. "Keď si tak spomeniem -"
"Ach, nikdy nespomínajte na minulosť," prerušil ho Palfrey. "Vždy rozmýšľajte o budúcnosti. Nemám pravdu, pani Woburnová?"
"Menuje sa Eva," pripomenul Woburn.
Rus sa usmial svojím pokojným, vážnym úsmevom.
"Teraz už o tom môžeme rozprávať," pokračoval Woburn. "Je to iba časť starého, zlého sna. Už dávno sme si uvedomili, že keby sme o tom voľne nerozprávali, pravdepodobne by sme boli tým zážitkom celkom posadnutí a zošaleli by sme. Nemyslíte, že sme čo len trochu ľahkomyseľní."
"Angličanovi možno ľahkomyseľnosť vždy prepáčiť," riekol Andromovič.
Usadili sa. Bol večer a bolo už šero.
Woburn ponalieval do pohárov a Eva zažala dve stojace lampy v kútoch. Okná boli zavreté, okrem štrbiny hore, a v izbe bolo teplo.
"Ďakujem," povedaí Palfrey a zdvihol pohár. "Na to, aby ste boli veľmi šťastná, Eva. A vy tiež, Bob." Palfrey a Rus sa napili. "Nuž, nemáme veľa času. Čaká nás akási čudná záležitosť v Austrálii, na ktorú sa musíme pozrieť, takže tam zajtra ráno letíme."
"Ďalšia potopa?" zvolala Eva.
"Pravdepodobne to bude falošný poplach," upokojoval ju Palfrey. "Väčšina poplachov je taká. Hoci tentoraz sa to veľmi líši od posledného prípadu, i keď na tom niečo bude. Možno budeme preč niekoľko mesiacov; preto sme si mysleli, že sa'dnes musíme pozhovárať o mnohých veciach."
Zmĺkol.
Nikto neprerieknol ani slovo.
Pokojne pokračoval: "Teraz už máme všetko a rozbor všetkých potôp. Najhoršie bolo postihnuté Anglicko, Holandsko, Spojené štáty, Kanada, India a časti Číny. Celkové straty sú také veľké ako straty v poslednej svetovej vojne. Ale to všetko, práve tak ako hmotné škody, už patrí minulosti. Všade sa vybudovali nové morské hrádze. Veľké oblasti sa už podarilo vyrvať záplavám a iba na niekoľkých miestach sa trvalo poškodila pevnina ako v Škótsku."
Palfrey zase zmĺkol a odpil z pohára, akoby chcel úzkostlivo uviesť všetky skutočnosti. Potom pokračoval:
"Na celom svete bolo množstvo mestečiek a dedín doslovne vymazaných zo zemského povrchu, ale ich znovuvýstavba rýchlo napreduje a dokončí sa za dva-tri roky.
Väčšina škôd vo veľkých mestách sa už zahladila.
Pokiaľ sa to dá posúdiť, nijaký strom nebol vážne postihnutý. Hoci sa každá hniloba, ktorá sa niekde objaví, bude po dlhý čas pozorne sledovať, nevidno nijaké známky toho, že by octi vôbec niekde prežívali, okrem tých, ktoré sú v našej moci."
Eva sa strhla.
"Sú nejaké -" začala, ale nepokračovala.
"Prirodzene, že sme strávili veľa času na zámku, kde boli laboratóriá prakticky nepoškodené. Pamätajte, že všetky plány vášho otca neboli iba záporné. Najprv sa zaoberal výskumom možnosti vytvoriť dážď - alebo vodu akéhokoľvek druhu. Výsledky všetkých jeho výskumov sme pozorne preskúmali. Zhromaždil niekoľko stoviek oddaných stúpencov, posadnutých nenávisťou voči skazenosti sveta a temer náboženským zápalom znovuvytvoriť svet. Ale Barney nakoniec videl, že sen je rozdrvený na márne kúsky, a vypustil z klietok šelmy, posielajúc s trpkosťou svojho sklamania džunglu do džungle. Šelmy sa ešte vždy potulujú po ostrove, z ktorého bude najkrajšia prírodná rezervácia v Európe."
Palfrey zmĺkol, aby im poskytol čas predstaviť si to. Pokračoval:
"Teraz sa však urobia veľké pokusy v púšti. Do určitých oblastí, oddelených od ostatnej krajiny, sme vypustili octi, aby sa nemohli rozšíriť. O niekoľko dní sa neplodná zem stane úrodnou. O niekoľko týždňov sa na nej vypestuje úroda. Octi sa už používajú v Indii, v Spojených štátoch, v Gine, v určitých oblastiach severnej a strednej Afriky a v Rusku - vlastne všade tam, kde bola jalová zem, považovaná za celkom neužitočnú. Tak -"
Teraz sa Palfrey usmieval.
"Myslím, Eva, že na začiatku sa váš otec nazdával, že bude veľkým dobrodincom ľudstva. A svojím spôsobom aj bol. Nikto iný sa k jeho objavu ani zďaleka nepriblížil."
Eva mlčala.
Palfrey sa obrátil k Woburnovi.
"Bob, nikto na svete si nikdy celkom neuvedomí, za čo všetko vám vďačíme. Naša práca mohla skutočne začať iba vtedy, keď ste odoslali tú správu o dôležitosti kyseliny jablčnej."
"Dobre, bolo to niečo," povedal Woburn.
Palfrey s Andromovičom čoskoro odišli. Vrátili sa do hlavného štábu Z 5 a nenáhlivo vyšli hore schodmi do Palfreyho kancelárie.
Na Palfreyho písacom stole ležala obálka. Otvoril ju a zamračil sa, keď z nej vybral päflibrovú bankovku. Ešte vždy sa

mračil, keď čítal čarbanicu na lístku pripichnutom k bankovke.
"Celkom som na to zabudol. Prepáčte. Vždy platím svoje dlhy. Gordon Carfax."
Palfrey to ukázal Andromovičovi.
Takmer dva roky po potope, ktorá pohltila Vlkovu a utopila jej syna, vyzrela Jenny Robertsonová z obloka nového domu na farme niekoľko míľ od miesta, kde stál starý. Bol nádherný letný deň. Začula, ako prichádza auto. Položila nôž, ktorým krájala múčnik, a vyšla l na dvor.
Jej manžel sa vracal z údolia, ktoré teraz bolo bohaté a úrodné.
Bili Robertson podišiel k detskému kočíku neďaleko obloka, v ktorom spalo dieťa. Malo tri mesiace, líčka mu planuli ružovou farbou a spod rukávov belasého pleteného kabátika vykukovali malé rúčky.
"Bob a Eva sa ešte nevrátili?" spýtal sa Bili.
"Nie, ešte nie," odvetila Jenny. "Bob mi telefonoval a spýtal sa, či by sme im dnes večer nezavarovali dieťa, aby mohli ísť s Evou do kina."
Usmiala sa na spiaceho vnuka Sira Gabriela Davosa.

Vysvetlivky:
stopa = 30,479 cm
palec = 2,54 cm
míľa = 1609,3 m
yard = 91,439 cm
galón = 4,546 l
funt = 45,328 dg

SUCHO

PRVÁ KNIHA
SMRŤ
1 Jazero
"Vravím ti, že sa trápim pre otca," povedal Mel Tappler. "Je preč už vyše dvoch týždňov a nikdy by nenechal mamu bez správ, ak sa mu niečo neprihodilo."
"Ach, robíš si príliš ťažkú hlavu," povedal Hank. Ležal na chrbte na palube malej výletnej loďky, ktorá sa mierne knísala na. vlnách Mudského jazera. "Vráti sa."
"Nenechal by mamu trápiť sa."
"Mama sa trápi pre každú maličkosť, veď vieš."
Mel stál za svojím bratom široko rozkročený na korme. Dve šnúry, ponorené vo vode asi dvadsať stôp od kormy, zachytávali slnečné lúče ani pavučiny v zarosenom ráme a jemne sa kolísali. Vlnky na širokej ploche umelého jazera boli

lenivé a nepravidelné - ako Hank, ktorý neveril v nič, čo by mohlo znepríjemniť život. Poruke mal chladničku, v ľadovej zmesi boli fľaše coca-coly, ktoré čakali, až naberie sily a jednu otvorí.
Voda bola všade, okrem ľavej, západnej strany, jazero veľké ako nejaké vnútrozemské more. Na západe boli úpätia nevadskej High Sierry a veľká priehrada, ktorá mala dosť vody na čiastočné zavodnenie štyroch štátov s púšťami. Ľahký opar stúpal z vody k oblohe, jasnomodrej, ako keby sa jej nikdy ani mráčik nedotkol. Tu i tam boli ďalšie malé loďky ako bodky na zmapovanom jazere, niektoré biele, niektoré žlté, niektoré takmer čierne.
"Vieš, čo si myslím?" zavolal Hank.
"No povedz."
"To ti teda poviem. Ja si myslím, že otec našiel tie suagury a chce o tom písať priamo tam."
"Možno, že ich našiel," pripustil Mel.
"Už bolo aj načase," povedal Hank lakonicky. "Chceš cocu?"
"Jasné."
"Poď si po ňu."
"No, neviem," povedal Mel. Pozrel sa na šnúru a sledoval ju svojím jasným pohľadom až k miestu, kde sa strácala vo vode. Potom sa pohol k bratovi na druhú stranu prístrešia krytu motora. Loďka bola asi šesť metrov dlhá, stará a ošarpaná od nepohody, ale leskla sa od nového náteru; nijakú loďku, ktorú kedy Henry Tap-pler položil na vodu, nemusel nafarbiť. Zakolísala sa trochu viac, keď sa Mel škriabal poza prístrešie s matracom a uvidel Hanka, ako vyberá dve fľaše a otvárač. Hank nevstal, ba ani nezdvihol hlavu, keď ich otváral. Kovová zátka odpadla so syčaním známym od detstva a chlapec podal fľašu Melovi.
"Vďaka."
Hank otvoril svoju fľašu. "Tá je ale dobrá."
"Hank," povedal Mel, "ako dlho tu chceš ostať?"
"Kam sa ponáhľame?"
"Ryby neberú."
"Koľkokrát si tu bol aj celý deň a nechytil si nič."
"To je možné," súhlasil Mel. "Ale nemôžem za to, že som napätý ani struna pred prasknutím." Čupol si bližšie k bratovi. Melovi bolo dvadsaťdva rokov, bol čier-novlasý, nízky, no plecnatý a na pohľad silný. Oči tmavomodré, pleť do tmavá opálenú slnkom a vetrom Mudského jazera. Mal výrazný nos s vysokým hrebeňom, ktorý ho robil drsným, ale ústa veľké a neočakávane jemné. Bradu mal hranatú a agresívnu; vyzeral na to, čím aj v skutočnosti bol, mládenec s vlastnou vôľou. Jeho brat s vlasmi ako slama bol vyšší, no štíhlejší; slnko sa ho chytalo ťažšie, jeho koža mala bledozlatý odtieň. Teraz bol nahý, ako keď prišiel na svet, iba okolo bedier mal svetlý pás. Keď takto ležal, na hlbokom hrudníku mu bolo vidno, ako sa mu dvíhajú rebrá. Rád rozprával vysokým tónom a pomaly preťahoval hlásky, napodobňujúc tak tých, čo strávili časť života tu na západe.
"Tak ty sa chceš vrátiť," poznamenal smutne.
"Veru."
"A čo keby si ma nechal ešte takých dvadsať minút smažiť sa aj z druhej strany?"
"Ale áno, pravdaže."
"Ďakujem," povedal Hank sucho, obrátil sa, položil si líce na malý vankúšik a obrátil oči na brata. "Vieš čo, príliš veľa rozmýšľaš. Vôbec ma neprekvapí, že keď sa vrátime do chaty, nájdeme tam otca, ako nás čaká s tým kaktusom v ruke."
"Dúfam, že máš pravdu," povedal Mel.
Hank doširoka. roztvoril oči, ako keby si iba teraz uvedomil, ako toto veľmi trápilo Mela.
Mel sa zahľadel na západ.
Keď ta hľadel, videl práve tvar vysokých hôr. Vedel, hoci to nebolo vidno, že sú pokryté snehom. Predstavoval si, ako sa sneh na nich trblietal na slnku ako novoobjavená skupinka hviezd. Vedel, kde vyčnieva najvyšší končiar 14 000 stôp nad morom.
"Dnes nevidno starý Aben," utrúsil Hank.
"Naozaj."
"Keď vidím starý Aben," vravel Hank, "akosi cítim, že vidím otecka."
"Chápem ťa," povedal Mel dychtivo. "Aj v tebe to vyvoláva taký dojem?"
"Áno, presne tak."
"Neuvedomil som si -" začal Mel a potom sa zarazil, zatienil si oči a hľadel. "Je to také smiešne. Tie tvory sú odtiaľto na 75 míľ, ocko je medzi nimi a nami v najhorúcejšej dolinôčke na celom západe."
"Nehovor to pred Kalifornčanom!"
"No tí nech si majú svoju Mojave." Mel ešte hľadel, a hoci nehybne kvočal, oči i celý jeho postoj prezrádzali úzkosť.
"Kolko to hovoril ocko, že tam bolo horúčavy, keď tam bol naposledy?"
"Päťdesiatpäť v tieni."
"No bisťu," povedal Mel čudne napätým, suchým hlasom. "Zdá sa mi, že tu je aspoň deväťdesiat. Vieš, čo ma najviac trápi?"
"No povedz."
"Ze sa oteckovi mohla minúť voda."
"Ale veď si jej vždy berie dosť aj na mesiac.'"
"To hej. Ale možno sa mu niečo prihodilo. A mohla sa mu poškodiť nádrž."
"Aj nám by sa mohlo niečo prihodiť, kým dôjdeme kýchate," povedal Hank. Naraz pohol ramenami, položil ruky dlaňami dolu na nalakované drevo, uvoľnil sa, až sa mu ramená napli, a podopieral sa rukami a špičkami nôh; potom sa

vymrštil hore a natiahol ruky k oblohe a zívol. "Už som opečený," ohlásil. "Chceš naštartovať motor?"
"Hej," povedal Mel. "Vďaka Hank."
"Za nič," zahundral Hank.
Mal dvadsaťpäť rokov. Vyzeral na všetko možné, len na to nie, čím v skutočnosti bol, učiteľom na strednej škole v Saint Louis. Mel vždy vyzeral vedecky, ale on bol ešte na fakulte v Envanstone a do konca štúdia mu chýbal ešte rok. Ešte sa nerozhodol, čo chce robiť, okrem toho, že nechcel ísť učiť.
Mel naštartoval motor a nastavil kurz, zatial čo Hank sledoval šnúry. Mel vedel, že to bývalo vždy rovnaké, pokiaľ sa len mohol rozpamätať. Ak niečo veľmi chcel, Hank sa vždy snažil dať mu to. V tomto veku zriedkakedy niečo chcel, ale nateraz nesmierne túžil vrátiť sa do chaty a zistiť, či otec o sebe dal vedieť; nebude mať pokoja, kým sa to nedozvie.
Nestlačil plyn naplno, ale motor reval a výfukové plyny bublali a syčali na vodnej hladine. Prešli okolo dvoch iných člnov a lenivo zamávali; nahá blondínka sa k nim obrátila chrbtom, zatial čo muž zavolal. "Hej!"
Pobrežie, ku ktorému sa približovali, bolo desať míľ na západ, a keď sa tak približovali, videli zem zalesnenú zväčša píniami, pretože nadmorská výška tu bola veľmi veľká; vyše štyritisíc stôp. Les pokrýval úpätie vrchov, ktoré klesali do Mudského jazera, kedysi údolia obývaného malým počtom Indiánov, menším počtom belochov a iba stepnými zvieratami. Čoskoro rozoznali chatku, svetlú na pozadí stromov, potom sa nad vodou ukázal pristávací mostík.
"Ešte desať minút a sme tam," povedal Hank.
"Nevidím ockovo auto," hľadel Mel.
"Mohol zatelefonovať do dediny, nie? Mama by už mala správu, ak zavolal ráno."
"Isteže."
"Dočerta," povedal Hank netrpezlivo, "ocko chodí do Oneoského údolia už dvadsať rokov. Čo sa tak odrazu trápiš? Pozná to údolie lepšie ako ty internát a Evan-ston. Prestaň sa trápiť, Mel."
"Tvoje auto tam je," povedal Mel, "ale ockovo nie."
Sto yardov od pobrežia Mel vypol motor; ticho čudne padlo na vodu, keď sa plavili k pristávaciemu mostíku. Chata z hrubo otesaných klátov vyzerala aj odtiaľto maličká, ale v skutočnosti tam bola kopa miesta a v tomto ročnom období im štvorcová míľa jazera mohla slúžiť ako obývačka, ak chceli. Dedina ležala na druhej strane mysu a chatka, ktorá Henrymu Tapple-rovi patrila už vyše dvadsať rokov, lebo ho sem ťahala zvedavosť na bytosti a tajomstvá veľkých púští, bola jediným znakom civilizácie. Z jediného komína stúpal riedky stĺpec dymu.
"Mama pečie," poznamenal Hank a zavetril, "je to čerstvý chlieb?"
"Dnes je piatok. Mama v piatok nepekáva chlieb."
"Len ak čaká hostí, alebo ak sa má ocko vrátiť domov."
Melovi sa rozžiarili oči. "To je pravda," povedal.
Keď sa dotkli pristávacieho mostíka, Mel naň vyskočil, polená zavŕzgali a on sa takmer potkol, čo sa náhlil.
Chytil lano, ktoré mu Hank hodil, bez rozmýšľania ho ovinul a zaviazal okolo stĺpa a namieril k pevnej zemi a do chaty.
Hank zobral chladničku a uteráky.
Keď Mel došiel na koniec mostíka, zjavila sa Marta Tapplerová.
Mel zamával a rozbehol sa.
"To pečieš chlieb?"
"Nie, chlieb nie. Dnes je piatok," odvetila matka a akiste nepostrehla, že je sklamaný. "Upiekla som zopár koláčikov."
Pozorovala svojho mladšieho syna, ktorý sa tak veľmi podobal na jej muža, okrem jedného: životného cieľa. Mel bol ešte mladý, ale Hank už ako dvadsaťročný vedel, čím bude.
"Ďakujeme, mama," povedal Mel.
"Akosi skoro ste sa vrátili."
"Áno. Ryby neberú a je horúco." Vošiel na verandu, tu konečne slnko na nich nepražilo. "Ahoj, mama." Letmo ju pobozkal. "Už máš správu od ocka?"
"Nie," odvetila. "Ani slovo."
Mel vedel, že sa trápi práve tak ako on, ale nikdy by to nepovedala. Chvíľami dumal, či Hank nemá väčšie obavy, než predstiera. Hank položil chladničku a klesol do hojdacieho kresla, urobeného z dosák, vyhladených na sedadle a operadle, a začal sa hojdať.
Matka sa trpko usmievala. Boli si veľmi podobní, pretože bola nižšia ako väčšina žien a hoci bola štyridsaťpäťročná, sotva mala sivý vlas. Väčšinu liet a veľa jarí a jesení strávila tu alebo na podobných miestach, no na pleti jej to badať nebolo; bola mierne, príjemne opálená, nič viac. Mala veľmi jasné sivé oči, ostro vyznačené obočie, drobné, veľmi pravidelné črty; bola to pedantná, schopná, chápavá žena s veľkým zmyslom pre úprimnosť a dokonca oddanosť, ale s malým pre romantiku.
"Ako si sa mala?" opýtal sa Hank.
"Hank, nik by nepovedal, čo by ťa počul rozprávať, že máš strednú školu, nehovoriac o vysokej," povedala pani Tapplerová.
"Prosím o prepáčenie, pani."
"Mama," povedal Mel, zaváhal a potom sa prinútil pokračovať: "Čo sa deje?"
"Neviem, čo sa deje," odvetila pani Tapplerová, "ale pán Rambaldi sa tu zastavil, keď ste odišli. Iba včera bol pri garáži Waterhole a pýtal sa, či sa otec nezastavil po vodu alebo benzín."
"A on sa nezastavil," zakončil Mel napätým hlasom. "Už vyše štyroch týždňov si nebol po vodu alebo benzín."
"Tak je, nebol."
"Nemusel potrebovať benzín, ale iste potreboval vodu," povedal Hank pomaly, teraz mal šortky a sandále bez špice a nápadne sa ponášal na matku. "Ale ocko vždy hovorieval, že v údolí voda je, lenže ju treba nájsť. Možno ho toto

zdržalo. Ak našiel v údolí prameň, ušetrilo mu to dlhé cestovanie sem a tam - a ísť autom po dne toho údolia nie je zábava. Aj by som sa stavil, že to spravil, mama. Našiel tú vodu."
Matka povedala: "Som optimistka, Hank, ale nie som si až taká istá. Pán Rambaldi mi ešte niečo povedal. Toto leto šli do údolia ďalší piati chlapi, a nikto z nich sa dosial nevrátil, aspoň nikto z nich neprešiel okolo Waterhole. Pred dvoma dňami sa o tom informoval jeden, pretože už mesiac sú dve osoby nezvestné a majú aj zorganizovať pátraciu skupinu, ak odtiaľ nevyjdú do budúceho týždňa."
"Do budúceho týždňa," opakoval Mel ako ozvena.
"Dnes je utorok," povedal Mel.
"To je príliš dlho čakať do budúceho týždňa," vyhlásil Mel a pozrel na matku akosi vyzývavo a očividne si istý, že nebude súhlasiť s tým, čo povie. "Chceš vedieť, čo urobím?"
Tvár sa mu črtala pred uhlom chaty, vyzeral mlado a mužne, silnejšie ako zvyčajne, a konečne akoby vedel, čo chcel robiť.
"No povedz," spýtala sa Marta Tapplerová.
"Zajtra pôjdeme do údolia pohľadať otca."
"Dúfala som, že to budeš chcieť spraviť," povedala mu matka a nesmierne sa mu uľavilo. "Pôjdem na niekoľko dní na návštevu do dediny k Rambaldiovcom, ak by ste sa obaja rozhodli zistiť, čo sa dá. Ak váš otec potrebuje pomoc, iste ju potrebuje skôr ako na budúci týždeň."
"A bude ju mať," povedal Hank a usmieval sa. "Na tvojom mieste by som sa neznepokojoval, mama, myslím, že sa to celkom jednoducho vysvetlí. Ak ocko nenašiel ten kaktus ani prameň, mohol nájsť urán. Tentoraz si bral so sebou Geigerov prístroj. Ak má plno roboty so zabezpečením svojho nároku -"
"Prestaň, Hank," prerušila ho matka. "Robím si o otca starosti."

2 Prameň

Na diaľnici, ktorá viedla zo západného pobrežia na východné, dlhej takmer štyritisíc míľ a spájajúcej všetky národy, nebolo opustenejšieho miestečka ako garáž Waterhole. Bola sotva väčšia ako čerpacia stanica, hoci tí dvaja, čo ju obsluhovali, zvládli opravy väčšiny okoloidúcich áut. Boli tam tri pumpy s benzínom spoločnosti na východe neznámej a okrem malých oblastí takmer neznámej i na západe. Bol to dobrý benzín. Pumpy stáli asi pätnásť metrov od cesty a viedla k nim akási príchodová cesta, spravená v kamenistej, piesči-tej púštnej pôde tak, že sa vystavali nízke steny zo žltého pieskovca, ako keby si deti stavali hračku z mušlí z morskej pláže. Za týmito stenami rástlo zopár kaktusov, presadených zo svojej materskej pôdy iba o niekoľko metrov. Boli tam akési meskity. Veľká strecha nad pumpami bola ako obrovská muchotrávka, ktorá poskytovala motoristom úľavu od priamych slnečných lúčov.
V malom stánku pri dverách bolo na predaj zopár súčiastok do auta, nápis, vyblednutý od slnka, ponúkal zlatozelené známky, ako keby tu bola nádej, že by sa okoloidúci motorista dal zvábiť úplatkom bezplatného darčeka. Ale keďže dialnica viedla rovno ani šnúra pätnásť míľ od stanice, zastavilo sa tu veľmi málo motoristov. Dokonca aj šarlátová nádoba s kokardou, v ktorej sa v ľadovej vode udržiavali coly, pepsi-coly a iné šumivé nápoje, priťahovala veľmi málo návštevníkov. Slovo JEDLÁ, v noci osvetlené živou modrou farbou, pravdepodobne pritiahlo viacerých. Za benzínovou pumpou a ďalej od diaľnice bola krčma, ktorú volali reštaurácia. Bola z blata a z kameňa, mala rovnú strechu a vyzerala, ako keby sa v nej zhromaždila všetka horúčava púšte; ale vnútri bola taká chladná, ako si to väčšina ľudí želala, pretože klimatizácia fungovala bezchybne.
Ženy oboch mužov, dcéra jedného a dve Navajky od Mudského jazera sa tu zastavili najesť, pretože strava bola dobrá; dobré, jednoduché jedlá, hodné peňazí, ktoré za ne zaplatili. Hradská k Mudskému jazeru bola vydláždená, ale bočnice boli z kameňa a piesku, hotová pasca na neopatrného vodiča. Takmer oproti na juhozápade bola poľná cesta. Neoznačovala ju nijaká smerovka a iba zasvätenci vedeli, že ide do Oneoského údolia. Nikto naisto nevedel, či Oneo znamená jednu dieru, ale legenda, ktorú poznali Navajovia a Hopiovia, čo tu boli už predtým, hovorila, že v údolí bol len jeden prameň. Henry Tappler, vodohospodársky inžinier, ktorý dlhé roky pracoval na projekte Mudského jazera, veril, že keby sa údolie dalo zavodniť, bolo by úrodné ako Níl. Preto ustavične pátral po tomto prameni. Pred rokmi pri jednej výprave do údolia našiel kaktusy sua-gura. Často ich svojim synom opisoval. Na pohľad vyzerali ako obrovské kaktusy, ako organové píšťaly, trčiace z mŕtvej zeme. Ale niektoré ho fascinovali, lebo boli napučené, napuchnuté - a kvapkala z nich voda. Okolo nich bolo zelené lístie a život, bol si istý, že všetka úrodnosť sa ukrývala v púšti; ale po niekoľkých dňoch kaktusy vyschli a zeleň vymrela.
Pre Henryho Tapplera hľadanie ďalších napuchnu-tých suagúr bolo ako hľadanie zlatého rúna. Veril, že sú v Oneoskom údolí, ku ktorému viedla táto cesta. Na benzínovej stanici bol ešte jeden nápis, ktorý mohli vidieť motoristi po ceste zo západu. Nestálo tam Gilská obluda, ani Pozor na štrkáče; jednoducho oznamoval: Posledné čerpadlo na 47 míľach.
Bola to pravda.
Žiadny cudzí tomu nikdy neuveril, ale mnohí preto doplatili na svoju neveru.
V stredu ráno o pol ôsmej mrak prachu od Mudského jazera hlásil Jakovi Marlovi, ktorý vlastnil dve tretiny čerpacej stanice, reštaurácie a priľahlej pôdy, že sa niekto rýchlo blíži. To nebolo nič nové, pretože takmer každý uháňal rýchlo. V noci bola piesková búrka a cesta k Mudskému jazeru bola pokrytá pieskom miestami na palec hrubo, čo vysvetľovalo ten prach. Ráno bolo nádherne jasné a mimoriadne pokojné, ani vetrík neza-vial. Lopaty veterného mlyna, ktorý stál vysoký a odmerane obďaleč za reštauráciou a čerpacou stanicou, nevydávali svoj jemný hluk, ako keď tikotali, vyťahu-júc vodu zo záhadného podzemného zdroja. Marle pozrel na lopaty a potom na oblohu. Pritom vyšla z reštaurácie jeho žena, buclatá a šedivejúca, ktorá vždy vyzerala, akoby jej bolo priteplo a nikdy neprestala pracovať.

"Poď si to vziať," zavolala.
"Radšej prestri ešte pre dvoch," poradil jej Marle.
Pozrela sa na mrak prachu.
"To bude ale deň, Jaké, už si sa pozrel na tú prekliatu pumpu?"
Odpovedal bezstarostne: "Ešte veru nie, ale aj to bude."
"Radšej sa daj do toho, lebo nebudeme mať vodu na kávu."
Neodpovedal hneď.
"Jaké," povedala žena a zvedavo sa naňho pozrela, "čo ťa trápi?"
"Pozriem sa na ňu," sľúbil, usmial sa a neočakávane ju objal. Pot na tvári mu dodával výraz, ako keby sa bol vykúpal v oleji, a šedivejúce štetiny na brade pripomínali ostne obrovských kaktusov, ktoré rástli v údolí za horami; niekoľko kaktusov toho istého druhu, ale oveľa menších, stálo ako na stráži pozdĺž cesty do údolia.
"Vidíš, kto to je?" opýtal sa o minútu.
"Nie, kto?"
"Tapplerovi chlapci."
"Vždy ich rada vidím," vyhlásila Marlova žena. "Idem pre nich prestrieť." Obrátila sa a náhlila sa preč, potom zavolala cez plece: "Nezabudni opraviť tú pumpu."
"Nezabudnem," ubezpečil ju Marle.
Vrátil sa k čerpacej stanici a k agregátom; tu bol život garáže a reštaurácie, energia, ktorá pumpovala vodu z veľkej hĺbky pod piesčitou, skalistou pôdou. Preskúmal merací prístroj, ktorý ukazoval hladinu vody vo veži vedľa kaviarne, ohavnej budovy ani fantastický Marťan, ktorý tu zapustil korene. Na meracom prístroji vstavanom do steny boli dva znaky: Maximum - Minimum. Ručička ukazovala úroveň niže Minima, blízko červenej značky, ktorá, ako vedel, znamenala nebezpečenstvo. Tlak vody v reštaurácii a v dome bol pri nebezpečnej úrovni, ináč by sa mu žena nesťažovala.
Zapol pumpu a hlboká vibrácia splývala so zvukom závodného auta Tapplerovcov. Hank mal starého chryslera, dotlčeného a volajúceho po novom, ale s motorom, ktorý sa vysmieval moderným prevodom, no hladko reagoval na chlapské ručné prehadzovanie rýchlostí. Hank riadil, Mel už otváral dvere na svojej strane, keď zachádzali do tieňa parkoviska - strechy z rohožiek natiahnutých na hrubých stĺpoch. Zdalo sa, že obaja mládenci vystúpili z auta súčasne, a tak aj kráčali k Marlovi, ktorý prichádzal zozadu.
"Nebol tu v noci vietor?" Hank vyzeral prekvapený.
"Iste, poriadna búrka," povedal Marle. "Máme sa?"
"Ako sa máte vy, pán Marle," povedal Mel.
"Máme sa?" povedal Hank. Pozrel na veterný mlyn, na ktorého lopatách sa striedavo lesklo slnko. "Mali ste akiste poriadny vietor. Pokazil sa mlyn?"
"Tak to vyzerá," odvetil Marle a obrátil sa smerom k autu. "Chcete, aby som sa vám postaral o auto, kým budete raňajkovať? Žena vás čaká."
"To bude fajn," povedal Mel.
Kráčali k reštaurácii. Raňajšie slnko už bolo dosť horúce na to, aby ich bodalo do tvárí a rúk, hoci už boli dosť ošlahaní. Boli zvyknutí na prechod z pomerného chladu do tejto páliacej horúčavy, a preto ani nič nehovorili; nehovorili ani o vítanom chlade v reštaurácii. Jedna z Navajok utierala v rohu dlážku, Jessie Marlo-vá bola za pultom a držala misku pod mixérom.
"Ako sa dnes máte, chlapci?"
"Dobre, pani," povedal Mel.
"Budeme sa cítiť oveľa lepšie, keď zjeme tamtie pšeničné koláče," povedal Hank. "Naša mama vždy hovorí, že ste najlepšia kuchárka na pečenie pšeničných koláčov, akú kedy poznala."
"Je to od nej milé," povedala Jessie a zjavne jej to polichotilo. "Čo tu robíte tak skoro, chlapci?"
Mel povedal: "Robíme si starosti o ocka, pani Mar-lová."
"Ale veď nemáte prečo. Nikto to údolie nepozná tak dobre ako váš ocko. Chodí tam už dvadsať rokov alebo ešte viac, nie?"
"Začal vtedy, keď sa narodil Mel," súhlasil Hank.
"No, mňa sa to síce netýka, ale dúfam, že pôjdete rovno do barakov, len čo dojdete do údolia; radi vám pomôžu," povedala Jessie. "Nerada by som si vás predstavovala tam samých, veru nie. Išli ta akísi anglickí manželia a o tých sa už desať dní nič nevie. To je príliš dlho pre každého, čo na to nie je zvyknutý." Vyplesla zmes na horúci tanier a tá zaškvrčala a zapraskala. Dvaja Tapplerovci si sadli na stolce pri pulte, odhodili klobúky a čakali, kým pšeničné koláčiky neboli pred nimi ako maslo. Jessie Marlová položila otvorený krčah s javorovým sirupom vedia Hanka. "Chcete slaninu ku koláčikom, alebo potom?"
"Stačí potom, pani Marlová, ďakujeme."
Vošiel Marle, a keď otvoril dvere, horúčava a vibrácia elektrickej pumpy vošli s ním; obe utíchli, keď sa dvere zavreli. Ďalšie dvere v rohu reštaurácie sa.prudko otvorili. Vošiel vysoký, štíhly postarší chlap s ospan-livým výrazom. Mal na sebe modré vyblednuté nohavice a klobúk so širokou strechou; aj opasok plný nábojov, ale s prázdnym puzdrom na pištol.
"Ahoj," pozdravil a spýtavo sa pozrel na Maria. "Jaké, čo sa s tebou dnes deje? Preskakuje ti?"
"Nie viac ako inokedy."
"Ten vietor -zavýjal celú noc ako prériový pes, tú pumpu naozaj netreba púšťať."
"Veterný mlyn treba opraviť," povedal Marle prívetivo.

"Ale čoby," odvetil jeho partner, "veď som ho sám včera opravil."
Nastala chvíla ticha a prekvapenia. Jessie Marlová hľadela na svojho muža a potom na druhého chlapa. Bratia Tapplerovci mali kopu svojich starostí, ale nemohli nepostrehnúť napätie.
Potom Marle prívetivo a pokojne:
"Pozrieme sa na to spolu ešte raz dnes dopoludnia."
Sam zaváhal, potom si vytiahol stoličku.
"To iste," povedal.
Bratia Tapplerovci vykročili do pálavy, zdala sa oveľa ostrejšia, ako keď pred polhodinou prišli. Starý chrysler stál v tieni s vyleštenými prednými sklami, čistými oknami, s doplneným olejom a plnou nádržou. Ani vánok nezavial, ale bolo počuť rachot elektromotora.
"Idete hľadať ocka, chlapci?" spýtal sa Marle.
"Áno."
"Nechoďte sami ďalej ako po horáreň," varoval ich Marle. "Možno tam budete musieť počkať cez noc, ale viac nie, lebo jeden z horárov tam vždy býva každú druhú noc."
"Vieme," povedal Hank. "Počúvali sme o tom údolí, keď sme ešte boli v plienkach. Pán Marle, viete niečo o tých Angličanoch?"
"Vôbec nič," odvetil Marle.
Stál a díval sa za nimi, ako nastúpili do auta, zamávali a dali sa poľnou cestou, ktorá viedla cez nekonečnú púšť, cez úpätia kopcov do Údolia národného parku. Kým sa dostanú k horárom, bude skoro noc.
Keď mrak prachu úplne zakryl auto, Marle zašiel dozadu k meraciemu prístroju, stál a hľadel naň. Ujko Sam sa vrátil spoza reštaurácie a prišiel k nemu. Ručička na meracom prístroji sa sotva pohla, hoci sa za pol hodiny mala napumpovať nádrž doplna.
Sam prehovoril zachrípnutým hlasom.
"Čo s tým, Jaké?" Keď Marle neodpovedal, pokračoval: "Nie je v tej nádrži diera?"
"Ak je, tak som ju nenašiel," povedal Marle. "Sam, ani to nechcem povedať nahlas, ale keď chceš vedieť, čo si myslím, tak tá studňa vysychá. Za posledných päť dní sme skoro nečerpali vodu. Keď dnes pôjde Ram-baldi okolo, hádam by sme mu mali povedať, aby sem poslal cisternové auto s vodou. Ak to nespravíme, budeme naozaj v kaši. A nemusíš mi vôbec hovoriť, že dovážať vodu pravidelne by stálo viac, ako si môžeme dovoliť. Henry Tappler by bol ten pravý, čo by mohol pomôcť, ale nie je tu. My dvaja sa budeme musieť pozrieť na tú studňu a zistiť, čo s ňou je."
"Jaké," povedal Sam pomaly, "už som tu tridsať rokov a za celý čas táto studňa nevyschla ani raz. Tá voda je práve taká sladká, ako bola, keď som bol chlapec."
"Bola by ešte sladšia, keby tam nejaká bola," poznamenal Marle lakonicky. "Aby si sa upokojil, choď prezrieť tú nádrž."
"To teda idem," povedal Sam. Otočil sa, že pôjde, no zastal, keď začul blížiť sa auto od jazera, a tak nešiel najprv ku studni a k veternému mlynu."
"To je Rambaldi?" spýtal sa.
"Áno." Marle mal z nich dvoch lepšie oči.
Počkali, kým sa obchodník z Made Pointu dostal hore. Rambaldi bol územčistý muž stredných rokov, ktorý tu žil ešte vtedy, keď Made Point bol rančerským domom nad údolím, v ktorom sa dnes rozprestieralo Mudské jazero. Vtedy bol poštmajstrom a jediným obchodníkom, aj teraz bol vedúcim pošty a hlavným obchodníkom. Zliezol z nákladného auta značky Dodge, ktoré bolo obalené prachom, zahľadel sa na nehybný veterný mlyn a počúval hrkot pumpy.
"Ahoj, Baldy," pozdravil ho Sam.
"Nazdar," povedal Marle. "Nejaké problémy, Baldy?"
"Ja nemám problémy," povedal Rimbaldi zostupu-júc z auta s jednou nohou stŕpnutou; zlomil si ju za-mladi, keď krotil divého koňa, a odvtedy ju mal stuhnutú. "Pán Baker má problémy."
"A čo?" opýtal sa Marle.
Rambaldiho oči boli jasné a pokojné, ale zdalo sa, že zamračené čelo im uberalo na jase. Na rozdiel od ostatných mal suchú tvár, ako keby mu už nezvyšovalo potu.
"Videl som osem-deväť kusov z jeho dobytka, všetko mŕtve," oznámil. "A ak to nestačí, päť z nich bolo hneď pri nádrži pri Fork Crosse. Tá nádrž nevyschla už desať rokov, to viem dobre."
Nikto z ostatných neprehovoril.
"No čudné je to, že túto jar sme mali viac dažďa ako inokedy, pokial sa pamätám," pokračoval Rambaldi. "Nazdával by som sa, že v nádrži bude viac vody, nie menej. Nemám pravdu?"
Po dlhej prestávke prehovoril Marle: "I v našej studni by sme tiež čakali viac vody, nie menej."
Ešte dlhšie mlčali a potom Sam povedal prenikavo a s hnevom:
"To tie ich atómové výbuchy, nikdy to nemali robiť. Vždy som hovoril, že to prinesie tomuto kraju skazu. Tak je to, môžete mi veriť. Skazu."
"Nech je to, čím chce," povedal rýchlo Marle, "voda vysychá tam, kde by jej mal byť dostatok."

3 Údolie

Celú hodinu ani jeden z bratov Tapplerovcov neprehovoril.
Boli už takmer štyri hodiny poobede a tak horúco, že sa zdalo, ako keby niekto neprestajne prikladal na oheň, ktorý horel hneď za nimi. Okná boli otvorené, ale dnu prúdil iba horúci vzduch. Odraz slnka oslepuj úco žiaril z okien auta napriek prachu, ktorý pokrýval všetko, dokonca aj prístroje na palubnej doske. Hustý a zaschnutý prach mali v očiach,

v kútikoch úst ho mali usadený a so slinami utváral chrastu. Oči mali do červená opuchnuté a ukazovali sa v nich drobné červené žilky od podráždenia čiastočkami prachu.
Údolie sa tiahlo pred nimi, bol to blažený pohľad.
Neprestajne stúpali hore tri hodiny a potom dve zostupovali. Spočiatku sa cesta črtala jasne lemovaná pásmi tmavých skál, ale teraz už bola sotva viac ako úvoz tu piesčitý, tam kamenistý. Pätníky na každých päťdesiatich yardoch boli jediným znakom, ktorý potvrdzoval, že sú ešte na ceste. Pätníky a výhľad na údolie s jeho neopísateľnou krásou im žiarili pred očami.
Hank inštinktívne zatiahol doprava, ako keby bolo treba uvoľniť cestu. Vypol motor a zotrel si čelo; ruky mal mokré od potu.
"Potrebujeme sa napiť," povedal. "Čo tak cocu, Mel?"
"Hocičo mokré," zakrákal Mel.
Hank vystúpil a nemožné sa stalo skutočnosťou: na slnku bolo horúcejšie ako v aute. Obďaleč, kde vystupovalo skalisko z kopca, černel sa tieň, ale nikde inde nablízku tieňa nebolo - okrem toho v údolí pod fantastickými ramenami obrovských kaktusov suagúr, ktoré ich otca fascinovali už tak dlho, čo sa len pamätali, a takmer odvtedy, čo sa pamätal on. Bolo ťažko pozerať sa na ne, bolo to ako pozerať na obraz v zlom sne. Každý obor stál, vysoký dvadsať stôp, niektoré do výšky štyridsať stôp. Každý vyzeral ani nepodarené ludské mláďa s tuctom napuchnú tých ramien a jednou veľkou nohou, vždy pospolu blízko k zemi. Slnko ešte vysoko nad západom ich udieralo z jednej strany a špice krutých ostňov sa trblietali vlhkosťou ako zlaté; na druhej strane sa na zem vrhala čierňava noci.
Nič iné tam nerástlo a bola to jediná vlhkosť na okolí. Hank vošiel zase do auta.
"Tamto je tieň," povedal a oblizol si pery, no nena-vlhčil ich, zaviedol auto bližšie k tieňu, ktorý vrhala skala. Nebolo tam miesto pre vozidlo, ale miesta dosť pre nich dvoch. Mel vystúpil. Zavrel oči, akoby ho pohľad na údolie a jeho ochranné ozruty omráčil, a oprel sa o auto. Potom odtrhol ruku, taký horúci bol natretý kov. Pomaly zašiel do tieňa, sadol si na skalu a hľadel. Hank otvoril kufor auta, otvoril uzáver chladničky väčšej ako tá, ktorú mali včera na jazere. Dnes ráno mu matka pomáhala naplniť ju roztlčeným ladom, asi dvoma tuctami fliaš s coca-colou, maslom, ovocím a zopár konzervami ovocnej šťavy; ľad mal vydržať celý deň a na nasledujúce dni mali plechovku suchého ľadu, ktorý nebol natoľko účinný, no udržiaval všetko chladné.
Hank otvoril chladničku.
Odskočil ani po údere a pozrel na Mela. Mel stál čudne napätý, ako keby čakal, že oproti nemu z údolia vykročí jeden z obrovských kaktusov. Hank pozrel späť na lad. Očakával, že napriek izolačnej vrstve chladničky ho trochu bude roztopeného, očakával, že fľaše a konzervy budú plávať v zmesi ľadovej vody, ale - bolo tu oveľa menej zmesi ako obyčajne. Bolo to, ako keby niekto vybral z neho polovicu, aby urobil viac miesta pre fľaše. Nevidel ani stopy po trhline, hoci puknuté viečko malo vysvetľovať zvýšené vyparovanie. Vybral dve coca-coly, vložil si do vrecka otvárač a zatvoril kufor. Potom kráčal k Melovi, ktorý sa nervózne obzrel dookola.
"Hank, čertovsky sa mi zdá, že sa nám nebude páčiť, čo tu nájdeme."
"Keď to nájdeme, poviem ti, či si mal pravdu," odvetil Hank. "Vidíš horáreň?"
"Vidím vlajku," povedal mu Mel.
Hank mu podal cocu a otvárač; ozval sa hlasný sykot. Mel mu vrátil otvárač a priložil si fľašu k perám; pil veľmi pomaly, Hank spravil presne to isté, hľadiac priamo pred seba a práve tak, aby mohol vidieť vlajku, ktorá viala nad horárňou; vedel, že sú tam hviezdy, cesty a pruhy, hoci rozpoznal iba farebnú škvrnu. Dopil a vrátil sa k autu, nahol sa dnu a vytiahol ďalekohľad. Keď sa vrátil k Melovi, priložil si ďalekohľad k očiam a skúmal údolie. Zdalo sa mu, že sa k nemu blíži vysoký kaktus s pichliačmi ako šable. Zaostril a videl vlajku, hviezdy a pruhy celkom jasne. Znovu zaostril a uvidel strechu drevenice. Vedel, že nablízku bo2lo niekoľko menších dreveníc, bolo to ako múzeum, ktoré udržiavali štyria horári, čo neprestajne slúžia v Národnom parku Oneoského údolia, a často celkom sami.
"Vidíš niekoho?" spýtal sa Mel.
"Nie."
"Autá?"
"Nie," odvetil Hank. "Ani by som ich neočakával." Podal ďalekohľad bratovi a Mel si ho zaostril, hľadel a pomaly otáčal, aby sa pozrel aj iným smerom. Odrazu akoby mu telo stuhlo a Hank, ktorý už bol namieril k autu, sa obrátil späť.
"Hank!"
"No?"
"Tamto na slnku leží človek!"
"Nerob si zo mňa žarty!"
"Nerobím si!"
"Nikto živý by neležal na takom slnku," poznamenal Hank.
"Hovorím ti, vidím človeka, ktorý leží na chrbte."
Hank povedal: "Upokoj sa, Mel," a vzal ďalekohľad. "Usmerni ma." Počúval bratove ostré rozkazy a pomaly pohyboval ďalekohľadom, videl pred sebou kaktus vedľa kaktusu, zarastené tými bajonetmi, videl čudesné farby skál a plytkú farbu sivastého piesku.
"Nevidíš?"
Hank povedal: "Áno."
Najprv tomu nechcel veriť, ale teraz uveril. Človek ležal vystretý na chrbte, hľadiac hore do slnka. Bol trochu ďalej od najbližšieho pätníka, asi tak o míľu. Nehýbal sa, nič sa nehýbalo; tu v údolí nebolo supov ani šakalov, zdalo sa, že tu nieto života. Hank mu hľadel do tváre, no hoci ju mal k nim otočenú, nemohol postrehnúť nijaké črty, mohol si byť iba istý, že to bol chlap.

"Poďme ďalej," vyskočil Mel.
"Mel," povedal Hank, "ocko to nie je."
"Ako vieš, že nie?"
"Nebol by tak ďaleko od cesty na tejto strane. Zaujíma sa iba o druhú stranu. Mohol tam zísť z cesty, ale-"
"Asi máš pravdu," povedal Mel. "Neviem, čo sa to so mnou deje." Navlhčil si pery. "Ešte nikdy som nebol taký smädný. Často sme boli v horúčave, a nikdy sa mi nechcelo tolko piť a nikdy mi to tak málo nepomohlo."
"Viem, čo chceš povedať," povedal Hank.
"Nechceš sa ešte napiť?"
"Neskôr."
"Pri horárni je množstvo vody."
"O hodinu tam budeme," povedal Hank. "Hodinu počkáme." -
Mel naňho zazrel, ale ustúpil.
"Dobre," povedal. "Mám šoférovať?"
"Áno."
Mel chytil volant, ten ho pálil do prstov. Motor chytil na prvý dotyk, ale robil veľký hluk. Prístroje ukazovali, že teplota vody je veľmi vysoká, oveľa vyššia ako obyčajne. Hank to videl, ale zdalo sa, že Mel si to nevšimol. Stúpil na pedály a zadné kolesá najprv zavrčali v piesku, kým zabrali, a auto sa pohlo. Cesta ešte viedla mierne dolu kopcom, ale tu bola rovná. Bludné balvany a plochy piesku, naviateho vetrom, sťažovali riadenie auta a rýchlosť nad štyridsať míľ za hodinu bola nebezpečná. Mel bez prestávky hýbal volantom a auto sa hegalo a stonalo. Pre otáčky a zákruty nevideli telo muža asi štvrť hodiny. Ale potom ho zazreli z ostrého výstupku terénu. Telo teraz ležalo za nimi.
Mel prudko otočil volantom.
"Mel, vystúpime a pôjdeme peši," povedal Hank, "načo zaviaznuť v piesku, čo sa ľahko môže stať."
"Dobre," súhlasil Mel.
Opäť si navlhčil pery a pozeral na vlajku, ktorá bola teraz oveľa bližšie a nehybná na špici žrde. Nebolo badať žiadny pohyb a ani hláska v údolí, kde sa zvuk šíril ďaleko. Zavetril a povedal:
"Motor je veľmi horúci."
"Povedz, čo nie je horúce," odvetil Hank.
Pustili sa kráčať krížom cez spodok údolia, cez piesok, ktorý bol jemný, sypký a horúci, keď sa im dotkol členkov. Ťažko sa im kráčalo, ale ani jeden neprehovoril, keď sa brodili ďalej, hľadiac na muža, ktorý teraz ležal iba sto yardov od nich a pozeral do slnka.
Iba mŕtvy by to dokázal.
Mel povedal: "Máš pravdu, to nie je ocko."
"Nešiel by tak ďaleko od cesty bez auta," povedal Hank.
Podišli k mužovi bližšie, a keď sa priblížili, videli, že sa už zbiera hmyz a pavúky na hostinu. Aspoň nejaký život tu bol. Došli až k telu, odohnali hmyz a hľadeli na neznámu tvár. Bola čudná, lebo bola zošúverená a remeňovitá, ale nebola to tvár starca. Nos vyčnieval, koža na ňom bola napätá a zdalo sa, že mäso pri ústach zvädlo, pery stiahnuté na velmi bielych zuboch, takže vyzerali takmer ako opičie. Muž bol svetlovlasý skoro ako Hank. Na sebe mal šortky farby kaki a akúsi blúzu, akú Tapplerovci predtým nevideli; veľká a pre-pásaná opaskom, so samými vreckami. Mal hrubé čižmy, ako keby mu niekto bol nahovoril, že je nemúdre kráčať púšťou v sandáloch alebo topánkach.
Mel povedal chrapľavo: "Čo myslíš, ako dlho je mŕtvy?"
"Vyzerá - celkom vysušený."
"Áno," súhlasil Hank. "Mel, tam kadiaľ sme prišli, je pôda dosť pevná. Musíme ho odniesť do auta. Možno by bolo ľahšie pritiahnuť auto bližšie."
Po dlhšej chvíli mlčania Mel odpovedal:
"Nemusíme ho brať do auta, stačí, keď ho pochováme. Nevyzerá -" zasekol sa. "Nevyzerá skutočný."
"Ale bol skutočný," povedal Hank triezvo. "Mel, prosím ťa, choď a daj chladničku a všetko ostatné von z kufra dozadu do voza."
"Naozaj netreba -"
"Ja ho tu nenechám," povedal Hank.
"Prišli sme sem hľadať ocka. Už si zabudol?"
"Mel, ja neviem, čo je to s tebou," povedal Hank veľmi ticho. "Keď rozmýšľaš o tom, že by sme vzali tohto chlapa, vieš dobre, že je to jediné, čo s ním môžeme urobiť. Nemôžeme ho nechať tu. Choď a vyprázdni kufor, ja ho prinesiem."
O dvadsať minút neskôr sedel Hank opäť za volantom a čudným tichom sa brodil hore k horárni. Nič sa nehýbalo, iba auto a kamene, ktoré vyvrátili. Jediný zvuk vychádzal z auta. Nad východnými vŕškami bolo svetlo, ale tiene sa usádzali na západné vŕšky. Bolo tak horúco, že Hank mal prsty mokré od potu a volant sa mu v nich šmýkal.
Mel povedal strmo: "Mrzí ma, ako som sa správal, Hank."
"Nechaj to tak."
"Chceš niečo vedieť?" '
"Viem to i tak," povedal Hank. "Si vystrašený. Ak ti je to útecha, nemôžeš mať väčší strach ako ja. Ako je to možné, že tento človek je tu mŕtvy; kúsok od horárov? Každý deň majú dvaja horári službu a odísť môžu najviac na jednu noc."
Mel neodpovedal.
Motor reval a Hank pozoroval ukazovateľ vody a videl teplotu - ručička bola na maxime a tam ostala. Neprehovoril. Motor veľmi zapáchal spáleninou, ako keby všetka voda v chladiči vyvrela, čo sa mohlo stať iba vtedy, keď sa zlomil klinový remeň s ventilátorom. Ručička sa chvela. Cesta, ktorá viedla hore k horár-ňam, bola napodiv z cementu, i keď

miestami popraskaného. Neďaleko vrcholca bola ostrá zákruta a Hank prudko skrútol volant. Motor ťažko pracoval a zapáchal. Keď zatočil na záverečný priamy úsek, Mel zvolal:
"Pozri tamto!"
Hank ubral plyn a zastavil motor. Položil nohu na brzdu a prudko zastali päťdesiat yardov pred horárňami a rovným kusom zeme, vysekaným do pevnej skaly, kde stáli dve autá pokryté alkalickým prachom, a preto skryté, takže ich nevideli, keď sa sem predtým pozreli. Nad nimi čnela vlajková žrď s nehybnou vlajkou na vrchole.
Ale Mel sa na toto nepozeral.
Hladel na muža, ktorý ležal skrčený medzi autom a stenou zo skaly, kde diera, čierna a čudne hrozivá, viedla k ústiu jaskyne.
Tento muž ležal na tvári s jedným ramenom vystretým, s druhým pod sebou; nehýbal sa. Keď bratia vystupovali z auta, mysleli, že sa už nikdy hýbať nebude. Podišli smerom k nemu. Melova tvár bola tvrdá a strach mal v očiach, lebo sa bál, že je to jeho otec.
Hank povedal:
"Je to jeden z horárov."
Mel neprehovoril, ale sa náhlil vpred, ako keby nechcel uveriť dôkazu opasku a pásov, kaki uniforme a čižmám, ktoré siahali dopoly lýtok. I keď skrčený v smrti, tento človek mal v sebe akúsi krásu. Na sebe mal málo prachu, ktorý ukazoval, že tak neleží dlho.
Zrazu Hank skríkol:
"Hýbe sa, je živý!"

4 Mŕtvi
Bratia velmi jemne zodvihli chlapa a niesli ho k horárni, ktorá bola jeho úradovňou i domovom. Dvere boli dokorán a vnútri horúco ako vonku. Položili ho na drevené lôžko pri okne, Mel sa vzpriamil a išiel zatvoriť dvere. Horár mal ešte oči zatvorené, ale bolo vidno, že dýcha, bolo badať slabý pohyb na jeho prsiach a ústach.
"Dones vodu," rozkázal Hank.
Mel povedal: "Hneď," a ponáhľal sa dozadu do chaty, do kuchyne ku kohútikom, do ktorých sa čerpala voda zo zásob v hlbinách skaliska, a tak tu umožňovala život.
Kuchyňa bola obrátená k skalisku, na výčnelku ktorého bola postavená. V skale boli jaskyne, v ktorých asi pred päťsto-sedemsto rokmi žil predhistorický člo-vekv Život predhistorickej Ameriky fascinoval Henryho Tapplera ako veľké kaktusy; akosi bol šťastný, iba keď pracoval tu s týmito ľuďmi.
Kuchyňa bola tmavá, tienistá, chladná.
Mel zašiel ku staromódnym mosadzným kohútikom nad starou hnedou výlevkou. Bol tam veľký kuchynský stôl, hrubo vytesaný z borovice, skrinky, malá chladnička s vypálenými batériami. Nebyť týchto vymožeností mohla to byť kuchyňa rančerského domu pred päťdesiatimi-šesťdesiatimi rokmi. Na oknách viseli kartúnové záclony schátrané vekom.
Mel vzal pohár a otočil kohútikom; no nič sa nestalo.
Otočil späť a potom znovu, ale voda nezašumela, nebolo počuť nič, ani len slabý klokot. Potriasol kohútikom, a ten sa ozval miernou vibráciou. Opäť ním prudko potriasol, hľadiac na ústie a hľadajúc aspoň prísľub vody, no ničoho sa nedočkal. Divo sa obzrel dookola, našiel kontrolný uzáver vody pod výlevkou, zohol sa a otočil ho; ale ventil už bol naplno otvorený. Skúsil znovu kohútik nad umývadlom, ale ani kvapka vody sa neobjavila. Obrátil sa k prednej miestnosti, a keď tam došiel s pohárom, Hank sa spýtal:
"Čo je s tou vodou?"
"Nijaká tam nie je."
Hank povedal: "Ale tam predsa musí -" a zmĺkol.
Kľačal na jednom kolene vedľa horára, ktorý ležal so zatvorenými očami, s rukami bezvládne po bokoch.
Hank mu uvoľnil kabát a golier, vyzul mu čižmy a sče-sal vlasy z čela. Vyzeral biedne a bol chudý; mal remeňovitú tvár, nos mu vystupoval, a hoci bol živý, pery mal natiahnuté na zuboch, čo mu dodávalo výzor kostlivca; na tvári, rukách a ramenách mal málo svalov.
Hank povedal: "Dones vodu z chladničky, Mel."
Mel zaváhal, potom šiel k dverám a vykročil von. Bolo tu trocha chladnejšie. Toto miesto vybrali kvôli skalistým útvarom, ktoré poskytovali úkryt pred slnkom väčšinu dňa, a večer tu bolo tak chladno ako v ktorejkoľvek inej časti Oneoského údolia; pritom však bol to chlad relatívny a Mel sa potil, keď kráčal k autu. Náhlil sa s pohárom v ruke.
Obzeral sa okolo seba v takmer viditeľnom a strašnom tichu. Jediný zvuk vydávali jeho kroky. Došiel k autu, pozrel na kufor s mŕtvym bremenom a potom otvoril dvere za sedadlom vodiča. Na sedadle bola chladnička. Otvoril ju a potom sa zarazene zdvihol ako predtým Hank, s nedôverou v lesknúcich sa modrých očiach.
Na spodku bolo iba trochu vody, málo na zakrytie fliaš či plechoviek. No toho rána videl, že bola naplnená až po vrch rozdrveným ľadom a bol by očakával, že voda vyšpľachne von, keď do nej ponorí pohár. Nevládal sa ani pohnúť, lebo to bolo také príšerné, no nakoniec sa predsa pohol, nahol chladničku a načrel pol pohára vody. Opatrne ho niesol ku chate, no ustavične videl pred sebou takmer prázdnu chladničku.
Hank stál.
"Nie je - jej veľa," povedal Mel chripľavo.
Hank vzal pohár, zamrmlal: "Vďaka," ako keby brata nepočul, zohol sa a dal pohár horárovi k vyprahnutým perám. Kvapol mu trochu do úst, odtiahol pohár a pozoroval, ako sa svaly na krku chorého muža pohli, zazreli mihanie viečok, ako keby mu voda navrátila trochu života.

Hank povedal zreteľne: "Budete zdravý, nebojte sa. Môžete nám povedať, čo sa stalo s vodou?"
Oči sa zachveli.
"Budete zdravý," zopakoval Hank napätým hlasom, ktorý Melovi skoro pripadal ako výkrik. "Môžete nám povedať, čo sa stalo?"
Zdalo sa, že sa chlap pokúša prehovoriť, hoci nemohol otvoriť oči. Pery sa mu pohli. Zuby mal pokryté suchým povlakom. V očiach a kútikoch úst mal prach, prach bol vpečený do čudnej remeňovitej tváre.
Potom povedal hlasom, ktorý takmer nebolo počuť.
"Niet vody. Studňa - vyschla."
"Čo to povedal?" spýtal sa Mel.
"Povedal - povedal, že studňa vyschla."
"Hank -"
"No?"
"Chladnička - je -" Mel zahabkal pred slovom, ktoré chcel vysloviť. "Je takmer suchá."
"To nie je možné."
"Ale je."
"Mel," povedal Hank, "len sa upokoj." Naklonil sa bližšie k horárovej tvári a pokračoval: "Dáme vám vodu. Pokúste sa povedať nám, čo sa stalo."
"Videl otca?"
"Kedy studňa vyschla?"
"Videl otca?"
Horár zašepkal hlasom, čo akoby plával vo vzduchu:
"Niet vody. Studňa - vyschla."
"Preboha, spýtaj sa ho na ocka!"
"Horár," povedal Hank a pritisol si ruku na čelo. "Horár, videli ste - Henryho Tapplera? Henryho Tapplera poznáte. Videli ste ho?"
"Vodu," hovorili horárove pery. Oči sa mu chveli, zdalo sa, že sa mu celé telo chveje. "Vodu. Studňa vyschla."
Hank sa načiahol za pohárom, ktorý držal len pred tromi-štyrmi minútami, a priložil ho k bezfarebným zubom. Vytiekol slabý pramienok a stratil sa vo vyschnutých perách; pramienok vody z pohára, ktorý bol dopoly plný.
Mel naňho hľadel, oči mu svietili hrôzou. Hank z neho nemohol odtrhnúť oči. Horár chvíľu ležal nehybne, potom sa kŕčovite skrútil a zdalo sa, že sa prepadáva do drevenej prične, pravé plece mu padlo na jednu stranu, prsty sa mu takmer dotýkali dlážky. Hank sa strnulo postavil; nehľadel na muža, ale iba na pohár; a Mel tiež hľadel iba na pohár.
Hank ho veľmi pomaly obrátil dnom hore, ale nevytiekla z neho ani kvapka vody, pohár bol suchý ani čelo človeka, ktorý im umrel pred očami a ktorého odchod ledva postrehli.
"Tak teda - toto sa prihodilo otcovi," povedal Mel.
"Mohlo, ale on je zvyknutý na -"
"Bez vody žiť nemôže!"
"Mel!"
"Nemusíš sa báť," povedal Mel, "prejde ma to, Hank. Ale je to príšerné."
"Mel."
"No!"
Spomínaš si na tie junce, ktoré sme dnes ráno videli pri Barkerovej nádrži?"
"Áno."
"Práve som sa na niečo rozpamätal. Obyčajne vídavať vodu v nádrži na kilometre odtiaľ. Je to ako zrkadlo. Keď prídeš bližšie, nádrž je skrytá za skalnatou hrádzou, ale dnes ráno tam nijaké zrkadlo nebolo."
"To je pravda, nebolo."
"Mel -'
"Tejto noci bol poriadny vietor, to bolo vidno podľa piesku na ceste, ale Marle mal dnes ráno zapnutú elektrickú pumpu. Nezapína ju, ak mu vietor napumpuje vodu."
"Áno," súhlasil Hank.
"Chladnička bola dnes ráno plná až po vrch. Je tak?"
"Áno."
"Je prázdna," povedal Mel beznádejne. "Alebo skoro prázdna, to je jedno."
"Ako vieš, že je to jedno?" spýtal sa Hank ostro. "Ako vieš, že trochu vody nič neznamená? Prosím ťa." Odvrátil sa od mŕtveho horára a došiel k dverám pred Melom, ale pri aute boli zároveň. "Zanesieme ju do horárne," povedal Hank.
Pritiahli k sebe ťažkú chladničku, každý za jeden koniec ju niesli relatívnym chládkom večera k horárni. Teraz sa zdalo, že ticho je niečím poznačené, čímsi ako tieň. Bolo takmer šesť hodín a do siedmej sa celkom zotmie. Vošli dnu a opatrne položili chladničku na stôl.
"Otvor ju," povedal Mel pridusené.
Hank uvolnil uzáver a odtisol veko. Natiahli krky, aby pozreli dnu. Na dne bolo iba trochu vody, ale bolo tam desať fliaš coca-coly a plechovky s ovocnou šťavou.
"Vodu vypijeme teraz," povedal Hank. "Dones pohár, prosím ťa." Počkal, kým sa Mel vydal po pohár, a potom vytiahol fľašu coca-coly. Podržal ju proti svetlu od okna a videl, že hladina tekutiny bola tak vysoko ako zvyčajne; bolo vidno iba pol palca prázdneho skla.
"Coca je v poriadku," povedal s uľahčením. "Je vzduchotesne uzavretá, tak je teda normálna. Asi aj plechovky budú

také. Ešte máme kedy hľadať. Donesieme si sem dnu jedlo a uložíme sa na noc. Ráno začneme hľadať ocka."
Mel vyberal vodu.
"Áno," tupo povedal. "Čo - čo budeme robiť s tými - s tými dvoma chlapmi?"
"Zanesieme ich hore do jednej jaskyne," povedal Hank. "Ešte je čas, kým sa zotmie."
"Hank," povedal Mel.
"No?"
"Všimol si si, ako hrozne motor zapácha?"
"Ako keby vrela voda."
"Ako keby voda vyvrela," povedal Mel napätým hlasom. "Môžeme jazdiť, keď v chladiči nie je voda?" Keď brat neodpovedal, pokračoval: "Možno preto ten druhý chlap nebol blízko auta; ak je voda všetka preč, auto ďalej nezájde. Je tak?"
"Áno."
"Hank," povedal Mel, "azda by sme sa mali pokúsiť dostať naspäť ešte dnes. Potme by sa to možno dalo a pätníky by sme rozoznali. Zostala by nám nádej."
"Na niečo si zabudol," povedal Hank.
"Na čo?"
"Batéria sa nabíja vodou."
"Dobre, vodou sa nabíja, ale uchováva energiu, nie?" Mel sa zlostne otočil a vyšiel von k autu. Hank šiel k dverám a díval sa za ním. Videl, ako prudko otvoril dvere a sadol si za volant, videl pohyb, akoby zažíhal svetlo, a potom videl slabú červenavú žiaru na vláknach žiaroviek; nič viac. Mel tam sedel s tvárou pritisnutou na skle, s rukou vystretou; pokúšal sa zazrieť prúd svetla tam, kde nijaké nebolo. Vyskočil z auta a bežal dopredu a hľadel, ako keby dúfal, že nemôže vidieť záblesk pre ustupujúce denné svetlo; ale aj červená žiara vybledla. Obrátil sa naspäť a skočil do auta a skúsil znovu. Ozval sa iba slabý vrzgot samoštartéra.
Motor nenaskočil.
Hank šiel nenáhlivo. Skúsil si obliznúť pery, ale ústa mal také suché, že nemohol, a zdalo sa, že má jazyk spuchnutý. Došiel k otvoreným dverám, keď sa Mel znovu a znovu pokúšal naštartovať motor, ale život z neho nevyčaril.
"Pokiaľ sme šli, bolo to dobré, ale teraz je to beznádejné," povedal Hank. "Prestaň sa s tým pasovať, Mel, a pomôž mi, dáme mŕtvoly do jaskyne, kým sa nezo-tmie."
"Musíme auto naštartovať, nerozumieš?" Mel mal v očiach divý pohľad. Musíme!"
"Môžeme to spraviť ráno."
"Do rána nemôžeme čakať!"
"Mel, musíme čakať, lebo nemáme na výber," odvetil Hank. "Vieme o nebezpečenstve a späť sa dostaneme. Máme nápojov dosť na tri-štyri dni a možno i viac, ak sa uskromníme. Nestrácaj nervy."
"Ja mám nervy v poriadku," povedal Mel ľadovo. "Kto hovorí, že stráca nervy?"
"Nechaj to tak, Mel."
"Je to svinstvo obviňovať ma, že strácam nervy."
"Nemal som to povedať. Prepáč."
"Ale myslíš si, že strácam nervy," povedal Mel. "Hovoril si, že chceš zaniesť tie mŕtvoly do jaskyne?"
"Áno."
"Je to ďaleko."
"Priprav niečo jesť. Ja ich -"
"Naznačuješ, že by som nevykonal svoj podiel na nepríjemnej povinnosti?"
"Ja som nič nenaznačoval."
"Ak ich máme odniesť, tak nech to máme za sebou," povedal Mel. Vstal z vodičského sedadla a šiel ku kufru, otvoril ho a zaťal zuby, kým uvolnil telo muža, ktorého našli v údolí. Hank sa k nemu pripojil a nadvihli ho. Telo bolo ešte stuhnuté. Hank neprehovoril, ale uvoľnil gombíky veľkých vreciek na kabáte, obsah vybral a odložil do čižmy.
"Prezriem si to, keď sa vrátime," povedal Hank.
"Áno. Je to cudzinec, to vidno," vyhlásil Mel. "Nikdy som nevidel kabát s toľkými vreckami."
"Je to kabát do bušu."
"Povedz to ešte raz?"
"Kabát do bušu. Používajú ich väčšinou v Afrike a Austrálii. To si nevedel?"
"Je to zle, ak som to nevedel?"
"Nie, Mel," odvetil Hank veľmi ticho.
"Je to v poriadku," povedal Mel a hlas sa mu zlomil. "Je to v poriadku, bude to so mnou v poriadku, netráp sa pre mňa. Ide o to, že sa nemôžem nikde pozrieť, aby som nevidel otecka." Vyzeral utrápené v slabučkom svetle, ale oči sa mu leskli akoby v horúčke. "Trvá to už celé dni. Hovoril som ti, že som mal predtuchu. Minule sa mi o ňom snívalo. Bolo to príšerné. Snívalo sa mi, že sme boli na jeho pohrebe, a odvtedy ho vidím všade, kde len pozriem, a nemôžem si pomôcť. Zdá sa mi, že ma volá na pomoc, a ja sa nenávidím, pretože mu nemôžem pomôcť."
"Ak mu niekto môže pomôcť, sme to my," prehlásil Hank. "Teraz zanesme do jaskyne toho cudzinca a ešte sa stihneme vrátiť po tohto strážcu, kým sa zotmie."
Zmlkli, zdvihli chudé telo. Naozaj nebolo treba dvoch, aby ho niesli, tak málo svalov mal ten človek na kostiach, ako keby sa mu všetko svalstvo vysušilo na kožu. Vybrali sa hore kľukatým chodníkom, čo vytesali v stene vrchu pred storočiami a ktorý vyčistili a rozšírili Navajovia a Hopiovia, ktorých sem priviedli z rezervácií na prácu. Vzali telo do najbližšej jaskyne, vložili ho do nej, a potom sa obrátili na spiatočnú cestu.

Po celý čas ich obklopovalo čudné večerné svetlo. Teraz, keď boli obrátení k západu, uvideli nadpozemskú žiaru, ktorá vychádzala z priestoru medzi vrchmi, prísterné zlaté, modré a purpurové svetlo, ktoré farbilo končiare vrchov a skál, farbilo obrovské kaktusy a premieňalo malé vatovité mráčky na jasno červené. Širilo karmínové svetlo po celom údolí smrti, ako keby ho malo zhltnúť v ohni, ktorý spaľoval a zabíjal všetko, čo mu stálo v ceste. Ožiarilo tváre bratov a čudne im roz-svietilo oči, ktoré boli medenej farby a vyzerali ako vyleštené.
"Ponáhľajme sa," nasilu povedal Hank. "Musíme sem priniesť horára pred zotmením." Vedel, že keby to neurobili, bolo by to s Melom ešte horšie - nespal by s mŕtvolou v chate. Hank šiel prvý dolu svahom, a keď sa priblížili k jeho úpätiu, Mel ho chytil za plece.
"Čo je?"
"Nebude svetlo."
"O čom to hovoríš?"
"Svetlo je z batérií, a ak v aute nefunguje -"
"Majú do rezervy petrolejové lampy alebo sviečky," povedal Hank.
"Preboha, prestaň so mnou zaobchodiť ako s malým deckom!"
"Mel," povedal Hank velmi mierne a postavil sa tvárou k bratovi v tom čudnom svetle, "ak sa nezačneš ovládať, budem ti musieť vypáliť. Si vystrašený, aj ja som, obaja sme vystrašení. Musíme však toto dotiahnuť do konca. Dostaneme sa späť pešo, ak bude treba. Nekrič, radšej sa ovládaj."
Najprv si myslel, že ho Mel udrie, ale po chvíľke napätia povedal Mel pridusené:
"Prepáč mi to, Hank, neviem, čo to do mňa vliezlo."
"Nehovor už o tom," povedal Hank. Došli k horárni. Hank šiel do kuchyne a skoro potme našiel dve petrolejové lampy, obe plné, a zásobu sviečok. Vzal jednu lampu k predným dverám a zapálil ju. Mel ho mlčky pozoroval. Zdvihli telo mŕtveho horára a niesli ho tmou, ktorá prišla skôr, ako Hank rátal. Sotva videli, ale keď sa pozreli dolu, bolo vidno priateľsky žltú žiaru lampy v okne horárne.
Došli k čiernemu ústiu jaskyne a Hank vytiahol baterku.
"Uložíme ich vedľa seba," povedal čudne neosobným hlasom; takmer tak, ako keby sa to týkalo kostier, starých ako samotné jaskyne, a nie ľudí, ktorí ešte deň, ba hodinu predtým boli živí. Pri svetle baterky vniesli horára dnu a potom sa obrátili. Dvesto yardov odtiaľ na nich žmurkalo žlté svetlo. Farba zmizla z oblohy, okrem zamatovej, modrej okolo hviezd. Vrcholce hôr nevideli.
Podišli dopredu.
Zrazu Mel skríkol: "Čo je toto?"
"Mel, povedal som ti -"
"Nebuď blázon, počul som niečo. Počúvaj!"
Stáli spolu tvárou do jaskyne, Mel chytil Hanka za zápästie. Dlhú chvíľu vôbec nepočuli a Hank si bol istý, že to Melove nervy zasa pokúšajú.
Potom začuli nejaký zvuk celkom jasne; bolo to stonanie, akoby bol v jaskyni niekto živý.
5 Živá
"Počuješ?" zašepkal Mel.
"Áno. Ticho."
"Jeden je živý."
"Ticho," povedal Hank. Neuvolnil mu zápästie, zasvietil baterkou v druhej ruke. Biely lúč vybehol najprv na zem, potom na postavy dvoch mužov; a bol si celkom istý, že ani jeden z nich nebol živý, pretože ich tváre boli v svetle nehybné a chmúrne. Ani jeden sa nepohol, keď sa stonanie opakovalo.
"Povedal som ti," vravel Mel priškrteným hlasom. "Možno je to - ocko."
"Možno." Hank posvietil baterkou ďalej do jaskyne a snažil sa spomenúť si na všetko, čo o tomto mieste počul. Ako ho predhistoricki obyvatelia našli, zväčšili jaskyne a vybudovali tu v horách mesto labyrintov, že niektoré chodby viedli aj sto yardov do skaly; akési americké katakomby. Táto jaskyňa bola malá a svetlo padalo pred nimi na stenu, ktorú vyhladili starodávni robotníci starodávnymi nástrojmi.
Lúč trochu klesol.
"Je to žena," povedal Mel pridusené.
Mal pravdu.
Žena ležala pri stene tvárou k nim so zatvorenými očami, akoby bolo svetlo príliš prudké a boleli ju od neho oči. Oblečené mala texasky a košeľovú blúzu, ktorej vrchné gombíky boli odtrhnuté alebo odopnuté. Mala hustú šticu tmavých vlasov, popri ktorých jej tvár vyzerala veľmi bledá. Jednu nohu mala čudne zohnutú pod sebou, akoby ňou nemohla hýbať, a dvíhala prosebné ruky.
"Podrž mi baterku," prikázal Hank a dal ju Melovi do ruky. Mel ju vzal a držal roztrasený. Hank podišiel dopredu, až naňho dopadol lúč baterky a jeho tieň padol na dievča ako tieň obra. "Nič sa nebojte," povedal, "čoskoro vás odtiaľto dostaneme."
Pravú nohu mala zachytenú v pukline skaly a on uhádol, čo sa stalo; skĺzla do pukliny, a keďže sa nemohla oslobodiť, musela ostať tu ležať.
"Nič sa nebojte," povedal, a jeho slová zneli duto.
Povedala: "Vodu. Dajte mi vody."
"Hneď," sľúbil Hank a obzrel sa na brata. "Poď sem a podrž tú baterku tak, nech lepšie vidím."
"Vodu," zamrmlalo dievča.
"Hneď, zlato. Nemusíte sa trápiť."

"Podľa teba sa nikto nemusí trápiť," povedal Mel trpko a zasvietil baterkou na zachytenú nohu, a tak bolo jasne vidieť, čo sa stalo.
"Budeme potrebovať nejaké náradie," povedal Hank. "Šiel by si poň, alebo mám ísť ja?"
Mel zaváhal a dievča znovu vyslovilo to jediné slovo. Nehýbalo sa a zdalo sa, že sa na nich nedíva; akoby blúznila a slovo "vodu" vravela mechanicky.
"Donesiem to náradie," povedal Mel.
"Dobre. Vezmi si baterku."
"Budeš ju potrebovať sám."
"Ja ju nepotrebujem."
Mel sa otočil a vošiel do nočnej tmy, kráčal lúčom, ktorý vrhala baterka pred ním. Hank sedel vedľa dievčaťa, držal jej pravú ruku, ktorá bola studená; studená. Teraz, keď svetla nebolo, zmlkla a neodpovedala stisnutím prstov. Hank neprehovoril. Počul zvláštne, slabé zvuky v tme, ale nebál sa noci, iba hrôzy, ktorá prišla do údolia - a ktorá sa mohla rozšíriť ďaleko zaň. Hľadel do tmy a videl obrazy, akoby tvár svojho otca, mŕtve junce, výraz Jaká Maria, keď sa ho Sam opýtal, či. mu preskočilo, keď má pumpu zapnutú.
Spomenul si na suchú chladničku.
Dievča začalo šepkať, on jej znovu chytil ruku, potom hľadal jej čelo, keď ho našiel, jemne naň pritisol ruku; zdalo sa, že ju to utíšilo. Sústredene načúval zvukom, či nejde Mel, ale nič nepočul. Svetlo baterky neprichádzalo, aby osvietilo jaskyňu.
Dievča stíchlo.
Potom začul kroky a svetlo prišlo. Čoskoro tu bol Mel s nástrojmi z horárne, aby mohli rozšíriť štrbinu v skale a oslobodiť z nej dievča.
Trvalo im to hodinu.
Bola ťažšia ako tí mŕtvi, ale aj tak ju Hank niesol sám, zatiaľ čo Mel šiel vpredu a svietil baterkou. Priateľské žlté svetlo v horárni ustavične žiarilo a pripomínalo im prosté veci života. Hank rozšíril plecia, aby si rozložil váhu, a pokúšal sa nemyslieť na nič iné, iba že ona je živá, že oni sú živí a že vo fľašiach a plechovkách je životodarná tekutina.
Čoskoro boli v horárni.
"Donesiem pár prikrývok a vankúšov," povedal Mel. "Môžete si oddýchnuť na tamtom lôžku."
"Áno, ďakujem."
Mel sa náhlil von a dievča otočilo hlavu a otvorilo oči prvýkrát po dlhom čase a potom opäť vyslovilo to jediné slovo:
"Vodu."
"Áno, vodu," opakoval Hank ako ozvena.
Vstal a obrátil sa k chladničke. Otvoril veko a vytiahol odtiaľ fľašu so strachom, že bude prázdna alebo takmer prázdna. Podržal ju oproti príjemnému svetlu lampy a videl, že je plná. Preglgol, položil fľašu, obrátil sa a videl, že dievča naňho hľadí očami, ktoré sa zdali obrovské a žiarivé.
Mel sa vrátil a priniesol deky a dva vankúše.
"Čo je pre ňu lepšie?" spýtal sa Hank a nezdalo sa mu čudné, že nerozhoduje sám. "Ovocná šťava či co-ca-cola?"
"Hádam šťava," odvetil Mel, stál a hľadel na ňu. Priduseným hlasom dodal: "Pekná mačička."
"O tom jej môžeme povedať neskôr," povedal Hank a zmohol sa na úškrn. "Čo keby sme jej dali vankúš pod hlavu?"
"Mali by sme jej ošetriť aj nohu."
"Iste."
Rozprávali sa potichu, zatiaľ čo Hank napichol plechovku pomarančovej šťavy opačným koncom otvárača na frase. Vzduch vyšumel. Nalial šťavy na lyžičku a pridržal ju dievčaťu pri perách. Oblizla ju a dychtivo prehltla. Pery mala oduté a Hank jej videl do úst; jazyk mala velmi opuchnutý. Dal jej ešte trochu šťavy, potom zapchal dierku kúskom skrúteného papiera, zatiaľ jej Mel vyzul krátku čižmu a ponožku. Ohmatal jej členok a nohu až po koleno, ale nebolo badať žiadnu zlomeninu, ani dievča sa netrhalo.
Zatvorila oči.
"Spí," zašepkal Mel. "Jednoducho zaspala. Ako sa človek vie unaviť."
"Dobrý nápad," povedal Hank. "Treba sa nám najesť a aj sami sa trochu vyspať, lebo musíme byť na nohách, len čo začne svitať. Prosím ťa, otvor balíček s obloženými chlebíčkami, čo nám mama dala."
"Hneď," povedal Mel. Vyzeral pokojnejší a ustavične pozeral na dievča. Keď rozbalil balíček sendvičov v igelitovom vrecku, pokračoval: "Ak to ona prežila, aj ocko to prežije."
"V to dúfame."
"Áno," povedal Mel a vybral sendviče. Hank uvidel, ako sa zamračil, videl, ako drží sendviče, aj hrôzu, ktorá mu sadla na oči.
"Čo je?" spýtal sa škrípavým hlasom a nervy mu šli prasknúť.
"Chlieb je tvrdý ako kameň," povedal Mel škrekla-vo. "Všetka vlhkosť sa z neho vyparila."
Hank hľadel na sendviče.
"Skús to sám," povedal Mel a hlas mal znovu ostrý, už zase sa takmer neovládal. "No chytro, nepozeraj sa na mňa, akoby som si to bol vysníval. Skús to sám."
Hodil sendvič.
Sendvič Hanka minul, zasiahol stenu a bolo počuť ostrý zvuk.
"Medzi nami a smrťou sú len tieto flaše coca-coly a táto ovocná šťava," povedal Hank. "Ale pomôže nám to, Mel. Prečkáme to."
Mel neprehovoril.

Hank začul akýsi zvuk a strhol sa, ale neotvoril oči hneď, pretože si nespomínal, kde je; jeho prvým pocitom bol neobyčajný hlad, ktorý ho udivil. Potom začul ten zvuk znovu a už si spomenul, čo sa stalo a kde je. Doširoka roztvoril oči a vyskočil z kresla, v ktorom najprv driemal a potom spal. Dievča s tmavými vlasmi bolo na lôžku a zdalo sa, že spí. Melove kreslo bolo prázdne. Hank šiel k dievčaťu a videl, že dýcha, nedalo sa pochybovať o pohybe jej pŕs. Mala skutočne dobrú postavu, vo výstrihu blúzy videl čipku a takmer priesvitnú tkaninu podprsenky, ktorá jej držala prsia. Črty tváre mala menej strhané ako včera, bude príťažlivá, keď sa zobudí a ožije. Hank sa otočil, šiel k dverám a privrel oči pred jasom raňajšieho svetla, ktoré oslepovalo zo žiariaceho slnka.
Mela nebolo vidno.
Hank sa odvrátil od dverí a pozrel na chladničku; chvíľu ju ani neotvoril. Keď to nakoniec urobil, bol to rýchly, trhavý pohyb v strachu, že drahocenný nápoj bude preč.
Nebol.
Presne si pamätal, čo tam bolo: dvanásť fliaš coca-coly a šesť plechoviek. Spotrebovali jednu fľašu a jednu plechovku. Rátal ich stále so strachom; bolo tam päť plechoviek ovocnej šťavy a jedenásť fliaš coca-coly. Uškrnul sa a povedal: "Prepáč, Mel." Videl vysušené sendviče a dve škatule pečiva od matky, ktoré boli zabalené voľne, pečivo aj chlieb boli tvrdé a suché, ľahko sa mrvili. Nasilu si trochu zajedol, ale vysušilo mu to ústa; viac ako čokoľvek iné žiadala sa mu šálka kávy.
Znovu vyšiel von, ale po Melovi ani chýru. Zaplavila ho úzkosť. Je možné, že sa jeho brat rozhodol vrátiť na vlastnú päsť k Mudskému jazeru? Uprostred cesty stálo auto, opustené, no plné sľubov a s benzínom v nádrži. Benzín by tu mohol poslúžiť, no piť ho nemôžete. Boli tu i ďalšie autá, pokryté prachom, a horúce slnko ho už pálilo.
Zavolal: "Mel."
Jeho hlas sa niesol len krátko, bol príliš vysušený, aby mohol poriadne zakričať, no skúsil znovu; keď nedostal odpoveď, vzdal sa. Obzeral prachovú zem a pokúšal sa nájsť stopy, ale len jeho otec bol stopárom, on bol súci len do školy.
Veľmi sa strachoval o Mela.
Potom brata uvidel pri vchode do jaskyne. Mel zamával, čosi signalizoval a Hank dúfal, že si signály vykladal správne. Mel chcel asi naznačiť, že sa čoskoro vráti dolu. Hank ho pozoroval, ako sa obrátil späť do jaskyne. Čo ho tam do tej hrobky zaviedlo? Čakalo by sa, že sa bude držať od mŕtvol čo najďalej.
Hank sa vrátil k horárni, vošiel dnu a videl dievča, ako naňho hľadí s údivom.
Usmial sa úprimne potešený.
"Ahoj," pozdravil.
Pohla perami a on nevedel, aké slovo to malo byť, ale aspoň to nebolo "vodu". Podišiel k nej a uškeril sa. Neusmievala sa. Bola veľmi chudá. Mala medovohnedé oči. Medové oči a havranie vlasy - chudé líca, telo vyzeralo chudšie ako minulej noci. To bola pravdepodobne jeho fantázia, lebo sa nezmenšila. V záblesku obrazu mysle si spomenul na film "Neuveriteľne sa zmenšujúci muž". Bláznivá myšlienka. Vytiahol stoličku a bol rád, že si môže sadnúť, lebo tá malá námaha, ktorú v to ráno vynaložili, ho unavila. Bolela ho aj hlava, vzadu za očami cítil akúsi tupú bolesť. Veď od včerajšieho popoludnia nič nejedol. Navlhčil si pery, pery a jazyk mal lepkavé, pozrel sa na chladničku.
Nesmie otvoriť ani fľašu ani plechovku, kým Mel nepríde.
Musel mať na pamäti, že len čo jednu otvoria, obsah treba ihneď dopiť, lebo bolo nemožné opäť zapečatiť fľašu či konzervu.
Povedal: "Onedlho sa z toho dostaneme, nemusíte sa báť." Zamľkol. "Počujete ma?"
Dievča veľmi pomaly prikývlo.
"Som Hank Tappler," povedal. "Našiel vás môj brat Mel."
Len sa dívala.
"Prišli sme hľadať nášho otca," vysvetlil a uvedomil si so šokujúcim pocitom, že si až teraz úmyselne spomenul na otca, odkedy sa zobudil z toho ťažkého spánku. Má aj pocit viny, ale nezaoberal sa ním. "Je to človek, asi päťdesiatpäť rokov starý, vysoký, veľmi plecnatý. Videli ste ho?"
Vyslovila slovo: "Nie."
"Ako ste sa sem dostali ?" spýtal sa.
Formovala slová, ale nemohla ich vysloviť, a Hank nevedel, čo hovorí, kým nezistil, že číta na jej perách slovo "brat".
Prestala a Hank sa opýtal:
"Prišiel s vami váš brat?"
Prikývnutie.
"Vedel, že ste si zacvikli nohu?"
Pokývala hlavou.
"Šiel po pomoc?"
Prikývnutie.
"Nechal vás tu so strážnym?"
Opäť prikývla, veľmi pomaly, a potom sa jej podarilo prehovoriť tak, že ju počul.
"Videli ste ho?"
"Nie," povedal Hank a bol si istý, že klame, pretože to dievča bolo pravdepodobne sestrou muža, ktorý mal na sebe bušový kabát. Ťažko povedať prečo, ale nevyzerala na Američanku. Usúdil, že je Angličanka, ale nebol si istý; bolo to preto, že Marle a Rambaldi hovorili o mladom páriku Angličanov, ktorý sem šiel a bol desať dní nezvestný. V utorok ich má prísť hľa-dať pátracia skupina.
Na budúci týždeň.

Môžu tu vydržať týždeň?
Spýtala sa ho škrekľavým hlasom: "Čo je?"
"Nič," povedal, "nič. Práve som si spomenul, že má čoskoro prísť pátracia skupina a musíme na ňu počkať. To je všetko." Nemohol sa prinútiť, aby povedal, že sa jej brat možno nájde. "Ako dlho ste tu?"
Povedala: "Neviem."
Potom zavládlo medzi nimi ticho a bolo takmer bolestné pozorovať ju, pretože pery mala také suché a skutočným dôvodom, prečo nemohla hovoriť, bolo, že mala jazyk spuchnutý od smädu. Musí počkať na Mela. iba tak môže zabezpečiť, aby Mel dostal svoj podiel, ak otvorí každému fľašu alebo plechovku, keď tu bude; o desať-pätnásť minút by sa mohla vypariť. Šestnásť fliaš a plechoviek, povedzme, pre každého päť; nanajvýš jedna flaša na deň; a nemajú čo jesť.
Boli aspoň v chládku.
Dievča zatvorilo oči. Hank sťažka vstal a šiel k stolu, kde bol vysypaný obsah vreciek bušového kabáta. Bola tam peňaženka s peniazmi - stoštyridsaťdva dolárov a jednolibrová bankovka, bankovka, akú častejšie vídal, keď bol so svojou jednotkou v Anglicku. Bol tam britský vodičský preukaz na meno Jonathan Corbett. Ďalej - výstrižok z novín s fotografiou, akiste veľmi starý, hoci dátum na ňom nebol; novinová krátka správa o ceste do Spojených štátov a fotografia pána a slečny Corbettovcov.
Tak teda slečna Corbettová je tu, za jeho chrbtom, a jej brat leží tamto hore v jaskyni.
Bolo horúco, ale Hank sa striasol.
Potom počul kroky a uvedomil si, že ide Mel; prudko roztvoril chladničku, pretože jediné, na čom záležalo, bolo napiť sa, dať sa dievčaťu napiť - tretinu fľaše coca-coly alebo tretinu plechovičky pomarančovej šťavy.
Vzal otvárač, ponáhľal sa k dverám, vediac, že dievča naňho hladí; Harrieta Corbettová. Ó, dopekla. Hlava ho bolela ešte viac a krútila sa mu, keď hľadel do priameho denného svetla a na trblietavý odraz skaly obrátenej k slnku. Ale zabudol na to, keď uvidel Mela, ako beží.
"Hank!" volal Mel a zbehol dolu cestou-necestou, akoby niesol novinu o veľkom objave.
Určite našiel otca!
"Hank!" zakričal, keď dobehol na cestu. "Našiel som potravu, nie je vysušená. Našiel som jedlo, bude dobre. Počuješ, našiel som sklad jedla. Ocko mi povedal, že horári uskladňovali rezervné zásoby v jaskyniach. Čo ty na to?"
. "Mel," povedal Hank, vravel som ti, že sa z toho dostaneme. Tá pátracia skupina tu bude v utorok. Každý deň budeme hľadať ocka a vrátime sa sem na noc."
Myslel si: "Aj Mel zabudol na ocka."
Ale nádej na záchranu im ovládla myseľ. Najlepšie bude, ak pátracia skupina vyjde pred utorkom. Sú už pripravení? Alebo jej členovia ešte zahálajú pri Mude Pointe alebo Mude Village, alebo dokonca vo Waker Hole Garage?
Je život v ostatnej časti sveta ešte vždy normálny? Je to možné, že by bol normálny?

6 Hmla

"Je to v poriadku, nemusíte sa báť," povedal Jaké Marle. "Opravári z Las Vegas tu budú zajtra a nebude im dlho trvať, kým to opravia, a cisternové auto s vodou čoskoro príde." Posunul si priliehavú šiltovku tak, aby mu zacláňala oči, a položil ruku na horúce dvere nákladného auta. "Idem sa dohodnúť s Rambaldim o zásobovaní.".
Manželka naňho uprene a skepticky hľadela. "Jaké, prečo mi nepovieš, o čo ide?" Spýtala sa: "Sme už spolu dosť dlho na to, aby si predo mnou nemusel nič tajiť: z tej studne už žiadnu vodu nedostaneme, však? Celkom isto."
Jaké sa vyškriabal hore na sedadlo a pozrel dolu na ňu.
"Neverím, že vyschla," povedal jej. "Myslím, že voda niekam uniká a možno budeme musieť kopať veľmi hlboko, kým tú chybu nájdeme. Pred západom slnka som doma. Do videnia." Pomaly sa usmial, čím ju chcel o tom ubezpečiť, a naštartoval. Keď sa dostal bližšie k ceste, prešli okolo tri autá s veľkým hukotom, rýchlosťou aspoň sto míľ za hodinu; a len čo prešiel cez hradskú, prišlo ďalšie z opačnej strany.
Manželka ho dohonila.
"Jaké, tá voda z posledného cisternového auta vôbec nevystačila. Ako je to možné, že po toľkom daždi je nedostatok vody?"
"To je otázka," povedal Marle. Zagúľal očami, za-žmurkal, zakrúžil rukou a potom odišiel. Pustil sa do Mude Village po asfaltke. Kde-tu ešte boli plochy piesku, ktorý pokrýval cestu na dva-tri palce, ale po minulé dve noci bol mierny vietor, a tak tmavý povrch bol zväčša čistý. Bolo niečo málo po siedmej a slnko naňho pálilo, pretože táto cesta viedla na východ. Mal oblečené staré nohavice a bledomodrú košeľu, čisto vypratú, a bol hladko oholený. V očiach mal kropaje potu, akoby mu plávali, kedykoľvek ich prižmúril, aby sa pozrel na cestu pred sebou.
Uvidel vysekaný výtes do skaly, ktorý slúžil ako ochranný príkrov pred prachom pre nádrž, v ktorej sa zbierali prírodné zásoby vody z občasných dažďov. Bola to pôda Sóla Bakera, ale jeho ranč bol sto míľ odtiaľto, na tej strane kopcov, ktorá skrývala Mudské jazero. Keď Marle podišiel bližšie, uvidel zdochliny juncov ošklbané supmi. Zišiel z cesty a zastavil blízko nádrže, ktorá v tomto ročnom období bývala plná. Bola spečená a popukaná a nebolo v nej ani stopy po vode. Dookola ležali kostry králikov, kojotov a menších živočíchov. Vyzerali, akoby tu ležali už celé roky, ale Marle dobre vedel, že tá nádrž bola plná ešte pred dvoma týždňami.
Vrátil sa k nákladnérriu autu.
Modrosť oblohy nebola taká hlboká a kovová ako obyčajne; podobala sa viac jesennej než letnej oblohe.
Cesta viedla pustou krajinou. Boli tam kaktusy, ktoré vyzerali ako pasúce sa ovce, tu i tam kvitnúca yukka s kvetom ako pozlátené striebro, zakvačujúce jej dlhý stvol, niekoľko meskitov a zopár fliačkov plevele, všetko nehybné, akoby nad púšťou nikdy vietor neza-vial. Dovidel na míle ďaleko. Boli tam dve koliby, ktoré používali Bakerovi pastieri, keď

vycválali až sem pozháňať dobytok, ale nijaké iné budovy, kým nedošiel na úpätie kopcov, kde boli porozsievané koliby hľadačov, vystavané po tom, čo na druhej strane Mudského jazera našli urán.
Marle, žujúc žuvačku a pozerajúc zväčša priamo pred seba, pocítil, ako motor ťahá, keď začal stúpať hore vŕškom. Horská reťaz medzi týmto miestom a jazerom bola iba tisíc stôp nad náhornou plošinou, na ktorej ležala celá oblasť, a kopce vyzerali okrúhle a príťažlivé - no bolo tu niečo čudné. Marle si uvedomil, že obloha nad kolibami bola takmer biela. Niečo podobné videl po silných búrkach, po ktorých prišlo horúce slnko, ale nikdy nie v tomto ročnom období a nikdy to nebola až takáto takmer nepriehľadná bieloba.
Došiel na najvyšší bod hradskej a asi desať míľ šiel takmer v rovnakej výške. Zastavil a poobzeral sa dookola. Za ním bola obloha belasá - nie trochu, ale celkom jasne. Nad ním bola sivobelasá. Pred ním biela. Potom došiel až tam, kde viedla cesta nad Mudské jazero. Priblížil sa k dlhej serpentíne a očakával, že zazrie lesk jazera. Odtiaľto bolo vidno každú jeho časť, okrem niekoľkých zátok - a odtiaľto by mal zazrieť niekoľko chát na pobreží, móla, malé loďky, vlečúce šnúry, ba aj ľudí, ktorí plávali na jednom alebo dvoch vyhradených miestach.
Uvidel hmlu.
Bolo to, akoby sa pozeral dolu do oblakov.
Rozprestierali sa, kam len oko dovidelo, miestami slabšie, takže rozoznal zopár vrcholcov, ale to bolo všetko. Vystúpil z auta a pocítil čudný strach, od ktorého sa mu telo chvelo. Nemohol to ovládnuť. Zízal dolu, snažil sa predstaviť si, že vidí vodu, ale nebolo tam nič, len ten mrak.
Bolela ho sánka, pretože zatínal zuby.
Znova chytil volant a púšťal sa dolu kopcom. Onedlho bol v mraku. Aspoň nebol taký hustý, že by nemohol ísť, ale bolo tam niekoľko ostrých zákrut, v ktorých musel ísť opatrne. Zatrúbil a zdalo sa, že zvuk skučí späť k nemu. Jazdieval tu podľa známych bodov na hradskej - podľa skál zvláštneho tvaru, kaktusov, jednej-dvoch suagúr, chaty, potoka. Teraz nevidel nič známe a musel ísť pomaly, takže mu to pripadalo zdĺhavé.
Potom došiel k okrajovej časti Mudu, kde visel nápis: PLÁVANIE, RYBAČKA, PRENAJÍMANIE ČLNOV.
Prešiel popri ňom na hlavnú ulicu. Kedysi podnikatelia s nemovitosťami predpovedali Mudu veľkú budúcnosť, ale ukázalo sa, že je príliš ďaleko od diaľnice a väčšina drevených domov bola prázdna okrem niekoľkých letných mesiacov. Táto časť hôr bola o desať stupňov chladnejšia ako opačná aj v najhorúcejšom lete.
Marle dovidel najviac tak na päťdesiat yardov.
Zastavil, keď zbadal nápis:
RAMBALDI, ČLNY, POŠTA, POTRAVINY.
Vystúpil a zastal v tichu uprostred ticha. Je tu niekto? Veľmi sa mu uľavilo, keď začul kroky a vo dverách obchodu sa zjavil Rambaldi.
Rambaldi bol podľa bežných noriem chlapisko vysoký šesť stôp a patrične rozložitý, hoci šesťdesiat rokov mu trochu zhrbilo plecia pod váhou vriec s potravinami a ťarchou polien a vesiel. Ale chlap za ním vyzeral ako trpaslík. Tento človek bol o hlavu vyšší, mal obrovské plecia; bledosivý hodvábny oblek bezchybného strihu; a málo ľudí, ktorí prišli do Mudu, si robilo ťažkú hlavu s oblečením. Hneď za ním bola malá lodenica, ani nie na päťsto yardov breh jazera, ale Marle nič nevidel.
Rambaldi sa neusmial, ani nezdvihol ruku na pozdrav; vyzeral chorý ako po šoku.
Potom spoza neho vyšiel iný muž a Maria to tak prekvapilo, že cúvol a kopol do nárazníka auta.
Výraz cudzinca ostro kontrastoval s Rambaldim, pretože vyzeral veľmi pokojne. Marle mal silný dojem, že už predtým niekde tohto muža videl - možno na svätom obrázku. Veľkého svätca. Táto myšlienka bola absurdná, sotva si ju plne uvedomoval, no nebolo pochýb, že ten chlap nevyzeral obyčajne.
Vyjadroval dobrotu.
A Rambaldi vyzeral ako na dne zúfalstva.
Marle sa prinútil podísť dopredu.
"Ahoj, George," pozdravil a hlas mal hrubý. "Stalo sa niečo zlé?"
Rambaldi povedal: "Povedz mi, či je niečo dobré."
"Prišiel som -" začal Marle a potom sa zastavil a preglgol: "Prišiel som sem, lebo sa dejú akési nesmierne čudné veci, George. Dejú sa aj tu?"
"Cudné," opakoval Rambaldi ako ozvena a dodal pridusené: "Áno. Jazero vysychá."
Skoda bolo rečí. Marle si myslel: "To nie je možné," ale vedel, že nemá na to dôvody. Vedel, čo sa dialo. Vedel, že studňa pri jeho garáži a reštaurácii vysychá. Vedel, čo sa stalo s Bakerovou nádržou, takže sa tento jav nevyskytoval na jednom osihotenom mieste.
Pomyslel si: "Jazero je päťdesiat míľ dlhé a dvadsať míľ široké." Samotnú myšlienku na to, že vysychá, nevedel pochopiť; desila ho. Odtisol šiltovku sponad očí, zotrel pot z čela a potom si spomenul, že sa v posledných dňoch potil oveľa viac ako kedykoľvek predtým, aj jeho žena aj ostatní. Bola tu neobyčajná vlhkosť, ktorú sa teraz nedalo pochopiť; vlhkosť vyťahovalo zo zeme a vytvárala sa neviditelná hmla. Tu, kde bolo vody viac, bola hmla hustejšia.
"Jaké," povedal Rambaldi, akoby úsilie prehovoriť bolo veľmi veľké, "chcem, aby si sa zoznámil s týmto pánom z Washingtonu, pánom -" pozrel na veľkého muža a beznádejne zamával rukami. "Nedá sa nič robiť, jednoducho si to nemôžem zapamätať."
Obor povedal: "Andromovič."
Marle si hmlisto pomyslel: " To je po rusky." Podvedome si tiež pomyslel: "Rusi sú červení, aj on je červený," ale táto myšlienka ho veľmi netrápila. Andromovič, toho mena boli plné ústa.
"Z Washingtonu?" opakoval Marle ako ozvena.
"Áno, pán Marle," odvetil obor. "tJrady boli také láskavé, že mi povolili prísť sem a skúmať tunajšiu situáciu, ako aj

zmiznutie dvoch vedcov, brata a sestry Corbettovcov. Prišiel som pred svojimi spolupracovníkmi, medzi ktorými je aj dôstojník z federálnej." Rozprával veľmi presne, každé slovo jasne formuloval, ale cudzím, iným prízvukom; bol to teda cudzinec, nemal iba zdedené meno. Bol veľmi príjemný, a tak Mar-leho predsudky o Rusku a o červených sa rozplynuli kvôli výrazu na mužovej tvári; tej "dobrote".
"Ako tá situácia presne vyzerá?" nasilu sa spýtal Marle.
"Jaké," povedal Rambaldi, ale zamíkol a zavrel oči. Bolo počuť rýchle ženské kroky a Marle uvidel pani Tapplerovú, ako si kliesni cestu z domu. Bola veľmi starostlivo oblečená v jednoduchých zelených bavlnených šatách s krátkymi naberanými rukávmi, v ktorých vyzerala trochu dievčenský. Marle vedel, že si sama šije šaty, a tieto boli najnovšie. Ešte vždy tmavé vlasy mala zhrnuté z čela, a tak jej črty vyzerali ostrejšie. Bola to pôvabná žena chlapčenského výzoru, štíhleho drieku a nevýraznej hrude, bez podprsenky, ako si' často myslel Marle.
"Dobré ráno, pán Marle," pozdravila; a Marle si nespomínal, že by ho niekedy bola zabudla takto pozdraviť. "Viete niečo o mojich synoch?"
Bol pondelok; oni odišli do Oneoského údolia vo štvrtok.
"Odkedy si u mňa doplnili palivo a odišli do údolia, nie, pani."
"Takže sa ešte nevrátili," povedala, oči sa jej zúžili a vyzerala,' že spadne tam, kde stála, potom otvorila doširoka oči a upokojila sa. "Vrátil sa z údolia niekto?"
"Pokiaľ viem, nie, pani Tapplerová."
Povedala: "Vždy som vedela, že ho to zabije, vždy som to vravela."
"Pani Tapplerová," povedal nemotorne Marle, "niet dôvodu, aby sme si mysleli, že je to také zlé. Horárov v údolí zásobili na tri mesiace dopredu a majú tam dostatok - "
Chcel povedať"vody".
Ale zasekol sa.
Intenzívne si uvedomoval upretý Rusov pohľad, nie naňho, ale na pani Tapplerovú. Otočila sa a pretlačila sa vedľa Rambaldiho, vošla do obchodu a do obytných častí vzadu. Obor jej uvoľnil cestu a Marlovi sa zdalo, že mu. v hlase znel hlboký súcit.
Marle sa prinútil spýtať: "Kto vie, čo sa to deje?"
"Nikto nevie, čo sa deje," povedal Rus. "Ja môžem len -"
Rambaldi sa naňho zúrivo osopil. Marle ho nikdy nevidel, že by stratil nervy; poznal ho ako pokojného človeka v reči aj v správaní.
"Ja vám poviem, čo sa deje! Hovorím vám, že tí šialenci z Washingtonu si príliš dlho zahrávali s prírodou. Teraz sa príroda pomstí za tie prekliate pokusy, ktoré robili prekliati ľudia. Ja vám poviem, čo sa deje, môžem vám to ukázať. Poďte sa pozrieť!" Otočil sa a šiel k okraju budovy; tam zastal a nástojčivo na ostatných kýval.
Obor šiel za ním a Marle tiež, hoci nerád.
Rambaldi kráčal smerom k brehu.
Marle si myslel: "K brehu, kde bola kedysi voda."
Vtedy narážala do kameňov, do prístavného móla, lodenice a malých člnov. Tie tu ešte vždy boli; stáli odkryté a suché v bahne. Päťdesiat, šesťdesiat yardov, ba i viac bolo rovné svetlosivé bahno, zopár balvanov, niekolko člnov ležiacich na boku ako v ústí veľkej rieky za odlivu.
"Toto spravili," kričal Rambaldi a zamával päsťami proti zahmlenému nebu. "Spriečili sa božej prírode a boh sa za to pomstí."
Obor povedal pokojne: "S týmto javom sa stretávame na miestach tisíce kilometrov vzdialených od nukleárnych výbuchov, pán Rambaldi, na miestach od seba vzdialených na tisíce kilometrov."
Rambaldi zachrčal: "Je to božia pomsta."
Marle si pomyslel: "Naozaj sa to deje aj na iných miestach a na celom svete."
Videl bahno, kde bývalo vela stôp vody, videl kostry. Videl ručičku na meracom prístroji benzínovej pumpy, ustavične ukazujúcu na "nebezpečenstvo". Videl úzkosť v očiach svojej ženy a zúfalstvo na tvári pani Tapple-rovej. Videl dvoch Tapplerových chlapcov, rozhodnutých a dychtivých, ako sa vydávajú na cestu, aby si hľadali otca.
"Ak nájdeme skutočnú príčinu," povedal obrovský Rus, "možnďbudeme môcť nájsť nápravu."
"Nápravy nieto," kričal Rambaldi. "Zatratili ste celý svet."
Stál a hľadel na jazero skazy, do ticha a z ticha zrazu dolahol zvuk, spočiatku veľmi ďaleký, ale čoskoro sa približujúci a celkom zreteľný; bol to zvuk lietadla.
Marle zazrel, ako Rambaldi pohol hlavou, keď pozrel hore.
"To je týždenné lietadlo," povedal dutým hlasom. "Ak sa pokúsia pristáť na jazere, zabijú sa."
V tej chvíli sa Marle pozrel na Rusa a uvidel hrôzu v jeho tvári.

7 Návšteva

Pilot lietadla, ktoré letelo nad Mudským jazerom, bol človek s vyčnievajúcou čeľusťou, podlhovastou tvárou a lenivými očami. Hľadel na rozrastajúci sa mrak, akoby sa ho to vôbec netýkalo, a šibol pohľadom na širokoplecieho muža, ktorý sedel vedľa neho.
"Pristávam tu s touto mašinou vyše troch rokov, ale nikdy som nevidel oblak tak nízko ako tento."
"Určite máte prístroje v poriadku?"
"Pravdaže."
Sirokoplecí cestujúci obrátil hlavu k dvom chlapom, ktorí sedeli za ním, jeden z nich veľmi vzpriamený, druhý opretý dozadu s očami napoly zavretými, akoby v styku s niekým neviditeľným. Vzpriamený muž bol na pohľad v bojovej

nálade, s nehybnou sánkou; svetlé vlasy, vojensky pristrihnuté, boli pridlhé. Druhý mal svetlé hodvábne vlasy, ktoré mu skrývali jeho vlastné sivé, dosť dlhý nos, podlhovastú tvár; zdalo sa, že má malú bradu, keď ste sa naňho dívali z pilotovho sedadla.
"Počuješ, Sap," spýtal sa chlap vedľa pilota.
"Počujem," odvetil Sap bez najmenšieho náznaku vzrušenia. Hlas znel nepochybne po anglicky, dosť nízky a príjemný; no predsa spolu s jeho spôsobmi pôsobil dojmom nedbanlivosti. "Môžeme sa dostať dolu?"
"Ak sa nemýlim," povedal pilot, "je to hmla tesne nad jazerom."
"To som si myslel," povedal človek, ktorého volali Sap.
"Doktor Palfrey," povedal pilot, "hovorím vám, že ak zídeme príliš nízko, môžeme naraziť na vodu skôr, než by sme chceli. Nikdy som také niečo nevidel a neviem ako zistiť, čo tam môžeme nájsť."
"Môžete sa dostať na nejakú inú pristávaciu plochu?" spýtal sa Palfrey.
"Myslím, že nie," povedal pilot zdvorilo. "Nemáme dosť paliva."
"Tak nemáme si čo vyberať, však?" spýtal sa Angličan. Posadil sa rovno a usmial sa. "Plne vám dôverujem, pristanete s lietadlom v poriadku."
"Bude to musieť skúsiť," povedal chlap vedľa pilota, "ale nepáči sa mu to o nič viac ako mne."
"Ja by som chcel vedieť," poznamenal muž vedľa Palfreyho, "či je tamdolu vôbec nejaká voda."
"Jazero má päťdesiatkrát dvadsať míľ," povedal mu pilot. Keď nikto neodpovedal, otočil sa v sedadle a spýtal sa:
"Povedzte, ľudkovia, o čom to vlastne hovoríte?"
"Viete odhadnúť, kde je stred jazera?" spýtal sa Palfrey.
"Viac-menej."
"Skúsite nás ta dostať?"
"My nechceme stred, chceme -"
"Kiežby ste mali pravdu," povedal Palfrey. "Možno aj máte, ale správy, ktoré sme dostali do Washingtonu pred odchodom, hovoria, že jazero vysychá."
Pilot povedal: "Vždy som to vedel. Tým vo Was-hingtone šibe."
Ale pozrel dolu do tichej hmly a tvár sa mu zmenila. Hmla nesmierne nehybná, bezvetrie. Boli nad ňou asi pol míle a iba oni sa hýbali. Zdalo sa, že hmla obklopuje celé jazero.
Povedal: "A vám určite tiež preskočilo."
"Nezabúdajte," povedal muž vedľa neho, "ak tam nie je voda, malo by tam byť nejaké bahno." Zaškrabil sa. "Dáš si bahenný kúpeľ, Sap?"
"Ak k tomu dôjde, Corny."
"Ktovie, či je Stepan tamdolu?" povedal chlap menom Corny.
Nikto neodpovedal a lietadlo sa držalo svojej trasy.
Palfrey sa nevystrel, ale ruky zaboril do vlasov a začal si skrúcať zopár prameňov okolo ukazováčika; niektoré pramene boli biele, ale väčšina bola bledožltá. Belasé oči sa mu zúžili a zahľadeli sa popri pilotovej hlave na bielu oblohu, nie belasú, ale bielu. Muž vedľa neho stisol čeľuste, akoby bol rozhodnutý, že nepovie ani slovo, či už strachu alebo nádeje. Muž pri pilotovi zmenil polohu a pokúšal sa pozrieť von, ale prekážalo mu krídlo lietadla.
Predok lietadla sa nachýlil dolu. Nik neprehovoril.
Motor chvíľu hučal a potom sa zdalo, že sa stlmil. Pilot sedel pri pákach akosi ustarostené, konečne, hľadel dolu, hádam sa modlil, aby sa mraky roztrhli. Palfreyho ruka zišla z vlasov na bradu; potom späť do vlasov. Hukot motora bol stále tlmený a biely mrak uháňal vedľa okien; bol veľmi hustý.
Naraz muž menom Corney zvolal:
"Pozor!"
Pilot uvoľnil páku, keď bielobou prenikli obrysy budov. Iba sto yardov pod nimi bolo päťdesiat-šesťdesiat domov a pod nimi zem pokrytá porastom na kopcoch, ktoré sa zvažovali do jazera. Po okrajoch jazera, kde len dovideli, bola hmla, ale napravo bola voda pokojná a nehybná ako sklo.
"Bože môj," vzdychol Corney, "keby sme boli o sto yardov nižšie -" utrel si čelo.
"Neboli sme." Pilotovi kvapkal pot z čela do očí a po nose dolu na pery. "A je tam aj voda." Zakrúžil lietadlom, takže sa domy dostali za nich. Na sekundu zazreli malú skupinku ľudí, ktorí tam stáli, potom preleteli ponad zelené stromy, tma trochu zosvetlela od hmly, nato sa pustili rovno k vode. Boli dosť vysoko, takže videli, ako sa bahno rozprestiera na dve míle od pobrežia, ale neďaleko dediny videli plochu zeme, ktorá trčala z bahna a čiastočne z vody.
"Pripútajte sa," povedal pilot lakonicky.
Ostatní sa pripútali.
"Pristaneme," povedal pilot a zdalo sa, že hľadí na vodu a čaká, že mu vyschne pred očami.
Nedýchali.
Keď sa veľké plaváky dotkli vody, pocítili slabé heg-nutie, potom im voda spomalila rýchlosť. Lietadlo sa trochu zakolísalo, predok namierený do dediny, ktorá bola odtiaľ aspoň na dve míle. Voda striekala z plavákov upokojujúcim šumivým zvukom. Palfrey sa odpútal a povedal :
"Pekná práca. Vďaka."
"Nechcite, aby som to zopakoval znova," povedal pilot.
"Ako sa dostaneme na breh?" spýtal sa muž, ktorého volali Corny.
"To nie je problém. Môžeme vliezť do gumového člna a dostať sa k tomu výbežku," odvetil pilot. Pozrel na bahno, preglgol a navlhčil si pery. "Ako to viete?" podarilo sa mu opýtať. "Bol som tu minulý týždeň, a vtedy bolo jazero také veľké ako vždy. Ako ste vedeli, že vyschne?"

"Sme tu preto, lebo vysychá," povedal mu Palfrey. "Chceme sa pokúsiť nájsť príčinu." Mechanicky si pri-hladil pramene vlasov na čelo a pokračoval: "Keby som bol na vašom mieste, pokúsil by som sa odísť pred súmrakom. Zajtra možno nebude dosť vody."
"To nie je možné, kdeže," povedal pilot drsným hlasom a stále hľadel na bahno.
Kráčali husím pochodom po výbežku zeme do dediny a oproti im prišla skupinka, v ktorej bol aj obrovský Rus. Pilot spoznal Maria a Rambaldiho. Keď sa stretli na mieste, kde sa výbežok rozširoval, Rus stisol Palfreymu ruku, potom mužovi menom Corny a potom mužovi z Washingtonu s bojazlivým výrazom.
"Znižuje sa rýchlosť vyparovania?" spýtal sa Palfrey.
"Nie," odvetil Andromovič. "Ak niečo, tak hladina rýchlejšie klesá." Dvihol ruku. "Sap, chcel by som ťa zoznámiť s pánom Rambaldim, ktorý je hlavným občanom Mudu, a pánom Marlom, ktorý je z diaľnice do Oneoského údolia." V spôsobe, akým hovoril, bola zvláštna príťažlivosť, takže predstavovanie nevyzeralo upätо ani hlúpo. "Páni, toto je doktor Palfrey z Anglicka, pán Cornelius Bruton z New Yorku a pán Andrew McFee z Washingtonu," dodal Rus, "je pri federálnej."
Marle povedal: "Teší ma, že vás všetkých stretávam."
Rambaldi na chvíľu si: sol pery a potom chladne povedal:
"Rád by som videl vaše poverovacie listiny, pán McFee."
"Isteže." McFee vytiahol peňaženku, vybral z nej kartu a ukázal ju. Marle a Rambaldi ju prečítali a dokonca aj Rambaldi sa uspokojil. McFee kartu odložil naspäť a hovoril ďalej nízkym hlasom, ktorý prezrádzal jeho južanský pôvod. "Títo páni sú z celosvetovej organizácie, ktorá skúma úbytok vody v rôznych častiach sveta, a preto sme tu aj my. Už je na ceste sem väčšia skupina vedcov a čoskoro -"
"Čoskoro zistia, že nemôžu odčiniť škodu, ktorú urobili," povedal Rambaldi, uprene hľadiac na McFeeho. "Chcem, aby ste mi odpovedali na jedinú otázku."
"Pokúsim sa."
"Toto jazero pomáha pestovať potravu pre pol milióna ľudí. Ako chcete zastaviť jeho zánik?"
Pauza, ktorá nasledovala, trvala dosť dlho, až napokon poznamenal Rambaldi so značnou dávkou trpkosti:
"Ani neodporúčate, aby sme sa modlili."
Najďalej od neho stál Angličan Palfrey. Marle, ktorý cítil, že nikdy predtým nebol v takej neskutočnej situácii, si ho všimol. McFee mal akúsi útočnú silu, z Brutona mal človek dojem, že je napätý ako oceľová struna, ale postoj Angličana bol ako postoj Rusa; navonok celkom uvoľnený. Pot sa im všetkým lial po tvári; Palfrey vytiahol zloženú vreckovku, osušil si ňou pery a oči, a keď si jemne osušil nos, povedal:
"Jedno by som odporúčal, pán Rambaldi. Koľko ľudí je v okrese?"
Rambaldi neodpovedal.
"Teraz?" spýtal sa Marle.
"Áno." S, V samotnom Mude sto, stodvadsať, myslím, že sú väčšinou na dovolenke. Na blízkych vŕškoch a na brehu jazera možno raz toľko. Čo odporúčate, doktor -"
"Palfrey," povedal Palfrey a trochu sa usmial. "Ďakujem, pán Marle. Odporúčam, aby sa každá fľaša alebo plechovka, každá nádoba, ktorá sa dá hermeticky zapečatiť, naplnila vodou, kým nejaká v jazere je. Ak je tu rýchlosť vyparovania taká ako inde, nemáte na to pravdepodobne viac ako dvadsaťštyri hodín."
"Bože môj," povedal Marle pomalým, beznádejným hlasom. Nikto neprehovoril, kým nepokračoval: "George, počul ši. Ako by sa to zorganizovalo? Nikto nevie lepšie ako ty, aké nádoby môžeme použiť."
Rambaldi povedal pomaly: "Máš pravdu." Jeho výraz trochu zvľúdnel, keď pozrel na Palfreyho, a pokračoval: "Bolo už vyparovanie, ako to voláte, niekde zastavené?"
Palfrey^mu celkom pokojne pozrel do očí a odpovedal:
"Nie, pán Rambaldi. Ale to neznamená, že sa nemôže zastaviť tu. Myslím, páni, že nám môžete dôverovať," Náznak úsmevu dodal jeho tvári neočakávanú silu; namiesto toho, aby bol posledným v abecede, očividne bol vodcom skupinky novoprišlých a veľký Rus ho uznával za takého. "Tento jav prvý raz spozorovali pred niekoľkými rokmi na Západných ostrovoch Škótska po tom, čo tam došlo k silným záplavám. Vyskytol sa aj v ďalších oblastiach s nadmernými dažďovými zrážkami, ako v Barme a v niektorých častiach Južnej Ameriky. Väčšinou sú zasiahnuté oblasti takmer neprístupné, ale máme skupiny vedcov, ktoré pracujú na každej z nich, a takáto skupina je aj na ceste sem so všetkými potrebnými vecami. Pred šiestimi mesiacmi sme dostali o tomto jave správu z Oneoského údolia od vedca, ktorý navštívil údolie počas dovolenky, a my sme poslali dvoch ludí na preskúmanie, brata a sestru Corbettovcov. Nevrátili sa. Chceli sme ta ísť s pátracou skupinou a ešte dúfame, že ich nájdeme. Zdá sa, že hlavnou príčinou vyparovania je nadmerné teplo blízko zemského povrchu a horúčava zachvacuje vzduch priamo nad ňou. Spočiatku badať nadmernú vlhkosť, ale tá sa stále stráca. Treba nájsť príčinu; keď ju nájdeme, dá sa zastaviť. Ale ak nebudeme mať dosť vody pre ludí, ktorí tu teraz sú, a pre vedcov a ostatných pracovníkov, nebudeme môcť ani začať pracovať."
Ticho, ktoré nasledovalo, bolo také napäté, že počuli vlastný dych. Palfrey ho prerušil a pokračoval:
"A tak vodu treba zabezpečiť čo najrýchlejšie, každého, kto nemusí zostať v tejto oblasti, bolo by treba poslať na miesta, kde tento proces pokračuje oveľa pomalšie. Pre mnohých by to mohlo byť otázkou života alebo smrti. Pán Rambaldi, vy ste to velmi rýchlo pochopili; som si istý, že práve tak pohotové nám pomôžete."

8 Pátracia skupina

Cornelius Br utoň pracoval s Palfreym a Andromovičom už vyše desať rokov vo zvláštnej celosvetovej organizácii známej ako Z5. Keď s nimi pracoval, zažil raz takú hroznú príhodu, že mu havranie vlasy obeleli a teraz boli husté ani prales a biele, sčesané dozadu z vysokého čela a akosi mu rámcovali tvár. Vyzeral ako starec s tvárou mladíka; a tak

desil mnohých ľudí, ktorí ho videli prvý raz.
Sedel pričupený na brehu jazera neďaleko Rambaldiho domu. Andromovič prichádzal zo susednej lodenice, vyzlečený do trenírok, ukazujúc majestátne, obrovské telo a vlnenie svalov. Za ním štyridsať ľudí kotúľalo nádoby - veľké sudy, v ktorých bola predtým nafta, malé sudy, v ktorých bývali zváraniny, fľaše na kyselinu, čokoľvek, do čoho sa dalo naliať vody na uskladnenie. Marlov partner Sam Spiller si priniesol zváračské náradie. Zatvárali všetky kovové nádoby a modrastý plameň horáka, roztápajúceho spájkovaciu zliatinu, vrhal čudné tiene do hmly.
Hmla bola teraz trochu redšia a chvíľami ňou preniklo svetlo slnka.
Bolo dusno, ale nie horúco. Muži a ženy sa pri práci potili, ale nikto nemusel prestať. Boli z chát na kopcoch a pobreží jazera, niektorí, aby zistili, čo sa deje s počasím, niektorí, aby pomohli. Vonku pracovali skupiny, ktoré hľadali v susedstve prázdne nádoby. Jedna skupina dvanástich mužov robila veľké betónové jamy do zeme a dúfala, že nájde spôsob ako ich zapečatiť pred silou, ktorá vyparovala vodu. Potrubia, kedysi potrebné na rozvoj Mudskej osady, náhlivo zoskrutkovali dokopy a natiahli ich po výbežku kraja do jazera, pumpovali vodu z jazera do dediny a tam ju púšťali do nádrží, z ktorých ju starci, ženy a deti napúšťali do nádob. Pre deti to bola akási zábava; dospelých po celý čas zhrýzal strach.
Dva plné autobusy letných hostí už odišli, dva ďalšie mali odísť v nedeľu pred večerom, tri dni po príchode Palfreyho a osatných. McFee, ktorý mal malú vysielačku, prišiel zozadu z veľkej kôlne pri Rambaldiho dome. Palfrey, Andromovič, Bruton a McFee ju používali ako nocľaháreň a pracovné kancelárie, a boli tam všetky McFeeho prístroje. Zo strechy trčali antény krátkovlnných rádiových prijímačov.
Za McFeeom vyšiel z kôlne Palfrey.
"Vyzerá, akoby mal niečo nové," povedal Bruton a vstal, keď k nemu Andromovič došiel. "Stepan, nenahneváš sa, ak ti niečo vážne poviem?"
"Už sa to stalo aj predtým," poznamenal Rus mierne.
"Ale už sa to nemusí stať, ak ma nebudeš počúvať," povedal Bruton s ostrým podtónom v hlase. "Odkedy si prišiel, nespal si viac ako dve hodiny. Možno budeš svoje zásoby energie potrebovať, keď pôjdeme do údolia. Ľahni si na chvíľku."
"V jazere je ešte voda," povedal Andromovič.
"Je tu vody, ktorá tomuto davu musí vystačiť na celé týždne."
"Môže dôjsť k sťahovaniu," poukázal uvážene Andromovič. "Pochybujem, že veľa ďalších centier vzalo varovanie vážne."
Bruton povedal: "Tu je to nepríjemné, ale v údolí bude ešte horšie, a tam ťa najviac budeme potrebovať. Len aby sme sa mohli už vydať na cestu."
Rus nepovedal nič.
McFee vyzeral unavený, Palfrey vyčerpaný, keď sedel na prevrátenom sude s dyhami popukanými od horúčavy. Mokrou vreckovkou si pretieral čelo a líca a hľadel na ľudí v člnkoch, ktorí napúšťali potrubie; dychčanie pumpy, napojenej na motor starého stude-bakera, sa jasne nieslo nad bahnom.
Na okraji bahna, kde prejsť pred dvoma dňami by bolo samovraždou, sa hrali deti. Bolo do tvrdá vysušené; ako prameň po trojmesačnom páliacom slnku.
"Niečo vám poviem," povedal McFee, keď sa všetci štyria stretli. "Keď ste raz dostali Rambaldiho do práce, naozaj to všetko zorganizoval. Celých dvadsaťštyri hodín som ho nepočul hrešiť na mamonu a nukleárnych vedcov."
"Tak si nepočul," povedal Palfrey sucho.
"Práve som hovoril Stepanovi, že ak si neľahne, budeme mať chorého na krku, než sa dáme do práce v údolí," podotkol Bruton. "Máš niečo nového, Sap?"
"Áno," povedal Palfrey. "Už dlhšie nemôžeme čakať na ostatných, budeme sa musieť vybrať do údolia sami."
"Bez vedcov?" stúpol Brutonovi hlas.
"Ak nájdeme Corbettovcov, budú nám vedieť povedať všetko, čo potrebujeme," odvetil Palfrey. "Lietadlo, ktoré viezlo dvoch vedcov aj s náradím, havarovalo na severnom okraji Veľkého kaňonu. Ďalšiu skupinu nevypravia skôr ako o tri dni, a tak dlho nesmieme čakať."
"A to muselo havarovať," povedal Bruton trpko.
"Havarovalo pre neobyčajný mrak nad severným okrajom," pokračoval Palfrey opatrne. "Vyzeralo to, ako keby tam postávalo aj viac." Pozrel na vodu tak beznádejne scvrknutú, v očiach mal bolesť a zdalo sa, že i v hlase. "Možno budeme mať šťastie a nájdeme prameň v údolí. Ak nie -" Hlas mu zamrel a ticho sa dotklo ostatných. Zaznelo iba to, keď Bruton kopol do kameňa, ktorý odletel do steny deravého kovového suda.
"Čo ešte?" spýtal sa neprívetivo.
"Jediné spoľahlivé správy, ktoré máme, hovoria, že toto je hlavné centrum vyparovania v Spojených štátoch, ale že táto oblasť sa rýchlo rozširuje," povedal Palfrey ešte vždy rozvážne. "Rozširuje sa rýchlosťou dvadsať míl za deň v pomerne rovnomernom kruhu. Vedeckí pozorovatelia sú teraz asi na desiatich-dva-nástich miestach, kde sledujú stupeň vyparovania, a všetky **správy sú približne rovnaké. V prvý deň je percento päť až šesť a sotva pozorovateľné sa zvyšuje vlhkosť. Na druhý deň sa percento zdvojnásobí a do piatich dní je všetka voda preč. Na tretí, štvrtý a piaty deň je vlhkosť až stopercentná."
Bruton vytiahol pravú ruku z vrecka a hľadel na červenú škatuľku cigariet. Rus stál veľmi pokojne. McFee s cigaretou v ústach sä oprel o stenu šopy, akoby čakal na výzvu z rádia.
"Pokračuj," povedal Bruton.
"Ložiská na Západných ostrovoch sa neprestajne rozširujú, ale oveľa pomalšie. Jedno v Matto Grosso sa rozširuje tak rýchlo ako toto tu. Jedna desatina džungle vysychá. Prišli dve správy o výskyte tohto javu, jedna z Ruska a jedna z

Japonska, ale nie sú potvrdené."
Bruton povedal: "Dvadsať míľ za deň. Kde je tá mapa?" Utekal do búdky, v ktorej bolo svetlo z okien po celej strane obrátených k jazeru a k mužom a ženám, ktorí tam teraz horúčkovité pracovali. Mapa bola pri-pichnutá na stenu oproti oknu a on k nej prikročil. Hľadel a potom syčivo vdýchol. "Sme presne na čiare vedenej okolo Salt Lake City, Santa Fé, Pheonix a Denveru," oznámil tvrdým, nízkym hlasom. Salt Lake City a Denver. Za ako dlho sa to dostane do týchto miest?"
"Povedzme za týždeň," odpovedal Palfrey.
Bruton povedal: "Snažil som sa, aby sa to nestalo, ale som vydesený. Môžeme to zastaviť?"
Palfrey veľmi pomaly odpovedal: "Neviem. Zatiaľ nemáme najmenšiu nádej. Všetci atómoví vedci, všetci fyzici a všetci chemici, ktorých máme poruke, sa na tento problém sústreďujú vo Veľkej Británii, v Nemecku, tu a -" zarazil sa. "Viete to práve tak dobre ako ja. Neviem si to nijako vysvetliť. Neodohráva sa to podľa nijakého známeho vzorca. Zjavnou možnosťou je, že to súvisí s rádioaktívnym prachovým odpadom, ale na dvoch-troch miestach, kde je situácia veľmi zlá, nemali, pokiaľ vieme, vážny rádioaktí/ny odpad. Toto je najväčšie postihnuté centrum a vyparovanie je tu oveľa rýchlejšie, ale -" zasekol sa. "Ale či to znamená, že sme pri hlavnom centre, alebo či to znamená, že miestne podmienky sú preň priaznivejšie, nikto nevie."
Do kôlne vošiel Andromovič a vrhol tieň od dverí na náprotivnú stenu. McFee šiel k vysielačke a šťukol zopár páčkami, ale nič sa neozvalo, no on si nezaložil slúchadlá.
"Ako mienite pracovať, Sap?" Mohol sa ho takisto opýtať, ktorou cestou Palfrey pôjde.
Palfrey pokojne povedal: "Vezmeme si dostatočné množstvo zapečatených nádob s vodou, ktorá nám vystačí na desať dní. Pôjdeme priamo do Oneoského údolia, ktoré, ako sa zdá, je epicentrom, a budeme hľadať Corbettovcov a každého, kto je tam. Požiadal som, aby Národná stráž obkolesila Oneoské údolie, ale pochybujem, že sa to dá uskutočniť, lebo ťažko ju zásobiť vodou. Možno dostaneme pomoc, možno budeme sami. Máme presne desať dní," pokračoval velmi, velmi ticho. "V mestách, o ktoré si ty, Corney, robíš starosti, zavádzajú prísne obmedzenia v používaní vody a voda sa ukladá a zapečaťuje čo najrýchlejšie, ale -" Palfrey zaváhal, vystrel ruky, potom si jednu položil na čelo a znovu si potiahol prameň vlasov. "Hladina Colorada je o osemnásť palcov nižšia ako pred týždňom; a v tomto ročnom období by mala ešte vždy stúpať. To znamená, že sa tá porucha začala asi ďalej na severe. Z New Orleansu hlásia, že Mississippi má hladinu stopu pod normál. Ak to začína všade, desať dní je absolútna hranica."
Ozval sa Bruton: "Ako som ti vravel, Sap, mám strach, aký som v živote nemal. Kedy môžeme odísť do toho údolia?"
"Chcem, aby sme odišli o hodinu," odpovedal Palfrey. "A zavolaj, prosím ťa, Maria. Povedal, že nás povedie, ak nepovieme jeho žene, kde je." Palfrey sa zase usmial. "Poponáhľaj sa, prosím ťa."
Bruton prikývol, obrátil sa a odišiel.
Andromovič sa spýtal: "Je to ešte horšie, ako si mu povedal?"
"Horšie by to ani nemohlo byť," povedal Palfrey a pretrel si čelo. "Nieto jedinej rieky na kontinente Severnej či Južnej Ameriky, čo by neklesala. Prišli správy o siedmich ľadovcoch, ktoré sa za mesiac zmenšili viac ako za posledných dvadsať rokov." Zatvoril oči. "Kiežby som mal iba obavy," povedal. "Som zdesený."
Otvoril oči a pozrel na McFeeho. "Mac, môžeš chytiť Londýn?"
"Chytím ho."
"Skús sa poponáhľať."
"Zavolám ťa," povedal McFee. "Nemyslel som, že budú potrebovať rádiooperátora, myslel som, že potrebujú bádateľa." Uškeril sa ani buldog, ktorý sa musí uspokojiť s chlebom a mliekom. "Čoskoro budú na linke, Sap."
"Naložíme nákladné auto."
"Je tu kopa ľudí, ktorí nám to môžu urobiť."
"Chcem, aby sa naplnila každá nádoba až po okraj," povedal Palfrey, "a nechcem, aby ani jeden muž prestal na tom pracovať čo len na päť minút." Prikývol a vyšiel s Andromovičom smerom k Marlovmu nákladnému autu, ktoré stálo na Hlavnej ulici.
Zrazu zastal na rohu.
Boli tam dve ženy. Jednou z nich bola pani Rambal-diová, o pätnásť rokov mladšia od svojho manžela, blondínka s dlhými vlasmi ako zrelé obilie, trochu priveľká pre svoje texasky a zelenú košeľu, a druhá bola pani Tapplerová. Nakladali na nákladné auto zásoby - škatule a balíky s potravinami, všetko vzduchotesne uzavreté. Vyzerali, že im je horúco, ale neboli ani v najmenšom namosúrené, a keď zbadali Palfreyho, prestali nakladať.
"Vraj sa chystáte o hodinu odísť, doktor Palfrey," povedala pani Tapplerová.
Palfrey sa usmial. "Tak je."
"Chceme ísť s vami až po benzínovú pumpu a chceme priviezť pani Marlovú a pani Spillerovú nákladným autom."
Palfrey povedal pomaly: "Neviem, prečo by ste nemohli, pani Tapplerová, ale chcem, aby bolo medzi nami v jednej veci jasno."
"Čo to má byť?" Jej belasé oči hľadeli veľmi priamo.
"Nemôžem vziať ani vás ani pani Rambaldiovú do údolia," povedal Palfrey. "Ideme iba my štyria."
"Vy štyria a Jake Marle." Pani Tapplerová zatvorila svoje príliš jasné oči. "Nechcem vám byť na ťarchu, doktor Palfrey. Potrebujeme sud vody, aby sme si boli istí, že sa budeme môcť vrátiť aj s ostatnými, to je všetko."
Palfrey povedal: "Jeden sud, to je v poriadku, pani Tapplerová."
Hovoril veľmi 'opatrne, akoby si nebol celkom istý, a potom začul volať McFeeho. Andromovič šiel pomôcť pri nakladaní, pani Tapplerová sa chvíľočku zahľadela za Palfreym, ktorý odišiel za McFeem.
"Londýn?"
"Ako som ti sľúbil."

"Vďaka." Palfrey vstúpil do búdy, stierajúc si pot z čela chrbtom ruky. Zdvihol slúchadlo a povedal takmer mimochodom: "Jim, môžeš mi dať ministerského predsedu alebo ministra zahraničia? Ihneď. To je jedno koho." Nezdalo sa mu, že je to neobyčajná žiadosť, pretože oboch navštívil pred príchodom sem a dostal od nich pokyny. Ďalej si stieral pot a McFee robil to isté. Všimol si, že McFee bol chudší, ako keď sa pred týždňom stretli; od neprestajného potenia všetci strácali na váhe. Začul detský smiech a uvidel dvoch chlapov, ako niesli naložený sud. Bol zvedavý, koľko vody sa dá uskladniť a či zákerná sila vyparovania si nájde cestu aj cez zapečatené sudy a plechovky. Potom miestny šéf Z 5 v Londýne ticho povedal:
"Ministerský predseda, Sap."
"Ach."
"Palfrey?" hovoriaci mal hlboký hlas, ktorý znel z diaľky, ale dosť jasne.
"Áno, pane," povedal Palfrey.
"Máte niečo nové?"
"Ani len náznaky," odpovedal Palfrey. "Nevieme práve tak nič, ako keď sme začali. O hodinu ideme do Oneoského údolia, ale nemáme ani zlý dôvod dúfať, že niečo nájdeme, a pochybujem, že sa stade vôbec dostaneme." Neurobil dosť dlhú prestávku, aby mohol ministerský predseda prehovoriť, ale pokračoval: "Sú nejaké správy z Arktídy alebo Antarktídy, pane?"
Ministerský predseda povedal: "Nie, zatiaľ nie. Vaše návrhy som predložil Mimoriadnemu zhromaždeniu OSN a pravdaže, budú ich prejednávať, o to si nemusíte robiť starosti. Ale, Palfrey, nie je vôbec treba, aby ste do toho údolia chodili vy osobne. Ostatní -"
Palfrey povedal: "Zbohom, pane," a zavesil.
McFee naňho čudne pozrel.
"Takže ty si už vypracoval návrhy," povedal sťažka.
"Zopár," odvetil Palfrey a hľadel von z dverí. "Pracujem na tom vyše troch mesiacov a od samého začiatku sa mi to ani trochu nepáči. Podľa mňa to má všetky vlastnosti prírodného javu, nemôžem nájsť ani stopy po ľudskom zásahu." Zamlkol a pokrčil plecami: "V tom sa dá ľahko zmýliť! Navrhol som iba, aby zásoby previezli za polárne kruhy s niekoľkými rodinami či pármi, ktoré tam budú žiť, niekoľko domácich zvierat, mrazené potraviny, a v každom bode postaviť prúdové lietadlá s najdlhším doletom, aby sa zabezpečilo dobré spojenie. Všetko je trochu neisté, trochu samozrejmé. Zdravý rozum hovorí, že kde je viac vody, tam dlhšie vydrží. Keby som chcel predovšetkým prežiť, sedel by som na Severnom alebo Južnom póle. Ty nie?"
McFee povedal: "Ja?" Zasekol sa a uškrnul. "Ale, nechajme to, ja by som nešiel sedieť na Severný ani Južný pól. Vieš, čo by som urobil? Presne to, čo plánuješ. Šiel by som do Oneoského údolia."
Palfrey povedal: "To verím. Dobre, Mac, poďme a naostatok sa pozhovárajme s Rambaldim a odveďme Maria."
Aj z diaľky vyzerala benzínová stanica čudne: Marle sedel veľmi ticho medzi Palfreym a Brutonom a hľadel na ňu. Vzadu sedeli pani Tapplerová, pani Rambaldiová a ostatní a hľadeli na vysušenú opustenú zem. Nikto neprehovoril, odkedy prešli okolo Bakerovho napájadla a mŕtvych juncov, ktorých kosti už boli vybielené ako ľudské zuby.
Pri benzínovej stanici nebolo badať nijaký pohyb.
"O čom rozmýšľaš, Jaké?" ozval sa Palfrey.
"Neviem celkom presne," povedal Marle, "ale obyčajne vidím nejaký život, pán doktor." Boli teraz odtiaľ iba na sto yardov a budovy boli holé a jasné, nad strechou stanice čnela zbytočná nádrž na vodu a slnečné svetlo sa odrážalo na krídlach veterného mlyna. Došli na cestu a prešli ňou, potom uvideli dvere zavreté doskou a na nich čierny nápis ZATVORENÉ. Bol tam aj pripichnutý lístok. Palfrey uvidel napätie v Marlovom správaní a pozoroval ho, ako sa natiahol a otvoril dvere, pričom skoro pripučil Brutona.
Bruton vyskočil von.
Marle kráčal k nápisu, na ktorom stálo:
Drahý Jaké, došiel nám benzín i voda, všetko jedlo vyschlo. Dvaja štátni zamestnanci sem prišli a povedali nám, že sa oblasť evakuuje, odchádzame s nimi do Phoenixu. Dúfam, že nebudeš namietať, načo tu máme zomrieť hladom. Štátna polícia, P x, na tej adrese nás nájdete.
XXX
Palfrey a Bruton to čítali, keď ostatní zliezali z auta.
Andromovič povedal: "Nemôžeme tieto dve ženy nechať tu, Sap, ani poslať ich naspäť. Môžeme si dovoliť stratiť deň?"

9 Údolie smrti

"Čo je to tu?" povedal Mel Tappler nízkym hlasom a bolo to prvý raz, čo po hodine prehovoril. Hank naňho šibol zboka pohľadom a potom pozrel na veľkú skalu, ktorá stála vedľa obrovského kaktusu. Našli ich mnoho, celý les suagúr, takže ich už nedesili. Vyhýbali sa im čo najviac, pretože pichliače niektorých boli aj yard dlhé a špice priehľadné a často sotva viditeľné. Na tomto mieste, asi na tri hodiny chôdze od horárne, bolo aspoň päťdesiat kaktusov, niektoré čneli dovysoka ani obludy vysoké vyše päťdesiat stôp a vyzerali, akoby umelec nakreslil karikatúry ako nočná mora toho, v čo sa môže človek zmeniť. Boli okrúhle a napučené akoby od priveľa vody. Boli to presne tie, ktoré kedysi opisoval ich otec a ktoré prišiel Henry Tappler hľadať.
Skala bola čudne okrúhla a hladká a slnko vrhalo končistý tieň na kaktusy za ňou, takže sa zdalo, že okolo obrovského pieskovca je nesmierne veľká pavučina. Napoly vonku, napoly vnútri tieňa skaly a kaktusu bolo čosi, čo mohla byť ľudská noha. No mohol to byť aj kameň.
Hank povedal: "Poďme sa pozrieť."

Pohol sa smerom k tomu miestu, ale Mel zostal stáť. Mel hľadel na "nohu" a pery mal úzko stiahnuté, zdalo sa, že škrípe zubami. Hank si robil starosti o svojho brata, pretože Mel sa v skutočnosti vôbec nespamätal zo šoku, ktorý zažil v prvý deň. Stratil veľa na váhe a bol chudý takmer na kosť, jeho pokožka vyzerala ako vypracovaná koža. Hank vedel, že aj jeho telo tak vyzerá.
Poväčšine cítili veľkú ľahostajnosť. Zvlášť teraz im bolo zaťažko ťahať nohy po horúcom piesku. Slnko bolo vysoko. Bolo šialenstvom byť vonku, ale v nich horela veľká túžba - u Mela to bola posadnutosť - nájsť si otca. Tu medzi tými zvrhlými príšerami s ich tisíckami nachystaných mečov tak často pracoval a toľko rokov nemohol pochopiť tajomstvo ich bytia a vždy sa chcel dozvedieť o nich viac a viac.
Mel povedal: "To je škoda času."
"Ty ostaň tu," povedal Hank.
Mel neprehovoril, ale šmatlal sa, kráčal za ním. Naľakaná jašterica odskočila z cesty ani šíp, jediná živá bytosť, ktorú v téri deň videli. Zdalo sa, že dokonca aj hmyz vymrel, alebo opustil toto údolie zúfalstva.
Došli bližšie k "nohe", Hank trošku bližšie ako jeho brat, a zaclonil si rukou oči, aby lepšie videl. Velmi sa to podobalo nohe ležiaceho človeka, človeka, ktorý tam ležal mŕtvy. Ešte raz blysol pohľadom na Mela a uvedomil si, že jeho brat to vidí tiež a stojí ako zmeravený.
Potom Mel vybehol, prebehol popri Hankovi a dobehol ku skale, akoby zabudol, že mu ostrie kaktusu môže roztrhať tvár na kusy. Zastal a hľadel dolu ako skamenetý; na Hanka padla hrôza väčšia než kedykoľvek predtým.
Zavolal: "Je to -" a hlas mu zamrel.
Mel sa pomaly otočil a pokrútil hlavou, ale nepohol sa. Hank podišiel bližšie. Bola to noha človeka, a teraz videl toho človeka, ktorý zaliezol pod túto skalu ako do úkrytu a ilúzie pokoja. Ležal tam mŕtvy. Bol to jeden z horárov, ktorého poznal a ktorý tu pracoval posledných päť rokov - najdlhšiu prípustnú dobu v tejto službe. Tvár mal ako kostra obtiahnutá kožou, taký bol chudý, ale koža bola neporušená.
Mel naňho hľadel.
Hank si pomyslel: "Musíme ho tu nechať."
Prešiel okolo Mela, zohol sa a začal chlapovi prezerať vrecká; robil to so zvláštnym odstupom. Telo bolo tvrdé, nie mäkké a povoľné, a už sa ani nepodobalo človeku. Vybral peňaženku, listy, hodinky, hrebeň, niekoľko kľúčov a iné drobnosti. Vybral ich všetky a zabalil do vreckovky, ktorú vybral mŕtvemu z vrecka, potom sa obrátil k Melovi.
"Vrátime sa," povedal.
Mel naňho hľadel prázdnym pohľadom a nehýbal sa. Bolo mu bolestné hľadieť na brata, na jeho ligotavé a vpadnuté oči, čelo samá kosť, strapaté vlasy, pery stiahnuté.
"Pôjdeme k Veľkej Skale," povedal Hank, "a ostaneme tam, kým slnko nezapadne. Potom sa vrátime do horárne."
Mel ani neprehovoril, ani sa nepohol.
"Straš to zo seba," povedal Hank drsne a chytil Mela za rameno. Nebolo by ho prekvapilo, keby sa ho brat pokúsil striasť, ale on to neurobil. "Poďme, Mel."
Ťahal ho.
Mel hľadel na mŕtveho muža a potom sa pohol, šuchtal, akoby mal nohy príliš ťažké, aby ich zodvihol zo skalistej piesčitej pôdy, ktorá mohla popáliť, ak sa jej človek dotkol holou rukou. V tieni suagury sa na chvíľočku zastavili a potom pokračovali, a Hank zistil, že sa Mel vlečie za ním, zavesený naňho.
"Poponáhľaj sa," povedal Hank.
Mel zagánil.
Veľká Skala bola odtiaľto na míľu a označovala začiatok Suagurového lesa. Za ním boli rozosiate obludné rastliny, mnohé vysoké iba desať stôp, ale v tomto lese dosahovali najväčšiu výšku, a vyzeralo to tak ako údolie spuchnutých, opitých obrov. Veľkú Skalu roky využívali ako miesto odpočinku pre výletníkov - bol tam dokonca aj drevený stôl, hnijúci na rohoch, dve drevené lavičky a pre milovníkov poriadku a pedantov dokonca malý kôš na odpadky zapichnutý do zeme. Bolo tam pahrebisko na pečenie mäsa. Niekoľko starých plechoviek sa váľalo vo veľkom "odpadkovom koši" vystavanom z menších kameňov do výšky pása. Stôl bol blízko skaly, ktorú ohlodal vietor, piesok a možno aj dážď, takže vyzerala ako hlava obrovského muža z vyčnievajúcou bradou, vzdialenosť medzi bradou a zemou bola dvadsať stôp i viac, takže stôl a lavice boli pod bradou vždy v tieni.
Nezdala sa o nič menej horúca.
"Sadneme si a oddýchneme," povedal Hank.
Mel stál a hľadel na skalu, na tvar skaly, hľadel vlastne do prázdna.
"Preboha, sadni si!" zareval Hank.
Mel hľadel na neho, ale sa nepohol. Hank pocítil čosi ako odpor z pohľadu jeho očí a nemohol sa prinútiť odvrátiť, keď Mel naraz začal kráčať k slnku. Hank šiel za ním, chytil ho za rameno, ťahal späť a sotil ho na lavicu.
"Čo je s tebou? Zbláznil si sa?"
Mel otvoril tenké pery a povedal: "Ocko." Len to jediné slovo. Zavrel oči a tvár mu tak zvráskavela, že vyzeral, akoby sa. mal rozplakať, ale nerozplakal sa. Hank si sadol na niekoľko stôp od neho a videl, ako Mel sklonil hlavu, až mu brada sadla na prsia. "Zaspal," pomyslel si a nepokojne rozmýšľal o tom, že ak pátracia skupina skoro nepríde, Mel naozaj ochorie. Sám mal oči veľmi ťažké a musel ich zatvoriť na desať minút, aby si mohol naozaj oddýchnuť.
Aj jemu padla hlava dopredu.
Vyzerá aj on ako Mel?
Táto myšlienka ho vystrašila; dlho iba hľadel na brata a potom sa pokúšal predstaviť si sám seba a ani mu príliš nepomáhalo, keď si pripomínal, že môže rozumu rozprávať, pohybovať sa, kde len chce, rozmýšľať a plánovať, nesprával sa ako Mel.

Pomyslel si: "Zdám sa jej?"
Hľadel do púšte, napodiv tam, kde pozeral, neboli na dohľad žiadne kaktusy, videl iba holú zem. Ale postupne sa obraz formoval, akoby ho maľoval umelec: obraz tváre Harriety Corbettovej. Krásnej tváre Harriety. Ona tam na nich čaká, veľmi sa bojí, ale ani raz neza-prosila, aby ostali s ňou. Nemohla ísť s nimi, lebo mala vytknutý členok, mohla krivkať po horárni a po skale, ale ďaleko zájsť nevládala.
Harrieta.
Pristihol sa, že sa usmieva.
Pristihol sa, že kyvká hlavou.
Prudko sa prebral, nevediac, ako dlho spal. Bolela ho šija, ale myšlienky mal príjemné a vedel, že sa mu snívalo o Harriete. A každý sen o Harriete musel byť príjemný. Hľadel na vysnený obraz, ktorý už zmizol, zazrel dlhé tiene skál neďaleko neho a ďalej dlhšie tiene malých kaktusov i obrov.
Vstal.
"Mel," začal a potom sa zasekol a hľadel na lavičku, na ktorej predtým Mel sedel.
Mel tam nebol.
Hank cítil, že mu srdce začína biť neovládateľným strachom, keď stál a pozeral na všetky strany, zacláňal si oči, keď pozeral na púšť ešte ožiarenú slnkom a odrážajúcu ho oslepujúcim svetlým jasom. Nič sa nehýbalo. Stál tam les zdivených obrov, rozprestierala sa vysušená zem, vyčnievali kopce v diaľke. Čnela tam skala, pod ktorou ležal strážca. Tu, pri ňom, ležala jeho tanistra, jediná poloprázdna fľaša coca-coly, zvyšok ne-zjedených chlebíčkov, ale Mela nikde.
Hank si pomyslel: "Ty hlupák, je na opačnej strane." Vybehol a od náhlej námahy sa zatackal, ostro a nepríjemne mu to pripomenulo vlastnú fyzickú slabosť, ani len ponáhľať sa nemohol bezpečne. Vkročil na slnko, ktoré mu udrelo do tyla ako plameň, aj keď mal čiapku. Obehol skalu a pozeral do černe tieňa, ktorý vrhali vysoké vrchy, a niekoľko sekúnd nemohol rozoznať ani obrysy skál a kaktusov. Ale čoskoro sa mu to podarilo a nevidel ani stopy po pohybe alebo Melo-vi.
"Ty prekliaty sukin syn, kde si?" Hank ostro zakričal. "Prečo sa, dofrasa, nesprávaš ako človek?"
Zdalo sa, že sa mu slová duto vracajú.
Otvoril ústa, aby znovu zakričal, potom si uvedomil pochabosť toho, čo robil, a veľmi opatrne sa postavil na každú svetovú stranu a hľadel na holú zem. Spuchnuté obrvy sa mu vysmievali. Nevidel nijaký pohyb a vedel, že tu dlho ostať nemôže.
Ani nemôže hľadať Mela.
"Vrátil sa," zahundral si: "Dostal úpal a vydal sa na cestu späť. Veď sa správal čudne, nie?" Namáhalo ho rozmýšľať a skoro si zúfal, keď dodal: "A čo keď nie, čo keď sa nevráti?"
Hľadel na horáreň, ktorá bola iba šesť míľ odtiaľto, šesť dlhých, ťažkých míľ chôdze. Rýchlo pozrel na hodinky zdesený - lebo vedel, čo tie tiene znamenajú, a zotmievajúcu oblohu na východe osvetlil oslepujúci záblesk.
Bolo takmer šesť hodín.
Nemohol sa dostať na rovinu pred zotmením, zotmie sa čoskoro po siedmej a vedel veľmi dobre, že to je trojhodinová prechádzka, za svetla sa tam nedostane, aj keď prestane myslieť na Mela. Ostane tu teda sám v tme. Táto myšlienka ho naplnila panickým strachom ako nikdy predtým. Vzal tanistru, prehodil si ju cez plece a vykročil dlhým krokom, povzbudzovaný silou strachu, ktorý ho nútil zabudnúť na telesnú slabosť.
Musel spomaliť, pretože kráčal príliš rýchlo a svaly na nohách a na chrbte ho boleli. Myslel na dievča samotné na plošine a v tme hrôzostrašnej noci údolia.
Na Mela zabudol.
Bol zvedavý, či sa za svetla dostane na dohľad plošiny, aby ho viedlo svetlo z okna chaty. Zdalo sa, že je to jediná nádej, ale aj tá plná zúfalstva.
Potom mu ostro a zlovestne nad hlavou zahrmelo a zotmievajúcu oblohu na východe osvetlil záblesk.
Zúfalo si pomyslel: "To je nad plošinou, priamo nad ňou." A potom si pomyslel: "Ale bude pršať."
Srdce mu podskočilo.
"Dážď!" skríkol a hľadel do tmavej oblohy nad ním, kde sa strašne rýchlo zbierali oblaky. Prišiel ďalší ohlušujúci tresk, ďalší záblesk, ktorý mu takmer udrel do hlavy, ale on kráčal ďalej zrýchleným krokom, poháňaný falošnou silou. Neočakávaná búrka prinesie dážď, budú môcť naplniť každú prázdnu fľašu, môže ich zavrieť.
Príde Hariette na myseľ, aby to urobila? Začal sa tackať, lebo sa rozbehol príliš rýchlo, a úmyselne spomalil. Teraz myslel na Mela, na svojho otca, matku, na všetko, čo mal v živote rád. Akoby tým, že vchádzal do búrky, vchádzal aj do vôd, v ktorých sa mohol utopiť.
Pozoroval oblohu, ktorá bola chvíľami čierna od búrky, chvíľami v plameni od hrozného svetla bleskov.
Mraky sa približovali, až boli rovno nad ním. Po chvíli si pomyslel:
"Neprší."
Potom:

"PREČO NEPRŠÍ?"

10 Búrka

Harrieta Corbettová sa dívala za bratmi, ako odchádzajú.
Tu na plošine, kde skala poskytovala prístrešie s tieňom a ilúziu chládku, cítila sa ako v inom svete. Nič v údolí nebolo skutočné a všetko umieralo. Ťažko stála, väčšinu telesnej váhy prenášala na pravú nohu, pretože mala ľavý členok slabý po utrpení v jaskyni. Kedykoľvek si spomenula na jej čierňavu, mimovoľne sa zachvela a cítila vlečúcu sa hrôzu

strašnej noci. Ležala tam dva dni.
Bojovala, aby ostatným neprezradila, s akou hrôzou spomínala.
Chytila sa operadla malého dreveného sedadla blízko cesty, pozorovala ich a cítila strach.
Vrátia sa až pred súmrakom, a dovtedy bude sama. Čo bolo ešte horšie, bude sama so strachom, že sa ne'-vrátia, pretože Jonathan odišiel a opustil ju, sľubujúc pomoc, a nevrátil sa, to bol skutočný začiatok nočnej móry. Dovtedy, kým pátrali spolu, mali svoje prístroje a mohli pracovať so zápalistým cieľavedomím, ktoré ich zaujalo; znepokojovali ich prekážky a obavy z neúspechu.
Ťažko bolo uveriť, že je Jonathan mŕtvy, ale prinútila sa zájsť s Hankom Tapplerom hore do jaskyne a pozrieť sa na dve mŕtvoly. Nebolo pochýb, že jedna bola Jonathanova, hoci sa mu výzor tak čudne zmenil. Jeho koža vyzerala, ako keby sa mu svaly vysušili, čím sa zvýraznil nos a lícne kosti. Zdalo sa, že sa na ňu ške-rí.
Ležal tam so všetkými svojimi nádejami.
Ani bratia Tapplerovci sa nemusia vrátiť.
Harrieta ich dlho pozorovala, viacej Hanka ako jeho mladšieho brata. Mel sa jej nepáčil, ale uvedomovala si, že to bolo preto, lebo sa tak čudne správal. Hank jej povedal, že nikdy nevidel Mela takto vyčíňať. Celé týždne predtým sa trápil o otca a zdalo sa, že sa už nevedel ovládať, keď sem prišli. Harrieta nikdy nevidela takého abnormálneho mládenca, zamysleného, duševne chorého, ktorého vyplašil každý neočakávaný zvuk, čo hneď zúril a hneď nato upadol do melanchólie. Akoby niesol bremeno, ktoré bolo preňho priťažké, ale o ktoré sa s nikým nemohol podeliť.
Hank bol inakší. Správal sa tak prirodzene ako každý v takýchto okolnostiach. Vedel sa aj uškrnúť a niekoľkokrát ju rozosmial. Mal akúsi prirodzenú milotu, s ktorou sa voči nej správal a s ktorou chcel pomôcť svojmu bratovi. Málo ľudí by malo tolko trpezlivosti ako Hank aj za normálnych okolností, ale aj jeho trápila úzkosť, horúčava a strach.
Bratia sa zmenšovali v diaľke.
Prešli okolo obrovského kaktusu, vedľa ktorého vyzerali ako trpaslíci. Na chvíľu Harrietu uchvátila strašná myšlienka, že sa kaktus pohne, natiahne jedno zo svojich dlhých, tučných, guľatých ramien a lapí ich. Prestala dýchať a nevydýchla si, kým neboli za ním. Vedela, že to bola iba hra fantázie, ale zdalo sa, že sa suagura otočila a hľadela za nimi, akoby sa im vysmievala. Vedela, že tam ďaleko, kde odtiaľto nevidno, je les obrovských kaktusov, ktoré rástli do obrovskej výšky, ale tie, čo boli bližšie k planine, hoci boli menšie, jej naháňali väčší strach.
Pozorovala ich, až kým sa jej takmer stratili z dohľadu, a potom sa obrátila smerom k horárni. Čoskoro bude neznesiteľne horúco, a ona chcela ísť tam, kde bola ilúzia chládku, ale radšej ostala tu, kým na ňu neza-svietilo slnko spoza čnejúcich skál, ktoré teraz poskytovali tieň. Odkrivkala do horárne a vyniesla si jedinú vec, ktorú si zachránila z lesa počas toho panického úteku, keď sa im vyparila voda a oni sa vrátili sem po čerstvé zásoby. Živo si pamätala, aká bola vystrašená a ako sa Jonathan pokúšal predstierať, že si netreba robiť z ničoho ťažkú hlavu. Ani jeden sa nedal oklamať druhým.
Vybrala papiere z obalu a rozprestrela ich na drevený piknikový stôl, na ktorom ona a Jonathan jedli svoje prvé jedlo v údolí. Prišli s vopred vypracovaným plánom ako prvá skupina teamu fyzikov; vedeli, aká je situácia vážna, ale nemali ani poňatia, aká je súrna.
Keď prišli, bolo vzrušujúce pomyslieť si, že sú možno pri zdroji najnovšieho výskytu javu vysušovania vody.
Priniesli si vrtné zariadenie, rôzne nástroje a všetko potrebné na začatie výskumu, dokonca si mysleli, že budú môcť poslať správu Palfreymu skôr, než príde hlavný team. Prišli ťažko naloženým džípom so všetkými splnomocneniami z Washingtonu. Horári Národného parku prisahali, že všetko udržia v tajnosti a že im poskytnú všetku potrebnú pomoc. Horári robili, čo len mohli.
Podávali správy o vysušovaní jediného známeho prameňa v údolí, ktorý bol uprostred lesa obrovských kaktusov. Dvaja z nich šli na prvú výpravu. Strávili pri prameni týždeň, robili vrty, aby zistili, ako hlboko v zemi nájdu zásobu vody v studni, ktorá od nepamäti nikdy nezlyhala. Vŕtali do hĺbky päťsto stôp; ale zem tam bola taká suchá ako na povrchu, hoci za päťdesiat rokov vždy narážali na vodu v hĺbke tridsiatich či štyridsiatich stôp.
Priniesli si so sebou niekoľko sudov vody, ktorá im mohla vystačiť na tri týždne, ak s ňou budú rozumne hospodáriť. Potom sa horári vrátili na planinu po ďalšiu vodu a zásoby. Mali byť preč noc a deň, ale nevrátili sa.
Bolo to v tú noc, keď proces vyparovania tak veľmi zasiahol ich skromné zásoby. Skrutkovacie veko suda nebolo priskrutkované až celkom dolu, pretože sa do závitov dostalo niekoľko zrniek piesku, a cez noc voda vyschla. V pálčivej horúčave boli bez vody a mali veľmi málo potravín. Väčšinu dňa čakali na horárov a začal ich drásať strach.
Druhú noc spali, alebo sa pokúšali spať. Ráno mali jazyky spuchnuté, klby stuhnuté a boľavé, keď sa pohli. Nemali nijaké vozidlo, tak sa vydali späť pešo, so strachom, aby neostali sami. Na konci dňa mrákot našli vzduchom chladený džíp, opustený a nepoužitelný. Neďaleko od neho našli dvoch horárov - mŕtvych.
Harrieta si teraz celkom vedela predstaviť tú scénu. Popri nej Jonathan, mlkvy, ťažko kráča, za nimi džíp a dvaja mŕtvi.
Trvalo im dva dni, než sa dostali na planinu a našli tam potravu, fľaše šťavy, čo bolo dosť, aby vydržali. Ale autá horárov nefungovali a nič, čo potrebovalo vodu, nefungovalo. Jedlo vyschlo na kameň. Potom, raz skoro ráno, ju Jonathan opustil a nechal jej lístok:
"Vrátim sa, sestrička, netráp sa."
Nevrátil sa.
Bola strašne sama a zúfalo potrebovala jesť a piť. Raz im jeden horár povedal o zásobární potravín v jaskyni a ona sa ju napriek strachu z tmy vydala hľadať. Našla fľaše šťavy, nenásytné pila a šla späť a potom sa zošmykla do pukliny v skale jaskyne. Potom už nevedela o ničom, až keď uvidela Hanka Tapplera.
Na minútu zaborila tvár do dlaní a nato sa prinútila sadnúť si rovno a pozrieť do papierov. Znovu a znovu ich prezerala, až vedela každé písmeno, číslo a každú veličinu naspamäť, ale stále chcela nájsť v nich niečo, čo predtým nezbadala. ' Bolo to naozaj veľmi jednoduché.

Prišli sem, aby zistili, ako klesala voda v studni a ako rýchlo sa strácala, keď ju nechali vonku na otvorenom vzduchu.
Prvýkrát vzbudili Palfreyho pozornosť horári z údolia, keď podali správu a vysychaní. Palfreyho organizácia Z 5 mala po celom svete ľudí, ktorí hľadali príznaky tohto javu, a posielala fyzikov, aby sa pokúsili nájsť jeho príčinu.
Jednoduchý test prebehol vždy rovnako. Každý deň položili malé misky s vodou do tieňa, aby vyskúšali, za ako dlho voda celkom vyschne. Poznali priemerný čas v normálnych podmienkach za rôznej teploty, ale v údolí proces vysychania prebiehal oveľa rýchlejšie ako hocikde inde v rovnakom teplotnom okruhu - ktorý bol 97°-131° F v tieni.
V prvých dňoch bola rýchlosť vyparovania vody jedno percento za každú hodinu.
Posledný deň sa vyparilo každú minútu jedno percento zvyšnej vody.
Každú minútu ...
Jonathan vyrátal, keď táborili v lese, že ak by jazero, veľké ako Michiganské alebo Horné, malo vysychať takouto rýchlosťou, trvalo by iba sedem dní, kým nevyschne do dna.
Harrieta si spomenula, ako sa na ňu Jonathan pozrel, keď jej to hovoril, a ako sa vysmievali týmto číslam, keď ich nezávisle skúmali, lebo si spočiatku boli istí, že sú chybné. Ale výsledky boli zakaždým rovnaké.
Jonathan povedal:
Nevieme iba to, či sa to týka aj slanej vody.
Nevedela to ešte ani teraz. Vie to niekto?
Poslali rádiogram so správou do Washingtonu, kde si Palfrey, Andromovič a Bruton založili hlavný stan, ale čoskoro nato prestalo rádio pracovať. Aspoň im bolo útechou, že ich správa došla. Harrieta sa často pristihla v myšlienkach na čudný pokoj, s akým Palfrey a Rus pristupovali k problému. Všetko predtým bolo matné a nedôležité, dokonca aj deň, keď sa pripojila k Palfreyho skupine a vedela presne, čo robí. Prisahala vernosť nie krajine alebo človeku, ale Z 5 a svetu. Musela prisahať, že slepo poslúchne Palfreyho rozkazy, vzala na vedomie, že možno bude musieť čeliť bezpočetným nebezpečenstvám, keď bude preňho pracovať. Tiež vedela, že Z 5 bola akási nadnárodná organizácia, ktorej jediným účelom bolo zapojiť národy sveta do boja proti akémukoľvek spoločnému nepriatelovi.
Jediným spoločným nepriateľom bol účinok rádioaktívneho prachu.
Druhým bol hlad.
Tretím. . .
Pristihla sa, že myslí na to, čo ona a Jonathan vedeli o treťom nepriateľovi. Preštudovala materiály, ktoré jej dali Palfrey a jeho námestník Andromovič. Všimla si, ako sa rôzni ľudia rôznych národností pokúšali ovládnuť časť sveta, aby ho ovládli celý - a ako sa im to takmer podarilo. Pretože dnes mohla dať veda do rúk jednotlivcov moc, ktorá im nepatrila.
Palfrey a Andromovič sa obávali, že vyparovanie vody v niektorých častiach sveta môže byť prejavom moci skupiny jednotlivcov a ich úlohou bolo zistiť, či to tak bolo, a ak áno, nájsť týchto ľudí.
Ale mohol to byť jednoducho aj prírodný úkaz ako dôsledok atómových pokusov.
Mohlo to byť aj z inej planéty.
Citovo bola Harrieta Corbettová blízko nervového výbuchu, ale intelektuálne si zachovávala odstup. Toto boli tri možnosti, a zatiaľ nevedela toľko, že by mohol Palfrey alebo nadriadené orgány poukázať na niektorú z nich.
Záhuba, ktorú spôsobil človek, prírodná katastrofa alebo katastrofa z neznámych miest.
Sedela tu sama. s číslami pred sebou a čakala, kým hodiny uplynú a bratia Tapplerovci sa vrátia.
Bolo už neskoro popoludní, keď prvý raz zahrmela v diaľke búrka.
Pomyslela si: "Dážď!"

11 Dážď

Harrieta vstala a kráčala tak rýchlo, ako jej len členok dovolil, k sudu na dažďovú vodu, ktorý stál pri jednom rohu chaty. Pozrela hore na druhý odkvap, videla, ako prudký lejak ohlodal drevo, až bolo hladké, a ubezpečila sa, že všetok dážď zo strechy bude padať tadeto a stečie do kovového suda. Odkrivkala do chaty po prázdne flaše a položila ich vedia suda. So srdcom bijúcim od zmiešanej nádeje a vôle vrátila sa znovu späť a vyniesla všetky hrnce a panvicu, krčahy a všakovaké nádoby, aké len našla. Položila ich tak, aby ich mohla ľahko naplniť. Potom prezrela každú skrutku uzáveru, každú flašu so závitovým zatváraním alebo korkovým štoplom. Polovicu fliaš a nádob sa dalo bezpečne uzavrieť.
Ustavične pozerala na oblohu. Modrá farba nad jej hlavou vyzerala takmer ako nabitá elektrinou a zdalo sa, že v nej preskakujú iskry, ale tmavé nahromadené búrkové mraky sa rýchlo blížili. Chvíľami sa zdalo, že ich preťal blesk, ktorý sa divo rozvetvil k zemi.
Zatiaľ nepršalo.
Harrieta sa vrátila do horárne po staré noviny a časopisy, ktoré sa povaľovali v kúte. Vytrhla lesklé strany "z časopisov a skrútila ich do lievikov, aby mohla nachytať viac vody, potom z nich spravila zátky. Zaniesla ich k batérii fliaš, nastavila a videla, že poslúžia.
Zase pozrela na oblohu.
Prvý šedivý oblak bol už takmer nad ňou, a keď pozrela na výšky, cez ktoré prišla z cesty púšťou, videla, že lejak spŕchne pravdepodobne akurát nad priechodom do údolia. O desať-pätnásť minút bude liať a ona uvidí a počuje, ako udiera a syčí na skalách a piesku a uvidí, ako sa piesok bude zvíjať akoby prebudený k životu. Prenikol ju taký jas, že nemyslela na Tapplerovcov, na svojho brata, ani na to, prečo je tu. Nebo tu sľubovalo vodu a ona jej musí nazbierať čo najviac, toľko, aby pre nich troch vystačila na celé týždne, ak bude treba; dosť na to, aby vydržali, keď budú musieť ísť peši cez púšť.
Potom prehrabala malý stolík, na ktorom horári písali svoje hlásenia, a našla, po čom tak túžila; tri kotúče škótskej pásky. Bude ňou môcť zalepiť každý skrutkový uzáver a každé viečko, a tak bude voda azda bezpečne uzavretá ako v

hermeticky zapečatenej konzerve. Trochu sa zasmiala vzrušená, keď položila pásku na stôl pri okne a otvorila ho, aby mohla klásť fľaše a nemusela chodiť dnu. Každá minúta bude vzácna.
Nad jej hlavou sa veľmi stmievalo. Pozrela hore a uvidela, ako silný vietor ženie i búrkové mračná. Odrazu zadul horúci a prašný vietor z púšte, takže ešte nijaká kvapka nepadla. Ale dážď príde skoro, skoro, skoro! Vyzliekla si blúzu a nohavice a stála tam na plošine iba v podprsenke a v nohavičkách a v horárových papučiach. Stála ako mladá byhyňa, hľadela hore na hrozivú oblohu a dychtivo čakala na prvú kvapku dažďa.
Videla, ako padá ani nie na míľu od nej a mizne za vrchmi.
Videla hradskú, ktorá viedla cez priesmyk, rozoznávala míľniky, ktoré umožňovali, aby človek nezišiel z cesty do zradnej púšte. Vietor začal zavýjať a skučať neďaleko od nej a ona videla, ako sa dvíhajú veľké mračná prachu, ženu sa, krútia a potom sa rozplývajú jaa všetky strany. Zdalo sa, že sa prach valí všetkými smermi odrazu, niekedy aj to, že ho vynáša vír aj sto stôp do vzduchu, kým spadne ako mrholenie.
Ale nijaký dážď nepadal.
"Už nemôže dlho trvať, kým príde," myslela si Har-rieta. "To nie je možné."
Vzduch bol taký horúci, takmer ako v peci, a telo sa jej topilo v pote - v tejto horúčave, ktorá mala byť "suchá". Chcela cítiť chladivý dážď na tele, na svaloch zmučených horúčavou. Bola netrpezlivá, oči jej svietili hnevom, pretože lejak stále neprichádzal; na ničom jej teraz nezáležalo, len aby sa mohla okúpať v chladnej kráse vody.
Nad jej hlavou bola tma ako v rohu, tma dňa sa premenila na nočnú tmu spolu so všetkým nešťastím, ktoré niesla. Potom mraky preťal blesk, až sa zľakla. Zdalo sa, že dunenie hromu búši do skál nad ňou a roztrieska ich. Chvíľu to vyzeralo tak, že sa skaly rozsypú a popadajú na ňu, zabijú život a navždy zasypú toto miesto.
Nič sa nestalo.
Začula iný zvuk, to bolo všetko - syčanie, ktoré predtým nepočula, ale pripomínalo jej vlny, ktoré sa jemne lámu na štrkovitej pláži a potom sa vracajú cez skaly. Hiss - sssisss - hiss - sssisss. Bolo to pravidelné a nepretržité, rovno jej nad hlavou. Keby bola bývala v horárni, myslela by si, že už prší; musí to byť iba tak sto yardov odtiaľto a čoskoro spadne voda, prach sa premení na bahno, vzácna voda bude tiecť prúdom dolu strechou a odkvapom do suda. f Hiss - sssisss - hiss - sssisss.
Bola taká tma ako v jaskyni, v ktorej tak dlho ležala.
Ďalší záblesk ju takmer oslepil a rukami si zakryla oči. Hrom sa valil a burácal; zdalo sa, že sa planina chveje. Hrmenie a blesky boli také silné, aké predtým nikdy nepoznala. Oboje bolo nepretržité; sotva bolo badať medzeru v burácaní alebo v blýskaní, ale tu i tam počula hluk padajúceho dažďa: hiss - sssisss - hiss - sssisss. Zakryla si prstami oči a prsty trochu oddelila, aby cez ne videla, a hladela na oblohu čiernu od búrky. Zdalo sa, že sa vylieva rovno jej nad hlavou a do údolia, zablyslo sa a nezatvorila oči, ale uvidela striebornú plachtu asi sto yardov nad sebou.
Zazrela skalu, ktorá sa trblietala v žiari bleskov; tak sa mohla blyšťať, len ak bola mokrá. . Naozaj pršalo.
Vystrela ruky dohora a do strán, stála vzpriamene, nevediac pritom o svojej kráse, vedomá si len extázy očakávania.
Ale dážď neprišiel.
Pršalo jej nad hlavou, na skalu, pri jaskyniach, ale tu nepršalo.
To nie je možné, myslela si Harrieta s novým pocitom hrôzy. To nie je možné.
Odtiahla ruky od očí. Najhoršia búrka už prešla, ale prevaľovala sa cez púšť hnaná bleskmi. Vo chvílach, keď blýskanie ustalo, bolo vidno pekelnú čierňavu a syčivý zvuk lejaka, ale nič z toho sa nedotklo planiny, strechy horárne, či Harrietinho tela.
Čupla si na zem.
"0, Bože," prosila, "daj, aby prišiel, daj, aby pršalo."
Po celý čas mala syčanie v ušiach a obloha zo-svetlela, takže videla jasnejšie. Videla dážď oproti skale, ktorá bola od neho mokrá a lesklá - žltá, červená a sivá - a videla, ako lesk prestával tesne nad úrovňou jaskyne, v ktorej uviazla. Dážď padal na skalu a cez oblohu, ale zastavovala ho akási neviditeľná hrádza, takže nepadal na ňu, ani na vyprahnutú púšť.
"Ô, Bože," pomyslela si, "daj, aby pršalo."
Prišlo večerné svetlo, zázračne krásne a čisté. Videla, ako sa slnko odráža zboku na mrakoch a farbí ich do zlata a do strieborná, do purpurová a do modročervená, všetky farby, ktoré slnko a dážď môžu spraviť. Zbadala dúhu, ktorá sa náhle sklenula na oblohe. Keby to bol býval obyčajný deň, bola by sa kochala touto krásou, ale teraz ju nenávidela, pretože sa zdalo, že je to konečný dôkaz, že prší, a ona nijaký dážď necíti.
Keď búrka slabla, blesky sa skryli do modrej oblohy. Vietor ustal. Okolo nej mŕtva púšť a ticho, aké predtým nikdy nepoznala. Pri kovovom sude boli fľaše a nádoby prichystané na vodu. Harrieta sa odvrátila od dúhy a úvah o nej a na tvári mala hrôzu.
Uvidela fľaše.
"Ach, Bože,", zamrmlala tiesnivo. "To nie je možné. Toto nie."
Prestalo pršať.
Špice skál boli ešte vlhké a leskli sa vo večernom slnku, ale zároveň sa z nich voda odparovala a čoskoro budú suché ako miesto, na ktorom stála. Odvrátila sa od skál a šla k piknikovému stolu, oprela sa oň, zatvorila oči a sklonila tvár, lebo sa jej zúfalo chcelo plakať. Nemohla. Stála tak dlho, potom zdvihla ruky zo stola a pustila sa planinou a hľadela na kaktusový les, odkiaľ mali prísť Tapplerovci. To bola teraz jej jediná nádej, ale veľa jej to nepomáhalo.
Večerné svetlo bolo jemné a príjemné.
V púšti sa nič nehýbalo, po dvoch mužoch ani stopy.
Odvrátila sa od planiny, obliekla sa a dala sa hore špinavou cestou k jaskyniam - odtiaľ dovidela ďalej. -Prešla okolo nepoužiteľných áut. Kráčanie si vyžadovalo viac námahy, ako čakala, a ona vedela, že to nebolo iba kvôli slabému

členku. Nohy sa rýchlo unavili, chcela sa zastaviť a oddýchnuť si, ale prinútila sa ísť, až kým nedošla na miesto, z ktorého videla naj ďalej do púšte.
Nebolo ani slychu po nejakej ľudskej bytosti.
Sla do horárne, zatrblietalo sa bojazlivé svetielko. Cítila chlad ako nikdy predtým. Keď vzala do ruky škatuľku zápaliek, zápalky zaštrkotali. Jednu zapálila a priložila chvejúci sa plameň k lampe, potom sa jej podarilo položiť na lampu sklenený cylinder, aby horela rovnomerne a jasne. Vzala lampu na stôl pri obloku a položila ju tak, aby ju bolo vidno zďaleka. Vyšla von, aby sa presvedčila, že svetlu nič nestojí v ceste, potom sa ponáhľala späť a zatvorila dvere. Založila závoru, vytiahla kreslo a rozvinula akési staré noviny. Nič ju nadlho nezaujalo a ustavične načúvala imaginárnym zvukom. Dva razy vyskočila a šla k oknu; na tretí raz zavolala:
"Kto je tam?"
Nik neodpovedal.
Sla k stojanu na pušky pri komíne a kozube, vzala jednu a položila ju na stôl, kde sa k nej mohla ľahko dostať, a potom sa pokúsila znovu čítať. Boli tam zle vytlačené noviny na hrubom papieri: Novosti z Mud-ského jazera. Čítala reklamy na člnkovanie, plávanie, rybačku, inzeráty o prenajímaní a predaji chát a inzeráty o vŕtaní a vrtoch. Obchody v Los Angeles a v Den-veri ponúkali Geigerove počítače "všetko potrebné na hľadanie uránovej rudy - ktorá prinesie veľký majetok".
Nemala ani poňatia o tom, že jazero je skoro suché.
Upútal ju ďalší zvuk. Prudko zdvihla hlavu a pozrela sa popri svetle lampy do tmy. Znovu začula ten zvuk. Dýchanie sa jej zrýchlilo. Dotkla Sa hlavne pušky a odtisla stoličku. Áno, prichádzal akýsi človek, sťažka a unavene. Postavila sa a držala sa pušky, šla k dverám a zdvihla závoru, na palec otvorila dvere a zavolala:
"Hank, to ste vy?"
Z diaľky prišla odpoveď.
"To som ja, Mel."
Mel, pomyslela si sklamaná a trochu ju bodol strach. Kde je Hank? Počula, ale nevidela Mela, ale vedela usúdiť, kadiaľ prichádza - serpentínami pre autá. Určite je veľmi unavený a vyčerpaný, inak by šiel strmou skratkou.
"Kde je Hank?" zavolala.
"Neviem," odvetil Mel. "Odišiel sám."
Harriete začalo srdce prudko biť.
"Chcete povedať - že sa stratil?"
"Neviem, kde je," povedal Mel. "Jednoducho odišiel sám." Podišiel bližšie a svetlo lampy naňho dopadlo; vyzeral, akoby bol z hrubého remeňa a nemal nijaké mäso na kostiach. "Nemôžem za Hanka. Nemôžem -"
Zastavil sa.
Harrieta otvorila naširoko dvere, a keď vstúpil, šmykol sa k nej; myslela, že spadne.
Pomohla mu na stoličku a on sa zrútil, ale keď sa pohla, aby odišla, chytil ju za zápästie s nečakanou silou. Pozrel jej do tváre a svetlo mu osvietilo oči.
"Nechaj Hanka tak," povedal. "Chcem sa s tebou porozprávať. Čo si spravila môjmu otcovi?"

12 Šialenec
Teraz, keď bol Mel bližšie, Harrieta videla, že chorobný pohľad jeho očí nebol iba odrazom lampy; mal v nich hnev a ešte niečo viac - akoby záblesk zúrivosti, ba dokonca šialenstva. Predtým ju nastrašila noc, vystrašil ju dážď, ktorý neprišiel, no takýto strach bol teraz maličkosťou v porovnaní so strachom, aký šiel z Mela Tapplera. Vyzeral tvrdý a neľútostný a stisnutie jeho tenkých silných prstov bolelo. Nepokúšala sa oslobodiť, ale odpovedala:
"Ste smiešny, nikdy som vášho otca nevidela.. Pustite ma."
Stisol jej zápästie ešte tuhšie.
"Neklam. Viem, že si ho zabila, ako si zabila aj ostatných. Čo si s ním spravila?"
Mohla by povedať: "Ste šialený." Mohla by sa s ním biť, aby sa oslobodila, no vedela, že bol na ňu príliš silný. Mohla by sa s ním rozumne porozprávať, ale podlá toho, ako vyzeral, sa iba bála, že nepripustí rozumné slovo.
"Ak nepovieš, tu na mieste ťa zabijem." Tón jeho hlasu bol drsný a tvrdý.
"Mel," povedala Harrieta a bola prekvapená, že jej hlas znie tak chladne cez tlkot srdca. "Nikdy som vášho otca nevidela. Neviem, či žije, alebo je mŕtvy. Hank si myslí, že žije."
Zavrčal: "To si myslí Hank."
"Kde je?"
"Povedal som ti, že šiel preč sám."
"Mel," opakovala Harrieta ešte chladnejšie, "však ste nič nespravili Hankovi, či hej ?"
Zazrel na ňu.
"Pravdaže nie. Čo to dopekla chceš povedať?"
"Nejde mi do hlavy, že odišiel a nechal vás tak."
"Nemôžeš to pochopiť?" Mel odporne vrčal. "Tak to hneď začneš chápať. Nie je taký dobrý. Vždy bol tým lepším v rodine, mamičkin miláčik, ale nie otcov. Otec vedel, aký je rozdiel medzi pravým a falošným, a to je Hank, rozumieš? Je falošný. Predstiera záujem a obavy o teba alebo o mňa alebo o otca, ale na svete je len jeden človek, na ktorom mu záleží, a to je Hank Hubert Symer Tappler, ak chceš jeho skutočné meno. A teraz mi povieš, čo si spravila môjmu otcovi, lebo ťa zadusím!"
Zdalo sa, že dlho stáli nehybne, záblesk v Melových očiach sa kalil a stisk na Harrietinom zápästí akoby ; slabol. Boli iba kúsok od seba a človek si lahko predstavil, že cítila na lícach jeho dych.

"Keďže neviem, môžete ma zaškrtiť," podarilo sa jej odvetiť.
Srdce jej bilo ešte divšie a premýšľala, či bol dosť šialený na to, aby uskutočnil svoju hrozbu. Verila, že áno, pretože jej skrútil zápästie a pritiahol ju bližšie, až sa im zraky skrížili a jeho horúci dych zacítila na lícach. Priťahoval ju bližšie a bližšie a ona zbadala, ako sa mu prsty na drobnej ruke zohli ani na labe. Vydesila sa a udrela ho čelom do nosa. Zalapal po dychu, pustil ju a zatackal sa dozadu. Chytila pušku a bežala dpokola k druhej strane stola, takže stál medzi ňou a Melom. Rýchlo a ťažko dýchala, keď stála s puškou v rukách; s puškou, akú nikdy v živote nepoužila. Videla, ako si Mel pritláča ruky na oči, videla aj slzy bolesti, ktoré mu z nich vyšli. Stál blízko zatvorených dverí aspoň minútu, než spustil ruky a pozrel na ňu znovu. Ešte mal slzy v očiach a vyzeral tak mlado, oveľa mladšie ako na svojich skutočných dvadsaťdva rokov.
"Toto mi zaplatíš -" začal.
"Choď a sadni si," rozkázala Harrieta ostro a Mel sa prekvapený zastavil. Harrieta sa pohla s puškou, držala ju namierenú naňho. "No, poďme, sadni si."
"Ja si teda ne -"
"Sadni si!"
Mel cúval a pomaly sa zosúval na stoličku pri stene. Neprestal sa pozerať na pušku.
"Teraz sa prestaň správať ako blázon," povedala Harrieta ostro. "Prečo si myslíš, že viem niečo o tvojom otcovi?"
"Zabila si ho tak ako ostatných."
"Nerozprávaj hlúposti." Obyčajné slová jej pomohli, že sa cítila pokojnejšie i to, že sa zdalo, že mu je jedno, kde sedí. Položila zbraň na stôl tak, aby na ňu dočiahla, a pokračovala: "Prišla som sem so svojím bratom, ktorý sa vždy zaujímal o život v púšti. On i ja sme fyzici. Prišli sme študovať -"
"Ja viem, kto ste," povedal Mel. "Ste špióni."
Povedala: "Ale netáraj," a želala si, aby to slovo nemusela opakovať. "Prišli sme sem s povolením federálnej a štátnych úradov. Pracovali sme -"
"Prišli ste špehovať môjho otca."
Harrieta neodpovedala.
Melove reči začínali mať aký-taký zmysel, ale zatiaľ si nebola istá, čo má na mysli. Veril, že mala motív zabiť jeho otca a horárov; a ak si myslí, že je špiónka, možno sa jej ho podarí presvedčiť, že má smiešne nápady. Okrem toho sa jej možno podarí zistiť, čo tu jeho otec robil. Prečo si Mel myslel, že by sa nejaký špión zaujímal o to, čo robí jeho otec?
"A ty to vieš," pokračoval Mel. "Prišiel ti na to, aj horári ťa odhalili. Preto si zabila -"
"Vlastného brata?" Prekvapilo ju, že to mohla povedať a ani nepocítila bolesť, ale teraz bola mimo bolesti kvôli vlastnému nebezpečenstvu a kvôli možnostiam, ktoré mal mladík ukryté v mysli.
S úškrnom sa nahol dopredu a povedal: "Ako môžem vedieť, že to bol tvoj brat?"
Nemyslela si, že by ho mohla nejakým spôsobom presvedčiť. Bol ešte viac rozpálený, menej uvolnený. Dúfala, že sa jej podarí prinútiť ho volne rozprávať.
"Dobre teda, Mel," povedala. "Neviem, ako mi dokážeš, že Hank je tvoj brat. Čo sa mu stalo?"
"Povedal som ti."
"Mel - "
"Zaspal a ja som ho nechal pri piknikovom stole pri kaktusovom lese, ak to chceš vedieť," zavrčal Mel na odpoveď.
"Aký je v tom rozdiel? Nie je tu, ani tu nebude do zajtra, lebo nikto údolím neprejde v noci. Nemysli si, že Hank príde včas, aby ťa zachránil. Nikto nepríde. Ty hnusná špiónka, prídeš si sem a zabiješ -"
"Keď sme s Jonathanom prišli sem, boli tu štyria horári a dvaja prišli s nami," vyhlásila Harrieta. "Povedali nám, že pán Tappler sem prišiel pred niekoľkými dňami a čakali, že sa s ním stretnú, ale nevideli ho. Povedali nám, že pravdepodobne šiel na okraj lesa, kde študuje flóru -"
"Neklam! Ty si ho zabila. Prišla si ho špehovať, to vieš dobre."
"A čo robil, že by sa ho oplatilo špehovať?"
Po chvíľke ticha povedal Mel vyhýbavo: "On nerobil nič. Iba ty si si myslela, že robil." Keď znovu prehovoril, zdalo sa, že hovorí rozumnejšie. "Dofrasa, čo tu takto sedíme a vadíme sa. Mrzí ma, ak som vám ublížil." Začal sa stavať na nohy a Harrieta nevedela, či mu môže dôverovať. Opäť vyzeral taký mladý, napriek remeňoví tým lícam a lesknúcim sa očiam; boli vylákané? "Prišiel som sem skôr ako Hank, lebo som vám nedôveroval natoľko ako Hank a chcel som sa s vami porozprávať." Cudne sa usmial, keď sa postavil na nohy. "Asi som si o vás myslel čosi čudné. Zabudnite na to. Čo s večerou? Nie ste hladná?"
"Som hladná," povedala. "Večera je v škatuli v kuchyni. Donesiete to?"
"Samozrejme," povedal a obrátil sa do kuchyne. "Naozaj ma to mrzí. Asi som nevedel, čo robím, mám taký zlý pocit, čo je s ockom. Nemôžem si vyhodiť z hlavy, že je mŕtvy. Viem, že toto údolie ho nemôže zabiť, chodil sem príliš dlho. Nik na svete toto údolie nepozná lepšie ako môj otec!" Bol pri kuchynských dverách a najbližšie k nej odvtedy, čo ho prinútila, aby si sadol. "Donesiem to," povedal, otočil sa na opätku, potom sa bleskovo obrátil a skočil k nej.
Tvár mal znetvorenú od zúrivosti.
Harrieta siahla po puške, ale pažba sa jej vyšmykla z ľavej ruky a hlaveň zazvonila o stôl. Než ju mohla pevne zachytiť, Mel sa načiahol po hlavni a začal ťahať, Harrieta držala pažbu oboma rukami, ale vedela, že je to na ňu priveľa; iba zúfalstvo jej dodávalo akú-takú silu. Čoskoro bude mať zbraň on a možno ju proti nej obráti, môže ju zahrdúsiť. Nemohla sa volne pohybovať, pretože stôl - ktorý ju mal chrániť - stál medzi nimi. Mel ju ťahal dopredu, takže jej stehná tlačili na okraj stola a tlak ju bolel viac a viac; dlho to nevydrží. Pokúsila sa vykríknuť, no nevydala zo seba ani hláska. Siahla po pažbe, ktorá sa je kĺzala z ruky, a prsty nahmatali kov; a potom začula výstrel.
Pustil ju, keď zvuk zahrmel po izbe. Začula tupý úder,- akoby guľka zasiahla trám. Ale Mela nezranila. Zatackal sa, keď

pustila zbraň, ale teraz meravo stál a držal ju, akiste presne vedel, ako s ňou zaobchodiť. Učupila sa k stene, keď ju už stôl nechránil, a bola si istá, že má do činenia s človekom, ktorého horúčava a šok priviedli do šialenstva.
"Dávam ti dvadsať sekúnd na to, aby si mi povedala, kam si dala môjho otca," povedal. "Ak mi to nepovieš, postrelím ťa tak, že sa nebudeš môcť hýbať a potom -"
Zarazil sa.
Nemohla sa prinútiť, aby sa naňho prestala pozerať, no počula zvonku zvuky, akoby sa niekto pokúšal bežať. Mel sa otočil k dverám, ktoré neboli zavreté na závoru.
Zvonku zavolal Hank: "Čo sa to tu deje?" Bol už veľmi blízko a Mel odstúpil od dverí, aby ich kryl, a tak, aby sa len trochu posunul a mohol na ňu streliť. Hank nemohol byť ďalej ako na dvadsať yardov a ani jeden z nich neodpovedal. Prišiel celkom blízko.
"Hank -" začala, ale to meno bolo iba drsným šepotom hlboko v hrdle a vedela, že to znútra nemôže byť počuť vonku. Pokúsila sa znovu: "Odíď," zaškrečala. "Odíď!" Ale on išiel ďalej a potom sa kľučka na dverách otočila a on ich prudko otvoril.
Mel stál a mieril naňho.
Harrieta si s hrôzou pomyslela. "Zastrelí ho."
Hank stál v otvorenom priechode, lapal dych, pretože od chvíle, čo začul výstrel, prinútil sa bežať, a teraz sa mohol zrútiť. Držal sa dverí a hľadel na Mela. Kútikom oka videl dievča a vedel, že sa jej nič nestalo; a na bratových očiach poznal, že je chorý. Zbraň sa v Melových rukách nehýbala a mierila naňho; málo strelcov malo kedy lepší ciel.
"Tak ty si sa vrátil," povedal Mel. "Neželáš si, aby si tu radšej nebol?"
"Čo ti to behá po rozume, Mel," prinútil sa Hank spýtať, ale medzi každým slovom zalapal dych.
"Poviem ti, čo mi chodí po rozume," odvetil Mel hrubo. "Chcem dostať pravdu z tejto špiónky. Možno teba obabrala teľacími očami, ale mňa neobabre. Prišla sem špehovať s človekom, ktorý vraj bol jej brat, a to je všetko. A zabila ocka. Chcem vedieť, kde ho nechala."
"Toto je poriadne vážne obvinenie, Mel," povedal Hank. "Máš na to nejaké dôkazy?"
"Mám oči a rozum."
"Vážne si myslíš -"
"Samozrejme, že vážne!" povedal Mel zúrivo. "Keby som to nemyslel vážne, či by som sám bol šiel údolím? Prečo sa jej nespýtaš, čo spravila s ockom? Je to práve tak tvoj ocko ako môj. Ale ty si na to už možno zabudol."
"Nie," povedal Hank pomaly a obrátil pohľad na Harrietu. Videl jej v očiach hrôzu, pretože si myslela, že on už napoly uverí Melovi. "Nie, nezabúdam na to, Mel. Si si istý, že je mŕtvy?"
"Samozrejme, že je mŕtvy, ináč by bol predsa tu, nie? Všetci ostatní v údolí sú mŕtvi."
"Áno, to je pravda," povedal Hank a podišiel o krok k Angličanke, ustavične si ju prezeral a pokúšal sa dať jej najavo, že toto je iba taktika na Mela. Ak Mel z tej pušky vystrelí, môže ich oboch zabiť, taký je chorý. "Harrieta," povedal Hank. "Čo sa stalo medzi vami a mojím otcom?"
Nikdy ju takto nevidel stáť vzpriamenú, štíhlu, s tmavými vlasmi prirodzene zvlnenými, s očami plnými hrôzy, ktoré jej krásu nekazili, s rukami po bokoch. Texasky jej priliehali ako chlapcovi, zelená lanová košeľa s dvoma hornými gombíkmi otvorenými bola pokrčená a miestami špinavá, tvár opálená do hneda; a nad týmto všetkým bol vzdor.
"Nikdy som sa s vaším otcom nestretla," povedala. "Určite nie je taký šialený ako Mel."
"Nerozprávajte takto o mojom bratovi," povedal Hank ostro, až sa trhla. "Tak poďme. Chceme pravdu."
Melove oči blčali plameňom.
"Teraz hovor, teraz povedz, že som šialený!" Sklonil zbraň a pokročil k Harriete; vyzeral, akoby sa chystal chytiť ju za hrdlo.
Hank sa pohol rýchlejšie, ako sa zdalo možné, chytil zbraň a pokročil ďalej, aby ich mal oboch na muške. Mel si stal pred Harrietu, schopný ju napadnúť, vedomý si bratovej podpory. Chytil Harrietu za zápästie, stiahol jej ruky dopredu a sotil ju do steny.
"Tak, čo si spravila môjmu otcovi?" Sotil ju ešte silnejšie. "Prečo nepovieš pravdu, čo tu tak stojíš?"
"Mel," obrátil sa odrazu Hank, "prečo si myslíš, že je špiónka?"
Mel sa naňho obzrel.
"Čo iné môže byť? Prečo by sem chodila?"
"A čo tu má špehovať?" opýtal sa Hank akoby mimochodom, ale srdce mu tak bilo, že sa zdalo, že to Mel musí počuť. "Čo sa tu v údolí deje, Mel? Povedz mi to a možno ju potom prinútim hovoriť."

13 Tajomstvo

Keď Hank prehovoril, Harrieta sa trochu upokojila, a to po prvý raz, odkedy sa Mel vrátil, pretože si uvedomila, o čo sa Hank pokúša. Jeho pokojný hlas a uvážené správanie pôsobilo na Mela tíšivo. Odpor by ho len rozzúril a priviedol do nepríčetnosti, ale toto odvolávanie sa na zdravý rozum bolo presne to, čo bolo treba. Brat si vedel s bratom poradiť.
"Nemusel by si sa pýtať, keby si bol ostal tu na západe," povedal Mel trpko. "Keby si tu bol ostal pomáhať otcovi a nešiel do St. Louis -"
"Často som to ľutoval, Mel, ale vtedy som musel."
"Teraz je prineskoro niečo zmeniť," povedal Mel, prudko pustil Harrietine ruky a cúvol. "Mal si vedieť, ako velmi ocko chcel, aby si s ním pracoval."
"Matematika ani inžinierstvo mi nikdy nešli," dôvodil Hank.
"Tebe nikdy nič nešlo," povedal Mel trpko. "A teraz sa musíš pýtať malého bračeka, čo otec robil. Tak ti to teda poviem. Pracoval na zavodňovacích projektoch, ktoré mali zmeniť púšť na najúrodnejšiu pôdu na zemi, tak je to. Veril,

že v Oneoskom údolí je skryté tajomstvo, ktoré by mohlo ukázať, ako sa dá uskladňovať voda na dlhé roky. Nazdával sa, že toto tajomstvo ukrývajú kaktusy suagura. Vždy chcel zistiť, ako je to možné, že rastú do takej výšky a že sú vždy také vlhké. Preto sa zdržiaval v údolí, kedykoľvek si to mohol časové dovoliť. Preto zanedbával prácu doma, preto nikdy nemal peniaze. A ty si bol taký slepý, že si to nevidel. Ty si si myslel, že je iba lenivý povaľač, ktorý je spokojný, ak môže fajčiť fajku, sedieť na Rambaldiho člne a chytať ryby. Hovorím ti, že bol jedným z najšikovnejších ľudí v tejto krajine, ale nemal nikoho, kto by mu pomohol."
"Teda tak je to, Mel," povedal Hank sťažka. "Ako dlho o tomto všetkom vieš?"
Mel sa k nemu otočil.
"To je ale otázka za milión! Ako je to možné, že tvoj malý braček to vie, a ty si bol voči tomu slepý? Viem to isto asi rok, ale tušil som to oveľa skôr. Pred rokom mi povedal, čo robí, pretože vedel, že viem dodržať tajomstvo, že to nevytáram. Nikomu inému to nepovedal. Chodil do údolia aj dvanásťkrát do roka a pokúšal sa nájsť vodu v púšti, nájsť tajomstvo uchovanej vody v kaktusoch suagury. Malo by to miliónovú cenu, nad týmto rozmýšľal, ale nemohol sa s tým zveriť svojej žene ani svojmu staršiemu synovi. Tí by mu v tom veru pomohli!"
Harrieta sa opierala o stenu, hladela na mladú roztrpčenú tvár a videla trpkosť aj v Hankovej tvári. Zdalo sa, že obaja bratia zabudli, že je tam. Hank vyzeral zostarnutý. Desať dní v údolí naňho zapôsobilo rovnako ako na Mela, tvár mal vychudnutú, oči vpadnuté a bol kosť a koža.
"Nevedel som to," povedal Hank.
"Isteže, nevedel si. Vieš ty vôbec niečo o svojom vlastnom otcovi? Vieš, že to bol idealista, ktorý si myslel, že poslúži ľudstvu? Vieš, že nevedel byť malicherný ani sebecký, že vedel myslieť vždy iba na druhých? Pre teba to bol len taký milý pánko, ale on celý svoj život, so všetkými peniazmi, ktoré zarobil, pokúšal sa nájsť tajomstvo suagúr, pretože vedel, že by tak skoncoval s každým suchom na zemi. A -" otočil sa a ukázal chvejúcim sa prstom na Harrietu a pritom mu oči horeli citom, ktorý nemal ďaleko k nenávisti: "A ona to vedela, preto sem prišla, zabila otecka pre jeho tajomstvo -"
Hank ho prerušil: "Si si istý?"
"Pravdaže!"
"Ako to môžeš vedieť?"
"Hank," povedala Harrieta a bolo jej ťažko prehovoriť, ale tí dvaja aspoň čakali, že bude pokračovať.
"Hank," zopakovala. "Mel má v jednom pravdu, prišla som sem zistiť tajomstvo údolia."
Mel skríkol: "Čo som ti povedal?!"
"Pokračujte," povedal Hank.
Harrieta im veľmi ticho porozprávala, prečo sem s Jonathanom prišli, o Palfreym a Z 5, o suchu a vyparovaní, o suchu v rôznych častiach sveta, vysychaní jazier a celosvetovom hľadaní príčin. Rozprávala, hoci jej ústa tak vyschli, že horko-ťažko vyslovovala slová a niekedy hovorila tak nezrozumiteľne, že to musela zopakovať. Videla, ako sa Hankovi v očiach čoraz väčšmi uľavuje, aj zmenu v Melových očiach, v ktorých postupne svitalo váhavé uznanie pravdy toho, čo im povedala.
Keď skončila, Mel sa spýtal nevľúdne:
"Čím nám to dokážete?"
Rozopla si ďalší gombík na blúze, vsunula ruku do podprsenky a vytiahla stadiaľ zložený, dokrčený kus papiera, ešte teplý od jej tela. Podala ho Melovi, ten zaváhal, vzal ho, potom rozložil a pridržal si ho pri svetle, "aby ho mohli obaja prečítať. Bolo to poverenie z federálnej, aby sa Corbettovcom poskytla všetka potrebná pomoc v ich výskume veľkého národného významu.
Mel pustil papier, Hank ho zachytil, opatrne poskladal a vrátil jej ho.
"Našli ste môjho otca?" spýtal sa bezfarebným hlasom.
"Nie, Hank."
"Hovoríte, že horári hlásili, ako sa voda vyparuje?"
"Áno."
"Našli ste nejaké stopy po otcových pokusoch?"
"Áno, niečo sme našli," povedala. "Staré výkopy a vrty, akoby sa niekto pokúšal nájsť vodu. Hank," odbočila naraz od témy, "musím sa napiť."
"Ja donesiem," povedal Mel.
Vypili spolu jednu plechovičku citrónovej šťavy čiastočne pred večerou, ktorá sa skladala z hovädzej konzervy a zo suchárov zo vzduchotesnej nádoby. Sedeli pri stole v obývačke, osvetlení žiarou lampy, ale nik neprerieknol ani slovo. Jedli pomaly a ťažko, pretože jedlo bolo veľmi suché a nemali ho čím zapíjať.
Odrazu sa Melovi začkalo. Zastavil dych a pozrel k dverám, zhlboka vydýchol a znovu začkal. Čkal nepretržite. Pomohlo by mu, keby sa napil, len si vody nabrať do úst - čo len fiasku dažďovej vody, ktorá sa nedostala na planinu. Sedel, hľadel pred seba a pokúšal sa ovládať, až Harrieta zrazu povedala:
"Musí sa ešte napiť."
"Čoskoro sa mu uľaví," povedal Hank.
"Budem držať dych, kým mi nepuknú pľúca," povedal Mel, hlboko vdýchol a oprel sa o operadlo stoličky, s lícami trochu odutými. Harrieta ho pozorovala a uvedomila si, že najhoršie je to, že si netrúfajú ani zasmiať sa, hoci vyzeral tak komicky.
"Ten Palfrey má viesť tú výskumnú skupinu, o ktorej sme počuli," povedal Hank. "Mali odísť v utorok. Aký je dnes deň?" Harrieta neodpovedala a Hank sa oprel dozadu a zatvoril oči. "S Melom sme sem prišli v stredu. Sme tu tri noci, štyri, ak rátame dnešnú. Streda, štvrtok, piatok, sobota. Zajtra je nedeľa, takže by tu mali byť v utorok podvečer - ak

budú mať šťastie."
Mel ešte vždy držal dych.
"Dovtedy tu môžeme celkom dobre vydržať," povedal Hank. "Mel, môžeme otvoriť ešte jednu fľašu -"
Mel kývol hlavou a nedýchal.
"Keby len bolo spŕchlo," povedal Hank.
Harrieta sa naňho prekvapene pozrela. Znelo to, akoby nebol vedel, ako dážď prestal. Odkedy prišiel Mel, zabudla už na búrku, na dážď, ktorý nepadol na pôdu púšte, ale zmáčal skaly nad ňou.
"O čom rozmýšľate?" spýtal sa Hank.
"Nebola tu búrka?"
"Ale áno, lenže nepršalo."
"Nie," povedala pridusené. "Nie. Ale tu .. ." * Rozprávala im, čo sa prihodilo, a napätie bolo také veľké, že ani ona ani Hank nepočuli, ako Mel pomaly a. zdĺhavo vydýchol, ani jeden si neuvedomil, že ho už prešlo čkanie. Nik neprehovoril, keď Harrieta skončila. Mel odstrčil stoličku, vstal a šiel k oknu. Pozeral na jasné hviezdy, ktoré sa zdali byť tak blízko, že by sa ich mohol dotknúť.
Počuli, ako si pre seba hovorí.
"Ocko," zašepkal, "prečo mi nič nepovieš? Prečo mi nepovieš, čo sa stalo?" Dlho stál, potom podišiel k dverám, obzrel sa na ostatných a povedal: "Idem sa prejsť okolo skál. O chvíľu prídem." Vyšiel a potichu zatvoril dvere, ale bolo počuť jeho kroky na plošine a potom na ceste. Harrieta šla k oknu, Hank šiel vedľa nej. Videli mládencovu postavu, jasnú v svite hviezd, ako kráča Strmým chodníkom k jaskyniam.
"Nemali by ste ísť za ním?" spýtala sa znepokojená Harrieta.
"Nič sa mu nestane," povedal / Hank. "Zbytočne by sme ho sledovali, iba by sa znovu mohol rozzúriť. Zdá sa mi, že má toho príliš veľa na srdci, a to mu nerobí dobre. Teraz chápem, prečo sa tak bál o otca. Bál sa, že sa mu nejaký pokus nepodaril. Zdá sa, že by mohol mať pravdu."
Harrieta sa spýtala: "Ktovie, ako sa mýli," a náhle zamĺkla.
"Pýtate sa, či mohol niečo vedieť o vysychaní vody?" spýtal sa Hank nevľúdne. "Áno, je to možné. Po tom, čo sa stalo dnes, je všetko možné. Ale ak sa ma pýtate, či -"
Zarazil sa.
"Ach, škoda reči," pokračoval drsne. "Vôbec nič som nevedel o svojom vlastnom otcovi, nevedel som, čo robí. Mel má pravdu, myslel som si, že je to veselý a prívetivý povaľač, ktorý zarobí práve dosť na vlastné živobytie, na matku a Mela." Znovu zamlkol a chytil
Harrietu za ruky. "Harrieta, aké je to vážne s tým vyparovaním? Kam sa môže dostať?"
"Viem iba toľko, že sa to stalo v tucte rôznych častí sveta."
"Tak nemôže byť na vine môj otec, však?"
Harrieta povedala: "Hank, to práve neviem." Uvoľnila si ruky, podišla k dverám a pozerala na hviezdy. Hank zašiel k nej. Nebolo počuť žiadny zvuk, ani vidno nejaký pohyb a Mela nevideli, ľahko sa dalo predpokladať, že niekde sedí, alebo stojí v teplej noci a hľadí na bezvzduché a bezvlahé nebo.
"Som veľmi unavená, musím si ísť ľahnúť," povedala zrazu Harrieta. "Aj vy by ste si mali oddýchnuť."
Boli tam dve malé izby, každá s dvoma posteľami. Harrieta vošla do izby, ktorá bola jej, odkedy ju priniesli z jaskyne, sadla si na okraj postele a odkopla z nôh topánky. Uvoľnila si podprsenku a opasok, ale to ani nebolo treba, pretože veľa stratila na váhe. Ľahla si na posteľ, ktorá bola pevná a pohodlná, a zatvorila oči. Nemyslela si, že ľahko zaspí, no čoskoro zadriemala. Raz počula zvuky vo vedľajšej izbe, ale hlasy nijaké.
Zobudila sa, keď už bol deň. Niečo ju vzrušilo, počula čosi v spánku a ležiac na chrbte čakala, kým sa to zopakuje.
"Mel," počula zvonku volať Hanka. "Mel, kde si?"
Harrieta sa zviechala z postele, lebo sa ihneď prebrala, zapla si zips a vybehla von. Nemohla sa umyť ani si vyčistiť zuby, ústa mala vyprahnuté a jazyk akýsi pre ne priveľký.
Hank kráčal k jaskyniam. Videla, ako sa zúfalo chce ponáhľať, hoci bol zoslabnutý. Jeho hlas znel oveľa ďalej, keď zavolal znovu.
"Mel, kde si?"
"Mel!"
Harrieta sa nepokúšala ísť za Hankom, ale rýchlo si prečesala vlasy a suchou utierkou si poutierala tvár. Videla, ako sa jej prachové čiastočky usadili v pokožke a dávali jej veľmi tmavý nádych. Pripadala si ešte chudšia ako predchádzajúci večer a že má pokožku tuhšiu, takmer takú remeňovitú ako tí mŕtvi. Hank sa vrátil sám, pomaly kráčal a v ruke držal čo-si biele. Neusmial sa, ani nezakýval, keď k nej prišiel, a ona sa takmer bála ísť mu v ústrety.
Podal jej kúsok papiera, na ktorý Mel napísal:
"Šiel som hľadať otecka."
"Chce povedať," povedal Hank trpko, "že odišiel, aby sme my mali dosť zásob na udržanie života, kým príde záchranná skupina." Zaváhal a pokračoval: "Ak príde."
Toho dopoludnia iba jediná vec zmiernila Harrietinu úzkosť. Hank ani raz nespomenul, že pôjde hľadať brata do údolia smrti.
Najhoršia bola bezradnosť, nevyhnutnosť nečinne čakať.
Bolo popoludnie a slnko svietilo a pálilo zvysoka, keď pocítili v zemi dunenie a za ním čudný ďaleký hukot. Keď vyskočili z lavice pred chatou, zdalo sa, že sa im zem trasie pod nohami.
Harrieta zistila, že ju Hank objíma. Stáli tesne vedia seba, zatiaľ čo sa zem chvela a hukot silnel. Potom medzi kopcami, kadiaľ viedla hradská, ktorou mala prísť záchrana, uvideli stúpať mrak prachu. Každú sekundu stúpal vyššie a vyššie,

veľký hríb tmavého prachu; alebo dym.
V horárni spadol tanier a rozbil sa. Zdalo sa, že zem stúpa a klesá a hádže bezradnú dvojicu sem a tam.
Zem sa ešte chvela, ale najhoršie sa už pominulo, keď Hank pustil Harrietu. Dívali sa, ako stúpa stĺp prachu, teraz takmer čierneho ako dym, kúdol, ktorý zastieral väčšinu oblohy a hrozil, že zakryje aj slnko.
Hank chvejúcim sa hlasom povedal: "Je to o tristo míl hlbšie do vnútrozemia ako predtým, čo sa pamätám." Keď Harrieta neprehovorila, pokračoval: "Zemetrasenie môže byť v Kalifornii, ale tu nie. Práve tu nebýva." Pokúsil sa navlhčiť si pery. "Ale ak tá obrovská podzemná nádrž vyschla, vrstvy skál sa mohli prepadnúť." Odvrátil sa, akoby sa nechcel pozerať. "Akoby vrchy zmizli."
Slová sa vznášali vo vzduchu.
Harrieta povedala: "Vyzerá to tak, akoby už neviedla nijaká cesta ani z údolia ani do údolia."

14 Zemetrasenie

Palfrey sedel v aute vedia vodiča Maria a medzi nimi sedel stisnutý Bruton. Stepan Andromovič a dve ženy sedeli vzadu s McFeem, prístrojmi, náradím a zásobami, ktoré naložili v dedine. Púšť už mali za sebou a teraz šli kľukatou cestou, vedúcou do údolia. Palfrey sedel na plátennom kabáte, poskladanom pod sebou, v tenkej bavlnenej košeli, presiaknutej potom, a cítil sa ani v tureckom kúpeli. Bruton mal na sebe iba tielko; chumáče čiernych chlpov na hrudi ostro kontrastovali so snehobielymi vlasmi. Nespal, ale oči mal zatvorené. Jack Marle robil dojem obyčajného vodiča, no postrehol každú zákrutu a ani raz nenalákal Palfreyho, hoci miestami boli príkre zrázy, aj päťsto metrov vysoké, a pod nimi veľké skaly a bludné balvany. Motor monotónne hučal. Veľmi zapáchal; čoskoro sa budú musieť zastaviť a doplniť chladič ďalšou dávkou vzácnej vody.
Marle pozrel na Palfreyho.
"Asi o dve míle je piknikový stôl so strechou," povedal. "Zastavíme tam a najeme sa."
"Výborne," povedal Palfrey. "Ako ďaleko je to ešte do údolia?"
"Asi dve hodiny."
Palfrey prikývol a vyklonil sa ž otvoreného okna, ale zdalo sa, že je von ešte horúcejšie, horúci vzduch ho udieral do tváre, čo bolo ešte horšie ako mimo prievanu. Ako Bruton, aj on zatvoril oči. Cítil sa, akoby už nikdy nemal mať silu na prácu, keď dôjdu do údolia, a ak sa horúčava ešte zhorší, nikto z nich nebude môcť skutočne pracovať.
A ešte horšie bolo, že nevedel, čo má hľadať okrem Corbettovcov a Tapplerovcov. Všade, kde hľadal, vždy sa dostal do tej istej slepej uličky. Jediná skutočná stopa bola nepatrná, totiž že Tappler robil dlho pokusy s vodou a kondenzáciou.
Palfrey mal stále pred očami tú hmlu nad Mudským jazerom, lepkavé bahno a suché bahno na okrajoch.
Ustavične mu v ušiach zneli správy z rádia o vyschýnajúcich riekach a jazerách na celom svete. V pamäti mal mapu sveta a každé miesto, z ktorého došla správa o vyparovaní, mal vytlačené v mysli. Najživšia zo všetkých bola mapka okolitých štátov, kde Oneoské údolie bolo takmer stredom kruhu cez Denver, Santa Fé, Phoenix a Salt Lake City. Zdalo sa, že sa pásmo vyparovania rozširovalo rýchlosťou dvadsaťpäť míl za deň. Nemohol sa zbaviť myšlienky na zatvorenú reštauráciu a benzínové čerpadlo, na ľudí, ktorí odišli, lebo ich nádej zmizla spolu s vyschnutou vodou.
Na koľkých iných miestach zanikla nádej ?
Ako je možné, že nikto zo Z 5 či z inej organizácie nejakej krajiny nenašiel ani jednu konkrétnu stopu?
Nemal niekto vyparovanie zneužiť, ako iné strašné objavy, na vydieranie národov, aby sa podrobili? Bola to súčasť nejakej vojny? Alebo sa to dalo chápať tak, že išlo o útok z mimozemskej atmosféry, o ktorom mnohí snívali, ale len obmedzený počet ľudí sa ho skutočne obával?
Už boli takéto veľké záhady a hrozby také strašné. Najväčšia bola nie hrozba sucha, ale potopy, keď celú zem zaplavili vody, lebo jeden šialenec chcel začať budovať svet odznova. Ale vtedy Palfrey a ostatní, ktorí s ním pracovali, podozrievali vinníka a vedeli, s kým bojujú. Teraz sa zdalo, že zhubná zbraň vystupuje nebadane zo zeme alebo zo vzduchu.
Prešli ostrou zákrutou a Marle začal spomaľovať. Palfrey hľadel bez záujmu na fantastickú panorámu pred sebou. Predtým boli formácie skalísk prekrásne v jemných tieňoch červenej a žltej, ale teraz boli vrchy takmer neuveriteľne krásne. Slnko vrhalo tiene a tiene menili zafarbenie skál, ktoré vrhali tmavomodré a purpurové, jasnožlté a ostročervené tiene a jemné odtienky desiatok farieb. Za tým sa tiahla reťaz kopcov neďaleko cesty a ich vrcholky vyzerali ako hrany naštrbenej britvy, ostré a hrozivé. Slnko toto všetko spaľovalo a horúčava vystupovala zo skál a vyprahnutej zeme.
Marle zastavil.
Dva drevené piknikové stoly stáli pod veľkou strieškou z rohoží a palmových listov a pod ňou bol tieň, takmer čierny. Palfrey meravo vystúpil. Bruton za ním a navlhčoval si pery. S Marlom zašli za nákladné auto. Bola tam napnutá plachta, aby ako-tak chránila pred slnkom. Pani Tapplerová sa postavila a nepotrebovala ani pomocnú ruku, zoskočila na zem ani chlapec. Palfrey skúmal jej ostré črty a sústredené oči a bol zvedavý, o akom tajomstve vie. Rambaldiho manželka dovolila Stepanovi, aby jej pomohol vystúpiť.
"Isteže by som sa dala ponúknuť nejakým nápojom," povedala. "Dúfam, že nám tieto sudy s vodou nevyschli."
Rozprávala rýchlo a usmievala sa, bola zo všetkých najmenej napätá.
"Nemyslite na to," povedal Marle.
"Budú v poriadku," prehlásil McFee, ale zaváhal, akoby nechcel byť prvý, čo otvorí nádobu. Rus jednu zdvihol a potriasol.
"Počujem vodu!" zvolala pani Rambaldiová.
"Nie sme ani my hluchí, Hedda," povedal Marle. "A čo keby si pripravila niečo jesť, som práve taký hladný ako smädný." Zo zadnej časti nákladného auta vyniesol zapečatenú chladničku, zatiaľ čo Palfrey, Andromovič a McFee

stáli vzadu. McFee ladil rádiový prijímač, z ktorého bolo počuť škrekot a piskot, ale slová nezachytil. Bruton pomaly prišiel k nim, zatiaľ čo dve ženy a Marle stáli v tieni strechy.
Odrazu prišiel hlas z éteru a zelektrizoval troch mužov pri prijímači.
"... všetkým mestám a osadám v okruhu päťdesiat míl od Salt Lake City, Denver, Santa Fé a Phoenixu, v štátoch Utah, Colorado, Texas a Arizona. Miestne úrady musia urobiť prísne opatrenia pre hospodárenie s vodou. Použije sa vojsko a národné stráže na dodržanie týchto núdzových opatrení, ak ich k tomu donúti verejnosť. Niet dôvodu pre paniku, ak sa budú všetci prísne držať nových nariadení. Vodu budú verejné služby dodávať dvakrát denne o siedmej ráno a o siedmej večer vždy pätnásť minút. V tom čase sa majú naplniť nádoby a potom sa utesnia, okrem malých, určených na okamžité použitie. Vodu neslobodno použiť na sprchovanie, kúpanie, polievanie záhrad alebo iné účely okrem varenia a pitia ..."
Rus stál.
Obidve ženy sa pohli k rádiovému prijímaču, ale Marle zostal v tieni, akoby nemal odvahu počúvať.
Bruton pozeral smerom k Mudskému jazeru, zatiaľ čo McFee stál pri prijímači s jednou rukou položenou na ňom, akoby sa mal pokaziť, ak by ju odtiahol. Palfrey, ktorý vyzeral pozoruhodne chudý, zhrbený, s hlavou ovisnutou, pozoroval malý reproduktor.
".. . podobné opatrenia budú možno potrebné aj v ďalších osadách, ale zatiaľ tam žiadne zvláštne obmedzenia nie sú. Začiatkom každej celej hodiny budeme na všetkých staniciach vysielať pravidelné komuniké. Vo všetkých oblastiach západu a stredného západu treba naplniť ihneď nádoby, ktoré sa dajú vzduchotesne uzavrieť, aby sa predišlo možným stratám alebo znečisteniu, a uskladniť ich na chladnom mieste.
V správe Kongresu, vydanej o deviatej hodine dnes ráno, prezident uvádza, že nie sú nijaké náznaky, že by sucho, ktoré prevláda v západných štátoch, bolo spôsobené akýmkoľvek ludským zásahom. Podobné suchá sa vyskytli v minulosti a prekonali sme ich. V tomto čase sa podobné podmienky vyskytujú vo viacerých častiach sveta, ale ich územie je veľmi malé v porovnaní s oblasťami, ktoré majú normálne zásoby vody.
Než ukončíme tieto správy, je tu ešte odkaz pre doktora Palfreyho - PALFREYHO z Londýna, Anglicko, a Washingtonu, D. C, o ktorom sa predpokladá, že je teraz v oblasti Mudského údolia v Nevade. Žiadame doktora Palfreyho, aby sa čo najskôr spojil s Washing-tonom. Má použiť vlnové dĺžky ..."
Udal detaily a skončil.
"Môžeš ma spojiť?" spýtal sa Palfrey McFeeho potichu.
"Skúsim," odvetil McFee.
"Poďme sa najesť," zavolal Marle.
"Zavolám vás," povedal McFee. "Choďte sa najesť." Oprel sa o bočnicu nákladného auta a začal sa hrať s vysielačkou, kým Andromovič chytil Palfreyho za plece a zaviedol ho do tieňa. Obidve ženy a Bruton tam už boli a Marle vyložil jedlo: obložené chlebíčky, jablkový koláč, tvarohový koláč a broskyne. Broskyne boli mäkké a šťavnaté, keď ich položili na stôl, no Palfreymu sa zdalo, že im začínajú vädnúť pred očami.
Mal obed napoly zjedený, keď McFee zavolal:
"Už to ide, Sap."
Palfrey vyskočil, zhltol kusisko tvarohového koláča, ktorý mal v ústach, dobehol k autu a vzal slúchadlo, ktoré mu McFee podával. Počul, ako ktosi vo Washing-tone hovorí:
"Je to doktor Palfrey?"
"Áno, tu Palfrey," povedal Palfrey veľmi zreteľne.
"Mám pre vás správu od prezidenta, pane," povedal muž naliehavo. "Máte spolu so svojimi spolupracovníkmi opustiť čo najskôr oblasť Mudského jazera. Prevládajú podmienky úplného sucha a máme správy o mnohých úmrtiach na akútnu leukémiu. Máte prestať vo výskume v Oneoskom údolí."
Palfrey povedal: "Rozumiem, ďakujem. Do akej miery bola pravdivá posledná úradná správa?"
"Nepovedal som, že sa zasiahnuté oblasti rozširujú a že sa od včerajška strojnásobila oblasť nákazy. V Londýne, v Anglicku, klesla hladina Temže na polovicu normálnej úrovne. V Paríži, vo Francúzsku, má Seina tretinu normálu. V Nemecku má Rýn -"
"Je nejaká krajina nezasiahnutá?" Palfrey takmer štekol.
"Nie, pane, zdá sa, že nie je ani jedno také miesto. Hoci jedno vám môžem povedať. Všetky expedície do arktických a antarktických oblastí už odišli a všetky oblasti pokryté snehom sa majú premeniť na záchranné základne."
"Je Rusko zasiahnuté?"
"Áno, pane, pri Vladivostoku a Leningrade - dvoch mestách Ruska, ktoré by nemohli byť od seba vzdialenejšie - a máme správy o daždi, ktorý sa vyparil, než dopadol na zem. Podobné správy sme dostali aj zo samotnej oblasti Mudského jazera.
"Rozumiem," povedal Palfrey pomaly. "Dobre, ďakujem vám."
"Vrátite sa ihneď, pane?"
"Ak budem môcť," povedal Palfrey a zavesil.
Vedel, že všetci naňho pozerajú, ale iba McFee mohol počuť všetko, o čom sa hovorilo.
Šiel do chládku piknikových stolov.
"Dostal som rozkaz, aby som sa vrátil do Washing-tonu," oznámil, "a vzal ťa so sebou, Stepan. Aj teba, Corny." Ruku mal na čele a okrúcal si prameň strieborných vlasov okolo prsta. Zavládlo dlhé ticho, potom Bruton útočne povedal:
"Vedel by si mi povedať, ako tam pomôžeme, ak sa vrátime?"
"Teraz nie," odvetil Palfrey.
"Sap," povedal Bruton, "možno nájdeme tú príčinu, ak sa dostaneme do údolia, a ja tam idem."

Palfrey povedal: "Viem, ako ti je," a pozrel na Rusa, jediného z prítomných, ktorý vyzeral, akoby sa ho takmer netýkalo, čo sa deje, a ktorého výraz tváre nikdy nepoznačil strach. "Stepan," pokračoval Palfrey, "dostal som rozkaz vrátiť sa späť a musím ísť, aj keby som radšej zostal tu. Ostaneš s Cornym a ostatnými?"
"Veľmi rád," odvetil Andromovič. "Si si istý, Sap, že sa môžeš dostať do Washingtonu?"
"Som si istý iba tým, že sa o to môžem pokúsiť." Palfrey sa posadil k stolu, vzal si sendvič a začal jesť.
Bez výstrahy sa stôl pod ním zakolísal, zdalo sa, že sa zem divo kníše.
Hedda Rambaldiová vykríkla a pritisla sa k Stepano-vi. Pani Tapplerová bola od stola najďalej, stála veľmi vzpriamená a s neveriacim výrazom hľadela na vrchy pred sebou; zdalo sa, že sa zmietajú. Zem tancovala. Nádoby s vodou spadli z nákladného auta a časť Mc-Feeho vysielačky sa rozbila. McFee sa otočil a bežal tam, aby sa pokúsil zachrániť, čo ostalo. Celé auto sa triaslo a padali z neho ďalšie časti nákladu. McFee chytil kovovú škatuľu, zachránil ju, potom podišiel, udrel sa do hlavy a škatuľu pustil. Rozbila sa na kusy. Zdalo sa, že hukot v zemi sa zosilňuje, hučí pod nimi a okolo nich, akoby sa zem chcela otvoriť a prehltnúť ich. Pri piknikovom stole napäto stáli dve ženy a Bruton s Andromovičom. Potom sa začal triasť aj stôl a strecha na nich spadla. Palfrey sa pohol, aby pomohol McFeemu.
Roh strechy ho udrel do pleca, zaknísal sa a spadol. Náhle, prudké zemetrasenie sa stupňovalo. Hluk priamo pod nimi znel ako rev niekoľkých motorov. Potom sa medzi Palfreym a McFeeom, medzi piknikovým stolom a nákladným autom zjavila veľká trhlina.
Bruton skríkol: "Vráť sa, Sap!"
"McFee, uskoč!" zvolal Palfrey: "Uskoč!"
McFee sa obrátil a videl, ako sa zem pred ním otvára. Znovu pozrel na nákladné auto, akoby chcel ešte niečo zachrániť. Zatiaľ sa štrbina rozšírila, zem pukla a on sa začal kĺzať do priepasti, ktorá sa čoraz väčšmi otvárala. Auto sa naklonilo.
Hedda Rambaldiová začala kričať, potom si prikryla rukou ústa, akoby vedela, že sa musí ovládnuť. Tapplerova žena gánila na trhlinu, ktorá sa mohla každú chvíľu rozšíriť a prehltnúť ju, no výraz na tvári mala rovnaký; bola preniknutá strachom. Bruton stál s rukami zdvihnutými, zatiaľ čo sa zem pod ním chvela, a Palfrey, ktorý bol k priepasti najbližšie, začal ustupovať krok za krokom. Všetko sa zbehlo veľmi rýchle, no zdalo sa, že to trvá dlho. McFee bol teraz v trhline až po pás, ruky hore, ústa dokorán. Nemal sa čoho chytiť, nemohol sa ani len obrátiť, aby sa zachránil.
Potom prišiel ďalší ničivý hukot, ktorý ich ohlušil. McFee zmizol, keď sa zem otvorila. Do zívajúcej trhliny padlo aj ich nákladné auto so všetkými potravinami, vodou, so všetkým, čo potrebovali pre svoj boj v údolí.
Zdvihol sa prach a dusil ich.

15 Londýn, Anglicko
Drusilla Palfreyová kráčala od Piccadilly k námestiu Šípových ruží a k veliteľstvu Z 5 asi v tom čase, keď zemetrasenie preťalo cestu, ktorá viedla do Oneoského údoha. Nikdy o tomto údolí nepočula, ani o obrovských kaktusoch, ale vedela, že je Palfrey v Amerike a že ho odvolali do Londýna. Kráčala rýchlo. Bola to vysoká svetlovláska a niektorí ľudia hovorili, že je pre Palfreyho prikrásna, tí ho asi nepoznali dosť dobre. Občas prešli cyklisti a oproti kráčali pomalšie dvaja ľudia. Dvaja vojaci s nasadenými bajonetmi stáli pri vchode do veliteľstva Z 5, ktoré vyzeralo ako ktorýkoľvek iný georgiánsky dom na elegantnom londýnskom námestí. Námestie nebolo také elegantné ako predtým, pretože platany vysychali ako v neskorej jeseni, hoci bol začiatok júla. Okraje chodníkov boli zaprášené a pokryté papierom, ktorý sa tu nazbieral za niekoľko dní, pretože odkedy bol vyhlásený núdzový stav, v Londýne pracovalo veľmi málo ľudí.
Palfreyho manželka zastala pred domom a ukázala priepustku. Švédsky vojak zasalutoval a ustúpil jej z cesty. Vyšla hore piatimi kamennými schodmi do haly, kde spoza písacieho stola vstal muž akoby prekvapený. Potom sa upokojil a pozdravil.
"To ste vy, pani Palfreyová! Myslel som, že ste vo Francúzsku."
"Podarilo sa mi vrátiť," povedala Drusilla a usmiala sa, keď mu potriasla ruku. "Je tu Jim ?"
"Jim je tu vždy."
"Môžem ta ísť?"
"Zavediem vás," ponúkol sa muž.
Dom bol veľmi tichý ako celý Londýn. Premávku, ktorá stoj čo stoj potrebovala vodu, pred dvoma dňami zastavili; iba metro čiastočne premávalo. Najbežnejším dopravným prostriedkom bol obyčajný bicykel. Drusilla vstúpila do výťahu a muž stisol gombík na zatváranie dverí. Keď schádzali dolu, povedal:
"Nezlepšuje sa to."
"Myslím, že sa to zhoršuje."
"Nemôžem veriť, že to bude stále takto."
"Neodvážim sa tomu veriť," povedala Drusilla.
Výťah zastal a oni vstúpili do slabo osvetlenej haly, ktorá viedla do podzemných miestností veliteľstva organizácie. Tu pod viacerými domami aj samotným námestím boli uložené záznamy, ktoré Palfrey a Z 5 nazbierali za pätnásť rokov existencie organizácie. Tu boli mená, adresy a životopisy všetkých, ktorí slúžili v tomto odvetví, ako napríklad Corbettovci. Boli tu ľudia z každej oblasti, vojaci, námorníci, priemyselníci a finančníci, všetci, ktorým ležala na srdci jediná spoločná vec: záchrana ľudskej spoločnosti. Odtialto viedol Palfrey boje proti silám, ktoré ju ohrozovali takmer tak vážne ako teraz sucho.
Takmer.
Bolo tam niekoľko zavretých dverí a nad jednými svietilo zelené svetlo. Muž, ktorý Drusillu sprevádzal, na ne zaklopal, otvoril a spoza stola takmer oproti dverám vzhliadol muž.
"Kto je to?"

"Pani Palfreyová, Jim."
Človek za stolom vyskočil. "Silla!" Obišiel stôl trochu ťarbavo, lebo mal jednu nohu umelú, a blížil sa k nej s vystretými rukami. Bol to muž strednej postavy, pevného tela a v priliehavom tmavosivom obleku vyzeral skoro ako dandy. Mal pravidelné črty, ktorým len málo chýbalo do krásy. Na spánkoch vlasy pristrihnu-té veľmi nakrátko, akoby práve prišiel od holiča. Jedinou zvláštnosťou na ňom bola jeho bledosť, vyzeral ani čo by tu bol pochovaný dlhé roky, ďaleko od denného svetla a slnečného tepla.
Dvere sa za nimi zatvorili.
"Silla," zopakoval, "myslel som si, že budete musieť zostať vo Francúzsku."
"Našťastie som dostala miesto v batožinovom oddelení v poslednom lietadle z Nice," povedala.
Jim Kennedy povedal: "Vyzeráte, akoby ste prišli rovno od Diora. Ale sadnite si." Potisol dopredu kreslo. "Ako sa má Stephen?"
Drusilla neodpovedala hneď, ale zatvorila oči, ako keby teraz, keď odpočíva, mohla odhaliť svoje city, a to"to bol priateľ, ktorého poznala celý život.
Sústredene ju pozoroval.
Na pohľad vyzeral na štyridsať, ale niečo v jeho výraze hovorilo, že je starší. Okolo očí a úst mal vrásky, ktoré tam vyryla úzkosť a starosti, a hoci hovoril bod-ro, zdalo sa, že je nervózny a napätý.
Drusilla otvorila oči.
"Stephenovi sa dostalo príležitosti pripojiť sa k výprave do Jungfrau," povedala. "Radila som mu, aby to využil. Ale aj tak ho nebolo treba veľmi povzbudzovať, lebo Janet mohla ísť s .ním. Poznáte, ako sa to robí, však?"
"Jeden chlapec, jedno dievča."
"Nie starší ako tridsať rokov," dodala Drusilla a znovu zatvorila oči. "Nie starší ako tridsať rokov. Viete, koľko je Stephenovi?"
"Sedemnásť."
"Áno," povedala a znovu zmĺkla, videl, že mala slzy v očiach, ale on iba sedel na rohu stola a pozeral na ňu. "Myslím, že by ste mali poďakovať svojim hviezdam, že ste nemali deti," pokračovala Drusilla. "Niet horšieho na svete, ako sa nečinne dívať, ako vám vlastné dieťa odchádza zo života, a vedieť, že ho už nikdy neuvidíte. Neviem, čo bolí viac, či toto, alebo skutočnosť, že sa očividne na budúcnosť teší."
"Má aspoň nádej," povedal Kennedy jemne.
"Ano." Drusilla začala bubnovať prstami o operadlo kresla. "Máte nejaké správy z Washingtonu?"
"Nič dobré."
"Nič dobré?" V Drusilliných očiach sa zjavil strach.
"Ani zlé, aspoň čo sa týka Sapa osobne," poponáhľal sa Kennedy. "Vieme, že naposledy bol pri Mudskom jazere, kde sa voda začala vyparovať najskôr - to bol skutočný začiatok pohromy pre Spojené štáty. Bol tam so Stepanom, Cornym a členom federálnej menom McFee a dvoma ženami - manželkami dvoch zúčastnených - vo výskumnej skupine, ktorá šla do Oneoského údolia; dúfali, že tam nájdu nejaké vysvetlenie." Kennedy hovoril veľmi priamo. "Celú oblasť včera evakuovali. Môžu tam byť osihotené skupiny, ktoré prežili, nemáme dôkaz, že už vyschli všetky vodné zdroje -" pokrčil plecami. "Štyri kľúčové veľkomestá, Salt Lake, Denver a dve ďalšie evakuujú, ale hranica sucha sa šíri rýchlejšie, ako možno ľudí vysťahovať. Doteraz boli zasiahnuté iba malé osady a tie sa pomerne ľahko zvládli."
"Áno," povedala Drusilla. "Hrnuli sa do Nice z celého okolia, keď som odchádzala." Stiahla si rukavičky. "Aká zlá je situácia v Anglicku?"
Kennedy zdvihol hárok papiera, ktorý mal na stole, a podal jej ho. Keď sa naň sprvu pozrela, zatvorila oči, potom ich obrátila a znovu čítala krátku správu:
Zásoby vody v Londýne, Manchestri, Birminghame, Liverpoole, Glasgowe, Edinburghu, Bristole a Sout-hamptone vystačia na tri dni za terajšieho stavu spotreby. Nenašli sa nijaké ďalšie zásoby vody do rezervy.
"Tri dni," povedala Drusilla nahlas a podala mu späť o papier. "A ani iskierka nádeje?"
"Ak aj je, nepočul som o nej," povedal Kennedy. "Podnikli sme také kroky ako prakticky každý iný. Niekoľko vedúcich štátnikov, politikov, vedcov a najdôležitejších pracovníkov izolovali a nechali im zásoby, ktoré im majú vystačiť na niekoľko týždňov, v nádeji, že sa voda dovtedy vráti a budú jej opäť dostatočné zásoby." Kennedy začal chodiť po miestnosti. Pokojný tón, akým hovoril, dodával jeho slovám väčší dôraz, ba naháňal vám hrôzu. "Každá krajina s vysokými vrchmi vysiela skupiny na prežitie na ich vrcholky, kde je ešte sneh, voda by tam mala vydržať najdlhšie. Ešte vždy prší nad nadmorskou výškou vyše tritisíc stôp, ale v poslednom týždni nikde nižšie nepršalo."
Drusilla neprehovorila.
"Viete o výpravách do Arktídy a Antarktídy," pokračoval Kennedy. "Tábory, ktoré tam už sú, teraz sa rozširujú, všetky použiteľné lietadlá tam lietajú so zásobami a zariadením a osídlenie bude v pravom slova zmysle medzinárodné. Má to aspoň túto kladnú stránku." Trpkosť v jeho hlase bola teraz väčšia ako predtým, čo prišla. "Je to prvýkrát, čo na seba navzájom nepľujeme." Na chvíľu stíchol, a keď pokračoval, hovoril rýchlejšie. "Ale ja nemám prečo smútiť. Som vraj jeden z tých nepostrádateľných."
"To teda ste," povedala Drusilla.
"Pretože mám všetky naše záznamy v hlave?" Kennedy pokrčil pleeami. "Radšej by som zostal v úzadí, Silla, najradšej by som bol tam, keď sa bude umierať. Zdá sa, že naozaj k tomu spejeme."
"Áno," povedala Drusilla, "naozaj. Od Sapa neprišiel ani len odkaz?"
"Ostatný bol kábelogram minulý týždeň, ktorého posledné slová boli: ‚Pozdravujem Drusillu'!" povedal jej Kennedy. "Dostali sme od neho veľmi málo správ o všetkom. Má len jednu úlohu, a tou je nájsť príčinu tejto pohromy. Prostá pravda je, že to nemohol urobiť."

Po dlhej chvíli Drusilla povedala. "Tak teda myslíte, že nie je absolútne nijaká nádej?"
"Závisí to od toho, čo myslíte pod tou nádejou," povedal Kennedy rozvážne. "Príliv v prístavoch Kanála bol dnes ráno doteraz najnižší, aký sa kedy zaznamenal, a morská plocha na celom svete rýchle ubúda. Kým má more určitú výšku hladiny, je nádej, že sa dá destilovať voda pre malé pospolitosti, ale teraz aj tá nádej mizne. Ľudstvo nemôže žiť bez vody. Už prichádzajú správy o chorobách a epidémiách."
"Epidémie," opakovala Drusilla s bolesťou. "Áno, pravdaže. Ako je to možné, že som na to ešte nepomyslela. Aké choroby sa už vyskytli?"
"Najhoršie sú týfus a šarlach," povedal Kennedy, "ale väčšina karanténnych nemocníc je preplnená a bez vody."
Podišiel k Drusille a chytil ju za ruky. "Silla, viem, že by si najradšej počula holú pravdu a želám si pri všetkom, čo mi je sväté, aby som ti mohol dať nejakú nádej. Ale nevidím žiadnu okrem skupín, určených do rezervácií. Ani len pre Sapa."
"Viem," povedala.
"Čo môžem urobiť a čo Sapovi dlhujem, je, že sa postarám, aby ste sa dostali do jednej zo skupín do Arktídy --" začal Kennedy.
"Nie," povedala Drusilla ostro. "Nie, nechcem ujsť." Vstala. "Nepokúšajte sa ma nahovoriť, Jim, nepodarí sa vám to. Chcela by som sa, ak je to možné, iba dostať do Brett Hallu."
"Môžem vás poslať do Herefordu," povedal Kenne-
dy-
"To bude výborné," povedala Drusilla, akoby hovorili o niečom obyčajnom. "Kedy odchádza auto?"
"O piatej."
"Dovtedy sa vrátim," sľúbila Drusilla.
Kennedy stál pri dverách a pozeral za ňou, ako ide k výťahu, a počkal, kým sa dvere za ňou zatvorili. Potom sa so zaťatými päsťami vrátil k svojmu stolu, zuby zaťaté, akoby chcel zúriť, a vynaložil všetko, aby sa ovládal.
Sadol si a zaboril tvár do dlaní.
Vonku na námestí Šípových ruží kráčala Drusilla so svojou obvyklou ráznosťou smerom na Piccadilly a zabočila doľava na križovatku. Na ceste bolo iba niekoľko cyklistov, ale ani jediné auto, motorka či nákladné auto. Niekoľko ľudí nevšímavo kráčalo po chodníku, nik sa neponáhľal, nik sa nezaujímal o druhého, okrem dvojice pri hoteli Ritz, čo kráčala zavesená do seba.
Šli oproti Drusille a bolo badať, akí sú vystrašení.
Ticho vystrašilo každého, zvyknutého na hluk a hukot srdca Londýna. Nebolo vidno žiadny autobus, žiadny taxík, rútiaci sa spoza rohu. Väčšina obchodov bola zatvorená, ale kde-tu boli dvere otvorené. Dlhý front stál pred obchodom s čokoládou, kratší čakal ľahostajne pred kanceláriou svetových aerolínií, ľudia, ktorí ešte vždy verili, že ak by sa dostali von z krajiny, zostane im azda nejaká nádej.
Jeden výklad bol rozbitý, sklo popukané a Drusilla čítala nápis DODÁVATELIA ŠPERKOV JEHO VELIČENSTVA. Bola svedkom aj iných stôp po rabovaní, ale pomerne málo, pretože vojaci stáli na stráži, alebo hliadkovali a kde-tu bolo vidieť policajta, dokonca v helme, čo pripomínalo normálne časy. Davy stáli na Piccadilly pri vchodoch do metra.
Drusilla stála a pozorovala opustené Cirkusové námestie.
Za celých štyridsať rokov ho ani raz takto nevidela, ani len vo včasných ranných hodinách. Vtedy sa pre-šmykol okolo aspoň občas taxík alebo súkromné auto. Teraz tam bolo len zopár cyklistov, rodina, rodičia na tandeme a tri deti a zopár kusov šatstva nabalených vo vozíku; a dvojice kráčali a kľučkovali. Bradatý starec s tabuľou vpredu i vzadu volal drsným hlasom, čo hlásal aj nápis na tabuliach: ZASIAHLA NÁS POMSTA BOŽIA, KAJAJTE SA A BUDETE SPASENÍ. Nikto si to nevšímal.
Elektrické reklamy, ktoré obyčajne rozprestierali siete a maľovali obrázky za jasného slnka, ako aj v noci, boli vypnuté. Cez všetky obrázkové pútače kina na rohu bol nápis ZATVORENÉ.
Drusilla kráčala smerom k ulici Coventry, kde sa začínalo predstavenie a pútač pozýval: VSTÚPTE, KÝM MÁME OTVORENÉ, TOTO JE M0ŽNO POSLEDNÉ PREDSTAVENIE. Kaviarne, ktoré kedysi bývali preplnené, boli zavreté. Niekoľko trampov spalo na žltom trávniku Leicesterského námestia, väčšinu stoličiek obsadili ľudia, ktorí driemali, alebo dopriali oddych nohám unaveným a boľavým od dlhej chôdze, na ktorú neboli navyknutí. Neďaleko Trafalgarského námestia bol dlhý rad ľudí, ktorý siahal kamsi do diaľky, a keď Drusilla došla bližšie, videla, že stupne kostola sv. Martina boli preplnené masami ľudí, ktorí sa pokúšali dostať dnu; muži v špinavých kňazských golieroch slávnostne rečnili dvom-tromi skupinám, ktoré sa dnu nedostali.
Fontány boli tiché a samotné námestie postlaté zrnom, smeťami a telami mŕtvych holubov a škorcov. Hrabal tam pes. Scénu pozoroval dobre oblečený muž, ale Drusilla videla, že sa díva aj na ňu. Keď došla bližšie k nemu, obrátil sa, vstúpil jej do cesty a dvíhal klobúk na pozdrav.
"Dobré poobedie." Dobre vyzeral, pekne sa usmieval a vyzeral blahobytne; a bol oholený.
"Dobré popoludnie."
"Vyzerá to riadne beznádejne, však?"
"Veru," povedala Drusilla.
Úsmev sa mu rozšíril. "Ešte stále možno dostať jesť a piť, ak viete, kde máte hľadať," povedal a dodal, "a čím zaplatiť. Nechceli by ste to skúsiť so mnou?" - Drusillin úsmev bol dosť prívetivý.
"Myslím, že by mi z toho bolo nanič," povedala. "Do videnia." Bol prekvapený, že ho takto odbila a prinútila odstúpiť jej z cesty; a keď prechádzala okolo neho, začula, ako sa čudne smeje. Prešla cez námestie okolo tichých fontán, lesknúcich sa stromov a podstavca piliera, na ktorom stál Nelson; z druhej strany triedy Mail pri Oblúku admiratily zastala a hľadela na klobúk posadený nabok na jeho soche. Potom šla po Whitehalle, kde bolo viac ľudí, až po Downing Street, kde boli davy a zopár strážnikov na koňoch. Ľudia kričali, čoskoro z nich bude prestrašená

nebezpečná zberba. Drusilla prešla okolo pomníka padlých, kde stálo zopár starých ľudí, akoby im ich mŕtvi mali pomôcť pri vlastnej smrti. Došla k budovám parlamentu, kde námestie bolo rovnako prepchaté davmi ako Downing Street, a zamyslela sa, či rečníci už prestali s prázdnymi frázami. Potom prišla na nábrežie, a tu bola hrôza, ktorá pôsobila najhoršie, pretože Temža bola iba riečišťom vyschnutého bahna s malými člnmi, kusmi dreva, množstvom rôzneho haraburdia a dvoma ľudskými telami napoly pochovanými v bahne. Bahno už bolo suché. Cez "rieku vyzerala Správna budova londýnskeho grófstva, akoby mala trvať veky.
Zatvorila oči.
Začula kroky a rýchlo otvorila oči, pretože si neže-lala ďalšieho nápadníka ako na Trafalgarskom námestí.
"Haló, pani Palfreyová," pozdravil muž.
Bol to hlavný náčelník v Novom Scotland Yarde, s ktorým Sap dlhé roky pracoval. Vyzeral na šesťdesiat, hoci mu nebolo viac ako štyridsaťpäť. Mal vpadnuté oči a zdalo, sa, že sa zrúti od únavy, ale hlas mal pevný a dokonca sa usmial.
"Haló, superintendent."
"Máte správy od manžela?"
"Nie."
"Dúfal som, že niečo príde v poslednej chvíli," povedal superintendent, "ale vyzerá to tak, akoby sme mali všetci objednané posledné obrady. A keď si pomyslíte, že pred mesiacom stačilo otočiť kohútikom!"
Drusilla neprehovorila.
"V poslednej správe sa hovorí, že v dvoch londýnskych predmestiach a v troch okresných centrách sa vyskytli kiahne," povedal jej ten chlap. Meravo sa usmieval, akoby bojoval proti smútku, a neubránil sa tomu, aby nepredstieral aj naďalej veselosť. "Včera nii zomreli dvaja synovia. Pokúšali sa vzlietnuť v lietadle."
Drusilla sa mu dotkla ruky.
"Vojny, choroby, mor, ale nikdy nič takého ako teraz," pokračoval. "Pripomína mi to dni Potopy - modernej Potopy, veď sa na to dobre pamätáte." Ako by sa nepamätala, veď raz videla Sapa, ako sa brodí vodami, ktoré ohrozovali Downing Street, s očami v horúčkovitom jase sľubujúcimi nádej svetu, ktorý, ako sa zdalo, sám sa pokladal za stratený. Bola to vtedy katastrofa, ale nie ako teraz. "A Palfrey a Andromovič sú preč," pokračoval superintendent. "Môžem niečo povedať, čo vás zabolí, pani Palfreyová?"
Drusilla cítila, že jej už nič nemôže spôsobiť väčšiu bolesť.
"Dlho si myslím, že zo všetkých ľudí, čo som kedy stretol, Palfrey a Stepan Andromovič majú najbližšie k svätým."
Horúce slzy pálili Drusillu v očiach.
"Prepáčte," povedal superintendent. "No musím späť do úradu, ešte vždy sa vyskytuje nejaká tá kriminalita. Môžem vám nejako pomôcť?"
"Nie, ďakujem," povedala Drusilla, stisla mu ruku a povedala zastretým hlasom: "Ďakujem vám."
Svätí.
Kto môže veriť v svätých alebo v boha?
Nekráčala tak rezko, keď znovu došla na námestie Šípových ruží, ale bola rada, že je unavená; ťažšie je rozmýšľať, keď vás bolia nohy a členky máte opuchnuté a telo túži po odpočinku ako po vrchole všetkých túžob. Dvaja strážcovia ju spoznali a nechali ju prejsť. V hale mal službu iný muž, venoval sa dvom, čo práve prišli, a tak šla výťahom dolu sama. Na Kennedyho dverách videla zelené svetlo - vlastne to boli Sapove dvere, pretože to bola jeho pracovňa a jeho stôl a Ken-nedy sedel na jeho stoličke. Zahnala ďalšiu pálčivú bolesť v očiach, no slzy neprišli, taký prepych jej osud nedoprial. Otvorila dvere. ' Vošla dnu.
Žena s lanovými vlasmi, ktorá stála pri stole, sa rýchlo obrátila; mala nádhernú postavu a nordickú krásu, ktorá mohla byť modelom pre najväčších umelcov.
"Drusilla!" vykríkla.
"Hilde!" zvolala Drusilla a nemožné sa stalo skutočnosťou; na chvíľu jej srdce prestalo biť. Stretli sa v polceste medzi dverami a stolom, zatiaľ čo ich Ken-nedy pozoroval; Palfreyova žena a žena Stepana An-dromoviča.
"Tak som dúfala, že ťa nájdem," povedala Stepano-Va manželka. "Nechcela som byť sama."
"Aj mne sa myšlienka na samotu protivila."
"Jim mi povedal, že ideš do Brett Hallu."
"Môžeš ísť tiež?" spýtala sa Drusilla dychtivo.
"Kde inde by som chcela byť?" spýtala sa Stepanova žena. "Nikde som nikdy nebola šťastnejšia ako tam so Stepanom."
Brett Halí stál uprostred priestranných parkov, kde duby, jasene, brezy a buky rozpínali svoje ochranné ramená, kde boli stáda zveriny, kde sa pretekali kone a hráči kriketu hrali svoju zdanlivo ľahostajnú hru. Stál tam už tri storočia, no nič sa odvtedy nezmenilo.
Teraz parky opadali a nebolo zelene. Listy tvorili koberec na zemi, taký mäkký, že takmer nevydával žiadny zvuk. Zverina ležala mŕtva - aj králiky, ovce a kone, psy i dobytok ležali po poliach, ktoré im kedysi dali život.
Tu sa zrodilo Z 5 v mysli Markíza z Brettu, ktorý zahynul rukou vraha. Za vojny tu bolo hlavné veliteľstvo Z 5. Stovky mužov a žien, ktorí sú dnes už mŕtvi, sa tu školili, aby slúžili svetovému mieru.
Tak tu slúžil predtým Palfrey; tiež Stepan a Bruton. Teraz Palfreyho a Stepanova žena kráčali bok po boku k svojej minulosti.

16 New York
Alma Brutonová stála pri veľkom okne, obrátenom na tú časť New Yorku, ktorá sa tiahla od Park Avenue k rieke

Hudson. Mohla veľa vidieť. Neďalekq bolo Rockefellerovo Centrum a budova RKO, menšie mrakodrapy, strechy domov a budov starých i nových. Videla veže katedrály sv. Patricka a futuristické strechy niektorých obchodov na Piatej avenue a čudné piesčité námestie, ktoré vyzeralo ako zaplnené kostrami stromov.
Videla most Georgea Washingtona, ktorý sa klenul nad riekou Hudson, klenul sa nad riečištom rieky Hudson.
Videla ľudí, čo kráčali riečišťom, ktoré bolo vyprahnuté ani búrkové riečište v púšti a ktoré sa napĺňa len pri búrke.
Dlhé rady chodcov sa pokúšali dostať z New Yorku. Vzbury posledných dní sa už skončili a ľudia verili, že vody niet a že vrchnosť za to nemôže. Slnko svietilo z bezmračnej oblohy a vonku bola páľava na New York nezvyčajná, lebo nebolo vlhkosti.
Pomaly sa obrátila, podišla k stolu a vzala fotografiu svojho manžela. Dlho na ňu hľadela a potom povedala skleslo: "Corny, nemôžeš ty a Palfrey niečo urobiť?"
Uškŕňal sa na ňu, takmer akoby hovoril: "Pravdaže môžeme, dieťatko, nerob si starosti."
Mesiac už uplynul, čo s ňou naposledy telefonoval z Washingtonu. Povedal jej, že letí do západnej púšte a že nevie, kedy sa vráti domov.
Položila fotografiu a vyšla z manzardky. Bola to jedna z budov, kde výťahy ešte vždy chodili, a ona pomaly zišla dolu, dodávka elektriny bola nespoľahlivá a napätie nízke. Vkročila do prázdnej bočnej ulice a potom do Park Lane. Naokolo bolo zopár chodcov; šiel tade jeden cyklista, ktorý namáhavo ťahal obrovský náklad drevených debien v malom prívesnom vozíku, akoby si šiel stavať nový dom. Autá stáli zaparkované po okrajoch chodníkov pri parkovacích hodinách, ktoré všetky mali červený nápis POVOLENÝ CAS PARKOVANIA VYPRŠAL; stovky a stovky áut, zaparkovaných proti predpisom, ktoré pravdepodobne zhrdzavejú tam, kde stoja. Celý Park Lane bol preniknutý čudným zápachom prehriateho kovu, pretože už skoro štyri týždne slnko na ne dennodenne pražilo.
Almu Brutonovú si nikto nevšímal.
Bola drobná, štíhla v drieku, mala veľké prsia, štíhle členky a malé nohy. Kovové podkovičky jej na opätkoch trochu zvonili, keď kráčala trochu rezkejšie ako ostatní. Prešla popri veľkej výstavnej sieni áut, kde stál tucet krásnych áut, o ktoré sa nik nestaral, ktoré nik nechcel. Prešla na Madison, potom na Šiestu, Piatu a na Broadway.
Times Square vyzeralo ako púšť.
Všetky svetlá boli zhasnuté, premávka žiadna, ani len taxíky či strážnikov nebolo vidno. Reklamné filmové pútače sa leskli aj v slnku a zdalo sa, že obrovský nápis PEPSI-COLA sa vysmieva každému okoloidúce-mu. Muž, ktorý fajčil camelu na velikánskej reklame, mal svoj večný úsmev, no z úst mu nevychádzal dym; to akoby bol posledný dotyk opustenosti.
Sla k budove Timesov, ktorá sa zdala opustená. Nikto nešiel hore ani dolu schodmi, ktoré viedli k pod-o chodu.
Výťahy nepremávali. Pomaly a unavene kráčala hore štyrmi radmi kamenných schodov, potom si odpočinula a bez prestávky vyšla hore piatimi scho-dišťami. Otvorila dvere s nápisom Firma Bruton a vošla dnu. V skutočnosti to bola newyorská kancelária Z 5, a ak sú niekde nejaké správy, budú tu. Za dverami s nápisom SÚKROMNÝ BYT niekto rezko písal na stroji, čo bol neobvyklý prejav života. Dvere boli zamknuté. Pani Brutonová zaklopala. Písanie na stroji prestalo a o chvíľku zavolal dievčenský hlas:
"Kto je?"
"Brutonová."
"Moment, pani Brutonová. Hned vám otvorím."
Trvalo chvíľku, kým sa kľúč otočil v zámke a oddýchnuté dievča odstúpilo nabok; vyzeralo oddýchnu-tejšie a veselšie ako ktokoľvek, koho Alma videla v posledných týždňoch. "Ale vy ste určite unavená po toľkých schodoch," povedalo dievča. "Poďte dnu a sadnite si." Zaviedla ju do zadnej kancelárie, príjemne zariadenej, s niekoľkými písacími stolmi, dvoma kreslami, batériou telefónov a s mapami rôznych častí sveta, pripevnenými na stenách. "Nepočkáte, kým vám spravím kávu?"
"Kávu. To má byť žart?"
Prečo? "Nie, myslím to vážne," povedalo dievča s dychtivosťou takmer naivnou. "Včera večer sme s pánom Pattersonom prileteli zo Skalistých hôr a mali sme šťastie, doniesli sme si stadiaľ nejaké zásoby." "Naozaj?"
"Ale iste - pre seba a pre priateľov, pani Brutonová."
"Nemyslela som, že ešte niekde na svete ostali nejaké zásoby." Pani Brutonová hľadela na dievča. "Robíte si žarty, Mary?"
"Nie, pani Brutonová, to by som neurobila," povedalo dievča úprimne. "Veď sa nám nesmierne uľavilo, a to prvý raz, odkedy táto hrôza začala. Viete, čo sa stalo v Skalistých horách?"
Alma sedela úplne nehybne.
"Povedzte mi," povedala.
"To vám teda poviem. Pokiaľ máme informácie, nedošlo k žiadnemu ďalšiemu topeniu alebo vyparovaniu snehu, čo je veľmi priaznivý príznak. Zdá sa, že hranica snehu môže odolať skaze. Samozrejme, hovorím vám to ako laik, ako to chápete aj vy, ale je dôležité, že sa to nerozšírilo nikde na svete nad výšku tritisíc metrov. Pri Jaspere dokonca aj snežilo a pred dvoma dňami aj na vrchole vrchu Rainer. Máme správy aj zo všetkých snehových oblastí, kde sú usídlené skupiny na prežitie, a všetky udávajú to isté. Nad tritisíc metrov k zhubnému javu nedochádza. Ak by sa tento stav udržal, možno by pohroma skoro začala ustupovať, pani Brutonová."
Alma povedala: "Ano, predpokladám."
"Len si odpočiňte a ja sa o chvíľku vrátim s tou kávou," povedalo dievča a náhlilo sa von.
Brutonová žena hľadela na mapy na stenách a videla končiare bielo označené, ktoré znázorňovali letnú snehovú čiaru na severnej pologuli. Vedela už o skupinách na prežitie, ktoré poslali vysoko do hôr, a o veľkých posilách, ktoré vyslali do Arktídy a Antarktídy, ale nikdy predtým to nevidela zobrazené v tomto meradle.

Srdce jej začalo divo búchať.
Sla k mape Spojených štátov a hľadala Mudské jazero; našla ho takmer ihneď. Hľadela kúsok na severozápad a videla ďalšiu čiaru s drobučkým nápisom, ale prečítať sa dal:
ONEOSKÉ ÚDOLIE. NÁRODNÝ PARK.
Dievčina sa vrátila so šálkou pariacej sa kávy a zopár sušienkami, oči mala jasnomodré a pery čerstvo natreté a dokonca vyzerala, akoby sa za posledných dvadsaťštyri hodín bola aj umyla.
"Prepite, že sa k vám nepripojím, ale ja veľmi o kávu nestojím," povedala rezko. "Naozaj to vyzerá, akoby tie skupiny na prežitie mali reálnu šancu prežiť, pani Brutonová, nie je to úžasné? A iba dnes ráno hovoril pán Paterson, že je tu aj veľká možnosť, že prežijú aj jednotlivé izolované skupinky ľudí aj v tých najviac postihnutých oblastiach. Na jednom či dvoch najnepravdepodobnejších miestach sa voda celkom ne-vyparila. Zdá sa, že to nejako súvisí s nerastmi v pôde, v ktorej sa voda zadržiava. Každý vedec, ktorý je poruke, pracuje na tom, aby našiel chemickú odpoveď, pani Brutonová. Nebolo by to fantastické, ak by sa im to podarilo?
Môžu byť ľudské bytosti ešte hlúpejšie?"
"Mary," povedala pani Brutonová, "prišlo niečo z Oneoského údolia?"
Mary neodpovedala.
"Nepokúšajte sa ušetriť ma od zlých správ, len mi povedzte," súrila ju Alma. "Chcem to vedieť."
"Viete, pani Brutonová, pravda je, že z tejto časti sveta nemáme nijaké správy; pokiaľ vieme, celú oblasť evakuovali. Dostali varovanie medzi prvými, takže mali viac času. Ako hovoril Paterson, môžu tam byť malé skupinky, ktoré prežili, ale sú odrezané od ostatného sveta, zostáva nám iba čakať, čo bude. Ci som ale hlúpa, zabudla som cukor. Idem a donesiem -"
"Ja si nesladím kávu, ďakujem vám," povedala Alma. "Mary, dá sa nejako dostať do Washingtonu? Naposledy som videla svojho manžela tam a ešte by som tam raz chcela ísť."
"To vám verím," povedala Mary srdečne. "Bolo by to také romantické. Viete, nemôžem vám nič sľubovať, ale určite sa na to opýtam a viem, že pán Paterson použije všetok svoj vplyv. Mal by sa vrátiť asi o hodinu, chcete počkať?"
"Áno, počkám," povedala Alma.
"Dovolíte mi pokračovať v práci?" spýtala sa Mary. "Nemáme ľudí, iste chápete. Pripravujem dokumenty pre pátraciu skupinu."
"Akú pátraciu skupinu?" spýtala sa Alma rýchlo.
"No, neviem, či by som vám to mala povedať, pani Brutonová, ale neverím, že by mi niekto vyčítal, že som to povedala práve vám. Vojsko organizuje pátraciu skupinu, ktorá má ísť do Oneoského údolia hľadať tých, čo to tam prežili. To údolie je jediným miestom na svete, kde sa príznaky úkazu prejavovali už niekoľko mesiacov, pani Brutonová, všetky ostatné miesta výskytu sú novšie - a preto je len samozrejmé, že treba hľadať tam. Pátracia skupina poletí z Bauffu v kanadských Skalistých horách a pristane na hore Adden, odkiaľ ich helikoptéry zvezú do údolia. Ale mala by som ešte niečo dodať." Mary obrátila svoje bábätko vsky modré oči na Brutonovu manželku a pokračovala bez akéhokoľvek náznaku úsmevu. "Možno sa mi podarí dostať vás do Washingtonu, pani Brutonová, ale som si celkom istá, že vám nemôžem pomôcť dostať sa do záchrannej skupiny. Bude to vojenská výprava."
Alma povedala veľmi pomaly: "Mary, je nejaký dôvod dúfať, že niekto v Oneoskom údolí ostal nažive?"
"No viete, to vám neviem povedať," odvetila Mary. "Ale^ vzhľadom na to, že sme na tom tak zle so zásobami, nepredpokladám, že by vyslali expedíciu, keby nemali aký-taký dôvod dúfať, že bude úspešná. Nemyslíte?"
"Áno," povedala Alma napäto. "Áno, súhlasím s vami. Mary, ste každý deň v spojení so Šípovou ružou?"
"Isteže."
"Postaráte sa, aby sa pani Palfreyová dozvedela o tejto expedícii?"
"Veľmi rada," uistila ju Mary.
Obidve ženy stáli spolu v Brett Halle v malej izbe, obrátenej na zničený park, ktorý bol žltý od sucha. Každá držala roh papiera, na ktorom bola správa od Jima Kennedyho.
Papier šuchotal, tak sa im chveli ruky.

DRUHÁ KNIHA

ŽIVOT?

17 Vrchy

Palfrey sa spýtal: "Pomôžeš jej, Stepan ?"
Oprel sa o skalu, ktorá bola farbistá ani obloha od Leadera, a pretrel si čelo; nepotil sa, ale prach sa mu tak hrubo usadil na pokožke, že sa ho musel pokúsiť odstrániť. Neuvedomoval si, ako vyzerá, iba videl, ako vyzerajú ostatní zo skupiny; žijúce, kráčajúce, plaziace sa kostry.
Najmenej pôsobilo nešťastie minulého mesiaca na Stepana a Marthu Tapplerovú.
Hedda Rambaldiová sedela na hladkej skale, hlavu si držala rukami, akoby na dne zúfalstva. Takmer štyri týždne zápasila, aby držala krok s ostatnými, kráčala, ryla, odhŕňala štrk a zem holými rukami, živila sa tu korienkami, tam získavala trochu vlahy z niektorých koreňov a potravu z iných. Spočiatku mala nohy doráňané a plné pľuzgierov ako Palfrey a Bruton. Stepan vtedy veľmi netrpel; pani Tapplerová chodila bosá a zdalo sa, že je otužilá ako koza. Teraz s

rukami na bokoch hľadela pred seba na ďalšie pásmo vŕškov v kráse svojich farieb a Palfreymu sa zdalo, že sa pokúša dovidieť cez skaly do údolia, o ktorom vedela, že leží za nimi.
fBola vychudnutá na kosť; videl, ako jej trčia lakte. Zdalo sa, že na zápästiach a členkoch nemá žiadne mäso, ale pritom mala silu, ktorá ju držala práve tak ako ktoréhokoľvek z nich; dokonca tak statočne ako Stepana a Marleho.
Palfrey zakúsil štyri zlé dni a Bruton sa chcel vzdať pred týždňom; ale všetci okrem McFeeho boli ešte nažive a stále ich priťahoval ciel údolia, akoby údolie, ktoré rozdávalo smrť, ponúkalo jedinú nádej na život. Palfrey si nespomínal na minulý mesiac bez pocitu, že bol neskutočný ani nočná mora. Nemohol sa bez pocitu chladnej hrôzy vracať k chvíli, keď sa zem pod nimi rozsypala. Živo videl hrôzu na tvári McFeeho, videl, ako sa človek federálnej rúti dolu, uprostred skál a štrku, ktoré ho čoskoro pochovali; videl nákladné auto pri veľkých skalách, ako začína padať do otvárajúcej sa priepasti.
Pamätal sa na dva sudy s vodou, uložené na nákladnom aute, ktorého zadnú dosku bolo vidno. Keď sa prach usadil, zdalo sa, že sa im sudy vysmievajú. Pamätal sa, ako Marle povedal tvrdo:
"Keby sme mali lano, mohli by sme tie dva sudy vytiahnuť ako lasom, tak, akoby sme chytili do lasa junca, keby tu nejaký bol."
"Môžeme spraviť k sudom rebrík," povedal Stepan.
"Rebrík?"
"Ja podržím teba, ty podržíš Palfreyho, Palfrey podrží Brutona ..."
Teraz už bolo po tom.
Ale ustavične ho to strašilo; neprestajne to cítil vo vnútornostiach. Pamätal si Marlov stisk na svojich členkoch a videl Brutona pred sebou, cítil, ako sa Bru-tonove členky šmýkajú a šmýkajú, keď vystrel ruku za prvým sudom s piatimi galónmi vody.
Zachránil dva sudy a potraviny, zabalené v chladničke so zvlášť zapečateným vekom na dva metre od priepasti, ktorá bola dosť veľká na to, aby prehltla vrch.
Počul Maria, akoby to bolo dnes.
"Máme bližšie do údolia ako na hradskú a myslím, že na hradskej sotva niekto bude. Myslím, že tak do týždňa, možno do deviatich dní môžeme dôjsť do údolia."
Palfrey sledoval, ako si Stepan opatrne vyberá cestu medzi roztrúsenými kameňmi k Rambaldiho žene, ktorá sa nehýbala. Stepan došiel k nej a dotkol sa jej, no ona neodtiahla ruky z tváre. Zohol sa, chytil ju okolo drieku a zdvihol, no ona mu nepomáhala, ba skôr akoby mu kládla odpor.
Obor vynaložil všetku silu, ktorá mu ostala.
Martha volala: "Hedda, prestaň s tým," ale Hedda Rambaldiová si to vôbec nevšímala.
Tapplerova žena hľadela na vŕšky, ktoré zakrývali údolie.
"Hedda!" zavolal Marle. "Chceš, aby sme ťa tu nechali?"
Stepanovi sa podarilo postaviť blondínu na nohy, potom ju podopieral, keď kráčali k skupine. Pri každom kroku sa dvíhal malý mráčik prachu. Marle, ktorý sedel na skale, začal vstávať, ako keby mu každý pohyb bol utrpením, a potom kráčal krok za krokom k Stepanovi a Rambaldiho žene, aby jej pomohol.
Martha Tapplerova stála a hľadela na krásu mŕtvych hôr, hľadela do drsného, bolestivého jasu slnečného svetla na skalách.
Bruton sa pozeral ponad Palfreyho plece, keď povedal:
"Ja už nemôžem, Sap."
"Môžeš," povedal mu Palfrey. Rozprávali veľmi pomaly, slovo za slovom, pretože aj snaha rozprávať bola nad ich sily.
"Načo, Sap. Môžeme si sadnúť a zomrieť práve tak tu, ako aj niekde inde."
"Pôjdeme ďalej," povedal Palfrey. Hrča, ktorú mal na hrdle, bola skutočná a naozaj ho bolela, vodu teraz mali vo fľašiach; od úsvitu dostali iba dve polievkové lyžice vody a večer dostanú ešte jednu; takto by mali vodu ešte na tri dni.
"Sap," povedal Bruton a začal sťažka dýchať. "Ja <- ja už nevládzem. Nechcem už ísť ďalej. Alma bude " mŕtva, celý svet je mŕtvy, ja nechcem byť - posledný živý. A už ďalej nevládzem, nohy ma už - ďalej neunesú."
Palfrey povedal: "Viem, ako ti je, ale ideme ďalej."
Pokúsil sa o úsmev dopukanými perami, ale nemohol. Vedel, že vyzerá podobne ako Bruton, rovnako ako ostatní; scvrknutý, vycivený, starý; ako zabalzamované mŕtvoly, ktoré dostali akúsi reflexnú silu hýbať sa a rozprávať.
Nemohol rozmýšľať; nemohol nič, len inštinktívne súril ísť ďalej a ďalej do údolia, ktoré kedysi ponúkalo nádej.
Vedome už nedúfal.
Vedel, že ak sa prestane hýbať dopredu a ak by sa ostatní zastavili, už by nikdy nevstali a zomreli by tu.
Bruton to chcel.
Chcela to aj Hedda.
Akosi iba on a Martha Tapplerová boli posadnutí akousi vášnivou túžbou ísť ďalej. Stepan sa nútil proti svojej vôli a sám už pred týždňom rezignoval pred nevyhnutnosťou zomrieť; jeho veľká sila sa takmer úplne minula - boli časy, keby bol zdvihol Heddu jednou rukou a celé míle ju niesol na pleciach. A Marle, tuhý a tvrdý ako len človek môže byť, ktorý veľmi málo hovoril, bol vždy pripravený ísť ďalej, ale nemal už v sebe naozajstnú hybnú silu, iba zvierací pud sebazáchovy.
Bruton a Hedda ho už stratili.
Malá skupinka troch ľudí prišla k nim a zdalo sa, že Heddina tvár je jediná trpká výčitka Palfreymu. Vyzerala ani striga. Oči mala napoly zavreté, kosti jej trčali, akoby sa chceli prebiť cez kožu.
Martha Tapplerová sa obrátila a jej zlomený hlas znel sťa z diaľky.

"Idete?"
"Ideme," zavolal Palfrey a nevedel, či ho počula alebo nie. Začal sa hýbať dopredu. Bruton nevstal zo skaly, na ktorej sedel, a hľadel akoby slepo tam, skade prišli. Stepan, Marle a Hedda prešli okolo neho. Palfrey sa obzrel a videl, že tam Bruton je, a vedel, že ak neprinúti svojho priateľa, aby sa pohol, už sa nikdy nepohne. Ale Bruton bol dvadsať metrov odtiaľ; bolo to pre Palfreyho dvadsať metrov späť a dvadsať metrov dopredu navyše; štyridsať metrov bolo hotové utrpenie.
Skúsil zavolať.
"Corny, pohni sa!"
Z úst mu vyšiel iba naštrbený zvuk a Marle sa naňho prekvapene pozrel. Palfrey sa obrátil späť. Martha Tapplerová kráčala rýchlejšie ako ktokoľvek z nich, no aj ona šla pomaly. Hluk ich krokov, prach, ktorý dvíhali, štrkot drobných kameňov, ktoré sa kotúľali dolu vŕškom, boli jediné, len to bolo počuť a vidieť, okrem žiarivej nádhery skalísk a ich lákavej krásy. Všetko vyzeralo rovnako, všetko postupne sľubovalo údolie, a keď ho obišli, nevideli žiadne údolie, iba ďalšie panorámy skál a kopcov.
Bruton pomaly otočil hlavu.
Palfrey zaškriekal: "Poď - už!"
Bruton zaváhal, potom namáhavo vstal a začal sa hýbať; takto Palfrey nemusel ísť celých tých dvadsať metrov, ale iba pol cesty k nemu. Slnko pripekalo. Neisto rozmýšľal, všetko mu bolo hmlisté; ako dlho ešte, kým niekto z nich úplne nezošalie. Samozrejme, že to bude čoskoro, ale neodvážili sa skrývať pred slnkom, lebo ak by sa raz zastavili, už by nikdy nevstali a nepohli sa. Musel to mať na pamäti.
Bruton povedal čudne tenkým hlasom.
"Hneď, miláčik, hneď prídem."
Palfrey neprehovoril.
"Pravdaže, miláčik, budeme mať manzardu presne v strede New Yorku, presne tak." Bruton sa usmial do žiariaceho slnka. "Samozrejme, že si to môžeme dovoliť, veď dostávam plat, nie? ... Samozrejme, začni sa za ňou obzerať, vrátim sa o desať dní... Joj, miláčik, najradšej by som bol, keby som nemusel ísť, ale veď ty si vedela, aké to bude, keď si si ma brala, nemôžeš povedať, že som ťa oklamal... Desať dní, miláčik ... nevieš, ako to tu je, najbližšie k tomu si bola vo Veľkom Kaňone v Arizone. Ale počula si o tom .. . Mudské jazero áno, to je ono ..."
Bruton vydal zo seba tenký smiech ako štekot.
Stepan, Hedda a Marle sa pohybovali v trojici, držali sa popod pazuchy, Stepan vyčnieval ako veža, ale hlavu mal sklonenú a plecia zhrbené, čo mu uberalo na výške. Satý na ňom viseli ani vrece.
"Bourbon na skalách, to by sa mi zišlo," povedal Bruton a zachichotal sa.
Palfrey s ním udržiaval krok.
Pred všetkými kráčala Martha Tapplerová. Palfrey, ktorý sa prinútil, aby každého striedavo skúmal, aby sa mu myseľ nezaoberala zlými myšlienkami, myslel, že má nohy menej isté ako inokedy; zdalo sa, že chvíľami sa zakolísala. Ak by sa ona vzdala, vzdajú sa všetci; takže ona nesmie zastať. Palfrey objal Brutona a pomáhal mu ísť rýchlejšie, kým nedohonili Stepana a jeho trojicu. Zasunul Brutonovo rameno do Stepanovho.
" . . . pravdaže viem plávať, vo vode viem všetko," povedal Bruton. "Ha-ha-ha-ha. Som kačka."
Palfrey sa prinútil ísť dopredu. Dohonil Tapplerovu ženu a videl, ako sa naňho zboku pozrela, ale nepohla hlavou; pohla iba očami. Jej remeňovitá tvár bola krajšia, ako keď ju prvýkrát videl pri jazere. Nedotkol sa jej, iba kráčal vpred, na čo vynakladal viac úsilia ako kedykoľvek v živote.
Slnko pálilo, prach stúpal; jazyky mali opuchnuté a pery dopukané. Zdalo sa, že zem okolo nich sa vôbec nemení. Nič nerástlo. Nebolo tam nijakých živých bytostí, nijakých vznášajúcich sa supov, nijakých jašteríc, ani hmyzu, ktorý by videli. Nebolo žiadnych zvukov okrem tých, ktoré robili sami, nič, len ich slabosť, bez-nádejnosť a krása brál, ktoré tam stáli milióny rokov.
Neskoro poobede Palfrey zdvihol hlavu a pozrel doľava, kde medzi dvoma vŕškami bola plytká medzera; vŕšky boli nižšie, než aké videli predtým, hoci o tom nevedel.
Uvidel krútiacu sa stužku cesty.
Uvidel cestu, ktorá sa krútila cez úpätie kopcov a siahala do údolia, ktoré prišli hľadať.
Martha Tapplerová stála veľmi blízko neho, a keď sa na ňu pozrel, uvidel jej v očiach svetlo, odmenenú vieru, že dôjde. Nájde si tam muža a synov?
Palfrey zazrel ďaleko pod nimi svetlo; svetlo, ktoré ich vábilo, ako magnet priťahuje kov, spočiatku malé a postupne sa zväčšovalo. Pred nimi na zamatovej oblohe svietili hviezdy, vládlo ticho, ktoré prerušovali iba zvuky ich pohybov.
Pokúsil sa zrýchliť krok, ale nedalo sa. Iba šiel ďalej, s Marlem po boku, šli teraz zavesení do seba, akoby sa nemohli hýbať jeden bez druhého.
Odrazu sa pod Marthou podlomili nohy. Palfrey cítil, ako padá, pretože jej váha bola na jeho ramene priveľká, a musel ju pustiť.
Iba sa slabo zatrepala, to bolo všetko.
Keď stál a pokúšal sa rozhodnúť, čo má urobiť, a hľadel do svetla, akoby ho hypnotizovalo, uvedomil si, že ostatní sa nehýbu. Pomaličky sa obrátil. Nevidel ich obrysy oproti hviezdam. Chytilo sa ho hrozné zúfalstvo, keď si uvedomil, že aj ostatní odpadli, keď spadla tá žena, a že tu stojí sám a iba svetlo ho volá - svetlo, ktoré mohlo byť na míľu ďaleko.
Nemohol ísť späť.
Cítil, ako sa mu nohy chvejú, akoby ho opúšťali.
Prinútil sa ísť vpred, ale každých desať krokov sa musel zastaviť; a keď sa zastavil uprostred hlbokého ticha, od ktorého išiel zošalieť, začul nový zvuk, ktorý spočiatku nepoznal.

Bol to vzdialený, šumivý zvuk.
Bol to zvuk tečúcej vody.
Prichádzalo to priamo spred neho, od svetla.
Začal sa prebíjať vpred rýchlejšie; teraz zabudol na ostatných, zabudol na svoj strach, zabudol na všetko okrem skutočnosti, že je tam voda, že ak tam dôjde, bude sa môcť napiť. Nemohlo to byť ďaleko, lebo by to nepočul. Bol tu ten zvuk a to svetlo, zvuk a svetlo, bola to kaskáda, ktorá padala z vrchu, bol to nebeský sen, bola to - ilúzia.
O, bože, nie.
Bola to ilúzia.
Svetlo zhaslo a už ho nič neviedlo, len ten zvuk.
V Palfreyho ušiach ten zvuk znel teraz slabšie a vzdialenejšie. Zdalo sa, že má v hlave hlasy, ktoré sa mu vysmievajú, hovoria mu, že vody niet a že sa blíži k smrti. Ale on počul ten zvuk, zvádzajúci ako volanie Sirény, a teraz urobil zázrak, začal bežať.
Odrazu sa zrútil a spadol a okolo neho bola tma ako v jeho mysli.

18 Vodopád

Harrieta ležala Hankovi pri boku a načúvala hudbe vody a hudbe života. Každú noc, keď šli do postele, ešte vždy neschopní veľkej námahy, snívala ten istý sen znovu a znovu. Začínal v tú noc, keď si prvý raz Hank ľahol vedľa nej, muž a žena spolu, akoby vedeli, že ak život umiera, musia si vytvoriť život pre seba. Potom si spomínala, že kým spala, tá noc bola plná zvyčajných hrôz, preplnená tichom.
Nato prišiel sen nádeje; a prebudila sa do zúfalstva.
Mel sa nevrátil.
Ona i Hank vedeli, že nevyžijú dlhšie ako týždeň, ak ich nikto nepríde zachrániť, a vzdali sa už nádeje na záchranu. Mali dosť jedla, hoci bolo tvrdé ako skala; mohli ho aspoň pohrýzť a trochu sa obživiť. Ostali im už iba dve fľaše pomarančovej šťavy, no nedostatok vody ich zabije skôr ako nedostatok potravín.
Harrieta znovu snívala, že počuje vodu, že vonku tečie ako dážď zo strechy do dažďového suda. Bola výborná. Nektár. Počula a videla vodu, mohla do nej ponoriť ruky a doniesť si krištáľovú krásu k perám, ochladiť si jazyk, tvár, oči: a piť, koľko chcela.
Nikdy sa nechcela prebudiť z tohto sna, ani teraz, ale prebudila sa, kým Hank ešte spal; a to ticho bolo hrozné.
Ležala nehybne, v zajatí ranného zúfalstva, a keď prvý raz začula ten zvuk, nevšimla si ho. Potom si postupne uvedomovala zvuk kvapkajúcej vody.
Kvap - kvap - kvap.
Kvapkajúca voda!
"Hank!" vykríkla a ťarbavo zliezla z postele. "Hank, zobuď sa, zobuď sa, voda!" Bežala k dverám v svetle skorého rána a. Hank šiel zä ňou tackajúc sa v polospánku. Keď stáli spolu, uvideli vodu, ktorá kvapkala zo skaly a prichádzala z jaskyne, v ktorej Harrieta u viazla.
Zmocnilo sa ich divé nadšenie. Bežali k vode, udierali sa o lesklú skalu, stáli pod kvapkami, ktoré sa rozprskávali na ich nahých telách a tiekli po ich vysušenej pokožke.
Každým dňom tiekla voda silnejšie. Spravila si priechod cez roh plošiny, potom sa strácala v diere v zemi; ale tiecť neprestala. O deň-dva si na ňu zvykli, prijali tento zázrak ako svoje právo.
Jednej noci potom, čo začala tiecť voda, Harrieta cítila, ako sa Hank v spánku hýbe, a odtiahla sa od neho, pretože bolo veľmi horúco. Nemohla spať, v noci málokedy spala tvrdo, ale bola rada, že Hank môže spať. Rozprávali sa do skorých ranných hodín o udržiavaní vody v nádobách, aby im vydržala na cestu cez vrchy, a povedali si, že asi o týždeň alebo o desať dní budú dosť silní, aby sa o to pokúsili; oboje si uvedomili akoby vo sne, no jedno sa už stalo skutočnosťou.
Väčšinu nocí Harrieta vstala a vyšla do zvláštneho chladu na plošine, kde chvíľami zavanul vietor. Tu vonku lepšie počula striekať vodu a chodila sa pod ňu postaviť a cítila jej chlad na svojom tele. Vyšla z postele a šla bosá do prednej izby, ktorá bola obrátená do púšte. Obliekla si texasky, ktoré si každý deň prala na skalách, a blúzu, tiež vypratú a čistú, aj keď pokrčenú. Stratila veľa mäsa, takže nepotrebovala podprsenku, už skoro zabudla, čo je to nosiť na sebe viac ako texasky a jedinú blúzku, ktorá hrozila, že sa rozpadne na pleciach a pod pazuchami.
Vyšla von a nevedela, že sa postavila medzi ďalekú zem a svetlo.
Stále mali zažaté svetlo pre Mela alebo každého, kto sem mohol prísť. Oleja mali veľa, mohli to robiť aj rok, ak by bolo treba. Ale teraz stála a počula, ako padá voda, opierala sa o piknikový stôl, hľadela do tmy plnej hviezd. Bola tam asi minútu-dve, s hlavou vyvrátenou dozadu, tvárou zdvihnutou k hviezdam v akomsi vďakyvzdaní, keď začula zvuky - akoby k nej niekto kráčal. Zvuky odďaleka - to vedela a celé týždne nepočuli nič okrem vlastných pohybov a striekania vody, takže zvuky veľmi vnímali.
Je to Mel?
Stála a hľadela smerom, odkiaľ zvuk prišiel, počúvala; priblížil sa trochu viac a potom bol náhle hlasnejší, nato úplne prestal.
Hľadela a počúvala.
Počula zozadu škrípavý zvuk a Hank zavolal z chod-by:
"Stalo sa ti niečo?"
"Hánk, poď sem!"
Prišiel pomaly; všetky pohyby mali pomalé, ale už nič necítili z predošlej meravosti a bolesti.
"Čo je, miláčik?"
"Počúvaj!" súrila ho Harrieta.

Objal ju okolo pása a dlho počúvali, ale nebolo počuť vôbec nič. Hank sa uvoľnil a povedal:
"Čo si myslíš, že si počula, miláčik?"
"Som si istá, že som počula kráčať alebo bežať človeka."
"Čo ho zastavilo?" Hank sa jemne vysmieval.
"Hank, myslím to vážne. Spočiatku šiel a potom sa začal šúchať dopredu, presne tak to znelo. Potom to prestalo."
"Iba takto?"
"Hank," povedala Harrieta, "prichádzal sem k nám človek a určite sa zrútil. Musíme sa ísť pozrieť, kde je."
"Ale Harrieta, sami zablúdime na päťdesiat metrov od horárne -"
"Môžeme vziať jednu lampu a druhú necháme horieť," namietala Harrieta. "Hank, to sa mi nesníva, počula som niekoho. Mali by sme so sebou vziať vodu."
Hank pozrel na obrysy jej hlavy a pliec, ktoré bolo jasne vidno vo svite hviezd, a už nemal v hlase žiadny výsmech, keď povedal:
"Dobre, miláčik, poďme."
Hank niesol nabitú pušku a Harrieta niesla fľašu vody s uzáverom z plastickej hmoty, ktorý bol zároveň pohárom. Lampa visela na dlhej palici, ktorú niesli každý za jeden koniec. Harrieta si bola úplne istá o smere, odkiaľ ten zvuk počula, a nezastavila sa.
Bol to Hank, ktorý prvý zbadal postavu človeka poskladanú na zemi.
"Ostatných," mrmlal Palfrey a pokúšal sa otvoriť oči oproti svetlu, ktoré sa zdalo veľmi jasné, ale v skutočnosti prichádzalo z jedinej lampy. "Hľadajte - ostatných."
"Akých ostatných?" súril Hank.
Palfrey videl jeho vychudnutú tvár, veľmi jasné oči, výzor múmie, ale na takých ľudí bol zvyknutý. Zacítil sladkú príchuť vlhkosti v ústach a vedel, že jazyk už nemá spuchnutý; a celým telom mu prenikal neobyčajný pocit pokoja.
"Ďalší," prinútil sa povedať. "Štyria ostatní. Dvaja muži - dve ženy." Na chvíľku sa zastavil, lebo ťažko lapal dych, no potom pokračoval: "Pani - Tapplerovú. Hedda. - Hedda. Dvaja moji priatelia a, ó! Piati! Jaké Marle! Musíte ich sem dostať, dať im vodu, lebo zomrú."
"Dostaneme ich sem," povedal Hank.
Hank sedel vyčerpaný na sedadle pri piknikovom stole, keď sa úsvit začínal ukazovať nad vrchmi a maličký vodopád sa trblietal v dennom svetle. Nepozeral na oblohu, ale na svoju matku, ktorá ležala horeznačky kúsok od neho, oči zatvorené a vyzerala, akoby ich už nikdy nemala otvoriť. Na ostatných nemyslel. Bol tam ten prvý muž, ktorého priniesli, ležal na jednej z postelí, mali ho dať sem, kde bolo chladnejšie; ale ten bol vnútri. Boli tu aj ostatní. Hedda Rambaldiová ležala na boku na druhom konci plošiny; už si oddýchla viac ako jeho matka, dokonca sa už raz, dva razy pohla. Vedia nej bol Marle, ktorý, ako sa zdalo, spal, nebol mŕtvy a tiež ležal na boku. Vedľa neho bol veľmi vysoký, chudý muž, ktorého s Harrietou priniesli posledného a skoro sa zrútili. Vyzeral viac mŕtvy ako živý. A potom tam bol malý chlap so snehobielymi vlasmi, ktoré sa jasne odrážali od remeňovitého odtieňa jeho pleti.
Bolo ich päť a s nimi sedem.
Hank si nebol istý, ale zdalo sa mu, že sú pravdepodobne zo záchrannej skupiny; no nechápal prítomnosť dvoch žien; to ho strašilo. Prvý muž, ktorého zachránili, spal, odkedy mu sľúbili, že pôjdu po "ostatných", a nedalo sa odhadnúť, ako dlho bude spať.
Harrieta bola pri vodopáde, stála nahá pod ním a prala si texasky a košeľu tak, že nimi udierala o skalu akosi zdržanlivo, akoby chcela byť húževnatejšia, ale nevládala. Otočila sa a potom prestrela šaty na zem, kde na ne svietilo slnko; asi o hodinu uschnú. Vzala nohavičky a podprsenku, obliekla si ich a šla k nemu. Zistil, že sa usmieva po prvý raz, odkedy prišiel s posledným zo záchrannej skupiny. Priblížila sa, krotiac svoju zvedavosť, a videla, ako sa usmieva.
"To máš nové bikiny?" zavolal.
"To je moja výbava," odpovedala. "Aby si to vedel. Ako sa im vodí, Hank ?"
"Asi rovnako."
"Idem sa pozrieť, ako sa má ten vnútri," povedala Harrieta. Voda jej uschýnala na tele, ktoré bolo do zlata opálené, a na lícach mala zdravý nádych, ktorý sa jej tam objavil čoskoro po tom, čo prišla voda zo skaly. "Prídem o chvíľu, Hank. Prinesiem raňajky."
"To je dobrý žart," povedal.
Usmiala sa a vošla dnu. Hľadel na svoju matku a nebolo to prvý raz, čo si pomyslel, že vyzerá, ako keby v sebe mala trochu indiánskej krvi; indiánsku krv od predkov, ktorí boli už dávno mŕtvi. Ona a jeho otec pochádzali z kmeňa, ktorý pred dvesto rokmi býval v púšti. Rozmýšľal, či bude žiť, alebo zomrie.
Vstal a pomaly kráčal k vode, Vyzliekol si šaty a spravil s nimi to isté, čo Harrieta spravila so svojimi, ale nemal nič na prezlečenie. Prestrel ich vedľa jej a pobral sa späť. Bol teraz zvyknutý na pomalé tempo svojich pohybov, náhliť sa nedalo. Pripomínalo mu to časy, keď bol vo vysokých vrchoch, aj časy, keď šiel k Mudské-mu jazeru po dlhom pobyte v nížinatej krajine v okolí St. Louis; od redšieho vzduchu sa ťažšie hýbalo aj dýchalo. Vzduch v údolí sa, pravda, zmenil, ale to bolo len čiastočným vysvetlením, bol fyzicky veľmi slabý.
Trvalo mu hodinu, kým sa zotavil z nočnej námahy; hoci aj ten dlháň bol vychudnutý na kosť a nevážil skoro nič.
Keď sa vrátil k horárni, uvidel Harrietu a po prvý raz po dlhom čase aj to, ako jej oči žiarili od vzrušenia. Dokonca podbehla k nemu.
"Hank," povedala dychčiac. "Hank, to je doktor Palfrey! Je taký chudý, že som ho nepoznala. Je to sám doktor Palfrey, môj šéf. Rozumieš, to je vedúci Z 5. Je pri vedomí, ale dostane sa z toho, všetci prídu k sebe."
V polovici popoludnia nebolo pochýb, že všetci zo záchrannej skupiny budú žiť.
Do večera mohol Palfrey porozprávať Hankovi a Harriete, čo sa stalo pri Mudskom jazere a čo sa dialo na celom svete,

keď naposledy počúval rádio z Wa-shingtonu. Hovoril škrípavým, štrkotavým hlasom, sedel na plošine a hľadel do údolia a na obrovské kaktusy. Za ním bola voda, ktorá jemne špľachotala.
Hank povedal neprirodzeným hlasom:
"Kolko je to odvtedy, čo ste počúvali to rádio, doktor Palfrey?"
"Dvadsaťdeväť dní," odpovedal Palfrey. "Do jedného som sa nútil, a to rátať dni."
Dvadsaťdeväť dní, opakoval Hank ako ozvena, stále neprirodzeným hlasom. "To sa zhoduje aj s naším výpočtom. A keď sme o tom naposledy počuli, sucho zabíjalo milióny ludí. O koľko viac ich odvtedy zomrelo?"
"Nepomôže nám, ak sa budeme týmto zhrýzať." Palfrey sa zastavil, aby nabral dych, takmer bez rozmýšľania usrkol vody z pohára, ktorý mal vedľa seba, a.pokračoval: "Ak nie je viacero miest, na ktorých voda tečie znovu, pochybujem, že na celom svete žije viac ako päťdesiattisíc ľudí." Hľadel do údolia púšte, bronzového od slnka. "Viem čo sa plánovalo pri núdzových situáciách, ako je táto, pomáhal som robiť tie plány."
"Nikto nemohol očakávať -" začal Hank skoro ostro.
"Nikto neočakával toto," súhlasil Palfrey a stále prestával hovoriť, aby si vydýchol; bol taký slabý. "Ale možnosť atómovej alebo vodíkovej vojny nám už dlho hrozí a nik si nemohol byť istý, čo sa môže stať pri nukleárnych výbuchoch na celom svete. Každá krajina mala pripravené svoje rezervácie. Väčšina z nich bola hlboko pod zemou, no niektoré na vrcholcoch hôr, iné v polárnej oblasti a - ale veď si môžete predstaviť, kde asi. Podzemné úkryty sú pravdepodobne pre nedostatok vody bezúčelné, ale snehová čiara ... sa drží na niektorých miestach na výške tritisíc metrov, aspoň som o tom naposledy počul, a všetky rezervácie vo vysokých horách pravdepodobne všetko prečkajú."
"Istotne?" spýtal sa Hank.
"Nie," povedal Palfrey. "Nič nie je isté okrem toho, že väčšia časť sveta trpí suchom; a ak sa voda rýchlo nevráti, prežije to veľmi málo ludí. Nedozvieme sa to, kým sa stadeto nedostaneme."
Rozmýšľal.
"Nedozviem sa nič o Drusille a Stepanovi."
Povedal: "Najsamprv sa musím pokúsiť skonštruovať rádiový prijímač a vysielačku. Vyznáte sa trochu v rádiách?"
"Vôbec nie," povedal Hank. "Ale sú tu tri autorádiá, možno sa budú dať použiť."
"Asi sa budú musieť," povedal Palfrey. "Marle nám to spraví."
Naraz bolo zúfalo súrne spojiť sa s vonkajším svetom, aby zistili, koľko ľudí ešte žije.
Palfreyho syn, ktorého pripreli do služby pri prenášaní správ na pošte v Jungfrau, videl, ako rádiooperá-tor píše správu, ktorá práve prišla, a poznal kód dosť dobre, aby ju vedel dešifrovať.
Bola z Pošty Spojených národov v Arktickom polárnom kruhu a hovorila:
Po krátkom statickom období sa zmenšovanie ľadovcov zrýchľuje, obrysy a pobrežná čiara ľadových polí zaznamenávajú zmenu každý deň. More ustupuje, rozsah ešte nie je odhadnutý. Snehová čiara ustupuje vo všetkých horských oblastiach, ktoré podali správu za posledných dvadsaťštyri hodín. Prosím, pošlite svoju správu okamžite. Pravdepodobne on tú správu donesie do rádiovej stanice a ani mu nemuseli hovoriť, čo v nej bude. Všade snehová čiara rýchlo ustupuje. Dva týždne bola stabilne na výške tritisíc metrov, teraz bola takmer na tri a pol tisíc metroch. Sneh sa netopil zhora; bol taký hlboký a hustý ako predtým, ale neviditeľná pliaga sa plazila hore zo zničenej zeme.
"Musíme zistiť, prečo začal vodopád znovu tiecť," uvažoval Palfrey. "Jaké, vy viete o údolí viac ako ktokoľvek iný, čo mi môžete povedať?"
"Neviem až tak veľa," povedal Marle zľahka, "a väčšinu z toho, čo viem, mi povedal Henry Tappler." Usmial sa svojím lenivým spôsobom na Marthu, ktorá nedala najavo, že niečo počula. Skupina bola na plošine pod skalou. Nič sa nezmenilo a nemali žiadnu istotu, že voda tečie silnejšie ako pred týždňom, keď Palfrey prišiel.
Ten týždeň spravil zázraky.
Dostatok vody im umožnil, že mohli zohrievať a variť potravu z konzervovaných a zabalených zásob, ktoré boli uskladnené v jaskyniach. Mali dosť aspoň na šesť mesiacov a rozhodli sa, že nasledujúce dva týždne budú jesť, koľko len chcú, aby zosilneli. Malá záhrada, ktorú obrábali a zavlažovali horári v Parku, znovu ožívala, lebo zárodky vydržali. Menšie ovocné stromky boli húževnaté a bola nádej na menšiu úrodu jahôd, aj broskyne mali skoro dozrieť. Pozerali sa na tento kus pôdy ako na nádej do budúcnosti.
"Vypočujeme si, čo viete," povedal Bruton Marlovi.
"Samozrejme," povedal Jaké zľahka. "Všetci viete, že rieku Mude zachytili a vybudovali na nej priehradu s Mudským jazerom, a keď sa to stalo, Henry Tappler mi povedal, že si myslí, že je celkom možné, že tu zásoby vody vyschnú. Na niekoľkých miestach rieka Mude tiekla popod zem popri Mudskom údolí a niektoré jej prítoky boli tiež podzemné. Neviem, či prítok je správne slovo," pokračoval Marle. "Mude nikdy nebola celkom suchá, ale nemávala k tomu ďaleko v auguste, septembri a začiatkom októbra. Keď boli záplavy, rozšírila sa na tucet malých riek a obyčajne naplnila tunajšiu vodnú nádrž. To Henry celkom isto vedel. Keď bývala Mude skoro suchá, býval tu len taký pramienok vody, nie oveľa väčší ako teraz. Keď boli záplavy, býval tu vodopád pozoruhodných rozmerov. Ak by k vysušovaniu bolo došlo iba tu v údolí, bol by som si myslel, že podzemnú rieku odviedla priehrada, ale takto sa nedá vysvetliť, ako mohla vychnúť celá rieka, aj samotné jazero."
Palfrey zamyslene súhlasil: "Nie, nemôžeme si byť istí."
"Skutočnosť, že tu voda tečie znovu, môže znamenať, že rieka zase tečie starým smerom, zamiešal sa Hank.
Bolo takmer bolestné byť svedkom jeho úfnosti.
"Možno," pridal sa Marle.
"Ale je to pravdepodobné?" spýtala sa Hedda Ram-baldiová v jednom zo svojich zriedkavých príspevkov. Sedávala a počúvala, pomáhala Marthe variť, pretože tam mali kopy múky, cukru a tuku a zdalo sa, že je dosť spokojná. Aj líca jej už žiarili zdravím; všetci pribrali a nik už nebol vycivený. Všetci vyzerali tuhí, pohybovali sa ľahšie a málokedy lapali

dych. Minulý týždeň nikto nemyslel na iné, ako že sú bezpeční v údolí, ale už ich začínali znepokojovať starosti o svet. Marle každý deň pracoval celé hodiny na rádioprijímači,, ktorý by chytal správy na krátkych vlnách. Žiadne z autorádií zo seba nevydalo viac ako pukanie.
Harrieta, pozorujúc účinok nového života na každom z nich, videla, ako sa všetci automaticky obrátili na Palfreyho, aby ich viedol. On udával krok a zdalo sa, že rozmýšľa trochu ďalej ako ostatní o všetkom, čo chceli robiť. Nebolo to ani tak uznanie jeho autority ako prirodzené schopnosti a prijatie zodpovednosti.
"Nevieme, či je to pravdepodobné alebo nie, že rieka Mude znovu tečie," pokračoval Palfrey, "ale môžeme si byť istí, že je to nepravdepodobné." Slabo sa usmial a začal sa hrať so svojimi vlasmi. "Prameň rieky je v High Sierras a vieme, že tam teraz nie je takmer nijaký sneh okrem vrchu Aben. Keďže rieka nie je napájaná z podzemných zdrojov, môžeme očakávať, že potečie až na budúcu jar, keď sa snehy začnú topiť."
"Ak v zime nejaký sneh bude," povedal Bruton.
"Áno, to je otázka," súhlasil Palfrey. "Neviem, čo si myslia ostatní, ale myslím, že bude treba počkať do novembra alebo decembra, než zorganizujeme výpravu, ktorá by sa určite dostala von z údolia. Vtedy je tu chladnejšie - však, Jaké?"
"Zažil som tu v týchto vrchoch aj teplotu 18° C napoludnie," povedal mu Marle.
"Keď je tak chladno a s dostatkom vody a nejakými potravinami by sme sa mohli dostať na hradský o desať dní," povedal Palfrey. "Čoskoro zistíme, či je na hradskej život. Ak je, nemáme žiadny problém, ak nie je, budeme pravdepodobne môcť získať potraviny v reštaurácii a zásobární pri Waterhole a priniesť sem dostatok zásob. Mali by sme nájsť rádioprijímače a podľa možnosti dosť súčiastok, aby sme vysielali signály. Takto by sme sa dozvedeli, ako to vyzerá a čo sa deje v ostatnom svete."
Hovoril celkom vecne.
"Nemôžeme tu čakať do novembra a nič nerobiť," povedal Hank ostro.
"Hank, úplne s vami súhlasíme," prikyvoval Bruton a Palfrey si na moment spomenul, v akom stave bol Bruton tesne predtým, čo zazreli údolie. Bude si to pamätať? Bude si on a ostatní pamätať na celé to utrpenie?
Pomyslel si: "Drusilla."
Povedal: "Nemôžeme si dovoliť čakať, Hank, a ako vidím, môžeme urobiť dve veci."
Martha Tapplerová ticho povedala: "Musíme hľadať jnôjho manžela a Mela."
"To budeme, Martha. A - "
"Nechcem, aby ma niekto z vás nesprávne pochopil," povedala Martha stále ticho. "Nikdy sa mi to nepáčilo, ako Henry chodil každý rok do údolia, nikdy mi nebolo po vôli, ako zanedbával prácu doma. Bol mojím mužom a mne sa nedarilo zastaviť ho v tom, čo si vzal do hlavy, ale súhlasiť som s tým nemusela. Nie som Henrymu príliš zaviazaná a on to vie. Znášali sme sa kvôli chlapcom, myslím, že tuto Hank to vedel. Chcem Henryho nájsť najmä preto, lebo mi zišla na um strašná myšlienka. Ponechávam vašej fantázii, čo to je."
Hank prešiel pomedzi ostatných a položil jej ruku na plece.
"Martha," povedal Palfrey, "viete, ako vieme aj my všetci, že Henry možno objavil, čo spôsobilo toto sucho, dokonca mohol zapríčiniť, že to začalo tu. Preto sa ho musíme pokúsiť nájsť."
"Aká je možnosť, že žije?" spýtala sa Hedda. "Doktor Palfrey, na to sa dá pozerať aj ináč." Veselo sa usmiala a odhrnula si lanové vlasy z čela. "Môžeme začať život znovu tu, v údolí. Máme vodu, pôdu, ktorú by sme zavlažovali, máme stromy a rastliny. Mohli by sme vyrobiť dosť potravy pre nás všetkých, ak by sme obrábali viacej pôdy. Nemusíme si robiť starosti s dobytkom, mäso nie je nevyhnutné, veď mnohí ľudia sú vegetariáni. Možno by sme spravili veľkú chybu, ak budeme hľadať Henryho, alebo ak pôjdeme na diaľnicu. Nebodaj sa niekomu niečo stane, niekto môže zahynúť. Tu sme bezpeční. Miesta je tu dosť pre kopu ľudí, ak pohneme rozumom, a môže byť ešte viac, ak zväčšíme niektoré jaskyne. Teraz už nechceme riskovať."
Martha namietla: "Možno sú inde ľudia, ktorí potrebujú pomoc."
"Môžu nás napadnúť zlí ľudia," povedala Hedda. "Tu sme bezpeční." Pozrela smerom na Stepana, ktorý sedel oproti nej. Palfrey videl, ako jej oči zahrali, a čiastočne vedel, čo mala na mysli. "Stepan, nesúhlasíte so mnou?"
Palfrey bol zvedavý, či Stepan môže súhlasiť; či sa natoľko môže zmeniť človek, ktorý zasvätil svoj život a veľakrát ho riskoval, aby prispel svojou troškou pre dobro ľudstva.
Stepan sa začal usmievať.
Tento jeho "výraz svätca" nikdy nebol ľudskejší; mal humor a skromnosť. Vystrel pravú ruku a dotkol sa Heddinej. A zdalo sa, že to hovorí jej, a nie ostatným, keď povedal:
"Musíme hľadať Henryho Tapplera a jeho syna a musíme pátrať aj za vrchmi, Hedda, ale ak nikde nič nenájdeme, môžeme začínať znovu."
Hedda zatvorila oči.
Palfrey hovoril rezkejšie:
"Myslím, že to takto musíme zariadiť a mali by sme začať čoskoro. Teraz je koniec júla. V auguste a septembri preskúmame údolie a vypestujeme nejaké plodiny. Jaké, vy tu budete musieť ostať a robiť na tom rádiu, aj Martha a Hedda tu musia ostať. Môžu sa dať na poľnohospodárstvo a vy im čo najlepšie pomôžete. Od budúceho pondelka začneme aj my ostatní hľadať v údolí. Možno to bude oveľa ľahšie ako predtým. Z áut môžeme vyčerpať benzín, ktorý sa nevyparuje, a spraviť si tu zásoby, pričom budeme používať iba najmenšie auto. Teraz sú tu dva päťdesiatgalónové sudy benzínu, ktorý nám nadlho vydrží. Ďalší bude v džípe Corbettovcov, takže džíp bude treba opraviť a dostať späť čo najskôr. Keď to spravíme, môžeme ho používať pri práci v púšti, vo vŕškoch a vo vrchoch. Hedda, vy zorganizujete kopanie, a keď sa my ostatní vrátime z výpravy, budeme tiež pracovať v záhradách. Harrieta, vás potrebujeme v expedícii ako odborníka a preto, že viete, kde je džíp. Neodlúčime vás od Hanka. Počas každej výpravy tu ostane

Stepan alebo Corny - budú striedavo pomáhať v hľadaní a záhradníčení. Dobre?"
Poobzeral sa po dychtivých tvárach.
Hank povedal: "Toto som chcel počuť!"
"Martha, vy budete šéfkuchárom," povedal Palfrey zľahka. "Vašou povinnosťou bude udržiavať nás všetkých v kondícii."
"Veľmi rada," povedala Martha.
V ten večer boli Palfrey a Stepan spolu na kraji plošiny. Bolo už skoro tma. Hedda a Martha sa sprchovali pod vodopádom. Marle ryľoval, kým ešte bolo svetlo. Hank, Bruton a Harrieta pracovali na motore chevro-letu, čistili karburátor a sviečky. Ak bude treba, podujme sa na to Marle, ale zatiaľ sa s neúnavnou trpezlivosťou sústreďoval na rádio.
"Tak teda, čo si o tom myslíš?" spýtal sa Palfrey potichu Rusa. "Pôjde to tak?"
"Pôjde, kým budú všetci radi, že žijú," povedal Stepan. "Neviem, čo sa stane, keď si na to všetko zvykneme. Predpokladám, že Hank a Harrieta utvoria pár a Hedda a Jaké -"
"Bude s tým Hedda súhlasiť?" spýtal sa Palfrey.
Videl, ako sa Rus usmieval, akoby videl do budúcnosti a presne vedel, čo sa stane.
"Hedda si myslí, že je zaľúbená do mňa," povedal, "ale dlho to nepotrvá. Ona sa skvele zhodne s Jakem, ktorý ju zbožňuje." Chytil Palfreyho za rameno. "My dvaja tu dlho neostaneme, Sap! Ostatných tu necháme. Ale vieš práve tak dobre ako ja, že len čo príde zima, budeme sa musieť vydať cez vrchy. Corny možno s nami pôjde, ale ostatní tu budú chcieť ostať."
Palfrey lenivo prehovoril a začal si okrúcať niekoľko prameňov okolo ukazováka.
"Ak nájdeme Tapplera živého, Martha na Cornyho zabudne a Corny pôjde s nami. Ak by sme našli Mela Tapplera a jeho otca -"
"Vážne si myslíš, že ich nájdeme?"
"Myslím, že hej, pretože si myslím, že tu pod týmito skalami sa musí vysvetliť to, čo sa deje," dôvodil Palfrey. "Prečo voda znovu tečie?"
Zrazu mu Stepan stisol plece tak silno, že Palfrey zasykol od bolesti.
"Môže byť Tappler a ostatní pod údolím?" spýtal sa Stepan s náhlym dôrazom. "Na tejto otázke si neprestajne lámem hlavu."

19 Prameň
"Viem iba to, že sa musí vysvetliť, prečo sa vrátila voda," povedal Palfrey, "a že sa začala vysušovať najskôr v tomto údolí. Preskúmali sme jaskyne, no nenašli sme ani šachty ani tunely, ktoré by sa dali využiť. Prehľadali sme prístupy na plošinu, ale nenašli sme žiadnu cestu, ktorá by viedla popod skalu. Pochybujem, či tam možno niečo nájsť. Hlavnou nádejou je údolie."
Hľadel do nadchádzajúcej tmy a rozoznal groteskný tvar suagury, ktorá rástla sto metrov pred ním.
"Mám taký pocit, že ony patria k vysvetleniu," pokračoval. "Obrovské kaktusy, ktoré sa živia vlahou, keď všetko ostatné je suché - a pokiaľ vieme, sú jediné, čo v údolí ešte rastie. Stepan -" Zastavil sa.
"No, čo je, Sap?"
"Viem, že by si radšej šiel do údolia, ale jeden z nás tu musí ostať. Myslím, že ja pôjdem s prvou pátracou skupinou a ty pôjdeš s druhou. Takto si ľahko zvyknú, že jeden z nás je vždy poruke."
"Akokoľvek rozhodneš, bude mi vyhovovať," povedal ticho Stepan. "Ale, Sap, ja skutočne chcem len to, aby som sa dostal z tohto údolia a zistil, čo sa stalo so svetom." Pozeral sa Palfreymu rovno do očí. "Nie je Drusilla v duchu stále tu s tebou, každú minútu, čo bdieš?"
Palfrey povedal trpko: "Keby tu bola Drusilla, nemyslím, že by som chcel odísť." Hľadel smerom k sua-gure, okolo ktorej padala tma a zdalo sa, že si naťahuje groteskné vetvy ako ramená nejakej príšery, ktorá sa zobúdza iba v noci.
Jaké sa vrátil od rýľovania. Trojica pri aute prestala pracovať a počúvali, zatiaľ čo Bruton krútil kľukou. Motor nenaskočil.
"Nechajte to na ráno," zavolal Palfrey. "Máme kopu času."
Na druhý deň ráno sa zobudil zavčasu a počul, ako rachotí kľuka. Hank na tom musel pracovať od svitu. Palfrey vyšiel von, osprchoval sa pod vodopádom a potom sa pozeral, ako Hank pracuje na chevrolete. Vedľa stála Harrieta, podávala mu nástroje; obaja boli úplne sústredení na prácu.
Hank vrátil Harriete nejaké nástroje a sadol si za volant. Chcel skúsiť samoštartér. Palfrey bol dosť blízko, aby im videl na tvárach, akí sú na to sústredení.
Motor naskočil, zastavil sa, a potom začal revať.
Palfrey pocítil horúcu nádej a díval sa, ako Hank vyskočil z auta, chytil Harrietu a začal s ňou divo tancovať.
V pondelok sa Palfrey, Bruton, Harrieta a Hank vydali do púšte. Ostatní hľadeli za nimi. Motor chevroletu šiel dobre. Slnko práve vychádzalo nad vrchy za nimi, bolo horúco, no nebolo to nič oproti tomu, ako bude o pár hodín. Bruton riadil a dával pozor na značky, ktoré označovali najschodnejšiu cestu. Sprvu tam kde-tu bol kaktus, ktorý stál a vytŕčal na nich ostne ostré ani meč, ináč len piesok a kamene. Potom bolo kaktusov viac; namiesto kde-tu roztrúsených ich tam bolo na dohľad na tucty a zdalo sa, že sú väčšie a hrubšie. Bolo čoraz horúcejšie. Rozprávali sa málo, ale Palfrey sa obzrel a videl, ako Harrieta s Hankom hľadia okolo seba s napätím, ktoré žiadny z nich nepociťoval odo dňa záchrany.
Sadol si naspäť a nič nepovedal, kým sa Harrieta neozvala:
"Sú, Hank."
"Miláčik, nemôžem tomu veriť."

"Čo to je?" opýtal sa Bruton rýchlo. Vždy bol nepo-kojnejší ako ostatní a teraz sa na nich rýchlo pozrel cez plece.
"Čomu nemôžete veriť?"
"Harriete šibe," povedal Hank bez presvedčenia. "Myslí si, že sú kaktusy väčšie - oveľa väčšie."
"Som si úplne istá," vyhlásila Harrieta. "Sme iba na začiatku údolia. Keď sme tieto kaktusy prvý raz videli s Jonathanom, nemali viac ako päť-šesť stôp. Teraz majú osem alebo deväť."
"Odvtedy sa veľa prihodilo, moja zlatá," povedal Hank. "Nepamätáš sa tak dobre, ako si myslíš."
"Hank, tieto kaktusy sú skoro dvakrát také veľké, ako boli," trvala na svojom Harrieta.
"Keby tu bol Jaké Marle alebo môj otec, povedali by ti, že to nie je možné."
"Prečo?"
"Zlato, týmto suagurám trvá strašne dlho, kým dorastú, to si nevedela? Najväčšie majú päťsto alebo šesťsto rokov. Raz mi otec povedal, že za každých desať rokov vyrastú tie kaktusy asi o cól, a ak si to vyrátaš -"
"Nechcem si nič vyrátať," vyhlásila Harrieta. "Sú väčšie."
"Niečo ti poviem," povedal Hank, aby ju presvedčil. "Môžeme sa presvedčiť, keď dôjdeme k odpočívadlu, pretože tam je smerovka, ktorá ukazuje cestu do lesa. Tá smerovka je asi taká vysoká ako kaktus vedľa nej. Pamätám sa, že som sa tam vlani meral a merali sme rovnako; päť stôp desať palcov."
"Kedy dôjdeme k tomu odpočívadlu?" spýtal sa Bru-ton.
"Asi o hodinu," povedal Hank.
Palfrey cítil, ako v ňom narastá napätie, ešte kým došli k odpočívadlu, kde, ako teraz vedel, vybabral raz Mel so svojím bratom. Pretože kaktusy tu boli obrovské, niektoré merali dvadsať stôp a cítil, že Hank začína súhlasiť s Harrietou, že boli vyššie, ako si ich pamätal. A bolo ich oveľa viac. Piesčitá pôda bola posiata maličkými kaktusmi, kde ich predtým nebolo. Harrieta si bola istá, a Hank sa jej nepriečil.
Bruton sedel zhrbený nad volantom. Slnko na nich pálilo a bolo horúco ako v peci. Chevrolet poskakoval po kameňoch a každú chvíľu sa zaboril do piesku, ale Bruton ho viedol stále ďalej, až kým neprišli na dohľad odpočívadla, krátkeho parkoviska a nápisu, ktorý ukazoval smerom k Suagurovému lesu.
Bol vysoký ako priemerný chlap.
Vedľa neho, odtláčajúc nabok, stál obrovský kaktus vysoký aspoň dvadsať stôp.
"Ale to nie je možné!" vykríkol Hank, hľadiac na jeho obrovské kontúry. "To jednoducho nie je možné. Za desať rokov sú iba o cól väčšie."
"Tento vyrástol štrnásť či pätnásť stôp za pár týždňov," povedala Harrieta.
Bruton spomalil, keď sa blížili k piknikovým stolom. Smerovka teraz akoby ukazovala do zeme, ale Palfrey rozoznal nápis na tabuli. Vystúpil z auta a šiel k nej. Kaktusový tŕň prenikol cez drevo a rástol cezeň, tŕne boli aspoň stopu dlhé a vyzerali tvrdé ako oceľ.
Palfrey čítal:
Les zo suagúr obrovských (cactus suagura) leží jedenásť míľ juhozápadne odtiaľto. Nevedie tam cesta, ale skaly ako míľniky nafarbené na bielo a na čierno označujú bezpečnú trasu pre autá. Je celkom bezpečné pohybovať sa kdekoľvek po údolí, ale treba sa vystríhať poškrabaniu ostňami kaktusov, pretože môže spôsobiť otravu krvi.
Najvyššie stromy v lese, ktorý pokrýva plochu dvadsaťsedem štvorcových míľ, sú päťdesiat až šesťdesiat stôp vysoké. Rýchlosť rastu, vyrátaná odkedy kaktusy prvýkrát skúmala Štátna lesnícka služba, je jeden cól za desať rokov.
Obrovské kaktusy kvitnú raz za pätnásť rokov a kvet má niekedy v priemere až osemnásť cólov, je tvaru taniera a krásnej bledočervenej farby.
Vodu možno nájsť desať stôp pod zemou v zapečatených nádobách a možno ju bez strachu konzumovať, pretože sa pravidelne vymieňa. Čierno-biele značky ukazujú zásobárne s vodou.
Benzín nedostať bližšie ako v horárni pri vchode do údolia.
Bruton hľadel na nápis.
Hankova pravá ruka držala Harrietinu. Hľadel na les, ktorý bol hustý a tmavý, napriek jasnému slnečnému svetlu, čo ho ožarovalo. Miestami sa zdalo, že kaktusy vrástli do seba a utvorili nepreniknuteľné steny.
"Takéto to nikdy nebolo," povedal Hank napäto. "Musí ich tu byť desaťkrát toľko, ako keď som tu bol vlani."
"Je ich dvakrát toľko a sú dvakrát také, ako keď som tu bola predtým," povedala Harrieta. "Ak porastu ešte hustejšie, nedostaneme sa ani k džípu."
Hrubé kaktusové výhonky boli tak blízko seba, že bolo okolo nich a nad nimi takmer tma. Tu i tam našli priechod, ktorým sa dalo ísť, hoci bol taký úzky, že ostne škriabali po aute zo všetkých strán. Bolo tak horúco, že ustavične dýchali ústami. Pot sa im lial z čela a šaty sa na nich lepili ako v dňoch pred začiatkom sucha. Na konci každého ostňa viseli malé guľky tekutiny, ktorá vyzerala ako voda, akoby si samy získavali vodu zo vzduchu. Piesok pod kolesami auta bol tvrdý, nie mäkký a sypký, ale zlepený vlhkosťou zo vzduchu.
Motor chevroletu hrial.
"Spomaľ," povedal zrazu Palfrey Brutonovi a hľadel do čistinky vpravo. "Myslím, že vidím džíp."
Auto šlo veľmi pomaly a ostatní naťahovali krky.
"Áno, tu je," povedala Harrieta. Hank otváral dvere auta a ona skríkla: "Hank, opatrne!"
"Musíme vystúpiť, moja milá."
"Ak sa poškriabeš -" začala Harrieta.
"Uvidíme, ako ďaleko môžeme ísť autom, a vyhneme sa každému zbytočnému metru peši," povedal Palfrey.
Bruton skúmal polohu džípu a rady napuchnutých kaktusov. Zišiel z označenej cesty a spravil polkruh. Bola tam medzera, ktorá viedla priamo k džípu, a do nej zašiel. Piesok tu bol ešte viacej podobný bahnu ako predtým, akoby nedávno bola veľká zátopa. Niekoľko stôp od džípu Bruton spomalil a Palfrey s Hankom starostlivo skúmali polohu

kaktusov.
"Choď asi stopu dopredu, Corny," povedal Palfrey. "Potom ľahko prejdeme a neriskujeme, že sa poškria-beme."
Bruton poslúchol, Palfrey otvoril dvere a opatrne vykročil. Najbližšia kvapka rosy na konci tŕňa bola od neho asi na stopu. Pot sa z neho lial, keď otvoril zadné dvere auta.
Hank vystúpil, no Harrieta sedela pritisnutá k oknu.
Bruton zliezol s tou istou mimoriadnou opatrnosťou a traja muži pristúpili k džípu. Všetky pneumatiky boli prázdne, pokrýval ho vlhký povlak a zdalo sa, že sú na ňom tu i tam zaborené drobné rastliny a hmyz. Vyniesli z kufra chevroletu vodu a naplnili chladič, potom batériu, ktorá bola prázdna. Sli do auta po hustilku a veľmi opatrne, vyhýbajúc sa kaktusom často len na palec, nahustili vzduch do pneumatík. Všetky dobre držali.
"V džípe je ťažné lano," povedal Hank.
Šiel poň, ľahol si na chrbát, pripevnil ho k predku džípu a potom k zadnému nárazníku auta.
"Budem riadiť," povedal.
Sedadlo bolo nechránené, a ak by džíp zastrečkoval, poškriabal by sa. Harrieta sa na to pozerala a nasilu sa zdržiavala, aby mu v tom nebránila. Bruton chytil volant a Palfrey stál za džípom so sekerou v ruke, aby odťal hrozivé pichliace, ak by sa džíp naklonil nabok.
Motor auta reval, ale džíp sa pomaly hýbal dopredu, von z bahnistého piesku, Hank napäto sedel za volantom a vyrovnával voz. Pichliace mu šli vedľa tváre často na palec, ale keď pohol hlavou, robil to veľmi opatrne, aby sa ich nedotkol. Palfrey šiel za ním so sekerou, až došli na otvorené priestranstvo, kde už nebolo bezprostredné nebezpečenstvo.
"Poďme preč odtiaľto," povedal Bruton drsne. "Je to horšie ako peklo na zemi."
"Kohosi hľadáme, nezabúdaj," pripomenul mu Palfrey.
"Bolo by bláznovstvo, keby sme tu ešte ostali, to miesto je otrávené," povedal Bruton. "Vari nevidíš? Bože môj, vari si myslíš, že tu chcem prísť o krk po tom všetkom, čo som prežil? Sap, si blázon, ak si to myslíš."
"Áno," povedal Palfrey, "tak nejako to bude. Corny, ak ten motor naštartujeme, chcem, aby si ty s Harrie-tou vzal džíp späť na náhornú plošinu. Ja s Hankom pôjdeme cez les a zistíme, kam až siaha a či má zmysel, aby sme sem chodili znovu."
"Sap -"
"Nemôžeme riskovať viac ako dvoch z nás," povedal Palfrey.
"Sap, vieš, že to nemôžem."
"Ber to ako rozkaz," povedal Palfrey. "Desať rokov už prijímaš odo mňa rozkazy, nie je to pre teba nič nového. Nečakajte na odpočívadle, choďte rovno na plošinu. A, Corny -"
"Sap," povedal Bruton veľmi jemne. "Nechcem začínať vzburu, ale budeš ju mať, ak si nedáš pozor. Počúvaj ma. Nehádal by som sa s tebou. Viem, že les treba prehľadať, ale prečo na to vybrať Hanka? Má pred sebou dvakrát taký dlhý život na plošine ako ja. A toto je aj tak moja robota. My dvaja sa poobzeráme po lese."
"Hank," povedala Harrieta; prosila ešte skôr, než mohol Hank niečo povedať.
Ubehla hodina, kým naštartovali motor džípu.

20 Hľadač vody

V diaľke doznelo posledné bzučanie motora džípu a na Palfreyho a Brutona v lese padlo ticho. Videli prúdy slnečného svetla, ktoré prechádzali niekoľkými miestami, ale tam, kde sedeli, bola tma bez slnka, vlhká a smradľavá. Pučal nový porast zo zeme, ktorá bola kedysi pieskom. Znovu a znovu počuli zvuk, ako keby z lístia stromov padali kvapky. Strieborné kvapky sa koncami ostňov chvíľami zachveli, no vyzeralo to, akoby kaktus vodu vsával do seba, nestriasal ju.
"Ja budem riadiť," povedal Bruton a zaškeril sa. "Chceš niečo vedieť, Sap?"
"Chcel by si, aby tu bol Stepan."
"Tak je. Videli sme toho spolu veľa a toto je skutočne čosi. čo treba vidieť. Vieš, čo mi to pripomína?"
Palfrey povedal: "No, povedz."
"Pripomína mi to džungľu v Južnej Amerike, v ktorej som sa raz stratil," povedal Cornelius Bruton. "Je na to len jeden výraz: praveká. Mám pocit, že svet takto začína znovu." Naštartoval motor a pokračoval: "Suagurový les nie je taký veľký, a pokiaľ sa pamätám, ide smerom k vrchom a pokrýva skalné steny, takže ináč sa z neho vyjsť nedá. Čo nenájdeme tu, nenájdeme nikde."
Palfrey neodpovedal.
"Nesúhlasíš, Sap?"
"Áno," povedal Palfrey veľmi pomaly. "Absolútne súhlasím. Ak nájdeme Tapplerovcov, ak niečo objavili, čo môže spôsobiť sucho, aj ho zastaviť -" zarazil sa a hľadel smutne pred seba. "Corny, to nie je možné. Už predtým sme boli na okraji zániku civilizácie a ľudstva, ale vždy sme mali nejakú nádej; vždy sme vedeli, že bojujeme s ľudskou bytosťou, ktorá má ľudské úmysly. Ale toto je na človeka príliš veľké. Môžeš čo len dúfať, že Tapplerovci našli nejaké riešenie?"
Bruton neodpovedal.
Viezli sa po ceste označenej skalami, ktorá sa krútila a obchádzala, keď sa vyhýbala veľkým skalám. Nový porast sa rozprestieral na skalách a v mokrom piesku v klzkých, skrútených, hadovitých prúdoch. Veľké tvo-ry podobné slimákom liezli naokolo, bahno neočakávane tieklo na miestach, kde celé storočia býval iba žltý piesok. Tu i tam bola čľapkanica medzi značkami taká hlboká a hustá, že Bruton odbočil do podlubia pichľavých oblúd. Ostne škriabali po streche a bokoch auta, ale neprerazili ho. Zabočili na čistinku a slnko na nich pražilo ani ohnivá guľa, visiaca im nad hlavami.

Na obzore oslepujúco žiaril piesok a skaly osvetlené slnkom.
Boli na konci lesa.
Akoby vyšli z dlhého tunela do jasného denného svetla. Nad a za nimi praveká džungľa so svojím vlhkým zápachom, so svojimi úponkami rastlín, ktoré sa tiahli na všetky strany, so svojimi plazmi; a ďalej mäkký, suchý piesok, ktorý vyzeral, akoby nikdy nepoznal dážď ani vlhko. Ďalej odtiaľto nerástlo nič, nijaké kaktusy, veľké či malé, nijaký krík, nijaké mačacie pazúry ani meskity, nič. Všade bol piesok, miestami prerušovaný bludnými balvanmi, ktorý siahal až k zlatým a červeným horským bralám, čo sa nad nimi príkro týčili do výšky dvetisíc stôp. A to páliace slnko svietilo na nepoškvrnenej oblohe.
Palfrey hladel do novodobej divočiny, keď Bruton povedal:
"Ako sa to môže skončiť? Ako?"
Palfrey povedal: "Pozri, Corny."
Svojím spôsobom to bol najčudnejší a najneuveriteľnejší moment, ktorý zažili, odkedy odišli z Washingto-nu. Ani nie dvesto metrov od nich v stene najbližšieho skaliska bola jaskyňa; niečo sa tam hýbalo.
Z jaskyne vyskočil človek a bežal k nim. Bol bradatý a divého výzoru, chudý ako Palfrey a Bruton pred nejakým časom, ale zjavne prekypoval životom. Radostne na nich zavolal. Keď sa priblížili, videli, že je to starší muž okolo šesťdesiatky, zazreli, ako sa mu lesknú oči. Keď prišli bližšie, videli, že sa mu zalievajú slzami.
"To je Henry Tappler," povedal Bruton prškrteným hlasom.
"Áno," myslel si Palfrey, "je to Henry Tappler a objavil nejaký spôsob ako zabrániť suagurovému lesu, aby nerástol príliš blízko k jaskyni.
Keď prišli k nemu, Tappler iba vystrel ruky k nim a potriasol nimi. Stále mu tiekli slzy z očí, pohyboval perami, pokúšal sa rozprávať, ale nemohol. Palfrey mu pevne stískal pravú ruku, Bruton lavú a hľadeli k jaskyni, z ktorej vyšiel. Nič sa tam nehýbalo. Horúca páľava bola uzavretá tu medzi skalami a stena z lesa vyzerala takmer taká tvrdá ako samotné bralá.
"Sap, musíme do tieňa," povedal Bruton. "V tejto horúčave sa upražíme."
Tappler to počul, prikývol a viedol ich cez páliaci piesok do jaskyne, z ktorej vyskočil. Viedlo k nej kamenné "schodište" a ústie jaskyne vyzeralo tmavé a chladné. Vyliezli hore, Tappler pred nimi a ťahal Brutona s prekvapujúcou silou. Vošli do jaskyne. Vnútri bolo oveľa viac svetla, ako predpokladali. Podlaha bola z tvrdej skaly a pokrytá jemným povlakom piesku. Pri jednej stene boli nádoby, pravdepodobne s vodou, a niekoľko prázdnych plechoviek na potraviny.
Na druhej strane sa pod starou prikrývkou skrývali obrysy človeka.
Tappler na to pozrel, pomaly podišiel dopredu, zohol sa, odtiahol prikrývku a ukázal tvár a hlavu človeka takú zošúverenú, akoby patrila tisícročnému.
A Tappler povedal: "To je môj otec. Zomrel pred' dvoma dňami."
"Váš otec?" spýtal sa Bruton ostro.
"Áno, on."
"Henry Tappler?"
"Áno," odvetil starec. "Ja som Mel, možno ste o mne počuli. Neviete, či môj brat ešte žije?"
"Ak sa máme vrátiť, musíme odísť čoskoro," povedal Bruton drsne. "Pri rýchlosti, akou rastie, by som tomu lesu nedôveroval ani dvadsaťštyri hodín, Sap. Ak nepôjdeme dnes, nedostaneme sa cezeň."
"Ak budeme musieť počkať aj týždeň, kým nezistíme, čo tu Mel Tappler robí, počkáme," odvetil Palfrey. Hľadel dozadu do jaskyne, kam Mel odišiel. "Je tu mesiac, je o štyri roky mladší ako Hank a vyzerá trikrát taký starý."
"A v takomto pekle budeme, ak odtiaľto neodídeme."
"Ci odídeme alebo nie, je to len naša vec," povedal veľmi ticho Palfrey. "Ak sa nám podarí odniesť si nejaké vysvetlenie, môže to pomôcť každému, kto ostal na tomto svete nažive. Vieš to práve tak dobre ako ja," pokračoval.
"Nedaj sa už tak ovplyvniť, Corny."
Bruton povedal prškrteným hlasom: "Sap, viem, že máš pravdu a rozumom s tebou úplne súhlasím. Ale ja sa bojím. Bojím sa týchto kaktusov. Neviem si vyhodiť z hlavy, že to nie sú rastliny, ale živočíchy vysávajúce vodu. Zdá sa, že sa už-už začnú hýbať. Keď sme prechádzali lesom, sedel som úplne vydesený a viem o veciach, z ktorých sa môže človek zblázniť. Nemôžem sa s tým vyrovnať, to je všetko. Neviem sa s tým vyrovnať."
"Ak budeme mať šťastie, budeme sa môcť dostať cez les pred západom slnka," povedal Palfrey.
"To nemyslíš vážne."
"Pravdaže."
"Sap, nepokúšaj sa zaobchodiť so mnou ako s malým deckom. Som dospelý človek a -"
Palfrey naňho zareval: "Tak sa, preboha, správaj ako dospelý!"
Stáli a hľadeli na seba, zabudli na les za sebou a na púšť, na pariacu sa horúčavu jaskyne; ba ani si neuvedomili, že sa Mel vrátil. Bosými nohami robil iba mierny šum. Prehovoril, akoby nebadal napätie, ktoré bolo medzi nimi, pot, čo im vystúpil na čelo, lesk Brutonových očí a chvenie Palfreyho pier.
"Neuveríte, ale je tu spústa vody," povedal Mel a podával im dve kvapkajúce nádoby. "Môj otec tu objavil studňu - je hlboká dvesto stôp. Robil tu pokusy dlhé roky, to ste nevedeli?" Mladostarý človek hovoril veľmi prosto. "Vŕtal diery po celej púšti. Veril, že pod každou časťou púšte je voda a po celom svete samá voda, ale treba vedieť, kde ju hľadať."
Zabudol už, ako málo Hank o tom vedel.
"Bol to veľký človek," pokračoval Mel. "Veril, že môže zastaviť hlad a sucho. Vždy veril, že hlad a nedostatok sú príčinou všetkých svetových problémov, a ak pomôže pri ich prekonávaní, zachráni budúcnosť človeka. Toto mi povedal tesne predtým, ako zomrel. Bol to úžasný muž."

Mel sa zastavil.
Nebolo nič počuť, kým ho tí dvaja pozorovali, a ich horúca krv schladla, keď ich fascinovala prostota tohto muža.
"Predtým o tom zvykol rozprávať mame," pokračoval Mel, "ale ona mu povedala, že roáfpráva nezmysly, že mu preskakuje. Potom už o tom nikomu nerozprával. Chodil sem skúmať, keď sa, len dalo, ale jedného dňa o tom musel niekomu povedať, tak to povedal mne. Nik iný na to nebol, chápete."
Bruton ani Palfrey nemuseli odpovedať.
Mel pokračoval: "Povedal mi, čo sa pokúša urobiť. Povedal mi tesne predtým, čo sem naposledy šiel, že sa trápi. Nevedel, prečo voda tak rýchlo vysychá - vysychala pomalšie celý rok a vždy to pripisoval horúčave. Potom zistil, že rýchlosť vyparovania sa veľmi zvyšuje. Myslel, že príčinou bola čiastočne meliorácia, čiastočne prenikanie rádioaktivity do skalných vrstiev, po čom nasledovalo nadmerné prehriatie, ktoré viedlo k vyparovaniu a vysychaniu. Pokúšal sa nájsť niečo, čo by tento proces zastavilo. Keď sem prišiel tohto roku, zistil, že sú suagury o toľko väčšie, že tu ostal, aby zistil prečo. Zistil, že absorbujú vodu a obsahujú nejakú chemickú zlúčeninu, ktorá ich chráni pred vyparovaním a rádioaktivitou. Semená kaktusu sú vo vode, ktorá z nich kvapká, a tiež si vytvárajú vlastnú vlhkosť. Nemám ani potuchy, ako to robia."
Zastavil sa, a keď pokračoval, hovoril veľmi drsne.
"Čoskoro potom, čo sem ocko prišiel, ochorel. Tri dni blúdil sám po lese. Musel to byť hrozný zážitok. Potom prišiel sem a ja som sa dostal k nemu. Našiel som jedlé korienky a šiel som po stope, o ktorej som bratovi nepovedal - bola to stopa otcovho džípu. Vtedy to bolo jediné, na čom mi záležalo. Nikto iný ho nemohol nájsť iba ja, podarilo sa mi to. Musel som mu pomôcť."
"Áno a pomohli ste mu," ozval sa Bruton.
"Ani veľmi nie," povedal Mel. "Keď som prišiel, bol som prislabý na to, aby som niekomu pomáhal, on sa musel o mňa starať. Nebyť vody, asi obaja zahynieme. A hľa, musel zomrieť skôr, ako o tom niekomu povedal, ako o tom povedal svetu."
Mel prestal hovoriť.
Palfrey povedal jemne: "Čo mal povedať svetu, Mel?"
"Mladý" Tappler sa naňho prekvapene pozrel.
"A vy neviete?" "Nevieme."
"Našiel odpoveď," povedal Mel prosto. "Zistil, že kaktusy suagura sú rezistentné voči radiácii a že absorbujú vodu oveľa rýchlejšie ako obyčajne. Preto zasadil ten les. Toto sme robili; sadili les, zavodnili sme púšť, aby premenili púšť na džungľu. Prišli ste tade, určite ste videli, čo sa v tom lese deje. Hovoril, že ak je chemické riešenie v suagurách, onedlho sa príde na to, ako sa to dá urobiť všade inde - ako získať vodu zo suchej zeme alebo možno zo vzduchu. Tajomstvo je v týchto kaktusoch."
Mel pozrel Palfreymu do očí.
Ale pohol sa Bruton. Bežal k vchodu do jaskyne a hľadel na ošklivý les spuchnutých obrov. Začal sa smiať a nevedel prestať. Smial sa a smial, až sa musel oprieť o stenu jaskyne.
Mel Tappler sa spýtal Palfreyho: "Myslíte, že mu z toho preskočilo?"
"Prejde ho to," povedal Palfrey. "Nič mu nebude."
"Dúfam," povedal Mel. "Dúfam, lebo máme toľko práce. Musíme sa vrátiť do sveta a vziať so sebou sua-gury. Budú uchovávať vodu, vytiahnu ju zo zeme, nech budú hocikde, takže ich môžeme využiť ako studne na vytvorenie oáz. Toto vždy môj otec chcel. Bol si istý, že nemôžu existovať bez toho, že by si čerpali vodu, pretože vo vzduchu tu nijaká nie je a neprší. Má náčrty svojich výskumov za pätnásť rokov, všetky fakty a čísla," pokračoval Mel. "Dúfam, že jedného dňa svet ocení, aký to bol úžasný človek. ‚Voda je všade a sua-gury ju nájdu všade na svete,' povedal. Viete, v čo veril? že ak sa suagury vezmú do ktorejkoľvek suchej oblasti na svete, vodu nájdu."
Bruton sa ustato opieral o stenu jaskyne.
"Zistil, čo presne vysušuje vodu?" spýtal sa Palfrey.
"Povedal som vám už, nebol si istý, ale myslel si, že je to dôsledok nukleárnych výbuchov. Povedal, že skôr či neskôr budú mať vplyv na život rastlín, a vedel, že je zlý. Zbieral si výstrižky o výskyte radiácie prachovými mrakmi po celom svete a zistil, že prach padá na tisíce míl od miesta výbuchu. Mal teóriu, že to vytvára akúsi horúčavu, ktorá spôsobuje vyparovanie bez vonkajších príčinných znakov. Ale myslím, že to viete. Myslím -" Mladý Mel sa zasekol a potom sa milo usmial. "Stále sa vás chcem spýtať, kto ste vy, páni? A môžete ma vyviesť z údolia?"

21 Ticho
"Ako sa má, Martha?" spýtala sa Hedda Rambaldiová.
"Bude v poriadku," povedala Martha Tapplerová rezko.
"To ma velmi teší," povedala Hedda.
Palfrey, ktorý sedel pri stole nad papiermi z lesnej jaskyne, počul ich a vzhliadol. Odkedy sa on a Bruton pred štyrmi dňami vrátili s Melom, správanie pani Tapplerovej sa celkom zmenilo. Bola živšia a dokonca sa občas usmiala, zdalo sa, že ju pálčivá túžba opustila a bola spokojná so svojimi dvoma synmi. Rozprávala veľmi málo, ale Palfrey vycítil, že sa obáva, že svojím skepticizmom vyhnala Henryho Tapplera do údolia a že cíti, že stratila lásku svojho manžela a mladšieho syna. Hnala ju potreba nájsť ich a zmieriť sa s nimi.
Palfrey pozrel na Maria.
Marle pracoval na rádiu. Už bol skoro hotový, ale nemal istotu, že bude môcť chytať vysielania zo sveta, aj keby nejaké boli. Marle pracoval svojím spôsobom, pomaly a metodicky, sotvakedy ukázal malé vzrušenie, nikdy nedal najavo sklamanie. Odmontoval rádiá zo všetkých áut a robil vysielačku aj prijímač, ale pripustil, že nevie, či budú

fungovať. Mali dosť benzínu do motorov a na napájanie batérií, ale možno bude potrebovať oveľa viac energie.
Palfrey vedel, že uvažuje o možnosti ako využiť vodopád ako energetický zdroj v súvislosti s batériami; ak je nejaký spôsob výroby energie, Marle ho iste nájde.
Stepan, Harrieta a Hank pracovali na záhone, ktorý volali "záhrada". Bruton robil malú zavodňovaciu ryhu, ktorá by obkolesovala farmu, a tak chcel zabezpečiť, aby im nikdy nechýbala voda.
Neďaleko od nich bolo niekoľko suagúr, kedysi strašné obludy, teraz vyzerali ani láskaví strýčkovia.
Palfrey študoval všetky správy a záznamy Henryho Tapplera. Pokiaľ vedel posúdiť, Mel všetko vysvetlil veľmi presne a stručne; roky pokuspy, presvedčenie, že pod púšťou je vždy voda, objav, že suagury sú odolné voči vyparovaniu a uchovávajú vodu, pretože sú chemicky odolné voči účinkom rádioaktivity. Bol tu aj objav, že aj niektoré skaly sú odolné - všetko, čo by mohlo dať svetu nový život, ale Palfrey nevedel, či nie je príliš neskoro.
Rozhodli sa, že on, Bruton a Stepan pôjdu džípom cez vrchy. Naberú si do sudov benzínu a prinesú všetko, čo by Marle mohol potrebovať, aj konzervy, núdzu trieť nebudú. Pokiaľ môžu odhadnúť, desať dní by malo stačiť na cestu ta aj späť - a zásob tu bolo dosť na niekoľko týždňov, takže nehrozilo nebezpečenstvo, že zomrú od hladu.
Palfrey si odtiahol stoličku.
Navonok bol pokojný a dokonca spokojný; no vnútri bol samá úzkosť a strach. V srdci cítil, že vie, čo sa deje vo svete, ale nemohol si byť istý; a kým si nebude, nenájde pokoj. Bojoval proti tomu, aby stále pred sebou nevidel Drusillu a Stephena, svojho syna. Vedel, že Stepan pozerá na Heddu a v jej chladnej sile vidí svoju vlastnú ženu. Vedel, že Bruton so sebou stále bojuje, aby zabránil ďalšiemu záchvatu, ako bol ten pri lesnej jaskyni, že Bruton tak miluje svoju ženu, že ho jej strata bolí ako otvorená rana.
Palfrey vedel, že Hedda a Marle sú naozaj spokojní a Harrieta a Hank už stratili svoju zúfalú túžbu odísť z údolia. Ak budú môcť, odídu; ak nie -
Bol zvedavý, čo cítia tí dvaja mladí ľudia, čo držia v rukách budúcnosť sveta. Vedel iba to, že sú šťastní, možno jediní celkom šťastní ľudia medzi nimi.
Vstal, keď Hedda prehodila slovko-dve s Marlom a potom sa náhlila k robotníkom "na poli". Palfrey stál a pozoroval tú scénu, o ktorej sa tak často písalo a uvažovalo, a predsa takú nereálnu vo svojej realite. Počul upokojujúci zvuk rýľa a motyky v zemi, z ktorej vyrastie potrava, a pozoroval Marthu Tapplerovú, ako ide k veľkej otvorenej vatre, na ktorej sa v plechovke od javorového sirupu varil každodenný guláš zo sušeného mäsa, ktorý bude takmer taký chutný ako z čerstvého. Mali sušenú zeleninu a múku, všetko, čo tu bolo pripravené, ak by horári museli ostať v údolí cez zimu. Okrem toho máločo potrebovali.
Marle prestal pracovať a prešiel k Palfreymu. Bol oveľa vzhľadnejší, ako si Palfrey uvedomoval, nemal na sebe zbytočného mäsa, no už nebol utrápený ani vyčerpaný. Oči sa mu usmievali a pohyboval sa uvážene a pomaly.
"Ahoj!" pozdravil.
"Ahoj, Jaké. Ako vám to ide?" Palfrey sa ho vždy na to pýtal, občas aj ostatní zo skupiny. Bruton stál a hľadel na plošinu, akoby chcel vedieť, o čom sa hovorí.
Marle povedal zľahka: "Je to hotové."
Palfrey zízal: "Hotové?"
"Funguje to," oznámil Marle. "Chytím atmosferické vlny a časový signál z Phoenixu. Máme teraz rádio, Sap."
Palfrey cítil, ako sa ho chytá vzrušenie.
"Počuli ste nejaké správy?"
"Nie," odpovedal Marle. "Myslím, že vy, ja a hádam Stepan by sme sa mali striedať, ale ostatným by sme nemali povedať, že je to hotové. Je to pozoruhodné," pokračoval Marle, "ale nikdy som nepoznal také šťastné spoločenstvo, Sap. Hádam je to preto, že každý dostáva rovnaký diel. Nemyslíte?"
"Každý pracuje rovnako," povedal Palfrey a pokúsil sa o úsmev. "Áno, Jaké. My dvaja si to zatiaľ necháme pre seba. Poviem o tom Stepanovi, len čo sa budem môcť rozprávať s ním bez toho, aby si Corny myslel, že pred ním niečo skrývame." - Teraz sa usmial naozaj.- "Prejdime tam." Šiel s Marlom, stál s telefónnym slúchadlom na uchu a hľadel na ostatných, ako pracujú. Stál tak, aby nevideli, čo robí. Srdce mu rýchlo bilo, až to bolelo. Počul kedysi známe zvuky - drobné pukanie, syčanie, píp, píp, píp a vysoký tón, ktorý nepochybne pochádzal z vysielačky, čo bola mimo ich dosahu. Bolo dvanásť hodín napoludnie a všetky miestne stanice by vysielali, tu v Amerike niektoré vysielania bežia vo dne v noci.
Píp-píp.
Marle povedal: "Urobím amplión, len čo budem môcť, a potom to môžeme povedať ostatným a vždy budeme mať nejakého poslucháča. Súhlasíš?"
"Výborne," povedal Palfrey.
Počas siedmich dní, čo počúvali, nezachytili z éteru žiadny zvuk okrem tých, ktoré už počuli.
O dva týždne sa Palfrey a Bruton. vyškriabali džípom k pumpe pri Waterhole. Navonok sa zmenilo veľmi málo. Púšť sa rozprestierala navôkol a diaľnica z východu na západ bežala, kam len oko dovidelo, ale nikto na nej nebol. Pri čerpacej stanici stálo deväť áut, akoby sa tam boli zastavili na benzín a olej, ale bolo vidno, že majú chladiče puknuté a rozbité. Ich majitelia odišli pešo na východ alebo na západ? Alebo šli peši? Po človeku ani stopy. Na dverách reštaurácie bol stále veľký nápis ZATVORENÉ.
"To je teda odpoveď, Sap," povedal Bruton škripľa-vým hlasom. "Myslím, že aj na nádej je škoda času. Poďme naložiť tie zásoby. Čím skôr budeme preč odtiaľto, tým budem radšej."
"Spravíš mi niečo?" spýtal sa Palfrey.
"Len povedz," povedal Bruton. "Iba čakám na príležitosť ospravedlniť sa ti za to, že som s tebou stratil vtedy nervy."
Palfrey sa zaškeril.

"Počkaj, kým ti to nepoviem. V džípe mám vody dosť na týždeň, aj do chladiča. Vezmeš džíp späť do údolia a vrátiš sa po mňa. Vezmem si auto a zaveziem sa do Las Vegas, čo je vôbec najbližšie mesto, a zistím, čo sa tam stalo."
Bruton sa zamračil.
"To je robota pre dvoch," povedal.
"To je pravda," súhlasil Palfrey, "ibaže nemôžeme riskovať, že stratíme dvoch."
"Skôr si môžu dovoliť stratiť mňa ako teba."
"Ak sa nevrátim, môžeš skúsiť sám," povedal Palfrey. "Preto sme tu, Corny."
Bruton povedal: "Dopekla s tým, keby som mohol, tak ťa nenechám ísť."
Auto hladko bežalo po diaľnici, na ktorej nebol takmer nijaký piesok. Palfrey udržiaval ručičku tachometra na štyridsiatke, aby šetril vodou v chladiči, pretože sa ešte vždy vyparovala. Motor ticho bežal a pneumatiky svišťali. Po hodine uvidel akési cestné navestia a ďalšiu benzínovú stanicu a reštauráciu, ale boli zavreté a tucet áut stálo okolo púmp. V jednom aute sedel človek, opretý dozadu a tuhý ani mramorová socha. Palfrey vystúpil, prezrel ho a uvidel starú známu remeňovitú pleť a úplnú vycivenosť.

Pri najbližšej pumpe natankoval a pozoroval, ako benzín víri v sklenom ukazovateli.
O tridsať mi r ďalej na úpätí High Sierras bolo mestečko. Ešte než došiel do obvodu mesta, videl opustené domy, niektoré s dvermi dokorán, opustené benzínové stanice, prázdne garáže s nápismi VOĽNÉ MIESTA, obchodné domy s obrovskými hromadami potravín za výkladmi. Pomaly prešiel obcou. Šiel okolo nie jednej, ale tucta mŕtvol, všetko starí ľudia, ak hádal správne a predpokladal, že odmietli odísť z mesta. Prechádzal okolo obchodov s výkladmi plnými tovaru a spomalil iba pri obchode s rádiami a televízormi, s mŕtvymi ampliónmi a prázdnymi obrazovkami. Šiel alejou stromov, ktoré tu pred rokmi zasadili a polievali ich vodou Zavodňovacej spoločnosti pri Mudskom jazere: všetky listy boli hnedé a opadané, všetky vetvy ovisnuté.
Nijaký život nevidel.
Neboli tam nijaké vtáky, ani zvieratá, ani ľudia.
Uvidel škaredý obrázok rozbitých výkladov, rozbité dvere; dôkazy rabovačiek tými, ktorí si mysleli, že si môžu nahonobiť majetoček do budúcnosti, ktorá nemala prísť.
Viezol sa ďalej.
Každá dedina a malé mesto vyzerali rovnako. Všetky mali trpký uvítací nápis na okraji: Mountain City vás víta ... Dajte deťom oddýchnuť ... Rotariánsky klub v Mountain City vás víta. .. Zjednotené cirkvi v Mountain City vás vítajú ...
Ďalší mŕtvi.
Bolo už skoro tma, keď Palfrey došiel do Las Vegas a našiel ulice čierne a opustené. Tu bývali kasína a kluby otvorené dvadsaťštyri hodín denne, trblietali sa tu obrovské svetelné nápisy a zvali návštevníkov k stolom alebo hracím automatom. Ani nápis SVADOBNÁ SIEŇ nebolo vidno, iba hviezdy svietili na toto mŕtve mesto.
Vedel presne, čo urobí.
Bol tu asi pred rokom a vtedy ho vzali do rádiovej vysielačky, aby poslal správu do Londýna. Vedel presne, kde to je - takmer až v púšti za Zlatou míľou. Videl veľké hotely, tmavé obrysy oproti oblohe a bledú púšť, keď vystúpil z auta a pozrel na budovu, ktorá mala byť celkom rozsvietená.
Hlavná brána bola otvorená.
Kráčal širokými chodbami do vysielacej miestnosti, otvoril dvere a uvidel muža, ktorý sedel pri vysielačke so slúchadlami na ušiach; iste tu bol celé týždne. Chemické látky v otrávenom vzduchu ho mumifikovali, to bolo všetko. Vedia neho bol núdzový prijímač.
Palfrey ho zapol, potom vykrútil slúchadlá mŕtvemu z prstov a nasadil si ich na hlavu. Srdce mu znovu skákalo, pretože nevedel, či má dôvod dúfať, ale v mysli mal nádej.
Začul atmosferické zvuky a vysoký skučivý zvuk také isté, aké bolo počuť Marlovým rádiom v údolí. Pozrel na hodinky: bolo jedenásť hodín. Ak odniekiaľ vysielajú správy, je pravdepodobné, že ich budú púšťať o tomto čase.
Palfrey čakal v hroznom tichu a hľadel na skrivené prsty muža, ktorý zomrel, keď zomrela civilizácia. Pozoruhodné bolo, že hoci v srdci poznal pravdu, nemohol ju prijať; je to len ojedinelý prípad; vonku z tohto hrobu musia byť pulzujúce mestá, preplnené chodníky, plné obchody.
Musia.
Musia.
Ako sekundy tikali, bolo ticho, a keď jeho hodinky ukazovali presne jedenásť, cítil sa, ako sa vtedy musel cítiť Bruton. Bol by strhol slúchadlá z hlavy a hodil ich cez izbu, rozkopal vysielačku, prijímač, všetko, bol by vyskočil a kričal a reval, aby prerušil toto hrozné ticho.
Začul tri zapískania ... Začul hlas.

Tu rezervácia v Skalistých horách, volací kód 102, vysielame pre nadviazanie spojenia, prosím, odpovedzte, ak ste ešte v prevádzke. Správu zopakujeme o pätnásť minút vo francúzštine a skrátené správy budeme vysielať každých päť minút v nemčine, čínštine, španielčine a portugalčine.
Tu rezervácia v Skalistých horách, volací kód 102, oznamujeme, že za posledných dvadsaťštyri hodín sa snehová čiara nezmenila a ostáva vo výške tisícsto-dvadsať stôp. Prieskumové skupiny zašli až na deväťtisíc stôp a zistili, že rýchlosť vyparovania je približne stabilná. Zásoby potravín sú hojné, voda zo snehu úplne postačuje, zvieratá kypia zdravím, zásoby liekov sú dostatočné. Hliadkové lietadlá oznamujú, že nenašli nijaké znaky života niže desaťtisíc stôp v mestách či na vidieku a možno predpokladať, že niže desaťtisíc stôp nieto života.
Nieto života ...

Palfrey sedel meravo so slúchadlami na ušiach. Počul signály na odpoveď z táborov na Aljaške, v Jaspere, na Mount Rainieri. Neboli žiadne v okruhu Sierry Nevady, nič nablízku, ale zachytil dve odpovede zo Švajčiarskych Alp, jednu z tábora Jungfrau a jednu z priesmyku Stelvio.
Počúval tieto hlasy, čosi ako novodobá Babylonská veža a jeden za druhým, pokiaľ rozumel, potvrdzovali, že "niže desaťtisíc stôp nieto života".
Ale takýchto táborov bolo zo desať a môže ich byť oveľa viac. Boli tam lietadlá, potraviny, vedci a jeho úlohou bolo nájsť ich a povedať im, čo vie; zaniesť im suagury; priniesť život späť.
Pretože svet nebol ešte celkom mŕtvy.

HLAD

Už dlhé roky sa hlása, vyhlasuje a prerokúva problém miliónov hladujúcich ludí. "Najbližších dvadsaťštyri až dvadsaťsedem rokov bude najkritickejších," povedal včera večer v New Yorku doktor Binay Sen, generálny riadite! Oddelenia pre potraviny a poľnohospodárstvo pri OSN. A varoval: "Ak sa množstvo výroby potravín podstatne nezvýši, musíme sa pripraviť na štyroch apokalyptických jazdcov..."

The Times, streda 19. októbra 1966

1 Muž, ktorý sa bál králikov
Neil Anderson nebol nejako zvlášť mohutný ani vysoký, no keď kráčal po poľnej ceste, na anglickom vidieku, jeho telesná sila a hybkosť boli zjavné. Žena, čo sedela za volantom starého dodávkového hillmana, zaparkovaného v tieni veľkého duba, oceňuj úco naňho pozerala. Keď sa priblížil, všimla si, že je aj pekný, a rozmýšľala, prečo ide peši, kam sa uberá a či sa zastaví a príjemne s ňou strávi chvíľku času. Na jačmennom poli, pováľanom vetrami a poubíjanom búrkami, pracoval jej muž na kombajne. Bolo už takmer šesť hodín a prišla poňho, aby ho odviezla domov.
Anderson sa priblížil a usmial sa. I ona sa naňho usmiala, prirodzene a srdečne.
Zastal pri spustenom okne auta.
Videla, že je rozrušený. V jeho pohľade bola úzkosť, možno i strach, keď sa obzeral dookola.
"Prepáčte, že sa spytujem, ale ste tu už dlho?"
Spoznala, že hovorí cudzím prízvukom.
"Asi desať minút," odvetila, a aby to nebolo také strohé, dodala: "Čakám na manžela."
"Ach tak! Nezbadali ste niečo čudné?"
Páčilo sa jej, ako hovoril, aj on sa jej páčil, ale jasne na ňom videla, že sa čohosi bojí. Manžel ju pokladal za najtriezvejšiu ženu na svete, a ona taká naozaj bola, no vedela aj porozumieť človeku a pochopiť ho, a vnútorným pohľadom odhadla ľudí, čo nebolo vždy také ľahké.
"Nie. Všetko ako obyčajne," odvetila.
"Myslím, na poli. Alebo pod stromom, keď ste pod ním zastali."
"Videla som len dva králiky, niekoľko vrrbcov, zopár vrán a bažanta," ubezpečovala ho, "a to nie je nič neobyčajné."
Vytreštil na ňu oči.
"Králiky?" opakoval po nej.
"Dva," ukázala na cestu, čo viedla k železnej bráne. "Vyskočili z trávy a hneď sa v nej zase stratili, len čo som prišla. Chcete si zapoľovať na králiky?"
V hlase mu zaznela netrpezlivosť. "Koľko králikov . .. ste hovorili?"
Prečo sa tak zaujíma o králiky?
"Dva."
"Mohli by ste mi presne ukázať, kde ste ich videli?"
Prečo sa, preboha, cudzí človek, idúci poľnou cestou, tak upriamuje na králiky? Pre ich kožky? Odolala pokušeniu spýtať sa ho a ukázala k železnej bráne, cez ktorú jej manžel Davicf vyšiel na pole s hrkotajúcim strojom. Brána bola zatvorená; vždy ju zatváral, či už dobytok bol na poli, alebo nie.
"Tamtohľa," ukázala Betty Fordhamová.
"Ďakujem," povedal chlap vážne a dôstojne zdvihol klobúk.
Zmätená, zvedavá i cítiaca s ním, pozerala, ako neznámy odchádza k bráne. Započúvala sa do trilkovania vtákov, šepotu vetra nad obilím a do štrngotu kom-bajna. Zrazu si Betty všimla, že chlap sa teraz vlastne zakráda. Keď sa priblížil k bráne, zdalo sa, že si čupol a opatrne pozeral pred seba - akoby sa báí toho, čo v nasledujúcej chvíli uvidí.
Čo sa mu stalo? spýtala sa Betty v duchu a do mysle sa jej vkradol nepokoj - dokonca obava. že by bol ušiel z blázinca?

Keď si znova pripomenula jeho čistý pohľad, z ktorého mohla vyčítať iba nezištnosť, upokojila sa. No jeho správanie bolo od samého začiatku akési nenormálne. Obozretne sa skláňal a skúmal pôdu okolo brány, mokrú trávu po daždi, došliapanú kopytami dobytka, dogniavenú kolesami vozov, poľahnutú pod páperovitý-mi chumáčmi sena. Nijaký detektív by neprezeral zem dôkladnejšie.
Detektív? Možnože je to ...
Zrazu prudko ustúpil - tak náhle, že jeho pohyby ju ohromili. Takmer spadol. V tej chvíli skočil naňho králik. Tento útok sa podobal zúfalému útoku hladom hnaného potkana s celou surovou krutosťou, lebo zviera skočilo chlapovi rovno na hrdlo.
Betty Fordhamová sedela v aute ako pribitá.
Chlap v sebaobrane dravo schmatol králika, odtrhol si ho od hrdla a prudko ho odhodil. Malé telo preletelo ponad bránu. Neil Anderson sa tackal späť a na rukách mal svetločervené škvrny. Zastal, vypleštal oči na zem, akoby očakával, že ho králik znova napadne.
Bolo to až neskutočné! Králik ...!
Zrazu sa chlap rozbehol k Betty, a ako utekal, videla súčasne tri veci - niekoľko ďalších králikov vyskakujúcich naňho, krv na jeho rukách a krku a hrôzu v jeho očiach. Okamžite si uvedomila, že sa k nej zúfalo pokúša dobehnúť, skôr ako ho dohonia králiky, že v aute vidí svoju záchranu. Teraz rovnako vystrašená ako on, prudko otvorila dvere tesne predtým, ako pribehol k autu. Tri králiky mu boli v pätách, jeden z nich strmo doskočil a zahryzol sa mu do členka. Chlap ho odkopol, vliezol do auta a zabuchol dvere. Začula piskot akoby od bolesti.
"Okná!" vyrazil zo seba. "Okná! Nech sa sem nedostanú!"
Okno na jej strane bolo celkom spustené a dva králiky - králiky - naň vyskakovali. Zachvátená jeho strachom, schmatla kľučku a horúčkovito ňou krútila, lebo počula škrabanie na dverách. Vzadu sedel chlap, vzdychal, triasol sa a krv mu pomaly vytekala z dohryzeného a hlboko doškriabaného hrdla a rúk.
"Telefón," zamrmlal, "musím telefonovať."
Najbližší bol v hostinci U husi, na križovatke, asi míľu po ceste.
"Telefonovať... ! Prosím vás, ponáhľajte sa!"
Držal si ruku na hrdle, usiloval sa zastaviť krv. Oči mal vytrestené. Znova jej mysľou prebehla strašná myšlienka: že je blázon. Aj keď myslela na toto, zapla motor a stlačila štartér. Ci je už blázon, alebo nie, potrebuje lekára. Nesmie premárniť ani chvíľu a musí sa čo najrýchlejšie dostať k telefónu. Naštartovala, všetko robila rýchle, s dokonalou šoférskou zručnosťou, hoci ešte vždy bola zhrozená a nepovedala ani slovo. Uprene hľadela dopredu cez široké sklá, ale králiky už nevidela.
Boli to králiky, no v ich výzore a správaní bolo čosi zvláštne. Pred očami mala obraz toho, čo práve zažila, ako scénu z filmu, zmätenú spleť horúčkovitých pohybov chmátajúcich labiek, stisnutých pier...
Pery! Králiky predsa nemajú pery ako ľudia, ale tieto mali! Ze by to bola halucinácia? Naozaj videla pery a tváre, čo sa väčšmi ponášali na drobné ľudské tváričky ako na pysky králikov?
"Povedzte polícii, aby informovali doktora Palfreyho," pomaly hovoril chlap. "Prosím vás, zapamätajte si, doktora Palfreyho. Povedzte, že som nevedel, že sú smrteľne nebezpečné. .. ale videl som jedného, ako zabil psa. Potom som sa začal báť. Musíte si zapamätať.. . doktor Palfrey. - Prosím vás, zopakujte to meno."
Nepozrela naňho, ale zopakovala:
"Doktor Palfrey. P-A-L-F-R-E-Y."
"Presne tak," súhlasil, a zdalo sa, že vzdychol.
Betty nevládala triezvo rozmýšľať a navyše išla takou rýchlosťou, že videla rozmazané nielen listy hlo-hových plotov po oboch stranách, polia, stebla trávy, vtáky, ale dokonca aj oblohu a vzdialené vrchy. Auto sa rútilo a zrazu si uvedomila, že ju zachvátila panika.
Divoká rýchlosť bola odrazom mužovho strachu a celej príhody.
Spomalila, keď vychádzala na hradskú pri živom plote, za ktorým sa vynoril hostinec U husi, týčiaci sa oproti oblohe. Bridlicové škridle a sivá omietka boli temné, hoci sa kúpali v slnku, ktoré sa jagalo v oknách a pohlcovali ho strechy dvoch dlhých kôlni. Pred hostincom bolo prázdno, nestálo tam nijaké auto. Telefónne stĺpy, pozapichované po celom vidieku ako zápalky v bledozelenej plastelíne, medzi ktorými je napnutá nitka, jej pripomenuli chlapa na zadnom sedadle, ako mrmlal: telefón, telefón. Obzrela sa dozadu.
"Ach, nie!" vykríkla.
Meravo ležal v kúte, ruky mal rozhodené ako panák, ústa ochabnuté, oči vytreštené. Po prvom šoku si uvedomila pravdu. Muž bol mŕtvy. Jasnočervená krv sa mu ligotala na hrdle. Betty bezmyšlienkovite zamierila k ošarpanému, spustnutému hostincu. Stlačila klaksón a jeho prenikavý tón šľahol do ticha. Nikto sa neukázal. Pomaly, podopierajúc sa lakťom o operadlo, vyšla z auta a otvorila zadné dvere. Načiahla ruku, aby chlapovi ohmatala pulz, hoci si bola istá, že nijaký ne-zachytí.
V bočných dverách hostinca U husi sa zjavil Jacob Gosling, v poradí piaty z rodu, majiteľ hostinca U husi, ktorý tak pomenoval jeho praprastarý otec. Bol to malý tmavovlasý, nevľúdny človek, ktorého nikto nemal rád, hoci nemal príčinu nemať ho rád.
"Čo je?" zakričal tvrdo.
"Poďte sem, Jaké. Ponáhľajte sa," prosila.
Približoval sa nenáhlivým sedliackym krokom. Ustúpila od neznámeho, ktorému už nebil pulz, čo uhynul ako zaklaté prasa - a naozaj tak veľmi krvácal? Keď odstúpila od auta, uvidela na okne červenkasté znaky - akési číslice.
Telefón ...
Jakove kroky škrípali na roztrúsenom štrku.

"Čo sa stalo, Betty?" Nazrel do auta a jeho tón a správanie sa hneď zmenili. "Panebože, čo sa stalo?"
Králiky ho napadli. Bolo to neuveriteľné.
"Ja ... ja neviem. Stál pri veľkom dube. Chcel telefonovať ..."
Betty Fordhamová robila prestávku za každým slovom, ťažké jej bolo ich vysloviť. "Vidíte to číslo?" ukázala naň.
Jaké civel pred seba zahmlenými, doširoka roztvorenými očami a s pootvorenými ústami.
"Je to S 1234 X," prečítal. "Es, jedna, dve, tri, štyri, iks. - Es!"
"Salisbury?"
" Southampton ? "
"Je to londýnske číslo?"
"Alebo shaftesburské?"
"Jaké!" vykríkla zrazu Betty. "Mám strach, že som sa zbláznila. Videli ste. .. videli ste už niekedy tchora napadnúť králika?"
"Čo je to za hlúpa otázka? Tisíc ráz."
"Králik napadol tohto muža!"
Goslingove sivé oči sa rozšírili, zjavil sa v nich údiv a on znova otvoril ústa. Nepovedal nič, no vedela, že jej slová berie ako blúznenie hysterickej ženy. A nemá napokon pravdu? Veď keby v aute nebolo to telo, mohla by si myslieť, že jej naozaj preskočilo. Ale telo tu ne-vyvrátitelne bolo. Jasne si uvedomovala Jacobovu nedôverčivosť a nervózne povedala:
"Skúsite vytočiť to číslo?"
"Mal by som zavolať lekára ... a políciu. Políciu," opakoval Jacob Gosling, akoby to bola nová a veľmi dôležitá myšlienka. "Toto je záležitosť pre políciu. To, samozrejme, viete aj vy, pravda?"
"Skôr ako o pol hodiny sa sem nedostanú."
"A oni by potom mohli zatelefonovať na to číslo," poznamenal Jacob a ona podľa toho, ako sa tváril, spoznala, že už sa rozhodol. "Necháme ho v aute, ani sa ho nedotkneme. Počkáme na políciu." Nezmenil by svoje rozhodnutie za nič na svete, keď sa už raz rozhodol, pričom vedel len to, čo mu povedala ona. Chytil ju za lakeť a viedol pevne, rozhodne a priam láskavo k hostincu U husi. Bolo neskoré popoludnie a slnko pálilo. O hodinu sa začnú schádzať prví hostia.
"Jaké, počúvajte ma ..."
"Budem počúvať, keď budem telefonovať," prehodil ľahkým tónom.
"Jaké, verte mi, naozaj ho napadli králiky."
"Veď hej, už ste mi to povedali," odvetil chlácholivo.
"Jaké, nezáleží na tom, či mi veríte alebo nie. Povedzte polícii, aby poslali po doktora Palfreyho. A... povedzte im, že toho chlapa zabili králiky s ľudskou tvárou. Jaké, prosím vás."
Vošli do tmavej úzkej chodby. Na vzdialenom konci pri otvorených dverách bol na stene telefón.
"Poviem im," sľúbil. "Ako ste vraveli to meno?"
"Palfrey. Doktor Palfrey."
"No dobre. Choďte si sadnúť." Jedny dvere viedli do baru. Boli tam pohodlné kreslá potiahnuté červenou kožou a stoly pokryté sklom. Mosadzné uchá na pivových pohároch sa leskli ako vyleštené zlato a za pultom sa trblietali fľaše.
"Obslúžte sa niečím," volal za ňou.
Nemala chuť piť. V mysli jej čosi vŕtalo a sužovala sa, že si na to nemôže spomenúť. Hodila sa do kresla, Jaké stál chrbtom k nej a vytáčal číslo. Na čo to len zabudla?
Jaké hovoril: "Tu Jacob Gosling z hostinca U husi ... je tam inšpektor. .. áno, dajte mi hoci aj toho . . . seržant, tu Gosling z hostinca U husi.. . chcem vám oznámiť zločin .. . teda smrť . . . istá pani Fordhamová, žena toho farmára, ktorý .. . áno . . . pani Betty Fordhamová práve prišla a v aute má mŕtveho chlapa .. . áno, seržant, ako vravím mŕtveho chlapa.. . tvrdí, že ho napadli králiky ... áno, povedal som králiky ... hovorím vám len to, čo viem od nej ... nie som očitým svedkom .. . Prv ako zomrel, chcel telefonovať a napísal na okno auta číslo... napísal ho krvou. Chcel, aby ste informovali doktora Palfreyho." Jacob po celý čas hovoril rovnakým, monotónnym hlasom, a dokonca aj slová "napísal ho krvou" vyzneli akosi bezvýrazné. A ver-klikoval ďalej: "Prvé písmeno je S . . . áno, es, potom jeden, dva, tri, štyri, iks..."
Zmĺkol. Podľa toho, ako sa plecnatý a urastený hostinský správal, Betty zbadala, že utrpel šok. Keď sa znovu ozval, hlas mal o niekoľko tónov vyšší.
"Správne, es, jeden, dva, tri, štyri, iks, napísal to krvou . .. Áno .. . Bola sama, pokiaľ viem . . . Áno, veľký dub neďaleko Duck Lane. . . Na ceste k farme Fordha-movcov..."
Dave! Dave ostal na poli. To je ono! Na to si nemohla spomenúť.
Betty vyskočila z kresla, pred očami sa jej premietol živý a jasný obraz skáčucich zúrivých králikov s ostrými zubmi, a hneď si uvedomila, že by mohli napadnúť aj Dáva. Za každú cenu ho musí varovať. Vybehla na chodbu, keď Jacob hovoril:
"Áno, počkám vás. Ponáhľajte sa."
Mykala ho za rukáv, skôr než zložil slúchadlo, z tváre jej sršal nepokoj, strach, starosť.
"Dave je na poli!" kričala. „Musím ísť poňho. Čaká ma, bude ma čakať práve tam, kde sa to stalo. A nemôžem ísť sama, prosím vás, poďte so mnou!"
Tvrdé, zahmlené oči stvrdli ešte väčšmi, na chvíľu stisol pery, potom ich uvoľnil.
"Musíme počkať na políciu," povedal s miernou tvrdohlavosťou. "Nič sa nedá robiť, teraz musíme len čakať na políciu."

2 Muž, ktorý sa cítil ako Gulliver

Dávidovi Fordhamovi bolo horúco, cítil sa unavený, ale spokojný so svojou prácou, i keď trochu zmätený. Urobil viac roboty, sám - bez pomoci - ako očakával. Obilie pobité búrkou nazvážal do jedného kúta poľa, a ak sa počasie udrží, zajtra robotu dokončí. Zliezol z veľkého nemotorného stroja, čo vykonal prácu za mnohých ludí, utrel si čelo a v duchu si zaprial: Keby mi bolo ostalo aspoň trochu studeného čaju, hoci vedel, že Betty určite bude mať fľašu čohosi so sebou. Betty Spoľahlivá - vždy predvídala každú jeho túžbu. Nech je za to požehnaná. Nepremokavou plachtou zakryl najháklivejšie miesta na kombajne, priviazal ju o kolesá a pobral sa preč.
Urobil dva-tri kroky a zastal, pretože rovno pred ním bola vo vysokom jačmeni slabá, úzka stopa. Nevyzeralo to na stopu nijakého známeho zvieraťa. Králiky, myši, potkany, hraboše a líšky zanechávajú slabšie stopy, mačky zas oveľa zreteľnejšie. Zajace chodia na takéto polia, a ak by sa v poslednom čase boli tadiaľto prehnali, bol by si to už všimol, a teda bol si istý, ako si môže byť len vidiečan, že nijaký zajačí vpád tu nebol.
Potom čo, alebo kto zanechal tie stopy?
Boli tu tri cestičky, čo sa črtali oproti temnejúcim lúčom slnka, všetky viedli k veľkému dubu, kde by mala čakať Betty. Videl jeho korunu - tmavé lístie, vzdialené asi na štvrť míle.
Najzáhadnejšie neboli samotné stopy, ale to, že pred pol hodinou ich tu nebolo. Sám predsa viedol kombajn okolo tohto miesta a nemohol ich nezbadať.
Neušla mu ani taká podrobnosť, že sa začínajú asi tridsať stôp vo vnútri nepokoseného jačmeňa. Prechádzal po pás vysokým obilím, cestu si vyberal starostlivo; a tri stopy sa začínali záhadne uprostred ničoho. Pôvodne sa rozhodol, že pôjde chvíľku cez pokosený kúsok, potom po kraji poľa, ale teraz ho stopy tak zaujali a zmiatli, že bol v pokušení ich sledovať. Doterajšia škoda bola malá, určite by si urobil väčšiu, a preto váhal.
Vykročil.
Takmer v tej istej chvíli počul za sebou ostré rinčanie lámajúceho sa kovu. Obrátil sa. Len niekoľko stôp od neho sa kombajn náhle naklonil, a už aj sa predné kolesá zaborili o stopu alebo i viac do pevnej zeme. Dáva Fordhama to ohromilo, zastal s ústami otvorenými od údivu.
Nič nemohol urobiť, aby zastavil stroj. Kombajn ťažkopádne, ale takmer majestátne klesal ako velikánska loď. Postupne sa. zarýval do zeme prednou časťou, kým zadná časť i s kolesami trčala nad zemou.
Prvé, čo prišlo Fordhamovi na mysel, bolo, že sa prepadáva pôda. Pred niekoľkými mesiacmi počul o niečom podobnom - zem sa prepadla na mieste bývalého starorímskeho pohrebišťa neďaleko Salisbury. Predpokladalo sa, že v susedstve budú ešte nejaké nezma-pované pohrebištia, ale nevedel o nijakom tu, v blízkosti Tifordu. On i jeho rodina obrábali toto pole viac ako tridsať rokov a preháňali po ňom všetky druhy strojov. Ba čo viac, raz sa používalo ako tréningová plocha pre tanky; teda nijaké podzemné diery alebo jaskyne nemohli ostať neobjavené.
Trochu podišiel, rozmýšľal rýchlo, ale zmäteno, ešte vždy nebol schopný uveriť tomu, čo videl na vlastné oči. Stroj, čo tak starostlivo pozakrýval, stál teraz ako opitý na pôde, ktorá sa znížila najmenej o tri stopy. Pred každým krokom vždy na okamih zastal, pretože bol mocný chlap, veľmi ťažký na svoju výšku, a ľahko by mohol vpadnúť do nepevnej zeme. Pôda sa síce zdala dostatočne pevná, no dával pozor, aby sa nechytil na vnadidlo falošného pocitu bezpečnosti.
Stroj ustavične vŕzgal a tak odháňal havrany oddychujúce na jeho odkrytých častiach. Havrany krákajúc splašene poodlietali, ale postupne sa naň zase pousádzali.
Fordham počul neďaleko iné, odlišné zvuky, čo sa podobali aj nepodobali na ludské hlasy. Nikoho tam však nebolo, ani nikoho nevidel prichádzať. Zdalo sa, že hlasy a zvláštne prenikavé skučanie vychádzajú spod neho alebo spod znehodnoteného stroja. Záhadná nehoda a jej vplyv na zajtrajšiu žatvu, všetko, čo sa prihodilo, náramne ho rozčúlilo. Nejakí mladí blázni vykopávali kosti! Joj, či by ich len s chuťou nafliaskal!
Vtom zbadal, že pri najbližšom kolese sa čosi hýbe. Vyzeralo to ako dieťa alebo ako škriatok. Určite to malo ludskú podobu, hoci to bolo také malé. Zjavilo sa to iba na chvíľu a hneď zmizlo. Fordham si nestačil všimnúť tvár, postrehol len vrch hlavy a krivku tenkého tielka. Rovnako ako jeho žena, no z inej príčiny, ani on nevedel, či je to halucinácia, keď videl veci, ktoré tam predtým neboli.
Skučanie neprestávalo.
Rozmýšľal: Musím im pomôcť. Preboha, pod kombajnom sú deti! Zabudol, že je nebezpečné kráčať p) zjaz-venej pôde. Cítil, ako sa mu noha preborila cez kôru zeme pokrytej strniskom. Usiloval sa nejako zachrániť, ale nepodarilo sa mu to. Rukami tápal vo vzduchu, srdce sa mu zvieralo úzkosťou. Prepadol sa.
Nepadol hlboko, bol asi po pás v zemi; mohol vytiahnuť ruky a bez námahy sa dotknúť strniska. Musí sa odtiaľto dostať, zem pod ním sa zdala pevná. Stonanie a skuvíňanie zosilnelo, a skôr ako sa pokúsil vyslobodiť, uvedomil si, že zvuky vychádzajú zo zeme. Zaprel sa rukami a chcel vyliezť, ale takmer v tej istej chvíli sa zem pod jeho váhou preborila. Ako pôda klesala, hlasy mocneli, boli ostrejšie, prenikavejšie. Plevy z pokoseného a pomláteného obilia sa rozvírili a napoly ho oslepili, čím len znásobili pocit mátožnej vidiny. Postupne, ako sa plevy usádzali, začal rozoznávať jednu vec od druhej.

Vyzeralo to ako spustošenie po bombardovaní alebo po zemetrasení. Pred očami mal kúsky tehál, rozličné úlomky, kamene a hlinu nazhŕňané na jednu kopu. Dookola boli ruky, nohy, hlavy a kusy tiel desiatok drobných ľudí. Niektoré tvory rozhrabovali úlomky, aby sa vyslobodili. Ruky a líca mali doškriabané do krvi, strach a hrôza sa im zračili na drobných tvárach.
Musí to byť sen, tuho rozmýšlal Fordham.
Cítil sa ako Gulliver medzi Liliputánmi, ale Gulliver nikdy nevidel takúto tragédiu. Bolo to čosi ohavné, vidieť toľko ľudí pod troskami, hoci priestor, čo sa prepadol, bol skutočne celkom malý, o nič väčší ako jedna z jeho kôlni.
Musím ísť po pomoc, pomyslel si.
Neverím, že to čo vidím, je skutočné. To nie je možné.

Potom si všimol dvoch trpaslíkov, ako naňho zlostne gánia.
Musím sa odtiaľto vyslobodiť a priviesť pomoc! Predsa nemôže byť podkopaná všetka pôda. Odvrátil sa od hrôzostrašného obrazu a nahlas povedal:
"Vykopem ich vlastnými rukami!"
Len čo sa takto rozhodol, dal sa do práce, a zrazu akoby drobné bytosti pochopili, čo robí, a prestali sa samy vyslobodzovať. Zaryl rukami do trosiek, vyhrabal jedného tvora a vyložil na povrch. Myse! mu odmietala všetko, čoho svedkom boli oči. Pripadalo mu to, akoby sa hral s bábikami, premiestňoval ich, nádherne vyrobené, krásne modelované, nahé - len s bedernými rúš-kami. Hladké, biele tielka boli kde-tu poškriabané.
Fordham položil "bábiku" opatrne na zem.
"Nič si z toho nerob," riekol, "budeš v poriadku."
Zachránil ďalšiu a ďalšiu, hlúpo rozmýšľajúc: Sú to muži. Rozhodne to boli dokonalé modely dospelých mužov, dokonca pekných, ale že boli takí malí, nútilo ho premýšľať o nich ako o bábikách. Zakrátko ich vyslobodil dvadsať, ba i viac, horšie však bolo vytiahnuť tých, čo boli pod troskami. Nahmatal ďalšieho, vyťahoval ho a striasal z neho špinu. Bol už mŕtvy.
Preložil ho na druhú stranu, ďalej od živých. Pracoval bezmyšlienkovite a stále nechcel veriť tomu, čo sa deje, mal pocit, že je to len mátožný sen, z ktorého sa každú chvíľu zobudí. Bolo tam približne toľko mŕtvych ako živých. Unavil sa rýchle, ale nezastal, lebo si nevedel ani predstaviť, koľko ich tam ešte môže byť. Potom zbadal, že niektorí z tých, čo zachránil, tiež pomáhajú. Niesli maličké ryle, čakany, lopaty. Okamžitá pomoc bola taká prekvapujúca, že si ani neuvedomil zvláštnu skutočnosť - že majú nástroje.
Kopali tunel.
Najprv vôbec nerozumel prečo, ale nebolo dôvodu, aby ich v tom zastavoval. Po niekoľkých minútach spoznal, že v tom, čo robia, je presný, jasný zámer. Pre-kopávali cestu k inej podzemnej komore. Pracovali rýchlo, no veľmi opatrne.
Fordham nazrel do zväčšujúceho sa otvoru a naskytol sa mu ohromujúci pohľad.
Videl izby a chodby, starostlivo vyprojektované na pláne miniatúrneho domu. V izbách bolo natlačených viacero drobných tvorov. Niektoré boli muži, ale väčšinou ženy - niečo nad stopu vysoké, no tiež pekne stavané, s dlhými a dosť vlnitými vlasmi. V jednej izbe bolo niekoľko žien a zo tucet ešte menších tvorov, čo neboli väčšie ako jeho malíček. To boli deti.
Pokiaľ bol Fordham schopný rozmýšľať, predstavoval si, že tento dom alebo činžiak postavili vo vyhĺbenej pôde a povrchová vrstva hliny bola strechou. Steny izieb boli asi dve stopy vysoké. Najprv museli vykopať jamu a potom postaviť priečky.
Zachránení muži chodili medzi učupenými ženami a pravdepodobne ich upokojovali, hovoriac hlbokými hlasmi, ktoré však zneli zoslabnuto - ako zvuky z rádia, v ktorom sú takmer vybité batérie* Starostlivosť, akou zahŕňali ženy, bola celkom výnimočná. Taký bol aj ďalší pohľad do tejto neuveriteľnej osady. Muži sa začali šplhať po povrazových rebríkoch visiacich z povaly, a až teraz Fordham zbadal, že steny a povala sú vystužené papradím, jačmennými steblami, kukuričnými šúľkami, listami a halúzkami ako v obrovskom hniezde. Dlho pozoroval túto húževnatú prácu, až kým ho to neunavilo. Potom sa znovu prehrabúval v troskách, aby sa presvedčil, že tam už nie sú pochovaní nijakí ľudkovia. Keď sa upokojil, odvrátil sa, ale znova a znova poze'ral cez plece, očakávajúc, že výjav zmizne. No nezmizol.
Fordham prišiel na okraj prepadnutej oblasti, celkom blízko ku kombajnu. Ak sa naň vyškriabe, bude môcť z neho zísť na pevnú zem. Bol teraz už dosť ďaleko od "budovy" a mohol dúfať, že pôda neklesne.
Vyškriabal sa na kombajn a s ťažkým srdcom si uvedomil, že teraz už nebude môcť pokosiť pole. Takmer nebol schopný vyrovnať sa so zázrakom, ktorý videl. 'Veľmi ho to skľučovalo, ale usiloval sa uchovať si pevnú myseľ.
Stál na stroji, udržiavajúc rovnováhu, rozhliadal sa dookola a hromžil. Z tejto výšky videl veľmi málo, iba dieru, pripomínajúcu otvor jaskyne.
Predstavil si horúčkovitý zhon, to hľadanie a zisťovanie, starostlivosť o ženy a deti.
"Nech čert zoberie všetky ženy a deti!" zamrmlal Fordham. "Sú to trpaslíci!" Vykročil. "Skriatkovia! Aby som sa nerozosmial! Musia byť len výplodom mojej fantázie. V skutočnosti ich niet."
No slnko hrialo, jačmeň sa rozprestieral vo svojej nádhere napravo i naľavo, lietadlo zahrmelo vysoko v oblakoch a neďaleko stál košatý dub. A tieto veci boli skutočné. Pozrel na zem a videl najmenej dvadsať drobných mŕtvol, ktoré boli tiež skutočné. Nemalo význam, aby sám seba klamal - musí dôjsť k autu a do hostinca U husi, aby mohol zatelefonovať. Nikto mu nebude veriť, a najmenej zo všetkých Betty! Predstavoval si, ako sa bude naňho vyjavené pozerať a on vyprskne smiechom. Jej výsmešné zaoblené pery a veselé modré oči - chvalabohu, že nevystúpila z auta a nešla mu naproti. Celkom ľahko by si mohla zlomiť nohu.
Zem sa teraz zdala dostatočne pevná, kráčal ráznejšie, unavený, no rozhodnutý zohnať pomoc čo najrýchlejšie. Keď sa obzrel, videl napoly pochovaný kombajn, vlniaci sa jačmeň, a nijaké iné náznaky prežitého dobrodružstva. Keby nebol zastavil stroj náhodou nad tou dierou, možno by takéto niečo nezažil. Mnoho úbohých trpaslíkov by bolo ostalo nažive, osada - ako osada ľudí - mala by sa k svetu a všetci ľudkovia by tu boli šťastní a darilo by sa im.
"Ľudia."
Nemôžu to byť ľudia, aspoň nie v pravom zmysle slova. Čo alebo kto, dočerta, sú?
Blížil sa k bráne a dubu. Najprv si myslel, že Betty zaparkovala za hustým živým plotom, ale čoskoro zbadal, že auto tam nie je. Bol prekvapený. Čakal, že príde za ním na pole, keď sa už oneskoril, a nie že ho bude čakať niekde ďalej. Ak sa oneskorila, bude musieť šliapať peši do hostinca U husi, a táto predstava ho vôbec nepotešila. Ako prechádzal bránou, videl dva králiky. Ohromili ho, pretože bez námahy stáli na zadných labkách. Boli to králiky, ale zároveň mali také isté tváre ako trpaslíci na poli. Bol si istý, že sú z poľnej osady, preoblečení za králiky, akoby sa chystali na nejakú smiešnu maškarádu.

"Čo sa deje?" spýtal sa, a keď neodpovedali, zvýšil hlas: "Čo to má znamenať?"
Keď sa pohol, vyskočili naňho. A to tak náhle a rýchlo, že ani nestačil zdvihnúť ruky, aby sa ochránil. Vrhli sa naňho drobné labky - s pazúrmi - namiesto s nechtami. Vo chvíli ho bodli najmenej šesť ráz do krku. Pocítil nepríjemnú, omamujúcu a spaľujúcu bolesť. Stratil rovnováhu a začal sa tackať a krútiť ako opitý, až sa napokon načisto prestal ovládať a spadol. , Ležal na zemi a zomieral, kým neďaleko po úzkom chodníku kráčali nedočkaví milenci, unavení roľníci odchádzali z polí, vtáci lietali nízko a kŕmili sa hmyzom, čo liezol po listoch, vetvách a mačine. V domcoch pokrytých slamenými omlatkami sa hrali deti a mamy sa krútili okolo sporáka. Z každého okna bolo vidieť pokojnú anglickú krajinu, ponúkajúcu oddych na noc a pre zajtrajšok.
A na poli, pod prelomenou pôdou, lopotili sa drobné tvory.

3 Doktor Palfrey
Doktor Stanislaus Alexander Palfrey, ktorého blízki priatelia a kolegovia volali Sap, čakal v podzemnej miestnosti pod stredom londýnskej štvrte Mayfair. Pevné betónové steny, dlážky a povaly boli namaľované tak, že pripomínali drevo, mramor a taliansku mozaiku. Osvetlenie bolo tiež tak dokonale prispôsobené, že človek tu mohol bývať vo dne v noci a sotva si uvedomil, že miestnosti sú niekoľko desiatok stôp pod ulicami. Verilo sa, že tu sú ľudia v bezpečí pred nukleárnymi výbuchmi, rádioaktívnym zamorením a prachom, pred bakteriologickými útokmi, prakticky pred každým nebezpečenstvom a každou formou útoku, akú len ľudstvo pozná. Budova bola nezničiteľná, a ak by bolo potrebné, jej obyvatelia by v nej mohli žiť celé mesiace, až kým by sa na zemi opäť dalo dýchať bez strachu pred ničiacimi chorobami, ku ktorým by ich odsúdila rádioaktivita.
Táto zvláštna podzemná pevnosť, vhodná na obranu, mala osobitný účel. Bol tu hlavný štáb Z5. Tak sa nazývalo oddelenie, ktoré založil markíz z Brettu - pozoruhodný muž, ktorý oduševnil aj Palfreyho. Dnes Z5 podporovali takmer všetky vlády sveta. Schvaľovali bežné existenčné výdavky a prispievali na ne. Vo svete sa uznávali tri základné body Z5.
Po prvé, že doktor Palfrey je jediný človek, ktorý môže urobiť Z5 dokonalým, efektívnym a úspešným, a je jediný, ktorý získal dôveru všetkých vlád, dokonca aj vlád znepriatelených národov.
Po druhé, Z5 je životne dôležité pre svet bojujúci za udržanie mieru, ktorý je často ohrozený ani nie tak národmi ako skôr skupinami individuálnych monopolistov a megalomanov, ktorí sa pomocou vedy stávajú rovnako mocní ako národy.
Po tretie, bezpečnosť Z5 je vrcholne dôležitá, ako aj voľnosť konania Z5. Podzemný hlavný štáb v Londýne musí byť takmer nezničiteľný, preto ho aj stavali s najväčšou staviteľskou dômyselnosťou a predvídavosťou, akej je len človek schopný.
Rovnako bezpečné boli aj miestne hlavné štáby Z5 v každom významnejšom meste. Londýnske centrum sa mohlo spojiť s ostatnými veľmi rýchlo pomocou rádiového spojenia na takej vysokej frekvencii, že ich nikto nemohol prerušiť. V Z5 spolupracovali všetky národy, a tak Z5 bolo naozaj centrom sveta s jedinečnou autoritou (ale s malou mocou). Stalo sa tým, o čom idealisti už dlho snívali a verili, že splnia Spojené národy. Cieľavedomosť Palfreyho a jeho hlavných asistentov ešte väčšmi posilňovala prestíž Z5. Kto slúžil Z5, nemohol sľúbiť oddanosť iba svojej krajine; pre každého existovala najprv oddanosť celému svetu. Bojujúce národy nakoniec pripustili, že sú určité veci, v ktorých musia držať pohromade, že sú isté nebezpečenstvá, ktorým treba čeliť spoločnými silami. Niektoré národy horlivo presviedčali iné národy, že taká situácia už vznikla, a tie presvedčené v čase nebezpečenstva odsunuli svoje vlastné problémy nabok.
Doteraz hrozilo niekoľko nebezpečenstiev.
Pred ôsmimi rokmi tí, čo skreslili a zneužili vedu, hrozili svetu novou Potopou.
Pred šiestimi rokmi vzniklo nebezpečenstvo, že celé vodstvo na svete vyschne, a Sucho nik neprežije. V takýchto nebezpečenstvách sa národy dohodli, že ani jeden z nich nebude ťažiť na úkor druhého. Sklamaný bol však doktor Palfrey, lebo mal ťažkosti s tými vodcami národov, ktorí chceli za každú cenu presadiť nejakú vlastnú zásadu krátkodobej hodnoty.
Nepochybne doktor Palfrey bol pozoruhodný muž. Málo ľudí vedelo, aký je výnimočný, hoci nielenže sám viedol všetku činnosť Z5 a usiloval sa udržať národy pospolu, i keď za značného napätia, ale aj stál na čele hlavnej prieskumnej služby, ktorej prvoradým poslaním bolo pozorovať a hlásiť mu čo najmenšie náznaky nebezpečenstva. Existovala hrozba požiaru, Pekelný oheň, ktorý mal premeniť svet na popol, ako aj hrozba večného Spánku. Chýry o nebezpečenstvách sa dostali včas Palfreymu do uší, a on okamžite zalarmoval svojich spolupracovníkov a svetové vlády, a tak zachránil svet pred skazou.
Pred týždňom Palfrey po prvý raz počul o trpasličích tvoroch, čo si pod Fordhamovým jačmenným polom vyryli noru a v nej si vybudovali pevnosť. Rozprával sa s Neilom Andersonom, zaoberajúcim sa týmito tvormi, ktoré po prvý raz videl vo Švédsku. Anderson vedel, že môžu byť nebezpečné, a tak sa on, ako aj stovky iných mužov Z5 poverených podobným bádaním, vydal na cestu s úlohou chytiť jedného z týchto tvorov živého.
Palfrey ešte nevedel o Andersonovej smrti.
Kdekoľvek v Anglicku, kdekoľvek na svete, keď vytočíte číslo S 1234 X, slúchadlo vždy zdvihne Palfrey vo svojej pracovni pod mestskou štvrťou Mayfair. Dva razy jeho hlavný štáb prepadli, a po každom prepade ho vybudoval ešte pevnejšie a dômyselnejšie.
Teraz sedel za veľkánskym mahagónovým stolom v priestrannej miestnosti so sklenými knižnicami a leštenými registračkami; všetky boli ohňovzdorné, vodotesné a odolné voči výbuchu.
Keď sedel, zdal sa tenký, s ovisnutými plecami, vôbec nevyzeral na silného vodcu; ovela väčším dojmom pôsobil, keď stál.

Na bledej asketickej tvári mal jemný, trochu clivý výraz, a jeho prostotu zvýrazňovali hodvábne plavé vlasy. Keď bol zamyslený, v pomykove alebo rozrušený, mal vo zvyku skrúcať si pramene vlasov do prstencov.
Tí, čo ho videli po prvý raz a predstavovali si ho podľa jeho povesti, boli nemálo sklamaní a prehliadli aj rozhodnosť v jeho sivých očiach a náznak sily v tvare úst a brady.
V to popoludnie sedel sám, študujúc tri správy, ktoré prišli ako výsledok naliehavej úlohy, čo dal agentom na celom svete. Úloha znela:
Dôkladne vyšetrite každú správu a všetky chýry o bytostiach, čo ich niekedy opisujú ako trpaslíkov alebo škriatkov, niekedy ako mačky, králiky, tchory alebo ako veľké potkany. Prezrieť sa musia mestské aj vidiecke oblasti. Takisto dôkladne sa musí prešetriť každá správa o strate potravín v skladoch, ktorá sa nedá hodnoverne vysvetliť. Treba preskúmať aj územia, kde sa zdá, že myši, pavúky, hmyz a drobné zvieratá všetkých druhov boli vykynožené. Týmto skúmaniam venujte zvýšenú pozornosť.
Teraz pred ním ležia tri správy.
Prvá sa týkala veľkého obilného skladu v Kansas City, v štáte Missouri, USA. Sklady prepadli zvieratá, o ktorých sa predpokladalo, že to boli potkany, ale neskôr prevládla mienka, že to boli králiky. Odborníci, čo problém skúmali, sú zmätení, lebo nenašli nijaké ďalšie stopy po záškodníkoch. Z tejto oblasti záhadne zmizol hmyz, myši a vôbec všetka drobná škodlivá háveď, čo bolo, pravda, vítané.
Druhá správa bola z Tokia. Neďaleko K jota boli spustošené veľké ryžové sklady. Takisto nebolo možné identifikovať zvieratá, ktoré to mohli spôsobiť, hoci sa predpokladalo, že to boli králiky - znamenajúce symbol plodnosti v Japonsku. Aj v tejto oblasti zmizol hmyz.
Tretia správa prišla z Konga; obyvatelia istého kmeňa hlásili, že objavili rasu bielych trpaslíkov - napoly ludí, napoly zvierat. Správa nebola potvrdená, ale náhodné svedectvá boli dostatočne presvedčivé. Trpaslíci síce zmizli v hustom lese, no stovky kmeňov boli pred nimi varované.
Palfrey si prstami prehrabol vlasy.
Neprenikol ešte k podstate a ani si nezačal naplno uvedomovať význam týchto správ. Bolo znepokojujúce, že správy pochádzali z krajín, ktoré boli od seba veľmi vzdialené.
Nahlas si povedal:
"Southampton v Anglicku; Tokio v Japonsku; Kansas City v USA a tiež neďaleko Brazzavillu v Kongu."
Jemne si potiahol pramene vlasov. Na tvári sa mu zjavila ustarostenosť. Jeho gestá naznačovali vzrastajúci nepokoj.
Príhody ho upozorňovali, že správy môžu byť pravdivé. Varovania sa zakladali na skúsenostiach, pravdaže, skúsenosť mu hovorila i to, že ak príznaky objavili na miestach takých vzdialených od seba, je len otázka času, kedy sa nájdu aj na iných miestach. Možno tých miest bude veľmi mnoho.
Bolo tu čosi, čo ho rozčuľovalo. Aj predtým, ako sa dozvedel o tomto plienení, znepokojoval sa pre svetové zásoby potravín. Veľa spolupracovníkov mu podávalo správy o malých zásobách v skladištiach, lebo žatva bola všade chudobná. Hlad by mohol doviesť národy do zúfalstva, a tak vohnať do vojny. Nedostatok potravín ako dôsledok rýchleho vzrastu svetovej populácie sa stával vážnym problémom v mnohých krajinách.
Každú chvíľu by mali prísť ďalšie správy o podrobnostiach z krajín už spomínaných. Najbližším prameňom informácií je Southampton. Keďže je tam toľko novostí, mohol by sa aj sám informovať. Ako vodca vždy sa hneval na to, že ho povinnosti oddeľujú od miesta činu.

Na jednom zo štyroch telefónov na stole sa rozsvietilo zelené svetlo: to je sekretárka a dôverníčka Joyce Morganová. Zdvihol slúchadlo.
"Prosím, Joyce?"
"Mám pre teba zlé správy," povedala Joyce tichým strohým hlasom, a tak ho už napoly pripravila na to, čo bude nasledovať. "Neil Anderson je mŕtvy."
Palfrey sa prestal hrať s vlasmi a podvedome si ich zľahka prihladil. Anderson, Švéd, ktorý zriedka pracoval v Anglicku, mal príležitosť zapojiť sa do tohto pátrania. V to ráno telefonoval, že mu priatelia v Salisbu-ry rozprávali o prekvapujúcom vymiznutí hmuzu a inej drobnej hávede z údolia, cez ktoré preteká rieka Avon, a že sa pôjde spýtať aj na susedné farmy.
"Ako zomrel?" ticho sa spýtal Palfrey.
"Zdá sa, že ho zavraždili, ale neviem všetky podrobnosti. Telefonovala polícia zo Salisbury, že napísal naše telefónne číslo krvou na okno auta."
"Krvou," zopakoval Palfrey. "Kde je telo?"
"Tam, kde ho priviezli, neďaleko Salisbury."
"Nech s ním nič nerobia, kým ta neprídem," rozkázal Palfrey. "Požiadaj Kennetha Campsona, aby ta šiel a ihneď ho pitval. Daj zvyčajné hlásenie Scotland Yardu. Čo ešte?"
"Žena, čo ho odviezla z miesta, kde ho zabili, vravela, že ho napadli králiky," a po prvý raz sa sekretárke hlas mierne zachvel.
"Kde?" spýtal sa Palfrey, ale skôr ako mu mohla odpovedať, pokračoval: "Daj mi Joea Richardsona zo sídla ministerského predsedu, a kým sa s ním porozprávam, nech sem niekto príde, na tom nezáleží kto, len nech vie, kde sa to stalo. Okamžite ma tam musí zaviezť."
Palfrey zložil slúchadlo a pozeral pred seba na portrét markíza z Brettu, na muža, čo prvý viedol Z5. V tých časoch to bol spolok, a nie ako teraz: oddelenie svetového mena. Boli chvíle, keď Palfrey cítil, že sa potrebuje poradiť s týmto človekom, čo bol už viac ako desať rokov mŕtvy, a taká chvíla nastala i teraz. Od ohromenia ho začala drviť zima.
Myslel na tvory, s ktorými zmizlo obrovské množstvo potravín, ktoré zjavne požrali všetok hmyz, ktoré sa zjavili v

afrických hustých lesoch, ale aj v Anglicku, ktoré vraždili prehryz-nutím tepien a žíl - a striasol sa.
Na telefóne sa rozsvietilo modré svetlo; to bol jeden z osobných asistentov ministerského predsedu, Joe Ri-chardson, spojovací dôstojník medzi sídlom ministerského predsedu na Downing Street 10 a oddelením Z5.
"Čo je, Sap?" spýtal sa Richardson ľahostajne, ako keby naozaj nezáležalo na tom, čoho sa bude týkať rozhovor. Bol to celkom príjemný, driečny mladý muž.
"Mohol by si prejaviť trošku záujmu," odvetil Palfrey. "Obávam sa, že nás môže zachvátiť veľká panika."
"Zase len plašíš," Richardson nato pochybovačné.
"Dúfam, že len plaším. Okrem toho si myslím, že by sme mali zalarmovať políciu a jednotky Južného velenia, aby boli pripravené, ak bude treba zasiahnuť. Radšej byť opatrným, ako potom ľutovať," dodal Palfrey, vychutnávajúc túto frázu. "Požiadaš ministerského predsedu, aby to schválil?"
"Ak rozkážeš?"
"Áno," zvýšil hlas Palfrey. "Presne uvediem všetky detaily, ak budem chcieť uskutočniť nejakú akciu, no potrebujem mať istotu, že sa môžem do nej pustiť."
"Vybavím to," triezvo povedal po chvíli Richardson.
"Vďaka."
Zložil slúchadlo, uvelebil sa v kresle a zatvoril oči. V červeni krvi, ktorú videl cez viečka, predstavil si králiky, tucty králikov s tenkými, špicatými drakulov-skými zubmi. Znova ho striaslo a vstal. Keď prechádzal okolo dverí do susednej miestnosti, strčil do nich hlavu.
"Odchádzam, Joyce. Kto ide so mnou?"
"Baretta."
"Vďaka," riekol, roztržito sa na ňu usmial a zatvoril dvere. Cudné na tomto vzťahu k Joyce Morganovej bolo, že ju často poriadne ani nevidel. Vedel, že tam je, tmavovlasá, atraktívna, ale zriedka si ju všimol ako ženu. Istý čas sa na to veľmi hnevala, no tie dni sa pominuli a láska k nemu ostala.
Preklzol úzkou chodbou a nastúpil do výťahu pre dve osoby. Vystrelil ho na prvé podzemné poschodie a tam pohyblivými schodmi prišiel do rušnej staničnej haly podzemnej železnice v Green Parku. Kráčal ďalej k Dover Street, kde ho už čakalo auto aerodynamického tvaru značky Allard. Za volantom sedel Jim Baretta, čiernovlasý, čiernooký Talian, slúžiaci Z5 s vášnivou oddanosťou. Palfrey nastúpil. Baretta v okamihu odštartoval a začal rozprávať, vôbec na pasažiera nepozerajúc:
"Joyce si myslí, že by si mal mať ešte dve autá, čo by ťa sprevádzali, Sap."
"Má pravdu," prisvedčil Palfrey. "Robí v tom niečo?"
Baretta sa usmial: "Áno."
"Tak čoho sa potom obávaš?" Palfrey sa oprel, zatvoril oči, a opäť sa pred ním hmýrili králiky. Králiky! Vnímal šikovnosť, s akou sa Baretta predieral premávkou, stále so zatvorenými očami, až kým neprišli na nábrežie neďaleko Lambethského mosta. Sotva sa chvíľku zdržali a už kráčali dolu kamennými schodmi na letisko helikoptér. Nastúpili do helikoptéry pre dvoch a takmer v okamihu vzlietli. Ako leteli ponad Londýn, Palfrey pozeral dolu na týčiace sa komíny, ktorých tu vyrástol celý les, na akési nevzhľadné námestie, ktoré sa vynorilo spomedzi biednych a starých domov. Pomyslel si, neuvedomujúc si trpkú iróniu: Cítim sa ako Gulliver.
Onedlho už leteli nad širymi poľami. Strieborná stuha Temže pretkávala sýtu zeleň a vinula sa medzi červenými, šedými a žltými strechami. Čoskoro mali na dohľad špicatú vežu salisburskej katedrály, ktorej ligotavý kríž sa varovne týčil pred všetkými lietadlami.
"Kam ideme?" spýtal sa Palfrey.
"Do krčmy zvanej U husi." Baretta odvetil takou prirodzenou a hovorovou angličtinou, až bolo ťažko uveriť, že sa narodil v Janove.
"Práve prišla rádiová správa, Sap ... od Joyce,"
"Ôóch," vzdychol si Palfrey, a vzdych bol poznačený obavami. "Prišli nejaké správy zo zahraničia?"
"Ano," odvetil Baretta. "Ktosi dočista vybrakoval obilný sklad v Leningrade." Hlásili, že neďaleko boli desiatky králikov. Ryžové polia v južnej Indii napadli zvieratá, o ktorých sa predpokladá, že to boli králiky, zničili celú úrodu, ako keď sa kobylky vrhnú na zem. Máš potuchy, čo sa to deje?"
"Ešte nie," povedal Palfrey a v jeho očiach a hlase bolo cítiť obavy. "Ale už viem, ako tie zvieratá nenávidím. Vidíš už hostinec U husi?"
Baretta ukázal nadol.
V zákutí salisburskej planiny, uprostred zeleno, žlto, zlato a hnedo sfarbeného priestranstva stála osamelá budova, pevná a nevľúdna. Okolo hej prechádzala cesta a s ňou sa zbiehali dve polné cestičky. Pomedzi polia pšenice a jačmeňa, trávy a ďateliny boli roztrúsené skupiny domčekov a kde-tu aj farma, obkolesená zvyčajnými staviskami. Blízko samotného hostinca U husi stáli tri autá, na jednom z nich bol nápis a na streche reflektor.
"To je on, správne," povedal Palfrey. "Som zvedavý, ako dlho . . ." odmlčal sa, zatajil dych a Baretta hlasno vykríkol.
Neďaleko hostinca U husi, v poli, kde stál ohromný listnatý strom, zjavilo sa mračno - vystupovalo zo zeme a zväčšovalo sa. Ako sa k nemu helikoptéra približovala, mrak sa kruhovité valil cez polia až k mestu Salisbury a dvíhal sa k majestátnej špicatej veži katedrály.

4 Pohľad z helikoptéry

"Čo je to?" znepokojene sa spýtal Baretta.
"Vyzerá to ako dymová clona," odvetil Palfrey. Zapol vysielačku už vopred naladenú na hlavný štáb Z5.

"Tu Palfrey," oznámil a operatér hlboko pod ulicami Mayfairu sa ozval, že prijíma. "Medzi Salisbury a hostincom U husi je akési mračno. Môže to byť dym alebo plyn. Vyzerá to, akoby tým chcel niekto maskovať nejaký presun. Je potrebné, aby mračno pozorovali aj zo vzduchu i na zemi. Vyhláste poplach armáde i letectvu a rozkážte, aby ho sledovali."
"Správa prijatá," jednotvárne odvetil operatér.
"Ďakujem," Palfrey vypol vysielačku. Keď sa obzrel, uvidel neďaleko druhú helikoptéru. Spojil sa s ňou. "Z5-X, počujete ma?"
"Tu Z5-X, počujem vás hlasno a zreteľne."
"Vidíte dym?"
"Áno, vidíme."
"Držte sa nad ním a sledujte ho," prikázal Palfrey. "Čoskoro vám pošlem posilu. Rozumeli ste?"
"Rozumeli."
Palfrey vypol vysielačku, stále sa pozerajúc na pohybujúci sa dym. Už predtým videl podobné úkazy. Je pozoruhodné, ako často sa dymová clona osvedčila ako najlepší úkryt. V jednom zo svojich prvých výskumov, keď sledoval Hmlu strachu, zistil, že hmla - niečo ako ektoplazma - kryla tvory, o ktorých nemal nikto ani potuchy.
"Kam teraz?" spýtal sa Baretta.
"Do hostinca U husi."
"Z toho dymu mi behajú zimomriavky po tele."
"Presne tak aj mne."
Palfrey odtrhol zrak od mračna a pozrel cez polia smerom k dubu, kde sa mračno zjavilo po prvý raz.
Starý stroj, čosi ako kombajn, vyzeral, akoby sa prepadol do nejakej jamy, a Palfrey bol presvedčený, že dym vychádzal z toho istého miesta. Silným ďalekohľadom si prezrel pole, zreteľnejšie videl jamu, a mal čudný dojem, že vidí asi tucet detí, ležiacich jedno vedia druhého neďaleko jamy, pri kôpke odhrabanej hliny.
Deti.
Potom zbadal chlapa y žalostnom stave, ležiaceho dolu tvárou na chodníku, čo viedol k hostincu. Palfrey to pokladal sa samozrejmé, hoci nevedel prečo, že chlap je mŕtvy. Bol to Anderson? Alebo to bola iná obeť? Musí to rýchle zistiť.
V poli zbadal roztrúsené dvojice vojakov, ako keby táto oblasť bola oddelená kordónom; keby len bola!
Čoskoro sa helikoptéra ocitla nad hostincom U husi. Zo desať ľudí stálo pri troch autách, medzi nimi boli aj dvaja policajti. Po ceste sa približovala biela sanitka: určite bude pre Andersona. Roky sa učil Palfrey prijímať smrť agentov ako čosi neodvratné, no každá mu spôsobila svojský smútok a vyvolala svojské spomienky. Spolu s Andersonom raz prežili smrteľné nebezpečenstvo.
Helikoptéra pristála ľahunko ako pierko. Seržant v tmavomodrej uniforme prešiel k nej cez pole. Zblízka a dôkladne si prezeral Palfreyho a čakal, kým prehovorí.
"Som Palfrey," predstavil sa. "Mali ste nejaké ďalšie ťažkosti?"
"Som seržant Cooper, pane. Pokiaľ viem, nie, pane."
Seržant Cooper bol bystrý muž a dával si pozor, aby sa nedopustil chyby.
"Vojenské oddiely sú už na ceste?" zaujímal sa Palfrey.
"Áno, pane. Práve som dostal správu." Odpoveď bola strohá, iba stručné hlásenie, no Cooper bol očividne zmätený a obozretný. "Nikomu sme nedovolili ísť na miesto, kde bol chlap napadnutý, a čakáme na názor odborníka, pane. Pani Fordhamová, ktorej manžel je ešte vždy na poli, velmi si žiada ísť pozrieť, či je v poriadku."
Palfrey si pomyslel na telo chlapa, čo videl.
"Nepredpokladáte, že by to bola obyčajná vražda, však, pane?"
Pravdaže, bola to hlúpa otázka.
"Zabili ho králiky?" spýtal sa Palfrey.
Cooper bol chudý, o niečo vyšší ako priemer. Mal hladkú, pevnú, dobre opálenú tvár, jasné oči a dlhý nos s rozšírenými nozdrami.
"Pani Fordhamová videla, ako bol chlap napadnutý."
"Ô! Myslíte si, že to bola halucinácia?"
"Je to možné."
"O tom niet pochýb, Cooper," uistil ho Palfrey.
"Áno, pane."
"Môže to byť naozaj velmi zvláštny prípad. Mnoho ludí môže mať také isté halucinácie, a keď ich budú mať, chýry sa rýchle rozšíria. Bol by som velmi rád, keby sa aspoň teraz nešírili. Vôbec mi nezáleží na záhadnosti vraždy, ale myslím si, že by nebolo rozumné privelmi sa rozširovať o králikoch. Nebýva pani Fordhamová priveľmi rozvravená?"
"Nepoznám ju dobre, nemôžem povedať, pane, ale všeobecne sa hovorí, že je veľmi rozumná."
"Čo robí teraz?"
"Dostáva sa zo šoku a rozpráva sa s hostinským. .. s Jacobom Goslingom. Obávam sa, že nie je možné zastaviť ich vzrušený rozhovor o králikoch. Niekolko ludí si už vypočulo jej príbeh."
"Skoda," ľutoval Palfrey, "veľká škoda."
S ťažkým srdcom sa blížil k hostincu. Cooper by mal poznať situáciu a mal by niečo urobiť. Chýr, že chlapa napadli a zabili králiky, sa teraz rozšíri, ale pravdaže, nikto tomu neuverí - všetci budú predpokladať, že ho zabili iné tvory. Divé mačky? Líšky? Potreboval príbeh, čo by uspokojil miestnych obyvateľov a noviny, ale pochyboval, či je to vôbec možné. Chlap zabil králika - to nie je nijaký príbeh. Ale králiky zabili chlapa - taká správa bleskové obletí celý svet. Kým nevie viac, nechce, aby sa to rozširovalo. Boli to králiky? Boli všetky smrteľne nebezpečné? Kým to nevie, kým to nezistí, nemôže sa tomu vyhýbať, no nechce, aby sa šírila panika a strach.

Prišla sanitka.
Palfrey sa spýtal: "Ktorá je pani Fordhamová?"
"Tamtá silná žena v zelenom pulóvri," ukázal Cooper.
Silná - to nebol správny výraz. Hádam plnoštíhla, a bola i pôvabná, i vyzerala sviežo.
"Predstavte ma, prosím," požiadal Palfrey.
Čo ho na pani Fordhamovej najviac prekvapilo, boli jej jasné oči. Pred ním stála inteligentná žena, a nechcel ani veriť, že by si bola vymyslela to, čo videla. Musí sa spoľahnúť na jej dobrú vôľu.
"Pani Fordhamová," prehovoril, "som dôstojník tajnej služby a veľmi ma zaujíma váš príbeh. Prosím, rozprávajte o tom čo najmenej, kým sa my dvaja o tom neporozprávame."
Jasné modré oči naznačovali obavy,: "Možno som už vyrozprávala veľmi veľa."
"Dúfajme, že nie," nádejal sa Palfrey. "Je to naozaj veľmi vážna vec."
Jej obavy sa zmenili na akési obozretné odhadovanie, ako keby nemohla celkom dobre pochopiť tohto muža; ale jej chápavosť urobila naňho veľmi dobrý dojem.
"Rozprávali ste sa už s novinármi?"
"Pokiaľ viem, nikto z tlače tu nebol," uistila ho.
"Dobre. Rád by som šiel k tomu miestu, kde ste videli králiky. Ak pôjdete so mnou, môžeme sa cestou porozprávať. Pôjdete?"
"Chcela som, aby tam niekto šiel so mnou, alebo aby ma tam aspoň pustili," vyhla sa priamej odpovedi. Manžel sa bude čudovať, čo sa mi prihodilo." Palfrey-mu sa znova v mysli premietol obraz chlapa ležiaceho neďaleko duba.
"Teda poďme," vyzval ju.
"Tak vy si o mne nemyslíte, že som vtedy nebola pri zmysloch?" poznamenala.
"Nie."
Pani Fordhamová sa trochu zachvela.
"Pôjdeme mojím autom? Mám hillmana - starú dodávku."
"Môžeme?"
"Idem a počkám vás v ňom," povedala. "Priznávam sa, nie je mi najlepšie." Kývla hlavou a odišla. Bol si istý, že skrývala strach a úzkosť o manžela.
Zo zeme zdvihli telo Neila Andersona a odniesli ho do sanitky. Palfrey sa vtiahol dnu, odokryl bielu plachtu a skúmal priateľovu tvár. Videl bodné rany na krčnej tepne. To by mohlo znamenať, že Neil vykrvácal. Čoskoro sa dozvie.
"Odvezte ho do márnice v Salisbury," rozkázal. "Pán Campson je už na ceste z Londýna sem, aby urobil au-tópsiu."
"Veľmi dobre, pane."
Palfrey vyšiel zo sanitky, jasne si uvedomujúc, že ho každý pozoruje. Pravdepodobne Cooper a druhý policajt, vysoký mladší muž, boli sklamaní, lebo jeho povesť a všeobecná mienka o ňom boli väčšie, ako je teraz j,eho očividná váhavosť a nerozhodnosť. Svojím spôsobom bola to i pravda. V takom krátkom čase bolo potrebné urobiť tak veľa vecí, a aj on sám si uvedomoval narastajúce nebezpečenstvo. Jeden chybný alebo zle premyslený krok, a situácia sa mu vyšmykne z rúk. Len mal strach, aby sa nejaké životne dôležité veci neprehliadli.
Baretta stál s dvoma policajtmi, keď k nim pristúpil Palfrey.
"A teraz k veci," začal ovela rezkejšie ako predtým. "Idem s pani Fordhamovou na miesto prepadu a dvaja muži nech sú nám vždy nablízku. Seržant, nezabudnite, že chceme dohrať toto zajačie divadlo do konca. Váš návrh je výborný . .. rozširujte, že pani Fordhamová je veľmi vzrušená a vyčerpaná. Čoskoro sem príde armádny oddiel. Pošlite ho na pole, ta, k veľkému dubu. Pole obkľúčte a mužstvo nech je v pohotovosti. Udržujte spojenie s našou helikoptérou. Bude vás informovať o dyme. . . videli sme dymovú clonu, a chceme zistiť, aký pohyb alebo presun kryla." S úsmevom sa obrátil ku Cooperovi: "Znie to všetko bláznivo, a možno sa i dokáže, že je to len bláznovstvo, ale radšej byť opatrným, ako potom ľutovať."
Jeho fráza padla na úrodnú pôdu.
"Môžete sa na mňa spoľahnúť, pane."
"Som si tým istý," povedal Palfrey.
"Je tu však jeden problém, pane," vážne namietol Cooper.
"Aký?"
"Ako máme ľuďom vysvetľovať, čo sa vlastne deje a v čom spočíva celá záhada?" spýtal sa Cooper.
Bol mimoriadne bystrý, typ muža, ktorého by Z5 mohlo dobre využiť. Palfreymu bolo jasné, že na to mal myslieť už vopred, ale nebolo to jasné Cooperovi, ktorý akoby čakal na vyrieknutie nejakého proroctva. Zdalo sa, že hŕbka uprene sa prizerajúcich ľudí sa sotva pohla, keď sa povedľa preklzla sanitka a stratila sa v hluku prichádzajúcich nákladných áut, privážajúcich prvé vojenské jednotky.
"Áno," náhle povedal Palfrey. "Dobrá myšlienka, vďaka. Povedzte, že sa znepokujujeme pre nový druh potkanov, ktoré urobili veľké škody na potravinových zásobách a ktoré môžu prenášať aj choroby. Povedzte, že ich poznajú aj v iných krajinách a že chceme zabrániť, aby sa tu rozšírili."
"To ich odplaší, pane."
"Dúfam. Jim, ty sa postaraj o vojakov." Baretta prikývol a Palfrey sa obrátil k pani Fordhamovej, ktorá už sedela za volantom dodávky. Usadil sa vedľa nej a prezeral si hnedastý odkaz na okne, napísaný krvou. Pani Fordhamová sa náhle spýtala, keď vyštartovala:
"Myslíte si, že som bezcitná?"
"Vidiecki ľudia sú zvyknutí na krv, tvrdý život a smrť."
"Ďakujem, doktor Palfrey," riekla obozretne, ovládajúc si hlas.

"Povedzte mi, prosím, čo sa presne stalo."
Rozprávala mu všetko prekvapujúco živo a podrobne, takže Palfrey si mohol predstaviť aj chodník aj opatrne kráčajúceho Andersona. Uvedomoval si, že pani Fordhamová ostro sleduje okolie; a takisto aj on, lebo si myslel, že za každým yardom živého plota, za nasledujúcim chlmom, za hŕbou žihlavy alebo divého petržlenu sa môže skrývať pozorujúci králik. Nervy mal napäté na prasknutie, hoci si chcel nahovoriť, že to všetko je nezmysel.
Vošli do zákruty a priamo pred nimi stál statný, mocný dub, ponúkajúci útočište. Na jednej strane bol pozlátený slnkom, druhá bola v najhlbšom tieni.
Pani Fordhamová zatajila dych. Ba celý jej vzhlad sa zmenil. Videla čosi, čo ju ohromilo. Uprene hľadela na chodník k bráne, aj on pozrel tým smerom. Videl chlapa ležiaceho dolu tvárou, s ohnutými rukami pod sebou. Bol to veľký chlap v modrých texaskách, vyblednutých takmer do biela, a v žltej košeli. Mal červenkasté, veľmi kučeravé vlasy. Pravdaže, toto bol ten chlap, čo ho videl z helikoptéry, dobre si ho zapamätal. Vôbec by si nepomyslel, že sa autom pani Fordha-movej dá prísť tak blízko. Soférka spomalila a rozvážne použijúc ručnú brzdu, zastavila.
Nadmieru otrasená povedala s nútenou presnosťou:
"To je môj muž. Tiež ho napadli. Och, bože, čo sa to s nami porobilo!"
Otvorila dvere a vystúpila, Palfrey takisto vykĺzol von na svojej strane, pozorujúc nielen ženu, ale aj živý plot, ba aj nižšie konáre stromu.
Hľadal králiky.
A rukami si chránil krk.

5 Veľké sťahovanie
Palfrey sa v mysli po celý čas zapodieval udalosťou, dôkladne skúmal a uvažoval, že musí byť ešte niečo, čo mu uniklo. Veľmi ho znepokojovalo, čo asi znamená to mračno či opar. Dúfal, že sa bude dať nielen pozorovať, ale aj bližšie preskúmať. Prišiel sem s touto ženou, nikoho však nevaroval pred možným nebezpečenstvom, ktoré by mohla spôsobiť dymová clona; a to bola chyba. Obzrel sa a zbadal kolegov od polície, seržanta Coopera, akéhosi neznámeho chlapa a policajné auto. Zakýval im. Muži boli takí zaneprázdnení prehliadaním tela ležiaceho pri bráne, že si ho vôbec nevšimli. Zasíkal. Žena ho ignorovala, ale muži zdvihli oči. Jeden policajt pribehol k nemu.
"Prosím, pane?"
"Máte vysielačku?"
"Áno, pane."
"Pošlite správu vašim hlavným štábom a upozornite ich, aby boli mimoriadne opatrní, kým sa nedozvieme pravdu o dymovej clone. Môže byť otravná."
"Dobre, pane." Táto zlovestná správa policajta nevzrušila, no vrhol ustarostený pohľad na Betty Fordha-movú. Stála pri mŕtvom manželovi a pozerala naňho. Palfrey poslal chlapov preč a pristúpil k nej. Zdalo sa, že ho nezbadala.
Palfrey si všimol na zemi kalužkrvi, čo vytiekla z krčnej rany mŕtveho. Hoci nepochyboval, že je mŕtvy, i tak sa zohol a chytil mu ľavé zápästie. Žena na to nič nepovedala, ani sa nepohla.
Palfrey sa odtiahol od nehybnej ruky.
"Dave," zašepkala Betty Fordhamová. "Och, Dave."
Palfrey ju chytil za plece, ale ona stála nehybná ako skala.
"Dave," opakovala.
"Pani Fordhamová," prihovoril sa jej Palfrey, "naliehavo potrebujeme vašu pomoc."
"Pomoc," zopakovala bezmyšlienkovite, nezdvihnúc oči.
"Vaša pomoc je veľmi dôležitá," presviedčal ju Palfrey. "Možno ste si všimli niečo, čo nevidel nikto iný. Je velmi potrebné, aby ste sa nateraz rozprávali len so mnou."
Nepovedala nič.
"Máte deti?"
Zachrípnuto odvetila: "Nie, nemáme."
Teda deti ju nemôžu utešiť, ostala sama, nebude mať nijakú spoločnosť. Pozoroval ju, ale v mysli pátral ďalej. Na um mu prišlo veľmi jednoduché vysvetlenie: dvaja chlapi vykrvácali pravdepodobne z rán na krku, takže treba chrániť hrdlá prv, ako sa vyberú dôkladne preskúmať pole. Treba varovať i tých vzadu. Trápilo ho však aj čosi iné, čo mu nedalo pokoj.
Na hluk motora zdvihol pohľad a zbadal približujúci sa vojenský džíp asi so šiestimi mužmi. Vyzeralo to, že im velí mladý svieži poručík. Vyskočil z auta, vrhol pohľad na nebožtíka, Betty Fordhamovej sa zrakom vyhol a rutinovane sa spýtal:
"Čím môžeme pomôcť, pane?"
"Napádaným miestom je hrdlo. Každý, kto sa zúčastní pátrania, musí mať na hrdle nejaký chránič - pevný, kovový alebo plastický, niečo pružné, čo sa ľahko nasadí a ľahko dá dolu."
"Oznámim to, pane. Ešte niečo?"
"Áno. Čím by som si mohol chrániť krk teraz?"
Nevinne hľadiace hnedé oči sa zahmlili.
"Počkajte chvíľku, porozmýšľam."
Mocný, tvrdo vyzerajúci desiatnik pristúpil a upozornil na seba: "Pane!"
"Áno, desiatnik?"
"Čo myslíte, vyriešia túto ťažkú úlohu dve zopnuté vojenské gamaše?"
"Vyriešia?" spýtal sa Palfrey ho aj poručík.

"Vynikajúca myšlienka! Vydajte rozkaz, aby sa vaši vojaci takto obrnili, a potom sa môžu rozpŕchnuť a pátrať po poli. Mali by sme ho čo najrýchlejšie obkolesiť kordónom."
"Vojaci už zaujímajú svoje stanovištia, pane."
To ho potešilo, znova sa ubezpečil o rýchlosti a zdatnosti armády, najmä keď to najviac treba.
"Dobre." Palfrey sa obrátil k policajtovi a jeho spoločníkovi. "Nevzali by ste pani Fordhamovú do hostinca U husi? Prídem tam za ňou, len čo budem môcť."
"V poriadku," stiesnene súhlasil policajt, ktorý nevedel, ako zaobchádzať so ženou, čo tak kruto a náhle ovdovela.
Vojaci mali veľa roboty so spínaním širokých plátenných gamaší kaki farby, ktorými si mali ochrániť hrdlo. V diaľke bolo vidieť viacero vozidiel a vojakov dôkladne obkľučujúcich pole. Palfrey ledva čakal, aby vypátral, čo sa stalo, ale nemal velkú vôľu nechať ženu bez opory. Hrozilo tu ozajstné nebezpečenstvo(že potom, ako videla svojho muža mŕveho, rozbehne sa užialená domov a vyrozpráva všetko, čo jej slina prinesie na jazyk, a nikto ju preto nebude môcť viniť.
"Pani Fordhamová," nervózne ju oslovil policajt.
Meravo hľadela na manžela.
"Pani Fordhamová," Palfreyho hlas znel ostro, panovačne.
Pozrela naňho.
"Chcem zostať s vami," povedala jednoducho.
Bolo úplne jasné, že to nie je možné. Ale predsa bude lepšie, ak zostane a niečím sa zamestná, ako by mala byť sama, premýšľať a žialiť. A celkom iste by spoznala "králika", keby sa nejaký zjavil. Palfrey chvíľu váhal a potom povedal: "Bude to od vás veľká pomoc. Ďakujem." Načiahol sa za jedným golierom z gamaší, podal jej ho a pokračoval: "Dajte si ho na hrdlo. Ako si ho upevníme?" spýtal sa desiatnika.
"Velmi jednoducho, pane, sponky sa spoja remienkami.
Bol to chudý chlapík, dôvtipný a vynaliezavý, tvrdý ako remeň, ktorý odslúžil na vojne nejeden rôčik a prešiel nejednou akciou.
"Dobre," pochvalne prikývol Palfrey policajtovi, ktorý sa už medzitým pobral naspäť k autu.
Počkali, kým si všetci pozapínajú gamaše okolo krku - čo si pani Fordhamová urobila zo všetkých najpohodlnejšie. Potom prešla cez bránu po Palfreyho boku s poručíkom a desiatnikom, ktorého ľudia kráčali za nimi, ako im prikázal Palfrey.
Policajt a jeho spoločník zodvihli telo Dáva Fordha-ma a odniesli ho do policajného auta. Mali by označiť miesto, kde telo ležalo, samozrejme, obvyklá rutina vo vyšetrovaní je podstatná a nepostrádateľná; ale na to už dohliadne polícia.
Palfrey a pani Fordhamová kráčali poľom po chodníku, ktorý už predtým vyšliapal jej manžel. Jediný zvuk, čo počuli, bolo bzučanie hmyzu v horúčave a jemný šelest jačmeňa, ako ním prechádzali. Nevideli nič okrem neho, až kým nezbadali kombajn.
"Spadol do jamy," povedala Betty napätým hlasom.
"Áno," prikývol Palfrey. Myslel na tie "deti", ktoré videl z helikoptéry. Prezrel si pôdu, kde už bol jačmeň skosený, a potom zbadal miesto, kde sa zem prepadla, a takmer zároveň uvidel starostlivo poukladané tielka. Neboli to tielka detí, ale trpaslíkov. Keď pristúpil bližšie, všimol si, ako sú nádherne formované, a neušlo mu, že každá tvár bola hladká, bez jediného chlpu. Nevedel, prečo naňho urobili taký hlboký dojem, ale urobili. Palfrey pozrel na Betty Fordhamovú, tá však nedala na sebe nič znať. Zrazu jeden vojak vykríkol: "Pána-fera!" Viac nikto nič nepovedal, všetci stáli a hľadeli na miesto katastrofy.
Odtiaľto videli "mesto".
Palfrey sa nikdy nedozvie, aký dojem to urobilo na ostatných, vedel len, ako to zapôsobilo naňho. Bol otrasený. Zjavilo sa pred ním primitívne mesto: steny z hliny, stupňovité postavené domy ako v amerických indiánskych dedinách, spoločné izby, spoločné kuchyne. Usúdil, že tu mohli bývať nie desiatky, ale stovky, možno i tisíce týchto drobných tvorov. Boli tu vyšlia-pané chodníky alebo cesty či "ulice" - stáli na nich vozíky. Bolo tam i čosi, čo vyzeralo ako grécky alebo rímsky amfiteáter.
"Pánafera!" vyhŕkol znovu vojak. "Je to ako veľká domorodá dedina."
Palfrey si pomyslel: Odišli a mŕtvych tu nechali. Velké sťahovanie. Tvory postihla katastrofa a tieto po-loľudské živočíchy, ktoré tu žili, pravdepodobne ochraňovali "králičí muži" oblečení do kožušín. Už nemusel zisťovať, čo znamenala dymová clona; trpaslíci odišli pod jej ochranou. Niekde, ani nie ďaleko, najviac ak niekoľko míľ odtiaľto, táto osada trpasličích ľudí ešte stále pochoduje. Nemohli sa dostať ďaleko, pomyslel si Palfrey.
Ale kam by mohli ísť? Kam majú namierené? Čo urobia? Vyhrabú si novú dieru a budú si chcieť postaviť nové mesto? Mohol iba hádať, ale i hádanie bolo pomalé, lebo myseľ sa mu zastavovala nad týmto hrôzostrašným čudom.
Keď sa opäť vzchopil, pomyslel si: Všetko držím pevne v rukách. Osada, pravdaže, neujde - a táto myšlienka ho aspoň nateraz uspokojovala. Teraz môže posúdiť problém triezvo a objektívne.
Betty Fordhamová nečakane poznamenala: "Je to ako po zemetrasení. Aspoň tým tvorom sa to tak muselo zdať, keď zomierali. Zavinil to Dave," pokračovala meravo. "Nevedel, že sú tam. Bol najmierumilovnejší človek, aký kedy žil."
Palfrey sa opýtal: "Ako často chodil na toto pole?"
"Nebol tu niekoľko mesiacov; odkedy zasial."
"Rozumiem. Tri mesiace?"
"Takmer päť."
"Aký stroj tu vtedy používal?"
"Sejačku. Tá je tiež veľmi ťažká."
Tak je možné, že ak by mesto existovalo už v čase sejby, bol by ho zničil už vtedy. Nebolo to isté, bola to jednoducho

len jedna z možností, ktorá prebehla palfreyho myslou; možnosť založená na úsudku, že celá kolónia si postavila svoje domy za niekoľko týždňov.
"Počuli ste už nejaké chýry o králikoch, čo spôsobili niekde pohromu?"
"Nie." Bola si celkom istá.
"A o iných zvieratách?"
"Nie."
"Bolo tu veľa králikov tohto roku?"
"Nie, odkedy ich vyničila myxomatóza."
"Ale tie dva ste videli," pripomenul jej Palfrey. "Aké boli veľké?"
"Veľmi veľké. Väčšie než poľné zajace." Betty pozrela ňa drobné telá, obrátila sa k Palfreymu a povedala so zatajeným dychom: "Nemyslíte si, že títo..." odmlčala sa, akoby sa zhrozila nad myšlienkou, že dva z týchto tvorov skutočne napadli toho neznámeho a neskôr zavraždili aj jej manžela.
Poručík stojaci vedľa pristúpil k Palfreymu. Z chlap-o ca sa razom stal muž.
"Prepáčte, pane."
"Prosím?" neprítomné sa spýtal Palfrey.
"Preskúmame ruiny?"
Palfrey civel naňho takmer nahlúplo.
"Nie," odpovedal nakoniec. "Ešte nie. Najprv musíme miesto preskúmať pre . .." sotva vedel prečo. Pre plyn? Jed? Kvôli živým trpaslíkom? Vedel, že musí byť mimoriadne opatrný, že pri prieskume musia nasadiť najskúsenejších mužov, áno, záchranné čaty. Alebo pracovníkov civilnej obrany? Azda. Keď budú všetci pracovať spoločne, dosiahnu najlepšie výsledky. Budeme potrebovať aj mínové detektory, možno aj geiger-müllerove počítače.
Keď takto rozmýšlal, uvedomoval si, že najprv musí zvážiť všetky možné nebezpečenstvá, prv než sa niečo podnikne. Boli jeho inštrukcie a požiadavky dostatočne dôrazné a jasné? Bolo veľmi nebezpečné v jeho postavení veriť, že iba on môže za všetko niesť zodpovednosť. Nebola to márnomyseľnosť ani drzosť, ani nafúkanosť, bol to skutočný strach, že sa veci budú uberať zlým smerom, lebo nikto iný nevedel toľko, koľko vedel on. Jasné bolo iba to, že tieto ruiny sa musia preskúmať, aby ich nezaskočilo ďalšie nebezpečenstvo. Len jedna skupina je kompetentná preskúmať terén - a to Medzinárodná výskumná spoločnosť. K nej sa najlepšie dostane cez britského ministerského predsedu. ,
Veľkú starosť mu spôsoboval čas, lebo situácia, o ktorej ešte pred niekoľkými dňami nevedeli prakticky nič, bola teraz veľmi naliehavá. Prirodzene, existovala šifra pre všetky núdzové stavy, ale dnes, v časoch fantasticky rýchlych akcií, v ktorých sa používajú zbrane rýchlejšie ako zvuk, záleží na každej minúte. V mysli sa mu vynorilo šifrované číslo pre Medzinárodný výskum - MV 12. Pozrel na mladého dôstojníka.
"Hovorí vám niečo MV 12?"
"Pracoval som v ňom, pane."
"Dobre, povedzte hlavnému veliteľstvu, že chcem, aby tu MV 12 začalo operovať ešte pred zotmením. Prieskum je veľmi naliehavý."
"Okamžite to zariadim," mladík bol samá ochota. "Nerozkážete urobiť prípravný prieskum?" Desiatnik dlho velil odmínovacej čate, teda nebude zbytočne riskovať.
"Zavolajte na veliteľstvo a hneď sa do toho dáme," rozhodol Palfrey.
Samozrejme, hrozilo nebezpečenstvo útoku, plynu alebo baktérií, ktoré sa nedajú zistiť čuchom, ale tí chlapi zomreli predsa vykrvácaním. Na ich zavraždenie nepoužili nijaké zbrane a ani v skrytom meste nebolo po nich stopy. Cítil, že doprial niekoľko minút oddychu nielen sebe, ale aj tejto žene, ktorá potrebovala pomoc a silu, aby vydržala. Bol presvedčený, že už nejestvuje nijaké rozumné bezpečnostné opatrenie, na ktoré by bol zabudol, a že sa jej teda môže úplne venovať. Kráčala po okraji prepadliská, priveľmi blízko, ale skúšala zem na každom kroku, očividne si nebezpečenstvo uvedomovala. Šiel za ňou, a nerozumel celkom, prečo to, čo robí, robí s takou nástojčivosťou.
Potom si všimol, ako sa Betty pozerá na drobnú ruku. Vyčnievala z hromady hliny pomiešanej so strnis-kom; bola malá ako ruka bábiky. Nepochybne tu bol pochovaný ďalší tvor. Palfrey hľadel, ako sa pani Ford-hamová ešte väčšmi nahýna. Štuchla opatrne do zeme a Palfrey sa ponáhľal k nej, zvedavý, čo ju tak zaujalo.
Potom to uvidel.
Ruka netrčala zo zeme, ale z rukáva, z kožušinového rukáva, a nechty na prstoch vyzerali ako pazúry z ocele. Palfrey podišiel bližšie, srdce mu divo tĺklo. Nezasiahol, keď Betty odhŕňala hlinu, postupne odhaľovala celú ruku zabalenú v kožušine, hlavu a plecia, napokon celé telo. Nebolo pochýb, že Betty Fordhamová odhalila tajomstvo: "králiky" boli títo trpasličí muži oblečení v králičích kožkách.
Teda oni boli vrahovia, zabijaci.

6 Osada, ktorá sa stratila

Betty Fordhamová sa pomaly vystrela a stále hľadela na postavičku, čo odhalila. Nedala na sebe znať nijaké prekvapenie, rozprávala sa s Palfreym, ale naňho nepozrela. Hovorila ticho, pokojne, nevzrušené.
"Vidíte to čo ja?"
"Ano. Takže ste sa nemýlili, keď ste vraveli, že králiky napadli človeka."
"Tieto tvory zabili môjho muža."
Palfrey prikývol.
"Chcem s vami spolupracovať," povedala Betty.
"Z pomsty?"
"Svojím spôsobom áno."

"Pomsta nevedie k ničomu dobrému."
"Na môj úsudok by nemala vplyv."
"Potrebujem o tom dôkaz."
Neodpovedala, ale pozrela na Palfreyho a v očiach jej zažiarili iskierky, akoby sa aj na mieste tragédie mohla šibalsky smiať, alebo aspoň videla veselú stránku -veci. Bola to pekná žena, hoci nie práve jej krása udrela do očí na prvý pohľad. Oči mala zelenosivé, pokožku hladkú, bez škvŕn.
"Vy ste ten doktor Palfrey, pravda? Zo Z5?"
Keďže riešil veľa krízových situácií, nebolo možné utajiť, kto je a pre koho pracuje. Z5 už síce nebolo viac tajné oddelenie, ale veľa jeho operácií ostalo pred svetom naďalej utajených.
"Áno," priznal sa.
"Zostala som sama," povedala prosto. "Dave bol všetkým, pre čo som žila. Farmu môžem predať. Nie som dobrá farmárka, hoci som bola farmárovou ženou. Nemám prácu a vám môžem byť veľmi užitočná."
"Prečo ste si tým taká istá?" spýtal sa Palfrey.
"Nikdy sa dlho nebojím," povedala. "Prestanem sa báť, len čo prejde prvý šok."
"Naozaj?"
"Nesmejte sa mi, keď vám poviem, že v mbjom metabolizme je čosi, čo pôsobí ako utisovač. Dave často tvrdil, že som najvyrovnanejšia žena, akú kedy stretol, že nič ma nevykoľají. To je pravda, prisahám. Dovoľte mi, prosím, pracovať pre vás."
Jej žiadosť bola taká prostá a priama, že Palfrey takmer súhlasil. Takmer, ale nie celkom. Namiesto toho sa však vľúdne usmial a položil jej ruku na plece.
"Ak budem môcť, dovolím."
"Sám rozhodujete, nie?"
"Áno," odvetil Palfrey. "Koniec koncov, musím. Preto si nemôžem dovoliť zmýliť sa v ľuďoch, ktorí majú pracovať pre Z5."
"To znamená, že si ma preveríte."
"Samozrejme, a to dôkladne."
"Všetkým prejdem uspokojivo," oznámila samozrejmým tónom. "Niet ničoho, čo by sa mohlo nájsť proti mne. Ako dlho to potrvá?"
"Niekoľko dní."
"Sú to už veky, čo Dávid umrel," povedala pani Fordhamová. "Čo by som mohla urobiť, kým som ešte v skúšobnej dobe?"
Pokladala za samozrejmé, že jediné, čo stojí v ceste medzi ňou a jeho dôverou, je čas, a on bol presvedčený, že toto nie je chvíľa, aby ju odrádzal. Ani nemohol celkom naisto vedieť, či nemá pre ňu žiadnu úlohu, i keď v tejto chvíli bola preňho rizikom. Bolo prekvapujúce, že mu nepripomenula, ako jej len pred chvíľou bol nútený veriť a sám ju žiadal o pomoc.
Palfrey sa zohol, zdvihol kameň, poštuchal ním králičieho muža a dával si pritom pozor, aby sa nedotkol tela holými rukami. Predstavil si, ako Betty opisovala, ako králiky skákali na Neila Andersona, a zamyslel sa nad tým, čo by sa asi stalo, keby sto, alebo čo len tucet takýchto tvorov vypustili na ľudí.
Striaslo ho.
"Je to príšerné, pravda?" povedala Betty. "Hrôzostrašné," upreto naňho hľadela a pokračovala: "Je len táto osada, alebo je ich aj viac?"
Palfrey odpovedal pravdivo: "Neviem to naisto. Myslím, že jestvuje prinajmenej ešte jedna." Ale nedodal : V Kongu.
"Potom radšej nestrácajte čas a zistite, koľko ich vlastne je," povedala autoritatívne, a skôr než mohol niečo na to povedať, pokračovala: "Myslíte, že sa nám podarí chytiť všetkých, čo tu boli?"
"Myslím, že nemajú šancu na útek," odvetil Palfrey, ale pritom mu prebehli po chrbte zimomriavky strachu, pretože si nemohol byť nijako istý. Isté bolo len to, že sa musí vrátiť do Londýna a varovať pred náhlym nebezpečenstvom všetky vlády sveta.
Predstavte si, čo by sa mohlo stať, keby jestvovali milióny takýchto tvorov. Zachvel sa už len pri myšlienke na to, no navonok nedal nič znať. Obrátil sa k vojakom, pristúpil k nemu desiatnik, nevelký muž, ale prevyšoval budovy "mesta".
"Okolie sme dôkladne vyčistili," povedal. "Prezreli sme všetko. Ale i tak, nemohli odísť ďaleko, pravda?"
"Nie," povedal Palfrey, ale v skutočnosti si nebol istý.
Boli aj takí, čo to vedeli, no v skutočnosti tomu neverili.
Jim Baretta, letiaci pomaly v helikoptére nad dymovou clonou, vedel, ale uvedomoval si, že bude takmer nemožné presvedčiť Palfreyho či kohokoľvek iného.
Šesť helikoptér a štyri obyčajné prieskumné lietadlá pozorovali mračno, ktoré mohlo byť oparom, dymom alebo plynom. Dym, ako ho všetci nazývali, bol še-dastobiely a pohyboval sa ťarbavo. Nezdalo sa, že by hustol alebo sa rozptyľoval. Nafotografovali tisíce záberov z výšky od sto do päťtisíc stôp nad zemou. Použili infračervené a iné oveľa prenikavejšie fotografické lúče a väčšinu fotografií vyvolali hneď. Nič však nepreniklo vonkajšiu vrstvu dymu a vôbec nič sa na fotografiách neobjavilo.
Vedeckí pracovníci a vojenské odmorovacie čaty, čo sa pohybovali po zemi v tesnej blízkosti mračna, nezistili nič otravné alebo škodlivé; boli tu len vlhké stopy a škvrny obyčajnej pary alebo hmly. Mračno sledovali, až kým nepadol súmrak, a vtedy sa prestalo pohybovať. Správy poslali do Z5 i Palfreymu, ktorý bol už na spiatočnej ceste do Londýna.

"Dymová clona sa nehýbe už tri minúty."
"Dymová clona sa nehýbe už päť minút."
"Dymová clona sa nehýbe už desať minút."
Desať minút - pätnásť - dvadsať -

Palfrey vystúpil z helikoptéry. Nad Temžou a West Endom žiarili milióny veselých londýnskych svetiel a ukazovali cestu k večernej zábave a oddychu. Čo najskôr by sa malo rozhodnúť o tom, ako preniknúť dymovou clonou, a prv ako sa Palfrey rozhodne, chce sa poradiť s hlavným veliteľom Južného velenia. Prišiel k stanici podzemnej železnice v Green Parku, vstúpil do tajného výťahu a zviezol sa ku svojej pracovni. Keď prechádzal okolo Joycinej kancelárie, otvorila dvere a Palfrey ihneď zbadal, že je zarmútená.
"Sap!"
"Čo je?"
"Ten dym sa rozplynul."
"Rozplynul?" zopakoval a pocítil ľadový dotyk strachu.
"Áno," prisvedčila Joyce. "A pod ním nebolo nič. Všetky malé tvory zmizli. Sap, kde sa len mohli po-dieť?"
V tejto chvíli Palfrey vedel, že neexistuje nijaká odpoveď.
Prezeral si správy a fotografie a musel sa zmieriť so skutočnosťou, že skupina niekoľko sto človiečikov alebo trpaslíkov - nazvite si ich, ako chcete, zmizla bez stopy. Ráno, za jasného denného svetla sa možno nájdu nejaké stopy, ale to už bude veľmi neskoro ich sledovať.
Nová starosť rozbúšila Palfreymu srdce. Čo urobia tie tvory? Koho ešte napadnú? Čo vlastne sú? Odkiaľ pochádzajú? Myšlienku, že by mohli pochádzať z inej planéty, potlačil, bola to však možnosť, ktorú prijímali dnes už aj najskeptickejší ľudia. Ale ak by sa život vyvíjal na iných planétach a existovalo by tam aj niečo podobné ľudskej inteligencii, je naozaj pravdepodobné,
že by sa fyzický vývoj týchto tvorov tak veľmi podobal vývoju ľudí na Zemi? Nevedel, nemohol vedieť, ale veľa dôvodov ho nútilo pochybovať, či to tak naozaj môže byť.
Ak pochyboval, bolo to preto, že tieto tvory boli späté so Zemou. Bolo tu však čosi neskutočné, čosi tajomné. Dokonca aj naňho, čo bol zvyknutý aj na fantastické a hrôzostrašné veci, na javy hraničiace s neskutočnom a nadprirodzenom, to hlboko zapôsobilo. Najhoršia bola úplná neinformovanosť, ako aj skutočnosť, že prvé údaje získali akosi len zo záujmu, a nie z nebezpečenstva. Dumajúc o tom, sadol si za stôl a zazvonil na Joyce. Prišla zaraz; bolo to milé dievča s peknou postavou a príjemnou povahou.
"Prišli nejaké správy zo zahraničia?"
"Nie, neprišlo vôbec nič.
"Vypracujem osobitné vyhlásenie, ktoré sa musí rozposlať ešte tejto noci," povedal Palfrey. "Môžeš ostať?"
"Samozrejme," Joyce naňho pozrela takmer urazene, že vôbec zapochyboval, či ostane dlhšie.
"Dobre. Nikto nevie po mne čítať tak dobre ako ty." Zaklonil sa, zatvoril oči, náhle sa cítil veľmi ustatý. Uvedomoval si, že Joyce stojí pred ním a hľadí naňho, a pokračoval so zatvorenými očami: "Videla si všetky správy, ako prichádzali, pravda?"
"Áno."
"Čo si o tom myslíš?"
"Je to . . ." zaváhala, "je to strašné."
"Obrovské nebezpečenstvo."
"Nepochybne."
"Áno," prisvedčil Palfrey. "Zamýšľam informovať ministerského predsedu. Bol by som rád, keby zvolal schôdzku veľvyslancov, a tak by sa správy mohli poslať osobitnými kuriérmi všetkým vládam. Čo ma však najviac trápi. . ." odmlčal sa.
"Ze zmizli," hádala Joyce.
"Nie." Palfrey otvoril oči a zahladel sa pevne do jej očí, uvedomujúc si, že problém, ktorý ho už hodiny trápi, sa nedá ďalej zadržať: "Nevieme naisto, ako dlho boli v poli; nanajvýš ak niekoľko mesiacov. Za ten čas postavili celé podzemné mesto, pravda, drobnučké. Prečo ich niekto nespozoroval už skôr? A ako sa naučili staviteľské práce? Podlá akého modelu postavili svoje mesto? Oveľa menej ma znepokojuje to, že zmizli, ako to, že nás vedia tak presne napodobniť a že sa vedia tak dlho tajiť." Náhle sa vzpriamil v kresle, výraz sa mu zmenil, oči zasvietili. "A tie správy o stratách potravín v Southamptone, dvadsať míľ od Salisbury! Aké množstvo potravín? Koľko obilných, potravinových alebo iných skladov v tejto oblasti bolo spustošených? Musíme to zistiť, a to rýchle. Vrátil sa už Jim Baretta?"
"Nie. Ale je tu Galsworthy."
"Oznám mu," povedal Palfrey, "aby zariadil schôdzku s ministerským predsedom na pol deviatu alebo tak nejako. Urob mi nejaké chlebíčky a kávu a zabudni na mňa, dokiaľ nedokončím správu."
Vznešený James Mason, člen parlamentu, ministerský predseda Spojeného kráľovstva, bol energický a vitálny päťdesiatnik, ešte nie dlho na svojom mieste, ostražitý a úzkostlivý, aby mu nič dôležité neušlo. Bol dobre informovaný o Z5 ešte v období, keď bol vodcom opozície, a vedel, že Palfrey by nepožiadal o rozhovor, keby nemal na to vážnu príčinu. Dnes večer má však byť hostiteľom a hlavným rečníkom na dobročinnej večeri v Guildhalle a nechce sa mu meniť program. Tak zariadil, aby ho odvolali od stola o deväť pätnásť, a keď sa stretol s Palfreym a podali si ruky, povedal:
"Doktor Palfrey, máme dvadsať minút. Veľmi ľutujem, že vám nemôžem venovať viac času."

Palfrey naňho zažmurkal.
"Rozumiem, pane." Veľmi ho trápilo, čo sa dozvedel, a preto sotva veril, že by tento ostražitý muž s tmavými očami myslel vyslovený časový limit vážne. "Táto vec môže potrvať i dlhšie."
"Nesmie. Lebo o dvadsať minút musím predniesť dôležitý politický prejav."
Palfrey cítil, ako v ňom vzrastá hnev, ale potlačil ho. Vytiahol z vrecka zložený papier a podal ho politikovi, ktorý ho hneď vystrel.
"Takéto správy som poslal všetkým svojim pobočkám a všetkým svojim agentom na celom svete, pane. Bol by som rád, keby ste čo najskôr zvolali schôdzu veľvyslancov, na ktorej by som mohol prehovoriť. Bolo by najlepšie, keby ste zvolali schôdzku diplomatov vy - ako mimoriadne diplomatické opatrenie - keby som ju totiž zvolal ja, mohli by sa nám prilepiť na päty novinári." Odmlčal sa, kým ministerský predseda čítal jeho naliehavú výzvu k Z5, ktorá znela: Dôležité upozornenie. Šifra ZXI. Zistili sme, že existuje rasa trpaslíkov so všetkými ľudskými vlastnosťami zjavne žijúcich v podzemných mestách so všetkými modernými vymoženosťami Stop. Trpaslíci sa niekedy zjavujú preoblečení za králiky; na iných miestach sa môžu zjaviť ako iné zvieratá Stop. Vieme o nich, že napádajú hrdlo, prebodnú krčnú tepnu, čím spôsobia rýchlu smrť. Sú mimoriadne svižní a dokážu vyskočiť tri stopy do výšky bez rozbehu Stop. Sú mäsožraví, ale je možné, že žijú v blízkosti zrelého obilia alebo pri veľkých obilných skladoch; spustošiť môžu aj iné potravinové sklady Stop. Osada, v ktorej som odhadol päťsto dospelých mužov, žien a detí, zmizla dnes, len čo sme ju objavili nešťastnou náhodou. Teraz môžu byť kdekoľvek v južnom Anglicku. Správy z Tokia, Konga, Spojených štátov a Anglicka naznačujú, že môžu existovať v mnohých častiach sveta. Pátranie po nich musí byť prvoradým záujmom.
Ministerský predseda odložil papier a vrhol na Palfreyho prázdny pohlad; zdalo sa, že celkom nepochopil, čo čítal. Pošúchal si oči, akoby ich mal unavené.
"Rozumiem," povedal nakoniec. Zazvonil na detektíva, ktorý stál predo dvermi. V okamihu prišiel. "Inšpektor, pozdravte odo mňa môjho zástupcu a povedzte mu, že sa zrejme zdržím. Ak sa do desiatej nevrátim, nech za mňa prednesie môj prejav. Kópiu má." Obrátil sa k Palfreymu. "Hrozí nebezpečenstvo, že by pravda vyšla najavo?"
Palfreymu, očakávajúcemu odpor, alebo prinajmenšom politické taktizovanie, sa ohromne uľavilo.
"Áno, pane. Preto som dal inštrukcie wiltshirskej polícii, aby rozprávali o neznámom druhu potkanov, ktoré prenášajú choroby."
"Výborná myšlienka. Potom zvolám schôdzku kvôli ich úniku. Veľvyslanci-neveľvyslanci, zajtra sa u mňa stretnú na drink pred obedom. Povedzme o dvanástej. Postarajte sa, aby som dostal každú správu, ako príde .. . ešte niečo, čo by som mal vedieť?"
"O všetkom vás budem okamžite informovať."
"Vybavím najprv asi tucet telefonátov a potom sa pokúsim predniesť ten prejav o svetovom nedostatku potravín," sucho dodal' ministerský predseda. "Výroba potravín z roka na rok zaostáva za rastom populácie. Nedostatok ktoréhokoľvek druhu potravín môže mať smrteľné následky. Keby sme mali novú formu spotreby alebo odbytu ... ale veď vy poznáte tento problém. Dobrú noc, Palfrey."
Uklonil sa, prešiel cez miestnosť k telefónu a na Palfreyho už nemyslel.

7 Burcujúci patológ

Palfrey sa vrátil do hlavného štábu oveľa uvoľnenejší, ako bol na začiatku králičej aféry. Za desať minút spoznal ministerského predsedu oveľa lepšie ako počas mnohých hodín predchádzajúcich rozhovorov; spájali sa v ňom skutočne zriedkavé vlastnosti, bol muž činu, lebo vedel myslieť a konať súčasne. Palfreyho takto ne-hatila nijaká politická prekážka, jedno bolo isté: Ma-son pochopil podstatu o trpaslíkoch veľmi rýchlo a znepokojilo ho to.
Palfrey nepočul nijaký zvuk spoza Joyciných dverí, keď prechádzal okolo. Nazrel dnu. Ležala na gauči chrbtom k nemu, očividne unavená. Vošiel do svojej pracovne, dopísal posledné riadky správy a zavolal jedného zo službukonajúcich zamestnancov, aby ju rozposlal. Väčšina jeho pomocníkov, dokonca i v tých najvzdialenejších častiach sveta, ju do rána dostane, a je dosť možné, že dozajtra večera tu už bude záplava správ. Prebehol očami niekoľko čerstvých správ, ktoré mu Joyce položila na stôl. Iba jedna bola odpoveďou na jeho predošlú výzvu, v ktorej žiadal informácie o zničení potravín: veľký sklad cukru v južnom Nemecku neďaleko Mníchova bol prakticky vyprázdnený.
Predpokladá sa, že sklad spustošili potkany, končila sa správa.
Bolo pol jedenástej. Palfrey vstal od písacieho stola, podišiel ku kreslu a zapol gramorádio. Brahmsov koncert v stereozvuku sa upokojujúco rozlieval po miestnosti. Začal dokonca pochybovať, či si nerobí prehnané starosti pre tých trpaslíkov, keď sa mu vtom vynoril v mysli obraz Betty Fordhamovej vo chvíli, ako si uvedomila, že jej manžel je mŕtvy. Bola to pozoruhodná žena a ľahko sa dalo uveriť, že to myslela naozaj, keď povedala, že strach u nej netrvá dlho. Mohlo by Z5 použiť jej služby? Urobil si poznámku: Preskúmať Betty Fordhamovú, napísal k tomu pokyny a zazvonil na posla.
"Okamžite to pošlite."
"Áno, pane."
Palfrey si sadol naspäť do kresla. Nálada sa mu zmenila, stále mal pred sebou tvár tejto ženy a zároveň aj spôsob, akým trpaslíci útočili. Bol už netrpezlivý a žiadalo sa mu porozprávať sa s patológom, ale oni iste ešte pracujú a nemalo by význam súriť ich. Zrazu si spomenul, že požiadal Kennetha Campsona, aby pitval Neila Andersona, nie však trpaslíkov. Čo mu je? Zazvonil na Joyce, zabudol, že spí, ale keď hneď neprichádzala, spomenul si na to.
Onedlho však už stála vo dverách, ale jej inak bystrá a vnímavá tvár vyzerala trochu otupené po náhlom prebudení.
"Bolo by treba pitvať aj trpaslíkov," povedal bez úvodu.
Joyce naňho nechápavo pozerala. "Áno, pravdaže. Pokladala som to za samozrejmé. Povedala som Cam-psonovi, aby

ich pitval."
"Och," vzdychol Palfrey. "To je výborné." Mohol by sa smiať zo seba pre svoju domýšľavosť! Nikdy nesmie zabúdať, že sa môže spoľahnúť aj na iných. "Odoslal som obežník, v ktorom žiadam správy - s požehnaním ministerského predsedu. Dal som preskúmať pani Fordhamovú. Možno ešte bude pre nás užitočná. Ty si choď odpočinúť, lebo čoskoro začnú prichádzať správy, a potom už nebude veľa času na oddych."
"Sap," ozvala sa Joyce po chvíli.
"Áno?"
"Nerob sám priveľa, prosím ťa. Už teraz vyzeráš vysilený. Nikdy si nešetríš nervy, vyčerpáš sa hneď na začiatku prípadu."
"Budem opatrný," prisľúbil, hoci vedel, že jeho odpoveď je neúprimná a nepresvedčivá.
"Môžem ti niečo navrhnúť?"
"Isteže."
"Požiadaj Stepana, aby prišiel do Londýna."
Stepan Andromovič, zástupca hlavného veliteľa Z5, je skutočne jediný, kto môže spoločne niesť bremeno zodpovednosti, jediný, kto má rovnaké myšlienkové pochody a je rovnako rázny ako Palfrey. Stepan mal na starosti Moskvu a Ďaleký východ, lebo vedel ovela viac ako Palfrey o mentalite, zvykoch, tradíciách a hrdosti ludí z Východu.
"Porozmýšľam o tom," povedal Palfrey. "Ak sa tento prípad rozrastie, ako si aj myslím, potom bude rovnako potrebný tam ako tu."
"To si myslím," povedala utrápené.
"Spoľahnem sa na teba!"
Odhodlane naňho pozrela a pery sa jej skrivili do neveselého úsmevu.
"Často som si myslievala, že ti viem poskytnúť pomoc, akú potrebuješ, ale prišla som už na to, že to nedokážem. Potom som si myslela, že hádam lady Diana Hallová ti môže pomôcť, ale tá tiež nie, pravda?"
Neochotne odpovedal: "2ije priveľmi v budúcnosti a myslí si, že to by mala byť prítomnosť."
"A ja zas nežijem dosť intenzívne vo svete, ktorý sa ty pokúšaš zlepšiť. Sap, nemôžeš byť naďalej sám. Naozaj nemôžeš. Potrebuješ spoločnosť takého druhu, akú jednoducho nemáš. Hudba, knihy, umenie - to nie je všetko. Naozaj nestačia."
Povedala to úprimne, tak ako to aj myslela, a on s ňou do istej miery súhlasil. Prial si, aby k nej cítil čosi iné, ale vedel, že pravdepodobne nikdy nebude. Ešte vždy sa usmievala tak neosobne, polosarkasticky, a Palfrey nepochyboval, že má na srdci oveľa viac, než povedala. Bola taká dobrá, rozhodná a tak veľmi mala pravdu.
"Dajako už vydržím," povedal.
Joyce pristúpila k nemu a prekvapila ho svojou ná-stojčivosťou.
"Sap, nevydržíš. Každý deň si z teba dačo zoberie.
Pričasto pracuješ do úmoru. Vieš, že lahko zvládneš takúto situáciu, ale v tomto prípade ti to nevyšlo, však?"
Ako len mala pravdu!
"Potrebuješ niekoho, pri kom by si si oddýchol, potrebuješ . . ." Joyce sa odmlčala. "Ach, nemyslím, že by si potreboval sex! Sap!" načiahla sa k nemu s vystretými rukami, na perách už nemala sarkastický úsmev. "Sap, túžiš po láske. Si najnežnejší a najláskavejší človek, akého som v živote poznala, a lásku si nepocítil, odkedy ti zomrela manželka, pravda?"
Bolo nemožné, dokonca aj po šiestich rokoch, pomyslieť na Drusillu bez bôlu.
"Nie," pripustil, "ale mýliš sa, Joyce. Vyžijem veľmi dobre so svojou hudbou, s knihami a so svojimi priateľmi."
Keď však odišla, vedel, že klamal ju i sám seba. Joyce ho donútila myslieť na Drusillu, ktorú tak veľmi miloval a ktorá skutočne bola časťou z neho. Opäť bol rozrušený, mrzutý, dokonca rozhorčený, že ho Joyce tak podráždila, hoci zároveň vedel, že je voči nej nespravodlivý. Pohodlne sa oprel a nechal sa unášať Lisztovým klavírnym koncertom ... a ani nevedel, ako zadriemal.
Začul svoje meno a pocítil na pleci čiusi ruku. "Sap."
Okamžite otvoril oči. Pred ním stála Joyce očividne znepokojená. Spánok mu prešiel a hlas mu razom znel drsne a ostro:
"Čo je?"
"Je tu pán Campson."
Campson. Patológ.
"Myslel som, že je v Salisbury."
"Chcel sa s tebou stretnúť osobne."
"Dobre," súhlasil Palfrey. "Kde je?"
"V mojej miestnosti."
"Priveď ho sem," prikázal Palfrey.
Váhala.
"Čo je?" opýtal sa. "Čo máš ešte na srdci?"
"Dostali sme správy z dedín v okolí Salisbury. Najmenej do desiatich obchodov a skladov sa vlámali a ukradli obilniny. Zmizli aj ostatné druhy potravín, najmä cukor a čokoláda. A ..."
"Čo?"
"Traja ludia videli králičích mužov."
"Nie trpaslíkov?" Myslel na útle, chlpmi nepokryté tvory.
"Nie. Králičích ľudí," opakovala nástojčivo a nemala ďaleko k panike.
Palfrey vstával veľmi pomaly.

"Troch si povedala? Správne." Váhal, takmer sa bál pokračovať, ale donútil sa spýtať: "Zaútočili?"
"Nie. Doteraz nie."
"Mohol som niečo prehliadnuť?"
"Myslím, že nie," odvetila Joyce. "Vojsko a polícia sú v pohotovosti, prezerajú všetky sklady s najdôležitejšími potravinami. Ak by uvideli nejakých králičích ľudí alebo trpaslíkov, hneď nám oznámia. Po dymovej clone niet ani stopy a prekvapujúco malá stopa ostala po kolónii, ako tiahla vidiekom. Nemôžeme urobiť viac, kým nenarazíme na nejakú inú kolóniu, pravda?"
"Na salisburskú kolóniu," poznamenal Palfrey. "Chceme preskúmať oblasť, nad ktorou videli mračno, zistiť, či a kde sa zakopali. Celú oblasť treba preskúmať veľmi dôkladne. Dobre teda, pošli mi sem pána Campsona."
Kenneth Campson bol nielen najlepším patológom v krajine, ale bol aj Palfreyho starým dobrým priateľom z medicíny, a tiež urobil veľa pre Z5. Jedno bolo isté: neprišiel by sem osobne podať správu, keby nebol presvedčený, že jeho svedectvo je natoľko vážne, že ho môže zveriť len Palfreyho ušiam. Vstúpil dnu - vychudnutý muž so zahmlenými modrými očami, ležérne neupravený. V mnohom sa Palfreymu podobal a ľahko by ich mohli pokladať za bratov. Teraz vyzeral, akoby bol pod vplyvom nejakého silného vzrušenia.
"Zdravím ťa, Ken," kývol mu Palfrey na pozdrav. "Čo si vypiješ?"
"Nič, vďaka, Joyce robí kávu."
"Dobre. Sadni si." Odmlčali sa. "Čo máš na srdci?" Keď Campson hneď neodpovedal, Palfrey pokračoval: "A čo Neil Anderson?"
"Vykrvácal," povedal patológ. "Ale.. ." zarazil sa.
"No?"
"Je tu ešte čosi, čomu som nemohol prísť na koreň," priznal sa Campson.
"Čo to je?"
"Zloženie krvi," vysvetľoval patológ. "Testovali sme krvné vzorky. Neviem to naisto, ale myslím, že krvácanie bolo omnoho rýchlejšie ako obyčajne, a zdá sa, že krv sa nezrážala pri styku so vzduchom, ale naopak, redla. Neviem si to vysvetliť." Campson si vystrel nohy a pokračoval: "A môžem ti povedať ešte čosi."
"Pokračuj."
"V mŕtvolách trpaslíkov sme zistili krv s rovnakými vlastnosťami, akú mal Anderson. Sú veľmi chudokrvní. Nikdy som sa nestretol s niečím podobným." Palfrey sa mohol ozvať: Ani ja, ale mlčal. "Usudzujem, že sú to úplne vyvinutí dospelí muži. Priemerne sú vysokí asi dvanásť a pol palca a výškové rozdiely medzi nimi neprekračujú pol palca. Veľkosť rúk, nôh, hláv, krkov, hrudi, pásov, dlaní a chodidiel sa takmer nelíši. Akoby ich vyrobili podľa jednej formy."
Palfrey neprehovoril, stiesnený hrôzou, ktorá, prirodzene, zaúčinkovala aj na patológa.
"Aj váha všetkých je takmer rovnaká: osemdesiat dekov," pokračoval Campson. "Svaly majú rovnako veľké a rovnako silné - hlavne svaly na nohách majú mimoriadne vyvinuté. Ani ma neprekvapuje, že môžu vyskočiť niekoľko stôp do výšky, a to bez rozbehu. Pôsobia dojmom absolútnej fyzickej zdatnosti, akoby boli vo vrcholnej kondícii. Všetci, ktorých som prezrel, zomreli zadusením."
Palfrey zvedavo načúval tomuto výkladu, a videlo sa mu to hodnoverné. Nemohol sa celkom sústrediť, lebo rozmýšľal o Joyce, prekvapovala ho jej vnímavosť.
"A čo ešte?" dožadoval sa.
"Už nič . .. azda okrem tej až neuveriteľnej podobnosti. Zistil som, že všetky orgány majú zdravé: oči, uši, nechty, vlasy, všetko je úplne normálne. Nezdá sa, že by vývoj dieťaťa v dospelého človeka prechádzal výraznými zmenami, ako je to u ľudí."
"A čo mozog?" spýtal sa Palfrey.
"V pomere k ich rozmerom je pozoruhodný čo do veľkosti i váhy."
"A srdce?""
"Takisto." - Campson sa vystrel v kresle, keď sa otvorili dvere a vstúpila Joyce s kávou. "Sú skutoční,' Sap. Nie je na nich nič umelé. Sú z ozajstného mäsa a krvi, i keď sú chudokrvní." Unavene sa usmial na Joyce: "Nemôžete sa postarať o to, aby tento muž viacej spával, moja drahá?"
"Len zas nezapáraj," zavrátil ho Palfrey. "Nalej nám, Joyce." Pokračoval rovnakým tónom: "Nič umelé, vravíš . . . Znamená to, že sú cicavce?"
Campson odvetil trhavo: "Och, áno. Sú cicavce, pravdaže, pohlavné orgány majú normálne, ibaže veľmi malé."
Campson sa načiahol za šálkou kávy; triasla sa mu ruka.
"Nemohli by to byť roboty?" spytoval sa Palfrey.
"Vedci sa už dlho pokúšajú vytvoriť človeka a je možné, že sa im to raz podarí. Ak ho vytvoria, tak výsledkom môžu byť tvory celkom podobné týmto trpaslíkom. Mohli by ich vytvoriť umelo a potom dopestovať v inkubátore. Netvrdím, že je to tak, lenže by to tak mohlo byť."
Palfrey si vzal z tácne kávu.
"Áno, všetci iba hádame. A obsah žalúdka?"
"Väčšinou uhľohydráty."
Palfrey si navlhčil pery:
"Zuby?"
"Pravdepodobne sa živia mäsom, ale v poslednom čase ho nezjedli veľa. Jedno však nie je celkom normálne," pokračoval Campson. "Žalúdky majú väčšie ako ostatné orgány, vzhľadom na veľkosť ich tela. Povedal by som, že majú veľmi zdravú chuť do jedla, a jedlo sa im premieňa na svaly. Ak sa človek kŕmi len uhľohydrátmi, zvyčajne stučnie. Musia mať vo svojom 'metabolizme niečo, čo môže byť presne tým, čo potrebujeme na liečenie obezity. Ale

toto ťa tak veľmi netrápi, pravda?" Teraz bol už pokojnejší, vyrozprával sa a bolo mu ľahšie na duši.
"Zatiaľ nie," odvetil Palfrey.
"Nuž, nehovorme hop, kým sme nepreskočili," varoval ho Campson. "Ešte je tu jedna vec, ktorá ma veľmi znepokojuje. Ich zloženie krvi je podobné ako pri istých druhoch leukémie. V krvinkách sú stopy rádioaktivity a zloženie krvi sa vôbec nelíši od počiatočného štádia leukémie spôsobenej atómovým žiarením. Neviem si to vysvetliť, ale viem, že by si mal zavolať svojich odborníkov na účinky rádioaktivity na ľudský organizmus. Ak sú títo ľudia nejakým spôsobom rádioaktívni, môžu byť aj bacilonosičmi, môžu nakaziť chorobou iných, ale sami sú voči nej imúnni. Nechcel som to povedať nikomu inému, myslím, že chceš, aby tieto obavy zostali prísne tajné, kým sa nedozvieš, nakoľko sú skutočne závažné, pravda?"
Ale nedodal: Ako sa dokázalo, práve táto závažnosť ma desí najviac zo všetkého.

8 Nemá zmysel sa báť

Palfrey sedel ticho a pokojne. Joyce sa pohla. Campson s najväčšou samozrejmosťou podržal šálku, čakajúc, že mu dievča doleje, ale ono si to hneď nevšimlo. Palfrey si krútil vlasy okolo prstov.
"Rádioaktivita," zamrmlal. Odporná myšlienka.. . Joyce."
"Prosím."
"Zavolaj Harwell. Ihneď. Požiadaj, aby profesor Čo-puscenti a jeho skupina vyšetrili telá trpaslíkov nezávisle od Campsonovej správy. Povedz, že to potrebujeme rýchlo. Vrátil sa už Baretta?"
"Áno."
"Povedz mu, aby pripravil všetko potrebné, Harwell nie je ďaleko od Salisbury, preto niet dôvodu, aby sa prehliadka nemohla urobiť priamo tam."
"Postarám sa o to," odvetila Joyce. Všimla si Cam-psonovu šálku, naliala do nej a načiahla sa i za Palfrey ho šálkou. Kývol jej, že už viac nechce. Vyšla okamžite a Palfrey sa ďalej hral s hodvábnymi prameňmi vlasov.
"Hlavu hore!" povzbudzoval ho Campson, cítiac sa už uvoľnenejšie, keď mal správu za sebou. "Možnože sa mýlim."
"A ak sa nemýliš, potom si môžeme byť istí, že rádioaktívni trpaslíci pobehujú voľne po salisburskej oblasti a pravdepodobne aj po celom južnom Anglicku." Palfrey sa zasmial, akoby zaštekal. "A my sme vymysleli chýr, že sa bojíme potkanov, ktoré roznášajú choroby."
"Tomu vravím predvídavosť," poznamenal Campson. "A čo s mojou písomnou správou?"
"Jednu pre mňa a jednu pre ministerského predsedu. To bude stačiť."
"Dobre," súhlasil Campson. Dopil kávu, vstal a pozrel na Palfreyho vážne a s účasťou. "Potrebuješ si oddýchnuť, priateľko. Neprekonávaj sa, ani v tomto prípade nie. Podel si starosti aj s ostatnými."
Palfrey prikývol a Campson odišiel, ani sa neobzrel. Palfrey ešte dlho nehybne sedel v kresle a ešte vždy hľadel do povaly, keď vošla Joyce s hŕbou papierov.
"Profesor Copuscenti je na ceste do Salisbury," oznámila.
"To je dobre," zamrmlal Palfrey.
"Práve prišli tieto správy," pokračovala Joyce. "Určite bola nejaká porucha v systéme Telstar V, inak by sme ich tu mali už skôr." Podala Palfreymu správy a čakala, kým si ich prezrie.
Prišli z Buenos Aires, Toronta, Vancouveru, Los An-geles, Johannesburgu, Hanoja a Budapešti. Každá z nich obsahovala podrobnosti o veľkých stratách obilia, spustošených obilných skladoch, o stratách cukru a čokolády, ktoré sa zistili až pri kontrole na Palfreyho žiadosť. Straty boli také veľké, že mohli spôsobiť" miestne pohromy. V Hanoji dokonca ohrozili zásobu potravín na zimu pre obyvateľstvo niekoľkých oblastí. Ak sa pripoja tieto správy k tým, čo už dostali, majú dostatočný dôvod, aby urobili poplach na celom svete. Jedným z naliehavých problémov teraz bude postarať sa o to, aby sa strach nerozšíril medzi pospolitým ľudom, a tak sa v ňom nezasiali semená paniky.
Ako si na to pomyslel, presne tie isté obavy sa začali ohlášať už aj v ňom a strach sa mu rozlieval po celom tele. Zhrýzal ho pocit zodpovednosti, lebo o nebezpečenstve vedel len on sám. Väčšina obyčajných ľudí nevedela, že s rádioaktívnymi látkami treba narábať mimoriadne opatrne, že tí, ktorí s nimi narábajú, musia byť oblečení od hlavy po päty v ochranných odevoch, dokonca i vtedy, ak sa s takou látkou manipuluje cez hrubú sklenú stenu a celá činnosť sa ovláda diaľkovým kontrolným riadením. Ak mal Campson pravdu, potom rádioaktívne objekty sa volne pohybujú po mnohých miestach na svete. Ci už mal pravdu alebo nie, dostali sa do mimoriadne ohavnej situácie. "Istý druh leukémie," to znelo strašidelné neurčito. Strata krviniek, chudnutie - to sú odporné slová. A rádioaktivita?
Mračno, ktoré krylo tvory, nebolo rádioaktívne, veď by mu to boli určite povedali.
Palfrey sa zahniezdil a rozmýšľal ďalej: Ja som sa tých tiel dotkol. Prechádzal som sa okolo tých ruín.
Ani si tak veľmi nepripomínal, že by sám mohol byť v smrteľnom nebezpečenstve. A nielen on, ale aj Betty Fordhamová. Lenivo a nezúčastnene premýšľal o tom, že meno Betty jej nepristane. Táto myšlienka sa však rozplynula a znova ním otriaslo vedomie nebezpečenstva.
O pol tretej užil niekoľko piluliek na spanie. O tretej už tvrdo spal a zobudil sa až krátko pred ôsmou.
Vo chvíli, keď sa prebral, znova si spomenul na strach, a napoly túžil, napoly sa bál správy profesora Copuscentiho. Ešte neprišla. Včerajší deň nemal zatiaľ nijaké zlé následky. Bol to pravdepobne zbytočný poplach. I tak okrem rádioaktívneho nebezpečenstva tu bolo ešte mnoho iných vecí, ktorých sa bolo treba obávať. Oholil sa, osprchoval, vypil čaj, zjedol hrianku a poslal po Joyce. Vyzerala oddýchnuto a upokojujúco normálne. Ale ona vždy vyzerala rovnako svieža.
Prišlo asi desať ďalších správ o stratách potravín a o tom, že neďaleko Winchesteru, Basingstoku a War-minsteru videli králičích mužov, ale nezdalo sa, že by útočili na ľudí. Všetky tieto miesta sú dosť blízko Sa-lisbury, takže králičí ľudia môžu byť zo stratenej osady. Bola tu ešte žiadosť o rozhovor od Betty Fordha-movej: rozprávala sa s tými, čo

videli králičích ľudí, a myslí si, že by mu mohla povedať niečo veľmi užitočné.
Joyce sa ho povzbudivo spýtala: "Prečo sa s ňou nestretneš pri raňajkách?" "Kde je teraz?"
"V Brownovom hoteli. Navrhla som jej, aby tam čakala."
"Výborná myšlienka," pochválil ju Palfrey. Tabletky na spanie nemali osviežujúci účinok, ako má prirodzený spánok. Preto ani jeho nálada nestála za veľa. Hlavu mal na prasknutie a bol zronený. Potreboval čas, aby mohol porozmýšľať o situácii a nemusel sa hneď rozhodnúť, a navyše, takmer sa bál rozmýšľať. Rozhodne musí najmenej pol druha hodiny stráviť nad správami, predtým ako pôjde na schôdzku diplomatov, kde bude musieť dávať veľký pozor na každé slovo.
Panebože! Čo by sa stalo, keby sa rozniesol chýr, že tie tvory sú rádioaktívne? Aj keď by to hneď nebola pravda, vyvolalo by to hrôzu a strach. A pravda, akákoľvek už bude, môže byť rovnako zlá, ak nie horšia. Znova sa ho zmocnila panika, ale potlačil ju. Panika - pocit pravdepodobne neznámy chladnokrvným ľuďom, ako je Betty Fordhamová.
Palfrey kráčal po Piccadilly v príjemnom, lahodne hmlistom ráne, okolo neho sa Londýnčania ponáhľali do práce, a napriek svojim úvahám o tejto hrôze tešil sa, že znovu uvidí farmárovu ženu.
Vstúpil do foyeru hotela od Dover Street, prešiel halou a salónom až po vchod z Albemarle Street a hľadal ju. Ze by tu nebola, alebo ju len nezbadal? Obrátil sa a kráčal späť a vtom ju zbadal, ako naňho pozerá z hlbokého kresla. Zľahka sa usmievala. Neočakávane naňho zapôsobili jej driečnosť a zdravý výzor. Keď k nej pristúpil a podával jej ruku, vstala a pevne mu ju stisla.
"Som rada, že ste prišli," ďakovala mu.
"Nebolo to pre mňa nič ťažké."
Úsmev sa jej rozlial po tvári. ' "Dnes ráno ste veľmi galantný."
Zasmial sa: "Naozaj?" Skutočne sa cítil uvolnene a pokojne, bol o tom presvedčený a zároveň sa tomu aj čudoval.
"Hore máme miestnosť, kde sa môžeme naraňajkovať, a vy mi môžete povedať, aké máte správy." Táto miestnosť bola pre Z5 k dispozícii vždy, keď bolo potrebné stretnúť sa niekde v blízkosti hlavného štábu. A raňajky im ta prinesú okamžite. Šli k výťahu a vyviezli sa na druhé poschodie. Akoby boli náhle odrezaní od horúčkovitého zhonu dolu.
Odomkol dvere, dal jej prednosť, ona vstúpila - a vykríkla.
Palfrey zbadal mihnúť sa pás hnedobielej kožušiny a útle ruky s pazúrmi, ako ju chmatli za hrdlo. Betty Fordhamová sa zatackala a cúvla s tvorom zakvačeným na hrdle. Palfrey zaťal päsť a udrel - živočích sa pustil. No len čo sa dotkol zeme, opäť vyskočil s bezuzdnou zúrivosťou ako divá mačka. Oceľové pazúry driapali látku na Bettinom krku. Tá sa však spamätala z prvého zľaknutia a s chladným rozumom bila tvora po hlave.
Palfrey priskočil k nej.
Schmatol tvora odzadu, dúfajúc, že ho bude môcť odhodiť, ale len čo sa ho dotkol, telo sa začalo kŕčovite metať. Ako malé telo bojovalo a zvíjalo sa, Palfrey cítil, že tvorova sila mohutnie a tvrdne ako ocel. Aspoň nenapadne znovu Betty. Opierala sa o dvere, držala si hrdlo, a Palfrey sa bál, že uvidí prúd krvi, no zatiaľ musel zápasiť len so živočíchom, čo sa mu tak kŕčovite skrúcal a zvíjal v rukách.
Nebol si istý, ako sa boj skončí, už očividne slabol, keď tu zrazu Betty v rozhodujúcej chvíli sa vrhla k nim a silno udrela tvora hranou dlane po zátylku. Tvor zmeravel a viac sa nepohol. Palfrey pocítil vlnu uvoľnenia a triumfu, ale takmer v okamihu telo znova ožilo a vyslobodilo sa.
"Pozor!" zakričal Palfrey.
No mačací človek už nezaútočil. Spadol na zem s ľahkým buchnutím, potom sa zvrtol a uháňal chodbou. Spoza rohu sa práve vynoril vrátnik, zrazil sa s tvorom, zakopol oňho a spadol. Tvor dobehol ku schodišťu a zbehol dolu. Takmer y tej istej chvíli bolo počuť ženský vresk. Tresk, plesk, rozbíjanie riadu a buchnutie, ako keď niekto spadne.
Palfrey nevidel, kde tvor zmizol, ale Jim Baretta videl jasne, ako sa vyrútil na ulicu. Baretta bežal za ním a ešte stačil zbadať, ako trpaslík trieli po Albemarle Street pred uháňajúcim taxíkom. Brzdy prudko zaškrípali, začul škrek - a z tvora zrazeného taxíkom prúdom striekala krv. Ležal tam s otvorenými ústami, čeriac zuby, telo mal úplne rozmliaždené.
Baretta sa rútil dopredu, cestou si Vyzliekol kabát a hodil ho na odporný výjav. Ale rečiam sa už nedalo zabrániť.
"Bol to trpaslík."
"Dieťa."
"Potkan."
"Zajac."
"Mačka."
"Pes."
"Dieťa."
"Trpaslík ..."
"Zober to do hlavného štábu, nech sa na to Campson pozrie v laboratóriu," povedal Palfrey drsno, keď sa na ulici zrazil s Barettom. Pristavilo sa niekoľko motoristov, stovky chodcov udivene a nechápavo hľadeli, a keď sa prebrali z údivu, hneď začali rozprávať. "Všetko v poriadku, Jim?"
"Áno. Čo sa vlastne stalo?"
"Napadlo to Betty Fordhamovú."
"Je zranená?"
"Neviem," odvetil Palfrey. Zvrtol sa na opätku a prenechal vedenie Barettovi. Srdce sa mu zvieralo obavami pri myšlienke, čo všetko sa mohlo stať Betty Fordha-movej. Bežal za tvorom, veď to bola jeho prvoradá povinnosť, ale zároveň chcel pomôcť aj žene, ak sa jej /vôbec dalo ešte pomôcť. Ako by mohla prežiť dva útoky, ako by ju mohol tenký šál ochrániť pred krutými pazúrmi? Vedel, že to nie je možné.
Nikto v hoteli si ho nevšimol; zdalo sa, že len vrátnik videl, čo sa stalo, a i tak bol práve zaneprázdnený taxíkom a horou

batožín. Palfrey kráčal rázne hore schodmi, zabočil do chodby, očakávajúc, že uvidí Betty Fordhamovú skrútenú na zemi, zomierajúcu, ak nie už aj mŕtvu.
Stála pri otvorených dverách izby, v ktorej boli predtým, a vyčerpano sa usmievala.
"Zdravím vás," privítala ho.
"Ale . . . váš krk," od údivu ani nedýchal.
"Chránila som sa," odvetila, uhládzajúc si zdrapy šálu. Pod ním mala široký strieborný náhrdelník, vykladaný polodrahokamami. "Veď ste ma varovali."
"Ach," pretrel si dlaňou čelo a ostala mu vlhká. "Tak ja som vás varoval."
"A vy ste sa nesprávali podlá vlastnej rady," vyčítala mu Betty.
"Mal som sa."
"Samozrejme, že ste sa mali."
"Budem sa, nabudúce."
"Áno," prikývla Betty prísne. "Dúfam, že vás k tomu niekto prinúti." Obrátila sa do izby. "Čašník priniesol raňajky a nechal ich prikryté na tanieroch. Dúfam, že káva príliš nevychladla."
Palfrey sa spýtal:
"Čo sa stalo vrátnikovi, keď sa na ňom potkol?"
"Myslí si, že to bola mačka."
"A vy ste ho v tom nechali, nech si to myslí i naďalej, pravda?"
"Myslím, že je to tak najlepšie," povedala Betty pohotovo.
Palfreymu prišli na myseľ slová starej a kedysi populárnej piesne: Pokojná, triezva a chladnokrvná. Nikto nemohol byť pokojnejší, triezvejší alebo väčšmi vyrovnaný ako táto žena, ktorá sa ho doteraz ešte nespýtala, čo sa dialo potom dolu na ulici. Palf rey si sadol za prestretý stôl a načiahol sa za kávovou kanvicou. Betty naliala do šálok.
"Cukor?"
"Nie, ďakujem."
"Upokojuje nervy."
"Vy to nepotrebujete," skonštatoval Palfrey. Usrkol si horúcej kávy, a spomenul si, že to urobil aj včera večer, keď mu Joyce naliala, vtedy bol Campson taký nepokojný a plný strachu. Prečo sa teraz cíti tak pokojne? "Tak vy ste prišli pripravená."
"Áno," odvetila jednoducho.
"Nebáli ste sa?"
"Len chvíľu. Nič ma neodradilo od toho, aby som nevyšla na chodbu, a nečakala, že uvidím hneď za rohom ďalšieho králičieho muža. Nechcem sa chváliť, naozaj nie som odvážna, ale jednoducho nereagujem na strach či na nebezpečenstvo. Nikdy nemám strach. Vždy prijímam všetko tak, ako to je. Práve tak som prijala aj smrť môjho manžela. Bolí ma to, ale žiť musím ďalej.
"Tak je," prikývol Palfrey. Cítil sa dosť pokojný, aby mohol odložiť striebornú pokrievku, pod ktorou bola šunka s vajcom, a naložil najprv Betty a potom sebe. Sedeli pri stole a niekoľko minút jedli bez rozprávania. Nikto ich nerušil, nič nenaznačovalo, že ešte len pred niekoľkými minútami stáli zoči-voči nebezpečenstvu.
Zrazu povedal: "Nemohol som to udržať. Bolo to, ako keď sa človek pokúša udržať tchora."
"To verím," prisvedčila Betty.
"Videli ste, aké má pazúry?"
"Až pridobre. Videli ste, že kožušinu mal pripevnenú na zápästí a na členkoch? To je jedna vec, čo som vám chcela povedať. Rozprávala som sa so ženami, ktoré videli tie tvory. Všetky si pamätajú pazúry a aj to, že sa zdalo, akoby kožušinu mali navlečenú na koži. Je to dôležité?"
"Mohlo by to byť veľmi dôležité," potvrdil Palfrey.
"Dúfala som, že sa mi naskytne príležitosť zapôsobiť na vás svojou bystrosťou. Neočakávala som, že by som mala príležitosť dokázať, aká viem byť chladnokrvná v krízovej situácii!" Takmer sa smiala na sebe. "Naozaj sa vopred nebojím, a dokonca, i keď sa naľakám, ako som sa naľakala práve pred chvíľou, nikdy to dlho netrvá. A môj chránič na krk dokazuje, že počúvam vaše rady, pravda?" Keď Palfrey hneď neodpovedal, pokračovala: "Mohla by som byť pre vás veľmi užitočná, naozaj."
"Nepochybujem o tom," povedal Palfrey. "A zároveň môžete byť aj veľmi nebezpečná."
"Nebezpečná?"
"Áno," odvetil Palfrey triezvo. "Tvory vás napadli, tým dokázali jednu vec a jasne naznačili ďalšiu - že existujú dve triedy alebo skupiny týchto tvorov. Hoci niektoré z nich sú primitívne, iné sú veľmi inteligentné - nie je to len vynaliezavá technická inteligencia, ale tiež rozumová. Sledovali vás a pokúsili sa vás zabiť. Jasné vysvetlenie, ktoré vám príde na myseľ, je, že sú dosť inteligentné, aby vedeli, že ich môžete opísať, a oni chceli, aby ste zomreli prv a nemohli to urobiť."
Betty Fordhamová povedala chripľavo: "Viem, čo myslíte. Ale teraz už aj vy ste videli jedného tvora, a tak nebezpečenstvo hrozí aj vám."
"Videlo ich priveľa ľudí, aby to ešte mohlo byť nebezpečné," dôvodil Palfrey. "Sú dosť inteligentné na to, aby si to uvedomili..."
"Lepšie povedané, niektoré z nich," doložila Betty.
Palfrey na ňu krivo pozrel.
"Lepšie povedané, niektoré z nich," súhlasil. "A o ich inteligencii svedčí aj to, že sa na vidieku zjavujú ako zajace a v meste ako mačky. Ale na druhej strane, v niektorých veciach sú hlúpe. Prečo napríklad zabili Andersona, prečo ho

nenechali prejsť okolo?"
Betty sa odvážila: "Pretože ich azda videl a spoznal, a tie inteligentné chceli mať istotu, že ich nikomu neopíše."
.Palfrey pozrel na ňu skúmavo, ale očividne pochvalne.
"Nepredpokladám, že sa to niekedy dozvieme, o tom som pevne presvedčený, ale je to najrozumnejšie vysvetlenie, aké som počul. No vráťme sa k veci. Môžete byť pre nás nebezpečná, lebo ich môžete spoznať - a ony môžu spoznať vás."
"Ci nebudeme všetci v nebezpečenstve, kým sa neskončí táto hrozba?" pripomenula mu Betty. "A nebudete potrebovať každú pomoc, ktorá sa vám núka?"

9 Schôdzka diplomatov
Áno, pomyslel si Palfrey, bude potrebovať každú pomoc, čo sa mu núka, a táto žena mu bude môcť veľmi pomôcť. Jej pevné nervy a pozoruhodná rozvaha v čase nebezpečenstva sú presne to, čo sa od pracovníkov Z5 vyžaduje. Ale ešte stále jej nedôveroval. Len čo si to uvedomil, hneď sa v duchu poopravil; nemohol jej ešte dôverovať. Môže sa naskytnúť situácia, v ktorej jej bude musieť veriť, ale kým príde, bude musieť byť veľmi opatrný. Dokonca aj keď ju dôkladne preskúmajú, čo sa už robí, môže jej začať dôverovať až po skúšobnej dobe. Jej jasné modré oči, úprimné správanie, vitalita, súhra boli však také zrejmé, že ho nútili jej dôverovať už teraz. Spomenul si na francúzske prirovnanie "dobrá ako chlieb". Bolo to na ňu ako ušité.
Ticho sa spýtala: "Nedôverujete mi, pravda?"
"Nie tak, ako by som mal," odvetil Palfrey.
"Jednoducho ste už zabudli, ako sa dôveruje ľuďom," vyčítala mu.
Bolo na tom veľa pravdy.
"Neodvážim sa nikomu hneď dôverovať," povedal Palfrey. "Skúsenosť ma naučila, že takmer nikomu nemožno absolútne dôverovať."
"Nemyslela som si, že budete cynický."
"Myslíte si, že to je cynické?"
"Veď ste predsa povedali, že každý má svoju cenu."
"Áno, má," súhlasil Palfrey. "Nie, neodporujte mi. Každý má, ale tým nemyslím, že každý sa dá podplatiť, zas netreba brať tú ‚cenu' tak doslovne. Každý má svoju slabú stránku. A každý má tajné túžby a obavy. Niektorí ľudia skalopevné veria, že je lepšie žiť pod fašistickým režimom, ako nežiť vôbec. Čo si o tom myslíte?"
"Som radšej za život," odvetila Betty Fordhamová.
"Takže cena, ktorú by ste zaplatili, by bola podriadiť sa fašistickému útlaku," povedal Palfrey. "To nemôžem riskovať."
"Naozaj myslíte, že táto strašná hrozba pochádza od fašistov?" opýtala sa Betty Fordhamová.
"Myslím, že by mohla. Zatiaľ toho neviem veľa, aby som niečo podnikol, viem iba to, že musím mať hlavu otvorenú. Toto by mohol byť i určitý druh prírodného javu bez akéhokoľvek ľudského zásahu či kontroly. Alebo nie je vylúčené, že tie tvory urobil človek. Pravdepodobne sa pohybujú vlastnou vôľou, ale možno aj diaľkovým riadením. Je dokonca možné, že niekto objavil tajomstvo, ako ich umelo vyrábať, a rozmnožili sa tak rýchlo, že sa o tom ich vynálezcovi ani nesnívalo. Možnože nejaký človek alebo skupina ľudí, či dokonca celý národ ich používa ako zbraň proti ostatnému svetu." Palfrey na chvíľu zmĺkol, rozpačité sa usmial, rozhodil rukami a urobil krátke sebaodsudzujúce gesto. "Vidíte, aký som zmätený."
Teraz naňho hľadela ináč, akoby zrazu pocítila k nemu novú úctu.
"Chápem, prečo mi nemôžete dôverovať."
"Prečo?"
"Lebo by som mohla byť zúčastnená na veci. Môj manžel možno vedel o tom, že tvory sú na poli, a ony sa mohli vyšmyknúť spod jeho kontroly. Mňa však mohli sledovať, lebo ja viem o nich povedať oveľa viac, ako by si želali. Preto o mne musíte pochybovať."
"Presne tak," usmial sa Palfrey takmer anjelsky a riekol čosi, čo mu mimovoľne prišlo na myseľ: "Ale dôvera a náklonnosť nie je to isté. Tento ranný rozhovor sa mi páčil oveľa väčšmi ako čokoľvek iné, čo som zažil za posledné týždne, hoci je to v čase, keď mám najväčšie obavy. Urobil mi ovela lepšie, ako viem vyjadriť." Vystrel k nej obe ruky a ona vložila do nich svoje: "Ďakujem."
"Doktor Palfrey," oslovila ho, nepustiac mu ruky.
"Prosím?"
"Môžete mi dôverovať. Uvedomujem si, že na vašom dôležitom mieste ešte nemôžete, ale som skutočne úplne dôveryhodná."
"Verím, že ste." odvetil Palfrey. Stáli a dlho na seba hľadeli, až kým si neuvedomil, že nikdy nezabudne črty jej tváre.
"Teraz už musím ísť. Ostanete tu, kým sa vám neozveme?"
"A ozvete sa mi?"
"Áno. Určite sa vás budeme musieť znova na mnohé veci spýtať. Možno ste na isté podrobnosti zabudli a my vám pomôžeme rozpamätať sa na ne. Budete prekvapená, na čo všetko si spomeniete pri takom odbornom výsluchu. A sú tu isté základné fakty o Z5, ktoré sa naučíte, kým. . . ako to mám povedať. . . kým ste v skúšobnej dobe."
Rozsvietili sa jej oči.
"Som v skúšobnej dobe?"
"V podstate áno, a dúfam, že čoskoro budete s nami spolupracovať," povedal Palfrey.
Betty Fordhamová sa začala usmievať, kútiky úst sa jej zdvihli a na lícach sa zjavili jamky, ktoré jej dodali mladistvý výzor a takmer huncútsky výraz. Dobrá ako chlieb, opäť si pomyslel Palfrey, a hoci všetko v ňom ho nahováralo, aby jej dôveroval, predsa ostal triezvo ostražitý.

"Zostanem v Brownovom hoteli, dokiaľ po mňa ne-pošlete," sľúbila. "Je tu ešte jedna vec."
"Aká?"
"Čo odpoviem novinárom, keď budú do mňa dobiedzať? Možnože niekto vie, že tá malá beštia na mňa zaútočila, alebo ma aspoň dá s ňou do súvislosti."
Palfrey na ňu karhavo pozrel:
"Spoľahnite sa na vlastnú fantáziu," poradil jej. "Ak sa chcete pridať k Z5, budete to musieť vedieť."
"A toto je hádam najlepší spôsob, ako si overíte, či viem byť diskrétna," zasmiala sa. "Sama som zvedavá, či to budem vedieť."
Palfrey rýchlo povedal: "Som presvedčený, že áno. Mimochodom, neobávajte sa nejakého sledovania. Dám vás strážiť pre vašu vlastnú bezpečnosť."
Ako kráčal pomaly ku schodom, pozoroval podlahu a dvere do izieb; podvedome bol v strehu, ale vedome myslel na Betty Fordhamovú. Z akého mena je Betty odvodené? Z Elisabeth? Beth by jej lepšie pristalo ako Betty. Jemu by sa to väčšmi páčilo. Beth bolo upokojujúce, a taká je určite aj ona. Bol si istý, že za svoj pocit uvolnenia môže ďakovať predovšetkým jej. Istým spôsobom ho zbavila nielen napätia, ale aj pocitu naliehavosti. Bolo to dobré alebo zlé? Vošiel do stanice Green Park a bol asi na polceste k dverám vedúcim k jeho výťahu, keď zbadal drobné chlpaté zviera, uháňajúce oproti nemu.
Zaliala ho vlna strachu, až sa spotil.
Potom si všimol, že je to pes. Uháňal ku schodom a hore po nich, ťahajúc za sebou čierny remienok. Úbohé zviera, ako sa ho naľakalo. Úbohý Palfrey, ako sa vystrašil! Musel sa nahlas rozosmiať, keď vstupoval do výťahu. A keď vystúpil a šiel k Joyciným dverám, kráčal už celkom lahko.
"Prišlo niečo nové?" nazrel do Joycinej kancelárie.
Hľadela naňho ako ohromená.
"No, prišlo?"
"Ehm .. . niekoľko správ," povedala, spamätajúc sa. Vstala a takmer v okamihu sa sústredila, bola príjemná a pedantná. "Obávam sa, že áno. Prišli ďalšie štyri správy o tom, že králičích ľudí videli jednotlivo v Stai-nese, Guildforde, Dorkingu a Andovere." Pozrela naňho zmätene, lebo na správu nijako nereagoval. "Správy zo zahraničia prichádzajú tak rýchlo, že ich ledva stačíme dešifrovať," dodala. "V niektorých sa síce hovorí o mačkách, ale zdá sa, že pazúry majú všade rovnaké."
"Vo všetkých ďalších depešiach uveďte, že tvory môžu byť preoblečené za hocijaké drobné zvieratá známe v tej oblasti, v ktorej sa práve vyskytli." Palfrey sa zamyslel a potom sa spýtal: "Vyskytli sa aj ďalšie straty potravín?"
"Áno, v Štokholme, v Sydney, Sao Paule a Port Saide. Na stôl som ti položila rozbor pre schôdzu veľvyslancov." Po chvíli Joyce pokračovala: "Ministerský predseda by bol rád, keby si prišiel o tri štvrte na dvanásť do dvorany Ministerstva zahraničných vecí s najčerstvejšími informáciami."
"Budem tam," prisľúbil Palfrey.
"Si v poriadku?"
"Áno, samozrejme."
"Nezranil ťa ten tvor?"
"Nie," odvetil Palfrey. "Ale my všetci, ktorých by mohli napadnúť, sa musíme chrániť. Potrebujeme nejaký krčný chránič." Spomenul si na strieborný náhrdelník Betty "Beth" Fordhamovej. "Rozmýšľam, s kým by som sa mal o tom poradiť."
"S výskumom zbraní?" navrhla Joyce.
Oddelenie výskumu zbraní tvorilo časť laboratória umiesteného o poschodie nižšie. Ľudia, ktorí pracovali v tomto smrtiacom povolaní, nevyhnutne museli byť vynachádzaví a dôvtipní, lebo ich oddelenie zbrane vyrábalo a zároveň aj vymýšľalo ochranné opatrenia proti nim.
"Áno," povedal Palfrey. "Vysvetli im presne, čo chceme: náhrdelník, ktorý odolá bodnutiam noža, aby ne-omínal a nebol príliš tesný, aby sa ľahko nerozohrial, aby sa dal ľahko založiť aj ľahko zložiť."
"Také sú aj obyčajné náramnice," povedala Joyce. "Hneď to zariadim."
"Dobre," poznamenal Palfrey. "Idem sa teraz zahĺbiť do tých správ."
Takmer päťdesiat ich našiel na stole a každú prečítal tak dôkladne ako už dávno nie. Všetko, čo prečítal, malo hlboký význam a zvyšovalo vážnosť ich problému, ale i tak necítil beznádej a sklúčenosť, ako by sa predpokladalo, naopak, nikdy sa necítil lepšie, i napriek tej hrôze. Avšak nebolo to tak, pokiaľ nestretol Beth. Nie Betty; Beth.
Ministerský predseda študoval správy, hladel pred seba a vravel:
"Ja len udám tón schôdzky, Palfrey. Vy im predložíte fakty, ako najpriamejšie viete."
Palfrey odvetil: "Urobím, ako si želáte, pane."
Dvorana, ktorá sa často používala pri významných štátnych príležitostiach, mala vysokú, nádherne vyzdobenú povalu so sivými a striebornými girlandami a troma mohutnými striebornými lustrami. Dlhý stôl sa prehýnal pod vyberanými studenými jedlami, rybami, šalátmi, ovocím, šľahačkou a vinami. Za ním stáli muži a ženy z tajnej služby, ktorých Palfrey podrobne poučil. Medzi nimi boli aj desiati zo Z5, sedem mužov a tri ženy.
Keď Palfrey vstupoval do veľkej miestnosti v pätách Jamesa Masona, šum hovorov utíchol. Palfrey, zostupujúc širokými schodmi, si plne uvedomoval, že ministerský predseda priťahuje všetku pozornosť, a že len málo diplomatov si všimlo jeho. Spoznal niekoľko desiatok prítomných. Všimol si ich, len čo širokým pohľadom prebehol sálu. Veľvyslanci Francúzska, Nemeckej spolkovej republiky, Spojených štátov a Japonska stáli v skupinke. Sovietsky, juhoslovanský a poľský stáli s dvoma diplomatmi z novovzniknutých afrických krajín, jeden bol z Kene a druhého Palfrey nepoznal. Medzi zhromaždenými bolo najmenej tridsať čiernych alebo farebných. Boli tu tri ženy obklopené

rojom dobre oblečených mužov. Niekoľko afrických a arabských vodcov dodávalo zhromaždeniu vznešenosť živými farbami svojich dlhých rób.
Pomaly sa všetko utišilo.
Palfrey a Mason vystúpili na stupienok, za ktorým bolo premietacie plátno, a zároveň vstúpil do miestnosti muž zo Z5 s diaprojektorom a druhý muž mu po-deň postavil stolík.
"Vaše excelencie," oslovil prítomných ministerský predseda jasným, ďaleko sa nesúcim hlasom, "budem hovoriť krátko, len aby som vás pripravil na to, čo smelo môžeme pokladať za vážnu a strašnú situáciu. Je to skutočne naliehavé, a tak som sa rozhodol, že najlepší spôsob, ako poradiť vašim vládam, je prostredníctvom tohto zhromaždenia. Takto sa všetci dozviete všetko a odrazu, každý bude môcť informovať svoju vládu v rovnakom čase."
Urobil prestávku, poobzeral sa dookola po tvárach, v ktorých sa náhle prebudila zvedavosť a vymizla z nich zachmúrenosť i dobrá nálada. Pred Palfreym bolo more vážne očakávajúcich tvárí a niektoré sa teraz obrátili k nemu. Brazílsky veľvyslanec významne štuchol portugalského diplomata, a ten hneď pozrel na Palfreyho. To isté urobil i driečny elemente Taza z Lozanie.
"Dopočul som sa o tomto nebezpečenstve len pred pätnástimi hodinami," pokračoval ministerský predseda, "a verím, že doktor Palfrey, ktorého všetci poznáte, spočiatku nemal žiaden dôvod myslieť si, že situácia je taká vážna, až kým nebol pred niekoľkými hodinami nútený ma požiadať, aby som zvolal túto schôdzku."
Kde-tu v miestnosti meno Palfrey spôsobilo rozpaky a prekvapenie. Skoro všetci pozerali teraz naňho, zatiaľ čo ministerský predseda jasne a precízne pokračoval:
"Je dôležité, aby žiadna správa o pravom dôvode tejto schôdzky sa nedostala do tlače, a nadväzujúc na môj prejav o britskej politike v otázke úbytku svetových zásob potravín, ktorý som predniesol včera večer, myslím, že si môžeme dovoliť, aby sa verejnosť nazdávala, že aj táto schôdzka sa týka úbytku potravín. Ako sa aj istým spôsobom týka."
Ministerský predseda sa obrátil k Palfreymu a pokračoval: "Tu je doktor Palfrey, ktorého azda nemusím predstavovať."
Len čo Palfrey vykročil dopredu, zalahlo úplné ticho.
Rozprával pätnásť minút a vedel, že nikdy nevyložil situáciu zrozumiteľnejšie a podrobnejšie, konečne mohol byť spokojný. Keď skončil, ticho bolo rovnako ťažké, ako keď začal, až kým taliansky veľvyslanec, vysoký, tmavovlasý muž s elegantnou briadkou, neprehovoril prenikavým hlasom:
"Ak sú tieto bytosti tak veľmi rozšírené na niekoľkých kontinentoch, potom žiadna krajina nemôže byt pred nimi bezpečná. Viete, čo robia? Prečo sú vlastne tu?"
"Jediné, čo vieme, je, že pažravo jedia," odpovedal Palfrey. "Nezistili sme žiadne náznaky, že by robili niečo inšie okrem toho, že si zabezpečujú potravu a bránia sa. Zdá sa, že sú na rôznych stupňoch intelektuálneho vývoja. Dozviete sa, prečo som vám povedal, že niektoré majú vysoko rozvinutú inteligenciu, zatiaľ čo iné sa zdajú primitívne. Majú veľa ľudských vlastností."
"A ako vyzerajú?" vyzvedal sa Taza, veľvyslanec z Lozanie, najmenšieho juhoamerického štátu.
Palfrey odvetil: "Hneď uvidíte." Stal si nabok a muž pri premietačke zhasol svetlo a zapol prístroj. Na plátne sa zjavili farebné obrázky mŕtvych tvorov, tak ako ich našli na Fordhamovej farme.
Spoločnosť sledovala premietanie a v dvorane bolo čudné, takmer hrôzou nabité ticho.
Dohromady premietli dvanásť obrázkov a každý nechali na plátne pol minúty. Keď dopremietali, Palfrey pokračoval:
"Kópie obrázkov sa urobia čo najrýchlejšie a dostanete ich zajtra ráno. Určite ste spozorovali zjavný rozdiel medzi tvormi oblečenými do zvieracích kožušín a tými, čo sa podobajú trpaslíkom. Pokiaľ môžeme usudzovať, tie v kožušinách sú strážcovia alebo zabijaci a zdá sa, že sú velmi inteligentné, hoci z času na čas si počínajú hlúpo."
"Ako to myslíte .. . hlúpo?" spýtal sa Conlon, americký veľvyslanec.
"Nepokúšajú sa skryť, ale sami napadnú a spoliehajú sa na svoju fyzickú silu." Keďže nikto sa na nič ďalej nespýtal, Palfrey pokračoval: "Vieme, že niektoré sa zjavujú ako králiky a najmenej jeden ako mačka, takže si môžu privlastniť aj iné preoblečenia, aby sa urobili menej nápadnými."
"Majú čertovsky vela odvahy," poznamenal Conlon. "Palfrey, ako vy odhadujete nebezpečenstvo?"
Palfrey bystro odvetil: "Desať takých tvorov by stačilo pozabíjať všetkých v tejto dvorane. Ak osada, ktorú sme objavili pri Salisbury, je len jediná v Anglicku, možno sa nám podarí nájsť ju a ovládnuť. Ale ak existujú aj ďalšie, zásoby potravín po celej Británii budú čoskoro v nebezpečenstve, a takisto budú aj ľudia, ktorí by sa ich pokúšali zachraňovať."
"To je absurdné. Musia sa nájsť a vyhubiť," vyhlásil Hertz, juhoafrický veľvyslanec.
"Odkiaľ pochádzajú?" spýtal sa sovietsky diplomat Galik.
"Sú to vôbec ľudia?" dožadoval sa ďalší.
"Mohli by pochádzať z inej planéty?"
"Veď je to bláznovstvo!"
"Je to rozhodne alarmujúce," povedal veľvyslanec z Lozanie. "Ale či nie je možné, že je to veľmi zveličená fáma?"
"Palfrey by sotva zveličoval," namietol Conlon.
"Páni!" ostro zvolal britský ministerský predseda. "Všetci ste dostali informácie a podáte správu svojim vládam, ako najpresnejšie viete. My vo Veľkej Británii to pokladáme za veľmi vážne nebezpečenstvo a už sme aj vydali pokyny ozbrojeným silám, aby pomohli ochrániť jestvujúce zásoby potravín a obilia. Doktor Palfrey nás bude ustavične informovať o vývoji situácie a ja mu budem naďalej poskytovať všetky prostriedky. A teraz, nech sa páči k stolu ..."
V okamihu bol v strede skupinky ustarostených a vzrušených veľvyslancov, Palfreyho zas obstala iná skupinka. Všimol si, že veľvyslanec z Lozanie naňho pozerá s očividnou úzkosťou, a videl, ako sa ku Clementovi Tazovi pridalo niekoľko ďalších veľvyslancov. Vtom ho čosi náramne zarazilo. Taza bol mimoriadne dobre vyzerajúci muž s pravidelnými črtami, hladkou pokožkou, ovládanými gracióznymi pohybmi. Lozančania boli známi svojou krásou a pre

túto nevysvetliteľnú vlastnosť ich označovali za samostatnú rasu.
Palfreymu prišlo zrazu na myseľ, že črty Clementa Tazu sú celkom neomylne také isté ako črty tvorov, ktoré videl. Boli rovnaké v kostnej štruktúre tváre, v umiestnení očí a v tvare úst. V podobnosti sa už nemohol mýliť, keď si ju tak dôkladne všimol.
Najvhodnejším mužom, ktorý by mohol preskúmať Tazu, je Jim Baretta, rozhodol sa Palfrey. Tlačil-sa k telefónu, ako rýchlo len vedel.

10 Veľvyslanec v ťažkostiach
Clemente Taza, jeden z najschopnejších a najúspešnejších diplomatov v Južnej Amerike a vynikajúci reprezentant vlastnej krajiny, sa chvíľku pohrával s kúskom husacej paštéty s hubami a potom rýchle vyšiel z dvorany. Šofér ho čakal pred vchodom a hneď vyrazili. Lozanské veľvyslanectvo bolo na Prince's Gate a premávka cez Hyde Park Corner a Knightsbridge bola v túto obedňajšiu hodinu veľmi hustá. Keď sa Taza priviezol pred pekný starý georgiánsky dom, Jim Baretta už sedel v dobre zaparkovanom mini cooperi, ktorý si nikto ani len nevšimol. Okrem neho dom pozorovali ešte dvaja Iudia zo Z5; ostatní prídu neskoršie. Kým Taza nebude úplne mimo podozrenia, budú ho pozorovať dňom i nocou. Každý jeho pohyb, každý telefónny rozhovor sa bude hlásiť. V budove veľvyslanectva pracovali dvaja Lozančania, obaja hlboko oddaní Z5; Baretta bude s nimi v stálom styku.
Taza vošiel dnu. "Napätý a ustarostený," hlásil neskôr Baretta.
Taza šiel priamo k prvému sekretárovi.
"Rozprávali sa spolu asi hodinu," podával správu ďalší pracovník Z5. "Magnetofónový záznam pošlem, len čo to bude možné. Zatiaľ nepoznám predmet rozhovoru."
Prvý sekretár opustil sídlo na Prince's Gate hneď, ako sa skončil dlhý rozhovor s Tazom.
"Išiel rovno na londýnske letisko," oznámil Palfrey-ho človek.
O hodinu neskôr prišla ďalšia správa z budovy veľvyslanectva Palfreymu, ktorý sa medzitým vrátil do úradu.
"Prvý sekretár nastúpil na palubu lietadla letiaceho o ôsmej hodine do New Yorku."
O hodinu dostal Palfrey ďalšiu správu, tentoraz z lo-zanského zastupiteľského úradu v New York City.
"Rezervovali dve miesta na zajtrajší ranný let z Ken-nedyho letiska do Lozanu."
Lozan je hlavné mesto Lozanie.
"Zdá sa, že nikto z diplomatického zboru nepozná dôvod cesty prvého sekretára," znela nasledujúca správa.
"Veľvyslanec sa teraz venuje svojim každodenným povinnostiam. Je očividne zaneprázdnený."
Palfrey prezeral tieto a mnoho iných správ celé popoludnie, pociťujúc novú ťarchu a skľúčenosť. Usiloval sa myslieť nezaujato, ale možnosť, že by sa rýchlo dopátral pravdy, vzbudzovala v ňom nádej, že tajomstvo králičích ľudí a trpaslíkov odhalia skôr, ako vzniknú veľké škody. Keď sa zvečerilo, vstal a prezeral si chrbty kníh viazaných v koži v svojej pracovni, keď zatelefonovala Joyce. Okamžite zdvihol slúchadlo.
"Prosím?"
"Magnetofónový záznam z lozanského veľvyslanectva je už na ceste."
"Chvalabohu," potešil sa Palfrey. "Je takmer isté, že Lozania je na tom zainteresovaná."
"Ako si môžeš byť taký istý?" spýtala sa Joyce.
"Do Lozanie dnes neposlali nijakú správu. Je to jediné veľvyslanectvo, ktoré neodoslalo šifrovanú správu svojej vláde."
"Viem, čo si myslíš," odvetila Joyce. "Chceš, aby sa z pásky urobili kópie?"
"Ano," súhlasil Palfrey. "A bol by som rád, keby si pri tom bola ty, Galsworthy a Bonifacio. Bonifacio by mohol simultánne prekladať do angličtiny." Bolo by to dobre preňho, Palfreyho, i pre zvukový záznam, ktorý by bol potom rovnako dôležitý ako lozanský originál. Palfrey čakal na pásku v hlavnom štábe Z5 s horúčkovitou nedočkavosťou. Baretta bol jedným z jeho najlepších pomocníkov a ani teraz sa nezabudol dať chrániť troma chlapmi - každý mal okolo hrdla plastický nákrčník. Vyzeralo to, že sú dobré chránení.
Jim Baretta sa, samozrejme, neznepokojoval. Tento nízky silný Talian mal oceľové náramky na krku i na zápästiach a bol si istý, že v prípade útoku odrazí aspoň jedného z tých tvorov.
Pred lozanským veľvyslanectvom si všimol,, rovnako ako aj chlapi, ktorí ho sledovali, že pred budovou zastalo malé poštové auto. Vodič zamieril k poštovej schránke, otvoril ju a vyberal listy. Nikto z mužov Z5 mu nevenoval pozornosť. Muž, ktorý nakrútil pásku, vyšiel z budovy veľvyslanectva, a položil ju celkom nenápadne na kapotu blízko zaparkovaného auta. Baretta prešiel nenáhlivo okolo, zobral ju, spustil si ju do vrecka a nasadol do zeleno-bieleho mini coopera. Vpredu šiel strážca na motocykli, za ním ďalší dvaja v jasnočervenom otvorenom aute značky TR 3. Boli časy, keď najlepším spôsobom, ako sa ukryť bolo pritiahnuť pozornosť.
Malý sprievod sa pohol.
Keď Baretta zastal naproti stanici podzemnej dráhy v Green Parku, poštové auto podišlo dopredu, celkom blízko. Šofér z neho vystúpil a otvoril zadné dvere.
Popri ňom preletel kožušinový oblúk, druhý, tretí, štvrtý. Dvaja muži a jedno dievča, ktorí stáli takmer zarovno s autom, od údivu otvorili ústa, keď štyri mačkám podobné tvory vyskočili z auta a rútili sa k Barettovi. Začul výkrik a trúbenie TR 3. Obrátil sa a zdvihol ruky, aby si ochránil tvár, ale štyri tvory odrazu skočili naňho a ako pocítil ich náraz, z poštového auta sa prihnali ďalšie. Motocyklista zoskočil z motorky, rozbehol sa, ale štyri tvory sa vrhli aj naňho. Zrazili ho na zem. Keď tí dvaja vyskočili z TR 3, štyria ďalší králičí muži skočili na nich.
Nastala trma-vrma, okoloidúci dav utekal na pomoc, ženy pišťali, chlapi vykrikovali, ktorási žena volala: "Polícia! Polícia!" Obrovské červené autobusy vŕzgali, pneumatiky im škrípali a zastávali, autá a taxíky išli ďalej alebo pristávali, keď sa prerušila doprava. Akýsi cyklista tak ťažko padol, že ležal omráčený na dlažbe.

A zjavilo sa ešte viac tých čudných tvorov.
Skákali na ľudí, zachytávali sa na rukách, na tvárach, na očiach, driapali, bodali a zhrozený dav videl napadnuté obete roztrhané na kusy, dokaličené, rozpárané, znetvorené na nepoznanie. Dvaja policajti s vytasenými obuškami sa rútili zachrániť Barettu, ale oboch tvory zverský napadli, obaja cítili, ako sa im pazúry zabárajú do hrdla, a padli na zem.
Zhrozený chlapček sa rozbehol preč, no pošmykol sa a tvory podobajúce sa mačkám vrhli sa naňho s dravou zúrivosťou a usmrtili ho.
Policajné píšťalky hvízdali zo všetkých strán, ľudia v autobusoch, autách a taxíkoch si uvedomovali nebezpečenstvo, polícia a zodpovednejší civilisti zaháňali dav Akýsi chlap urobil bariéru z áut cez Piccadilly jedným smerom a tri autobusy zatarasili protismemú stranu ulice, aby udržali dav v úzadí. Premávka z Hyde Park Corneru, z promenády Mail a Saint James's Parku bola zastavená pevnými, nehybnými dopravnými zátarasmi. Súrnymi telefonátmi privolali policajnú posilu, hasičov a iní šli zas po vojenské jednotky.
Neďaleko mini coopera, TR 3 a motorky ležali zmasakrované pozostatky štyroch Palfreyho ľudí.
A tí, čo sa prizerali, ponáhľali sa to oznámiť Palfreymu.
Československý veľvyslanec pri dvore kráľovnej Alžbety, ktorého Palfrey zbežne poučil, práve obedoval v reštaurácii s výhľadom na Green Park, čo bolo neďaleko miesta činu. Náhle začul ruch a vyzrel von. Pri zábradlí parku videl masy ľudí tlačiacich sa dohromady, sedadlá a lavičky v parku poprevŕhané. Vtom uvidel čosi, čo vyzeralo ako mačky, ktoré preskočili ponad zábradlie rovno doprostred davu zachváteného hrôzostrašnou panikou. Ženy a dievčatá v ľahkých letných šatách padali na zem pod prudkým a strašným útokom s dokrvavenými hrdlami a tvárami. Dve deti bežali a plakali. Celý park v blízkosti zábradlia sa premenil na vriacu masu panikou zachvátených ľudí, potkýnajúcich sa, tlačiacich a utekajúcich preč od zúrivých krutých tvorov v hladkých akoby mačacích kožúškoch.
Prestrašený veľvyslanec zbledol a ponáhľal sa k telefónu.
Novinoví reportéri, keď videli, čo sa stalo, obsadili telefónne búdky a telefóny v obchodoch a úradoch. Dvaja turisti s osemmilimetrovou kamerou stáli pevne s prstom na spúšti, snímajúc otrasné scény.
A na rohu Dover Street stála nepohnute Betty Ford-hamová, neukazuj úc žiadne pohnutie.
Medzi davom v dopravných zátarasoch bolo nie menej ako päť veľvyslancov, a ani jeden z nich nemohol už teraz pochybovať o tom, čo im povedal Palfrey.

Správy o pohrome dostal Palfrey asi desať minút nato, ako sa začala. Bol už von z pracovne a šiel k výťahu, keď Joyce vybehla za ním, prosiac ho: "Nechoď, Sap, neriskuj." Nevšímal si ju. Bolo tu nebezpečenstvo, stále nebezpečenstvo, nech sa už človek chránil, ako najlepšie vedel. Pridali sa k nemu ďalší pomocníci. Ponáhľali sa k jatkám na ulici, a keď Palfrey uvidel ich rozsah, bol zhrozený.
Zbadal pani Fordhamovú - a pomyslel si na ňu ako na Beth.
Akosi sa to zdalo celkom prirodzené, že tu má byť. Až oveľa neskôr sa začudoval nad touto náhodou. Bola veľmi bledá. Ako kráčali spolu k miestu hrôzostrašného divadla, všimol si po prvý raz, aká je vysoká. Bola skoro taká vysoká ako on. Na okamih sa im dotkli ruky.
"Počkajte tu," prikázal jej Palfrey.
Prerážal si cestu davom do stredu, kde stál mini cooper ofŕkaný Barettovou krvou. Teraz nebolo vidieť ani jedno zviera, okrem dokaličeného, ktoré prešiel autobus. Palfrey sa prinútil ísť dopredu a prehľadať Barettovi vrecká, zatínajúc zuby a premáhajúc nevoľnosť. Nemal v nich nič. Pásku našiel neďaleko obrubníka vytiahnutú zo škatuľky, zničenú tak, že sa už nedala opraviť, a vedel, že už nebude na nič. A čo viac, bol si istý, že ju z vrecka vybral jeden z tých tvorov, ktorý mal ľudskú inteligenciu a ktorý dobre vedel, čo chce, aj ako to získať. Obrátil sa k Betty stojacej na chodníku - jej pči boli na tej istej úrovni ako jeho - nad hlavami davu. Neodvrátila zrak. Séf polície, ktorý Palfrey-ho poznal, podišiel k nemu a spýtal sa:
"Môžeme vám v niečom pomôcť, doktor Palfrey?"
"Nie, ďakujem."
"Môžeme už rozhýbať dopravu?"
"Neviem, prečo nie?"
"Dám poumývať cestu," povedal šéf polície. "Nikdy som nič podobného nevidel. Je to horšie než bojisko."
Palfrey prisvedčil: "Áno." Bolo to horšie, lebo veľa žien a dievčat bolo smrteľne zranených alebo už zomrelo. Horšie preto, lebo všetci boli takí bezbranní. Horšie preto, lebo ich nikto nevaroval. Pretože divošská zúrivosť vraždiacich tvorov sa uvolnila tak rýchlo. Horšie aj preto, lebo ak by bol prehovoril o tomto nebezpečenstve do rozhlasu, niektorí z tých ludí by sa už boli pripravili a chránili.
V srdci tomu neveril. Svet to už teraz určite vie, ale aspoň ostal vládam malý časový predstih, aby pripravili svoje národy, a tak zmenšili nebezpečenstvo paniky. Nerozumel, prečo tvory zaútočili - pravdepodobne preto, aby dostali pásku, pravdepodobne - a toho sa bál najväčšmi - tvory raz už rozhnevané nevedeli ovládať svoju dravosť. Vyzeralo to, akoby v nich bola prirodzená lačnosť po krvi.
Vypustil to z mysle a podišiel k Betty, mysliac si: Čo tu robí?
Prinútil sa usmiať.
"Nemôžem sa zastaviť," povedal.
Kráčal ďalej obklopený svojimi mužmi nesúcimi pásku, ktorá už aj tak nebola na nič. Vedel, že musí bezodkladne navštíviť Clementa Tazu, ale už keď mu to prebehlo mysľou, zapochyboval, či je veľvyslanec ešte v Anglicku.
Musí to zistiť čo najskôr. Ale najprv musí rozposlať ďalšie varovanie a musí sa uistiť, že nikto nepodcenil nebezpečenstvo, hoci on sám ho nevie celkom dobre odhadnúť. Keď sa vrátil do pracovne, urobil všetko, čo mal, a predtým> než odišiel na lozanské veľvyslanectvo, zavolal spolupracovníka Armitagea. Armitage bol veľmi schopný

človek takmer bez falošných predstáv, dokonale ovládal niekoľko jazykov a mal pozoruhodné nápady a množstvo sily v čase najväčšej potreby. Podstata Armitageovej zdatnosti spočívala v jeho oddanosti veci a v tom, že sa nedal ovplyvniť citmi. Palfrey nikdy nevidel, že by ho ovplyvnila nejaká žena, hocako by bola pekná alebo akokoľvek bezbranná, a nikdy ho nevidel ovplyvneného dajakým ľudským nešťastím. Neveril, že by na svete mohol byť ešte jeden človek väčšmi nevšímavý k svetu. A tiež neveril, že by niekto alebo niečo mohlo skaziť tohto muža alebo otriasť jeho chladným intelektuálnym presvedčením, že jedného dňa musí vládnuť Svetová sila. V spoločenských stykoch bol celkom normálnym človekom, a len tí, čo ho poznali dobre, uvedomili si, že za jeho intelektuálnou nevšímavosťou sídli vášeň. Nikto nevedel, prečo bol známy ako Tig.
"Tig," oslovil ho Palfrey. "Chcem, aby si ty osobne dôkladne preskúmal Betty Fordhamovú. Zisti, čo sme sa už o nej dozvedeli, a potom ju daj pozorovať a sledovať, kdekoľvek pôjde."
"Dobre," prikývol Ármi táge.
"Správy mi podávaj dva i tri razy denne."
"Dobre."
"Ďakujem," povedal Palfrey.
Bolo to čudné, ale cítil sa takmer ako zradca, i keď to bol nezmysel. Dal by sledovať kohokoľvek, ak by boli čo len najmenšie dôvody pre podozrenie. Preto by bolo nelogické, keby sa s Betty či Beth Fordhamovou malo zaobchádzať ináč.
Keď prišiel opäť na Piccadilly, požiarnici umývali cestu hadicami, z ktorých striekala voda pod polovičným tlakom. Ale doprava sa doteraz nerozhýbala. Prišli nové policajné posily, aby udržali dav. Nebolo pochýb, že sa táto udalosť i s obrázkami dostane do večerníkov a do televízie. A prišlo to priveľmi rýchlo, aby Palfrey stačil ovplyvniť tón správ pre verejnosť. Keď nasadal do auta vystuženého pancierom a neprestrelný-mi sklami, spomenul si, či by nemal zatelefonovať ministerskému predsedovi. Niekedy bolo aj preňho ťažké uvedomiť si, že je viazaný oddanosťou najprv svetu a až potom svojej krajine. V aute mal vysielačku a mohol teda zavolať do sídla ministerského predsedu, ale rozhodol sa, že nezavolá. Onedlho už vchádzal do vstupnej haly lozanského veľvyslanectva, ktoré stálo v tichej, príjemnej londýnskej uličke, na pohľad veľmi vzdialenej od hrôzostrašnej udalosti. Vedel, že Clemente Taza neopustil veľvyslanectvo, ale vôbec by ho neprekvapilo, keby mu povedali, že Jeho Excelencia sa zdržiava mimo budovy. Namiesto toho mu však asi o dve minúty prišiel povedať druhý sekretár:
"Jeho Excelencia vás prijme, pane."
Veľvyslanec ho čakal v prednej miestnosti na prvom poschodí. Po bližšom preskúmaní Palfrey videl, že tá prekvapujúca krása a pravidelnosť Tazových čŕt, ktoré ho sprvu tak ohromili, sú prekvapujúco neživé. To je naozaj čudné, najmä keď ide o Juhoameričana, uvažoval Palfrey. Ruky si však stisli pevne, pozdravili sa odzbrojujúco priateľsky, hlavne keď pozdrav sprevádzal šarmantný úsmev.
"Dlhujem vám ospravedlnenie, doktor Palfrey. Mýlil som sa, keď som pochyboval o tom, čo ste nám dnes dopoludnia povedali. Nech sa páči, posaďte sa."
"Tak ste počuli, čo sa stalo na Piccadilly a v Green Parku," začal Palfrey.
"Počul som a môžem povedať, že to mnou veľmi otriaslo."
"Viete, prečo sa to stalo, Vaša Excelencia?"
"Nie, neviem."
"Nuž, potom vám to poviem. Stalo sa to preto, lebo jeden z mojich mužov vyniesol odtiaľto magnetofónovú pásku, kde bol nahraný váš rozhovor s prvým sekretárom. Niesol ju mne. Tie tvory, pred ktorými som vás varoval, pásku zničili a mimochodom zapríčinili smrť najmenej tridsiatich ľudí a oveľa viac smrteľne zranili.
Taza riekol veľmi ticho: "Nemôžete očakávať, že tomu uverím."
"Ale je to pravda, pane. Muž, ktorý prepašoval pásku z veľvyslanectva, žije a je pripravený odprisahať všetko, čo vie. Môžeme dokázať bez akýchkoľvek pochybností, že ťažkosti sa začali tu. Ušetrí nám to veľa času a veľa zbytočných nepríjemností, ak prijmete skutočnosť takú, aká je, a poviete všetko, čo viete."
"A ak odmietnem prijať tú vašu skutočnosť?" spýtal sa Taza.
"Bude mi nesmierne ľúto," povedal Palfrey, "ale použijem všetok vplyv na to, aby vás zbavili všetkých diplomatických privilégií. A použijem všetky prostriedky Z5, aby sme vás donútili povedať pravdu. Neverím, že by ste boli schopní odolávať nátlaku, ktorý sa na vás vyvinie." Veľvyslanec menil farby a zatínal v hneve zuby, a Palfrey pokračoval: "A súčasne budem informovať všetky vlády, že môžem dokázať spojitosť Loza-nie s týmto nebezpečenstvom, takže ten veľký nátlak sa prenesie aj na vašu vládu. Nemyslím, že by mu mohla odolať."
"To je vydieranie," povedal Taza zachrípnuto.
"Dúfam, že tomu rozumiete, Vaša Excelencia," povedal Palfrey tvrdým bezcitným hlasom. "Použijem všetko na svete, aby som vás donútil hovoriť. Nie je to jednoducho len preto, že tie démonické tvory za živa roztrhali na kusy niekoľkých mojich priateľov. Mám dôvod veriť, že môžu spôsobiť ľudstvu hrôzostrašnú chorobu, ako aj zapríčiniť hlad. Ani vy a ani nikto, kto napomáha kryť tie tvory, nemôže očakávať zľutovanie odo mňa a tým menej od ľudí, čo pre mňa pracujú."

11 Veľvyslancova žiadosť

Taza neodpovedal, ale naďalej upreto pozoroval Palfreyho. Bolo ťažké pochopiť alebo vysvetliť si výraz v jeho pekných, odvážnych očiach. Nenávisť? Palfrey si to nemyslel. Zúrivosť? Bol to hnev, ale ovládaný. Strach? Možno. Ako sa ticho preťahovalo, veľvyslancovi stúpala do tváre červeň.
Napokon sa zhlboka nadýchol a povedal: "Vyjadrili ste sa jasne, doktor Palfrey. Určite pochopíte, že aj ja mám svoje pokyny a musím sa ich pridržať."

"Rozumiem," odvetil ticho Palfrey, "ale potrvá dlhšie, kým sa dozvieme pravdu, a preto i nebezpečen-> stvo bude väčšie. Zamysleli ste sa vôbec, aké velké nebezpečenstvo hrozí?"
Taza odpovedal tým istým hlasom: "V najlepšom prípade sa môžem poradiť so svojou vládou."
"Telefonicky?"
"Áno."
"Čo urobíte? Požiadate ju, aby vám dovolila povedať pravdu?"
"Áno."
"Zatelefonujete ihneď?"
"Ak ma teraz necháte samotného," navrhol Taza, "porozprávam sa s prezidentom, len čo ma s ním spo-ja."
Naozaj sa porozpráva? premýšľal Palfrey. Alebo chce len získať čas? Ak on teraz opustí miestnosť, nevyjde Taza von inými dverami a neutečie z krajiny? Nespácha dokonca samovraždu? Riziko bolo veľké, ale také boli aj výhody. Cokolvek by si Taza vybral, vlastne by sa pred svetom priznal. Ci už ako utečenec alebo samovrah, pripustil by spoluvinu svojej krajiny, a tak vyprovokoval rýchle a prenikavé pátranie. V skutočnosti iné mu ani neostávalo, iba porozprávať sa s vládou. Palfrey už-už chcel povedať, že počká, keď zazvonil telefón. Taza, potešený, že čosi uvolnilo jeho napätie, zdvihol slúchadlo.
"Prosím? . . . Áno, je tu . . . Okamih." Slúchadlo si pritlačil k hrudi. "Je to súrny telefonát pre vás, doktor Palfrey."
Palfrey sa usmial.
"Dovoľte, aby som ho prebral, zatiaľ čo vy si vybavíte svoj hovor."
Taza mu podal slúchadlo, strnulo sa uklonil a odišiel. Palfrey pozeral na lietacie dvere, a obával sa, či niekto za nimi nenačúva, či v miestnosti nie sú ukryté mikrofóny, dokonca či nie je dáky ukrytý aj v telefóne. Napokon povedal:
"Palfrey. Prosím?"
"Sap, je tu profesor Copuscenti a doktor Walsh a chcú sa s tebou okamžite stretnúť." Bola to Joyce. "Profesor je veľmi znepokojený - v skutočnosti je vystrašený. Kedy tu najskôr môžeš byť?"
Palfrey si bleskovo pomyslel: Copuscenti sa bojí. Profesor je jedným s popredných svetových odborníkov v oblasti účinkov pôsobenia atómového žiarenia na ľudský organizmus, na krvinky a na dedičné vplyvy. Palfrey o týchto veciach vedel oveľa viac ako ktokoľvek iný, no nikdy nevedel sledovať mnohotvárnosť a zložitosť Copuscentiho myslenia, jeho výskum či jeho osobnosť. Vedel, že nikto iný na svete neovláda tento problém lepšie, že jeho hlas už dlhšie znie varovne, niekedy prenikavo a osamotene, inokedy ako prvý hlas v prestrašenom zbore, prorokujúc účinky atómového žiarenia na budúcnosť ľudstva.
Teda veľký fyzik videl mŕtvolu jedného z tých tvorov a preľakol sa.
"Sap," povedala Joyce. "Si tam?"
"Prídem asi o hodinu," sľúbil Palfrey. "Ešte nejaké správy?"
"Noviny a televízia sa idú zblázniť," oznámila mu Joyce. "Ministerský predseda sa ťa nemôže dovolať už pol hodiny, chce, aby si mu okamžite zatelefonoval. A. .." - Joyce zaváhala, akoby i jej chladnú myseľ premohla hrôza a dôležitosť situácie. " ... a zo zahraničia prichádza stále viac správ o veľkých stratách potravín. V Kambodži sa minuli zásoby ryže na celý mesiac, v Írsku sú so zásobami múky a zemiakov na dne. Nikto nevie, odkedy to takto ide."
Palfrey si pomyslel: Možnože Taza to vie.
"Stráž to tam," povedal do slúchadla.. "Nezdržím sa dlho."
"Ani sa nesmieš!" naliehala Joyce takmer zúfalo.
Palfrey skončil rozhovor a zamyslel sa nad Copuscentim. Fyzik bol nízky s veľkou levou hlavou, vytváral obľúbenú predstavu proroka, ktorú kazili len jeho krátke, zavalité nohy, no pre pekný trup a široké plecia mohol byť trpaslíkom. Palfrey sa zachvel. Zdalo sa mu, že vidí Copuscentiho prenikavé oči a počuje jeho suchý, neosobný hlas s ironickým podfarbením: "Všetko, čo odo mňa žiadajú, doktor Palfrey, je, aby som riadil vyhubenie ľudstva a dozeral na to, aby to bolo pre jednotlivcov bezbolestné." Doktor Walsh, ktorého videl Palfrey len raz, bol profesorov kolega a odborník v oblasti toxikológie a imunológie.
Dvere sa otvorili a Palfrey sa strhol. Obrátil sa a zbadal vchádzajúceho Tazu. Bolo až zarážajúce, ako veľmi sa líšil od Copuscentiho.
"Doktor Palfrey, musím vás požiadať o niečo veľmi dôležité," povedal veľvyslanec bez úvodu.
Predstava profesora Copuscentiho sa rozplynula.
"Áno?"
"Šli by ste do Lozanie prediskutovať tento problém s prezidentom Mortinim? Rozprával som sa s ním, a on vás o to žiada. Prirodzene, môžete si zobrať sprievod. Nemusíte sa ničoho obávať."
Ničoho obávať, ozývalo sa trpko v Palfreym.
Spýtal sa: "Môže nám prezident Mortini pomôcť v tomto nebezpečenstve?"
"Oboznámi vás s určitými faktami."
"Pochopí to, že musím vziať so sebou aj niekoľko svojich ľudí?"
"To, samozrejme, záleží na vašom rozhodnutí."
Palfrey sa hral s vlasmi, nakrúcal si ich na prsty. Let do Lozanie potrvá desať hodín a osobitné lietadlo môžu pripraviť asi za dve hodiny, možno i za menej - vždy mal pre vlastné potreby pripravenú vojenskú stíhačku. Môže zobrať so sebou dvoch alebo troch ľudí. Keby tak žil Baretta, zaškrípal zubmi. Bude potrebovať tlmočníka a niekoho, kto je aspoň v základoch oboznámený s problémom. Pomyslel si: Copuscenti vie po portugalsky.
"Ďakujem prezidentovi a povedzte mu, že sa pousilujem opustiť Londýn pred polnocou."
"Bude veľmi rád," odvetil Taza, a ako sa Palfrey pohol k dverám, dodal: "Doktor Palfrey, ľutujem, čo sa stalo dnes na veľvyslanectve, nevedel som o tom."

Tak pripustil, že má určitú kontrolu nad mačacími mužmi.
Veľmi veľa sa muselo urobiť, a to rýchlo.
Pripraviť lietadlo, rozhodnúť sa, kto s ním poletí do Lozanu, dať kordónom policajtov obkľúčiť lozanské veľvyslanectvo, preskúmať jeho návštevníkov a osadenstvo, a ustavične ich pozorovať a sliediť za nimi; dať pokyn, aby ostatné veľvyslanectvá boli tiež ostro sledované, a prikázať, aby mu sústavne posielali správy . . .
A teraz bolo prvoradé stretnúť sa s profesorom Čo-puscentim.
Profesor mal obavy.
Tento muž so vznešenou tvárou, priam sokratovským chladom a objektívnosťou, ktorého intelektuálny dôvtip sa spájal s ironickou bystrosťou, čo mu tak často získavalo zlú povesť, tento muž, ktorý mohol myslieť na záhubu ľudského pokolenia s jupiterovskou nevšímavosťou, bol teraz nervózny a mal obavy. Ruku mal teplú a vlhkú, perami mu šklbalo. Vyzeralo to, akoby trpel na následky srdcovej porážky. Walsh sedel spolu s ním v malej miestnosti s olovenými stenami, ktorá susedila s najväčším laboratóriom v hlavnom štábe Z5. Ako vždy nepokojný, ustavične si presadal z kresla do kresla, chodil po miestnosti, zatiaľ čo Walsh, malý, pevný s pristrihnutými fúzmi a špicatou hriadkou, sedel meravo, ledva pohnúc brvou.
"Ešte som nikomu nič nepovedal," vyhlásil. "Nikomu. Ale tieto tvory.. . . panebože, ako má človek tomu rozumieť? Ako môže človek rozprávať o nemožnom? Poďte!" Vyšiel z miestnosti k lavici, na ktorej ležali pozostatky z jedného tvora v sklenej nádobe. Druh nádoby Palfrey hneď poznal. Bol to preňho nový otras, hoci Copuscentiho správanie ho mohlo už varovať. ^ takýchto nádobách zvyčajne držali atómové reaktory. Pri stene stáli iné nádoby s beztvarými pozostatkami normálnych ľudí a iné s pozostatkami "králičích" a "mačacích" ľudí.
Copuscenti podal Palfreymu hrubé gumené rukavice. Keď si ich Palfrey natiahol, Copuscenti mu vložil do nich olovom potiahnuté kliešte. V ich čeľustiach bol namontovaný úzky geiger-müllerov počítač. Nič z tohto nebolo Palfreymu neznáme, ale nikdy sa necítil taký rozrušený ako teraz.
"Pokračujte," vyzval ho Copuscenti drsno.
"Palfrey začal narábať s geiger-müllerovým počítačom, a ako ho zdvihol nad rozmliaždené mäso a krv, praskavý zvuk zaznel tak ostro a náhle, že Palfrey bleskovo odstúpil, i keď taký zvuk očakával.
"Počujete?" hundral Copuscenti. "Krv je vysoko rádioaktívna, s takým stupňom rádioaktivity, s akým som sa ešte nestretol, pravda, okrem rádioaktivity v samotných reaktoroch. Skúmal som ľudí, ktorí boli vystavení žiareniu počas nukleárneho výbuchu. Bol som jedným z prvých v Nagasaki, keď tam zhodili bombu. Len veľmi málo tiel, čo som skúmal, bolo rovnako rádioaktívnych ako tieto pozostatky."
Palfrey cítil v hrdle páľavu a sucho.
"Mýliť sa nemožno, však?" spýtal sa.
"Vylúčené. Krv je zarážajúco vysoko rádioaktívna, a predsa..." preglgol a naprázdno pohyboval perami. "Pochopte ma, Palfrey. Ktokoľvek sa dotkne tej krvi, bude trpieť najprudšou a najničivejšou chorobou, ktorej zhubnosť našimi termínmi z oblasti rádioaktivity ani nemôžem vysvetliť. Tu Walsh..." Copuscenti sa obrátil takmer zúfalo k druhému mužovi, "ma nastrašil ešte väčšmi."
Walsh, toxikológ? Palfrey, zmätený Copuscentiho strachom, Začínal chápať a jeho predchádzajúce pochybnosti o nepredstavitelnom nebezpečenstve rádioaktivity sa len zväčšili.
Walsh mal tvrdý hlas a hovoril so stiahnutým hrdlom:
"Neviem, čo je to, doktor Palfrey. Viem len tolko, že tkanivá týchto . . . ach .. . vecí obsahujú látku, ktorá spôsobuje ich fantastický rast a rozmnožovanie. Naozaj fantastický. Pitval som a analyzoval tkanivá. Podľa ľudských kritérií sú zhubné. Rakovinové. A pre ludí nákazlivé. Jeden z mojich asistentov práve zomrel - tri dni potom, čo sa nainfikoval krvou takéhoto tvora na škrabnutom prste. A v tejto chvíli zomiera druhý asistent."
"Teraz viete, prečo som sa nalákal," zamrmlal Čo-puscenti.
Palfreyho akoby obliala studená sprcha.
"Pochybujem, že by niekto, kto sa dotkol takej krvi, žil dlhšie ako deň-dva," pokračoval doktor Walsh. "Ešte neviem, či by to ovplyvnilo aj ovzdušie, keby sa doširoka rozptýlili otravné čiastočky krvi. Sú náznaky, že sa tak nestane, a tiež sú náznaky, že pokožka tvorov je možno izolovaná, takže nehrozí nijaké nebezpečenstvo, kým sa krv nerozleje. Netvrdím, že je to tak, len že to tak môže byť."
"Strašné!" vybuchol Copuscenti.
Palfrey odtiahol geiger-müllerov počítač a praskanie prestalo.
"Pokračujte," rázne prikázal Copuscentimu.
"Krv tých dvoch ľudí, ktorých sme s Walshom skúmali v Salisbury, ukázala pokročilé štádium leukémie, teda rakoviny krvi. Jeden z nich, váš človek Anderson, sa nedávno podrobil dôkladnému lekárskemu vyšetreniu, pri ktorcm sme mu urobili aj skúšku krvi. Videl som správu. Nebola tam ani len zmienka o leukémii, nič, čo by naznačovalo čosi abnormálne. Takisto o farmárovom zdravotnom stave sa vedelo, že je výborný!"
Palfreyho hlas bolo sotva počuť.
"Skutočne?"
"Práve sme ukončili predbežné skúšky krvi dvoch obetí posledného útoku," pokračoval Copuscenti.-N "Našli sme dôkaz leukémie: naozaj silnú málokrvnosť. Opakovali sme skúšky každú hodinu a môžeme povedať, že krvinky ubúdajú najprudšie v prvej hodine. Tieto tvory teda spôsobujú určitú formu leukémie, keď nainfikujú ľudí. Zdá sa, že nákazu vylučujú aj spod nechtov alebo končekov prstov a vstrekujú ju do obetí pazúrmi."
"To je strašné. Oveľa horšie ako kiahne alebo mor."
"Je len veľmi malá nádej na prežitie," pokračoval Walsh. "Mohlo by sa to rozrásť na svetovú epidémiu, ktorá by vytvorila horší stav ako výbuch atómovej bomby. Nezveličujem, doktor Palfrey. Aj škrabnutie týchto tvorov spôsobí

akútnu leukémiu. Takisto styk s ich krvou. A zdá sa, že ich je obrovské množstvo."
Palfrey povedal stroho: "To si myslím."
"Koľko? Stovky? Tisíce?" vyzvedal Copuscenti.
Palfrey si myslel: Aj milióny. Kývol rukou: "Usilujeme sa to zistiť."
"Palfrey . . . neviem, ako sa proti nim brániť," priznal sa Copuscenti.
"Nijako," pridal sa do rozhovoru Walsh. "Je dokonca možné, že infekcia môže vzniknúť aj vdýchnutím niekoľkých živých buniek z týchto tvorov. Ľudia ako vy a ja, s lekárskymi vedomosťami, sa vedia ochrániť. Ale priemerný človek nie."
"Uvedomujem si to," meravo sa ozval Palfrey. "Ak ich napadneme a budú krvácať, potom môže okamžite vzniknúť infekcia."
"Áno. A je smrteľná.
Po dlhej prestávke si Palfrey vzdychol: "Plyn."
"Najprv treba tie tvory nájsť. Musíme sa dozvedieť, koľko ich je, Palfrey." Copuscenti zovrel päste a tváril sa akoby Palfrey odmietal urobiť, čo bolo tak očividne potrebné. "Aké máte plány?"
Palfrey si pomyslel: Ak je taký znepokojený, môže byť dosť objektívny, aby mohol ísť so mnou do Lozanie? A ďalej rozmýšľal: Odkiaľ pochádzajú? Ako vznikli? Sklamane pozeral Copuscentimu do očí.
"Ak zistíme, odkiaľ pochádzajú, budeme môcť zabrániť ich rozširovaniu."
"V začiatku, myslíte," uvažoval Copuscenti. "V samom začiatku." Zatvoril oči a urobil krok dozadu, a keď opäť začal hovoriť, jeho tón bol celkom iný: "Zahanbujete ma, Palfrey. Bol som taký otrasený, až som si myslel, že prichádzam o rozum. Ale máte pravdu. Odkiaľ pochádzajú? Majú ľudské vlastnosti a ľudskú inteligenciu, ako to zistila slečna Morganová. Aj výzorom sa podobajú na ľudí. Dosť dlho som o tom diskutoval s doktorom Campsonom, ktorý potvrdil anatomickú podobnosť tých tvorov s ľuďmi. Zistite, odkiaľ pochádzajú, a možno sa vám podarí ich zastaviť. Ale predpokladajme, že pochádzajú z inej planéty. Teraz už vieme vyslať aj našich ľudí do vesmíru, takže už nie je viac absurdnosťou pokladať príchod inteligentných tvorov z vesmíru za nemožnosť. Ako sa môžeme brániť v takomto prípade? Na to mi odpovedzte."
Palfrey hovoril veľmi pomaly: "To nech nás trápi, až keď budeme naisto vedieť, že nepochádzajú odnikiaľ z tejto zeme. Bol by som rád, keby ste šli so mnou do Lozanie, lebo ..."
Copuscenti ochotne súhlasil: "Ale áno, pôjdem. Trochu si oddýchnem a budem pripravený, kedykoľvek si budete priať. Ak by to bolo možné, nech ide so mnou aj doktor Walsh."
"Samozrejme," súhlasil Palfrey. - "Ďakujem." Copuscenti sa usmial a bol oveľa uvoľnenejší ako počas rozhovoru. Walsh trasľavo prikývol. "Ste ku mne dobrý, doktor Palfrey," pokračoval profesor Copuscenti. "Pôsobíte na mňa veľmi upokojujúco. Myslím, že rozhovor s vami aspoň raz do týždňa by bol pre mňa najlepšou terapiou."
S Walshom prišiel k dverám a tam si s Palfreym potriasali ruky.
Teda upokojujem, pomyslel si Palfrey. že vraj terapia. Keď vošiel do pracovne, dopadla naňho celá váha toho, čo povedal profesor a doktor Walsh. Ledva podišiel k stolu, zmocnila sa ho triaška. Fyzická reakcia bola taká silná, že takmer si nevedel ovládnuť svaly okolo úst. Chvejúc sa na celom tele, klesol do kresla. Celo mal vlhké a zdalo sa mu, že v žilách má vysušenú krv.
Vysušenú krv, akoby trpel leukémiou! Dlaňami si zakryl tvár a tak ho zastihla Joyce Morganová, keď vstúpila. Uvedomoval si ju, no nepozrel na ňu, až kým nepočul, že sa dvere zatvorili. Odišla. Vedel, že sa iste cíti, ako sa on cítil, keď čelil Copuscentiho prvej reakcii. Jej príchod a odchod mu velmi nepomohol z nálady strašného zúfalstva. Skôr než odišiel do laboratória, vydal príkazy, a ona mu položila na stôl nejaké poznámky: Všetko je pripravené, lietadlo naložili. O desiatej hodine - tesne pred odchodom na letisko - ho ešte čaká schôdzka s britským ministerským predsedom. A má tu tiež rozbor správ od svojich spolupracovníkov.
Začal ich študovať, myseľ mu opäť pracovala, no uvedomoval si, že pracuje len s polovičným vypätím. Otrasných správ ustavične pribúdalo, ubíjali jeho myseľ, takže načisto stratil schopnosť sústrediť sa, ktorou sa tak dlho odlišoval od ostatných ľudí.
Pred sebou mal štyridsaťdva správ z dvadsiatich deviatich krajín. V dvadsiatich dvoch krajinách trpeli kritickým nedostatkom potravín. Spôsobená škoda sa pripisuje takmer bez výnimky potkanom. Na celom svete otvorili obilné a potravinové sklady a sýpky, ktorých sa mesiace nikto nedotkol, a tisícky z nich našli prázdne. Obilie a iné hlavné potraviny vyžrali pažravé hordy do posledného zrnka. Každá správa mu zúrivo šklbala napäté nervy. Taká spústa potravín by nebola zmizla, keby nejestvovali ohromné množstvá tvorov, čo ich spásli.
Milióny, mnoho miliónov. Obrátil stranu na správe a zbadal strojom dopísanú poznámku. Pod ňou bol podpísaný A. J. Kent. Kent bol najlepší matematik v Z5 a odborník na tajné písmo a šifry. Jeho poznámka znela:
Pokožka tvorov je veľmi tenká a pomer kožnej plochy k žalúdočnému obsahu je päťkrát väčší než náš. Jedia päť ráz viac ako my, hoci sú omnoho menšie. Keď použijeme tieto poznatky a sčítame množstvo zjedenej potravy, o ktorej vieme, odhadujem, že tých tvorov je najmenej päť miliónov. Môže ich byť i sto miliónov.
Palfrey zavrel oči a zaklonil sa v kresle. Bol taký zúfalý, že nemohol ani premýšľať. Dvere sa znova otvorili, pomyslel si, že je to Joyce, a preto hneď neotvoril oči. Počul, ako sa k nemu približuje. A potom nečakane zaznel hlas:
"Ste unavený, doktor Palfrey?"
Bola to Beth Fordhamová.

12 Tvory sa množia

Palfreyho prekvapil Bethin príchod, srdce mu na okamih prestalo biť. Potom zašepkal: "Beth," tak potichu, že to mohol počuť iba on. Stála pred ním, napoly sa usmievajúc, nevyspytateľné ako Mona Lisa, a nezdalo sa, že by si bola všimla,

že zašepkal "Beth", a nie "Betty". Bola pokojná a oddýchnutá, akoby únava na nej vôbec nezanechala stopy. Oblečený mala kostým s vysokým golierom a dlhými manžetami. Nepochyboval, že tieto bezpečnostné opatrenia urobila kvôli králičím mužom.
"Ano," spamätal sa napokon Palfrey. "Nemôžem si dovoliť byť unavený."
"Ale môžete si dovoliť oddýchnuť," opravila ho.
Oddych, pomyslel si trpko. Ako môže človek oddychovať, keď má tak veľa na mysli?
"Musíte si oddýchnuť," pokračovala, "lebo sa umoríte a tým nepomôžete nikomu."
Najprv neodpovedal, veď to bolo také všedné. Hoci to bola zároveň i pravda a ona sa usmievala tak upokojujúco. Už mal na jazyku, že sa jej opýta, ako sa sem dostala, no vzápätí si to rozmyslel a napokon sa jej opýtal:
"Počkáte tu chvíľku, prosím?"
Vyšiel von. Bokom stál vysoký červeň ovlasý muž, ktorý bol vždy k dispozícii ako posol. Palfrey zatvoril dvere a dotkol sa panelu na chodbe priehľadného jedným smerom. Takto mohol presne vidieť, čo robí Beth. Prečo o nej rozmýšľal ako o Beth? Vošiel do Joycinej kancelárie, a keď zatvoril dvere, ostro sa spýtal:
"Ako sa dostala pani Fordhamová do mojej pracovne?"
"Ja som ju poslala dnu," odvetila Joyce.
"Ešte ju neschválili. Bol to nerozum."
"Možno," pripustila Joyce a vstala od stola. Ako vždy i teraz sa mu zdala vyššia, ako očakával. "Sap, keď som k tebe vošla, vyzeral si strašne."
"Cítil som sa strašne."
"Práve tak zle si vyzeral dnes ráno."
"Mám sa kvôli tebe pretvarovať?"
Joyce ticho povedala: "Sap, pred rokom by ma to veľmi zranilo, keby si takto rozprával, ale teraz už nie. Poznám ťa a vieš dobre, že som už dlho do teba zaľúbená. Myslím si, že viem, čo potrebuješ. Naozaj viem."
Len napolo utíšený Palfrey odvetil: "Robíš si pre mňa zbytočné starosti, akoby som bol rozmaznané psica."
"Možno, že áno." Rozhodla sa byť znášanlivá. "Sap, prosím ťa, počúvaj ma. Nikdy som nevidela, aby ťa niektorý prípad až natoľko pohltil. Jeho dôležitosť si vytušil hneď na začiatku - vieš ohromne predvídať. Ale zanechalo to na tebe hlboké stopy, obralo ťa to o sily, musíš to predsa vedieť sám."
Ako to len dobre vedel!
"No nikdy ti nebolo treba zhromaždiť v sebe tolko síl a tak sa oddať veci ako práve teraz," pokračovala Joyce.
Palfrey sa ticho spýtal: "A čo má s tým všetkým spoločné pani Fordhamová?"
"Veľa," odvetila Joyce. "Bola som veľmi prekvapená, keď som ťa videla takého uvoľneného, potom, ako si sa dnes ráno od nej vrátil. Tvoja dobrá nálada síce netrvala dlho, ale i tak to bolo prekvapujúce. Pani Fordhamová ti navrátila čosi zo síl, ktoré si stratil. Neuvedomuješ si to?"
Naozaj si to uvedomoval, ale či to mohol teraz pripustiť? Nie je to absurdné veriť, že by mohol čerpať sily od ženy, ktorú pozná iba niekoľko hodín? Začal si vlasy nakrúcať na prsty a pery sa mu roztiahli do úsmevu.
"Myslím, že áno. Ale ešte vždy môže znamenať veľkú hrozbu pre našu bezpečnosť."
"Ty budeš väčšou, ak nevydržíš všetku námahu. Bude sa to stále zhoršovať, Sap!. . ." Joyce obišla stôl, pristúpila k nemu a chytila ho za ruku. Bola veľmi dôverná a veľmi príťažlivá, keď bola taká úprimná. "Posledné, čo si prajem, je, aby si našiel útechu a pokoj u inej ženy. Vždy som dúfala, že to budem ja. Ale teraz už viem, že to nie je možné. Zober ju so sebou do Lo-zanu. Budeš si môcť oddýchnuť počas letu namiesto spánku pod drogami, ktoré ti zbytočne otupujú myseľ. Potrebuješ prirodzený spánok, prirodzený oddych. Zober ju so sebou." Keď neodpovedal, Joyce pokračovala: "Neohrozuje až tak našu bezpečnosť. Všetky vyšetrovania, čo sme doposial urobili, sú v jej prospech. Keby sme o nej uvažovali, či ju prijať za spolupracovníčku, v jej prípade by bolo všetko v najlepšom poriadku. Dokonca aj Armitageova správa je dobrá."
"Ako ju on môže poznať?"
"Obedovali spolu," odvetila Joyce jednoducho. "A ja som tiež s ňou strávila hodinu. Tig povedal, že je dobrá ako chlieb."
Palfrey takmer nahlas vykríkol.
"A ak chceš vedieť o nej viac, mám tu o nej správu," pokračovala Joyce. "Má štyridsaťštyri rokov, je z piatich detí devonshirského farmára, ktorý zarábal vela peňazí. Absolvovala Malven CoUege pre dievčatá, bola rok na Sorbone v Paríži. Chystala sa študovať filozofiu v Girtone, ale ochorela jej matka, a tak ostala dva roky doma a starala sa o domácnosť. Vtedy sa zoznámila s Dávidom Fordhamom. Je tu napísané, že to bola láska na prvý pohľad. Mali dve deti. Jedno zomrelo na detskú obrnu, druhé sa utopilo pri člnkovaní. Všetci jej bratia a sestry žijú, ženatí, vydaté, a podľa rýchleho zhodnotenia sú to ľudia vážení. Jeden je právnikom, druhý farmárom, tretia je obchodníkovou ženou, štvrtá farmárovou. Všetci žijú na juhozápade."
Joyce zamĺkla a odstúpila.
Palfrey sa zasmial; po dlhom čase mu bolo naozaj do smiechu.
"Zoberieš ju?" spýtala sa naliehavo Joyce.
"Áno," odvetil Palfrey. "Počúvnem tvoju amatérsku psychologickú radu." Oči mu svietili. "V každom prípade sa mi páči."
"Práve preto si myslím, že bude pre teba dobrá."
Palfrey sa opäť zasmial.
Ale keď vyšiel z Joycinej kancelárie, v okamihu vytriezvel pre ďalší problém; ako povedať Beth Fordha-movej, prečo ju chce zobrať do Lozanu? Ponúkla sa, dokonca sa dožadovala, aby mohla pomáhať, ale nežiadala, že chce slúžiť ako

prostriedok na liečenie Sta-nislausa Alexandra Palfreyho. Znova sa zasmial a obrátil sa na posla, ktorý pozoroval Betty cez priehľadný panel.
"Čo robila?"
"Z knižnice na pravej strane si vybrala knihu a listovala v nej. K vášmu stolu sa nepriblížila."
"V poriadku, ďakujem." Palfrey vstúpil a Betty Fordhamová hneď naňho pozrela, roztržito, akoby sa náhle začudovala, kde je."
"Zdravím vás."
"Vitajte! Čo čítate?"
"Russellovo Dobytie šťastia."
Palfrey na ňu vyjavené pozrel.
"Veď svet sa okolo vás triešti na kusy!"
Zasmiala sa. "Ak mám zomrieť, nech zomriem šťastná." Zamĺkla a mysľou jej zrejme preleteli čierne myšlienky. "Neznelo to bezcitne? Je mi ľúto, ak to tak vyznelo, ale myslím, že môj manžel bol šťastný. Som o tom pevne presvedčená. A nikdy by som nevedela žiť v minulosti."
"Včerajšok sa mi vždy zdá tak veľmi vzdialený," poznamenal jemne Palfrey. Stál pred ňou a vzal jej knihu z rúk. "Moja žena by vás bola určite rada poznala," vzdychol a v kútikoch očí sa mu vytvorili vrásky. "A moja sekretárka si myslí, že ste pre mňa dobrá."
"Naozaj?" Dychtivosť rozsvietila Bethine oči. "Och, som taká šťastná. A skutočne si myslím, že má pravdu."
"I ja," povedal sucho Palfrey. "Nebudete ma pokladať za hlúpeho, ak vás budem volať Beth, a nie Betty?"
"Samozrejme, že nie."
"Ďakujem," povedal Palfrey, uprene na ňu pozeral a zdalo sa, že veľmi dlho. V jeho vnútri panoval akýsi druh pokoja - prinajmenej uvoľnenie od strašného zmätku, ktoré ho ešte pred chvíľou tak mučilo. "Myslím, že sme našli stopu, odkiaľ pochádzajú tie tvory."
Beth čakala, dych sa jej zrýchľoval.
"V Lozane. Dnes večer ta odletíme s malou skupinou prieskumných pracovníkov."
Stále mlčala.
"Pôjdete?" spýtal sa jej.
"Ak si myslíte, že budem užitočná ..."
"Budem rád, ak pôjdete."
"Potom, pravdaže, pôjdem."
Palfrey si sadol na kraj stola, nespúšťajúc z nej oči, a miatol ho jej nečakaný pokoj. Tvárila sa sústredene a so záujmom. Čosi čudné mu prišlo na um: Hoci pochopila, čo jej povedal, zrejme nepochopila dôsledok celej veci; mala v sebe čosi prirodzene jednoduché.
"Budete musieť študovať správy, ktoré nebudú vôbec pekným čítaním."
"Nemôžu byť strašnejšie ako to, čo som videla."
"To je pravda," pripustil Palfrey. "Pripravte sa na pol jednu."
"V poriadku."
"Stretneme sa tu."
Túžobne sa usmiala, hádam aj trochu mechanicky, azda preto, lebo bola úprimne zmätená, a odišla. Zdvihol slúchadlo a povedal Joyce, aby jej ukázala Copus-centiho a Walshove správy, Campsonovu správu z pitvy a rozbor správ zo zahraničia. Keď skončil, opäť začal čítať rozbor. Hrôza nebola o nič menšia, ale mala naňho celkom iný účinok; bolo to, akoby Beth Fordhamová pôsobila naňho ako sedatívum. Nech už bola príčina akákoľvek, rozmýšľal jasnejšie a objektívnejšie. Ak aj ignoruje nebezpečenstvo leukémie, musí sa aspoň pokúsiť odhadnúť množstvo potravín, ktoré sa už minulo, a koľko ľudí tým bude trpieť. Ak by desať miliónov tých tvorov jedlo také množstvo potravín denne a ak by sa rozmnožovali tak rýchle, očividne by zvýšili nedostatok tam, kde sú problémy s potravinami už teraz.
Jedným takým miestom je aj Lozania.
"Čo očakávate, že sa dozviete v Lozanii?" spýtal sa Palfreyho ministerský predseda.
"Dúfam, že informácie o tých zvieracích tvoroch."
"Čo si myslíte o správach Copuscentiho a Walsha?"
"že sú presné," odvetil Palfrey.
"Áno. Ak spotreba potravín bude pokračovať terajším tempom, čo myslíte, ako dlho vydržia zásoby?"
"Nevieme, ako dlho sa vyvíjala terajšia situácia. Ak tvory zaplavia krajiny, potravinová situácia v Číne, na Ďalekom východe, v Indii a Pakistane a v niekoľkých juhoamerických krajinách môže byť veľmi vážna už do dvoch mesiacov."
"Alebo aj skôr."
Palfrey preťahoval slová: "Povedal by som . . . kritická o dva mesiace. Vážna je už teraz."
"A v Európe?"
"To bude závisieť od žatvy," zdôvodňoval Palfrey, ale nie veľmi presvedčivo.
Ministerský predseda prešiel niekoľko krokov a znova študoval správy. Rovnako bezfarebným hlasom ako Palfrey poznamenal: "Dôkladne som preštudoval všetky správy. Dnes vieme, že je sedemdesiatpäť podzemných osád takmer takých istých, ako bola tá, čo ste objavili. Ak budú tvory hladné, začnú pustošiť obilie ešte pred žatvou."
"Toho sa tiež obávam, pane."
"Panebože!" zabedákal Mason, akoby už hrôza stála predo dvermi. "Panebože, ak ich nebudeme môcť vyhubiť, čo urobíme? Koľko ich je? Ako ich zvládneme? Minister vojny navrhuje plyn, ale ako môžeme otrávi tvory a neo tráviť ľudí? Palfrey ..." Mason zatajil dych. "Máme vôbec nejakú možnosť? Alebo sme zistili situáciu prineskoro? Dokonca aj

bez nich je svetový problém zásoby potravín kritický. Svetová potravinová organizácia predpovedá na budúci rok štyri veľké oblasti hladu - južnú Cínu, severovýchodnú Indiu, Pakistan a Indonéziu. V ostatných častiach sveta len-len že nebudú hladovať. Ak sa tie tvory rozmnožia, hlad príde oveľa skoršie. Jednoducho im musíme zabrániť jesť a rozmnožovať sa, musíme nájsť spôsob, ako zachrániť potraviny pre ľudí na celom svete. Myslíte si, že v Lozanii máte ozajstnú nádej?"
"Pokiaľ môžem povedať, je to jediná nádej, ktorú máme," povedal Palfrey triezvo. "Želám si..."
Ktosi zľahka zaklopal na dvere malej miestnosti v sídle na Downing Street 10, ministerský predseda sa nahnevane obzrel, ale zavolal: "Vstúpte!"
Vošiel muž v strednom veku, vážny a prísny.
"Prepáčte, že vás obťažujem, pane, ale je tu naliehavá telefónna správa zo Smolenska pre doktora Palfreyho."
Palfreymu okamžite prišiel na myseľ Stepan Andro-movič, Rus, jeho zástupca vo velení Z5.
Andromovič bol mohutný chlap, stodeväťdesiat centimetrov vysoký, plecnatý, masívny obor, vzhľadom, ako aj úspechmi a významom. Dlhé roky bol jediným spoľahlivým prameňom dorozumievania medzi Východom a Západom. O niečo neskôr si aj Palfrey získal takúto dôveru, a tak mohli vzniknúť pravidelné kanály dorozumievania. Napokon existovala dôvera v mnohých sférach.
Nikto, kto videl Andromoviča po prvý raz, nebol prekvapený dôverou, ktorú vzbudzoval. Mal ostré, výrazné črty a nepochybne bol driečny, niekedy dokonca až veľmi pekný, čo mu pomáhalo prekonávať prekážky nedôvery a predsudkov. Mnoho pichľavých, svetáckych a bezcitných novinárov písalo o mohutnom Rusovi, že má tvár svätca.
V deň, keď sa Palfrey ocitol uprostred toho hrôzostrašného výjavu na Piccadilly, Andromovič bol v jednej z najbohatších obilných oblastí v západnom Rusku, neďaleko poľských hraníc. Zavolal ho pracovník Z5, člen strany a predseda kolchozu v Istre, ktorý už tri razy získal cenu za najlepšie obilie v Sovietskom zväze.
Toho roku sa pšenica ukazovala mimoriadne kvalitná aj v Istre.
V to popoludnie stál Andromovič spolu s mlkvym zástupom kolchozníkov, a videl, že rozľahlé lány pšenice boli úplne zničené. Ostalo len strnisko. Zo žatvy už nebude nič. Obilie pošlo.
Ale stalo sa aj horšie.
Smerom na východ, kde sa pôda zdvíhala do miernych vŕškov, objavili nejaké poklesy pôdy. Andromovič šiel na prieskum spolu s vojakmi a použili kyani-dový plyn ako na hmyz.
Všetci stáli zhrození.
Objavili primitívne podzemné mesto, podobné ako neďaleko Salisbury v Anglicku, ale s jedným strašným rozdielom: Obyvatelia zomierali alebo už boli mŕtvi, a detí bolo viac ako rodičov o stovky, ba i tisíce.
"Sap, toto všetko som videl na vlastné oči," povedal Stepan Andromovič tvrdým hlasom. "Videl som ženy, ktoré rodili a súčasne zomierali. Videl som sedem žien, ktoré porodili po desať detí. Priemerný vrh, a to je jediné slovo, ktorým to môžem vyjadriť, je osem mláďat."
"Teda tie tvory sa rozmnožujú desaťnásobne v každej generácii."

13 Hora hrôzy
"Vaša Excelencia," ozval sa lozanský tlmočník, "mám česť predstaviť vám doktora Palfreyho..." "Doktor." "Excelencia."
"A pani Fordhamovú ..."
"Madame."
"Som rada, že vás poznávam, pán prezident."
"Pána Andromoviča . .."
"Pán prezident."
"A profesora Copuscentiho."
Profesor bol azda väčšmi napätý ako ostatní prítomní a strnulo sa uklonil. Predstavovanie v Paláci Vrchov, z ktorého bolo vidieť Lozanský záliv, trvalo necelých päť minút. Copuscenti sa tváril, že je škoda každej sekundy. Stepana Andromoviča zrejme nič neznepokojovalo, bol najvyrovnanejší, a Beth Fordhamová nepretržite naňho obdivne pozerala. Prezident bol driečny, so striebornými vlasmi, mal živé tmavé oči a vystúpnutý nos. Na medzinárodnej scéne bol známy jeho príklon k neofašizmu. Kto len raz naňho pozrel, zbadal, že podobnosť medzi ním a drobnými tvormi je taká nápadná ako podobnosť medzi nim a Tazom.
Palfrey sa mimovolne zachvel obavami.
"Pán prezident," povedal napokon, "vec je naliehavá."
"Viem," odvetil prezident. "Doktor Palfrey, sú určité veci, ktoré by som radšej s vami prediskutoval osamote."
"Musím to povedať svojim kolegom, pane."
"Súhlasil som s veľvyslancovou žiadosťou, že vás oboznámim s určitými faktami, ale len vtedy, ak sa udržia v tajnosti."
Copuscenti zazeral na prezidenta, zatínajúc päste.
"Vaša Excelencia," namietol Palfrey, "ak sa rýchle nedozvieme pravdu o tých bytostiach, svet čaká záhuba. Ak sa to stane, vy a vaša krajina stratíte všetku úctu. Ak sa môžeme vyhnúť tomu, aby sme vás a Lo-zaniu prezradili, vyhneme sa - ale ak vás bude treba odhaliť v záujme záchrany ľudstva, urobím to."
"Cas!" vydýchol Copuscenti. "Každá minúta je veľmi dôležitá."
"Doktor Palfrey," povedal prezident výbornou angličtinou, "sme malý národ a už dlho sme závislí od veľkodušnosti našich bohatších susedov. Máme málo zdrojov prírodného bohatstva a energie, atómová energia bola pre našu ekonomiku veľmi drahá. Pomáhali nám aj ruskí a nemeckí fyzici. Spolupracovali sme inými smermi ako ostatné národy. Objavili sme metódu zhotovenia určitých limitovaných výrobkov, dokonca i nukleárnych zbraní tak, aby sa nedali

zistiť. Verili sme v úspech nášho úsilia, ale i napriek tomu výskumná stanica s nukleárnym reaktorom bola ostro sledovaná. Vybrali sme miesto, ktoré bolo prístupné z pevniny a zároveň bolo dostatočne vzdialené, v prípade že by niečo zlyhalo. Hovorím, samozrejme, o Lozan-skom ostrove."
Palfrey si v duchu predstavil ostrov. Ležal dve alebo dve a pol míle od pobrežia v strede nádherného zálivu, skalnatý ostrov, ktorý sa zdal škaredý a bez rastlinstva, opustený drahokam v jasnomodrom mori.
"Leteli sme nad ním," zamrmlal Copuscenti. "Pokračujte, pokračujte."
"Počas dvoch svetových vojen sme používali Lozan-ský ostrov na uskladnenie nášho cenného dedičstva - umeleckých pokladov, historických pamiatok, písomností - všetkého. Z pevniny na ostrov vedú tri tajné tunely."
Palfrey vedel, že jestvujú nejaké tunely, ale nič viac.
"Keď sme začali nukleárny výskum a experimenty, pracovali sme na ostrove," pokračoval prezident. "Vložili sme do toho všetky naše nádeje. Vytvorili sme sebestačné podzemné mesto s obrovskými potravinovými skladmi a zásobami všetkých druhov. Verili sme, že ak sa niečo stane na zemi, podzemné mesto bude v bezpečí."
Prezident na chvíľu zmĺkol a potom pokračoval:
"Päť ráz sme uskutočnili nezistené pokusy s obrannými zbraňami a ukázalo sa, že sú úplne spoľahlivé. Na ostrove sme usídlili v podzemnom meste dvetisíc rodín, ktorým sme poskytli všetku možnú pomoc, aby mohli vyrábať nukleárnu energiu i atómové zbrane. Mali sme niekoľko výskumných laboratórií - skúmali sme v nich účinky žiarenia na také choroby ako rakovina a leukémia."
Palfrey si živo predstavil podzemné mesto neďaleko Salisbury a druhé pri Smolensku. Neprehovoril ani on ani nikto z prítomných. Každého ohromilo, čo povedal tento človek s vážnou, prísnou tvárou. Palfrey si uvedomil, že sa ho Beth dotýka lakťom.
"Rodiny mali ostať na ostrove, kým sa neskončí práca, kým by sme nedosiahli objektívnu nukleárnu energiu, ktorá by bola riešením našich ekonomických nedostatkov a našej poľutovaniahodnej životnej úrovne ..."
Prezident sa náhle odmlčal, obrátil sa a na stole stlačil gombík. Velké biele plátno sa so bzukotom spúšťalo, prikrývajúc jedno z veľkých okien. Na stolíku oproti plátnu bola už umiestnená premietačka. Prezident k nej podišiel.
"Prosím, zoberte si kreslá."
"Máme čas? ..." začal Copuscenti.
Palfrey mu zovrel rameno, aby bol pokojný. Andro-movič zobral do každej ruky kreslo, zatiaľ čo ostatní niesli po jednom.
"Z veľmi vážnych bezpečnostných dôvodov sme Lo-zanský ostrov pozorovali pomocou televíznych a filmových kamier spojených so zvukovým záznamom," pokračoval prezident. "Všetky kamery boli skryté, umiestili sme ich na strategických bodoch ajtómovej stanice, ktorá sa rozprestierala na niekoľkých podzemných poschodiach pod ostrovom. Bolo tu podzemné mesto so všetkými vymoženosťami pre spoločenský a rodinný život, ako aj továreň alebo výskumné zariadenia, kde obyvatelia pracovali. Počúvate ma?"
"Pozorne," odvetil Palfrey a Andromovič poznamenal: "Samozrejme."
"Kamery boli elektronicky kontrolované a mechanizmus pracoval spoľahlivo. Niektoré boli v činnosti celé dni a uzavretý televízny okruh bol ustavične sledovaný. Takisto sme sem každý deň priniesli film a skúmali sme ho tu. Každý podozrivý pohyb by sme okamžite zistili. Ukážem vám, čo sa prihodilo druhého apríla tohto roku, pred štyrmi mesiacmi a piatimi dňami...
Po obrázkoch budú nasledovať filmy, ktoré sme zo-strihli tak, že uvádzajú sled udalostí chronologicky. Vyčkajte chvíľu, prosím, kým zhasnem."
Prešiel niekoľko krokov; počuli šťuknutie a v miestnosti nastala tma. Vzápätí lúč z premietačky preťal tmu a na plachte sa zjavil dátum 2. apríla 19. . Potom nasledoval obraz Lozanského ostrova, celkom pekného s piesočnými plážami a utešenými zátokami, útesmi, bohatým rastlinstvom a skalnatými úbočiami, s bielymi domcami a deťmi, ktoré sa hrali vo vode alebo na pobreží, a matky ich strážili. Ostrov bol obklopený hlbokým morom. Medzi ním a prístavom Lozan plávali v kanáli veľké lode. Z prístavu sa pomaly vzďaľovala výletná loď, ozdobená pestrými zástavkami a girlandami kvetín.
Copuscenti si vzdychol: "Pamätám sa, spomínam si, zemetrasenie..."
Preňho, pre Palfreyho a všetkých ostatných to, čo nasledovalo, nebolo len ohromujúce a strašné, ale také živé, až mali pocit, že sami prežili ten katastrofálny deň aj nasledujúce týždne.
Všade na ostrove v Lozanskom zálive vládol v ten aprílový deň pokoj a krása.
Vtom prišla katastrofa: na jednej strane ostrova vyrazila voda. V jednej chvíli mali pred očami idylickú scénu, v nasledujúcej ju vytrela obrovská vodná stena, a ako sa zdvihla, celý ostrov zmizol okrem vrcholka hory. V niekoľkých sekundách obrovská vlna zaburácala s neudržateľnou silou a pohltila malú loďku i veľkú loď. Obloha stemnela. Vlna narazila do majestátnej výletnej lode takou strašnou silou, že ju zodvihla a vrhla do prístaviska. Podobne vlna pohltila aj iné lode a všetky budovy na okolí.
Ostala iba hrôza ...
Obraz sa zmenil, aby sa ukázali následky: na hladine drsného mora plávali trosky veľkých i malých lodí a nespočetné telá mužov, žien a detí. Na oblohe bolo velké mračno zakrývajúce slnko, ktoré vrhalo na vodu červený chmúrny lúč. Jedna strana ostrova celkom zmizla v mori. Druhá ostala tak, ako vyzerá dnes: mŕtva a pustá.
Pred zhrozenými pohľadmi Palfreyho a jeho spoločníkov sa scéna opäť zmenila - na obrazy ostrovnej pevnosti v podzemí. Videli podzemné mesto, oveľa väčšie, ako videl Palfrey neďaleko Salisbury a Andro-movič neďaleko Smolenska, ale takmer rovnaké, s obrovskými nocľaháreňami, spoločnými kuchyňami, spoločnými oddychovými miestnosťami, kinom a divadlom, detskými škôlkami - a na jednom mieste novorodenci s matkami. Videli aj ženu, ktorá práve rodila.
Zdalo sa, že sa obraz prerušil, v jednej chvíli bolo všetko normálne, v nasledujúcej všetko vyletelo do vzduchu,

zmietajúc sa v ohni, dyme a strašnom chaose. Zovšadiaľ sa ozýval prenikavý vresk.
Prach sa pomaly usadil a zmizol - ako opar na Salisburskej planine.
Prezident zachrípnuto povedal:
"Všetky kamery sa zničili."
Na plátne sa zjavil dátum: 30. apríla 19 .. .
Po ňom nasledoval odlišný obraz, akási zmenšenina, akoby detský model mesta, ktoré videli zničené na vlastné oči. Bolo na tom istom priestore, ale odohrávalo sa na ňom desaťnásobne až stonásobne viac a namiesto veľkolepého podzemného mesta toto bolo primitívne a drsné. Ľudia tu boli tiež - drobní ľudkovia.
Húževnato a usilovne sa pohybovali hore-dolu, takmer nahí. Nikto z nich sa neusmial, neoddýchol si, nerozprával; namiesto toho každá skupina sa zaoberala iba svojou prácou. Silu museli mať strašnú, i keď to boli drobní ľudkovia, ale vytrvalí ako mravce. Správali sa, akoby ich naučili každému pohybu, a zdalo sa, že sa boja, že neurobia, čo sa od nich očakáva. Medzi nimi boli aj o niečo vyššie tvory, ktoré sa správali autoritatívne.
Obraz sa zmenil.
Palfrey videl, čo už Andromovič poznal: novorodeniatka vrhnuté po ôsmich, deviatich a desiatich. A videl "deti" už celkom dospelé; potravinové zásoby takmer minuté, veľké sklady prázdne.
Copuscenti vydýchol: "Za štyri týždne. Štyri týždne. To nie je možné!"
"Vidíte, prihodilo sa to," odvetil prezident. "A pozrite."
Ďalej sa normálni ľudia približovali k mestu drobných tvorov y maskách a ochranných odevoch, ako má každý, kto sa pohybuje v zamorenom priestore. A predsa drobné tvory tu žili a darilo sa im.
"Nie," vykríkol Copuscenti.
Palfrey cítil na predlaktí stisk Bethiných prstov, a vedel si predstaviť, ako sa cíti, lebo náhle dva tvory vyskočili na ľudí, roztrhali im odev, dobodali hrdlo a zabili ich.
Nasledoval ďalší obraz.
Bolo to ohavné, až sa to nedalo vypovedať, lebo drobné tvory, ktoré mali donedávna dostatok miesta, sa teraz tlačili v úzkych dierach, norách a hmýrili sa ako larvy. Palfreymu bolo nanič. Copuscenti stonal. Andromovič vykríkol: "To nie je možné!" Beth sa odvrátila. Walsh sedel, vyjavené pozeral a pery sa mu triasli.
A nepokojná, zvíjajúca sa masa živých tvorov stále narastala.
Predierali sa cez skaly. Kopali tunely drobnými nástrojmi, poháňaní nejakou silou, ktorú Palfrey nechápal. Dostali sa až na svah hory a k moru. Jedli všetko, čo im stálo v ceste. Plávali, ale neutopil sa nikto, alebo len málokto. Vyzerali ako veľký húf rýb, mrvili sa a krútili. Postupne sa rozchádzali na všetky svetové strany, až napokon zmizli a more ostalo opäť pokojné.
Premietačka sa zastavila a nadlho zavládlo ticho.
Potom sa ozval prezident:
"Nemôžem vám ukázať, čo nasledovalo, doktor Palfrey, ale náš najlepší atómový fyzik, ktorý unikol skaze, vám povie všetko, čo vie.

14 Z nevedomosti a nerozumu ...
Muž, ktorý vstúpil do miestnosti, bol veľmi nízky a veľmi široký. Mal drobnú starecku tvár, ale v tele mu hrala mladícka sila. Pocítili ju aj v pevnom stisku, ako si s ním podávali ruky - Palfrey, Copuscenti a Walsh. Ostatným sa len uklonil, lebo prezident už hovoril :
"Doktor Severini, povedal som im všetko až do posledných dní hromadného odchodu." V prezidentovom hlase bolo badať únavu. "Rozumiete, doktor Palfrey, bolo to iba pred šiestimi týždňami."
"Rozumiem."
"To je neuveriteľné," čudoval sa Andromovič.
"Výskum rakoviny," chrapľavým hlasom povedal Walsh.
"Šesť týždňov... a teraz sú vo všetkých končinách sveta," žasol Copuscenti.
"Tehotenstvo trvá deväť dní," oznámil doktor Severini dobrou, ale tvrdou angličtinou. "Oddelili sme štyri páry, hneď ako sme ich objavili, a pozorovali sme ich. Výsledok bol ohromujúci, celkom neobyčajný. Za desať dní štyri páry mali tridsaťsedem mladých. Bola tu i malá zmrzačená samička, ktorú rodičia zabili a zjedli - ďalší dôkaz toho, že sú kanibali, hoci dávajú prednosť drobnej chrobači, hmyzu, vtákom, dokonca malým zvieratám. Takisto jedia obrovské množstvá zeleniny, ovocia a zvlášť cukru. Mláďatá sa stávajú plodnými za štrnásť dní. Dá sa povedať, že je to polygamická spoločnosť - ako tomu hovoríte v Anglicku? Farmárske mravy?"
Urobil prestávku, očakávajúc pripomienky.
"Farmárske mravy," zachrípnuto opakovala Beth.
"Presne tak. Pätnásť dní po narodení bolo z prvých tridsiatich siedmich mláďat už stošesťdesiattri alebo dvestosedem, zahrnuj úc aj prvé štyri páry. O ďalších dvadsaťpäť dní bolo ich skoro tisíc sedemsto. Spotrebovali všetku potravu na území, kde boli izolovaní, dve polia obilia; potom si vyryli nory v zemi a stratili sme ich stopu. Majú pri sebe malú zásobu suchého lístia, ktoré dymí, keď ho zapália. Týmto dymom sa kryjú. Odchádzali cez južný výbežok Lozanie a za sebou zanechávali vydrancovanú krajinu - nezdalo sa, že by sa niekto z nich vrátil." V monológu nasledovala prestávka, ale nikto sa ani nepohol. "Dúfal som, že nepreživú vysoké a nízke teploty a že určite vymiznú. Naše výskumy vo vodách ďaleko od pobrežia ukázali, že niekoľko tisíc sa ich utopilo, a preto som sa nazdával a tak som povedal aj prezidentovi, že všetci zahynuli v mori. Až kým ..." odmlčal sa.
Palfrey sedel so zatvorenými očami a všetko pozorne vnímal.
"Mám správu od profesora medicíny na Lozanskej univezite," pokračoval Severini. "Pozorovania ukázali, že asi

polovica z priemerného vrhu sú samičky. Či každá samička vrhne raz alebo niekoľko ráz, to nie je dôležité, keďže vieme o ich plodnosti. Profesor vyhlásil, že počet tvorov sa znásobí desaťkrát za tridsaťosem dní, stokrát za sedemdesiatšesť dní a tisíckrát za stoštrnásť dní. Ak ich je teraz na svete desať miliónov, za štyri mesiace bude desaťtisíc miliónov týchto tvorov, alebo aspoň na každého človeka budú dva tvory. Rozmnožujú sa rýchle a čoskoro pokryjú celý povrch sveta, zem i more."
Keď sa odmlčal, nikto neprehovoril, a tak znova pokračoval :
"Objavili sme, že jestvujú dva stupne inteligencie a intelektuálneho vývoja u týchto tvorov, takmer rovnakých ako u ludí. Niektorí sú vynikajúci v zručnosti a rodení vodcovia. Vedia vyvinúť veľkú silu a úsporne ju použiť, ale spotrebujú obrovské množstvá potravín. Napodobňujú správanie ludí, a verím, že väčšina tohto napodobňovania je vrodená. Vedia rozmýšľať, a napriek tomu robia hlúposti. Vodcovia - niekedy zabijaci - ľahko stratia sebakontrolu a často zabíjajú len preto,. aby zabíjali. Naproti tomu veľmi ochraňujú svojich slabších bratov."
Severini opäť zmĺkol a naliehavo pozrel na prezidenta.
"Doktor Palfrey," povedal prezident Mortini s badateľnou námahou. "Veril som, všetci z nás verili, že tie tvory zahynuli. Nepočuli sme o nich nijaké správy. Svojich veľvyslancov po celom svete som inštruoval, aby boli čo najostražitejší. Takisto aj členov našej tajnej služby. Nič sme sa nedopočuli, až kým neprišla správa o vašom objave a žiadosti o informácie zo Z5."
"Prečo ste neodpovedali hneď?" dožadoval sa Palfrey.
Na peknej tvári sa zjavil výraz nekonečného smútku.
"Neočakávam, že by niekto pochopil hrôzu, ktorú som zažil pri tých správach. Až sa hanbím. Strašná zodpovednosť. Prekonzultoval som vec s doktorom Severi-nim, hneď ako sme dostali správy od Clementa Tazu. Povedal mi, že je to len otázka niekoľkých dní, kým zistíte, odkiaľ pochádzajú a ako rýchlo sa rozmnožujú. Aj tak sme nemohli ničím pomôcť. Dúfali sme, že sa vyhneme zodpovednosti. Ale niektoré z mláďat, až teraz to vychádza najavo, sa dostali do Londýna v batožine jedného z našich diplomatov. Boli to veľmi inteligentné tvory. Nevieme naisto, ale myslíme si, že hľadali nové oblasti, ktoré by mohli osídliť. Uvedomujú si, ako zúfalo potrebujú rozšíriť priestor, ha ktorom budú žiť, ale vôbec sa nezdá, že by venovali čo len myšlienku kontrole pôrodnosti."
Beth zašepkala: "Ani my, až kým nebolo takmer neskoro."
Prezident pokojne povedal: "V Južnej Amerike sme väčšmi vinní za preľudnenosť ako v ostatných krajinách, ale ..." odmlčal sa. "Skôr ako sme tie tvory mohli zastaviť, zmizli, i keď sme vedeli, že osada vznikla pod budovou nášho veľvyslanectva. Pokus otráviť ich plynom zlyhal. Zistili sme, že niektoré sú veľmi inteligentné a sú schopné dorozumievať sa medzi sebou. Takisto chodili voľne do budovy a vychádzali von. Osady nie sú celkom samosprávne, existuje medzi nimi určitý druh dorozumievania. Niekedy, pravdepodobne na ochranu, niektoré tvory si obliekajú králičie, mačacie alebo psie kože - a my teraz už vieme, že ich bojovníci vždy používajú kožušinové preoblečenie."
Palfrey urobil niekoľko krokov cez miestnosť a okrú-cal si vlasy okolo prsta.
"Určite sú veľmi inteligentné ... s bielymi škvrnami vyloženej hlúposti," povedal. "Majú prostriedky na dorozumievanie, majú vyzvedačov a bojovníkov, ktorí ochraňujú osady, staviteľov, čo stavajú pod zemou ... A ako jedia! Viete, aké nástroje používajú pri stavaní?"
"Väčšinou ručné, ale vyzerajú, akoby boli nabíjané nejakou vlastnou energiou úžasnej intenzity," vravel Severini. "Chceli sme ich zabiť atómovým žiarením, ale sú voči nemu úplne imúnne. Majú abnormálnu fyzickú silu."
"Naozaj abnormálnu!" vykríkol Copuscenti. "Poznáte jasnú pravdu, Palfrey?"
"Je ich toľko," rozhodil Palfrey rukami, "ktorú z nich pokladáte za najdôležitejšiu pravdu?"
"To, že každý z tvorov má v sebe atómovú energiu.
Tým si vysvetľujeme ich neobyčajnú, priam abnormálnu životnú silu. Preplávať južný Atlantik a iné veľké oceány - na to treba obrovskú silu!"
Doktorovi Walshovi priam blčali oči, keď skočil Čo-puscentimu do reči:
"Už to mám! Teda poznatok o zhubnosti tkanív týchto tvorov vnáša svetlo do nášho výskumu v oblasti rakoviny a leukémie, vysvetľuje, prečo máme trpiacich na tieto choroby hlavne v mestách. Teraz už vieme, prečo sú všetky tvory nositeľmi zhubných zárodkových buniek v krvi, azda aj v dychu."
"Otrava nastáva len vtedy, keď sa krv vystaví vzduchu," povedal doktor Severini. "Podobne nukleárna energia, ktorú majú v krvi, sa vytvára spôsobom, ktorý zatiaľ nepoznáme. Keď nastane krvácanie, energia sa uvoľní - a tiež sa rozplynie. Ak sa budú tvory rozmnožovať takouto mierou..." zmĺkol, lebo sa takmer dusil pri vlastných slovách o tej hrôze.
Palfrey sa dôrazne spýtal:
"Aké sú čísla a fakty okrem tých, ktoré už poznáme?"
"Profesorova správa je zrozumiteľná a plná známych "údajov," vyhlásil Severini. "Čísla sú samozrejme závislé od určitých faktov, dosiaľ neznámych, lebo sme nemali možnosť študovať správanie tvorov počas dlhšieho obdobia. Ak polovicu z každého vrhu tvoria samičky a každá samička žije niekoľko generácií a pári sa hneď po pôrode alebo má dostatok spermií z prvého párenia na oplodnenie celého radu vajíčok, alebo je partenoge-netická a vrhá každých deväť dní, znamenalo by to, že obyvateľstvo sa znásobí desaťkrát každých dvadsaťšesť dní, stokrát každých päťdesiattri dní, tisíckrát každých sedemdesiatpäť dní. Tak, ako sme už predtým povedali, vzrast z desiatich miliónov tvorov na tisíc miliónov by trval päťdesiattri dní a vzrast na milión miliónov by trval stotridsaťdva dní. Či súčasný odhad desiatich miliónov jestvujúcich tvorov je presný alebo nie, to na veci už nič nemení. Dokonca, ak by počiatočným číslom bolo len desaťtisíc, milión miliónov by sa dosiahlo za dvestodvanásť dní - teda za sedem mesiacov."
Keď zmĺkol, jediným zvukom bolo vzrušené dýchanie ostatných, až kým Beth nepovedala:
"Aj keď nás nenakazia, nezabránime im, aby nás ne-vyjedli do poslednej omrvinky."

"Dokonca aj keby sme im zabránili, ešte vždy tu ostáva nebezpečenstvo, že by nás mohli vytlačiť do mora," poznamenal Palfrey smutne. "Milión miliónov týchto tvorov bude potrebovať obrovské priestory. Máme už nejaké štatistiky aj v tomto smere?"
"Áno," odvetil Severini. "Ak by na každého pripadala plocha o veľkosti štvorcovej stopy - taký úžasne malý priestor - potrebovali by tridsaťsedemtisíc šesťsto štvorcových míľ, teda väčšiu polovicu Anglicka, do čoho treba započítať vrchy i doliny, oráčiny i slatiny."
"Súvislá masa tvorov by pokryla Londýn, celé južné Anglicko od rieky Humber až po ústie Severnú," vypočítaval ťažko Palfrey.
Beth mu pevne stískala ruku.
"Tak je," prisvedčil Severini. "A počítajme ďalej: Predstavme si tieto tvory v kruhovom priestore, budú sa rozširovať všetkými smermi tempom tri a pol míle za deň. O sedemdesiatšesť dní neskôr pokryjú dva a pol milióna štvorcových míľ - celú Severnú Ameriku okrem severozápadných území Kanady."
"Netrvalo by ani rok a zabrali by všetky územia na celej zemeguli," prorokoval Stepan Andromovič a strias-lo ho.
"Všetci sa neutopili," zamrmlal Copuscenti.
"Veru, všetkých by sme neutopili, keby sme ich násilne vytláčali z pevniny," povedal Severini.
"Tak nielenže nás môžu vyhladovať na smrť, ale ešte môžu zabrať aj všetok náš životný priestor," povedal Palfrey zaehrípnuto. "Môžu zabrať celý svet."
"Môžu . .. kým ich nezastavíme," vyhlásil Andromovič.
"A akú máme nádej zastaviť ich?" spýtala sa Beth traslavo.
Nikto neodpovedal.
Beth zatajila dych.
"Ten strašný obraz," ozvala sa.
"Ktorý?"
"Ten, keď sa tlačili ako larvy."
"No a?"
"Celý svet bude tak vyzerať, ak ich nezastavíme. Neuvedomujete si to? Budú horší ako termity, horší než akýkoľvek hmyz, všetko požerú a zničia."
Doktor Severini zdĺhavo, trochu syčavo vydýchol.
Palfrey si odkrútil vlasy a prihladil si ich do zvyčajného tvaru.
"Hlavné veci treba urobiť najskôr. Za niekoľko mesiacov môžu spôsobiť hlad na celom svete, to je neodškriepiteľné. Doktor Severini..."
"Prosím?"
"Poznáte nejaký spôsob, ako ich zabiť, aby pritom netiekla krv?"
"Nepoznám."
"Mohol by to byť kyanovodík, ak by boli tvory v uzavretom priestore," rozmýšial nahlas Andromovič, "ale nemôžeme ho použiť, aby vážne neohrozil ľudí. Ba čo viac, prvé správy sovietskych patológov tvrdia, že pri použití jedovatého plynu smrť nastala zadusením, a nie samotnou otravou. Bol by to praktický spôsob, ale len v malých uzavretých priestoroch alebo v obrovských podzemných mestách. Na povrchu nemôžeme použiť plyny."
"To nie," súhlasil Palfrey.
"Musíme zajať stovky, ba tisíce týchto tvorov," povedal Copuscenti so zápalom. "Musíme ich zajať dostatočne veľa, aby sme mohli vyskúšať všetky plyny a jedy, kým nezistíme, čo ich usmrcuje, ale čo je zároveň neškodné pre ľudí."
"Ak také dačo vôbec existuje," zúfalo namietol Severini.
"Musíme nájsť spôsob, ako ich vyhubiť!" rozohňoval sa Copuscenti.
Severmi rozhodne odvetil: "Ak chceme prežiť ako ludská rasa, potom áno. Hoci neexistuje nijaký zákon, ktorý zaručuje naše prežitie, pravda? Svet sa bál zničenia atómovými zbraňami, ale toto privedie ľudskú rasu ku koncu. Nie nukleárnym výbuchom, nie žiarením, ale jednoducho vyhladovaním - hladom. Môžete si tým byť istí. Ak sa tieto tvory budú rozmnožovať tak rýchlo, svet nebude mať dostatok potravín, aby vydržal ešte rok alebo aspoň šesť mesiacov. Niektorí z nás si mysleli, že svet vymrie od hladu za menej ako päťdesiat rokov, v prípade ak sa rast obyvateľstva nebude prísne kontrolovať. Ale ak nevykynožíme týchto lozov...
"Lozov?" vyprskol Palfrey.
"Tak sme ich nazvali," informoval ho Severini. "Ak ich nezničíme, svet bude hladovať už o rok, nie o patdesiat. Máte pravdu, doktor Palfrey, požerú všetky zvieratá, všetko rastlinstvo, a je tu nebezpečenstvo, že budú schopní jesť a stráviť organickú vrstvu zemskej kôry a zanechajú po sebe len vyprahnutú púšť. Ale i tak ohrozenie potravín je zatiaľ oveľa pálčivejšie ako ohrozenie životného priestoru."
Palfrey sa cítil ako zmrazený.
"Musíme ich pozabíjať," povedal Copuscenti.
"Plyn nemôžeme použiť. Nemôžeme preliať ich krv, lebo nákaza by vyhubila ľudstvo. Keďže sú nad zemským povrchom, ich hromadné zadusenie neprichádza do úvahy." Severini pozrel na Palfreyho. "Toto je náš rozpor, doktor Palfrey. Nezávidíme vám úlohu vyrie-iif tento problém."
"To vám verím," odvetil Palfrey sucho.
"Keď teda ne..." začala Beth, ale nedokončila.
Stepan Andromovič prehovoril príjemným hlasom, tvár mal ešte jasnejšiu ako kedykoľvek predtým:
"Nijaké vysvetlenie už pravdu nezmení, ani ju nesmierni. Keby ste neboli robili tajné nukleárne pokusy, pán prezident,

táto situácia by nikdy nebola vznikla."
Prezident Mortini smutno povedal:
"Nemali sme v úmysle nikomu škodiť. Ani sa nám nesnívalo, čo by sa mohlo stať."
"Zaviazali ste sa medzinárodnou dohodou, že nebudete uskutočňovať samostatné pokusy tohto druhu," chladno poznamenal Andromovič.
"Pán Andromovič," oslovil ho Severini ostro. "Toto sa mohlo prihodiť kedykolvek. Jediný pokus, dokonca aj v atómovom výskumnom laboratóriu, by mohol uvoľniť také žiarenie, ktoré by dalo život podobným tvorom. Vždy sa vedelo, že žiarenie má genetické účinky. Predvídali sme slabomyseľnosť, znetvorenie a inak zohavené novorodeniatka. To bol najdôležitejší argument, keď sa zakázalo používať atómové bomby. Takéto genetické účinky nik nepredvídal. Keby sme s tým neboli začínali..."
"Dobrá výhovorka, ale je to nezmysel," rozhnevané ho prerušil Copuscenti. "Ste zodpovední a vy to dobre viete. Vy ako vedec, to po prvé, a po druhé, váš prezident ako politik s diktátorskou mocou, vy obaja ste vinní. Panebože! Ja . .."
"To bolo viac než dosť!" prerušil ho Palfrey.
"To nie je dosť!" Fyzik bol celý červený a nevládal potlačiť v sebe hnev. "Teraz už nemôžeme chodiť okolo horúcej kaše. Už to nemôžeme zvládnuť - je s nami koniec. Sme odpísaní. Ľudská rasa je odpísaná, hovorím vám. A to všetko preto, že ludia, ktorí majú moc, nechcú byť zodpovední. To je tá strašná pravda."
"Vaša Excelencia," chladne povedal doktor Severini, "nie je potrebné, aby ste znášali také urážky."
"Urážky? Ak je pravda urážajúca, potom je najvyšší čas, aby ste ju počuli."
"Alebo, čo vy poznáte ako pravdu," opravil ho Palfrey. "Polovica zla na svete by nikdy nevznikla, keby si ludia uvedomili, čo robia, keď už niečo robia. Nie je to nič nové, že ktosi nechce prijať za niečo zodpovednosť. Keby sme všetci prijali zodpovednosť za svoje činy, nemuseli by sme sa teraz takto trápiť."
"A trápi nás veľa vecí," zašomral Copuscenti.
"Áno. Naša zodpovednosť. Nemoralizujme a vzájomne sa neobviňujme. Vy zodpovedáte za prípravu pokusov na lozoch s jedmi a plynmi. Ja mám zas starosti zistiť, koľko je na svete takých osád a ako dlho vydržia zásoby potravín v každej oblasti. Úlohou doktora Walsha je nájsť spôsob, ako urobiť ľudí imúnnymi voči zhubnosti. Zodpovednosť každého vojenského veliteľstva je chytiť čo najviac tvorov na pokusné účely. A ja zodpovedám ešte za niečo - po návrate do Anglicka musím rozposlať hlavnú správu..." zaváhal a zrazu sa usmial na prezidenta Mortiniho. "Pán prezident, nie som taký presvedčený, že svet by mal vedieť, ako vznikli lozi - aspoň nie teraz."
"Ste veľmi láskavý," odvetil Mortini odmerane. "Ale rozhodol som sa prehovoriť v rozhlase, doktor Palfrey. Zakrývanie faktov už ničomu neposlúži. Budete sa musieť poradiť s OSN a Svetovou zdravotníckou organizáciou, aby sa vedeli pripraviť na vážny nedostatok potravín. S potravinami sa musí odteraz veľmi šetriť. Dnes večer prehovorím aj v televízii. Smiem vás požiadať, aby ste mi pomohli pripraviť reč?"
"Ak si želáte," odvetil Palfrey a obrátil sa k Andro-movičovi: "Stepan, postaraj sa o ďalšie odkazy. Ze naliehavo potrebujeme niekoľkých lozov, no nesmú ich nijako zraniť, musia dávať pozor, aby nekrvácali."
"Zariadim to," ubezpečil ho Andromovič.
A nechal prezidenta a Palfreyho osamote.
O sedem hodín neskôr Andromovič, Beth, Palfrey a jeho sprievod leteli späť do Anglicka. Copuscenti a Walsh odcestovali skôr, aby urobili všetky potrebné prípravy: žiadosť o živé vzorky lozov už odoslali. Prišlo asi tucet ďalších správ o novoobjavených osadách: už sa takmer nedali spočítať.
Palfrey, Beth a Andromovič nasadli do vojenského lietadla a počúvali rádiový prenos Mortiniho televízneho prejavu. Palfrey si vedel predstaviť smutnú tvár, v ktorej sa odzrkadľovali výčitky svedomia. Poznal ho len niekoľko hodín, no uvedomil si, že je to zaujímavý človek. A táto istá vlastnosť viedla ku katastrofe takej strašnej, že dokonca ani Palfrey ju nevedel celkom pochopiť.
Mortini hovoril:
"Je pravda, že ja, ako mnoho iných vlastencov predo mnou, som uprednostňoval záujmy vlastnej krajiny pred svetovými záujmami. Ignorovali sme iných veľkých vodcov, jedným z nich je aj doktor Palfrey, o ktorom som už hovoril. Títo muži s predstavivosťou a schopnosťou predvídať nás varovali, že každý národ závisí od vlastných susedov, práve tak ako jeden človek závisí od druhého človeka.
Tak sa stalo, že každá žena a muž na tejto planéte sa ocitli v nebezpečenstve pre moje pomýlené vlastenectvo. Úprimne to ľutujem.
Pravda, ako ju budete teraz často počúvať, je, že zúfalo záleží na každej minúte. Otázka znie, či bude dostatok potravín pre ľudstvo a pre tých parazitov, ktorí teraz zbavujú Zem života. Nukleárna vojna v tomto prípade nehrozí, lebo paraziti sú odolní i voči nukleárnemu útoku. Jediným nebezpečenstvom je hlad, lebo je veľa úst, ktoré treba nasýtiť.
Nemyslel som, že spôsobím svetu takúto hrôzu. Urobil som to z nevedomosti a z nerozumu. Nežiadam o odpustenie, lebo je to priveľký zločin, aby sa mohol odpustiť. Ale dôrazne vás žiadam, prosím, aby ste od tejto chvíle podľa vašich schopností a možností robili všetko, aby ste zabránili tým príživníckym diablom rozmnožovať sa. Preto sa riaďte pokynmi a príkazmi svojich vodcov.
V tejto strašnej situácii sa ocitol celý svet rovnako. Nedostatok potravín, ktorý vznikol úžasným rozšírením nechcenej rasy, robí všetkých ľudí bratmi. Moje posledné želanie znie, aby ľudstvo prežilo hrôzu, do ktorej bolo uvrhnuté, a nech sa vynorí v svete naozajstného mieru."
Odmlčal sa.
Počúvali len hukot lietadla.
Nasledovala krutá správa z rádia, a po nej vzdych.
"Zabil sa," ťažko vyriekol Andromovič.

"Ach, panebože," vzdychla Beth beznádejne. "Pane bože!"

15 Začiatok hladu

Hlad sa začal v zapadlom kúte Indie.

Začal sa tak, ako sa začínali všetky hladomory od počiatku sveta - nedostatkom ryže, ktorú zničil tajfún.

Nebolo nijakých zásob, aby sa dalo vyhnúť kríze.

Vietor sa preháňal, vystrájal, víril a reval, dážď sipel, siahal a klokotal, a rozbahnil dokonca aj suché vysočiny. Záplavy odplavili mladú ryžu novovytvorenými dažďovými kanálmi do rozbúrených riek, stekajúcich z Himalájí. Voda valiaca sa do mora zanechávala za sebou katastrofu.

Takisto boli zničené miestne ryžové a obilné sklady.

So záplavami prišli z tajných podzemných miest tvo-, ry, ktorých svet odteraz nazýval lozmi. Úrodu nakradnutú z ryžových polí už minuli a navyše voda im zaplavila mestá, takže zo zeme ich vytiahol nielen strach pred záplavami, ale i pred hladom. Vyšli na zemský povrch v krajine zničenej naj ukrutnej šími vrtochmi prírody, pred ľuďmi, ktorí boli zmätení, ohromení, hladní a bezradní.

Kde-tu nejaká dedina mala sklady potravín nedotknuté. Vždy, keď sa vytvoril dlhý rad vyhladovaných mužov, žien a detí, čakajúcich na potraviny, prišli tvory. Najprv lozi-zabijaci napadli, plašili a rozháňali čakajúce davy a potom vtrhli celé hordy ako kobylky a požrali všetky zásoby, ktoré tam našli, a išli ďalej, ešte vždy hladné a besnejúce.

Ako sa rozširovali po zaplavenej zemi, všetko pustošili a plienili. Na vysočinách pojedli ešte nezrelé obilie a čaj, nezrelé citrusy a fazulu a všetky plody zeme. Zanechali za sebou nepredstaviteľnú spúšť, väčšiu, ako zanechali záplavy. Nezakopali sa naspäť do zeme, kým neukojili svoju neľudskú pažravosť.

Bolo ich už toľko, že by zaplnili priestranstvo rovnako veľké, ako je štát New York, teda tri razy väčšie, ako je Anglicko, a čoskoro rozšírili choroby. Vyskytli sa najznámejšie zákerné choroby: kiahne, cholera, malária, týfus a zjavila sa i nová choroba - zrednutie krvi - ktorá postihla toho, koho tvory uhryzli, alebo poškriabali. Mnohé čaty záchranných pracovníkov prišli lietadlami, po cestách, po železnici, a na kratší čas hlad zmiernili. No tí, ktorí sa čo len dotkli krvi alebo odevu nasiaknutého krvou Zozou, ochoreli na leukémiu a rýchle zomreli.

Ďalší hladomor vypukol v južnej Číne, v provincii Canton. Keď lozi vyšli z podzemných miest, našli zem vyprahnutú slnkom, obilia bolo málo, ľudia vyhladovaní a zúfalí. Hrôzostrašné divadlo sa opakovalo. Utečenci opúšťali krajinu zasiahnutú hladom cez hranice a vysušenú rieku vedúcu do Hong-Kongu. Obyvatelia Hong-Kongu, ktorých už bolo neúrekom a takmer si stúpali po hlavách, ostávali ľahostajní, lebo už prežili nespočetné krízy.

Nikdy predtým ich však neobliehali lozi.

Tvory z Lozanského ostrova preplávali rieku aj úžinu medzi pevninou a ostrovom Macao, smerovali k prístavu Kowloon a ďalej na Hongkongský ostrov. Džunky, sampansy, úzke loďky a výletné parníky prevrátili do vody, ktorá až kypela ich telami, a vrhli sa na každú potravu, čo klesala na dno.

Lozi vtrhli na Hongkongský ostrov z Kowloonu za ustavične vzrastajúceho počtu a čoskoro hrôza a teror ovládli preplnenú krajinu. Za noc počet obyvateľstva narástol zo štyroch miliónov na štyridsať.

"Nemyslel to tak," trpko povedal britský ministerský predseda.

"Blázni," beznádejne nato Copuscenti.

"Akú máme nádej zastaviť ich?" vyzvedal sa novinár obliehajúci Downing Street 10.

"Je vôbec nejaká nádej?" spytovali sa titulky denníkov.

"Koľko ich je?" dožadoval sa ministerský predseda. "Viete, Palfrey? Povedzte mi, viete?"

V tom strašnom týždni, ktorý nasledoval po úteku lozov a po prvom hladomore, dostala sa pravda o rozsahu invázie medzi ľud. Anglické osady boli malé. Hordy lozov, ktoré sa rozšírili po hladom trpiacich oblastiach, sa mohli počítať na stovky, tisíce, azda i milióny.

Hlad sa rozšíril tak rýchlo, že hrôza zaľahla na celý Orient a strach z hladu dopadol i na srdce Západu. Uragán na Floride najprv zasiahol Keyské ostrovy, potom Ford Lauderdale, obíduc akoby zázrakom Miami a Mia-mi Beach. Len čo sa zriadili núdzové kuchyne a prišla pomoc zo susedných štátov, z Evergladských slatín sa vynorili lozi a vrhli sa na potraviny. Vojenský oddiel v panike použil slzotvorný plyn, ktorý však lozom neuškodil, iba čo ich rozzúril. Na ostrove v strede Indiánskeho zálivu jednotka námorníkov použila proti hordám týchto tvorov nervovoparalytický plyn. Účinky, aké zanechal na lozoch, boli zanedbateľné, ale vietor odvial plyn do Hollywoodu a celé obytné oblasti boli vyhladené.

"Neverím, že by počet na konci mesiaca mohol byt menší ako tisíc miliónov," povedal Palfrey na schôdzke diplomatov, mesiac po prvom stretnutí. "Výskum pre plánovanie rodiny udal približnú rýchlosť rozmnožovania. Odhaduje sa, že za menej ako šesť mesiacov už nebude čo jesť."

"Môžeme udržať stav aspoň v Európe?" dožadoval sa nemecký velvyslanec. "My v Západnom Nemecku sme už zaviedli potravinové dávky na prídel."

"Tak ako my," povedal Francúz.

"My tiež," pridal sa Talian.

"My vydržíme päť mesiacov," hlásil Dán.

"My štyri," vravel Švéd.

"U nás šesť týždňov," oznámil Maďar.

"A my štyri," hlásil československý velvyslanec.

A tak to pokračovalo po celej Európe.

Vo Washingtone mal senát zvláštne zasadanie, a senátor z každého štátu musel podať správu. Niektorí boli pokojní, zmierení s osudom, iní rozvášnení a nahnevaní, ani jeden nemohol uveriť jednoduchej pravde, a pravda bola takmer

taká istá ako v Európe.
"Máme zásoby potravín na dvadsaťjeden týždňov," hlásil Connecticut. "A vieme o veľkých osadách lozov."
"Vydržíme dvadsať týždňov," hlásil zástupca Západnej Virgínie. "A máme štyri osady lozov."
"Deväť," zvestoval Washingtončan. "A dve osady."
"Dvanásť," hlásil Oregončan, a potom nasledovala prvá nádejná správa: "Nevieme o nijakých osadách lozou."
"Vyžijeme deväť mesiacov," chvastal sa Texasan. "Máme najväčšiu osadu lozov na svete."
Ako hlásili stav a čísla, prichádzali správy o úsilí zničiť lozov. Chystali sa podkopať ich mestá a do obrovských trhlín naliať betón, aby si tvory nemohli cezeň prekopať tunely. Ale nebolo spôsobu, ako ich zastaviť, aby nevychádzali na povrch, a pritom, mŕtvi boli väčšmi nebezpeční ako živí: ich krvou sa infekcia ustavične rozširovala.
Po celom svete armáda, námorníctvo, letectvo a skupiny civilnej obrany pracovali ako diabli, aby ovládli hordy, a na celom svete odborníci na vedenie chemickej a bakteriologickej vojny, odborníci v oblasti atómovej energie, fyzici a lekári neprestajne robili pokusy s plynmi a jedmi, ktoré by usmrtili lozov, pričom by však neuškodili ľuďom.
No zároveň hladali spôsoby, ako zabiť lozov, bez ohľadu na to, čo sa stane s ľudstvom.
"Vyzerá to ako začiatok konca," povedal britský ministerský predseda Palfreymu.
Za niekoľko týždňov sa stal z neho starec, vlasy mu takmer celkom obeleli, tvár prepadla a veľmi zvráska-vela. Stál pri okne na prvom poschodí svojho sídla na Downing Street 10 a pozeral smerom k Whitehallu. Vonku stál mlčanlivý dav.
Palfrey si spomenul na ich prvé stretnutie, na spôsob, ako Mason reagoval, nestrácajúc ani chvíľku. Nikto ho nemôže obviňovať z toho, čo sa stalo, ale i tak niesol všetku zodpovednosť na svojich pleciach, akoby sa bol obviňoval sám.
Ľudia civeli do prázdna.
Tiež ostarli, dokonca i mladí mali vráskavé tváre a šaty im voľne viseli na vyhladovených telách. Potraviny sa prísne rozdeľovali, nikomu sa neušlo jesť viac ako raz za deň a mnohým strava nestačila. Zaviedli sa všetky vojnové a krízové opatrenia; nikto nehladoval naozaj, ale deň, keď nastane skutočný hlad, nemohol byť ďaleko.
"Začiatok konca," zopakoval beznádejne Mason. "Nesúhlasíte, Palfrey? Jediným spôsobom, ako pozabíjať tých tvorov, je zničiť aj ľudí."
Palfrey sa začal hrať s vlasmi.
"Je to jediný spôsob, na aký sme doteraz prišli," poznamenal.
"Je tak málo času," trpko povedal Mason. "Musím ísť a čo najskôr prehovoriť k tým ľuďom, a naklamať im, aby som im dodal odvahu a nádej."
"A to má byť klamstvo?" spýtal sa Palfrey takmer neprítomné. Ministerský predseda pozrel naňho trochu čudne.
Palfrey sa na odpoveď naňho mdlo usmial. Líca mal také vpadnuté, že kosti sa mu ostro črtali pod takmer priesvitnou kožou. "Jednoducho tomu neverím, pane."
"Čomu neveríte?"
"že nejestvuje nijaká nádej."
"Neočakával som od vás prehnaný optimizmus," odvetil ministerský predseda a zatajil dych. "Nie, tak som to nemyslel, Palfrey. Nemal som to povedať. Ste jediným človekom na svete, ktorý nikdy neveril, že by sa niečo nedalo uskutočniť."
Po odmlke sa mu do očí vkradlo očakávanie, malátnosť a bol pripravený na to, že ho Palfrey odbije. "Nemáte azda dôvod pre nádej?"
"Nie," odvetil Palfrey. "Naozaj nie. Teraz pôjdem do tábora."
"Ak by tam bolo niečo nové, bol by som rád, keby ste ma informovali," požiadal ho Mason. "Mám priamu linku."
Krákavo sa zasmial. "Ako keby ste nevedeli. Všimli ste si, že všetci rozprávajú v ošúchaných frázach alebo opakujú vždy tie isté zbytočnosti? Mám priamu linku. No dobre!" Vypäl sa a podal mu ruku.
Palfrey sa dotkol kostnatých prstov, studených ako lad.
"Budem vás informovať, pane."
"Buďte taký dobrý," prosil Mason. Palfrey ho upodozrieval, že naňho vzápätí zabudol, lebo tento osamotený človek mal priveľa roboty, na jeho pleciach spočívalo priťažké bremeno.
Joe Richardson, zoschnutý na prízrak, človek si len s ľútosťou mohol spomenúť na jeho niekdajšiu fyzickú silu, otvoril Palfreymu dvere. Ako schádzali dolu schodmi, Palfrey počul čosi zriedkavé: smiech. Bolo po zoruhodné, že smiech znel tak nezvyčajne, zdal sa tak- mer nevhodný.
Otvorili sa dvere a vošla Beth. Bola oveľa chudšia, no ešte vždy pekná, a ani jej jasné oči sa nezahmlili. Bolo pre ňu príznačné, že je jednou z mala žien, čo si robia starosti s prešitím šiat, aby jej dobre sedeli. "Ďakujem, pani Fordhamová." Žena ministerského predsedu prišla s úsmevom k dverám a pozrela na Palfreyho. "Práve sme s pani Fordhamovou hovorili o tom, že ak by ste vy a James ostali poslední žijúci ludia, môj muž by vám iste prednášal politické prejavy a vy by ste ho karhali, lebo v nich dáva do popredia národné, a nie medzinárodné záujmy."
Palfrey sa zasmial, až ho to samého prekvapilo. "Beth," povedal, keď vyšli zo sídla ministerského predsedu na čísle 10, "neverím, že je ešte jedna žena taká ako ty."
"Na svete nenájdeš dve rovnaké ženy," odvetila mu priamo Beth. Stále sa usmievala, ale úsmev zmizol, keď , uvidela na ulici mlčanlivý, zúfalý zástup.
Policajti pozerali nevšímavo na ľud. Uniformy sa im plantali na vychudnutých telách a remene z prilby sa im hompáľali takmer na hrudi. Uprostred davu bola medzera pre vozidlá. Palfrey a Beth po nej kráčali a nečinne sa prizerali. Keď vychádzali na Whitehall, nastal rozruch a ktosi zachrípnuto vykríkol:
"Počúvajte!" Palfrey zastal a z amplión zaznel iný hlas. Bol to hlas ministerského predsedu, už nie taký silný a výrazný ako kedysi, keď uchvátil a očaril desiatky miliónov televíznych divákov a rozhlasových poslucháčov.
"Dámy a páni," začal James Mason. "Som vám povďačný, že vás toľko prišlo podporiť ma v tomto čase veľkej krízy. Je to skutočne veľká pomoc. A možno vám i ja trochu pomôžem. Tento týždeň nemusíme zmenšiť základné potravinové

dávky. V skutočnosti ich budeme môcť na budúci týždeň trochu zvýšiť, ak úroda cukrovej repy vo východnom Anglicku bude taká bohatá, ako sa ukazuje. Vynakladáme všetko úsilie, aby sa našiel spôsob vysporiadať sa s lozmi. V tomto veku velkých .vedeckých a lekárskych zázrakov neverím, že by sa nenašiel spôsob, ako ich zničiť. Vždy sa objavuje čosi nové, vždy je nádej."
Keď hlas zmĺkol, nasledoval tklivý jasot, vlažný potlesk. Palfrey a Beth sa pohli a niekoľkí ich nasledovali.
"Pred piatimi minútami hovoril úplne beznádejne," podotkol Palfrey. "Nikdy som ho nepoznal takého zúfalého. Pozoruhodné, ako rýchlo sa vie vzpružiť."
"Je to zaujímavý muž," poznamenala Beth. "Kam ideme?"
"Do tábora."
"Musíme?"
"Ja musím. Ty nie."
"Bol by si radšej, keby som nešla?"
Palfrey prešiel mlčky niekoľko krokov, potom sa obrátil a povedal celkom pravdivo :
"Vždy sa menej trápim, keď si so mnou. Navrátila si mi rozvahu, akú som už dlho nemal. Ale viem, že tábor nenávidíš. Ak tam nechceš ísť, nenúť sa."
Chytila ho pod pazuchu a povedala: "Poďme cez park."
Prechádzali popri budove Horseguards, čo slúži ako hlavné veliteľstvo kráľovskej gardy. Stálo tam len niekoľko ľudí a dve stráže na koňoch, ktoré sa zdali prislabé aj pod vychudnutými jazdcami. Vojaci s nezáujmom pozerali na zaparkované vozidlá, a zdalo sa, že sú opustené. Len tu a tam prefrčalo auto alebo taxík. Palfrey a Beth kráčali dosť rýchlo na svoj vyslabnutý stav, hoci v skutočnosti šli pomaly. Priblížili sa k St. James's Parku a potom k Buckinghamskému palácu. Nad Londýnom panovalo čudné ticho. I keď bol pekný jasný deň, nikto v parku nebol, lavičky boli prázdne, kvety zanedbané, trávu nikto neostrihal. Ojedinelí chodci sa motali sem a tam. Pred palácom postávali masy, pozerali na budovu a čakali. Vždy raz za deň vyšla kráľovná a prehovorila k svojmu ľudu, a teda čakali.
"Uvedomuješ si, čo by sa mohlo stať?" spýtala sa ho Beth.
"Myslíš únavu?"
"Nie. Skutočnosť, že sa všetko zastaví."
"Nie," odvetil Palfrey. "Nie, naozaj. Hoci by som si to mal uvedomiť. Potraviny sú jediným zdrojom ľudskej sily, jednoducho nemôžeme bez nich pracovať. Azda otroci mohli, až kým nezomreli od vysilenia, ale nie spoločnosť ako naša. Nikomu na nič neostalo síl. Všetko sa zastavilo."
A naozaj to bolo tak.
Továrne a farmy zatíchli. Život národa, sveta sa zastavil. Zastavila sa všetka verejná činnosť, okrem niekoľkých najzákladnejších. Nejestvovala nijaká doprava na zemi, vo vzduchu, ani v podzemí. Neuskutočňovali sa veľké zhromaždenia, preteky, ani nijaké športové podujatia. Zatvorili divadlá i kiná. Iba vďaka nadľudskému úsiliu sa naďalej vysielalo na jednom televíznom a jednom rozhlasovom kanáli. Nemocnice ostali otvorené, hoci v nich len málokomu pomohli. Všetka energia národa sa sústredila na rozširovanie dávok do hlavných potravinových centier. Často desiati robili, na čo kedysi stačil jeden. Školy zatvorili, ale na uliciach nebolo počuť nijaké hlasy, lebo aj mládež bola ľahostajná a telesne zoslabnutá.
"Podarí sa to vôbec niekedy rozhýbať?" spýtala sa Beth.
"Ak nájdeme spôsob, ako ich nakŕmiť," povedal Palfrey jednoducho a potom sa zasmial, spomenúc si, čo povedal ministerský predseda o všednosti otrepaných fráz.
"To sa ti nepodobá, takto si nehovorieval," poznamenala Beth.
"Ako? Tak bezducho?"
"Nie. To nebolo bezduché. To malo hlboký vyznám."
"Nebuď ironická, Beth, ja ..."
"Počúvaj ma!" prerušila ho Beth takmer nahnevane. "Ako sa chceš učiť„ keď nechceš počúvať? Každý rozpráva o zabíjaní lozov, a ty hádam jediný rozmýšľaš o tom, ako im nájsť dostatok potravy. Ak by jej bolo dosť pre každého, aj pre lozov, bolo by všetko v poriadku, pravda?"
"Nie celkom v poriadku," odvetil Palfrey mierne. "Ale lepšie. Áno, lepšie."
Prechádzali popri Buckinghamskom paláci cez tôňu sochy Víťazstva. Hrozná irónia bola, nie že nezabíjali, ale že nemohli.
Keď prešli cez Hyde Park Corner, obišlo ich malé auto, ktoré riadila šedivá žena. Pripadalo im to, akoby náhle ožila a zaburácala celá doprava. O kúsok ďalej bolo miesto, do ktorého vkladalo nádeje Anglicko, azda i celý svet.
Bolo známe ako tábor lozov.

16 Tábor lozov

Skôr než bezmocné zúfalstvo zavládlo na zemi, tábor Zozou sa stal známym ako tábor. Niekoľkí boli zatrpknutí voči jeho koncepcii, lebo priveľmi pripomínal Belsen a Dachau a podobné koncentračné tábory zlej povesti. Miesto za nemocnicou svätého Juraja bolo najvhodnejšie, lebo tam bol rozsiahly priestor a mohutná stavba. Členovia londýnskej mestskej rady rozšírili obrovské podzemné parkovisko v Hyde Parku, takže teraz pokrývalo - alebo by malo, keby prácu dokončili skôr, ako nastanú dni hladu - pol druha štvorcovej míle. Budovu vybrali za tábor lozov pre jej pevné základy, steny a povaly zo silného betónu, takže sa lozi nemohli vyhrabať na slobodu.
Počas programu vyhladzovania lozov, kým ľudia ešte vždy mali silu a dostatok materiálu, budovu rozdelili na miestnosti a oddelenia s ohňovzdornými dvermi, elektronicky ovládanými, a izolovali určité skupiny lozov. Jediným hlavným dodatkom boli pozorovacie okienka z veľmi hrubého skla. Casf tohto obrovského podzemného tábora zariadili

ako laboratórium a všetjcy zásoby, lieky a ostatný materiál prebrali z nemocnice svätého Juraja na naliehavé výskumné práce.
Ako schádzali dolu briežkom ku kanceláriám, Palfrey ľútostivo odpovedal Beth, že mala pravdu. Tu sa všetky zariadenia, všetok výskum, všetko úsilie zameralo na spôsob, ako zabiť lozov, a nie na tvorivú úlohu, ako vyprodukovať viac potravín. K tomuto kroku spoločnosť prinútilo hroziace nebezpečenstvo. Palfrey, po-hliadnuc ná svojich prešlých päťdesiat rokov, videl s veľkou trpkosťou, že to, čo od vekov platilo o spoločnosti: "Nezabiješ", sa zmenilo na strašný príkaz: "Ako zabiť najlepšie!" Pod nátlakom invázie lozov ľudia všetkých národov sa spojili dohromady a zistili, že strašné ničiace zbrane, ktorými boli pripravení zničiť jeden druhého, sú teraz neúčinné.
Bolo už azda prineskoro?
Viedli roky slepoty ľudstvo do konečnej katastrofy - úplného zničenia, ktoré ľudia neprežijú? Ak by sa nukleárny výskum viedol vždy na mierové účely, potom by Lozania nikdy nezačala so strašnými experimentmi, ktorými sa vytvorili lozi. Smrť teraz nastane ako v predhistorickej dobe, keď jaskynní ľudia umierali hladom.
"Najčudnejšie a svojím spôsobom podstatné, ale trpké bolo, že ak sa mali robiť pokusy, ako zabiť lozov, museli ich najprv kŕmiť a udržiavať v dokonalom zdraví; lebo ak by zomreli od hladu v tábore, nemohli by chemici nájsť spôsob, ako zničiť nespočetné milióny lozov behajúcich po celom svete.
Palfrey povedal: "Musíme prestať moralizovať."
"Budeš moralizovať, až kým nezomrieš," odvetila Beth.
"Prišli ku kanceláriám a Stepan Andromovič im vyšiel v ústrety. Bol veľmi vychudnutý, čo ešte väčšmi zdôrazňovalo jeho výšku. Vo dverách musel vždy skloniť hlavu a ani v miestnostiach sa nemohol poriadne vystrieť. V jeho spôsoboch bolo trochu čohosi, čo pripomínalo Beth; bola to serióznosť, vážnosť a teplo úsmevu.
"Čo mimoriadne vás sem priviedlo?"
"Sap jednoducho nemohol ostať bokom a nič nerobiť," odvetila Beth.
"Vždy keď sem prídem, dráždi ma pocit, že už je tu riešenie a uprene nám hladí do tvárí," povedal Palfrey. "Akoby som to už mal na jazyku. Máš čas povo-diť nás dookola, Stepan?"
"Áno, pravdaže."
Vykročili.
Bolo to vždy rovnaké, Palfreyho to napĺňalo pocitom hrôzy a zároveň i nádeje. Lozi tu boli úplne nahí, úbohí, v najhoršom stave, poľutovaniahodní malí tvorovia. Keď boli zamknutí, boli všetkým, len nie bojovníkmi; bezmocní, neškodní, okrem ich pažravej chuti do jedla. Niektorí pritláčali drobné tváre a prsty na hrubé sklo pozorovacích okienok, iní bili do skla pekne formovanými rukami. Nezdalo sa, že by si uvedomovali, že vdychujú plyny a baktérie, ktoré by normálnych ľudí usmrtili.
Plyn ani mikróby nemali doteraz najmenší účinok.
Palfrey, Beth a Andromovič prišli do veľkého laboratória bez okien, ktoré bolo uprostred týchto miestností. Pracoval tu Copuscenti s niekoľkými laborantmi. Fyzik bol jedným z mala ľudí, ktorí dajako veľmi neschudli, a asistentov v laboratóriu očividne lepšie stravovali ako ostatných. Keď zbadal Palfreyho a Beth, beznádejne pokrčil plecami.
"Sap, je to zlé. Ty by si nemal hladovať."
"Stačí mi aj oveľa menej, ako dostávam," odvetil Palfrey.
"Vravím, je to zlé. Nemôžem ďalej tak hojne jesť, zatiaľ čo ty....."
"Nezmysel!" prerušil ho Palfrey. "Ak máme nejakú nádej, máme ju v tebe. Ak nebudeš jesť, nebudeš môcť primerane pracovať. Vtlč si tú myšlienku do hlavy. Je niečo nového?"
"Nie," zachmúril sa Copuscenti.
"Nie, nič nového nie je nikde na svete," potvrdil Andromovič.
"A čo oheň?" spýtal sa s nádejou Palfrey.
"Ako môžeme spáliť ich a nespáliť pritom seba?" namietal Copuscenti. "Je ich priveľa."
"A zhoria vôbec?"
"Áno," odvetil drsno Copuscenti. "Áno." Chytil Palfreyho za plece a viedol ho k rožnej miestnosti. Keď sa priblížili, Palfrey zbadal vnútri plameň a pocítil veľkú horúčavu i cez hrubý azbestový obal. Vnútri boli kosti.. . "Urobili sme päťdesiat pokusov," vysvetľoval fyzik. "Odolajú ohňu pri normálnych teplotách, ale plameňomety ich zničia. Poďte."
Išiel opäť vpredu k malej miestnosti, prepchatej loz-mi. Palfrey si teraz po prvý raz uvedomil, keď uvidel tieto bytôstky, že sa naozaj hmýria ako larvy. Na dverách bol nápis: Samec a samička tu boli umiestení 7. augusta. Nikoho viac sme nepridali.
Teraz bol október a izba sa hmýrila drobnými, akoby ľudskými tvormi. Práve vkladali dnu nejakým mechanickým zariadením chlieb a zemiaky. Okamžite sa k potrave privalila masa lozov, zápasili o každý kúsok a nenásytné, hladovo hltali. Vypukli boje, lebo tí, čo boli vzadu, chceli sa pretlačiť dopredu.
Copuscenti ich upozornil: "Teraz sa pozerajte."
Stlačil gombík a jazyk plameňa vyšľahol priamo doprostred kŕmiacich sa lozov. V tom okamihu vznikla medzi nimi medzera. Asi sto ich zhorelo na popol. Iní oslepli, skrúcali sa a zvíjali od bolesti, ústa mali otvorené, akoby kričali. Niektorí popálení zakrátko umierali pred očami svojich druhov, ale tí, čo neboli zranení, sa náhle vyrútili na zuhoľnatené pozostatky, vrhli sa na potravu a na mŕtvych.
Beth sťažka vzdychla: "Och, bože, to je strašné."
"Ľudské tvory vždy mali kanibalské sklony," povedal Copuscenti. "Keď ich k tomu viedlo zúfalstvo, urobili to nespočetnekrát. No všetky plameňomety na svete nemôžu pokryť viac ako niekoľko štvorcových míľ. Pokus zničiť ich týmto spôsobom by ich iba zahnal do zeme, a to by znamenalo premeniť svet na povrchu na horúce peklo." Odvrátil sa od miestnosti. "Vyskúšali sme všetko. Všetko."

"Vieš, čo to znamená, Sap?" spýtal sa Andromovič. "Lozi sú odolní voči všetkým ľudským chorobám, atómovému žiareniu, elektrine, obyčajnému ohňu. Akékoľvek množstvo elektrického prúdu môže prejsť ich telom a neublíži im."
"Dokážem ti to," Copuscenti sa ponúkol takmer dychtivo.
"Už nijaké dôkazy," žiadala Beth. "Sap, prosím ťa, vyveď ma odtiaľto."
"Dobre, dobre ... Profesor, pokročil doktor Walsh nejako vo výskumoch?"
"Dokázal len, že infekcia sa šíri pri styku s rozliatou krvou, a nie dychom," odvetil Copuscenti. "Iný spôsob šírenia nákazy nezistil, ani spôsob, ako jej odolať."
Palfrey sa uklonil, odišiel s Beth z tábora, zanechajúc Copuscentiho v laboratóriu uprostred nekonečného kruhu nevydarených pokusov, a Andromoviča v jeho úrade. Dlho mlčali, až takmer po stanicu y Green Parku. Palfrey si spomenul, ako lozi, vtedy ešte nepomenovaní, napadli Barettu, a znova si predstavil davy ľudí, čo ostali zhrození nad tvormi, ktorí ich z čistá jasná napadli.
Vtom uvidel skupinu lozov, ako šklbú v parku chumáče trávy. Nezdalo sa, že by si ich niekto všímal. Pevne držal Beth za ruku a zišli k výťahu. Až tu sa konečne zbavil pocitu strachu. Aj potraviny tu boli v bezpečí pred ich ostrými zubŕni a hladnými žalúdkami. Boli tu potraviny uskladnené pre prípadnú atómovú vojnu a iné núdzové stavy, aby hlavné veliteľstvo Z5 nemuselo hladovať.
Dolu pri výťahu stáli dvaja strážcovia a dávali pozor, aby sem nijaký loz nevnikol.
"Budeme tu v bezpečí, keďže o nič iné sa nedá postarať," povedala Joyce Morganová. Vychádzala zo svojej kancelárie, práve keď Palfrey a Beth prichádzali. Beth šla ďalej do malého apartmánu, kde bývala už niekoľko týždňov. Palfrey mal nepríjemný dojem, že tieto dve ženy sa navzájom nemajú veľmi rady, ale ostal zdvorilo tolerantný, už kvôli sebe.
"Urobím čaj," ponúkla sa Beth.
"Budem v riadiacej miestnosti," povedal Palfrey.
Táto miestnosť, o poschodie nižšie pod jeho pracovnou, bola štvorcová a takmer prázdna, s plastickými mapami sveta na stenách a v jej strede stál stôl, na ktorom bol veľký glóbus. Miestnosť elektronicky riadená mohla prijímať správy od spolupracovníkov Z5 zovšadiaľ. V tejto chvíli bola tu triediaca stanica len pre špeciálne správy. Boli starostlivo zakódované a ich prijímanie bolo automatické. V miestnosti nebolo treba nijakého operatéra.

Číslo 1 znamenalo: Situácia sa nezmenila.
Číslo 2 znamenalo: Nijaký výsledok z dnešných pokusov.
Číslo 3 znamenalo: Lozi sa nerozšírili.
Číslo 4 znamenalo: Zásoby potravín ďalej znížené.
Číslo 5 znamenalo: Nastal hlad. Nevyhnutne potrebujeme potraviny.
Číslo 6 znamenalo: Potrebujeme okamžitú lekársku pomoc.
Číslo 7 znamenalo: Mesto, dedinu alebo veľkomesto bude treba evakuovať.
Číslo 8 znamenalo: Pustošenie sa vymklo spod kontroly.
Číslo 9 znamenalo: Všetci obyvatelia sú mŕtvi.
Číslo 10 znamenalo: Lozi ovládli všetko.
10 znamenalo vrcholné zúfalstvo.

Palfreyho ľudia sa ešte vždy pohybovali po svete, ako sa kde najlepšie dalo, niektorí používali lietadlá, iní autá, niektorí chodili peši, iní na bicykloch. Správy, ktoré prichádzali v stovkách, keď ustanovili tieto šifry, boli teraz veľmi zriedkavé. Na Východe nad každou oblasťou svietilo číslo 10. Nad Bombajom, Cantonom, Sao Paulom, Acapulcom, Alexandriou a nad desiatkami ďalších veľkomiest rovnako hrozivé a zlovestné číslo 8. Palfrey očakával, že 9 nedá na seba dlho čakať. V niektorých horských oblastiach, zvlášť tam, kde sú hrubé skalnaté vrstvy, lozi nepodnikli veľké nájazdy, a život ostal viac-menej normálny, okrem toho, že oblasť bola odrezaná od sveta. Rozhlas a televízia prenášané pomocou Telstaru a podobných družíc boli teraz takmer jedinými prostriedkami dorozumievania. Prestalo sa i cestovať okrem vedcov alebo iných, ktorí by mohli nejako prispieť k vyriešeniu problému. Niekoľko veľkých dopravných lodí, naložených konzervovanými a zmrazenými potravinami, stálo na mori, ale väčšin* z nich potrebovala znova nabrať palivo, máloktoré sa mohli dlhšie plaviť. Všade tu charakterizovali situáciu stupeň 1 alebo 3. Na iných miestach bez výnimky varovalo číslo 4.
Palfrey teraz videl číslo 5 - Nastal hlad - na desiatkach nových miest a s pocitom hrôzy to čítal z obrovských priestorov Argentíny a Austrálie, obilných komôr západného sveta.
Maďarsko malo tiež dve veľké hladujúce oblasti.
Ale zo všetkých najhoršie číslo bolo 10, čo znamenalo: Lozi ovládli všetko.
Desiatka žiarila na väčšine veľkých planín a údolí Východu, severnej Afriky, Arábie, Stredného východu, Južnej Ameriky, juhu Spojených štátov, na rozľahlých plochách Sovietskeho zväzu, po oboch stranách veľkých európskych riek, Dunaja, Volgy, Rýnu, Rhôny. Tam, kde poživeň rástla väčšinou volne, tam jasne strašilo číslo 10. Desiatka svietila aj okolo oblastí produkujúcich cukor: Queenslandu, Austrálie, Zululandu, južnej Afriky, ukazovala sa v každom poriečí a na každej úrodnej pôde získanej z oceánu.
Celé ostrovy boli čisté, nepopísané okrem toho hrôzostrašného čísla 10.
Vojenské a civilné veliteľstva pracovali zúrivým tempom celé týždne, ale tempo poľavilo pre nedostatok potravín a postupne pre nedostatok životnej energie. Ale v niektorých oblastiach sveta jestvovali ostrovy alebo oázy bezpečností - podobné getám - s hlbokými základmi a vysokými múrmi, za ktorými sa tiesnili ľudia so svojimi vzácnymi zásobami potravín, žijúci len preto, že boli schopní nevpustiť lozov.
Nikde na týchto miestach s potravinami nevydržali dlho. Pokusy konzervovať ich sa začali príliš neskoro. Jestvovali

milióny miliónov lozov zdvojnásobujúcich svoj počet každý druhý deň, zdvojnásobujúc si nárok na potravu, ktorou ich svet nemohol zásobovať.
Palfrey porovnával počet lozov v rôznych krajinách s raňajším stavom, keď sa dvere otvorili a vstúpila Beth s čajom.

17 Nápad
Na čajovej tácni bol jediný tenký keks.
Čoskoro prišla i Joyce. Beth vzala keks a rozlomila ho na tri takmer rovnaké časti. Palfrey si všimol, že Joycina časť je azda trochu väčšia, a pomyslel si: "To je nespravodlivé." Ale vzápätí túto myšlienku potlačil. Beth naliala čaj. Bol slabý a bez mlieka, lebo väčšina dobytka uhynula a tých niekoľko kusov, čo ostalo, dávalo mlieko poskromne, akurát len pre deti. Ani cukru nebolo. Palfrey zdvihol šálku a povedal:
"Na zdravie!"
Odchlipli si.
"Aspoň že je horúci," poznamenala Joyce. "Ako dlho bola dnes elektrina?"
"Dve hodiny," odvetila Beth. "Plyn už nie je nikde."
"Ako môžeme takto vydržať?" hnevala sa Joyce. "Vždy som taká strašne hladná, že ledva vládzem robiť. A pozrite na mňa!" Plašia si po napätom a okrúhlom bruchu, spuchnutom od hladu.
"Vydržíme, pokiaľ budeme môcť," odpovedal jej Palfrey.
"Neoplatí sa to."
"Kým žijeme, máme nádej," vravela Beth.
"Och, to sú len rečičky!"
"Z úst detí a dojčiat," doplnila ju Beth.
"Och, vy ste neznesiteľná!"
"Viem. Musím byť," pripustila Beth.
"Nikdy sa nesťažujete."
"Neviem, či sťažovať sa pomáha."
"Prekliata samoľúba hepa!" vyprskla na ňu Joyce a hlas sa jej chvel.
"Aká som, taká som," jednoducho odvetila Beth.
"Panebože, je mi z vás nanič!"
"Joyce," zahriakol ju Palfrey.
Prudko sa k nemu obrátila.
"Ty nezačínaj .. . nemáš tu čo vykrikovať!"
"Kričal by, keby nemusel?" spýtala sa Beth nevinne, ešte vždy nevyvedená z rovnováhy.
"Vravím vám, to sa tu už nedá zniesť! Sme takí bezmocní, takí bezradní. Pozrite!" Joyce ukázala na žiariace čísla, a akoby na jej rozkaz, objavili sa na tmavej mape dve desiatky: blízko Šanghaja v južnej Číne, a Nagasaki v Japonsku.
"Pozrite!" vykríkla znova. "Lozi to tam obsadili, sú všade, nemáme nádej, že by sme ich zastavili. A vy tu sedíte a tárate hlúposti!"
"Prestaň, Joyce," povedal jej ostro Palfrey.
"Neprestanem, je to pravda. Zbláznim sa z nej!"
"Joyce . .."
"Buď ticho!" kričala Joyce.
"Joyce!" Palfreyho hlas stúpal. "Dala ti najväčšiu časť keksu."
"To je lož!"
"Je to pravda."
"Ona mala najväčšiu časť!"
"Ty si mala. Videl som."
Zdalo sa, že to, čo povedal, zaťalo jej do živého, zranil ju. Palfrey sa zarazil. Chvíľu si myslel, že sa Joyce upokojila, ale ona spustila znova tým istým škrekľavým hlasom:
"Teraz už dokonca striehneš na každý hit, čo vložím do úst!"
"Všetci striehneme."
"Ja nie. Nehovor, že aj ja striehnem ..." Joyce sa zlomil hlas. "Už to ďalej nevydržím. Zabijem sa!" Zvrtla sa a vybehla z miestnosti. Palfrey vyskočil na rovné nohy. Joycine jasne sa ozývajúce kroky postupne zanikali.
"Nešla by som za ňou," radila ticho Beth.
"Ale čo keď sa zabije?"
"Nezabije sa."
"Nemôžeš si byť taká istá."
Beth sa nahla, chytila ho za ruku a usmiala sa.
"Nie, nemôžem," pripustila, "ale ja som si takmer istá, a ak pôjdeme za ňou, mohli by sme ju k tomu priviesť, pokúsila by sa o to zo vzdoru. Najlepšie je nevšímať si ju." Po chvíli pokračovala: "Sap, kedy sa už prestaneš sužovať? Nemôžeš vziať na seba životy iných. Ak sa skutočne chce zabiť, nezabránime jej v tom. Ale nemyslím, že sa zabije. Nemyslím, že by niekto z tých, ktorých si preveril ty a Z5, si vybral takýto koniec, iba ak by tak chcel uchrániť nejaké dôležité tajomstvo. Ty si to nemyslíš?
Pozrel jej do očí:
"Nie celkom," povedal pomaly.
"Samozrejme, že nie celkom," súhlasila Betty Fordhamová. "Sap . . ."

"Prosím?"
"Mal by si porozmýšlať."
"Porozmýšľať? A čo si predstavuješ, že som robil doteraz?"
"Reagoval si," ticho riekla Beth.
"Čo?"
"Reagoval," opakovala rozhodne Beth. "Všetci sme reagovali. Všetko sa zbehlo pre nás prirýchlo, je to, akoby nás unášal prúd. Usilujeme sa udržať si hlavy nad vodou, ale ozajstne plávať sa nepokúšame." Keď Palfrey neodpovedal, pokračovala: "Nesmieš plytvať vlastnými silami kvôli mne alebo Joyce, kvôli Copus-centimu alebo ministerskému predsedovi. Nemáš ich nazvyš. Prinúť svoju myseľ pracovať tak, ako nepracovala nikdy predtým. Donúť myslieť aj svoje podvedomie."
Neodvetil, ale ju pozoroval a čudoval sa, kde sa to v nej berie. Až teraz zbadal, aká je hlboko vnímavá a bystrá, a pravdepodobne ani sama o tom nevedela.
"Sap," pokračovala, "hovoríš ustavične jedno a to isté."
"Čo?"
"že riešenie tohto problému ti pripadá ako slovo, ktoré už máš na jazyku."
"Je to tak," súhlasil.
"Tváriš sa, akoby si si bol istý, že ho tam máš."
"Som si istý."
"Tak zapni svoje podvedomie," vyzývala ho Beth. "Ale . . ." odmlčala sa.
"Pokračuj. Nekľučkuj."
"Ty nedovolí š svojej mysli sústrediť sa iba na tento problém," vyčítala mu. "Priveľmi sa staráš o bolesti jednotlivcov. Takto sa nikdy neuvoľníš, ani nesústre-díš tak, aby si vyťažil zo svojej mysle čo najviac."
"A čo mám teda robiť?"
"Odovzdať sa veci," odvetila Beth a mierne sa usmiala. "Vypusti z mysle mňa, Joyce, a potom, ak naozaj jestvuje riešenie, vhupne ti do mysle ako blesk aj samo. Vieš to, pravda?" Keď neodpovedal, znova sa zasmiala: "Pozri sa teraz na seba!"
"A čo má byť?" nevedel, či sa má hnevať alebo sa smiať.
"Hráš sa s vlasmi."
"Často sa hrám."
"Áno, keď si roztržitý. Vieš, čo si myslím?"
"Nie v tejto chvíli."
"Myslím, že sa hráš s vlasmi, ako keby si vysielal svojmu podvedomiu signály," vyhlásila Beth. "Naozaj, keď to robíš, premýšľaš vôbec vedome nad niečím? Alebo aj tvoja mysel je rovnako prázdna ako tvoja tvár?"
Palfrey sa opäť nenútene zasmial.
"Cítim sa naozaj dosť prázdny," priznal sa.
"Teda je to pravda," riekla Beth s hlbokým uspokojením. "Som si istá, že sa nemýlim. Keď sa tvoje vedomie vyčerpá, privoláš podvedomie, a náhle ti príde na um myšlienka - riešenie problému, čo ťa trápi."
Palfrey ju pozorne skúmal. Bola väčšmi zapálená, takú ju ešte nepoznal, a oči jej jasne svietili. Bola vážna, a predsa napoly sa usmievala. Pomyslel si, že schudnutie jej pristane, pekné črty tváre sa jej len zvýraznili a najmä pery mala zvlášť pekné. Dráždilo ho takmer neodolateľné pokušenie objať ju. Pocítil to, ako už mnoho ráz, ale neodvážil sa, a zdalo sa, že ona je spokojná s priateľstvom a náklonnosťou, ktorej chýbal plameň lásky. Teraz ju však niečo v jeho výraze muselo varovať, muselo jej naznačiť, čo sa deje v jeho mysli, lebo zrazu zvážnela.
Triezvo odvetil: "Áno, máš pravdu."
"Len si skrúcaj vlasy, nakrúcaj si ich na prsty, len v tom pokračuj," nabádala ho. "Len to rob, Sap. Nech sa tvoje podvedomie rozhýbe!"
Palfrey odvetil: "Môžem mu dať len príležitosť k činnosti."
"Tak to urob," naliehala Beth. "Urob." Celkom náhle sa priblížila a bozkala ho a potom ticho vyšla z miestnosti.
Kým sa rozprávali, nad Smolenskom v Sovietskom zväze, nad Calgary a Edmontonom v Kanade, Housto-nom v Texase, Scottsbluffom v Nebraske, Norwichom v Anglicku, Corkom v Írsku, Dijonom a Grassom vo Francúzsku, Poznaňou v Polsku a nad siedmimi inými veľkomestami sveta zasvietilo hrôzostrašné číslo 10.
Hordy lozov zmietli pred ich očami všetko, čo im stálo v ceste.
Palfrey sedel za stolom a pokúsil sa nechať myseľ, aby voľne pracovala, ale myšlienky sa mu stále vracali k Joyce, ktorá vybehla von a hrozila, že sa zabije. Nemalo zmysel dohadovať sa, či sa zabije alebo nie, rovnako ako bol nezmyselný aj jej dôvod. I tak bolo pozoruhodné, že sa všetci vedeli tak dlho ovládať. Ale mala Beth pravdu?
Zrazu vyskočil.
"Idem sa von prejsť," povedal poslovi v službe.
Išiel k výťahu a stlačil gombík. Keď sa dvere otvárali, stal si bokom - potom uskočil, srdce sa mu divo rozbúchalo, lebo z výťahu vyskočili dvaja lozi-zabijaci, v zvieracích kožušinách oblečení diabli, rútili sa chodbami a zmizli.
"Chyťte ich!" kričal Palfrey. "Chyťte ich!" - Bežal k Bethinmu bytu a prudko otvoril dvere. "Buď opatrná!" vykríkol. "Dve z tých beštií sú tu!"
Beth sa k nemu zhrozene obrátila.
"Zamkni sa," nariadil jej. "Nevychádzaj, kým ti nepoviem!"
Trvalo to hodinu, kým našli lozov-zabijakov a chytili ich do oceľovej klietky. Palfrey spokojný, že mimoriadne nebezpečenstvo pominulo, išiel upokojiť Beth, a potom vyšiel výťahom von. Na Piccadilly bola ulica celkom prázdna, a

vedel prečo; vôkol boli lozi. Jednu svorku videl v Green Parku, väčšinou boli obyčajní, ale dvaja boli zabijaci a práve zaútočili na vychudnutého a kostnatého alsaského vlčiaka. Zvalili ho na zem a roztrhali na kusy. Palfrey sa odvrátil, ostalo mu z toho nanič, a hoci to bol známy výjav, skamenel hrôzou.
Potom uvidel Joyce.
Stála sama blízko hrčovitého stromu a pozorovala Zozou-zabijakov. Dokonca i na vzdialenosť najmenej stodvadsať yardov Palfrey videl strach a hrôzu v jej očiach. Zrýchlil krok a ponáhľal sa k nej, vyťahujúc z vrecka pištoľ. Ak by aj tiekla krv, nikto by sa jej nedotkol a priame nebezpečie by nehrozilo. Nezavolal na ňu, aby neupútal pozornosť zabijakov. Zem, zvyčajne taká zelená, bola vyprahnutá a pustá, nebolo na nej nič milého, prívetivého, na čom by mohlo oko spočinúť.
Lozi-zabijaci sa odvrátili od kostí vlčiaka, ktoré do hladká obhrýzli. Zdalo sa, že si všimli Joyce a uvažujú, či ju napadnúť. Kým na ňu pozerali, pritlačila sa k stromu. Z domu pri parku vyšli ďalší dvaja lozi-zabijaci. Palfrey s namiereným revolverom sa modlil, aby ich nebolo viac.
Prišiel k Joyce.
"Všetko je v poriadku," zašepkal. "Je to v poriadku."
Chytil ju za plece a rozmýšľal, čudne sa usmievajúc nad banálnosťou a prázdnotou slov, ktoré povedal. Potom prekvapený uvidel, ako tie dva páry Zozou-zabi-jakov skočili na seba v dravom boji, čo bol očividne boj na život a na smrť.
Ani potom mu myšlienka, ktorú hľadal, neprišla na um.
Joyce sa triasla v jeho zovretí, ako ju odvádzal a obzeral sa na tú hrôzostrašnú scénu. Mierumilovnejší lozi sa krčili, akoby sa boja tiež báli.
"Ideme nazad," povedal Palfrey.
"Sap, prepáč."
"Zabudni na to."
"Nemôžem na to zabudnúť. Je mi to velmi Túto."
"Nemáš čo ľutovať."
"Ale mám," odvetila Joyce. "Viem, že Beth je tá pravá pre teba. Viem, ja som ťa prinútila, aby si ju lepšie poznal, ale stále žiarlim. Sap, tak velmi ťa lúbim."
Palfrey jednoducho nevedel, čo povedať, preto ju iba k sebe pritisol a predĺžil krok.
"Ak prežijeme," povedala Joyce, "bude to len zásluhou Beth, že sme ostali pri zdravom rozume. Je to žena pre teba, Sap. Hoci z polovice ju nenávidím, viem, že je to pravda."
"Joyce," začal, "nemusíš..."
Odmlčal sa a obrátil sa, lebo lozi začali náhle skučať, vzdychať, pišťať, a on si pomyslel na to najhoršie, že lozi sú za nimi. Prst mal na spúšti, vedel, že streľba by bola zbytočná, ak by sa krv tých tvorov rozliala.
Nevystrelil.
Dvaja lozi-zabijaci napadli obyčajných lozou s hroznou surovosťou, a k tým, čo umierali alebo boli mŕtvi, prihnala sa ďalšia svorka a začala ich trhať a žrať.
"Panebože!" povedal Palfrey prškrtené. "Už to mám, už som na to prišiel." Joyce naňho civela, ale nezdalo sa, že by si ju všímal, uprene pozeral na krvavé divadlo, čo sa odohrávalo asi sto yardov od neho. "Už to mám," opakoval zachrípnuto. "My ich zničiť nemôžeme, ale oni sa zničia sami."

18 Niet inej nádeje?
Stepan Andromovič sedel v obrovskom kresle oproti Palfreymu. Kedysi zaplnil sám celé kreslo, ale teraz by sa vedľa neho zmestil ešte jeden. Profesor Copuscenti sa prechádzal po veľkej kancelárii, oči mu svietili a líca horeli. Joyce, s poznámkovým zošitom a ceruzkou na kolenách, sedela na kraji veľkého stola a upreto pozorovala Palfreyho. Aj Beth zo svojho kresla pozorovala Palfreyho, v očiach mala záblesk, ktorý mohol byť žiarou lásky, súcitu alebo obdivu. Vládlo tu isté napätie, aké už týždne chýbalo, keď Joyce Morganová náhle zvolala:
"Odkiaľ, preboha, prichádzajú?"
Hneď nato ktosi zaklopal, dvere sa otvorili a vstúpili James Mason, ministerský predseda, i sovietsky a americký veľvyslanec. Všetci traja vošli tackajúc sa, lebo akýkoľvek pohyb ich namáhal. Sivovlasý posol a Ste-pan Andromovič im ponúkli kreslá a oni si sadli pomaly, sťažka.
"Naozaj máte pre nás nejaké správy?" spýtal sa ministerský predseda.
"Mám niečo, čo sľubuje nádej," odvetil Palfrey.
"A môžeme si želať niečo viac?"
"Nedržte nás v napätí," vyčítal Conlon slabým, takmer úplne vyčerpaným hlasom.
"Je to skutočne veľmi jednoduché a pritom veľmi otrasné," povedal Palfrey. "Bolo to tu od začiatku, ale predtým sme si to nevšimli." Urobil prestávku, vediac, akí sú ostatní netrpezliví, a teraz bol sám napätý na najvyššiu mieru. V skutočnosti pociťoval striedavo vzrušenie i obavy. Conlon si zatínal a roztváral päste. Ostatní sedeli nepohnute. "Pred dvoma hodinami v Green Parku zaútočili Zozi-zabijaci jednej svorky na Zozou-zabijakov druhej svorky. Zabijaci, čo boj prežili, vrhli sa potom na obyčajných lozov a svorka víťazných Lozov požrala svorku porazených."
Ministerskému predsedovi to vyrazilo dych.
"Požrala?" neveril vlastným ušiam.
"Požrala. To znamená, že sú kanibali," povedal Galik. "Pravda, boli o tom dôkazy i predtým: keď nemôžu zohnať normálnu potravu, požerú sa navzájom."
"Ešte vždy nerozumiem," ozval sa Conlon. "Myslím, že to by len väčšmi rozširovalo tú chorobu. Ako nám to môže

pomôcť?"
"Keď nebudú mať nijakú inú potravu, vrhnú sa na seba," vysvetľoval Palfrey. "Musíme sa dvojnásobne postarať, aby sa nedostali k našim potravinovým zásobám. Musíme chrániť všetky naše mestá, veľkomestá a všetky centrá, kde ešte sú potraviny. Potom musíme dokonale zabezpečiť, aby lozi nespásli úrodu, ako to robia teraz. Ak nebudú mať celkom nič jesť, vrhnú sa jeden na druhého."
"Môžeme si byť istí?" pochyboval Conlon.
"Myslím, že sa o tom môžeme ľahko presvedčiť," odvetil Palfrey.
"Myslite!" naliehal Copuscenti. "Rozmýšľajte, pre milosť božiu!"
"Nepokúšali sme sa ich zabíjať vo veľkých množstvách zo strachu pred priveľkým krvácaním a z nasledujúcej nákazy pri dotyku s ich krvou," povedal Palfrey. "Ale ak sa vrhnú jeden na druhého, i keď sa krviprelievaniu nebude dať zabrániť, predsa človek s ňou nemusí prísť do styku. Ak zvoláme toľko ľudí, koľko len bude možné, a donútime ich ostať v centrách odolných voči mikróbom a bacilom, budú vystavení menšiemu nebezpečenstvu, že sa otrávia."
Galik sťažka povedal: "Nikto nesmie byť mimo takých centier, ak sa chce zachrániť. Čo aká malá je žatva, aj s tou sa musí nateraz prestať. Všetky malé potravinové centrá sa budú musieť zatvoriť. Tu v Anglicku je to možné. Ale nebude to možné v Sovietskom zväze."
"Ani v Spojených štátoch," dodal Conlon. "Vzdialenosti sú priveľké. Dokonca ani s normálnymi dopravnými prostriedkami by nebolo možné presťahovať všetky potravinové sklady. A keď niekto začne rozmýšľať o podmienkach v Indii a Číne ..." odmlčal sa a pretrel si čelo.
Palfrey si vedel presne predstaviť, čo Conlon cíti, vedel, že sa obáva čeliť obetiam, ktoré budú nevyhnutné, i pri akejkoľvek veľkej nádeji. Ministerský predseda sa zaklonil so zatvorenými očami a potom prehovoril chrapľavým hlasom akoby zomierajúceho človeka:
"Dokonca ani v Anglicku nezachránime každého. Súčasná úmrtnosť je dvojnásobná, v Indii je až štvornásobná oproti normálnemu stavu, takže čokoľvek podnikneme, všetkých zachrániť nemôžeme. Čo máte skutočne na mysli, Palfrey?"
Palfrey odpovedal veľmi opatrne: "Výber obetí, pane."
"Vyjadrite sa, prosím, jasnejšie."
Palfrey sa predklonil, pozerajúc striedavo na troch mužov, a keď hovoril, zvažoval každé slovo s najväčšou starostlivosťou.
"Pokúsim sa hovoriť jasnejšie a zrozumiteľnejšie. Zo súčasnej situácie vyplýva, že nejestvuje nádej pre ľudstvo, pretože je nedostatok potravín pre ľudí a polo-ľudských lozov. Som presvedčený, že na tomto sa zhodujeme."
Galik prikývol, ministerský predseda povedal: "Áno," a Conlon zamrmlal: "Predpokladám."
"Je neisté, či nejakí ľudia prežijú viac než šesť me-siacev, lebo všetko obilie, ktoré môže narásť, sa minie, a nebude nikoho, komu by ostala sila obrábať pôdu a siať. Zdá sa, že toto je náš posledný žatevný rok."
"Veľmi nerád to pripúšťam," povedal Conlon, "ale máte pravdu."
"Takže čokoľvek, čo sa ponúka ako zlepšenie, sa musí prijať," zdôrazňoval Palfrey.
"Pokračujte," vyzval ho Galik.
"Vyberieme vopred určený počet ľudí do chránených potravinových centier a ostanú tam dotiaľ, kým lozi, pohybujúci sa za hradbami týchto centier, nevrhnú sa na seba a nepožerú sa."
"Áno," súhlasil ministerský predseda, "za predpokladu, že do tých centier sa nepokúsime natlačiť priveľa ľudí. Nie je to aj vaše stanovisko?"
"Je," odvetil jednoducho Palfrey. "Máme dosť potravín pre obmedzený počet rudí. Nepoznáme však spôsob, ako udržať naživo ostatných. Fakty hovoria, pokiaľ to môžem posúdiť, že potravinové zásoby v hlavných centrách môžu zachrániť desať percent z ludí, ktorí v nich už žijú."
Conlon zavzdychal: "Desať percent."
"Len tak málo?" spýtal sa ustarostené ministerský predseda.
"Nebude možné zachrániť viac než dvanásť percent."
Galik sa v kresle posunul dopredu.
"Takže ostatní musia zomrieť?"
"Zomrú tak či tak," zamiešal sa Andromovič. "Nejestvuje nijaká nádej pre nikoho z nás, kým neurobíme to, čo navrhuje Palfrey."
"A čo radíte, presne?" spýtal sa Conlon napätým hlasom.
"Ako ja vidím situáciu, pane, desať percent obyvateľstva v každom centre sa musí zachrániť, ale ostatných treba obetovať," povedal Palfrey. "Musíme zachrániť výber ľudstva. Vek bude dôležité, ale nie jediné kritérium. Musíme vybrať z múdrych, vzdelaných a skúsených ludí každého veku a zo všetkých životných oblastí, z rozličných povolaní, obchodu, priemyslu a poľnohospodárstva. Pritom musíme vybrať dokonale zdravých dospelých, aby sa čo najpravdepodobnejšie zachovala svetová civilizácia v tom najlepšom. V skutočnosti musíme obetovať všetkých ľudí nad štyridsať rokov. Ak zoberieme priemerný vek tridsaťpäť, vylúčime tým dve tretiny svetovej populácie. Potom môžeme zachrániť jednu tretinu. Z tých by sme tiež mali starostlivo vybrať podľa fyzickej a intelektuálnej spôsobilosti."
"To predsa nie je možné," poznamenal zachrípnuto Conlon.
"Kto urobí taký výber?" dožadoval sa Galik.
"To je na celej veci najstrašnejšie," povedal ministerský predseda. "Kto môže vziať na seba takú zodpovednosť? Niektoré podmienky prirodzeného výberu by sa mali brať do úvahy."
Do napätého ticha prehovoril Andromovič:
"Nejestvuje nijaký prirodzený výber okrem prežitia najodolnejších, a ak neurobíme výber, dokonca ani najschopnejší

nebudú mať velkú nádej, že prežijú. Toľko je zrejmé."
"Neodpovedali ste na moju otázku: Kto to musí urobiť?" Oči ministerského predsedu oťaželi od bolesti, že zraňovalo už i pozerať naňho. "Vypracovali ste to, Palfrey?"
"Áno," odvetil pokojne Palfrey.
"Teda nám povedzte."
"Každé veľkomesto a centrum má vlastných administratívnych vodcov a Výbor pre núdzový stav," vravel Palfrey. "Každý vodca si urobí vlastný výber. Nemožno ho urobiť pri spoločnom rozhovore alebo diskusii vo výbore. Stepan má celkom pravdu, keď hovorí, že to musí byť ľubovolný výber. Už vodcovia boli starostlivo vybraní a pre ich osobitné vlastnosti ustanovení za vodcov v čase krízy. Každého z nich treba navštíviť, alebo mu treba zaslať šifrovaný kábelogram. To sa môže urobiť v každej krajine z hlavného mesta."
"Ako si môžete byť istý, že všetky vlády budú súhlasiť?"
"Nemôžeme," pripustil Palfrey. "Ale keď budú stáť zoči-voči skutočnosti, myslím si, že budú súhlasiť. Najprv potrebujeme ďalšie stretnutie veľvyslancov. Ak vy traja, páni, budete podporovať moje odporúčanie, dám pokyny každému, a ten sa hneď vráti domov inštruovať svoju vládu. Každé hlavné mesto potom zvolá núdzovú schôdzku vojenských a civilných vodcov v rozličných centrách. Napríklad najmenej jedna taká schôdzka bude v každom americkom štáte alebo v každej republike Sovietskeho zväzu. Vojenskí a civilní vodcovia budú dôkladne poučení a oni potom zvolajú stretnutie všetkých vodcov z centier veľkých i malých."
"Ale to potrvá týždne," namietal ministerský predseda.
"Myslím, že dva týždne," odvetil Palfrey. "A ďalšie dva budú potrebné na zorganizovanie veľkého sťahovania z každého centra."
"Zabudli ste na jednu dôležitú vec," upozornil ho Galik.
"Naozaj, pane?"
"Áno. Ľudia neodídu sami z centier."
"Odídu, ak ich presvedčíme, že sa sťahujú do oblasti oslobodenej od lozov," povedal Palfrey.
"Ako môže človek..."
Andromovič náhle vstal, prešiel ku stolu a postavil sa za Palfreyho kreslo. Týčil sa nad nimi, ale teraz vôbec nemal výraz svätca, v tvári sa mu zračil iba hnev a sila.
"Robte si, čo chcete," povedal tvrdo. "Choďte a predstierajte, že lozi nejestvujú. Čakajte, kým celý svet ne-pokape, kým aj vás samotných nevezme smrť."
"Andromovič, tak teda ..." začal Galik.
"Celý život som pracoval s Palfreym a pokúšali sme sa donútiť politikov a štátnikov vidieť najjednoduchšie pravdy," pokračoval Andromovič. "A výsledok bol vždy rovnaký: Prekážky, prekážky, prekážky! Nech si každý plní svoje povinnosti, no nečakajte to od nás politikov a štátnikov! Už tritisíc rokov sa ľudia navzájom utláčajú, lebo nevedia to, čo je celkom samozrejmé. Mali sme vojnu za vojnou, krízu za krízou, lebo politici si vždy zahrabali hlavu do piesku. Panebože, je mi z toho nanič, je mi nanič z vás. Palfrey, ja a niekoľko sto iných ustavične sa pokúšame presvedčiť bláznov, aby videli, čo nechcú vidieť. Ale preňho ani pre našu prácu nie je tu vhodná pôda. Dali ste si niekedy tú námahu a rozmýšľali ste o tom? Prestali ste niekedy myslieť len sami na seba a na problémy vášho národa, aby ste uvážili, čo by sa stalo, keby niekoľko nezištných, nesebeckých jednotlivcov neobetovalo všetko, aby vás prinútili dohodnúť sa s rozumom? Viem jedno: Ak ste naozaj reprezentantmi tohto sveta, potom si svet nezaslúži ostať nažive. Bolo by lepšie, keby sa ľudstvo vy-mietlo z povrchu zemského."
Náhle prestal. Triasol sa od nervozity, ale usiloval sa ovládnuť a kontrolovať svoj hnev. Položil ruku na Palfreyho plece a pokračoval:
"Tento človek je múdry, má súcit, zľutovanie, odvahu a je inteligentný. Robte, čo vám radí, a zachránite svet, našu civilizáciu, kultúry, všetko, čo sme vydobyli za tie tisícky rokov. -Keď ho budete ignorovať, hádať sa a otáľať, celý svet sa pominie."
Zložil ruku z Palfreyho pleca, zablýskal očami na diplomatov, potom prešiel cez miestnosť a vyšiel von.
Do mŕtveho ticha, ktoré nasledovalo, Conlon jasne povedal:
"Myslím, že by ste mali zvolať schôdzku veľvyslancov, Palfrey."
"Čo najrýchlejšie," doplnil ho Galik.
"Môžem to zariadiť," sľúbil ministerský predseda. "Teraz je jedenásť hodín. Môžu sa zísť v dvorane okolo štvrtej."
"Budete mať dovtedy pripravené pokyny?" spýtal sa Conlon.
"Už sú hotové," odvetil Palfrey.
Jeden za druhým vyšli von, nechajúc Palfreyho s Beth a Joyce. Sotva sa pohol počas Andromovičovej zápalistej reči, na tvári mal výraz šoku, akoby neveril tomu, čo počul. Joyce vstala o podišla k nemu. Pozrel na mi.
"Stepan mal pravdu," povedala. "Mal úplne pravdu." Perami sa dotkla jeho čela, potom sa obrátila a vyšla, nepozrúc na Beth.
Palfrey hľadel rovno pred seba. , Beth sa pohla a zastala si oproti nemu tak, aby ju videl. Usmiala sa naňho a on zdvihol zrak. V očiach mu videla bolesť a tieseň. Sužoval sa vo svojom čudnom
polosvete trápenia preto, či už Beth pochopila, čo on dávno cíti.
"Sap," oslovila ho, "pozeráš na celú vec nesprávne."
Pery sa mu pohli:
"Naozaj?"
"Myslíš na milióny, ktoré pošleš na smrť."
Stratil dych.

"Ale mal by si myslieť na milióny, ktoré zachrániš pred smrťou, ktorých bláznovstvo druhých priviedlo do jej blízkosti," povedala Beth. "Ty ich neposielaš na smrť, ani nevynášaš nad nikým rozsudok, urobil to svet vlastným bláznovstvom a nerozumom, ty zachraňuješ milióny. Za niekoľko krátkych hodín si pripravil celý plán a rozbehol si ho. Urobia to, Sap. Budú to musieť urobiť, pretože niet inej nádeje. A podarí sa to."
Zamrmlal: "Kiežby sa to podarilo."
"Milióny životov sa zachránia, i naša civilizácia sa zachráni a všetko dobré v nej," presviedčala ho Beth. "Je dokonca možné, že svet sa zbaví mnohých zlých vecí a nerozumu. A to všetko vďaka jednému človeku, vďaka tebe."
Keď skončila, Palfrey vstal.
Pristúpili k sebe a Palfrey pocítil pokoj, aký nepoznal už veľa rokov, pokoj, ktorý môže priniesť milujúca žena a ktorú aj on miluje.
No o láske nehovorili.

19 Obete
Veľvyslanci sa zhromaždili.
Vonku stáli novinári, televízni a rozhlasoví reportéri, mikrofóny a kamery boli obrátené na vchod do veľkej budovy na Whitehalle. Tichý dav, ktorý sa už zmieril s beznádejnou situáciou, sa prizeral, ako autá zastavujú a vychádzajú z nich veľvyslanci. Policajti sa volne motali v zástupe. Boli tu i desiatky Palfreyho ľudí, ktorí počúvali, čo sa povráva. Panoval tu duch porážky. Z času na čas prehnali sa pomimo lozi, a nikto si ich už ani nevšímal; ľudí by napadli len Zozi-zabijaci, a z tých sa nezjavil ani jeden.
Keď prišiel ministerský predseda, vystúpil po schodoch a povedal do mikrofónu BBC:
"Prehovorím k vám, keď sa skončí schôdzka. Zatiaľ nemám viac čo povedať."
Ľudia mdlo prejavili záujem, no v ich tvárach sa nezjavil záblesk vzrušenia. Čoskoro sa veľvyslanci ocitli za zamknutými dvermi. Tentoraz tu nebolo pripravené nijaké občerstvenie.
Palfrey v príhovore previedol svojich poslucháčov cez atmosféru ohromujúcej hrôzy, rastúceho znepokojenia a postupnej beznádeje. Znova načrtol plán, ako ho načrtol trom mužom vo svojej pracovni, a potom povedal jasne a presne:
"Urobili sme magnetofónové záznamy týchto plánov, dva pre každého z vás. Nebolo by rozumné napísať ich. Etapy sú obozretne odstupňované - ak sa inštrukcie dodržia, netreba sa obávať neúspechu, lebo tu mám," nad hlavou držal hárok papiera, "zoznam dvadsaťjeden dokázaných príkladov kanibalizmu medzi lozmi. Keď budú hladovať, požerú sa navzájom. Potrebujeme čas. Potrebujeme potravinové centrá, ktoré by boli nedobytné. A nadovšetko potrebujeme trpezlivosť."
Na chvíľu zmĺkol, ale hneď pokračoval:
"Skôr ako otvorím diskusiu, musím spomenúť ešte jednu dôležitú vec. A to pôsobenie na ľudí, ktorých hodláme obetovať. Povie sa im, že sa sťahujú do iných potravinových centier, kde je väčšia pravdepodobnosť prežitia ako v tom, ktoré opúšťajú. Poskytne sa im vojenská ochrana. Medzi tými, ktorých vyšleme, budú mnohí vo vojenskom veku. Verím, že rozumiete, že my ich neodsudzujeme na záhubu, lebo svet samotný je odsúdený na záhubu. Využívame jedinú velmi chabú príležitosť, ako zachrániť ľudstvo pre budúcnosť."
Prestal.
Chvíľu nikto neprehovoril.
Potom sa ktorýsi muž začal modliť a ďalší ho nasledovali.
Taká istá jednota panovala aj v ich názoroch, nikto sa nehádal, nikto neprotestoval, nikto nič nenamietal.
Vonku si ministerský predseda nasadil suverénny výraz, ktorý, ako sa zdalo, ho nikdy neopúšťal,- aj hlas mal pevný a istý, i keď klamal:
"Uvedomili sme si, že veľkomestá a mestá nemôžu byť dôkladne uchránené, iba ak v nich bude menej ľudí. A tiež sme si uvedomili, že lozi napadnú práve veľkomestá a mestá, a choroby zo žiarenia sa budú rozširovať oveľa rýchlejšie odpadovými kanálmi a stokami v zastavaných oblastiach. Preto bezpečnosť závisí od organizovaného odchodu na vidiek, ktorý sme už na to pripravili, a kde sa aj zhromažďujú potravinové zásoby.
Niekoľko vybraných občanov ostane vo veľkomestách a mestách a budú chrániť-evakuujúce zástupy pred napadnutím od chrbta.
Panika nie je potrebná. Musí to byť usporiadaný odchod. Nesmieme sa pokladať za utečencov. Zapamätajte si, takýto postup sa bude uplatňovať na celom svete na Východe i na Západe, v Novom i Starom svete.
A začneme zajtra."
V poslednej vete sa však ministerský predseda mýlil. Začali už počas posledných slov jeho prejavu. Po celej krajine, kde ho počuli, mnohé domácnosti sa začali pripravovať. Zhromaždili zvyšky šatstva a nábytku, osobné i rodinné poklady, a vydali sa na cestu z mesta.
A sťahovali sa všetci na celom svete.
Nebolo treba poslať s nimi vojenské jednotky, nebolo potrebné podplácať alebo presviedčať. Dosť utečencov už bolo na cestách, a tak bolo isté, že vybraní, čo majú prežiť, nemusia mať strach. Ulice boli čoskoro preplnené. Ľudia použili každý druh vozidla, len nech sa dal tlačiť alebo ťahať: káry, vozíky, fúriky, bicykle, trojkolky, detské kočíky. A ako davy odchádzali, vodcovia Výborov pre núdzový stav pracovali neobyčajne intenzívne, aby udržali tých, od ktorých chceli, aby zostali.
Deň čo deň, noc čo noc, na celom svete opúšťali ludia veľkomestá a mestá a rozchádzali sa po vidieku, zatiaľ čo lozi sa prizerali a lozi-zabijaci sliedili, akoby boli zmätení ľudským počínaním, takisto ako ľudia boli zmätení počínaním lozov.
Noc plynula za nocou, deň ubiehal za dňom, až kým mestské ulice nespustli a v mestách ostali a čakali len ľudia

budúcnosti.
V Západnom Pakistane, kde hladomor bol najkritickejší, neostalo nič ani pre lozov, ani pre ľudí. V Lahore, v kúte Shalimarských záhrad, kde kvety uvädli a fontány vyschli, zjavili sa dve svorky lozov, na čele so svojimi zabijakmi. Starý záhradník, ktorý akosi prežil, čupel so skríženými nohami pri stene, mech na vodu z kozej kože mal prázdny, tvár mal ako smrtka, telo bolo len kosť a koža. Videl, ako sa zabijaci na jednej strane prikrádajú k zabijakom na druhej strane, počul škrek, vresk a uvidel zúrivý boj na život a na smrť.
Z celého sveta prichádzali správy.
Keď veľké svorky začali hladovať, púšťali sa do bitiek medzi sebou a to bolo na dennom poriadku najmä na vidieku. Armády ľudí bez jedla a vody umierali od hladu a smädu. Milióny ľudí, podobajúcich,sa strašiakom so svojimi prepadnutými tvárami, ktoré prezrádzali blízku smrť, stratili všetku nádej či nadšenie. A ako prichádzali na miesta, kde bojovali lozi, ochoreli a zomreli.
Pôda tiež odumrela.
Do veľkomiest a miest sa dostávali správy pomocou družíc a televízie a prieskumných raketových lietadiel, ktoré ustavične lietali a zosielali snímky na zem.
Vo všetkých hlavných mestách vodcovia národov videli, čo sa deje, a boli zhrození.
Na obrazovkách v hlavnom štábe Z5 Palfrey, Andromovič, Joyce a Beth videli, ako beznádejní ľudia padajú, hladujú, chorejú a zomierajú, videli, ako sa lozi navzájom napádajú, a keď jedna svorka zvíťazí, ako sa neúnavne ženie za potravinami. V niektorých svorkách sa narodili mláďatá, takže ich počet vzrástol, ale iné svorky hlad natoľko preriedil, až bolo jasné, že lozov na celom svete ubúda.
Prišiel čas, keď lozi ochraňujúci svorku sa vrhli na tých, ktorých ochraňovali.
A to bol začiatok konca.
Ešte dlho potom lozi žili a miestami sa im darilo, ale nikdy nie dlho. Čoskoro po zemi tiekla riedka, vodnatá krv, vsakovala do pôdy a vykynožila všetko rastlinstvo. Zničili sa celé lesy, lebo choroba napadla korene stromov. Riedke rastlinstvo púští vyhynulo, oveľa bujnejšie rastlinstvo džungle vyschlo a pozorovatelia mali pocit, akoby všetok rast zastavil krvavý kúpeľ, čo spôsobili lozi. Nikto sa nepohol z veľkomiest, kde potravinových zásob ustavične ubúdalo. Tu i tam sa potrava minula a beznádej z hladu zahnala ľudí, aby snorili po otrávenej zemi a hľadali niečo, čo by ich udržalo pri živote.
Niektorí to našli! Menej však ostalo nažive.
"Jedno je isté," povedal Andromovič Palfreymu. "Teraz už nikto neostane nažive okrem tých, čo sú v centrách. Bol to jediný možný spôsob, Sap, ak má raz jestvovať nový svet."
Palfrey pocítil Bethinu ruku na pleci, ale i tak prudko pociťoval bolesť viny. Nemohol zabudnúť, že na jeho príkaz milióny odišli zomrieť a že nie je isté, či prežijú tí, čo ostali. Deň za dňom správy boli rovnaké, a deň po dni sa nejaké mesto vzbúrilo, obyvatelia drancovali, lúpili a vystrájali, a niektorí z tých, čo ostali, utiekli hľadať obživu, ktorá nejestvovala, a zomreli.
Každý deň dostávali do laboratórií vo všetkých veľkomestách vzorky otrávenej pôdy, a robili skúšky v zúfalej nádeji, že rozsah a zhubnosť rakoviny sa zoslabuje. Teraz nebolo katastrofou, či budú môcť vypestovať dostatok obilnín a pokrmov, ale či vôbec budú môcť niečo pestovať.
"Ako dlho vyžijeme v Londýne?" spýtala sa Joyce po jedenástich týždňoch.
"Možnože ďalšie štyri mesiace."
"Za štyri mesiace nič nevypestujeme."
"Môžeme vypestovať jednoduché rastliny," navrhol Palfrey. "Väčšinu koreňovej zeleniny, všetky šalátové zejeniny, fazuľu a hrášok. Prežijeme, ak ..."
Odmlčal sa.
Takto vyzerali rozhovory v týchto dňoch. Rozhovory nikam neviedli, vety ostávali neukončené. Z malej skupiny žijúcich v Z5 Beth bola najmenej postihnutá, lebo bola azda duševne najvyrovnanejšia.
Všetci videli, ako im ubúdajú fyzické sily. Začali strácať vôľu do života.
A potom jedného dňa prišiel posol z Lozanie.
Prišiel syn Clementa Tazu, hoci to vopred Z5 neohlásil. Stráž pri hlavnom výťahu ho vpustila, viedli ho tichou chodbou k Palfreymu. Palfrey sedel s Andromo-vičom vo veľkej pracovni. Spomenul si na to - a pripadalo mu to ako z iného sveta - ako po prvý raz stretol otca tohto muža na schôdzke veľvyslancov, spomenul si na výstrel, ktorým si prezident Mortini vzal život, neschopný žiť s takým hlbokým pocitom viny.
Mladý Taza však nevyzeral, že by sa ho vina nejako dotýkala.
"Doktor Palfrey," oslovil ho, "chcem vám ukázať jeden osemmilimetrový film z Lozanského ostrova. Môžem ho tu premietnuť?"
"Prosím"
Palfrey bol nielen príliš ľahostajný brať to vážne, ale bol aj priveľmi ľahostajný rozmýšľať, o čom film asi môže byť. Už mnoho dní prvoradou vecou bolo prežiť, vydržať, bez zmyslu pre čas a naliehavosť."
Napokon v miestnosti ostalo tma, na, plátne sa zjavil obraz pustej, skalnatej ostrovnej pôdy po výbuchu, čo vytvoril lozov. Bzučanie premietačky uspávalo a Palfrey sa pristihol, ako upadá do polovedomia.
Na plátno sa znova upriamil, až keď sa zmenil obraz. Na tmavých, neúrodných ostrovných plochách bolo vidieť jemný zelený povlak. Postupne tmavol a zjavovalo sa čoraz viac rastlinstva. Počas premietania Tazov syn rozprával:
"Tieto obrázky sa snímali pravidelne každých dvadsaťštyri hodín, vždy hodinu denne."
Obraz na okamih zmizol a náhle sa na plátne zjavil jasnozelený a oveľa bujnejší porast.
"To za jeden deň?" opýtal sa Andromovič nedôverčivo.

"Presne tak," odvetil Taza, "ale počkajte, prosím."
Teraz si Palfrey sadol vzpriamene, krv mu v žilách prúdila rýchlejšie, a keď sa ukázal ďalší záber, nahlas vykríkol, lebo teraz bolo vidieť stromy, kríky, trávu, obilie, všetko pomiešané dohromady. So vzrastajúcim vzrušením, stále akosi neveriac, videl, ako úroda narastie za niekoľko dní tak, ako kedysi narástla za niekoľko týždňov.
"Vidíte, čo sa deje," povedal mladý Taza vyrovnaným, triezvym hlasom. "Rozmnožovanie zvierat sa zrýchlilo. Klíčenie a rast rastlinstva sa tiež zrýchlil. Celá táto zem bola zúrodnená krvou lozov, doktor Palfrey. Aj ostatok zeme by mal začať rodiť. Už teraz vieme, že zem je čistá, viac ako týždeň už nikto neochorel."
A bolo to tak.
Ako dni plynuli, na svete sa dial zázrak. Semená, ktoré boli dlho pochované v otrávenej zemi, vzklíčili a rástli tak rýchle, že unavení a vyhladovaní ľudia sotva tomu verili. Do dvoch týždňov zozbierali prvú koreňovú zeleninu, nadšenie a nádej im dávali silu do práce, o ďalšie dva týždne zožali prvé obilie, pšenicu a ryžu. Po celom svete začala rásť potrava, a ako ľudia jedli, duševne i fyzicky silneli a boli šťastní a plní zabudnutej ghuti do života. V Indii a Číne, donedávna na neúrodných zemiach, v údoliach a na púšťach, zazelenala sa úroda. A z ľudí už nikto neochorel.

20 Na začiatku ...
Pod veľkým dubom Palfrey a Beth vystúpili z auta na úzku poľnú cestu, ktorá viedla od opusteného hostinca U husi - boli od neho asi na míľu vzdialení. Živé ploty a aj dub sa naplnili miazgou nového života, sviežo a krásne sa zazelenali. Chvíľu stáli vedľa auta a pozorovali obilie vlniace sa vo večernom vánku.
Železnú bránu ktosi opravil a namaľoval. Prišli k nej a opreli sa o ňu. Beth hľadela na dozrievajúce obilie s takou húževnatosťou, akú Palfrey pozoroval u nej od začiatku. Spomenul si, ako si ona nespomenula, na jej výraz, keď pozerala na mŕtveho manžela, druhú obeť lozov. Spomenul si, ako mu rozpovedala, čo videla, na jej hlas, keď sa priblížila k tej hrôze. - "Chceš ísť do poľa?" spýtal sa Palfrey.
"Áno, Sap, prosím."
Otvoril bránu a šli po okraji, kde rástla tráva a kde sa skláňali stebla obilia vo vetríku. Kombajn už odtiahli a podzemnú osadu lozov zasypali. Ostala po nej iba slabá preliačina. Uplynul rok odvtedy, čo Palfrey takmer so strachom kráčal poľom, no zdalo sa, akoby to bolo pred vekmi. V tomto okamihu pocítil niečo z hrôzy, ktorú tu spoznal, a mal pocit neznámeho rozrastajúceho sa nebezpečenstva. Nič nezaženie tú spomienku alebo strach.
Ako pozoroval hru svetla a tieňov, predstavil si milióny, ktoré kráčali tak nádejne a odvážne v ústrety smrti.
"Sap," oslovila ho Beth.
"Áno, drahá."
"Netráp sa."
Usmial sa na ňu. "Ako to robíš?" čudoval sa. "Vycítiš každú náladu, takmer každú myšlienku. Nikdy som nepoznal ženu, ako si ty."
Beth sa pomaly spýtala: "Ani Drusilla nebola taká?"
"Ani Drusilla."
Iba na okamih sa bolesť zjavila v jeho modrých očiach, ako sa mu spomienky na mladú ženu, ktorá tragicky zahynula, nahrnuli do mysle, no rýchlo ich zatlačil.
"Páčila by sa ti." Na chvíľu sa odmlčal, potom priateľsky položil ruku Beth na plece. "Pomyslíš si dakedy vôbec na Dávida?"
"To je čudné," riekla Beth zasnene. "Bol jednoduchý človek a to bola jeho najlepšia vlastnosť. Bol čestný a úprimný. Bol farmár a videl farmárske problémy, ako ty vidíš problémy ľudstva. Obaja ste neuveriteľne odlišní, a predsa tak veľmi podobní. Po búrke sa väčšmi bál o susedovo obilie ako o svoje. "Myslím, že som ti nikdy nespomenula, že by bol zožal toto pole o tri dni skôr, keby nebol pomáhal susedovi, ktorému ochorela žena. I ty si prišiel sem, lebo ochorel svet. Myslíš si, že sa vylieči, Sap?"
Palfrey sa na ňu pozrel a začal si na prst nakrúcať pramienky vlasov.
"Ešte nie," odvetil. "Ale my sa nakoniec môžeme vyliečiť. Je dostatok všetkého, aby sme teraz vystačili, už nemusíme bojovať, aby sme zo všetkého dostali rovnakú čiastku. Zdedili sme technický pokrok, lekárske a chirurgické výdobytky, kultúru, dokonca filozofiu a zdravý rozum viac ako dvoch tisícročí. Otázka znie: Zdedili sme i neresti a hlúposť? Ak sa zachováme rozumný, bude to, akoby sme sa narodili už dospelými. Začneme všetkými skúsenosťami a vedomosťami. Máme jedinečnú príležitosť."
Odmlčal sa.
Na čele si prihladil prameň vlasov do vlnistej kadere.
"Myslím, že dnešné deti sa narodili s väčšou šancou ako deti minulosti. Myslím, že ani si nemôžeme viac želať."
"Nie," odvetila Beth. "To je dosť."
Obrátili sa, držali sa za ruky a kráčali späť cez nové obilie k novému životu, ktorý len ľudstvo môže opäť zničiť.

Záverom
Vedecká, pravdaže, románová či detektívna literárna jantastika, v anglosaských krajinách nazývaná science fiction, akou sa zaoberá John Creasey, súčasný anglický spisovateľ, je zaiste veľmi obľúbeným čitateľským umeleckým druhom, ale . .. Nie je to druh "obľúbený" len z tzv. čitateľných či Čitateľských dôvodov, všeobecne populárnych zreteľov zaujímavosti a ľahkej čitateľnosti, nemajú ho ľudia radi len pre kratochvíľu a pobavenie, zo záľuby po napínavosti deja, konfliktov, zápletiek a zvratov, to nie. Mohli by sme dokonca povedať, že pre takýchto senzáciechtivých čitateľov Creasey sotva píše. On ako spisovateľ stojí vyššie a díva sa hlbšie, na stupňoch možností

súčasných vedeckých poznatkov a vymožeností a nebojme sa povedať, až nad priepasťou z ich možnej hrozby.
Keď visí hrozba vo vzduchu, netreba sa jej ľakat, pretože najneúčinnejší je strach aj ľahostajnosť, postoj nedôstojný človeka, ale treba sa jej smelo pozrieť do očí, aj do zámerov, ponajuiac ziskuchtivých cieľov, odhadnúť nebezpečenstvo a rozumne mu čeliť. A to čo aj holými rukami, holým životom, jeho bytím. A to čo aj Crea-seyho jaskynným, až po zem zarasteným záchrancom života v diele Sucho, odvekým a nevyhladiteľným Ada-mom, aj keď nezmyselne vyhnaným zo životného prostredia, Adamom rastúcim do budúcna hoci aj s holým-tajomstvom uchovania vody, našej druhej živiteľky popri zemi, v našom nezamorenom a nehrozivom vzduchu a s naším krotkým, pretože skroteným ohňom! Lebo veď napokon o tento oheň vlastne ide, o oheň živel v bezživotnej púšti, akou sa Creasymu stala vo fantastickej predstavivosti guľa zvaná Zem. Vedecká fantastika, to nie je len Jules Verne a dobývanie kozmu, ale aj hrozivá možnost zneužitia vedy šialencami zisku. Detektív Palfrey ich hľadá, ako by sme ich hľadali všetci, ale márne ... Najprv totiž... On totiž nepatrí medzi "zasvätencov", ale ide za nimi, i keď ex-post, z následku, ktorého je stálym svedkom aj obetou, na príčinu. A tak môže len, ako aj jeho ruský druh Stepan, ktorého "výraz tváre nikdy nepoznačil strach", konštatovať, to najsamprv. Je bezbranný, ale nie je nezmyselný, a je ľudsky húževnatý! A vždy v záujme vedy, v záujme ľudskosti. Ak v Suchu zachytáva volací kód zo Skalistých hôr znad "desaťtisíc stôp", kam ľudia vyšli pred pohromou, správu, že nižšie "nieto života", neskladá ruky do lona pred hrozbou; naopak, chytá správy: "Zásoby potravín sú hojné, voda zo snehu úplne postačuje, zvieratá kypia zdravím, zásoby liekov sú dostatočné," správy výšin ešte žijúcich, prieskumnej skupiny vedcov, že svet ešte nie je celkom mŕtvy. Túto zvesť, najšťastnejšiu zvesť v danej chvíli, túto treba rozniesť na vlnách éteru do ľudských hláv, myslí a sŕdc. Odhodlanie! Aj nádej! Lebo od Potopy, vlastne obrátenej Záplavy, pretože skazonosný živel sa vyvaľuje z podzemia, k Suchu nie je v zlomyseľných mozgoch ďaleko. Škodcovia sú iba ešte skrytejší. Ale je to i tak iba protiklad protikladu, negácia negácie, ktorá porušuje pokojný filozofický pohľad na veci a deje a na ľudí a ich činy a povedie - v našom výbere z diela Creasyho - nie k syntéze, ktorá je prekonaním negácií, ale k Hladu. Vieme, že keď dopiť, tak do dna; a vieme i to, že takéto metly stíhali aj stíhajú ľudstvo, lenže sú iba dôkazom, že zúfalstvo z nich, i keď hrozba môže byt až obludná, nie je obsiahnuté v podstate ľudskej bytosti a jej mocného života z mocných čistých koreňov ľudskosti. Vyhladenie ľudského rodu sa ešte nikomu nepodarilo a ani nepodarí. Creasey si to svojím humanistickým srdcom aj mysľou hlboko uvedomil. A tak, hoci v spisovateľskej práci narába aj s údesom, zaiste nie zo senzáciechtivosti. Hneď na začiatku Potopy hynú mladomanželia vzápätí po sobáši pod ničivou silou vôd, ktoré vyhnala veda na povrch v krásnej škótskej vysočine, takto jednoducho: "Nemohli nič urobit pre svoju záchranu, nemali nijakú nádej. Potom začul ďalší dunivý, rachotivý zvuk. Skríkol. Hŕba skál spadla z útesu na domček, zničila ho a pochovala ich oboch." Takýchto obetí v zápase s rozbúrenými živlami, vodou, ohňom, hladom, je v Creasyho dielach nemálo, ako je v nich nemálo utrpenia. Spisovateľ však ani hrôzou ani výkrikmi nemrhá, lebo vie, že by takto pod takými "skutočnosťami" čitateľa iba zadlávil. Princípom jeho diel je sila a odvaha, mozog a cit, čisto ľudsky jednoduché, hľadajúce záchranu, každú jej hypotetickú aj reálnu možnosť. Horári a výskumníci v Suchu hynú, záhadne a nevysvetliteľne, bratia sa obviňujú, dokonca jeden siaha na život snúbenici druhého, zo slepoty, aby očistil svojho otca; a iba z nedorozumenia, z neho slepota! A predsa sa práve tento človek, aj keď s hnevom, ale so štítom zápasu za čistotu ľudskosti vedca, stáva poslom života nad nemým, už mŕtvym otcom, statočným Adamom, a zasa výkrikom! Do svedomia. Nie z hrôzy, ale z prapôvodnej akejsi melanchólie, akoby na úteku z takej civilizácie do onej predpotopnej primitívnosti.- Z melanchólie, že už na takomto svete nemožno udržať ani holý život, pretože niet vody, životodarnej vodičky, zničenej mocnejším živlom. A hoci už v Suchu je hosťom postáv hlad, Creasey v treťom románe nazvanom Hlad aj touto hrozbou dáva okúsiť svojim hrdinom ľudskosti takýto blen neľudskosti. Zámerný či nezámerný, vari aj mimovoľný, jednako zločinný, pretože nezákonitý vo veciach ľudí aj prírody, a tak ani ľudský ani prírodný. - Vedecký teda? Domnievame sa, že veda, ktorá je ako všetky remeslá a umenia ľudským vynálezom, teda veda, ktorá sa takto v neľudských rukách zvrhla na všetko ničiacu moc, nadto, prirodzene, až na neovládateľný živel, ktorého pôvodca, ako i jeho učeň zabudli zaklínaciu formulu sebanezničenia - taká veda je pavedou, oným zlom so znakmi úplného vyhladenia, zániku, smrti. U Creasyho sa prinajmenšom zmráka nad zemeguľou, a predsa nie je ani apokalyptický ani psychózny. Jeho realistická miera a umelecká zručnosť je tu zaiste v súlade s udalosťami... Mimochodom, kto a čo lepšie komponuje ako "osud" tušený, neodvratný, aj keď v našich rukách a možnostiach, a tak predsa len odvrátiteľný? Či príval, či sucho, či hlad, to sú len ony prastaré mytologické kobylky, zlovestné a všetko ničiace mrákavy, ktoré... Nechceme povedať, že sa ponad nás praženú, pretože sa nikdy nestane, a v tom je naša socialistická obranná sila, slúžiaca svetovému mieru, aby, nebodaj, ľudstvo trpelo pod takými metlami. Tietam sú staroveké alebo stredoveké apokalypsy, obludné skutočnosti prírodných aj ľudských pohrôm; už nadobro zapadli do litier kroník a letopisov. Ľud, táto nerozborná hrádza, je tu a ako Hefaistos si kuje svoje trvanlivé šťastie, kráčajúc k novým a novým úslniam. A v tom je naša pevnosť, naša socialistická istota!
Napísali sme, že u Creasyho sa prinajmenšom zmráka nad zemeguľou, a predsa nie je apokalyptický... Ako realistický spisovateľ dobre pozná možnosti aj hranice vedeckej fantastiky. Ostatne, všetky apokalypsy sú "živlom" slabých a sláboduchých; žiaľ, chorých. Creasyho psychológia, tá psychológia jeho vedcov, ktorí pátrajú po ničiteľoch, je, ako sme už naznačili, ľudsky smelá, životná, sebazáchovná a vedúca k novému životu. Nie je nám azda povedomý napríklad aj výslovný zámer Hladu? Jeho perspektíva vedie od detí minulosti, ktorá bývala hrozbou, bezpečne k deťom budúcnosti. A tá je takáto aj v našej literatúre, a preto nepovedome? "Obrátili sa, držali sa za ruky a kráčali späť cez nové obilie k novému životu, ktorý len ľudstvo môže opäť zničiť." Ľudskosť, ktorá vyviera z týchto perspektív, je jednoduchá, prostá a prirodzene mocná. A je to aj nevývratný nerv nášho života, aj nerv týchto diel. Vyznievajú takto jednoznačne presvedčivo a perspektívne: Kto drží prst na pulze života, jeho ničenia sa nikdy nedopustil a ani nedopustí. A v tom je naša istota dneška i zajtrajška.
M. B.

Obsah

POTOPA (prel. Irena Lifková)	1
SUCHO (prel. Jozef Simo)	199
HLAD (prel. Augustín Jurák)	347
ZÁVEROM (Michal Bartko)	489

Z anglických originálov John Creasey: The Flood, Hodder Paperbacks, London 1968, The Drought, Hooder and Stoughton, London 1959 a The Famine, Hodder Paperbacks, London 1969, preložili Irena Ljfková, Jozef Šimo a Augustín Jurák. Doslov napísal Michal Bartko.

Vydal Slovenský spisovateľ, Bratislava 1977. Zodpovední redaktori Michal Bartko a Helena Dobiašová. Obálka, ilustrácie a väzba Ľubomír Longauer. Technický redaktor Karel Dufek. Korigovala Magda Hamadová.

Tem. skup. 301/13. Číslo publikácie 2058. Vydanie prvé.
Náklad 80 000 výtlačkov. AH 28,47. VH 29,25.
Vytlačila Kníhtlačiareň Svornosť, n. p., Bratislava ul. Februárového víťazstva č. 20. Strán 576. Výmer SÚKK 2,01/1-1976.
Viaž. Kčs 38,- Brož. Kčs 32,80 13-72-002-77 605/22/85.6